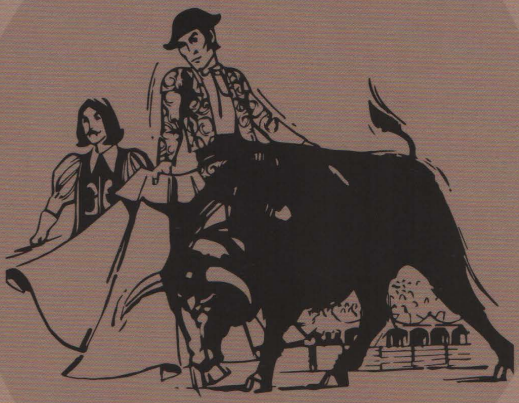
MICHEL ZÉVACO

PARDAYANLAR

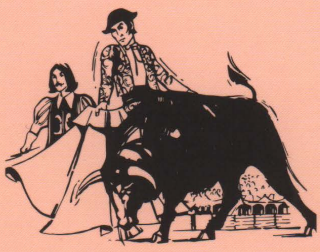
6

CHICO'NUN AŞKI

Çevirenler Cemil C. Cem - Hazal Çevik

dedalus

dedalus

"Bakın, artık Şövalye Pardaillan'dan eser kalmadı. Şimdi şu adam, zayıf ve korkak bir çocuktan başka nedir ki?.. Geçirdiği birçok sarsıntıdan ve benim o meşhur ilacımı içtikten sonra kendisinde korkudan başka hiçbir duygu kalmamış bulunuyor. O muhteşem gücü ve zekası tamamen mahvoldu. O korkunç kuvveti uçtu gitti. Baksanıza, ayakta duracak gücü kalmamış... Hâlâ yaşaması bile bir mucize..."

Fransa tahtına kimin geçeceği hâlâ meçhuldür. II. Felipe, arkasına engizisyonun kanlı gücünü alarak her türlü zorbalığı denerken, Pardaillan'ın dışında ona dur diyecek biri daha çıkar ortaya. Bu kişi Prenses Fausta'dır.

Fausta, çıkarlarını II. Felipe'ye kabul ettiremeyeceğini anlayınca hemen taraf değiştirir ve II. Felipe'nin gizemli veliahdı, ünlü boğa güreşçisi Don César'a gözlerini diker. Kral "emekliye" ayrıldıktan sonra Don César'a İtalya'yı ve Fransa'yı istila etme gücünü bahşedeceğini, hatta Almanya'yı da topraklarına katmasının ardından, genç kralın Charlemagne'dan daha yüce bir imparatorluğa hükmedeceğini vadeder Fausta. Pek tabii prenses olarak bu şanı paylaşmak da ister. Bütün bunlar için gereken tek şey, Don César'ın ağzından çıkacak basit bir kelimedir.

Ne var ki Don César'ın yakın dostu Pardaillan burada da II. Felipe ile Fausta'nın karşısına dikilir. Pardaillan'ı ortadan kaldırmanın tek yolunun onu delirtmek olduğunu düşünen ortak düşmanlar ise, şövalyeyi engizisyon zindanlarında açlık, susuzluk, [redacted] işkencelerle insanlıktan çıkarmaya çalışırlar.

/dedaluskitap
dedalus.com.tr

ISBN: 978-605-7639-66-0

© Dedalus Kitap - 2021

Yazar: Michel Zévaco
Kitabın Adı: *Pardayanlar 6 / Chico'nun Aşkı*
Orijinal Adı: *Les Pardaillan*
Çeviren: Cemil Cahit Cem, Hazal Çevik

Sertifika No: 49834
ISBN: 978-605-7639-66-0
Set ISBN: 978-605-7639-57-8

Dedalus Kitap: iki yüz altmış
Roman: yüz on dört

Birinci Baskı: aralık iki bin yirmi bir

Yayın Yönetmeni: Faruk Akhan
Editör: Okan Çil
Çeviri Editörü: Fatma Kurt
Düzelti: Esra Ermiş
Sayfa Düzeni: Burhan Üçkardeş
Kapak Tasarım: Saim Aktan

Baskı-Cilt: Ana Basın Matbaa, Mahmutbey Mh. Devekaldırımı Cd. 2622. Sk. Güven İş Merkezi No: 6/13 Bağcılar/İstanbul

Osmanağa Mh. Mürver Çiçeği Sk. No: 5 D: 6
Kadıköy/İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 216 418 04 38
Mail: dedalus@liberplus.com.tr

Dedalus Kitap, Liber Plus Yay. ve Org. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

MICHEL ZÉVACO

PARDAYANLAR

6

CHICO'NUN AŞKI

Çevirenler Cemil C. Cem - Hazal Çevik

dedalus

Michel Zévaco

1860 yılında doğan Zévaco, üniversite yıllarında keskin zekâsıyla dikkat çekiyordu. Mezuniyetinin ardından Isère Koleji'nde retorik dersleri vermeye başladı. Ancak politik fikirleri sebebiyle hükümet tarafından görevden uzaklaştırıldı. Bunun üzerine Paris'e giden Zévaco, Jules Roques tarafından çıkarılan, o günlerin anarşist gazetesi L'Egalite*'nin yazı işleri müdürü olarak çalışmaya başladı.*

1890 yılından itibaren özellikle "polemik adamı" adını duyurmaya başlayan Zévaco, zamanının hükümet yetkilileriyle giriştiği tartışmalar sonucunda, daha çok siyasi mahkûmların bulunduğu Sainte-Pelagie Hapishanesi'nde bir süre hapis yattı.

L'Egalite*'nin mahkeme kararıyla kapatılmasının ardından* Courrier Français*'de sanat ve edebiyat eleştirileri kaleme almaya başlayan Zévaco bu dönemde tefrika halinde yayımlanan tarihî romanlar da yazmaya başladı.* Le Capitan *(1907),* Nostradamus *(1909),* Le Pont des soupirs, *2 cilt (1909),* L'Héroïne *(1910) bu romanlardan bazılarıydı.*

Zévaco asıl ününü ise 1900 yılında yine tefrika olarak yayımlamaya başladığı Les Pardaillans *ile kazandı.*

Beş çocuk babası olan Zévaco, 1918'de henüz 58 yaşındayken öldü.

Cemil Cahit Cem

1909 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. İstanbul Erkek Lisesi'nde orta ve lise eğitimini tamamladı, yükseköğrenimini Freiburg Üniversitesi'nde yaptı. Yurda döndükten sonra Türkiye Yayınevi'nde çalıştı. Cemil Cahit Cem'in romanları ve çeşitli konularda kaleme aldığı kitaplarının yanı sıra, başta Michel Zevaco'da yapmış olduğu Pardayanlar serisi olmak üzere pek çok çeviri eseri de bulunmaktadır. 1958'de İstanbul'da öldü.

Hazal Çevik

1997 yılında Adana'da doğdu. 2020 yılında Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Mezun olduktan sonra edebiyat alanında Türkçe, Fransızca ve İngilizce çeviriler ve absürt tiyatro alanında çalışmalar yapmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
JUANA'NIN DÜŞÜNCELERİ

İsyancılar yer altı salonundaki toplantıdan teker teker çıkarlarken Pardaillan'ın Chico ile ateşli bir tartışmaya giriştiğini söylemiştik.

Şövalye, küçük adama o anda mağarada bulunan insanların bilmediği ve kendisinin rahat rahat girip çıkabildiği gizli bir kapısı olup olmadığını sormuştu.

Cüce önce bu soruyu duymazlıktan gelmişti. Ona göre elinde silah olarak hançerden başka bir şey bulunmayan Pardaillan'ın mağaraya girmesi, intihar etmesiyle aynı şeydi. Fransız asilzadesinin ölümden mucizevi kurtuluşundan sonra kendini güle oynaya yeni bir tehlikeye atışına aklı ermiyordu.

Fakat Pardaillan ısrar etmişti. Şövalyenin öyle bir ikna gücü vardı ki bu güce dayanamayan Chico nihayet onu almış, bir dehlize götürmüş ve şövalyeye orada bulunan ve kendisinden başka kimsenin bilmediği gizli bir kapıyı göstermişti.

Cücenin yanılmadığını da gördük. Pardaillan'ın geçtiği bu kapıyı ne Fausta ne de isyancılar biliyordu.

Pardaillan mağaradayken, Chico bir eli gizli kapıyı açan yayın üstünde, endişe içinde bekliyordu. Duvarın öte yanında neler olup bittiğini bilemiyordu. Acaba kavga mı vardı? Doğru dürüst bir şey duyamıyordu ve duvara dayanmış, her dakika, kapının açılmasını haber verecek işareti bekliyordu. Artık şövalye, cücenin en yakın dostlarından biri olmuştu. Pardaillan temiz ruhu, akıllıca sözleri ve abice tavrıyla Chico'nun Juana'dan başka kimseye açmadığı kalbinin kapısını aralamayı bilmişti.

Pardaillan kapının açılmasını işaret eden üç darbeyi vurunca Chico yayı hemen hareket ettirdi ve şövalyeyi öyle candan bir sevinçle karşıladı ki bu hal Pardaillan'ın pek hoşuna gitti.

Chico biraz kendine gelince:

"Gerçekten buradan sağ çıkmayacaksın sandım," dedi.

Pardaillan gülümseyerek:

"Postum sağlamdır. Silleler bana öyle kolay kolay tesir etmez..." diye cevap verdi.

Chico, Fransız'ın aklına yeniden bir şey eser de daha belalı bir işe karışır korkusuyla acele etti.

"Artık gidiyoruz sanırım!" dedi.

Pardaillan da:

"Eh, artık gidelim. Böyle yerler baykuşların, yarasaların hoşuna gider ama senin benim gibi namuslu insanlara göre değil. Gidelim..." deyince cüce pek memnun oldu.

Pardaillan, küçük arkadaşı Chico ile Kule hana vardığı zaman güneş gökte ışıl ışıl yanıyordu.

Hanın bütün uşakları harıl harıl ortalığı süpürüyor, siliyor, temizliyorlardı. Gün pazardı ve müşteri kalabalık olacaktı.

Mutfağın ocağında bir ateş yanıyor ve Juana'nın dadısı Barbara, her zamanki alışkanlığıyla yine homurdanıp dırdır ediyor ve sözlerine kulak asmayan, bütün geceyi uykusuz geçirdikten sonra sabahleyin erkenden yatağından fırlayıp, hizmetçilerin işlerini güçlerini karıştırmaktan başka bir şey yapmayan küçük hanımına veriştirip duruyordu.

Yalan da değildi. Juana bütün gece gözünü kırpmamış, sabahleyin erkenden yatağından fırlamıştı, yüzünün rengi uçmuş, gözlerinin çevresinde siyah halkalar belirmişti. Bunlar ya yorgunluktan ya da sabaha kadar ağlamaktan olacaktı.

Fakat ne kadar yorgun ve üzgün olursa olsun Juana şıklığı da bir yana bırakmamış, kendisine en güzel giden saç modelini yapmış, en cici elbiselerini ve ayakkabılarını giymişti. Ortalıkta koşup duruyor, iş yapar görünüyordu ama aklı başka yerdeydi. Hizmetçilerin nasıl iş gördüklerine baktığı bile yoktu. Gözü ve kulağı kapıda, birinin gelmesini bekliyordu.

Nitekim Pardaillan'ın yanında Chico ile girdiğini hemen gördü. Aynı anda narçiçeği kırmızılığındaki dudaklarına bir gülümseme

yayıldı, renksiz yanakları pembeleşti ve bulanık gözleri parıldadı.

İkisini de mükemmel surette gördüğü halde tam bu sırada bir beceriksizlik yapan hizmetçilerden birini, kendisinden hiç beklenmeyecek bir şekilde payladı.

Nitekim Fransız asilzadesinin bu paylamanın bitmesini yeterince beklediğini hesap edince, sanki geldiğini daha yeni fark ediyormuş gibi davranarak, yapmacık bir tavır sergiledi:

"A! Mösyö Şövalye, siz misiniz?" dedi. "Bilseniz, Don César ile Don Cervantes sizi ne çok merak ettiler!"

Pardaillan, "İyi!" dedi. "Ben şimdi onları meraktan kurtarırım."

Fakat işin tuhaf tarafı, birkaç saat önce şövalyeyi kurtarması için Chico'yu zorlamış, cüceye şükran ve sadakat vaatlerinde bulunmuş olan Juana, ona hiçbir şey söylemeyince, küçük adamın muzaffer hali kayboldu, neşesi sönüverdi. Juana, Chico'yu hiç görmemiş gibi davrandı. Daha doğrusu gördü, hatta ona şöyle bir baktı da... Ama bu bakışta tatlılık şöyle dursun, ihanete uğramış bir insanın öfkesi vardı.

Juana'dan, hak ettiği teşekkürü bekleyen zavallı Chico bu hali görünce beyninden vurulmuşa döndü ve acıyla, "Yine ne yaptım? Yine bir şey mi oldu?" diye düşündü.

Juana ise artık cüce yokmuş gibi davranarak Pardaillan'a yöneldi:

"Mösyö, hemen odanıza çıkıp istirahat mı edeceksiniz, yoksa önceden bir şey yiyip içmek istiyor musunuz?" diye sordu.

Pardaillan, "Juana, güzelim, önce biraz karnımı doyuracağım..." dedi. "Bana azıcık bir şeyler hazırlayıverin. Biraz çörekle iki şişe Fransız şarabı olursa yeter."

Juana, "Size kendim hizmet edeceğim, mösyö," dedi.

"Ooo, böyle bir hizmet beni pek memnun eder, dilber kızım. Bir ara da eğer uyumuyorlarsa, Don César ile Cervantes'e benim geldiğimi haber verir misiniz?"

"Derhal mösyö..."

Yüzü mutluluk sevinciyle parıldayan kıvrak ve zarif Juana, bir hizmetçiye sofrayı kurmasını söyledikten sonra, şövalyenin ansızın döndüğünü dostlarına haber vermeye koştu.

Genç kız ortadan kaybolunca, şövalye, Chico'ya döndü ve küçük adamın yüzündeki hüzünlü ifadeyi görüp şakrak bir kahkaha attı. Cüce bu sefer de Pardaillan'a sitemli bir bakış attı. Pardaillan:

"Bu işe aklın ermiyor, değil mi?" dedi. "Çünkü kadınları tanımıyorsun!.."

Cüce daha şaşkın, "Ne bileyim?.." dedi. "Acaba kendisine bir şey mi yaptım?"

Pardaillan omuz silkti. "Yaptın, herhalde... Beni kurtardın ya..."

"Canım, sizi kurtarmam için o bana yalvarıp durdu."

"Elbette yalvarır."

Pardaillan, cücenin gözlerinin fal taşı gibi açıldığını görünce yine kahkahayı bastı:

"Hiç anlamaya uğraşma. Seni sevdiğini bil, yeter..."

Chico inanmadı:

"Yok canım... Bana bir kelime bile söylemedi. Öyle kızgın kızgın baktı ki..."

"Zaten ben de bu yüzden seni seviyor, diyorum ya..."

Cüce başını üzüntüyle sallayarak inanmadığını belirtti. Pardaillan üzüldü:

"Dinle ve anlamaya çalış," dedi. "Juana, beni sağ gördüğüne sevindi."

"Eh, elbette... Çünkü sizi seviyor!"

"Ama sana fena halde kızdı."

"Evet, ama niçin? Ben onun istediğini yerine getirmekten başka bir şey yapmadım ki!.."

"İyi ya işte... Juana benim ölmemiş olduğuma sevindi... Fakat beni kurtaranın sen olmana fena halde içerledi."

"Neden?"

"Nedeni var mı? Ben senin aşkta rakibinim. Seven kadın, kendisinin kıskanılmasını ister. Eğer kıskansaydın, beni kurtarmazdın. Kendi kendine bunu düşünüyor, senin onu artık sevmediğini sanıyor ve sana kızıyor..."

"Canım, sizi kurtarmasaydım, bu sefer yine içerleyecekti. O za-

man da yüzüme karşı katil diye bağıracaktı."

"Tabii bağırırdı..."

"E, şimdi ne olacak?"

"Dünyayı sen değiştirecek değilsin ya... Varsın işler şimdiye kadar yürüdüğü gibi yürüsün. Sen merak etme... Juana seni seviyor veya sevecektir. Hayda... Niçin öyle kafanı dikip duruyorsun? Bana güvenin var mı yok mu?.."

"Var... Olmaz olur mu?"

"Öyleyse bırak beni de işi istediğim gibi yoluna koyayım. Öyle ters ters bakma... Senin işlerin tıkırında gidiyor, nene lazım..."

Bu sözler El Chico'yu pek o kadar tatmin etmedi. Ama cücenin şövalyeye güveni vardı ve mademki o, işlerin yolunda gittiğini söylüyordu, herhalde öyle olacaktı. Fakat Juana'nın bir gülümsemesi, onu şövalyenin bir araba dolusu lakırdısından daha fazla memnun ederdi. Fakat şövalyeyi kırmamak için, kederini içine gömdü ve neşeli değilse bile ilgisiz bir tavır takındı...

Bu sırada Juana da merdivenden iniyordu:

"Arkadaşlarınız giyiniyorlar efendim. Birazdan aşağıya inecekler. Sofranız da kurulmuş... Omlet pişinceye kadar şu börekten biraz yiyin de..." dedi.

Pardaillan sofraya yaklaştı ve büyük bir öfkeye kapılmışçasına bağırdı:

"Ne? Bir kişilik mi sofra kurdunuz? Yoksa kahraman bir davetlim olduğunun farkına mı varmadınız?"

Juana gözleriyle Fransız asilzadesinin bahsettiği bu kahramanı ararken Pardaillan, "Çabuk bu kahramana da çatal kaşık getirin. Kendisi en yakın dostlarımdandır," diye ekledi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Juana, şövalyenin bahsettiği kahramanı araştırırken Chico da hayret içinde Pardaillan'ın dostum dediği bu adamın kim olduğunu kendi kendine sorup duruyordu.

Fakat genç kız yapılan hatayı hemen düzeltti ve bir yandan da kadınlara özgü bir merakla bekledi. Pardaillan, sofraya yaklaşmış olan cüceye de arkalıksız bir iskemle göstererek kendisini yemeğe buyur etmişti. Juana, şövalyenin El Chico'ya gösterdiği bu itibara o

kadar şaştı ki gözlerine de kulaklarına da inanamadı.

Pardaillan keyifli keyifli, "Gel Chico, gel," dedi. "Otur karşıma da birlikte karnımızı doyuralım, dostum... Şu yemeği hak ettin ya..."

Chico, Pardaillan'ın, şimdiye kadar saygı göstermek zorunda kaldığı insanlardan çok daha yüksek, daha asil bir adam olduğunu anlamaya başlıyordu. Gerçi kendisine insanlık hakkında pek fazla bir şey anlatılmış veya öğretilmiş değildi. Ama o, etrafında konuşulanları, olan bitenleri görüp hisse kaparak bir şeyler kavramasını bilmişti. Artık ona, Pardaillan'ın her dileği derhal yerine getirilmesi gereken bir emir gibi geliyordu. Zaten Pardaillan'ı böyle yarı tanrı gibi görmeseydi, her emre karşı gelen gururu, ona karşı gelmez miydi?

Pardaillan kendisine, "Otur karşıma..." der demez, Chico tam bir rahatlıkla sofraya çökmüş ve beklenmedik ziyafetten gerektiği gibi yararlanmaya koyulmuştu. Öte yandan, şövalye de cüceyi bir misafir ağırlar gibi ağırlamaktan hoşlanır görünüyordu.

Tam bu sırada Cervantes ile Don César da aşağıya inmişler ve hemen sofraya çökerek, Pardaillan ve Chico ile kadeh tokuşturmaya başlamışlardı.

Cervantes ve Don César, şövalyenin Chico ile ahbaplığını pek ilerletmiş olduğunu sezmelerine rağmen, bunu hiç belli etmediler. Mademki şövalye, Chico'ya bir ahbabı gibi davranıyordu, herhalde bunun bir sebebi olacaktı. Onlar da Pardaillan'ı taklit ettiler. Ve Juana da ebedi bebeği Chico'nun ayakkabısının ucunu öptürmekle kendisine bir şeref bahsettiğini sandığı kölesinin gittikçe yükselişini ve kendisinin saygı beslediği kimseler tarafından takdir edilişini büyük bir hayranlıkla seyretti... Juana hiçbir şey söylemiyordu ama şövalye genç kızın kendisine açıkça soramadığı soruları teker teker onun yüzünden okuyordu. Nihayet genç kızın sorularına dolambaçlı bir cevap vermeyi düşünerek Cervantes ile Don César'a, kurtuluşunun hikâyesini anlatmaya koyuldu.

"Hele bir düşünün," dedi. "Bir an geldi ki şu küçük şeytan beni hançerlemeye bile kalktı. Öyle ki hâlâ nasıl olup da sağ kaldığıma kendim de şaşıyorum!"

Cervantes hayretle:

"Sahi mi? Bu küçük, bu kadar cesur mu?.." diye sordu.

Pardaillan ciddi bir tavırla:

"Sandığınızdan fazla..." dedi. "Bu küçük adamın göğsünde korkusuz ve iyi bir yürek çarpıyor. Güçlü kuvvetli, anlı şanlı nice koca herifler bilirim ki bu küçük kahramanın gösterdiği cesaret ve ruh yüceliğinin yarısını bile gösteremezler. Bilmeyerek gösterilen cesaret, bence daha değerlidir. Bu çocuğun neler başardığını bir gün sırası gelince size anlatırım... Şimdilik size şu kadarını söyleyeyim ki kendisini hem beğeniyor hem de seviyorum ve sizlerin de ona benim hatırım için değil, hak ettiği için dost gözüyle bakmanızı rica ederim."

Cervantes:

"Şövalye," dedi, "mademki siz onu dostluğunuza layık görüyorsunuz, biz de aynı şeyi yapmakla şeref duyarız."

Chico ne yapacağını şaşırmıştı. Çok seviniyordu ama her birine erişilmez birer kahraman gözüyle baktığı bu adamlar tarafından övülmek, onu pek utandırıyordu. Fakat bir yandan da bu övgülerin genç kız üzerinde ne gibi bir etki bıraktığını anlamak için yan yan Juana'dan tarafa bakmayı ihmal etmiyordu. Bakmakta da yerden göğe kadar haklıydı hani. Çünkü Juana artık kendisini büsbütün başka gözlerle süzüyor ve ona tatlı tatlı gülümsüyordu. Cücenin yüreği gittikçe ferahlıyordu. Utanmasa, şövalyenin elini yakalayıp şap diye öpecekti. Çünkü şövalyenin bütün bunları Juana'nın kızgınlığını gidermek için yaptığını anlamayacak kadar saf değildi. Nitekim şövalyenin tutumunun verdiği sonuç meydandaydı.

Pardaillan, kızcağıza böylece dolambaçlı yoldan bir ders verdikten sonra bu sefer de ona yöneldi ve yarı alaylı, yarı ciddi:

"Demek ki benim dilber Juana'm, siz bu kimsesiz çocukluk arkadaşınıza bakıp yardım ettiniz, öyle mi? Ona, beni kurtarmış olan bu delikanlıya gösterdiğiniz ilgi dolayısıyla size de minnettarım. Bu minnettarlığımı da unutacak değilim. Ama size de şunu söyleyeyim ki Chico'nun seveceği kadın, ölünceye kadar onun aşkına güvenebilir. Bir erkek göğsünde, bu kadar sadık ve cesur bir yüreğin çarptığı seyrek görülmüştür!.." dedi.

Juana cevap vermedi fakat dudaklarını şöyle hafifçe bükerek, "Bana yeni bir şey öğretmiyorsunuz," demek istedi.

Pardaillan nerelerde olduğu ve başından neler geçtiği hakkında

uzun boylu bilgi vermedi. Zaten âdeti böyleydi.

Don César hakkında verilmiş olan kararlar üzerine bir şey söylemekten çekindi ve sadece Chico'nun kahramanlığını biraz da şişirerek anlattı. Bunu severek yapıyordu. Çünkü yaradılışı gereği, kendisine yapılan en ufak bir iyiliği gözünde fazlasıyla büyütüyordu.

Şövalye anlattıklarını bitirince çok yorgun olduğunu ileri sürdü. Çabucak sofradan kalktı ve odasında kendisini bekleyen bembeyaz örtülü, yumuşak yatağa koştu. O gidince Cervantes de odasına çekildi. Don César birinci kata, Giralda'nın yanına çıktı ve Chico yapayalnız kaldı.

Kurnaz Juana, cüceye hiçbir şey söylemedi. Avluda bir süre bir aşağı bir yukarı dolaştıktan ve Chico'nun gözlerini kendisinden hiç ayırmadığına emin olduktan sonra, kendisi için hazırlanmış ufak bir odaya yöneldi. Küçük çapkın odasına girerken bir yandan da göz ucuyla Chico'nun peşi sıra gelip gelmediğine bakıyordu. Cücenin yerinden kımıldamadığını görünce, dudağını büzüp sanki, "Budala, gelmiyor!" demek istedi. Ve gelmesini istediği için, başını çevirip zavallı cüceyi yeni bir tebessümle büyüledi.

O zaman Chico, yerinden kalkmaya ve hiçbir şey olmamış gibi, küçük odaya girmeye kendinde cesaret buldu. Kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpıyor ve kendi kendine Juana'nın onu nasıl karşılayacağını titreyerek soruyordu.

Juana büyük, geniş bir meşe koltuğa oturmuştu. Yere değmeyen ayaklarını da ufak bir iskemleye dayamıştı. Odadaki bütün eşya tertemiz, pırıl pırıldı. Chico odada biraz gezindikten sonra, sessiz ve şaşkın bir tavırla Juana'nın karşısında durdu. Bu haliyle, süt dökmüş bir kediye benziyordu.

Juana onun söze başlamayacağını kestirince, kızgın mı yoksa sevinçli mi olduğu belli olmayan bir eda ile:

"Demek sen cesur bir insanmışsın, öyle mi Chico?" diye sordu.

Beriki saf bir tavırla, "Bilmem. Öyle diyorlar..." cevabını verdi.

Juana sinirlenmeye başlamıştı. "Nasıl bilmezsin? Şövalye Pardaillan söylemedi mi? O da bilmeyecek değil ya?.."

Chico boynunu büktü ve bir suç itirafında bulunurmuş gibi, "Herhalde öyledir. Ben bilmiyorum," dedi.

Juana'nın küçük topukları iskemlede sinirli sinirli trampet çalınca, Chico'da şafak attı. Genç kızın öfkelendiğini hep bu işaretten anlardı. Korku, zavallıyı daha beter şaşırtmıştı.

Juana birdenbire:

"Mösyö Pardaillan'ın dediği doğru mu? Sen sevdiğin kadını ölünceye kadar sevecek misin?" diye sordu.

Küçük kızın sorduğu bu soru garip görünmemeli. Juana aşk konusunda çok cahildi. Zaten aşkı bilseydi bu kadar açık bir soru sorar mıydı? Öbür yandan Chico'yu kölesi, kendi malı saydığı için başkalarıyla konuşmaya cesaret edemeyeceği bir sürü şeyi onunla konuşabilirdi.

Chico bu soru karşısında kıpkırmızı kesildi:

"Bilmem!.." diye kekeledi.

Juana ayağını hiddetle iskemleye vurdu:

"Bilmem!.. Bilmem!.. Sen hiçbir şey bilmez misin? Amma can sıkıcı şeysin ha! Herhalde kendisine böyle şeylerden bahsetmişsin ki o da söylüyor."

Chico telaşla atıldı. "Gerçekten onunla böyle şeyler konuşmadık!"

"Öyleyse senin seveceğin kadına ölünceye kadar sadık kalacağını nereden biliyor?" Sonra birden yumuşayarak ilave etti: "Sahi, birini seviyor musun Chico? Kim bu sevdiğin? Benim tanıdığım biri mi? Canım, söylesene! Ne diye kafamı kızdırıyorsun şimdi benim?.."

Chico gözleriyle, "Sevdiğim sensin!" diye haykırıyor, Juana da bunu görüyordu ama bir de ağzıyla söylesin istiyordu. Fakat Chico'da o cesaret yoktu. Nihayet şu kadarını kekeleyebildi:

"Ben senden başka kimseyi sevmem. Bilirsin..."

Bu da laf mıydı yani? Bunu Juana bilmeyecekti de kim bilecekti? Fakat onun istediği, bu kadar basit bir itiraf değildi ki. Bir an için Chico'nun cesur bir insan olduğuna nasıl da inanmıştı? Bu cesaret, "Seni seviyorum!" demeye bile yetmiyordu... Zavallı Juana bu iki kelimenin en gözü pek babayiğitleri bile titretip durdurduğunun farkında değildi. Kaldı ki yıllardır hâkim olduğu bir insanın bir anda ona hâkim olması kolay iş miydi? Bu ancak zamanla ve sabırla gerçekleşebilirdi. Halbuki Juana'da ne o sabır vardı ne de bunları

düşünecek olgunluk... Chico her zaman sadık bir köle değil miydi? Kendisini tekmeleyen ayağı bile öpüp okşayan bir küçük köle!.. Juana, Chico'ya yine her istediğini yaptırabileceğini sanıyordu. Kızgın kızgın ayağını sallayıp dururken birdenbire aklına bu geldi. Yine Chico'yu aşağılık bir duruma düşürmek, ona küçücük ayakkabılarını öptürmek istedi... Öyle ya, mademki Chico kölelikten ileri gidemiyordu, bari köleliğini göstersindi!..

Kötü bir bakış ve sert bir sesle:

"Bir şey söylemedin, bir şey bilmiyorsun, bir şey yapmadın... Öyleyse buraya ne diye geldin? Ne istiyorsun?" diye haykırdı.

Chico renksiz bir yüzle fakat kendinden beklenmeyecek bir kesinlikle:

"Memnun musun, değil misin diye sormaya geldim!" dedi.

"Neden memnun olacakmışım?.."

"Neden mi? Fransız'ı tekrar bulduğundan... Onu sana getirdiğimden ötürü memnun musun?"

"Tanrım! Benim Fransız'la işim ne?.. Sen aklını mı oynatıyorsun?"

Chico fena halde şaşırdı. Ne yapacağını, ne diyeceğini büsbütün karıştırarak, "Bunu bana sen söylememiş miydin?" diye sordu.

"Ne söylemiştim?"

"Fransız'ı kurtarıp getir, dememiş miydin?"

"Ben mi? Aman Tanrım! Tanrı kuru iftiradan saklasın... Sen rüya mı görüyorsun?"

Chico yıldırımla vurulmuşa döndü. Gerçekten rüya mı görmüştü? Haydi canım, böyle şey olur muydu? Kulaklarına mı inanacaktı, ona mı? Fakat sakın Juana bu sözleri, onu denemek, kendisini kıskanıp kıskanmadığını anlamak için söylemiş olmasındı?.. O kadar çok şey bilen Şövalye Pardaillan, "Seven kadın kıskanılmak ister!" dememiş miydi? Acaba Juana da kendisini gerçekten seviyor muydu?.. Fakat Chico bu büyük mutluluğu kendine yakıştıramadı. Juana'nın Pardaillan'ı bulup getirmesi için yaşlı gözlerle Chico'ya yalvarışı bir rüya olamazdı.

Juana, Chico'nun kendi kendisiyle yaptığı sessiz mücadeleyi

seyrediyor ve cüce sesini çıkarmadıkça daha beter hiddetleniyordu. Şimdi onu ayağının altına almak, ezmek, çiğnemek istiyordu. Hayır, hayır, en iyisi ona hakaret etmekti. O kadar mağrur olan Chico'ya hakaret daha fazla etki yapacaktı.

Juana fena bir kız mıydı? Öyle olduğu söylenemezdi. Fakat çocuklara mahsus zalimliğini de henüz üstünden atmış değildi. Chico'yu sevdiği de iddia edilemezdi. Juana şimdi bir dönüm noktasında bulunuyordu. Chico'yu bir kardeş gibi sevdiğini sanıyordu ama bu sevginin çok daha derin olduğunun farkında değildi.

Bu kardeş sevgisini bir aşka çevirmek için bir tek kıvılcım yetecekti. Fakat bu kıvılcım meydana çıkmazsa, aralarındaki ilişkinin sonuna kadar kardeşçe kalacağı da kesindi.

Bu karmakarışık duygular içinde bocalayan genç kızın karşısına nihayet Pardaillan çıkmıştı. Şövalye, bu romantik yaradılışlı genç kızın üzerinde derin bir etki bırakmıştı. Birdenbire başı dönmüş ve rüyalarındaki kahraman gibi gördüğü Pardaillan'a körü körüne vuruluvermişti.

Fakat gözü kapalı atıldığı bu gönül serüveninin getireceği sonuçtan haberi yoktu. Birdenbire Pardaillan'ın ölmüş olma ihtimali karşısında ağlamış, sonra da derdini Chico'ya açmıştı. Fakat Chico'nun hiç farkına varmadan sormuş olduğu şu soru Juana'yı rüyadan uyandırıvermişti:

"Ne umuyorsun?"

Bu soru, Chico gittikten sonra da onu düşündürmüş, en sonunda gerçek, Juana'nın kafasına dank etmişti.

Kendisi basit bir hancı kızıydı. Gerçi oldukça zengindi ama soylu değildi. O devirde bir asilzade ancak asil bir kadınla evlenebilirdi. Hele Pardaillan gibi bir kral elçisi, bir hancı kızını ne yapsındı? Böyle bir adamı sevmekten ne umabilirdi? Hiç... Pardaillan onu eşi olarak kabul etmezdi. Evlilik dışı bir ilişkiye de mağrur Juana razı olmazdı...

Bu düşünceler yüzünden Juana'nın Pardaillan'a hissettiği aşk bir hayli soğudu. Fakat Pardaillan'ın kaybettiklerini, Juana bile fark etmeden, Chico kazanıyordu. Genç kız, şövalyeye olan garip tutkunluğu ile Chico'ya karşı beslediği derin sevgi arasında bocalarken Pardaillan birdenbire geri gelivermişti.

Juana, Pardaillan'ın gelişine sevinmişti. Fakat o kadar... Ama Chico'ya fena halde kızmıştı. Bu kızgınlık, Chico'nun Juana uğruna her şeyi feda etmesinden ileri geliyordu. Genç kızın damarlarında ateşli Endülüs kanı dolaşıyordu. Chico'nun yerinde kendisi olsa hiçbir şey feda etmez, dişini tırnağına takarak aşkını savunurdu. Onun için Chico'yu bir türlü anlayamıyordu. Bu yüzden Chico'ya çok soğuk davranmıştı.

Ancak sonradan Pardaillan, Chico'nun kahramanlıklarını anlatmaya başlayınca, Chico'nun değeri Juana'nın gözünde birdenbire yeniden artmıştı. Neden saçma hayallere kapılıp şövalyeye âşık oluyordu? Gerçekte mutluluk ayağının dibindeydi... Onun içindir ki Chico'yu bu küçük odaya çekip getirmiş, kendisinden aşkını itiraf etmesini istemişti. Şimdi Chico'yu, bütün hırçınlığıyla küçük düşürmek, ezmek istiyordu. Onun için de şövalyeyi kurtarmasını istediğini inkâr ederek Chico'yu kışkırtma yoluna gitmişti. Ne gezer?..

Chico yine boyun bükmüş, Juana'ya:

"Ben yalnız senin dileğini yerine getirmek istedim! Bunu yerine getirmenin bana ne acılara mal olduğunu bir Tanrı bilir, bir de ben bilirim. Şimdi yine neden kızıyorsun?.." diye sordu.

Chico'nun sözde isyan ederek söylediği sözler, bunlardan ibaret kalınca Juana'nın öfkesi daha da alevlendi. Ancak bütün gücüyle bu öfkesini yenerek, Chico'yu kadınlık silahlarıyla yola getirmeye karar verdi.

Tatlı bir sesle:

"Ben sana kızmadım ki!" dedi.

"Sahi mi?"

"Kızdığım neremden belli?" dedi Chico'yu çılgına çeviren bir bakışla gülümsedi.

Sonra da pembe ipek çoraplar içindeki zarif bacaklarını, ayaklarının dibinde oturan Chico'nun yüzüne doğru sallamaya koyuldu. Chico bunun manasını bir türlü anlamıyordu. Juana işi azıttı ve ayağını sallarken, tabanını Chico'nun ağzına yapıştırıverdi. Bu darbe oldukça sert ve can yakıcıydı. Fakat taban, Chico'nun dudakları üstünde bir an durunca cüce nihayet işin farkına varır gibi oldu. Küçücük ayağı elleriyle tuttu, her yerinden öpmeye başladı. Fakat

bu sırada Juana yavaş yavaş ayağını çektiği için Chico'nun da boynu uzadıkça uzadı ve nihayet genç kızın ayaklarını dayadığı küçük iskemleye kadar vardı. O zaman Juana, bir ayağını, Chico'nun başının üstüne koydu ve sanki, "İşte senin yerin burası, ayaklarımın altı!" demek istedi.

Chico uzun zaman bu durumda kaldı. Hayatının sonuna kadar da kalmak isterdi. Fakat Juana nihayet içinden gelen zalimce davranma isteğini tatmin etmişti. Ayaklarını, Chico'yu üzmemeye gayret ederek, yavaş yavaş çekti. Chico sonsuz bir mutluluk içinde başını kaldırmış, ona bakıyordu.

Birden Juana'nın içinde bir merhamet hissi mi uyanmıştı? Yoksa kız yaptığına pişman mı olmuştu? Ya da bu zavallının güçsüzlüğünden yararlandığı için mi utanmıştı, bilinmez...

"Gördün ya! Hiç kızgın değilim işte," diye tekrarladı.

Bu sözü tatlı bir tebessümle söylediği için biraz cesaret gelmiş olacak ki Chico, Juana'nın ayağını bir kere daha öptükten sonra başını kaldırdı:

"Sen çok iyisin! Meryem Ana kadar iyisin!.." diye söylendi.

Juana kıpkırmızı kesildi. İyi olmadığını, kötü ve zalim bir insan olduğunu biliyordu. Chico, kendisine teşekkür edeceğine, onu tutup bir temiz dövmeliydi. O, bu sopayı hak etmişti. Juana kızardı. Chico'yu bir kere daha harekete getirmek istedi:

"Fransız'ı hançerlemek istemişsin, öyle mi?" diye sordu.

Chico bu soruyu acı bir sitem sanarak kızardı ve boynunu bükerek başıyla tasdik etti. Juana hemen atıldı:

"Onu niçin öldürmek istedin?"

Juana, Chico'nun, "Çünkü seni seviyorum ve onu kıskanıyorum!" demesini bekliyordu. Ne gezer?..

Chico bu fırsatı da kaçırdı ve kekeleyerek:

"Bilmem..." dedi.

Artık her şey bitmişti. Juana, Chico'dan ne bir cevap bekliyor ne de bir şey umuyordu? Bu defa öfkesini yenemeyerek:

"Yine mi bilmem? Yine mi bilmem? Artık sıktın... Haydi defol! Çabuk defol!" diye haykırdı.

Bu paylama Chico'yu aptala çevirdi. Hay aksi! Yine ne yapmıştı da Juana'yı kızdırmıştı?.. Cüce yerinden kıpırdamadığı için Juana daha beter kızdı. Küçücük yumruğunu kaldırarak, "Git, defol!" diye bağırdı.

Öteki boynunu büktü ve süklüm püklüm çekip gitti. Böyle yapmasaydı da ansızın geri dönüp Juana'nın yüzüne baksaydı, güzel gözlerinden fışkıran yaşların yanaklarına aktığını görecekti.

Fakat Chico'da geri dönecek yürek yoktu. Yine ortadan kaybolacak, fırtınanın dinmesini, sevdiği tarafından affedilmesini bekleyecek ve bir gün tekrar boynunu büküp gelecekti.

Hem zaten o kadar tecrübesizdi ve kendisi gibi ufacık bir erkeğin sevilemeyeceğine öylesine inanmıştı ki Juana'nın gözyaşlarını görseydi, bunların uğrunda aktığını sanabilirdi.

İKİNCİ BÖLÜM
FAUSTA VE DON CÉSAR

Pardaillan olaylarla dolu bir gün ve hareketli bir geceden sonra hak ettiği rahat uykuyu uyurken, Don César da nişanlısı dilber Giralda'nın yanına çıkmıştı.

Don César'ın aklı fikri, güzel sevgilisinin, o esrarengiz prensesle neler konuştuğunda ve ana babası hakkında neler öğrendiğindeydi. Gerçi Giralda ne biliyorsa hepsini anlatmıştı fakat Don César bunu yeterli bulmamıştı. Bu yüzden nerede olduğu bilinmeyen Fausta'yı bulmak için sabahın olmasını bekledi.

Saat dokuza doğru, artık dayanamayarak, kılıcını beline taktı ve Giralda'yı Pardaillan'a emanet etmek üzere odadan çıktı.

Pardaillan'ın uyuduğu odanın önünden geçerken elini kapının tokmağına uzattı. Ama tam açacakken vazgeçti. Kendi kendine söylendi:

"Hayır! Şimdi kendisini uyandırırsam yazık olur. Hem zaten sorsam da ne cevap verecek? Bırakayım da uyusun zavallı... Bir şey söylemedi ama yorucu bir gece geçirmiş olmalı," dedi.

Yoluna devam ederek, korkulukları oymalı meşeden yapılma merdivenden aşağı indi ve gıcır gıcır silinip temizlenmiş olan salonu geçip mutfağa girdi.

Mutfakla salon arasında, bugünkü modern otellerin resepsiyon bürolarına benzeyen camlı bir bölmeyle ayrılmış ufak bir yer vardı ve Juana'nın odası burasıydı. Camlı bölmeler aynı zamanda panjurlu olduğu için, Manuel Usta'nın kızı buradan kimseye görünmeden hem salonu hem de mutfağı kontrol edebilirdi.

Don César bu odaya girdi ve genç kızın önünde eğilip saygılı bir selam vererek:

"Hanımefendi!" dedi. "Sizden, yokluğum sırasında nişanlıma göz

kulak olmanızı rica edeceğim. Mümkünse, Giralda'nın burada olduğunu kimseye belli etmeyecek şekilde hareket eder misiniz?"

"Hanımefendi!" Ancak asil, zengin kadınlara verilen bu unvan, bir prenses gibi giyinmiş olan mağrur Juana'yı pek memnun etmişti. Zalim kız, kendisini saydırmasını bilirdi. Pardaillan gibi kendisine sadece Juana diyenler pek azdı. Onunla senli benli konuşan, bir tek Cervantes vardı. Hizmetçiler ve müşteriler, kendisine ancak "küçük hanım" veya "bayan" diye hitap edebilirlerdi.

Juana en zarif gülümsemesiyle:

"Don César, hiç merak etmeyin! Hemen şimdi gidip nişanlınızı buraya getireceğim ve siz dönünceye kadar da benim iznim olmadan kendisini kimse göremeyecek..." cevabını verdi.

"Çok teşekkür ederim, hanımefendi! Zaten sizden bunu beklerdim. Şövalye Pardaillan da kalktığı vakit ona benim çok acele bir iş için gittiğimi ve bir iki saate kadar döneceğimi lütfen söyleyiverin..."

"Başüstüne!.."

Don César endişesini gidermiş bir halde, genç kızın önünde tıpkı bir prensesmiş gibi saygıyla eğildikten sonra dışarı çıktı.

Sokağa çıkınca hemen Servili Köşk'e doğru yollandı. Prensesi orada bulacağını umuyordu. Orada olmasa bile uşaklar kendisine prensesi nerede görebileceğini söylerlerdi.

Bu pazar sabahı da her pazar olduğu gibi birkaç dinsiz yakılacaktı. Kral hazretleri de Sevilla şehrini şereflendirmiş oldukları için, engizisyon bu korkunç törene her zamankinden daha çok önem vermiş ve günlük kurban sayısını o gün için birden yediye çıkarmıştı.

Don César da her adımda, pazar elbiselerini giymiş, süslenip püslenmiş, San Francisco Meydanı'na giden insanlarla karşılaşıyordu. Bu meydan, Sevilla'daki bütün büyük şenliklerin yapıldığı yerdi. Gerçi insanların yakılması gibi feci bir olaya şenlik demek garip olur ama o zamanlar İspanya'da halkın başlıca eğlencesi dinsizlerin kızartılışını seyretmekti. Üstelik halk, bu korkunç manzarayı seyretmekle kendi ruhunun temizleneceğine de inandırılmıştı.

Gerçi o çağda İspanya'da insan yakılması dışında boğa güreşi gibi bir eğlence daha vardı.

Fakat bu güreşler oldukça seyrek yapılırdı. Üstelik bu güreşler

bugünkü gibi, herkesin parayla girebileceği bir eğlence değildi. O zamanlar İspanya'da boğa güreşleri, yalnız asilzadelere ve yüksek sınıfa mahsus, vahşi bir gösteriydi. Meydana inip boğa ile güreşebilmek için mutlaka asilzade olmak lazımdı. Hatta Kral II. Felipe'nin babası İmparator V. Charles bile boğa ile güreşmişti. Fakat asillerin eğlencesinde halka da ufacık bir yer ayrıldığı olurdu. Ancak asıl geniş yer, yüksek tabakadan olanlara verilirdi.

Halbuki dinsizlerin yakılmasında ve idamlarda durum böyle değildi. Bu tür eğlenceler, özellikle halkın gözünü korkutmak ve onu papazların ve devletin istediği duruma getirmek için düzenlenirdi. Bu yüzden asıl büyük yer halka ayrılır ve halk da bundan apayrı bir gurur duyardı.

Meydana girip de iyi bir yer kapmak için acele eden ve törende bulunan çeşitli tarikatlardan papazların yanındaki mütevazı rolünü oynamaya koşan bu halk arasından birçoğu Don César'ı tanıyor ve birbirine göstererek, hayran hayran, "Boğa güreşçisi Don César! Boğa güreşçisi Don César!" diye mırıldanıyordu.

Bazıları kendisine saygılı bir selam veriyor, o da selamları nazik bir tebessümle karşılıyor, hızlı hızlı yoluna devam ediyordu.

Nihayet Servili Köşk'ün bahçesini geçti ve mermer merdivenlerden çıkarak cümle kapısından girdi. Geceleyin Giralda'yı ve Pardaillan'ı ararken hiç dikkat etmemişti. Antrenin ihtişamı gözlerini kamaştırdı.

Fakat bu hayranlığını belli etmedi. Çünkü baştan aşağı yaldızlı elbiseler içindeki dört uşak, kendisine hem saygılı hem de aşağılayıcı bir eda ile bakıyordu. Fakat Don César bu heriflerin çalımına aldırmadı ve çok kesin bir tavırla bunlardan birine, gidip hanımına haber vermesini ve Kastilya asilzadelerinden Don César'ı kabule hazır olup olmadığını sormasını istedi.

Uşaklardan biri hiç tereddüt etmeden:

"Monsenyör, hanımımız Prenses Fausta hazretleri şu sırada sayfiye evlerinde değiller. Bu bakımdan Don César'ı kabul edemezler," diye saygıyla cevap verdi.

Don César içinden:

"Ha! Demek ki adı Fausta'ymış..." dedi. Sonra uşağa dönüp,

"Prenses Fausta'yı çok acele ve önemli bir iş için görmem lazım... Kendisini nerede bulabileceğimi söyleyebilir misiniz?" diye sordu.

Uşak bir saniye düşündükten sonra:

"Eğer Don César, arzu ederlerse kendilerini başkâhya ile görüştüreyim..." dedi.

Don César uşağın peşine düşüp, akıl almaz bir ihtişamla döşenmiş salonlardan geçerken:

"Vay! Vay! Demek bunun için akşam Don Cervantes, Servili Köşk'ten ikide bir hayranlıkla bahsedip duruyordu. Bu kadar değerli bir köşkü bekçisiz ve kapısı bacası açık bırakması için insanın Karun kadar zengin olması lazım... Giralda'ya sorarsan, prenses kapıları, ben nişanlımı bulabileyim diye açık bırakmış, ama işin aslı bakalım öyle mi?" diye düşünüyordu.

Böylece birinci kata çıkarak, oldukça sade döşenmiş bir odaya girdiler. Burası başkâhyanın odasıydı ve uşak, ziyaretçinin ne istediğini bildirdikten sonra çekildi.

Kâhya gayet ihtiyar, yüzü kırış kırış, sırtı kambur, görünüşüne göre son derece yumuşak başlı, terbiyeli bir adamdı.

"Sizi buraya getiren uşak, isminizin Don César olduğunu söyledi," dedi. "Halbuki bu, sadece sizin küçük adınız olacak... Beni affediniz mösyö, sizi namlı hanımım prensesin yanına çıkarmadan önce hiç değilse soyadınızı da öğrenmem gerekir. Bu arzumu anlayışla karşılarsınız umarım."

Delikanlı, soğuk bir tavırla:

"Adım sadece Don César," diye cevap verdi.

Kâhya bu adı işitince iki büklüm oldu ve gayet mahcup bir eda ile "Özür dilerim, Don César hazretleri, anlayamamıştım... Beceriksizliğimin verdiği utanç içindeyim. Zatıalinizin beni affedeceğinizi umarım. Prenses hazretlerini korumak ve ziyaretçilerini sıkı bir göz hapsine almak zorundayım. Eğer monsenyör benimle birlikte gelmek tenezzülünde bulunurlarsa, kendilerini sabırsızlıkla beklemekte olduğunu söyleyebileceğim prensesin yanına götürebilirim," dedi.

Don César bu aşırı saygı ve birbiri ardı sıra yağan iltifatlı sözler karşısında şaşkına dönerek:

"Galiba yanılıyorsunuz!" dedi. "Ben sadece Don César'ım ve si-

zin böyle bol bol sarf ettiğiniz monsenyör unvanına layık değilim..."

Fakat ihtiyar kâhya başını salladı ve ellerini ovuşturarak:

"Katiyen!" dedi. "Daha yükseğini alıncaya kadar bu unvan hakkınızdır."

Don César sarardı ve heyecandan, boğuk bir sesle:

"Daha yükseğini alıncaya kadar mı? Ne demek istediğinizi anlayamadım!" diye karşılık verdi.

"Söylediklerim gayet açık, monsenyör hazretleri! Prenses, size meseleyi ayrıca izah edecektir... Lütfen gelin, hemen kendisine gidelim... Prenses hazretleri sizi görünce pek memnun olacak."

Don César kapıya yönelerek:

"Pekâlâ, gidelim!" dedi.

Kâhya pelerinini ve şapkasını alıp peşinden seğirterek:

"Geliyorum efendim! Geliyorum efendim!" diye koştu.

Dışarı çıkınca kâhya öne geçti ve hızlı adımlarla yürüyerek Don César'ı adamakıllı kalabalıklaşmış olan San Francisco Meydanı'na götürdü. Her taraf iğne atılsa yere düşmeyecek kadar kalabalıktı.

Meydanı çevreleyen evlerin balkonlarıyla pencereleri de salkım salkım insanla doluydu. Ancak evlerin balkonlarında ve pencerelerinde yer alanlar daha çok yüksek tabakadan, şık giyimli kimselerdi.

Zengin olsun, yoksul olsun, asil olsun, halktan olsun seyircilerin hepsi de aynı vahşi sabırsızlıkla bekliyordu.

Meydanın göbeğinde hükümlülerin yakılacağı muazzam bir odun yığını yükseliyordu. Bunun etrafında da kukuletaları inik üç sıra rahip, ellerinde meşaleleri, korkunç tavırlarıyla bekliyorlardı. Kurbanlar gelir gelmez, hemen meşalelerle odunları ateşe vereceklerdi. Şimdi ellerindeki meşalelerden kızıl alevlerle birlikte boğucu dumanlar yükseliyor ve havayı teneffüs edilmez bir hale getiriyordu...

Fakat kimse bu dumanlardan rahatsız olmuş görünmüyor, herkes bunu şenliğin başlangıcı sayıyordu. Birazdan bu dumanlara öd ağacı kokuları da karışacak, koca koca alevler yükselecek, bütün oradakilerin ruhlarını temizleyecekti.

Tam odun yığınının karşısında bir mihrap yükseliyordu. Nor-

mal zamanlarda bu mihrabın önünde demirden bir haç ve çarmıha gerilmiş bir İsa heykeli bulunurdu.

Bugün ise mihrap, bunlara ek olarak kıymetli dantelalar, bembeyaz örtülerle süslenmişti ve bütün hazırlıklar, yapılacak törenin önemini her görene anlatıyordu.

Yakındaki San Francisco Manastırı'nın kulesinden, etrafa o uğursuz, o korkunç çan sesleri yayılıyordu. Bu sesler, bayramın başladığını, yani mahkûmların, yargıçların, çeşitli tarikatlardan papazların, saray erkânının, kralın, sözün kısası korkunç alayı teşkil edenlerin hepsinin kiliseden çıktıklarını, şehrin belli başlı sokaklarından geçtikten sonra meydana varacaklarını ve orada, odun yığınının üstüne çıkarılacak mahkûmların, yapılacak duaları dinledikten sonra cellat rahiplerin odun yığınını ateşe vereceklerini bildiriyordu. Bu matem çanları tören boyunca, yani ateş zavallı mahkûmların vücutlarını yakıp kül edinceye kadar çalacaktı...

Şimdilik bu meraklı kalabalıktan keyifli çığlıklar, dinsizlere edilen lanet ve beddualar, vahşi hayvan ulumalarına benzer sesler, sinirli kahkahalar yükseliyordu.

Evet, bu büyük bir törendi...

Seyircilerin vahşetle buruşmuş yüzlerinde kin, hiddet, sabırsızlık ve hayvanca bir neşe okunuyor, hiçbir merhamet izi görülmüyordu.

Merhamet duygusuna kapılanlar hislerini büyük bir dikkatle gizlemeye çalışıyorlardı. Mahkûmlara acımak veya bu törene katılmamak engizisyona karşı çıkmak demekti. Böyleleri kısa zamanda cezalarını bulmakta gecikmiyorlardı. Engizisyonun "Kutlu Ev" denilen zindanına tıkılıyor ve orada kutsal engizisyonun emirlerine boyun eğmemenin ne demek olduğunu öğrenmeye başlıyorlardı.

Don César görünüşünden umulmayacak bir kuvvetle halkı itip kendine yol açan kâhyanın ardından yürüdü. Birlikte meydana bakan yapıların en büyüklerinden birinin kapısından içeri girdiler.

Bütün diğer evlerin pencere ve balkonları insanla dolu olduğu halde bu evinkiler kapalı ve boştu.

Don César, kâhyanın rehberliğiyle Servili Köşk'tekilerden daha zengin döşenmiş bir sürü salon ve odadan geçerek hoş bir odaya girdi.

Kâhya kendisinden bir süre orada beklemesini rica etti ve hanımına haber vermeye koştu. Don César ayakta bekledi.

Kâhya odadan koridora çıkınca birdenbire dimdik kesiliverdi. Hızla birinci kata çıktı ve balkonu meydana bakan bir salona girdi.

Fausta, üstünde gayet sade, beyaz bir elbise olduğu halde geniş bir koltuğa oturmuş ve ayaklarını kırmızı ipek bir yastığa dayamış, bekliyordu.

Birdenbire belinin büküklüğü kaybolan acayip kâhya, prensesin karşısında saygıyla eğilip bekledi.

"Ne var, Centurion?" diye sordu Fausta.

Bu adam gerçekten de Centurion'du. Kendini tanıtmamak için yüzünü makyajla kırış kırış bir hale getirmiş ve sırtını da kamburlaştırınca, kimsenin tanıyamayacağı bir insan olup çıkmıştı. Centurion, Fausta'ya cevap olarak:

"Geldi, madam!" dedi.

Fausta memnun olduysa bile hiç belli etmedi ve ilgisiz bir tavırla:

"Buraya getirdiniz mi?" diye tekrar sordu.

"Aşağıda bekliyor, efendim!"

Fausta bir an düşündü, sonra:

"Sizi tanımadı mı?" diye sordu yine.

Centurion tebessüm etmek istediyse de beceremeyip yüzünü buruşturarak:

"Eğer tanısaydı onu buraya kadar getiremezdim!" dedi.

Fausta hafifçe güldü.

"Doğru... Sizi sevdiği pek söylenemez..."

Centurion yine o surat ekşitmesine benzeyen tebessümüyle:

"Sevmek ne demek, madam?" dedi. "Beni bir kaşık suda boğmak istediğini söylerseniz aklım erer. Bu iş beni bir hayli endişelendiriyor, madam. Çünkü tasarılarınız bir gün gerçekleşir ve o da her şeye rağmen benden nefret ederse, bana vadettiğiniz mevkiye veda etmem gerekecek..."

Fausta yine gülümsedi:

"Merak etmeyin Centurion," dedi. "Siz sadakatle hizmet etmeye

bakın. Zamanı gelince sizi onunla barıştırırım. Kral olunca, adsız ve meteliksiz bir âşığa yapılmış olan kötülükleri unutacağına ben kefilim."

Centurion adamakıllı sevinmişti. "Yüreğime su serpildi, madam!" diye kekeledi.

Fausta, "Şimdi getirin onu bir görelim bakalım! O gidince tekrar bana gelin..." dedi.

Centurion saygıyla eğilip çıktı. Birkaç saniye sonra da Don César'ı Fausta'nın yanına soktu ve sessizce çekilip gitti.

Fausta'yı görünce Don César'ın gözleri adeta kamaştı. Hayranlık içinde bakan bu gözler, hiçbir zaman bu kadar çekici güzellikte bir kadın görmemişti.

Genç vücuduna pek yakışan bir zarafetle Fausta'yı eğilip selamlarken şaşkınlığını belli etmemeye çalışıyordu. Fakat Fausta delikanlıda uyandırdığı izlenimi sezmişti. Hafifçe güldü. Zaten bu izlenimi uyandırmak istiyor, buna çalışıyordu. İstediğinden fazlasını elde ettiğine memnundu. Alışık bir gözle, ne fazla mağrur ne de fazla alçak gönüllü, son derece doğal halde duran genç prensi süzüyordu. Yakışıklı delikanlının bu erkekçe duruşu, ağırbaşlı zarifliği, biraz mahzun gülümsemesi, berrak bakışları, yüzünden okunan dostluk havası, zekasını belirten geniş alnı ve biçimli vücut yapısı, Fausta'nın ilk anda gözüne çarpan şeyler oldu. Kendisinin delikanlıda uyandırdığı etki kadar, Don César'ın onda bıraktığı izlenim de olumlu oldu.

Fausta'nın gülümsemesi daha belirginleşmişti. Memnun bir tavırla kendi kendine, bu maceraperest delikanlıdan gayet asil ve mağrur, görünüşüyle halk üzerinde iyi bir etki uyandıracak bir kral yapabileceğini düşündü. Bu kral, Fausta'yla birlikte görüldüğü zaman, onun güzelliği ve ihtişamı yanında sönük kalmayacaktı. Tam tersine, delikanlının zarafeti ve doğal asaleti, Fausta'nın ihtişamını ve güzelliğini daha da arttıracak ve bu iki genç insan, örnek bir çift olacaklardı.

Don César alelacele girdiği bu sınavı büyük bir rahatlık ve başarıyla vermişti. Fausta'nın hem kadın tarafı hem de sanatçı yanı bu sonuçtan memnun kalmıştı. Gerçi Fausta bu gibi ayrıntılara önem veren bir insan değildi; onun gözünde adamın değil, o adamın geti-

receği tacın önemi vardı. Don César'ın tacın ağırlığı altında bükülmeyeceğini, üstelik tacın asil, güzel ve mağrur bir başa oturacağını görmekten memnun kalmıştı.

Üstelik böyle yakışıklı ve genç bir erkekten bir kral yaratmayı istekle yapacağı için işi de kolaylaşmış oluyordu.

Fausta'nın bütün planı Don César'ın vereceği karara bağlıydı. Bu kararda kendisinin delikanlı üstünde bırakacağı etkinin payı büyük olacaktı.

Don César, Giralda'dan caymaz da teklifleri kaçamaklı karşılarsa, planlar çıkmaza girmiş olacaktı.

Başaracağı işin zor olduğunu biliyor fakat yılgınlık duymuyordu. Hatta onun gibi mücadeleci bir insan için ne kadar zorluk çıkarsa işin çekiciliği de o kadar artardı.

Bir kilit taşı durumunda olan Giralda için de zaten karar verilmişti. Gayet basit bir karar: Giralda yok olacaktı! Don César'ın aşkı ne kadar kuvvetli olursa olsun imkânsızlığa dayanamaz, sevdiği kadının ölümünden sonra da yıllarca devam edemezdi. Don César zaten gençti, çabuk unuturdu. Unutması için de kuvvetli sebepler yok değildi. Fausta ona koskoca bir krallık sunacaktı. Böyle parlak bir imkân karşısında kimde dayanacak güç kalırdı?

Fausta, bu kadar kuvvetli ve göz kamaştırıcı bir teklif karşısında dayanabilecek bir tek kişi tanımıştı: Pardaillan...

Ama Pardaillan da iki tane değildi!

Evet, bu delikanlının aklının çelinmesi belki zordu fakat imkânsız değildi. Nitekim Fausta ince zekasının bütün gücünü ve güzelliğinin bütün silahlarını kullanarak, okşayıcı ve ahenkli sesiyle:

"Don César siz misiniz, mösyö?" diye sordu.

Don César gayet doğal bir tavırla:

"Benim, madam," cevabını verdi.

"Soyadınızı bilmiyorsunuz. Aileniz hakkında hiçbir bilginiz yok. Bundan yirmi iki yıl kadar önce Madrid'de doğduğunuzu sanıyorsunuz. Öyle değil mi?"

"Öyle, madam."

"Bu önemsiz ayrıntılar üstünde durmamı hoş görünüz, mösyö...

Sonuçları çok acı olabilecek yanlışlıktan kaçınmak istiyorum! Lütfen oturun!"

Fausta böyle diyerek zarif bir gülümsemeyle eliyle koltuğunun tam karşısında bulunan koltuğu gösterdi.

Don César otururken Fausta, delikanlının hareketlerindeki serbestlik ve asalete hayran kaldı. İçinden, bu adamın damarlarında mutlaka bir kral kanı aktığını düşünüyordu ki dışarıda, meydanda bir gürültüdür koptu.

Alay meydana yaklaşıyor olmalıydı. Halk:

"Kahrolsun! Gebersin dinsizler!" diye bağrışıyordu.

Arkasından, "Kral geliyor! Kral geliyor! Yaşasın Kral!" haykırışları da işitildi.

Ya "Yaşasın!" bağırışları duyuluyordu ya da "Ölüm!" bağırışları.

Bu bağırıp çağırmalar arasında, kalabalık papaz sürüsünün hep bir ağızdan tutturduğu, gitgide yaklaşan ilahi sesleri de duyuluyordu. Ve nihayet bunların hepsini, manastırın matem çanları bastırmaktaydı. Bütün bu gürültüler birbirine karışarak bir uğultu halinde odayı dolduruyordu. Fausta, bu gürültüleri umursamıyordu bile...

Nihayet Don César, canını sıkan bu sesleri Fausta'nın umursamaması karşısında hissetmekte olduğu garip şaşkınlığı da yenerek yavaşça söylendi:

"Benim değer verdiğim bir kimseye gösterdiğiniz ilgiden ötürü size içten teşekkürlerimi sunarım, madam!" dedi.

Giralda'nın sevgilisi bu sözü samimiyetle söylemişti ve şimdi de çok heyecanlıydı. Fakat ömründe hiç kimse, üzerinde Fausta kadar kuvvetli bir etki bırakmamıştı. Fausta da bunu seziyor ve gittikçe daha çok memnun oluyordu. Don César'ın biraz ilgi duyduğu o küçük Çingene'nin lafı mı olurdu? Fausta zaferi artık avucunun içinde gibi görüyordu.

Fakat Don César'ın Giralda'dan bahsetmesi ne de olsa canını sıkmıştı. Verdiği cevap da bu yüzden biraz soğuk oldu.

"Ben sadece, sizi tanımadığım halde sizinle ilgilendim. Yaptığım yardımı da sadece sizin için yaptım... Bu bakımdan benim için yok olan bir üçüncü kişi adına bana teşekkür borçlu değilsiniz."

Bu sefer de Don César, Fausta'nın, sevgilisinden bu kadar küçümsemeyle bahsetmesine üzüldü. Üstelik hayret de ediyordu. Giralda, prensesten o kadar heyecanla söz etse de Fausta'nın gösterdiği bu soğukluk ne demekti? Bunda aklının ermediği bir iş vardı.

Don César, Fausta'nın, sevgilisine hücum eder bir tavır aldığını görür görmez soğukkanlılığını tekrar ele aldı ve daha kesin bir sesle:

"Oysa sizin için mevcut olmayan o üçüncü kişi, kendisine gayet iyi davrandığınızı söylemişti, madam..." karşılığını verdi.

Fausta tatlı bir eda ile gülümseyerek, "Eğer kendisine gerçekten iyi davranılmışsa, bunun sadece sizin için yapıldığını tekrarlamak isterim," dedi.

Don César nazik bir gülümsemeyle:

"Niçin madam?.. Halbuki beni tanımıyorsunuz? Benim belirsiz kişiliğime, sizin gibi kudretli, zengin ve eşsiz güzellikte bir prensesin ilgisini çektiren sebebin ne olduğunu öğrenebilir miyim, madam?.." diye sordu.

Fausta, prense okşayan bir tatlılıkla baktı:

"Sizin şövalyelere has yiğit karakteriniz, bu ilginin nedenini kolayca anlayacaktır, sanırım. Eğer siz, kimseye zararı dokunmamış bir kimsenin alçakça öldürüleceğini, falan gün, falan saatte ve falan şekilde kendisine suikast yapılacağını öğrenseydiniz ne yapardınız, mösyö?"

Don César heyecanla:

"Bu sorulur mu madam?" dedi. "Hemen o kimseye tetikte bulunmasını haber verir, gerekirse onun yardımına koşardım..."

O söyledikçe Fausta da başıyla hafif hafif tasdik ediyordu. Don César sözünü bitirince, Fausta:

"İşte mösyö, sizi tanımadığım halde sizinle ilgilenmemin sırrı burada," dedi. "Sizi öldürmek istediklerini öğrendim. Demin sözünü ettiğiniz genç kız da bilmeden bu cinayete alet olacağı için sizin ona yaklaşmamanızı sağladım. Tehlikenin geçtiğine inanınca da tekrar onu bulmanıza yardım ettim. Bütün bunları sadece insanlık kaygısıyla yaptım ve sanırım ki temiz yürekli herkes de böyle yapardı. Sizi tanımak aklımdan bile geçmiyordu. İstemiş olsaydım, bu gece sizi evimde beklerdim. O zaman bilmediğiniz birçok şey vardı. Sonra-

dan öyle şeyler öğrendim ki o zaman sizi tanımayı şiddetle istedim. Sizden teşekkür bekliyor değilim. Beni kendinize sadık bir dost ve yardımcı bilin. Gerçi ben bir kadınım ama yardımım reddedilemeyecek kadar önemlidir."

Bu uzun ve heyecanlı söylev, Don César'da Fausta'nın umduğu etkiyi yapmıştı.

Delikanlı büyük bir heyecan içinde eğilerek, samimiyetle, "Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, madam," dedi.

Sonra kayıtsız ve biraz da alaylı bir tavırla sözlerine, "Bilmem ama biraz da boşuna endişelenmiyor musunuz? Böyle müthiş bir tehdit altında olabileceğimi pek aklım kesmiyor da..." diye devam etti.

Fausta gayet ciddi bir tavırla ve Don César'ı ürperten bir sesle:

"Sizi tehdit eden tehlike tahmin edebileceğinizden daha korkunçtur. Bakın, size günleriniz sayılıdır bile demiyorum. Birkaç saatlik ömrünüz kaldığını bilmelisiniz... Hele bu inanmazlık ve umursamazlıkta devam ederseniz..." karşılığını verdi.

Don César bütün cesaretine rağmen hafifçe sarardı. "Demek tehlike bu kadar yakın ve müthiş?.."

Fausta yine o ciddi tavrını bırakmadı. "Bir şeye yanıyorum: Sizi tekrar o kıza yaklaştırmış olduğuma... Eğer şimdi öğrendiklerimi daha önce bilseydim, sizi kendi elimle o kıza yaklaştırmazdım!"

Don César'ın yüreğinde bir şüphe belirdi. Birdenbire kendini toparlayıp belli belirsiz bir alayla:

"Neden acaba, madam?" diye sordu.

Fausta büyük bir kendine güvenle:

"Çünkü... çünkü bu kız, sizin ölümünüze sebep olacak!" dedi.

Don César ona bir an baktı ve Fausta bu bakış karşısında irkilmedi. Hatta tam tersine Don César'ın bakışlarında berrak bir dürüstlük ve açık yüreklilikten başka, kendisine karşı bir sempati sezer gibi oldu.

Don César böylece bakarken, içinde bir şüphenin uyandığı belli oluyordu. Delikanlı şimdi yine soğukkanlılığını kaybetmiş, yine belirsiz bir şaşkınlığa düşmüş ve Fausta'nın hâkimiyeti altına girmişti.

Birden, "Pekâlâ, ama madam, beni öldürmek isteyen bu düşmanı tanıyor musunuz?" diye sordu.

"Tanıyorum!"

"Kim?"

"Adını söyleyeceğim. Evet, peşinizi alçakça takip eden bu düşmana karşı kendinizi koruyabilmeniz için onun kim olduğunu hemen söyleyeceğim! Bu düşman..." Fausta, tereddüt edermiş gibilerden bir an durdu.

Don César, merak ve endişe içinde bekledi ve "Evet, bu düşman?.." diye sordu.

Fausta'nın dudaklarından şu kelime döküldü:

"Babanızdır!"

Yüzünde acıyan bir ifade olmasına rağmen, delikanlıya, yaptığı ameliyatı seyreden bir operatörün soğukkanlı bakışlarıyla bakıyordu. Bu sözün etkisi umduğundan da büyük olmuştu.

Don César birdenbire ayağa kalktı, rengi uçmuş, perişan halde ve insan sesine benzemeyen bir sesle, "Ne? Babam mı dediniz?" diye sordu.

Delikanlı, Fausta'ya merhamet dilenen gözlerle bakıyordu. Boğazında gizli hıçkırıklar düğümlenir gibiydi.

"Babam ha?" diye söylendi. "Halbuki bana demişlerdi ki..."

Fausta atıldı:

"Ne demişlerdi?"

Bakışları tatlıydı, ama delikanlının yüreğinden geçenleri okumak istercesine, deliciydi. Don César gerçeği biliyor muydu, bilmiyor muydu? Herhalde biliyordu.

Çünkü bitkin bir halde sözünü, "Bana onun yirmi yıldan fazla bir zaman önce öldüğünü söylemişlerdi!" diye tamamladı.

Kadın artan bir heyecanla, "Babanız yaşıyor," dedi.

"Cellat elinde öldü, demişlerdi," dedi Don César.

Fausta omuz silkti:

"Uydurulmuş bir hikâye bu... Elbette öyle diyeceklerdi. Çünkü işin doğruluğundan şüphe etmemeniz isteniyordu."

Zavallı Don César bir an duraladı. Sonra birdenbire elini alnına vurdu:

"Doğru," diye söylendi. "Ben de anıma safmışım. Neden şimdiye kadar bu aklıma gelmedi? Öyle ya, beni her türlü gerçekten uzaklaştırmak istediler!"

Sonra birden toparlandı ve ölüm tehlikesini falan unuttu.

Adeta sevinçle:

"Demek öyle?.." dedi. "Demek babam yaşıyor? Babam!.."

"Babam" kelimesini gayet tatlı bir eda ve büyük bir hazla tekrarlıyordu. Fausta'nın yerinde başka kim olsa onun bu haline acır, bu işkenceyi uzatmaktan vazgeçerdi.

Fakat Fausta'nın gözleri ulaşacağı gayeden başka bir şey görmüyordu. Oraya varmak için kullanılması gereken çarelerin hepsi kullanılmalıydı.

Tatlı bakışları altında, soğuk duygularını gizleyerek konuştu:

"Babanız sağ... Maalesef sağ... Size kudurmuşçasına kin besleyen, kanınıza susayan da o. Eğer kendinizi korumazsanız, sizi öldüreceğini bilin."

Bu sözler delikanlıya unuttuğu gerçekleri tekrar hatırlattı.

Fakat babasının kendisini öldürtmek isteyişini bir türlü aklı almıyor, tabiata aykırı buluyordu. Bu canavarlığı affettirecek bir mazeret arıyordu.

Birdenbire gülmeye başladı:

"Şimdi anladım! Beni epey korkuttunuz, madam..." dedi. "Bir baba, nasıl olur da öz evladını öldürmek isteyebilir? Böyle şey olmaz, madam... Fakat mademki siz babam için sağ diyorsunuz, herhalde kendisi benim kim olduğumu bilmiyor olmalı. Bana babamın adını söyleyin, onunla görüşeyim."

Fausta yavaş yavaş ve her kelimeyi delikanlının kafasına perçinlemek istercesine konuşmaya başladı:

"Babanız, sizin kim olduğunuzu biliyor ve onun için sizi ortadan kaldırmak istiyor!"

Don César bir iki adım geriledi, ellerini göğsünün üstünde kavuşturarak, "İmkânsız bu!" diye kekeledi.

Fausta sert bir sesle, "Ne yazık ki gerçeğin ta kendisi!" dedi.

Don César acılı bir sesle, "Keşke yaşamaz olsaydım! Herhalde babam beni, yüz karası bir piç olduğum için öldürmek istiyor!" diye haykırdı. "Demek kahrolası annem..."

Fausta, heyecanla atıldı:

"Susun! Annenize iftira etmeyin! O, zavallı suçsuz ve lekesiz bir kadın olarak öldü. Annenizin celladı olan ve onu işkenceler içinde mahveden kimse ise, sizi yıllarca önce ölmüş sanan ve neden sonra yaşadığınızı öğrenince, amansız kiniyle peşinizi kovalayan adamdır! Annenizin katili, sizi de öldürmek isteyen babanızdır!"

Don César rüyada gibi söylenmeye başladı. "Ne müthiş şey! Demek ben piç değilim? Demek..."

Fausta delikanlının sözünü kesti. "Siz meşru bir evlatsınız. Vakti gelince ben size bunun delillerini sunacağım!" Ve tekrar sükûnetle koltuğuna yerleşti.

Delikanlı, utanç ve acıdan soluk soluğa, "O halde benim babam insan değil, kana susamış bir canavar!" dedi.

Fausta soğuk bir tavırla, "Dediğiniz doğru," diye tasdik etti.

Don César gözlerinde yaşlarla, "Ya annem? Ya zavallı annem?" diye sordu.

"Anneniz melek gibi bir kadındı."

Don César sonsuz bir acıyla, "Zavallı anneciğim!" dedi.

Fausta taşı gediğine koydu. "Ölülerin arkasından ağlamadan önce, onların intikamı alınmalıdır!"

Don César gözlerinden şimşekler çakarak dikildi. "Evet," dedi, "İntikam! Annemin intikamını almalıyım!"

Fakat hemen arkasından da koltuğuna yığılarak başını avuçları arasına aldı.

"Halbuki intikam almam gereken kimse de babam. Annemin öcünü almak için babamı mı öldüreceğim? Buna imkân yok..."

Fausta, delikanlının göremediği zalim bir tebessümle güldü... Sabırlıydı, beklemesini bilirdi. Zaten asıl kuvveti de buradan gelmiyor muydu? Şimdi ısrara ne lüzum vardı? Bir kere kin ve intikam tohumunu saçmıştı, artık bu tohumun yeşermesini beklemekten başka

yapacağı iş yoktu. En tatlı ve ahenkli sesiyle, "Annenizin intikamını almadan önce kendinizi korumanız lazım," dedi. "Ölüm tehdidi altında bulunduğunuzu unutmayın. Hayatınız pamuk ipliğine bağlı..."

Don César birdenbire, kendisiyle bu kadar ilgilenen bu prensesin kâhyasının bol bol sarf ettiği "monsenyör" hitabını hatırladı ve "Demek babam bu kadar kudretli bir adam, öyle mi?" diye sordu.

Fausta, "Ondan daha kudretlisi yok," cevabını verdi.

Don César, karmakarışık düşünceleri arasında bu sözlere dikkat edemedi. Gözlerini Fausta'nın yüzüne dikti ve "Madam, bana müthiş sırlar açtınız. Böyle hareket etmenizin sebebini bilemiyorum," dedi.

"Size bunu daha önce de söyledim, mösyö. Ben sadece insani duygularla hareket ediyorum. Sizi gördüğümden beri şahsınıza karşı bir sempati beslediğimi neden saklayayım? İnanın ki başka hiçbir alt hesaba dayanmayan bu sempati yüzünden sizinle ilgileniyorum."

Don César, "Düşüncelerinizin samimiliğinden hiç şüphe etmem, madam," dedi. "Fakat bana anlattıklarınız o derece garip, o derece şaşırtıcı ki beni bağışlayın, elle tutulur, gözle görülür deliller olmadıkça inanılacak cinsten değil."

Fausta hemen:

"Sizi anlıyor ve size hak veriyorum, mösyö," dedi. "Ben kesinlikle ispat edemeyeceğim hiçbir iddiada bulunmam..."

"Elinizde deliller var, öyle mi?"

"Evet."

"Babamın adını da söyleyecek misiniz?"

"Evet."

"Ne zaman, madam?"

"Henüz bilemem. Belki biraz sonra, belki de birkaç gün içinde..."

"Pekâlâ, madam. Bu sözünüzü unutmayacağım. Ne olursa olsun size teşekkür borçluyum ve hayatım sizindir."

Fausta zarif bir gülümseyişle: "Önce bu hayatı korumak gerekecek," dedi.

"Buna gayret edeceğim ve inanın ki düşman ne kadar kuvvetli olursa olsun, beni kolayca ortadan kaldıramayacak."

Düşman dediği, babasıydı.

Fausta, "Ben de öyle sanırım," cevabını verdi.

Don César, "Fakat kendimi koruyabilmem için, birçok şeyi bilmem veya anlamam lazım gelir," diye devam etti. "Size birkaç şey sormama izin verir misiniz?"

"Sorun, mösyö... Elimden geldiğince hepsine cevap veririm."

"Pekâlâ, madam... Demin bahsettiğiniz genç kız, yani Giralda, nasıl ve ne şekilde benim ölümüme sebep olacak?"

Bu sırada meydandan gelen bağırıp çağırmalar, gürültüler daha da arttı. Şüphesiz alay, işkence meydanına ulaşmış ve halk duygularını daha coşkunca belirtmeye başlamıştı.

Fausta, Don César'ın sorusuna cevap vermeden yerinden kalkarak zarif adımlarla balkona yaklaştı. Meydana bir göz atınca yanılmamış olduğunu anladı. Sonra kendisine sakin sakin bakan Don César'a:

"Yaklaşın mösyö, gelin de bakın," dedi.

Don César hayret etti. Başını sallayarak görmek istemediğini belirtirken, "Beni affedin madam," dedi. "Ben böyle şeyleri seyretmekten nefret ederim. İçimde isyan duyguları kabarır."

Fausta soğukkanlı bir tavırla:

"Sanıyor musunuz ki ben de aynı şeyi hissetmiyorum mösyö?" diye sordu. "Zannediyor musunuz ki benim de yüreğim böyle manzaraları seyrettiğim zaman nefret duygularıyla kabarmıyor? Ama yine de size yaklaşmanızı söylüyorum!"

Don César, Fausta'nın kendisini balkona çağırmasının önemli bir sebebi bulunduğunu sezerek, meydanı seyretmekten hoşlanmamasına rağmen kalkıp onun yanına ulaştı...

Tören alayı yavaş yavaş meydanı dolanıyordu.

Başta, arkebüz adı verilen çakmaklı tüfeklerini dizlerinin üstüne koymuş atlı bir müfreze vardı. Atlıların ardından yaya olarak başka bir silahlı müfreze gidiyordu. Bu iki müfrezeye, halkı dağıtıp alaya yol açmak görevi verilmişti.

Bunların arkasından kalabalık bir keşiş alayı geliyordu. Bunlar siyah cübbelerinin üstündeki kara kukuletalarını yüzlerine indirmiş-

lerdi ve ellerinde birer mum tutuyorlardı. En başlarında yine kukuletası inik, iri yarı bir çilekeş rahip iri bir demir haçı zorlukla taşıyordu. Bu haçın üzerinde insan büyüklüğünde bir İsa tasviri vardı. Bu, yedi mahkûmun uğrunda kurban edilecekleri İsa'yı temsil ediyordu. İnsanları sevmeyi ve kusurları bağışlamayı telkin etmiş olan İsa'yı!..

Keşişler dokunaklı "*De Profundis*" ilahisini okuyorlardı.

Keşişlerin hemen ardından, atlı ve yaya olarak engizisyon muhafızları geliyor, onların peşinden de başlarında engizisyon başyargıcı olduğu halde engizisyon mahkemesi üyeleri yürüyordu. Bunları dört kişinin taşıdığı, parlak kırmızı kumaştan bir gölgeliğin altında yürüyen ve elinde bir İncil taşıyan, tören kıyafetlerini giymiş beş kardinal takip ediyor, onların arkasından da ellerinde birer mumla yedi mahkûm geliyordu... Mahkûmların ayakları çıplak, başları açıktı ve sırtlarında birer entariden başka bir şey yoktu.

Mahkûmların arkalarında siyah, kırmızı, yeşil sarı renklerde elbiseler giyinmiş rahipler göze çarpıyordu. Hepsinin yüzleri kukuletalarla örtülüydü. Kardinal, rahip, çilekeş ve diğer rütbelerden din adamlarının meydana getirdiği bu kalabalık, en parlak tören kıyafetleri içinde gürül gürül ilahi okuyordu.

Bütün bu kalabalığın arkasında, muhteşem elbise içinde korkunç görünüşüyle adımlarını sürüye sürüye, yalnız başına Kral II. Felipe geliyordu.

Sağında, bir adım gerisinde, tahtın vârisi Veliaht Felipe yürüyordu. Ondan sonra da en şık elbiselerini giymiş saray mensupları, asilzadeler, yüksek memurlar ve nihayet bir sürü rahip geliyordu.

İşte Don César'ın bir bakışta gördükleri bunlardı.

Alay, meydandaki mihrabın önünde durdu.

Yargıçlardan biri mahkûmlara ölüm hükmünü okudu. Bir rahip, mahkûmlara yaklaşarak parmağıyla her birinin göğsünü dürttü ve böylece kendilerini aforoz etmiş oldu.

Bütün bunlar, coşan halkın bağırıp çağırmaları arasında yapılmıştı.

Bundan sonra kardinal mihraba çıktı. Aynı anda mahkûmlar da odun yığınının üstündeki ızgaraya çıkarılıp demir direklere bağlandılar ve tören başladı.

Kardinal, İncil'den okuduğu parçanın son cümlelerini bitirirken, odun yığınından kıvrıla kıvrıla dumanlar yükselmeye ve aynı zamanda halkın feryatları da yeri göğü çınlatmaya başladı:

"Kahrolsun dinsizler! Kahrolsun dinsizler!" derken, odun yığınının tepesinden bağıran, hak ve adalet isteyen bir gencin sesi yükseldi.

Bu, yirmi beş yaşlarında, yakışıklı, asil, zengin bir delikanlıydı. Sarayda önemli bir mevki sahibiydi. Don César onu hemen tanımakta gecikmedi.

Zavallı mahkûm bağırıyordu:

"Ben dinsiz değilim! Tanrı'ya inanıyorum! Kanımın vebali, beni haksız yere mahkûm edenlerin boynuna olsun! Tanrı'nın adaletine sığınıyorum..."

Daha fazlasını duymak mümkün olamadı. Binlerce rahip, bir ağızdan "*Miserere*" ilahisine başlayıp zavallının sesini boğdular.

Aynı anda alevler yükseldi ve kendilerine bir av gibi sunulan yalınayak mahkûmların tadına bakmak istermiş gibi tabanlarını yalamaya başladı. Sonra bu alevler daha çok yükselerek mahkûmların vücutlarını sardı ve onları nihayet yuttu...

Don César elleriyle gözlerini kapatıyor kendi kendine konuşuyordu:

"Korkunç! Acaba bu soylu ve zengin genç, nasıl bir suç işlemiş?"

Fakat bir sesin, tamamen unuttuğu Fausta'nın sesinin, kulağına, "Sizin işlemek istediğiniz suçu işledi. Siz de eğer bana inanmazsanız, onun gibi mahkûm edilecek ve yakılacaksınız!.." diye fısıldadığını duyunca yerinden sıçradı.

"Neymiş o suç?.."

"Bir dinsizi sevdi ve onunla evlendi!"

"Ha, anladım... Giralda'yı, Çingene kızını kastediyorsunuz, ama o Katolik."

Fausta sert bir tavırla:

"Çingene ya..." dedi. "Mademki Çingene, o halde dinsizdir... Ya da kendisini herkes öyle biliyor. Bu da yeter."

Don César, "Fakat kendisi vaftiz edilmiş..." diye diretti.

Fausta, "Vaftiz edildiğini ispat etsin bakalım! İspat edemez, etse

bile bugüne kadar bir dinsiz hayatı sürmedi mi? Bu da yeter... Siz benim sözümü dinleyin... Alın yazınızı onunkiyle birleştirirseniz siz de bu felakete uğrarsınız!" diyerek eliyle yanan odun yığınını gösterdi.

Don César dayanamadı:

"Bu kadar insafsızca kanunlar koyan alçak kim?"

"Babanız!"

"Babam mı? Yine mi o? Enteresan, kimmiş bu kaderin bana baba olarak verdiği kana susamış canavar?"

O, bu sözleri söylerken, meydana bakan büyük binalardan birinin balkonunda büyük bir hareket baş göstermişti. O balkon da Fausta'nınki gibi, şimdiye kadar bomboşken birdenbire camlı büyük kapılar açılmış ve asilzadeler, kibar kadınlar, rahipler ve keşişlerle dolmuştu.

Bu balkona tek bir koltuk çıkarıldı ve etrafında bulunan herkesin önünde eğildiği birisi bu koltuğa otururken, kalabalık da arkasında, ayakta yer aldı. Koltukta oturan adam, çenesini eline dayayıp dalgın ve soğuk bakışlarını yanan odun yığınının ve bağrışan halkın üstünde gezdirdi.

Fausta, Don César'ın bu isyan dolu sorusu üzerine delikanlının burnunun dibine kadar sokularak:

"Babanızın kim olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz?" dedi.

Bu soruyu sorarken, birdenbire öyle sert bir tavır takınmıştı ki Don César kendisine müthiş bir sırrın açıklanacağını derhal sezdi.

"Bana yeni bir şey mi öğreteceksiniz?"

Fausta daha da eğildi, delikanlının bileğini yakaladı.

"Babanızın kim olduğunu bilmek mi istiyorsunuz? Pekâlâ öyleyse... Bakın, işte babanız!" diyerek işaret parmağıyla karşıki balkonda, koltukta oturmakta ve duygusuz bakışlarla, cayır cayır yanan yedi mahkûmu seyretmekte olan adamı gösterdi.

Don César, iki adım geriledi. Gözleri büyümüş, tüyleri diken diken olmuştu. Hançerinin kabzasını sıktı ve korkudan çok acı ifade eden bir sesle:

"Kral, ha?.." diye mırıldandı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KRALIN OĞLU

Fausta uzun bir süre, acıdan bitkin düşen delikanlıyı memnunlukla seyretti. Memnun olmaya hakkı vardı. Zira konuşmasının bu kısmını şeytanca bir ustalıkla yürütmüştü...

İspanya hakkında birçok şey biliyordu ve bütün tebaası üzerinde dehşet saçan Kral Felipe'nin bir kısım asilzadelerin de düşmanlığını kazandığını seçmişti. Aslında birbirinin rakibi olan bu asilzadeler, zalim krala ait duygularında birliktiler. İkide bir masum insancıkları kurban etmek şeklinde kendini gösteren dinî taassubu, kralı gerek bazı asillerin, gerek bir kısım halkın gözünde, mutlaka yok edilmesi gereken bir canavar haline getirmişti. Krala karşı olanların arasına, bugünkü rejimi devirip iyi bir mevki kapmak düşüncesinde olan entrikacılar da karışmıştı. İyi planlanmış bir mücadeleyle işlerin Fausta'nın istediği şekilde yürüyebileceği kesindi.

Fausta bütün bunları biliyordu ve bunlardan başka Don César'ın da kralı her görüşünde bir canavarla karşılaşmışçasına irkildiğini fark ediyordu. Üstelik Don César'ın, krala olan nefretine, şahsi kinini de karıştırarak bu taçlı canavardan duyduğu tiksintiyi iki misline çıkarmıştı. Don César'ın, Kral Felipe'ye olan nefreti geçmişe dayanıyordu. Fausta, bunları da biliyordu. Eğer Don César şimdiye kadar kralı düşürmek isteyenlere katılmadıysa, bunun sebebini delikanlının çekingenliğinde aramak lazımdı. Hayır, buna sebep, sadece Don César'ın beslediği kinin intikamını kendi eliyle almak isteyişiydi. Zaten dürüst tabiatı da gizli kapaklı işler yapmasına elverişli değildi. Bu intikam kendi ölümü pahasına da olsa, er geç alınacaktı.

İşte Fausta, karşısına dikilip de ona kralı gösterdiği ve "İşte baban!" dediği zaman Don César, böyle bir ruh hali içinde bulunuyordu. Bu bakımdan Fausta'nın vurduğu darbenin tam yerine isabet ettiğini anlamak güç olmasa gerekir.

Dahası vardı: Don César, çocukluğundan beri aldatılmış, kendisine gerçekten çok yanlış hikâyeler anlatılmış ve nihayet zavallı delikanlının için için babasına taparcasına bağlanmasına sebep olunmuştu. Hiç tanımadığı babasını asil, zarif ve kahraman bir yarı tanrı şeklinde hayal etmişti. Kendisini bildi bileli içinde yaşattığı bu tatlı hayal, Fausta'nın bir üfürüşüyle yıkılıvermişti. Gönlünde yaşattığı yarı tanrı, birdenbire kanlı bir canavar haline gelmişti. Fausta'nın sadece, "İşte baban!" demesiyle en tatlı gençlik hayalleri, bir anda ve feci şekilde sönüp gitmişti.

Bu öyle müthiş bir şeydi, ona öyle korkunç geliyordu ki gözlerine ve kulaklarına inanamıyordu. Kendi kendine, "Galiba yanlış duydum. Delirmedim ya?.. Kral, nasıl benim babam olur? Olmaz, imkânı yok. Mademki kendisinden hâlâ nefret ediyorum, imkânı yok olamaz... Hem benim babam çoktan öldü..." diye söyleniyordu.

Ne çare ki Fausta pek kesin konuşmuştu. Şüphe edilecek gibi değildi. Evet, kral, babasıydı, bu kesindi. O halde şimdi ne yapacaktı? Babasının kötü bir insan olmasına imkân var mıydı? Bunu reddediyor ve kendi kendini, kralın şimdiye kadarki hareketlerini yanlış anladığına inanmaya zorluyor, II. Felipe'nin yaptıkları için haklı gerçekler arıyordu.

Ancak bu çabaları da sonuç vermedi. II. Felipe'nin canavarlığını haklı gösterecek hiçbir şey bulamadı. Boşa giden bu çabaları ve hâlâ krala karşı duyduğu nefreti yenememiş olması, kendi kendisine öfkelenmesiyle neticelendi. İçinde isyan kabarıyordu. Oysa bu kral, bu müthiş ve kanlı mahluk, onun babasıydı işte... Bir oğulun babasından nefret etmesine imkân var mıydı? Asıl, babasına kin besleyen evladın, bozuk tabiatlı bir yaratık, bir canavar olması gerekmez miydi?..

Bu düşünceleri ona annesini hatırlattı. Annesini sık sık hatırlamıştı ama bu hatırlamalar hiçbir zaman onun üzerinde babasına karşı duyduğu hayranlık derecesinde bir etki yaratmamıştı. Bunun sebebini bilemiyordu. Fakat şimdi birdenbire babası gönlündeki tahtından iniyor ve onun yerini annesi alıyordu. Ve şimdi anladığını sanıyordu.

"Evet, babamdan nefret ediyorum çünkü annemi işkenceyle öldürmüş! Herhalde bu doğru olacak..." diye düşünüyordu. Bu dü-

şünce kendisine bir rahatlık verdi. Mazlum bir ana uğruna, gerekirse zalim bir babadan bile öç alınabilirdi. Babasına kin beslemekte neden haksız olacaktı?..

Don César'ın vardığı bu sonuç Fausta'nın gerçek zaferi oldu. Artık içindeki duyguların çarpışmasıyla allak bullak olan Don César, bir insan harabesinden başka bir şey değildi ve Fausta şimdi onu evirip çevirecek, hale yola koyacaktı.

Başaracağı işin büyük ve zor kısmı hallolmuştu. Artık kralın oğlu Don César elinin altındaydı ve onu avucuna alması için elini uzatması yetecekti. Ondan sonra da kraliçe, hatta imparatoriçe olacaktı. Fausta bu amaca ulaşabilmek için önce onu Felipe'nin oğlu olduğuna inandırarak, kralın üstüne saldırtması lazımdı. Delikanlının kafasına kendisini savunmak amacıyla babasını öldürmesi gerektiği düşüncesini iyice yerleştirmeliydi.

Şimdi, bu çeşitli duygular arasında savrulan boğa güreşçisi, istediği gibi yönetebileceği insan enkazından başka bir şey değildi. Kralın oğlu Don César elindeydi, onu almak için uzanması yeterliydi. Fausta böylece kraliçe olacak, onun aracılığıyla dünyaya hükmedecekti, Don César asla onun elinde bir araçtan başka bir şey olmayacaktı.

Genç prensin hâlâ krala dik dik baktığını ve bir kelime bile konuşmadığını gören Fausta, delikanlıya azap verdiği belli olan bu manzarayı daha fazla göstermemek için yavaşça perdeleri çekti. Don César, kralın birdenbire gözünden kaybolduğunu fark edince derin bir soluk alarak ferahladı. Burada ne yaptığına şaşıyormuş gibi hayretle çevresine bakındı. Nihayet gözleri, kendisine sessiz sedasız bakan Fausta'ya ilişince durumu tamamen kavradı.

Fausta ise delikanlının kendine geldiğini ve tekrar konuşmaya devam edebileceklerini görünce, yapmacık bir heyecanla titreyen sesiyle, "Gerçeği size bu kadar açıkça anlattığım için beni affedin, monsenyör... Olaylar irademden daha baskın çıktı ve beni de sürükledi," dedi.

Don César ensesinden topuklarına kadar bütün vücudunu saran bir ürperti geçirdi. Bu "monsenyör" unvanı, Fausta'nın ağzından pek anlamlı bir eda ile çıkmıştı. Üstelik bu unvan ona, şimdiye kadar duyduğu ve gördüğü şeyler ne kadar korkunç ve acı olursa olsun bir

rüya değil, gerçeğin ta kendisi olduğunu da hatırlatıyordu.

Bu unvanı duyunca, içinde sözle anlatılmaz bir acı uyandı ve başını sallayıp, "Monsenyör, ha?" diye karşılık verdi.

Fausta gayet ciddi bir tavırla, "Daha iyisini alıncaya kadar bu unvanı kullanmak hakkınız," dedi.

Don César, bir kere daha müthiş bir sille yemişti. Bu "daha iyisini alıncaya kadar" ne demek oluyordu? Prensesin kâhyası da hemen hemen aynı sözleri söylememiş miydi? Kendisinden bir şey bekleniyor, bir şey isteniyordu ama ne olduğunu pek kavrayamamıştı.

Fausta kendisine bir yer göstererek, "Lütfen oturun," derken, birdenbire kendisinden ne istenildiğini hemen öğrenmeye karar verdi ve bunu ilk fırsatta sormaya hazırlanarak görünüşte sakin bir tavırla, "Demek siz benim, Kral Felipe'nin meşru oğlu olduğumu iddia ediyorsunuz, madam?" diye sordu.

Fausta, Don César'ın kaçamak bir yol tutmaya karar verdiğini ve fırsatını bulursa elinden kaçacağını hemen sezdi. Don César'a ruhunu okumak istercesine baktı ve bu kadar darbe yedikten sonra hâlâ sakin görünebilen delikanlının soğukkanlılığına hayran olmaktan da kendini alamadı.

"Bu genç, başkalarına pek benzemiyor," diye geçirdi içinden. "Kral çocuklarına yaraşır bir gururu var. Onun yerinde başka kim olsa, kral oğlu olduğunun iddia edilmesinden memnun kalırdı. Yalan da doğru da olsa böyle bir iddia herkese tatlı gelirdi. Halbuki o, buz gibi kalabiliyor. Gözleri kamaşmadı. Tartışmaya girişiyor ve eğer yanılmıyorsam, içinden, iddiamın yanlış çıkması için dua da ediyor..."

Bu görüşmenin başından beri ilk defa olarak Fausta'nın içine sinsi bir kuruntu düştü. Derin bir ümitsizlik içinde, "Acaba hiç mi açgözlü değil?" diye kendi kendisine sordu. "Pardaillan gibi dikkafalı bir adamla karşılaşma felaketine uğradıktan sonra bu sefer de ne servet ne asalet ne iktidar ve hatta ne de taca metelik veren bir çılgına mı çattım?"

Gözlerini gizlice göğe kaldırarak, Tanrı'dan, bu seferki işinde başarı diledi. Zaten Fausta, bu çeşit ufak tefek engellerden yılıp da verdiği karardan cayarak, yolundan dönecek kadın değildi. Bütün bu kuruntular, kafasından bir şimşek hızıyla geçti ve endişeleri dağıldı.

Sonra da Don César'ın sorusuna, "Elimde bulunan, çürütülmesi imkânsız deliller ve sözlerine inanılır şahitler, sizin, II. Felipe'nin oğlu olduğunuzu ortaya koyuyor. Ben de bunlara dayanarak size bu gerçeği bildiriyorum. Emin olun, bir gün bu delilleri gözlerinizin önüne sereceğim... O zaman siz de benim asılsız bir iddiada bulunmadığımı anlayacaksınız..."

Don César sakin sakin, "Aklınıza böyle bir şey gelmesin, madam... Ne sözlerinizden ne de tasarılarınızdan kuşkulanıyorum," karşılığını verdi ve acı bir gülümseyişle, "Ben, kral oğullarına, müstakbel krallara yaraşır bir terbiye almadım," diye devam etti. "Veliahdım -mademki siz öyle söylüyorsunuz- ama taht basamaklarını aşacak bir seviyeye gelmedim; boğa çiftliklerinde, kardeşlerim olan prenslere keyif veren yabani boğalar yetiştirmekle vakit geçirdim. Bu benim mesleğim, madam. Evet, ben bir boğa bakıcısıyım... Eğer yabani hayvanlarla uğraşanların kaba diliyle konuşuyor ve sizin gibi devlet idare eden bir prensesin alışık olduğu seçkin saray ifadesini kullanamıyorsam, beni hoş görün..."

Fausta ciddi bir tavırla başını eğdi. Don César tekrar söze koyuldu. "Madam, bana lütfen annemin adını söyler misiniz?"

Fausta hayret etmiş gibi kaşlarını kaldırıp ve inandırıcı bir eda ile "Size meşru bir prenssiniz, diyorum," dedi. "Anneniz, Elisabeth de France idi. Kral Felipe'nin meşru zevcesi, İspanya kraliçesiydi..."

Don César elini soğuk terler beliren alnında gezdirdi. Titreyen bir sesle, "İyi ama madam, mademki ben meşru bir çocuktum, neden böyle terk edildim?" diye sordu. "Bunu söyler misiniz? Neden terk edildim ve neden babam, oğlunu canavarca bir hırsla takip edip duruyor? Neden meşru karısını ölüme sürükleyecek kadar ona kin besledi? Siz öyle demediniz mi? Annemin, kocasının çektirdiği işkenceden öldüğünü söylemediniz mi?"

"Söyledim ve bunu ispat da ederim!"

"Acaba annem, büyük bir suç mu işlemişti?"

Don César bu soruyu sorarken titriyordu. Bakışlarıyla Fausta'ya bu soruya hayır cevabını vermesi için yalvarıyor gibiydi ve nitekim o da Don César'ın beklediği cevabı fazla geciktirmeden, kesin bir tavırla, "Daha önce söylediğimi şimdi de tekrarlayacağım: Daima ispat edebileceğim bir gerçek şu ki anneniz şerefli,

melek gibi bir kadındı," dedi.

Fausta bu iddiada, şüphesiz fazla ileri gidiyordu. Catherine de Médicis'nin kızı Elisabeth de Valois, müthiş anası tarafından kraliçelik için yetiştirilmişti. Kendisinde her türlü meziyet bulunabilirdi ama meleklikten bir hayli uzak olduğu da su götürmezdi. Ancak Fausta şimdi bu kadının oğluyla konuşuyordu ve Don César'a hiç tanımadığı annesi hakkında ne kadar abartılı şeyler anlatsa, delikanlının bunların hepsine canı gönülden inanacağından şüphe etmiyordu. Fausta, bu oğulun annesine karşı besleyebileceği sevgiyi mümkün olabildiği kadar arttırmak zorundaydı. Çünkü onun gönlünde anasına duyduğu sevgi ne kadar büyük olursa, annesinin bir melek olduğu inancı kafasında ne kadar kökleşirse bu anaya eziyet çektirmiş olan kocaya, babasına karşı olan kini de o ölçüde artardı... Bu kinin büyüye büyüye, arta arta öyle bir hale gelmesi lazımdı ki Don César, annesine eziyet etmiş olan adamın kendi babası olduğunu unutsun ve işi onun kanına susamaya kadar vardırsın...

Fausta bu yüzden, Kraliçe Elisabeth'i meleklik mertebesine yükseltmekten çekinmemişti. Nitekim Don César da onun sözlerini artan bir sevinçle karşıladı. Derin derin içini çekerek ferahladı ve "Mademki annem lekesizdi, o halde neden kendisine babam bu kadar eziyet ve işkence etti? Neden?.. Yoksa kral, birçoğunun söylediği gibi, gerçekten kana susamış bir canavar mı?" diye sordu.

Bu soruyu sorarken, kendisinin de krala hep bu gözle bakmış olduğunu unutmuştu. Şimdi artık kralın kendi babası olduğunu biliyor ve hiç olmazsa onu kendi gözlerinde temize çıkarmaya çalışıyordu. Pek ümidi yoktu ama Fausta'nın da kralı haklı gösterecek sözler söylemesini bekliyor ve istiyordu.

Oysa Fausta'nın izlediği planda böyle bir şeyin yeri olamazdı. Nitekim hiddetle, "Maalesef, kralın hiç kimseye sevgi ve şefkat beslediği görülmemiştir," dedi. "Kral gururun, bencilliğin, katı yürekliliğin ve zalimliğin canlı heykelidir. Ona karşı koyan, onun hoşuna gitmeyen herkes mahvolur. Ancak kraliçe meselesinde özürlü görülecek bir tarafı da yok değildi."

Don César atıldı. "Ya?.. Yoksa annem bilmeden bir hafiflik, bir saçmalık mı yaptı?"

Fausta başını sallayarak hayıflandı. "Hayır. Kraliçe en ufak bir

suç bile işlemedi. Özürlü görülecek bir taraf derken, bir krala hiç yakışmayan fakat her erkeğin tanıdığı kemirici bir duygudan, kıskançlıktan söz etmek istedim..."

"Kıskandı, ha? Sebepsiz mi kıskandı?"

Fausta kesinlikle, "Sebepsiz," dedi. "İşin kötüsü, sevmediği halde kıskandı!"

"İnsan sevmediğini kıskanabilir mi?"

Fausta gülümsedi. "Kral öteki insanlara benzemez."

Don César hayretle bakarak, "Peki ama aşksız bir kıskançlık, insanı cinayet işlemeye kadar götürür mü?" diye sordu. "Sizin kıskançlık dediğiniz şeye, başkaları pek yerinde olarak vahşilik demezler mi?"

Fausta, bu konudaki düşüncesini belli etmeyen bir tebessümle güldü. Kısa bir an sustuktan sonra, "Bu, çok esrarengiz ve acıklı bir hikâye ama size anlatmam lazım," diye devam etti. "Herhalde siz de bu hikâyeyi belirsiz bir tarzda dinlemiş olacaksınız. Kimse işin içyüzünü bilmiyor, bilmiş olsaydı bile, söylemeye cesaret edemezdi. Bu hikâyede söz konusu olan kimse, kralın büyük oğlu, abiniz, eğer genç yaşında ölmeseydi sizin yerinize veliaht olacak olan kimseydi..."

Don César, "Veliaht Carlos mu?" diye hayretle sordu.

Fausta, "Ta kendisi!" dedi. "Dinleyin..."

Ve bundan sonra Don César'a, asıl babasının müthiş hikâyesini, kendi isteğine göre değiştirerek anlatmaya koyuldu ve gerçekleri yalan dolanla öyle güzel örtbas etti ki meselenin farkına varabilmek için işin aslını çok iyi bilmek lazımdı. Üstelik Fausta anlatışına birtakım ince ayrıntılar da katarak hikâyesini karşısındakine en ufak bir şüphe uyandırmayacak hale getirmeyi de ustaca başarabildi. Bu hikâyenin özellikle Don César'ın çocukluğuyla ilgili kısımları, delikanlının hatırasında bir sis bulutuyla örtülü olaylara da uygundu ve bu, onun bu hikâyeye inancını bir kat daha arttırdı.

Bu hikâyeyle kralın korkunç rolü daha iğrenç bir şekilde beliriyor, kraliçenin mazlumluğu ise daha acıklı bir tarzda yüze çıkıyordu. Fausta sözlerini bitirdiği zaman Don César meşru bir kral oğlu olarak doğduğuna, annesinin suçsuzluğuna ve zavallı kadının

çok acı çektiğine tamamen inanmıştı. Aynı zamanda, karısını yavaş yavaş öldürdükten sonra, şimdi de büyümüş, bir delikanlı olmuş olan kendi oğlunun canına da göz diken insafsız cellada karşı içinde amansız bir kinin kabarmaya başladığını hissediyordu. Yüreğinde dayanılmaz bir intikam arzusu vardı. Kendi canına karşı hazırlanan bu suikasta isyan ediyordu. Onun ne suçu vardı? Her canlı gibi o da yaşamak hakkına sahip değil miydi? Her yaşayan ve nefes alan yaratık gibi o da bu hayattan payını neden almasındı? Mademki kendi canını babasına karşı korumak gibi garip bir duruma düşmüştü, öyleyse kendini koruyacaktı, hem de bütün gücüyle koruyacaktı. Bu işte bir suç varsa o da ilk saldıranın olurdu.

Bu sonuç tam Fausta'nın istediği sonuç değildi. Fakat ne olursa olsun, bir an elinden kaçıracağını sandığı bu delikanlının kafasına bu kadarını sokabilmesi bile bir başarıydı. Fausta biraz sabırla onu istediği yola getirirdi. Zaten çok defa savunmadan saldırıya geçmek için pek az şey gerekli değil miydi? Ufak bir kışkırtma, küçük bir sebep, hatta bir hiddet kırıntısı bile, o ana kadar kendisini korumakta olan kimseyi saldırıya geçirmeye yetmez mi? Fausta nasıl olsa böyle bir sebep bulacak, ne yapıp edip delikanlıya gereken cesareti aşılayacak ve eline gerekli silahları verecekti.

Hikâyesini bitirdiği ve karşısındakini istediği gibi öfkelendirdiğini gördüğü zaman, âdeti olduğu gibi dosdoğru hücuma kalktı. "Bana, sizi tanımadığım halde neden şahsınızla bu kadar ilgilendiğimi sormuştunuz, monsenyör!" dedi. "Ben de size, kolayca anlaşılır, insanca bir duyguya kapılarak böyle yaptığımı söylemiştim. Ayrıca sizi gördüğümden bu yana bu insanca duygunun gittikçe artan bir sevgiye çevrildiğini de ilave etmiştim. Benim sevgim sözde kalamaz, prens... Size dostluğumu sundum, şimdi de sevgimi sunuyorum!.."

"Madam, size şükranımı anlatacak kelime bulamıyorum!"

Fausta çekici bir tatlılık, büyüleyici bir bakış ve sarhoş edici bir tebessümle, "Bu dostluğu ve sevgiyi kabul veya reddetmeden önce biraz düşünün, prens," dedi.

Don César, Fausta'nın sözünü kesti. "Nasıl olur, madam? Sizin bu kadar cömertçe sunduğunuz değerli dostluğunuzu nasıl reddedebilirim?"

Kadın, tatlı bir hüzün dolu gülümseyişiyle başını salladı. "Acele davranışlardan kaçınmalıyız, prens... Her ölümlünün hakkı olan şey, biz, Tanrı tarafından halkları yönetmeye atanmış prensler ve prenseslerin hakkı olmayabilir..." Ve başı dönen delikanlıyı coşturan bir heyecanla, "Eğer bizler de yüreğimizin sesine kulak verme hakkına sahip olsaydık, ben de hiç vakit kaybetmeden bu sese uyardım ve o zaman sizi dünyanın en kudretli krallarından biri yapmaya çalışırdım. Çünkü sizde bu işi başarmak için gerekli bütün yeteneklerin var olduğunu görüyorum," diye devam etti.

Don César, bu övgü dolu sözlerden fevkalade heyecanlanmıştı. "Kendimi size teslim ediyorum, madam!" diye haykırdı. "Beni istediğiniz gibi idare edin, bana dilediğinizi yaptırın, emredin..."

Fausta'nın gözünde sinsi bir parıltı yanıp söndü. Bu teklifi kabul ettiğini ve kendisine güvenebileceğini belirtir bir hareket yaptıktan sonra gayet sakin ve tatlı bir eda ile "Evet veya hayır demeden önce durumlarımızı göz önüne koymalıyım," dedi. "Size kim olduğumu, neler yapabileceğimi ve sunduğum dostluğun değerini açıkça anlatmak isterim. Ayrıca size de ne olduğunuzu, neler yapabileceğinizi ve hangi yolu tutmanız gerektiğini hatırlatmam gerekir."

Don César nezaketle, "Sizi dinliyorum, madam," diye cevap verdi. "Fakat diyecekleriniz ne olursa olsun, bana sunduğunuz dostluğu şimdiden kabul ettiğimi bildiririm. Zaten başka türlü yapmama artık imkân olmadığını da hissediyorum, madam... Ve bana öyle geliyor ki bundan böyle ışıklı varlığınızla hayatımı aydınlatmazsanız, ömrüm kararacaktır."

Bu sözler, o çağın aşırı nezaketi ve İspanyol kanını taşıyanların coşkun heyecanıyla söylenmişti. Fausta bu sözlerdeki samimiliği görerek çok memnun kaldı. Don César ne kadar ateşlenirse Fausta'nın işi de o ölçüde kolaylaşırdı. Bunu düşünerek sözüne devam etti.

"Siz fakirsiniz, adsız, sansız, yapayalnız, büyük bir işe girişemeyecek bir kimsesiniz ve halk tarafından çok sevilmenize rağmen doğumunuz üzerindeki karanlık durum yüzünden, asalete her ülkeden daha çok önem veren İspanya'da hiçbir iş yapamazsınız. Eğer cesurca bir kuvvet gösterisine kalkışsaydınız, peşinizden gelen olmazdı. Deha sahibi olmanıza rağmen gölgede ve tanınmadan kalmaya mahkûmsunuz. Doğumunuzu çevreleyen bilinmezlikler, sizin

önemli mevkilere yükselmenize engeldir. Bu dediklerim doğru, değil mi?"

"Çok doğru, madam, zaten ben de ne zafer ne de şeref istiyorum... Gölgede kalışım bana ağır gelmiyor, fakirliğim de öyle... Sonra, herhalde siz de bilirsiniz ki boğa güreşi meraklılarının bana sundukları hediyeleri ve paraları kabul etseydim ben de pekâlâ zengin olabilirdim..."

Fausta ciddiyetle, "Biliyorum," dedi. "İspanya'da cesaretiniz sayesinde adeta bir masal kahramanı haline gelmişsiniz. Bir kimsenin gözü pekliğini anlatmak için, 'Don César kadar cesur!' diyorlar. Fakat artık kral kanından geldiğinizi öğrendikten sonra gölgede kalamazsınız ve sürmekte olduğunuz hayata devam edemezsiniz."

Don César saflıkla, "Niçin, madam? Niçin devam edemeyeyim?" diye sordu. "Bu hayatın da kendine göre tadı var. Hayatımı neden değiştirmem gerektiğini anlayamıyorum doğrusu... Şimdiki sözleriniz de pekâlâ anlatıyor ki ben hiçbir zaman bir kral oğlu olamam. Niçin olduğum gibi kalmayayım?"

Fausta'nın kaşları belirsiz bir surette çatıldı. Bu sözlerde planlarına ters düşen bir ihtiras yokluğu sezmişti. Fakat hiçbir şey belli etmeden fikirlerini apaçık anlatmaya devam etti. "Gölgede, fakir, meçhul yaşamak istemenize rağmen, buna da izin verilmediğini unutuyorsunuz zannederim! Yarın güreş meydanına çıktığınız zaman alçakça bir suikasta uğrayacağınızı ve eğer ben de sizi yalnız bırakırsam, hiçbir şeyin canınızı kurtaramayacağını unutuyorsunuz!.."

Don César gülümseyerek bu tehlikeyi küçümsediğini gösterdi.

Fausta, "Anlıyorum!" dedi. "Kendinizi, mezbahadaki bir koyun gibi boğazlatmayacağınızı söylemek istiyorsunuz!"

"Elbette onu demek istiyorum, madam!"

Fausta acınarak omuz silkti ve soğuk bir eda ile devam etti. "Ve yine unutuyorsunuz ki sizi öldürmek isteyen adam bir kraldır... Yoksa onun bu işte yarım yamalak tedbirlerle yetineceğini ve üstünüze sadece üç beş haydudu saldırtacağını mı sanıyorsunuz?.. Yine güldüğünüzü görüyor ve aklınızdan geçenleri anlıyorum. Sizin için çarpışmaktan çekinmeyecek birkaç cesur can yoldaşı bulabileceğinizi düşünüyorsunuz. Görüyorum ki size her şeyi söylemem gerekiyor. Şunu iyice bilin ki yarın sizi yakalamak için bir ordu harekete

geçirilecektir. Yarın binlerce silahlı asker şehri kontrol altında tutacaktır. Bir olay yüzünden kargaşa doğacağı umuluyor. Bu kargaşada ilk darbeyi siz yiyeceksiniz ve kim vurduya gideceksiniz... Size, kaçınılması imkânsız bir ölüme mahkûm edildiğinizi söylüyorum, anlamıyor musunuz?.. Bu kargaşadan kurtulmuş bile olsanız, kral işe yeniden başlayacaktır... Yine kurtulursanız, o zaman açıkça yakalanacak, sorgulanacak, hüküm giyecek ve idam edileceksiniz."

Gittikçe artan bir şiddetle söylenen bu sözler Don César'ın üstünde büyük bir etki uyandırdı. Fakat delikanlı yine de teslim bayrağını hemen çekmedi. "Beni hangi suçtan yargılayacaklar?.." diye sordu.

Fausta kolunu pencereye doğru uzattı, perdelerin gözden sakladığı idam yerini işaret ederek, "Şurada, masum olduğunu haykırdığını duyduğunuz zavallıyı suçladıkları cinayetle!" cevabını verdi.

Fausta ikinci defadır dolambaçlı bir yoldan Giralda'yı kastediyordu. Hem bu seferkinde açık bir tehdit de saklıydı. Don César bunu hemen kavradı ve yüzünün rengi uçtu. Endişeyle, "Ya!" dedi. "Demek bu kadar önemli bir suç, ha?"

Fausta, soğuk bir tavırla, "Söyledim... Sizi hiçbir şey kurtaramaz," diye cevap verdi.

Don César bütün cesaretine rağmen sinsi bir korkunun yüreğine girdiğini hissediyordu. Zaten Fausta'nın istediği de bu değil miydi?

Delikanlı kısa bir tereddüt geçirdi. Sonra, "Pekâlâ!" dedi. "Ben de kaçarım! İspanya'dan giderim!.."

Fausta gülümsedi. "Şu şehrin kapılarından çıkmayı bir deneyin de görün bakalım!"

"Benim de dostlarım var. Gözü pek birkaç kişi bulurum. Zorla şehrin kapılarından geçerim!.."

Fausta, "Öyleyse koca bir ordu toplamanız gerekecek," dedi. "Çünkü bir, hatta gerekirse on ordu ile karşılaşacaksınız..."

Don César bir an baktı. Kadının şaka yapmadığını ve kralın, kendisini yok etmek için her çareye başvuracağına gerçekten inandığını anladı. O zaman kendisi de hayatının pamuk ipliğine bağlı olduğunu düşündü. Öte yandan, mücadelenin imkânsız olduğunu da görüyordu. İçinde bir isyan duygusu kabardı. Ölmek istemiyor-

du. Hele böyle, hayatın zevkini tatmadan, budalacasına öldürülerek öbür dünyaya göçmek, aklının almayacağı bir şeydi. Aynı zamanda içinden bir ses, konuştuğu bu kadının, kendisini tehdit eden kralla mücadeleye, hatta onu yenmeye yetecek güce sahip olduğunu söylüyordu...

Dalgın dalgın, "Öyleyse ne yapayım?" diye sordu.

Fausta bu soruyu bekliyordu. Don César'ın bu soruyu sorması için uğraşıp durmuştu. Acelesiz ve sakin bir tavırla, "Size cevap vermeden önce bir soru sormama izin verin: Yaşamak istiyor musunuz?" dedi.

"Yaşamak istiyor muyum?.. Böyle şey de sorulur mu, madam? Ben yirmi yaşındayım. Bu yaşta hayat, yaşanmaya değecek kadar tatlıdır."

"Kendinizi korumaya niyetiniz var mı?"

"Ondan hiç şüphe etmeyin, madam."

"Ama, kendinizi nasıl koruyacağınızı bilmem lazım..."

"Her çareye başvurarak, madam."

"Eğer böyleyse ve sözümü dinlerseniz, belki sizi kurtarabiliriz..."

"Olur şey değil, madam... Eğer iş bana kaldıysa ihtiyarlıktan öleceğim demektir... Hele siz de söyleyeceğinizi söyleyin bakalım..."

"O halde şimdi size cevap verebilirim: Kendinizi ancak sizi öldürmek isteyen düşmanınızdan daha önce davranıp onu vurmak suretiyle kurtarabilirsiniz..."

Bu sözler, büyük bir soğukkanlılıkla söylenmişti. Fausta'nın sanki dünyanın en basit işinden söz ediyormuş gibi bir hali vardı. Zeki kadın, sözlerinin uyandırdığı etkiyi seziyor ve delikanlıya dikkatli gözlerle bakıyordu.

Don César bu beklemediği teklif karşısında birdenbire irkilmiş, rengi uçmuştu. Titreyerek, "Ne?.." dedi. "Kralı mı öldüreceğim? Babamı mı öldüreceğim? Böyle bir şeyi nasıl aklınıza getirebiliyorsunuz, madam?"

Fausta siyah gözlerini ona dikti. Delikanlının henüz istediği kıvama gelmediğini gördü. Ama yine de ısrar etti ve sesinde hafif bir küçümseme edası bulunduğu halde, "Ben sizin güvenilir bir adam

olduğunuzu sanmıştım," dedi. "Yanılmışım. Artık bundan bahsetmeyelim... Ben kadın olduğum halde, annemin ölümünün öcünü almadan rahat yüzü görmezdim doğrusu..."

Don César dalgın bir tavırla, "Annem mi dediniz?" diye sordu.

Beriki insafsızca devam etti. "Evet, anneniz! Kendisini öldürmeyeceğini söylediğiniz adamın katlettiği anneniz!"

Don César hiddetle yumruklarını sıkarak, "Annem ha?.." dedi. "Ama ne yapayım? Babamı öldürmek elimden gelmez. O beni öldürsün, daha iyi..."

Fausta daha fazla ısrar ederse delikanlının yüreğinde kazandığı yeri de kaybedebileceği tehlikesi bulunduğunu sezdi. Eşsiz bir zeka manevrasıyla taktik değiştirerek omuz silkti ve çabuk çabuk, "Canım, size öldürmekten bahseden var mı?" diye sordu.

Don César, prensesin müthiş teklifi üzerine her türlü nezaket kuralını unutmuş, geniş salonda sinirli adımlarla aşağı yukarı gidip gelmeye başlamıştı. Bu suikast, ona o kadar canavarca geliyordu ki yerinde duramaz olmuştu. Bu son söz üzerine birdenbire durdu, Fausta'nın yüzüne baktı ve "Peki ama siz şimdi demediniz mi?.." diyecek olduysa da Fausta hemen sözünü kesti.

"Ben vurmaktan söz ettim, öldürmekten değil ve bundan bahsetmek de istemem!.."

Don César rahat bir nefes aldı. Asılan yüzü sakinleşti ve şaşkınlığını saklamak için özür diledi. "Sinirimi affedin, madam..."

Fausta ciddiyetle, "Rica ederim," dedi.

"Lütfen izah edin, madam..."

"Meseleyi açıkça anlatayım. Kralın en korktuğu şey, sizin onun meşru oğlu ve tahtının vârisi olduğunuzun herkes tarafından öğrenilmesidir..."

"Bu akla yakın bir şey; bunu anlarım. Herhalde bana karşı beslediği anlaşılmaz kinin bir sonucu olmalı..."

Fausta, bir baş hareketiyle tasdik ederek devam etti. "Bu işi de normal yollardan giderek halledebilirdi. Hatta belki sizi böylece daha emniyetle ortadan kaldırıp sonuca ulaşabilirdi. Fakat bir sorgulama ne kadar gizli olursa olsun ve yargıçlar kurulu ne kadar itaatli kimselerden seçilirse seçilsin, dışarıya sır sızmayacağını kim temin edebi-

lir?.. Kral da bundan korktuğu için daha dolambaçlı yollara sapmaya ve ölümünüzün şüphe uyandırmamasını sağlamak amacıyla bir sürü masumun canına kıymaya karar verdi."

"İyi ama, siz şimdi benim önce tutuklanıp sonra da mahkûm edileceğimi söylemiyor muydunuz?"

"Orası öyle... Fakat kral, ancak sizi başka yoldan ele geçiremeyeceğini anladıktan sonra bu çareye başvuracaktır..."

Don César acı acı söylendi. "O kadar yorulmasına lüzum kalmayacak... Benim gibi aciz bir insan ona nasıl karşı koyar? Dünyanın en kudretli kralına ne yapabilir?"

"Ben öyle düşünmüyorum. Siz, zannettiğinizden çok daha büyük bir güce sahipsiniz. Mesela kralı doğumunuzun sırrını açıklamak tehdidiyle sindirebilirsiniz."

"Bu nasıl olur, madam? Affediniz, ben bu karmakarışık şeyleri pek anlamıyorum. Sonra... size nasıl söyleyeyim?.. Öz babamı, onun yüz karasını meydana çıkarmakla tehdit etmek benim için acı olduğu kadar çirkindir de. Bunu düşündükçe kafam allak bullak oluyor. Zihni bu karışık entrikalar arasında bocalamayan sizin gibi dâhi bir prensesin beni aydınlatmasını çok isterim."

"Düşüncelerinizi anlıyor ve haklı buluyorum. Fakat bu düşüncelerde fazla ileri gitmemelisiniz. Yüreğinizin kanadığını hissediyorum. Fakat sizin için bu kadar acı ve benim için de ne kadar üzüntü verici olursa olsun bu mesele üzerinde durmak zorundayım. Kurtuluşunuz buna bağlı. Bu bakımdan, size derim ki kralı babanız olarak görmekten vazgeçin. Sizin için baba yok, düşman var. Siz yalnız düşmanı görün ve onunla mücadeleyi düşünün... Bu size müthiş ve olağanüstü bir iş görünecek fakat kendinizi bu meselede hiçbir suçunuz bulunmadığına, fenalığın ondan geldiğine ve nihayet sizin kutsal bir hakkı, dünyaya gelirken kendisine bunu isteyip istemediği sorulmamış olan her canlının sahip olduğu yaşama hakkını korumakta olduğunuza inandırın..."

Don César bir an düşünceli kaldı. Sonra başını kaldırarak acıyla, "Bu söylediklerinizin doğru olduğunu hissediyorum," dedi, "fakat onları benimsemek zoruma gidiyor."

Fausta yine ciddileşti. "Ne demek istiyorsunuz? Yani kendinizi korumaktan cayıyor ve kafanızın daha kolay kesilmesi için cellada

boynunuzu uzatmaya razı mı oluyorsunuz?"

Don César uzun bir zaman düşünceye daldı. Fausta bu süre boyunca onu saklayamadığı bir heyecanla gözlemledi.

Nihayet kararını veren delikanlı, boğuk bir sesle, "Yüz kere haklısınız, madam!" dedi. "Benim de herkes gibi yaşamaya hakkım var. Bu bakımdan ne olursa olsun kendimi savunacağım! Çünkü sizin de dediğiniz gibi, bu meselede babama saldırmam değil, kendimi korumam söz konusudur... Şimdi lütfen bana kralın o korkusundan nasıl yararlanacağımı anlatır mısınız?"

Fausta, delikanlının nihayet bir karar verdiğini görerek hemen söze başladı. "Siz ondan önce davranın! Kral, kötü bir tesadüfün doğumunuzdaki sırrı halk tarafından öğrenilmesinden korkuyor... Kimin oğlu olduğunuzu bizzat yüksek sesle haykırın... Ben bu doğumun çürütülemeyecek delillerini size vereceğim. Bu delilleri herkesin gözü önüne serin. Kimse dediklerinizden şüphe edemesin. Birkaç gün içinde bütün krallık, tacın meşru vârisi olduğunuzu öğreniversin. Kralın annenize ve size yaptığı kötülükleri herkes duysun. Eğer en büyüğünden en küçüğüne kadar herkes bunları duyar ve bunlara inanırsa, celladınıza karşı öyle bir isyan sesi yükselecektir ki kral, tahtının üstünde tir tir titreyecektir! İşte ona en sert darbeyi böyle indirmiş olursunuz... Bakın, hiç cinayet lafı ediyor muyum? Benim size böyle bir şeyi tavsiye edebileceğimi düşündüğünüzden ötürü size kızgın değilim... Çünkü buna içinde bulunduğunuz ruh halinin sebep olduğunu biliyorum. Benim size tavsiye ettiklerim haklı ve meşru şeylerdir. Aklı başında hiçbir insan bunlara hayır diyemez!"

"Doğru söylüyorsunuz, madam... Dediğiniz gibi yapacağım. Fakat izninizle söyleyeyim ki sizin bana cinayet tavsiye ettiğinizi zannettiğimi söylerken, yanılıyorsunuz madam. Sizin kadar berrak ve temiz bir alnın arkasında ancak asil ve saf düşüncelere yer olduğunu anlamamak için insan kör olmalıdır, madam..."

Fausta gülümseme tenezzülünde bulundu.

Don César, "Demek doğumumun sırrını kendim açıklarsam kralın elinden kurtulurum, öyle mi madam?" diye sordu.

Fausta kesin bir şekilde "Şüphesiz," cevabını verdi. "O zaman kral sizi öldürtmeye cesaret edemeyecektir. Gerçeği herkes bildiği için,

sizi öldürttüğü takdirde, bunu yapanın kendisi olduğunu da herkes hemen anlayacaktır. Ne kadar kudretli ve mağrur olursa olsun, bir kral bütün bir milletin duygularını göz önünde bulundurmaksızın hareket edemez. O zaman sizi yargılatmak zorunda kalacaktır. Siz de mahkemede bütün cesaretinizle ve herkesin gözü önünde hakkınızın tanınmasını isteyeceksiniz. Ve hiç şüpheniz olmasın, ortaya çıkaracağınız deliller krala boyun eğdirecektir! Hakkınız olan tacın vârisi ilan edileceksiniz... Ondan sonra da annenizin katilini Tanrı'nın kendi ünlü mahkemesine çağırmasını bekleyecek ve arkasından tahta siz çıkacaksınız."

Don César zihni karışmış bir halde, "Rüya mı görüyorum?" dedi. "Bu nasıl olur?"

"Rüya değil, gerçekten böyle olacak. Hem de sizin zannettiğinizden çok daha çabuk olacak. Kral ihtiyar, yıpranmış ve hasta, günleri sayılı. Kısa süre sonra hiçbir zora gerek kalmadan yerini, kendiliğinden size bırakacaktır."

Don César bütün iyi yürekliliğiyle, "Belki size garip görünecek ama beni uzun zaman bekletmesini temenni ederim, madam!" dedi.

Fausta hafifçe gülümsedi. En sonunda delikanlıyı yola getirmişti. Şimdi ona Giralda'yı da bıraktırmak gerekiyordu. Fausta, sebebini ve niçinini pek bilemiyordu ama işin zor tarafının asıl burada olduğunu hissediyordu. Fakat şimdiye kadar az mı çapraşık entrikanın altından kalkmıştı? Bu delikanlıyı bir tahta çıkmayı doğal bulacak hale getirmek az iş miydi? Geri kalanını, yani II. Felipe'nin çabucak ölmesini kendisi halledecekti. Ondan sonra da Don César ister istemez, bir kere çarka kapıldığı için, nasıl olsa sonuna kadar gidecekti... Küçük Çingene kızına gelince, eğer prens bu konuda inatçılığa kalkışırsa Fausta kızı da bir kalemde ortadan kaldırıverecekti, o kadar...

Don César'ın kralın uzun yaşamasıyla ilgili dileğine, elini göğe kaldırarak, "Alın yazımız Tanrı'nın elindedir!" sözleriyle cevap verdi.

Parlak bir hayale dalmış görünen Don César ise, "Demek ki size bir taç borçlanacağım! Peki, size borcumu nasıl ödeyeceğim?" diye sordu.

Fausta kayıtsız bir tavırla, "Biraz sonra ondan da bahsedeceğiz," dedi, "şimdilik bu teşebbüsün bütün muhtemel sonuçlarını gözden

geçirmek lazım... İşin kolay başarılamayacağını siz de takdir edersiniz sanırım..."

Don César gülümseyerek, "Ondan hiç şüphem yok!" karşılığını verdi.

Fausta devam etti. "Size dostluk ve yardım teklif ettim... Bunları kabul etmenizden önce, gözlerinizi kamaştıran bu rüyayı gerçekleştirmek için neler yapabileceğimi de söyleyeyim..."

"Madam, rica ederim!"

"Biliyorum... Bunları bilmeden de kabule hazırsınız fakat bilmeniz lazım, onun için dinleyin..."

Don César saygıyla eğilerek koltuğa oturdu. "Sizi dinliyorum, madam..." dedi.

"Size demin de söylediğim gibi, yarın koca bir ordu şehri kontrol altında tutacak. Krala Başyargıç Espinosa tarafından teklif edilen plana göre şehirde isyan ve karışıklık çıkması lazım... Bu kör dövüşünde siz de öldürüleceksiniz ve olay basit bir kaza sanılacak. Anlıyorsunuz, değil mi? Oysa siz öldürülemeyeceksiniz. Ben tedbirlerimi aldım. Kralın ordusuna karşı masrafını servetimden vererek topladığım kendi ordumu çıkarıyorum..."

Don César hayret içinde, "Bunu da yaptınız mı?" diye sordu.

"Evet, yaptım!"

"Peki ama niçin?"

Fausta soğuk bir tavırla, "Şimdi size söyleyeceğim," dedi. "Sadece sizin kıymetli varlığınızı korumakla görevli olan, asilzade ve askerlerden kurulu bu orduma sizi seven ve takdir eden halk da katılacaktır. Halkın hevesini arttırmak için tarafımdan avuç avuç altın dağıtıldı... Don César'ın tehdit altında olduğu söylentisi dört bir tarafa hemen yayılacak. Ve her taraftan koruyucular türeyecek... Fakat hepsi bu kadar da değil. Aynı zamanda Don César'ın Veliaht Carlos olduğu da -çünkü siz bu ad altında tahta oturacaksınız- kulaktan kulağa fısıldanacak ve herkes, sizin çocukken kaybolduğunuzu, insafsız babanızın, sizi adım adım takip ettiğini de öğrenecek. Herkes Veliaht Carlos'u alkışlayacak... Kral bu alkışları duyacak, bir yandan bunlara kızarken, öte yandan askerlerinin yenilgisine içerleyecek. Siz mücadeleden sağ salim çıkacaksınız. Ben böyle kararlaştırdım,

buna göre tedbir aldım. Sonuç başka türlü olmayacak. Bu meseleyi artık konuşmaya bile değmez."

Don César samimiyetle, "Size hayran oluyorum, madam," dedi.

Fausta bu sözleri duymamış gibi devam etti. "Kurtulacağınız kesin. Sizi alkışlayan bir ordunun ortasında, kralın sizi yakalatmaya çalışmasını pek isterim. Yarın yine boğa güreşçisi Don César'sınız fakat öbür gün Veliaht Carlos olacaksınız. Bütün şehir ayaklarınıza kapanacak. Emrinizde bulunan yirmi bin silahlı adam, kralın askerlerini yerlerinden kıpırdayamaz hale getirecek... Bütün Endülüs sizin yanınızda olacak ve ayaklanacak. Her yana haberci gönderdim, her tarafa milyonlar saçtım. Eğer arzu ederseniz, hafta bitmeden kral yakalanır, tahtından indirilir, bir manastıra kapatılır ve onun yerine tahta siz çıkarsınız..."

Don César bir itirazda bulunmaya kalkışırken Fausta hemen ilave etti. "Fakat siz cömert bir insansınız. Gücünüzü kötüye kullanmazsınız. Gidip kralla buluşacak ve onunla eşit şartlar altında konuşacaksınız. II. Felipe, başarılacak hareketin aniliği karşısında sizi hemen veliaht tanımayı canına minnet bilecektir. Siz de babasına karşı itaatli ve saygılı bir evlat olacak ve ona tahtını ve canını bağışlayacaksınız. Sıranın size gelmesini bekleyeceksiniz ve bu sıra da gelmekte gecikmeyecek!.."

Don César kekeledi. "Rüya görüyorum galiba!"

"Evet nihayet sıranız gelecek. Birdenbire İspanya'nın, Portekiz'in kralı, Hollanda'nın hükümdarı olacaksınız... Ben de size İtalya'daki devletlerimi vereceğim, böylece İtalya'nın da yarısı sizin olacak..."

"Ya!.."

"Ondan sonra Fransa'ya döneceksiniz... Babanızın rüyası da o... Pirenelerden geçerek Fransa'yı istila edeceksiniz... Aynı zamanda ordularınız Flandres'e inecek... Çabuk ve iyi idare edilecek bir savaş, hiçbir zaman bir Huguenot kralını benimsemeyecek olan Fransa'yı tamamen elinize verecek... Sonra kuzeye ve doğuya yönelecek ve Fransa'yı istila ettiğiniz gibi Almanya'yı da ele geçirecek ve böylece Charlemagne'ınkinden daha büyük bir imparatorluk kurmuş olacaksınız. İşte, size uzattığım elin yardımıyla yapabilecekleriniz bunlar. Kabul ediyor musunuz?"

Fausta, engin hayallerini anlatırken coştukça coşmuştu. Çakmak

çakmak gözleri, ateşli tavırları Don César'ı da kendinden geçirdi. Rüyada mı, yoksa uyanık mı olduğunu fark edemeyen prens, "Kabul etmemek için deli olmak gerekmez mi?.." diye haykırdı. "Fakat siz, madam, bu iş için cömertçe milyonlar harcayan, İtalya'daki devletlerinizi bana vermekten bahseden, bana eşsiz imkânlar hazırlayan siz benden ne istiyorsunuz? Sizin bundan alacağınız pay ne olacak?"

Fausta bir an sustu. Sonra gözlerini Don César'ın gözlerine dikti ve nihayet yavaşça, her hece üstünde ayrı ayrı durarak, "Ben de sizin şerefinizi, servetinizi ve kudretinizi paylaşacağım!" dedi.

Delikanlı tereddüt bile etmeden, şevk ve heyecan içinde bağırdı. "Doğrusu, fazla bir şey değil!"

Fausta tekrar gözlerini onun gözlerine dikti. "Yalnız bu paylaşımı nasıl yapacağınızı da konuşmalıyız."

Don César, Fausta'yı da şaşırtan bir umursamazlık işareti yaptı. Fakat kadın, "Hayır," diye ısrar etti. "Onu da bilmeniz lazım..." Delikanlı gayet kibar bir tavırla cevap verdi. "Sizce uygun olan, bence de uygundur."

Fausta, "Bu paylaşma en doğal ve basit bir şekilde olacak," dedi. Sonra bir süre sustu ve apansız, "Ben sizin zevceniz olacağım!" diye ilave etti.

Don César yerinden sıçradı. Her şeyi umardı ama bu kadar garip bir şekilde dile getirilmiş böyle bir istekle karşılaşacağını hiç aklına getirmemişti. Prens yıldırımla vurulmuşa döndü. Çok yüksekten düşüyordu. Parlak rüya birdenbire bitmiş, acı gerçekle karşı karşıya kalıvermişti. Fausta ile konuşurken benliğini kaplayan olağanüstü heyecandan eser kalmamıştı. Fausta'ya ürkek bir tavırla bakıyor, onu adeta tanımıyordu. Sanki karşısında deminki kadın yoktu. Heyecanlandığı sırada, bu eşsiz güzellikteki kadın, içinde tuhaf bir arzu uyandırmıştı. Şimdi onu birdenbire değişmiş görüyordu. Fausta yine güzeldi fakat şimdi artık içinde hiçbir arzu uyandırmıyor, bu dehşet ve uğursuzluk abidesi kadın karşısında adeta tiksinti duyuyordu. Doğrusu, Fausta'dan çekiniyordu.

Büyük bir şaşkınlık içinde kekeleyerek, "Benimle evlenecek misiniz? Siz mi madam? Siz mi?.." diyebildi.

Fausta gayet kritik bir an yaşadığını sezdi. Ayağa kalktı, o karşı konulmaz, hükmedici tavrını takındı ve bakışlarını yumuşatarak,

"Bana bakın!" dedi. "Yeteri kadar genç ve güzel değil miyim? Sizin gibi kudretli imparatora layık bir imparatoriçe olamaz mıyım?"

Yavaş yavaş zihnini toplayan Don César, "Görüyorum," dedi, "Görüyorum ki siz, ömrünüzün en taze çağındasınız. Güzelliğinize gelince, samimiyetle inanıyorum ki hiçbir güzellik, sizinkiyle boy ölçüşemez. Siz daha şimdiden, kraliçe güzelliğinin eşsiz örneğisiniz. En ünlü kraliçeler bile sizin yanınızda ancak cariyelik edebilirler. Fakat..."

Fausta, gayet soğuk bir tavırla, "Fakat..." diye tekrar etti. "Düşüncelerinizi açıkça söyleyin!"

Don César biraz tereddütten sonra, "Peki. Düşüncelerimi açıkça söyleyeceğim," dedi. "Siz, diğer kadınlar gibi değilsiniz, madam. Sizin gibi asil ve mağrur bir insan karşısında gayet açık yürekle konuşmak gerekir. Size bütün samimiyetimle söyleyeceğim ki kendimi, bana bahşetmek istediğiniz büyük şerefe layık göremiyorum. Siz kraliçeliğe fazlasıyla layıksınız ama ben krallığa yeteri kadar layık değilim..."

Fausta, küçümseyici bir tavırla gülümsedi. "Size göre ben kraliçeliğe layığım, siz ise krallığa layık değilsiniz. Ama artık eski benliğinizden çıkmanızın ve bu andan itibaren, kraldan sonra krallığın birinci şahsiyeti olacağınızı iyice kafanıza yerleştirmenizin zamanı geldi. Hatta belki de yarın kral olacaksınız. Dünya sahnesi üstünde önemli bir rol oynayacaksınız. Artık kendinize ait değilsiniz. Basit bir asilzade olduğunuz sıralarda size gayet doğal gelecek olan düşünce ve duygular yeni durumunuza uymaz. Kendinizi bir kral olarak görmeye ve olaylara bir kral gözüyle bakmaya alışın. Yoksa aramızda bir aşkın söz konusu olabileceğini düşünmek hatasına mı kapıldınız? Buna ihtimal vermek bile istemem. Ben şimdiye kadar olduğu gibi, kadından önce kraliçeyim. Bunun gibi sizin de erkek yanınız, kral tarafınız önünde silinmelidir."

Don César pek inanmamış bir adam haliyle başını eğdi, "Bu duygular, sizin gibi hükümdar doğmuş ve hükmederek yaşamış biri için doğaldır, madam. Fakat ben sade bir insanım. Yüreğim konuşmaya başladığı vakit onun sesine kulak veririm!" dedi.

Fausta cesaretle atıldı. "Ve yüreğinizde bir aşk yaşıyor!"

Delikanlı, Fausta'ya dosdoğru baktı. Hiçbir meydan okuyuş tavrı

göstermeden, kesin bir şekilde, "Evet, madam!" dedi.

"Bunu biliyorum, mösyö! Bu beni yolumdan alıkoymadı ve size elimi uzattım. Bu eli geri almıyorum!"

"Beni tanımıyorsunuz da ondan, madam... Kalbimi bir kere verdikten sonra bir daha geri alamam!"

Fausta küçümseyen bir eda ile omuz silkti. "Kral, boğa güreşçiliğini de aşk serüvenlerini de unutacaktır. Başka türlü olamaz!" Don César'ın itiraza kalkıştığını görünce hemen sözünü keserek ilave etti. "Hiçbir şey söylemeyin. Tamir edilmez bir hareket yaparsınız. Düşünürseniz, daha iyi anlayacaksınız. Bana cevabınızı... Ne günü diyeyim?.. Yarından sonra verirsiniz. Yarın meydana gelecek olaylar, size teklif ettiğim anlaşmanın değerini en etkili sözlerden daha iyi anlatacak... Söz konusu olaylar, size yaptığım teklifleri reddetmek hatasını işlediğiniz takdirde ne gibi tehlikelerle karşılaşacağınızı da gösterecek. Ve yine gözlerinizle göreceksiniz ki size uzattığım elimi çektiğim anda bu tehlikeler sizi kesinlikle mahvedecek..." Ve delikanlıya bir tek kelime bile söyleme fırsatını bırakmadan daha tatlı bir eda ile "Gidin ve öbür gün tekrar gelin, prens!" dedi. "Şimdi hiçbir şey söylemeyin, dedim. Dönüşünüzü güvenle bekliyorum. Eminim ki cevabınız arzularıma uyacaktır. Gidin!.."

Ve hükmeden fakat tatlı bir hareketle, Don César'a söyleyeceğini dile getirme imkânını vermedi.

*

Don César gidince Fausta uzun zaman düşünceye daldı. Prensin zihninden geçenleri mükemmel bir surette kavramıştı. Eğer Don César'a söz söyleme fırsatını vermiş olsaydı, delikanlı bağıra bağıra küçük Çingene kızına olan aşkını anlatacak, Fausta'nın sunduğu taçla aşkı arasında bir seçim yapmak zorunda kalacak, hiç şüphesiz aşkına ihanet etmemek için tacı reddedecekti. Fausta bunu hissetmiş ve onun için, "Geri dönülmez bir hata yaparsınız!" demişti. Her şeye rağmen Fausta endişe içindeydi. Don César ile konuşması arzu ettiği neticeyi vermemişti. Prens, elinden gidiyordu. Fakat yine de her şey kaybolmuş değildi. Giralda tek engeli oluşturuyordu. Bu engeli ortadan kaldırınca iş tamamdı. Giralda ölünce ya da kaçırılıp namusu iki paralık edilince, prenses hiç şüphe etmiyordu ki, Don César süklüm püklüm kendisine dönecekti.

Elini uzatıp bir çıngırağı çaldı.

Centurion makyajını silmiş, eski kılığına dönmüş bir şekilde gülümseyerek içeri girdi. Fausta adamıyla uzun uzun konuştu ve kendisine Giralda hakkında talimat verdi. Bu konuşmadan sonra adam, aldığı emirleri hemen uygulamak için çekilip gitti ve Fausta tekrar yalnız kaldı.

Çok zevkli döşeli bir çalışma odasına kadar giderek gizli bir çekmeceden çıkardığı bir kâğıdı koynuna sokmadan önce uzun uzun gözden geçirdi ve nihayet kendi kendine mırıldandı.

"Artık bu kâğıdı saklamama gerek yok. En iyisi onu götürüp Espinosa'ya vereyim. Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olurum. Önce başyargıç ve kral ile barışıp onların dostluğunu kazanırım. Eğer girıştiğimiz işten şüphelenmişlerse şüphelerini gideririm. Böylece durumu garantiye alırım. Hem zaten Felipe'nin bu kâğıda dayanarak yapacağı şey, kendinden sonra tahta geçecek olanın çıkarına uygun düşmez mi? Kral, farkında bile olmadan, müstakbel kocamın iyiliğine çalışacak. Bu da benim iyiliğime çalışması değil midir?"

Bir an düşündükten sonra kendi kendine konuşmasına devam etti.

"Ya Pardaillan?.. O, bu kâğıdı Espinosa'ya verdiğimi duyarsa acaba ne diyecek? İşi allak bullak olacak. Böylece Kral Henri de Navarre'a verdiği sözü de tutamayacak. Kim bilir, Espinosa, Pardaillan'a vuracağı darbeyi isabet ettiremezse belki de bir taşla üç kuş vurmuş olurum. Pardaillan'ın kendine göre düşünceleri vardır. Bu işi başaramadığı için şerefine leke sürüldüğünü sanıp kendini de öldürebilir!"

Müthiş bir tebessümle söylendi.

"Pardaillan gibi bir adam, kendini lekelenmiş görür de bu lekeyi düşmanının kanıyla yıkamazsa, herhalde kendini öldürür! Bakalım, göreceğiz!"

Bir süre hayallere daldı. Pardaillan'dan sonra birdenbire oğlunu da hatırlayıp düşündü.

"Acaba Myrthis nerede? Oğlum, Pardaillan'ın oğlu nerede? Artık bu çocuğu da arayıp bulmanın sırası geldi!.."

Bir an durdu. Sonra, "Evet, evet! Bu işlerin bitmesi uzun sürmeyecek," diye düşündü "Başarılı olsam da olmasam da olaylar hızla

gelişecek. Ondan sonra oğlumu aramaya vakit bulurum..."

Kararını verdikten sonra tekrar çıngırağı çaldı ve gelen hizmetçiye emirler verdi.

Kısa bir süre sonra Fausta'nın arabası saraya girmiş ve engizisyon başyargıcının dairesi önünde durmuştu.

Fausta, Espinosa ile uzun uzun görüştü ve teklif ettiği bazı şartlara karşılık birdenbire, ölü Fransa Kralı Henri de Valois'nın, Fransa Krallığı'nı İspanya Kralı II. Felipe'ye bıraktığını bildirir vasiyetnamesini başyargıca verdi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
DON CÉSAR İLE PARDAILLAN KONUŞUYOR!

Don César, Fausta'nın yanından ayrıldıktan sonra acele acele, nişanlısı gözüyle baktığı genç kızı, küçük Juana'ya emanet ettiği Kule hana yollandı.

Hâlâ halkla dolu, dar ve dolambaçlı sokaklardan yürürken kendi kendine kızıp duruyordu. Fausta'nın güzelliği karşısında geçirdiği kısa coşkunluk anı, sevgilisine karşı büyük bir ihanetti.

Gelip geçenlerin çarpmasına aldırmaksızın hızlı adımlarla yol alıyordu. İçinde ansızın bir endişe belirmişti. Ona sanki Giralda tehlike altındaymış gibi gelmeye başlamıştı.

İşin garibi, Fausta'nın müthiş çekiciliğinin etkisinden kurtulduktan sonra, doğumu hakkında dinlediği bütün o şeyler, kendisine, kim bilir hangi entrikaya karışması için uydurulmuş masallar gibi geliyordu.

Fausta'nın teklifleri, planları, birdenbire ortaya attığı evlenme şartı, o taç ve taht, büyük fetih hayalleri, şimdi ona birdenbire yalan ve imkânsız görünüyor ve bir an bunlara inanmış olmasından ötürü kendi kendisiyle alay ediyordu. Hem yürüyor hem de söyleniyordu.

"Bütün bunların gerçeğe benzer tarafı var mı? Hiçbiri benim bildiklerime uymuyor. Kendimle budala gibi alay ettirdim. Hani şu eşsiz güzellikteki prenses de insanın aklını çelmiyor değil. Güya ben kralın oğluymuşum!"

Ciddi bir yüz ifadesiyle söylenmeye devam etti: "Şu deliliğe, akıl almaz saçmalığa bakın! Beni büyütüp yetiştirmiş olan adamın şimdiye kadar hiçbir yalanını yakalamadım ki! O bana babamın kralın emriyle öldürüldüğünü, hatta kralın bu ölümden emin olmak için, idam edilirken gidip başında durduğunu söylemedi mi?.. Kral, nasıl

benim babam olur? Kralın benim babam olduğunu farz etsem bile, nasıl oldu da şu şeytan prenses beni büyüledi ve ben de ona uyup babama isyan etmeyi tasarladım? Bu kadar alçalacağıma ölsem daha iyi. Babam ne olursa olsun ve ne yaparsa yapsın benim babamdır. Onun hareketlerini sorgulamak benim hakkım değil. Eğer bu Fausta şeytanına ortaklık edersem, bana lanet olsun!.."

Kendisiyle acı acı alay ederek, "Benim gibi bir boğa çobanı nerede, krallık nerede?" dedi. "Zaten bir an için de olsa kafamın böyle çılgınca bir düşünceye saplanmasına anneme acıyışım sebep olmadı mı? Yoksa hürriyetimi, dostlarımı, aşkımı ve benim için kutsal olan her şeyi feda edip de bu müthiş prensese uysaydım, onun elinde bir oyuncak olup emellerine hizmet için binlerce insanın kanına girecektim. Fausta'yı da tacı da krallığı da şeytan alsın! Ben boğa güreşçisiyim ve boğa güreşçisi olarak kalacağım. Yaşasın, güzel ve tatlı sevgilim Giralda'nın aşkı! Onun, tacı tahtı umursadığı yok ve benden de aşktan başka bir şey istemiyor. Eğer kralın bana kin beslediği ve beni yok etmek istediği doğruysa, İspanya'dan giderim. Sağ olsun Mösyö Pardaillan! Ona, beni alıp o güzel Fransa ülkesine götürmesini söylerim... Orada hayatımı namusumla kazanırım... Evet, evet, eğer şövalye kabul ederse onunla giderim, o kadar!"

Kendi kendine konuşa konuşa, yolu nasıl yürüdüğünü fark etmeden hana vardı ve yüreğini kemiren endişe içinde küçük Juana'nın özel odasına yöneldi.

Fakat oraya girer girmez içindeki endişe uçuverdi. Giralda orada rahat rahat oturuyor ve Juana ile gülüp şakalaşıyordu. İkisi de hemen hemen aynı yaşta, aynı güzellikte, aynı canlılık ve sevimlilikte olan bu genç kızlar çabucak senli benli oluvermişlerdi.

Pardaillan'a gelince, yine bir şişe güzel Fransız şarabının başına geçmiş, alaylı gülümsemesiyle, birdenbire pek cana yakın bulduğu genç prensin nişanlısına göz kulak oluyordu. Cesur ve yenilmez Pardaillan'ın, iki genç kızın yanında oturup onların havadan sudan konuşmalarına kulak verişi ve hatta arada bir lafa katılışı da şövalyenin düşmanlarının ağızlarını hayretten bir karış açık bırakacak manzaralardan biriydi.

Pardaillan bir hayli uyuduktan sonra gözlerini açtığı vakit, Juana ihtiyar Barbara aracılığıyla şövalyeye Don César'ın nişanlısına

göz kulak olması hakkında ricasını bildirmişti. Pardaillan, hiçbir şey söylemeden kılıcını kuşanmıştı. Bu kılıç, o gece Fausta'nın yer altı mağarasında temizlediği adamlardan birininidi ve şövalye bunu yerden almıştı. Bundan sonra şövalye hiç vakit geçirmeden Juana'nın arzusunu yerine getirmek üzere aşağı kata inmişti ve odanın öyle bir yerine oturmuştu ki biri buraya girmeye kalkışacak olursa, yolu şövalye tarafından kesilmiş olacaktı. Genç kızlar onun böyle sakin ve kendinden emin halini görünce, kralın bir alay askeri tarafından korunuyormuşçasına ferahlamışlardı.

Küçük Juana tertipli bir ev hanımı olduğu için misafirini memnun etmek istemiş ve daha şövalye ağzını açmadan bir hizmetçiye bir şeyler fısıldayarak Pardaillan'ın önüne bir tabak çörek ile bir şişe köpüklü Vouvray şarabı ve bir de kadeh koydurmuştu. Çünkü şövalyenin bu şarabı pek sevdiğini biliyordu.

Pardaillan bu ikramdan pek memnun kaldıysa da bir şey söylemedi ve güzel ev sahibesine bir gülümseyişle teşekkürünü anlattı. Fakat şövalyenin bu tebessümü o kadar içten ve gözlerinde pırıldayan neşe o kadar yürektendi ki Juana kendisine en seçkin sözlerle teşekkür edilmişçesine memnun oldu.

"Hani benim ahbabım Chico nerede? Görünmüyor ya?.. Bir yere mi gitti?" dedi Pardaillan.

Juana, inanmamış bir tavırla kurnaz kurnaz gülümseyerek, "Mösyö Şövalye, siz bu Chico ipsizini sahiden bu kadar seviyor musunuz?" diye sordu.

Pardaillan ciddileşti ve: "Benim şeker evladım..." dedi. "Ben şaka edilmeyecek işlerde şakaya yer vermem. Chico sizin dediğiniz gibi ipsizin biri olabilir. Orası benim umurumda değil... Ben hükümlerimi, Tanrı'ya şükür, tanıdıklarının toplum içindeki durumlarına göre vermem; bazen paraya boğulmuş, ünlü bir kimse gözüme pek sefil göründüğü halde, bunun tersine ipsizin biri de asil ve saygıdeğer görünür. Eğer Chico'ya arkadaşım diyorsam, bilin ki o gerçekten arkadaşımdır. Ve size, arkadaş seçmekte epey titiz davrandığımı söylersem, Chico'nun bu dostluğu hak ettiğini daha iyi kavrarsınız sanırım..."

Juana çekinerek, "İyi ama o sizin gibi bir insanın kendisinden böyle bahsetmesi için ne yaptı ki?.." diye sordu.

Pardaillan kadehini ağır ağır dudaklarına götürüp şarabından bir yudum aldıktan sonra gülerek, "Size daha önce de söyledim, kendisi cesur bir genç," dedi. "Eğer daha fazlasını öğrenmek isterseniz, bir gün size, onun benim sevgimi kazanmak için neler yaptığını da anlatırım. Şimdilik onun gerçekten benim arkadaşım olduğuna inanın ve lütfen soruma cevap verin: Kendisini neden burada göremiyorum? Onu sizin de arkadaşınız sanıyordum, benim güzel Juana'm!"

Juana, şövalyenin bu son sözleri söyleyişinde bir alay sezer gibi oldu. Fakat bu Fransız asilzadesinin konuşmasından açık bir anlam çıkarmak kolay iş değildi. Zaman zaman öyle tuhaf bir konuşma tarzı ve cesaret kıran öyle bir gülümseyişi vardı ki insan onun karşısında elini ayağını koyacağı yeri bile şaşırıyordu.

Juana da şüphesinde ısrar edemedi ve dudak bükerek, "Canımı sıktı, ben de kovdum!" dedi.

"Vay vay! Nasıl bir suç işledi acaba?"

"Hiçbir suç işlemedi. Yalnız... Nasıl diyeyim?.. Budalanın biri işte!"

"Chico mu? O mu budala? İşte beni buna inandıramazsınız. Bu çocuk çok zeki, duygulu ve üstelik de size bağlı. Bu gidişinin kesin bir gidiş olmadığını ve kendisini tekrar burada göreceğimi umarım."

Juana gülerek, "Hiç merak etmeyin," dedi. "Davet edilmeden de gelir. Ben Chico'ya kapıdan girmeyi yasaklasam o, bacadan girer. Ben bu kadar yüzsüz insan görmedim!"

Pardaillan, genç kızın bu sözlerine bir kahkaha atarak, "Belki de size öyle geliyor. Fakat Chico'nun size karşı boynu bükük olduğunu görüp herkese öyle davranacağını sanıyorsanız yanılıyorsunuz. O, öyle hakarete filan tahammül edecek soydan bir adam değil..." karşılığını verdi.

"Evet, hemen kızıverir, bu huyu çok kötüdür..."

"Ben onu öyle bulmuyorum."

Juana şaşmış göründü. Mösyö Pardaillan'ın, kendisine babası Manuel Usta tarafından aşılanmak istenen ahlak görüşlerine uymayan birçok görüşü vardı. Fakat onu asıl şaşırtan nokta kendisinin de

için için olayları bu Fransız gibi görmesi ve onun gibi düşünmek isteğiyle yanıp tutuşmasıydı.

Pardaillan, genç kızın sustuğunu görünce devam etti. "Doğrusu şimdi Chico'yu pek özledim. Suçu ne olursa olsun, güzel ev sahibemden onun affını rica ederim!"

Juana'nın, Pardaillan'dan gelen bir isteği reddetmesine imkân yoktu. Şövalyenin dileğini derhal yerine getirdi. Hatta bu kadarla da kalmayıp Chico'yu aramaya koştuysa da kendisini bulamayarak geri döndü.

Pardaillan, cücenin esrarengiz inine gizlenmiş olduğunu anlayıp daha fazla ısrar etmedi. Tekrar iki kızın cıvıl cıvıl konuşmalarını dinlemeye koyuldu. Fakat artık canı sıkılmaya başlamıştı ki Don César çıkagelip kendisini sıkıntıdan kurtardı.

Giralda, Don César'ın, doğumu hakkında pek çok sırrı bildiğini söylediği prensese gitmiş olacağını tahmin ediyordu. Fakat sevgilisinin kendisine hiçbir şey söylemeden gitmeyeceğini bildiği için, bu şüphesini kendisine saklamayı doğru buldu.

Bu iş kolay da oldu. Zira Pardaillan, Don César'ın neden yok olduğuna dair en ufak bir soru sormadı. Pardaillan, Don César'ın, nişanlısı bir tehlike içinde olduğu halde gidişine önemli bir sebep bulunması gerektiğini düşünüyordu. Bu meselede iki ihtimal vardı: Ya Giralda, Don César'ın nereye gittiğini biliyordu ve şövalye kendisine bir şey soracak olursa, kızcağızı yalan söylemek zorunda bırakmış olacaktı. Ya da Giralda hiçbir şey bilmiyordu; o takdirde kendisine soru sormak, zavallıyı boşu boşuna meraklandırmak anlamına gelecekti. Zaten Don César kendisinden nişanlısına göz kulak olmasını istememiş miydi? O da bunu yapıyordu işte. Fakat bir yandan da endişeyle delikanlının nereye gittiğini kendi kendine sormuyor değildi. Ama sadece kendi kendine soruyordu, o kadar. Bu endişeden yanındakilere bir şey hissettirdiği yoktu. Pardaillan'ın fikrine göre bir insana dostluk göstermenin en doğru şekli, kendisini sonu gelmez sorularla üzmemekti. Eğer Don César'ın canı ister de başından geçenleri Pardaillan'a anlatırsa, şövalyenin bunları can kulağıyla dinleyeceği kesindi.

Ne olursa olsun, Don César'ın gelişi, kendisini iki bakımdan memnun etti. Önce delikanlının sapasağlam döndüğüne sevindi. Sonra da bu geliş kendisini epeyce canını sıkan şu nöbetçilikten

kurtardı. Pardaillan, delikanlıyı sevdiği insanlara gösterdiği güler yüzüyle karşıladı.

Beri yandan Don César ise arkadaşına dert yanmak isteğiyle dolup taşmıştı. Bu istek, hangi yolu seçeceğini bilememesinden veya Fausta'nın tekliflerini kabul etmediğine pişman olmasından gelmiyordu. Hayır... Asıl mesele, başına gelen olağanüstü macerada karanlık noktalar kalmasında ve şövalyenin parlak zekasının bu karanlıklara ışık serpeceğinden emin olmasıydı.

Arkadaşına her şeyi anlatmaya karar verdiği için, Juana'ya teşekkür ettikten ve bu iyiliğini unutmayacağını birkaç kere ardı ardına söyledikten sonra, konuşacağı şeyleri kimsenin duymamasını isteyerek Pardaillan'ı küçük bir hücreye sürükledi. Buradan hem Giralda ile Juana'yı görebiliyor hem de rahatsız edilmeden konuşabiliyordu. Giralda'yı hiç gözünden kaçırmak istemiyordu. Çünkü içinden, nişanlısının bir tehlike altında bulunduğuna dair kuvvetli bir önsezi vardı. Bu tehlike neydi, nereden gelecekti? Bilemiyordu. Fakat boyuna tetikte duruyordu.

Yalnız kaldıkları zaman Don César söze başladı: "Dün gece girdiğimiz, nişanlımı bulduğum köşkün yabancı bir prensese ait olduğunu herhalde biliyorsunuz, değil mi?"

Pardaillan meseleyi derhal anladı. Fakat hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi şaşkın bir yüzle, "Yok canım! Bak, bunu bilmiyordum işte..." dedi.

"Bu prenses, benim doğumumla ilgili sırrı bildiğini iddia ediyormuş, ben de gidip bir anlayayım dedim."

Pardaillan birdenbire elindeki bardağı masaya bırakarak, kendisini tutamayıp, "Vay! Fausta'yı gördünüz mü?" diye sordu.

"Şimdi onun yanından geliyorum!"

Pardaillan, "Vay canına!" dedi. "Ben de bundan korkuyordum işte..."

Don César merakla, "Bu prensesi tanıyorsunuz demek?" diye sordu.

Pardaillan kısaca, "Eh, şöyle böyle..." cevabını verdi.

Don César'ın merakı daha da artmıştı. "Sizce nasıl bir kadın, kuzum?.."

Pardaillan, "Genç bir kadın. Ya yirmilerinde ya da otuzlarında. Kaç yaşında olduğunu bilmiyorum. Çok güzel bir kadın..." dedi. Sonra gözlerini delikanlının gözlerine dikerek, "Güzel olduğunu siz de fark etmişsinizdir elbette?.." diye sordu.

Don César yavaşça başını eğdi: "Genç ve benzersiz derecede güzel!.. Gözlerimle gördüm. Yalnız, ne biçim bir kadın olduğunu öğrenmek istiyorum?"

"Ne biçim mi? Duyduğuma göre, sınırsız derecede zengin ve zenginliği ölçüsünde de eli açıkmış... Arkadaşlarımdan biri görmüş de anlatmıştı. Fakir bir balıkçı[1] kulübesinde bir saat kadar misafir kaldıktan sonra bu balıkçılara teşekkür yerine elmaslı bir kemer hediye etmiş... Kemer en aşağı yüz bin frank edermiş..."

Don César hayret içinde, "Yüz bin frank ha?" diye haykırdı.

"Evet, böyle cömertlikleri varmış... Gayet nüfuzlu olduğunu da söylüyorlar. O arkadaşım kendisini iyi tanır. Yine arkadaşım bahsetmişti: Hani Fransa tahtına çıkmak üzereyken sefil bir şekilde ölen Guise dükü vardı ya? Fausta, ona bile emir verirmiş... Yine acıklı bir şekilde ölen zavallı Fransa Kralı Henri de Valois'yı da tahtından o indirmiş... Günümüzün en müthiş entrikacısı Papa V. Sixtus'u tir tir titretiyormuş... Burada bile, sakın gücenmeyin, sizin o pek ürkütücü suratlı kralınız II. Felipe'yi ve ondan daha az belalı olmayan Espinosa şeytanını, parmaklarında oynatacağından korkulur hani..."

Don César, heyecanlı bir dikkatle dinliyordu. Şövalyenin bu prenses hakkında pek çok şey bildiği halde yarısını bile söylemediğini belli belirsiz hissetmiyor değildi. Olayları ondan duydum dediği arkadaşının, şövalyenin ta kendisi olmasından şüpheleniyordu. Ve Pardaillan'ın gayet ciddi bir tavırla söylediklerini dinledikçe tüyleri ürperiyordu. Daha çok şey öğrenmek isterdi ama zeki bir adam olduğu için, az zamandır tanıdığı şövalyenin ancak söylemek istediği kadar konuşan biri olduğunu sezmişti. Pardaillan'a soru sormak boşunaydı. Taş çatlasa, söylemek istediğinden fazlasını söylemezdi.

Nihayet, Don César, "Ne demek istediğimi anlatamadım, şövalye," dedi. "Sözüne inanılır bir kadın mıdır, demek istiyorum!"

"Ha, o mu? Neden bunu baştan söylemediniz, canım? Demek

1. Dördüncü Cilt, Fausta'nın Yenilgisi, Otuz Beşinci Bölüm.

Fausta'ya inanıp inanmamanız söz konusu... Efendim, ona inanmak bir sürü şarta bağlıdır. Eğer size, sizi, mükemmel hazırlanmış bir tuzağa düşürüp hançerleteceğini vadederse, bazen böyle dobra dobra konuşacağı tutar da ondan söylüyorum, bilin ki sözünde durur. Eğer size yardım edeceğine ve destek olacağına söz verirse, o zaman ihtiyatlı davranmalı ve kendi kendinize, bu yardım ve desteğin ona ne dereceye kadar faydası dokunacağını sormalısınız. Hiç değilse, kendisine faydanız dokunmamaya başladığı andan itibaren, yardımı filan hesaba katmaksızın, onunla ilişkinizi kesmelisiniz. Eğer sizi sevmeye kalkarsa, hapı yuttunuz demektir, gözünüzü dört açmalısınız!.. Hiçbir zaman ölüme o kadar yaklaşmadığınızı bilip ona göre hareket etmelisiniz. Hele eğer size kin besliyorsa, tası tarağı toplayıp kaçmaktan başka çareniz yoktur. Kendisine bir faydanız dokunursa, size karşı teşekkür borçlu olduğunu ummayın. Bana yine o arkadaşım anlatmıştı: Fausta'nın hayatını kurtardıktan sonra, kendisini emin bir yere götürdüğü sırada, o da arkadaşım için bir tuzak hazırlamakla meşgulmüş ve zavallı dostum güç bela postu kurtarmış! Bütün bunlardan sonra Fausta'nın sözüne inanıp inanmamak, sizin bileceğiniz iş."

"Bana olağanüstü birtakım sırlar anlattı da sözlerine ne dereceye kadar kulak asmam gerektiğini öğrenmek istiyordum."

"Fausta hiçbir vakit olağanüstü olmayan şeyler yapmaz ve söylemez. Hiç yalan söylediği de yoktur. Ancak olayları sadece kendi açısından görür. Eğer bu görüş tarzı gerçekle bağdaşmazsa onun ne suçu var?"

Don César doğrudan doğruya soru sormakla şövalyenin ağzındaki baklayı çıkartamayacağını anlamıştı. Fausta ile konuşmasının çeşitli kısımlarını harfi harfine anlatmanın daha iyi olacağını kestirdi ve "Madam Fausta bana akıl almaz, inanılmaz bir şey söyledi," dedi. "Sıkı durun, şövalye, siz de hayret edeceksiniz! İddia ettiğine göre ben kralın oğluymuşum!"

Pardaillan hiç hayret etmedi. Beri yanda olağanüstü bir şey anlattığını sanan Don César ise şövalyenin bu sakin tavrı karşısında neredeyse küçük dilini yutacaktı.

"Neden olmasın, Don César? Ben de sizin büyük bir soydan geldiğinizi düşünüp dururdum. Sizde kan asaleti olduğu belli. Mü-

tevazı durumunuza rağmen, asil bir insan olduğunuz yüzünüzden okunuyor."

"Belki öyledir, şövalye. Fakat herhangi bir asilzade olmakla, bir tahtın vârisi, hele İspanya tahtının vârisi olmak arasında dağlar kadar fark var."

"Haklısınız ama bu iş bana yine de imkânsız görünmüyor. Bana kalsa, itiraf ederim ki bugün İspanya'ya hükmeden ihtiyar canavarın yanında siz çok daha asil bir kral izlenimini uyandırırdınız."

Don César, Pardaillan'ın yüzüne soran gözlerle bakarak, "Yoksa bu saçma sapan şeylere siz de inanıyor musunuz?" diye sordu.

Pardaillan her zamankinden daha delici olan bakışlarını karşısındakinin şaşkın gözlerine dikerek ikinci defa, "Neden olmasın?" dedi. "Saçma sapan dediğiniz bu şeylere siz inanmadınız mı?"

Don César saf bir tavırla cevap verdi: "İnandım. İtiraf ederim ki bir an budalaca bir gurura kapıldım ve kendimi kralın oğlu sandım. Fakat sonradan düşündüm ve şimdi..."

Gözlerinde ışık yanan Pardaillan, "Şimdi ne?" diye sordu.

"Şimdi bunun ne büyük budalalık olduğunu anlıyorum!"

Pardaillan ısrarla, "Bu işte bir budalalık görmediğimi tekrarlamak isterim!"

"Belki de iddia, dediğiniz gibi doğrudur. Fakat bu iddianın dışında bazı gariplikler oldu."

"Hele şunu bir anlatın bakayım."

"Sorarım size; kralın ve masum bir kraliçenin meşru oğlu olsaydım babam benden nefret eder, beni öldürmeye kalkışır mıydı? Meşru evlat babadan kaçırılıp da adsız, sansız, gizli gizli büyütülür mü?"

"Böyle bir şey insana garip görünebilir. Fakat Kral Felipe'nin açgözlü ve vahşi karakterini hatırladıkça insana bir hikâye gibi gelen bu şeyin pekâlâ olabileceğine de aklım yatmıyor değil!"

Don César sert bir tavırla başını hayır anlamında salladı ve kesin bir dille, "Ben bu işi sizin gözlerinizle görmüyorum!" dedi. "Benim yetişme şartlarım, tamamen gayrimeşru bir evladın yetişme şartlarıdır. Çünkü bir meşru evladın babasından gizlenip kaçırılarak bü-

yütülmesini ne akıl ne de mantık kabul eder. Bu bakımdan benim, tahtın meşru vârisi olduğumu kabul etmem saçma olur."

Don César bu sözleri inanmış bir tavırla söyledikten sonra bir an dalgın kaldı. Pardaillan arkadaşının doğuşundaki sırrı bildiği için ona dikkatle bakıyor ve "O kadar da kötü niyetli değil!" diye düşünüyordu.

Prens başını kaldırarak derin bir hüzünle, "Prenses Fausta'nın anlattıklarını reddetmemde, doğrudan doğruya duygularımla ilgili sebepler de var. Bana babamın, kralın emriyle işkence edilerek öldürüldüğünü söylediklerini biliyorsunuz. Size babamın katilinden ne kadar nefret ettiğimi söyledim. Şimdi eğer katilin babam olduğunu bilirsem, ondan nasıl nefret ederim? Kinim yüreğimde erimez mi? Böyle olması gerekmez mi? Halbuki ben hâlâ kraldan nefret ediyorum. Demek ki o, babam değil. Babam olmasına imkân yok!"

İnanmaz görünen Pardaillan, "Biraz sabırlı olun bakalım; o kinden eser kalacak mı?" dedi.

İçinden de, "Gel de kanın kudretini inkâr et. Bu çocukta iş var. Bana karakteri çok sağlam gibi geliyor ama ne de olsa bir tacın parlaklığı en sağlam karakterli insanları bile zıvanadan çıkarabilir," diye geçiriyordu.

Don César konuşmaya devam etti. "Diyelim ki ben kralın oğluyum, diyelim ki Prenses Fausta, elinde bulunduğunu söylediği delilleri bana gösterdi ve beni kralın oğlu olduğuma inandırdı. Size bir şey söyleyeyim mi? O zaman da kralı baba olarak tanımayacağım, kinimi içime gömmeye çalışacağım. İspanya'dan kaçacağım ve yine şimdiki gibi adsız, sansız biri olarak kalacağım!"

Gözlerinde yeniden ışıklar yanan Pardaillan, "Yok canım? O da neden?" diye sordu.

"Peki şövalye, eğer kral babam bana elini uzatsa, beni tanısa, geçmişteki hatalarını tamire kalkışsa, o zaman bana sunulan yeni durumu kabul etmemeli miyim?"

Pardaillan ciddiyetle, "Eğer babanız size elini uzatırsa, ödeviniz o eli öpmek ve geçmişteki kötülükleri unutmaktır," dedi.

Don César sevinçle, "Değil mi ama?" diye söylendi. "Ben de böyle düşünüyorum. Oysa bana teklif edilen bu değil!"

"Hadi ya! Neymiş size teklif edilen?"

"Bana halkı ayaklandırmak için milyonlar ve sadakatlerinden çok hırslarının etkisiyle hareket ettiklerinden şüphe olmayan, tanımadığım kimselerin yardımları teklif ediliyor. Bu milyonlara ve yardımlara karşılık benden babama isyan etmem isteniyor. Oğul olarak ilk yapacağım iş babama isyan etmek olacak. İlk başarım da belki bir cinayetle sonuçlanacak! Bir ordunun başına geçip babamla karşılaşacak ve elimde silahım olduğu halde ona ilk sözümü söyleyeceğim. Kendisini dize getirdiğim zaman da benim tahtın vârisi olduğumu resmen tanımasını isteyeceğim... İşte bana teklif edilen bu, şövalye."

"Siz bu teklifi kabul ettiniz mi?"

"Şövalye! Siz dünyada en çok saygı beslediğim insansınız... Sevdiğim ve değer verdiğim bir abi durumundasınız. Sizden saklı bir şeyim olmasını istemem. İşte, beni tanıyın da ne fena insan olduğumu öğrenin. Ben bu teklifleri kabul edip etmemeyi düşünecek kadar alçaldım!"

Pardaillan, acı tebessümüyle, "Eee, taç güzel şeydir!" dedi.

Don César devam etti. "Alay etmekte haklısınız! Fakat bütün bunlar bana o şekilde anlatıldı ki, Tanrı kusurumu affetsin, neredeyse aklımı kaybediyordum. Adeta sarhoş olmuştum. Evet, bir an gururdan ve makam hırsından sarhoş olmuştum. Az kalsın kabul ediyordum. İyi ki tam bu sırada prenses bana son bir teklif yaptı. Daha doğrusu bir şart daha koştu..."

İşi anlamaya başlayan Pardaillan, "Neymiş o şart bakayım?" diye sordu.

"Prenses servetimi, şan ve şerefimi ve zaferlerimi -bunların hepsini o sağlayacakmış- kendisiyle evlenmek suretiyle paylaşmamı teklif etti."

Pardaillan alaya devam etti. "Tuhaf iş gerçekten! Size sonsuz bir servet, bir taht, şan ve şeref, büyük zaferler, kim bilir belki de yeniden kurulmuş bir Charlemagne İmparatorluğu hediye edildikten başka dünyanın en güzel kadınının aşkı sunuluyor da yine hayatınızdan şikayet ediyorsunuz... Bu kadar çekici teklifleri reddedecek kadar çıldırmamışsınızdır umarım..."

"Alayı bırakın, şövalye! İşte beni bu son teklif kurtardı. Basit bir

boğa güreşçisi olan beni bütün kalbiyle seven Giralda'mı düşündüm. Onun, dolayısıyla da olsa, tehdit altında bulunduğunu anladım. Alçaklığıma ilk kurban gidecek kişinin o olduğunu ve gözlerimi kamaştırdıkları o tahta çıkmak için önce zavallı sevgilimin ölüsünü çiğnemem gerektiğini sezdim. Ve kendimden öyle utandım ki!.."

Pardaillan içinden, "Ah şu aşk! Bundan sonra da aşkın gücünü inkâr etsinler bakayım!" diye söylendikten sonra yine o alaylı tavrıyla, "Yok canım. Yoksa teklifi reddetmek deliliğinde mi bulundunuz?" diye sordu.

"Reddetmeme vakit kalmadı!"

Pardaillan delikanlıyı büsbütün alaya aldı. "Öyleyse henüz fırsat kaybolmuş değil."

"Prenses bana söz söyletmedi. Cevabı öbür gün vermemi istedi."

"Bu mühlete ne lüzum varmış?"

"İddia ettiğine göre yarın, vereceğim kararı etkileyecek birtakım olaylar meydana gelecekmiş."

"Nasıl olaylarmış bunlar?"

"Bu konuda en ufak bir şey söylemekten çekindi!"

Don César, kendisi için tasarlanan suikastla ilgili olarak bir şey anlatmıyordu. Acaba Fausta'nın bu mesele hakkında söylediklerine mi inanmıyordu? Oysa her şey Fausta'nın söylediklerinin doğru olduğunu göstermekteydi. Yalnız, Fausta bir orduyu hazırlattığından, halkın isyan edeceğinden, kargaşa çıkacağından bahsetmişti ki, Don César, prensesin bu konularda abarttığı inancındaydı. Eğer Fausta'yı iyi tanımış olsaydı belki de bu hatayı yapmaz ve her şeyi Pardaillan'a anlatırdı. Halbuki Don César basit bir suikast tehdidi altında olduğunu sanıyor ve bu kadarcık bir şey için şövalyeden yardım istemek onuruna dokunuyordu. Bu yanlış onur anlayışı yüzünden daha sonra kendisine az kızmadı ama ne yazık ki bir kere olan olmuştu...

Öte yandan Pardaillan da delikanlının söyledikleri arasından kendince gerçeğe uygun olan tarafları ayırt etmekle meşguldü. Bu konuda zorluk da çekmedi. Çünkü Fausta'nın isyancılarla konuşmasını izlerken, prensin hayatının tehlikede olduğunu da duymuştu. Bu yüzden şöyle düşündü: "Gerçekten cesur çocuk! Kendine saldırılacağını biliyor da bana tek kelime söylemiyor. Bu da yardım için

kimseyi çağırmayan ve kendilerine güvenen cesurlardan... İyi ki ben işi biliyorum ve orada olacağım..." Ve yüksek sesle, "Dedim ya işte... Daha fırsat kaçmış değil. Öbür gün prensese gider, evlenme teklifini kabul ettiğinizi söylersiniz," dedi.

Don César sinirlendi. "Ne öbür gün ne de başka bir zaman... Umarım bir daha onun yüzünü görmem! İnancım kesin: Ben kralın oğlu değilim ve beni zorbalıkla çıkarmak istedikleri tahtta hiçbir hakkım yok. Kaldı ki kralın oğlu olsam ve bu tahtta hakkım bulunsa bile bir boğa güreşçisiyim ve boğa güreşçisi olarak kalacağım! Benim kralın oğlu olduğumu kabul etmem için kralın da beni kendi isteğiyle tanıması gerekir. Bu konuda başka bir düşüncem yok. Madam Fausta ile evlenmeye gelince, ben sevmediğim ve beni sevmeyen bir kadınla evlenemem. Zaten kendisi de aramızda bir aşkın söz konusu olamayacağını söylemişti. Kaldı ki Giralda'm beni seviyor, onun aşkı bana yeter."

Pardaillan'ın gözleri sevinçle ışıldıyordu. Artık delikanlının kararını verdiğine ikna olmuştu. Bununla birlikte onu son bir defa daha denemekten kendini alamadı. "Bak sen... Bana kalırsa siz bir kere bu işi şöyle iyice bir düşünün! Taç dediğiniz az şey değildir. Ömrümde devlet iktidarını reddedecek kadar gözü ve gönlü tok bir insan görmedim."

Don César güldü. "Daha iyi ya... İşte ben, sizin hiç görmediğiniz o insan olacağım. Size yemin ediyorum ki şövalye, kararımı verdim ve bu iş böyle olacak: Ben yine boğa güreşçisi kalacak ve Giralda'nın mutlu kocası olacağım. Bu konuda hiç nefes tüketmeyin, beni kararımdan caydıramazsınız. Bana izin verin de sizden bir ricada bulunayım."

Şövalye heyecan içinde, "Benden ne isterseniz isteyin! Sizi reddetmeyeceğimi bilirsiniz," dedi.

Don César gülümseyerek, "Teşekkür ederim. Zaten ben de öyle umuyordum," dedi. "Ricam şu: Anladığıma göre bu memleketin havası bana ve Giralda'ya yaramayacak..."

Pardaillan ciddileşti, "Ben de aynı fikirdeyim," dedi.

"Sizden ricam, bizi de o güzel vatanınız Fransa'ya götürmeniz... Tabii bu iş sizi sıkmayacaksa..."

"Enteresan! Rica dediğiniz bu mu? Tanrı iyiliğinizi versin! Yahu

asıl siz benim gibi eski bir maceracıya katılmakla bana şeref vermiş olacaksınız."

"O halde kararlaştırdık demektir. Buradaki işlerimizi bitirir bitirmez ben de sizinle geliyorum. Öyle sanıyorum ki memleketinizde şeref yolundan ayrılmadan, kendime bir mevki edinebilirim."

"Siz hiç merak etmeyin, büyük ve güzel bir mevkiniz olacak... Bundan eminim."

Don César zapt etmeye çalıştığı bir heyecanla, "Başka bir ricam daha var," dedi. "Eğer başıma bir felaket gelirse..."

Pardaillan'ın tüyleri diken diken oldu. "Ne felaketi?.."

"Eee... Her şeyi düşünmek lazım. Başıma bir felaket gelirse, Giralda'm size emanettir. Onu sevin ve koruyun. Onu buralarda bırakmayın. Öldürürler... Bana bunun için söz verir misiniz?"

Pardaillan alçakgönüllü bir ifade ile "Veririm!" dedi. "Nişanlınız benim kız kardeşimdir. Ona saygıda kusur edenin vay haline!"

"İçim rahatladı, şövalye! Sözünüzün ne değerde olduğunu biliyorum."

Pardaillan dayanamayarak patladı. "Artık zamanı geldiği için size asıl söylemek istediklerimi söyleyeyim: Fausta'nın tekliflerini reddetmekle çok iyi yaptınız. Eğer krallık tacını reddettiğiniz için pişmanlık duyduysanız, şurasını size özellikle belirtmek isterim ki ben nasıl Kral Felipe'nin oğlu değilsem, siz de değilsiniz."

Don César muzaffer bir eda ile "Ben zaten biliyordum. Fakat siz nereden biliyorsunuz? Bu kadar emin konuşmanıza sebep ne?" diye sordu.

"Ben pek çok şey biliyorum. Bunların hepsini size bir gün anlatacağım. Söz veriyorum anlatacağım. Şimdilik şu kadarını bilin: Siz, kralın oğlu değilsiniz ve size teklif ettikleri o tahtta hiçbir hakkınız yok." Ve Don César'ı etkileyen bir ciddiyetle, "Fakat Kral Felipe'den nefret etmeye de hakkınız yok. Bana anlattığınız birtakım intikam planlarından caymalısınız. Yoksa cinayet işlemiş olursunuz, anlıyor musunuz, cinayet!.." dedi.

Don César heyecan içinde, "Şövalye," dedi, "bu sözleri bana sizden başka biri söylemiş olsaydı, kendisinden delil isterdim. Ama siz mademki bu planların canice olduğunu söylüyorsunuz, şu andan

tezi yok, bunların hepsinden cayıyorum."

Şövalye kendisine gösterilen bu saygı ve güvenden duyduğu memnunlukla, "Böyle hareket ettiğinizden dolayı bir gün kendi kendinizi tebrik edeceksiniz. Bana kalırsa, yaptığımız işler iyi veya kötü oluşlarına göre iyi veya kötü sonuç verirler. İyilik mutlulukla ve kötülük de mutsuzlukla sonuçlanır. Onun için, bu tecrübelere dayanarak insanlar doğru yoldan çıkmazlarsa daha mutlu olurlar, demek, kehanette bulunmak değildir. Sizin hayatınızda da her şeyin arzu ettiğiniz gibi sonuçlandığını göreceksiniz... Neşe ve sağlık ülkesi Fransa'ya geleceksiniz, orada güzel Giralda'nızla evleneceksiniz, mutlu yaşayacaksınız ve... birçok da çocuğunuz olacak."

Şövalye sözlerini bitirince şen bir kahkaha attı.

Bu neşe Don César'a da bulaşmıştı. O da gülerek, "İnanırım," dedi. "Size her şeyden önce, sözünüze güvenilir bir insan olduğunuz için inanırım, sonra da başka bir sebepten ötürü yine inanırım."

"Neymiş o başka sebep? Sorması ayıp değilse biz de öğrenelim."

"Neden ayıp olsun? Dediğinize inanırım çünkü öyle hissediyor ve seziyorum ki siz arkadaşlarınıza uğurlu geliyorsunuz, onlara mutluluk getiriyorsunuz!"

Pardaillan delikanlıya düşünceli düşünceli baktı. Sonra, "Çok garip!" dedi. "İki yıl kadar oluyor ama şuraya iyi yerleştiği için -parmağıyla alnını gösteriyordu- unutmadım. Saïzuma[2] dedikleri bir Çingene kadın vardı. Aslında çok asil bir ailenin kızıydı fakat aklını kaybetmiş, kendisinin kim olduğunu unutmuştu. Zavallının başına gelmedik felaket kalmamıştı. Diyeceğim şu ki, o Saïzuma da buna benzer bir şey söylemişti, ama kendine gelince, hep felaket ve uğursuzluk getirdiğimi de sözlerine ilave etmişti."

Şövalye yeniden hüzünlü düşüncelere daldı. Herhalde yakın ve acıklı bir mazinin hatıralarını anıyordu.

Don César, şövalyeye acı şeyler hatırlatmış olduğuna üzülerek kendisini oyalamaya çalıştı. "Madam Fausta ile konuşmamız, pek eğlenceli oldu..."

Pardaillan irkilerek dalgınlığından sıyrıldı. "Ya! Ne gibi? Anlatın bakalım."

2. Üçüncü Cilt, Fausta, On Beşinci Bölüm.

"Bilseniz, şövalye... Karşıma prensesin kâhyası çıktı. Bana boyuna, 'Monsenyör hazretleri,' diye hitap edip durdu. Kendimi tutmasaydım herifin olur olmaz yerde sarf ettiği bu hitaba gülmekten kırılacaktım. Bu yetmiyormuş gibi Madam Fausta da aynı lakırdıyı diline dolamaz mı? Neredeyse büyük bir insan olduğuma beni de inandıracaklardı!"

"Öyledir. Zalim kadın bu işlerde pek ustadır. Fakat size verilen bu unvana o kadar gülmeyin. Doğuştan bu unvana hakkınız var."

"Aman! Yoksa siz de mi bana monsenyör demeye başlayacaksınız, şövalye?"

Şövalye ciddiyetle, "Demem gerekirdi. Bunu yapmamamın tek sebebi, amansız düşmanların dikkatini üstünüze çekmek istemeyişimdir," karşılığını verdi.

"Yoksa siz de hayatımın tehlikede olduğuna inanıyor musunuz?"

"Ben sizin ancak İspanya toprağını terk edip gittikten sonra emniyette olacağınıza inanıyorum. Onun için bana, benimle beraber Fransa'ya gelmeyi teklif edişinize pek sevindim."

Don César, şövalyenin yüzüne baktı. Sonra heyecanla, "Düşmanlarım gizemli doğumumdan ötürü benim ölümümü istiyorlar. Demek siz de bu sırrı biliyorsunuz, şövalye? Hayret ediyorum, nasıl oldu da yıllardır sabırla araştırmama rağmen öğrenemediğim gerçekleri siz bir yabancı olduğunuz halde kısa bir zamanda öğrenivirdiniz? Bu sırlar sade benim için mi sır oluyor, başkaları için sır değil mi? Nereye gitsem, bunları bilen fakat bana söylememek için ağız birliği eden kimselerle karşılaşıyorum!"

Pardaillan da heyecanlanmıştı. Yavaşça, "Tam tersine. Bu sırrı çok az kimse biliyor," dedi. "Ben de gerçeği bir tesadüf sonucu öğrendim."

"Bana söylemeyecek misiniz?"

Pardaillan bir an tereddüt ettikten sonra, "Sizi şüphe içinde bırakmak zulüm olur," dedi. "Size her şeyi söyleyeceğim."

Don César aceleyle, "Ne zaman?" diye sordu.

"Fransa'ya gittiğimiz zaman..."

Delikanlı başını eğip, "Bu vaadinizi hiç unutmayacağım!" dedi ve "Biliyor musunuz, Prenses Fausta ne iddia ediyor?" diye ekledi.

Şövalyenin çekingen sessizliği karşısında Don César konuşmasını sürdürdü. "Dediğine göre beni öldürmek dileğiyle yanıp tutuşan tek düşman, kralmış... Halbuki siz de kralı öldürmemin bir cinayet olacağını söylediniz!"

Pardaillan, "Söyledim ve hâlâ da o düşüncedeyim," dedi. Sonra ilgisiz bir tavırla, "Yarınki boğa güreşlerine katılacak mısınız?" diye sordu.

"Tabii!.."

"Kesin kararınızı verdiniz mi?"

"Başka çarem yok ki... Kral bu güreşlere katılmamı emretti. Kralın emrini yerine getirmemek olmaz. Sonra bu güreşlere katılmam için başka bir sebep de var. Biliyorsunuz, zengin değilim. Bunu başkaları da bilir. Ben boğayla güreşmeye çıktığım zaman meydana para yağdırmak âdet olmuştur. Ben bu para ile yaşarım. Gerçi seyircilerin para armağan ettikleri tek güreşçi benim ama bunda utanılacak bir şey görmüyorum,"

"Güzel. Şu halde ben de yarın gidip boğa güreşinin ne olduğunu yakından bir göreyim."

İki arkadaş günün arta kalan kısmını da konuşarak geçirdi ve handan çıkmadı. Akşam olunca ikisi de ertesi gün güçlerinin yerinde olması gerekeceğini düşünerek erkenden yattı.

BEŞİNCİ BÖLÜM
BOĞA GÜREŞİ ALANINDA

Boğa güreşi, anlatmaya çalıştığımız bu olayların geçtiği çağda çok tutulan bir spordu. En büyük soyludan en küçük asilzadeye kadar herkes alana çıkıp boğa ile güreşmeyi bir şeref bilirdi. Ancak bu spor yalnız asil sınıfa mahsustu. Halk boğa güreşine ancak seyirci olarak katılırdı.

O çağda boğa güreşleri bugünkü biçiminde değildi. Boğa ile güreşen kimsenin yanında, günümüzde olduğu kadar yardımcı bulunmazdı.

Hikâyemizin geçtiği çağda boğayla güreşecek asilzade, alana atla girerdi. Sırtında zırhı, elinde mızrağı olurdu. Dövüşün tek amacı da boğayı öldürmekti. Bu asilzadeye, zenginliği ölçüsünde birtakım uşaklar, seyisler de yardım eder ve tehlikeli anlarda boğanın dikkatini efendilerinin üzerinden çekmeye gayret ederlerdi.

Bazen boğanın iki boynuzu arasında bir çiçek demeti veya kurdeleler yerleştirilir ve boğa güreşçisi bunları almaya uğraşırdı. Ancak bu işe girişen güreşçi pek azdı. Zira hayvanı öldürmeden bunu başarmak son derecede tehlikeliydi. Çiçek demetini veya kurdeleleri alan güreşçi bunları ya sevgilisine ya da nişanlısına hediye ederdi. Ancak bu, her boğa güreşçisinin kolay kolay göze alamayacağı, tehlikeli bir işti.

Pazarı pazartesiye bağlayan gece, San Francisco Meydanı'na kalabalık işçi grupları dolmuş ve alanı boğa güreşine elverişli bir duruma getirmeye başlamışlardı.

O zamanlar bugünkü gibi tam teşkilatlı boğa güreşi sahaları olmadığı için, bu pek doğal idi ve her zaman böyle yapılırdı.

Alan, boğanın gireceği kısım, kral tarafından davet edilen asiller için hazırlanan tribünler, kaşla göz arasında düzenlenirdi.

San Francisco Meydanı da birtakım fiçı, sandık, sıra ve arabaların üstüne yerleştirilen tahtalarla gösteri için çabucak hazırlandı.

Bugün bile İspanya'da, hatta Fransa'nın bazı kasabalarında, bazı törenler, bir meydanın ortasında, bu şekilde düzenlemeler yapılarak hazırlanıyor.

Gösteri, kralın emriyle düzenlenmişti. Dolayısıyla ancak kralın davetiyle izlenebilirdi. Davetliler için özel tribünler yapılmış olduğunu daha önce söylemiştik. Bu tribünlerden başka, meydanı çevreleyen evlerin balkon ve pencereleri de asillere ayrılmıştı. Kral da gösteriyi, sarayının balkonundan seyredecekti. Bu büyük balkon, çiçek ve halılarla süslenerek geniş bir tribün haline getirilmişti. Sarayın ileri gelenleri de kralın arkasında yer alacaklardı.

Halk meydanda, iplerle sınırlanmış ve silahlı adamlar tarafından korunan alanlarda birikmekteydi. Ayrıca boğa tarafından ezilme gibi tehlikeler de olduğu için boğa güreşinin olduğu alanda da birçok silahlı adam vardı. Aslında neşeli bir gösterinin yanı sıra oldukça ürkütücü bir olaydı.

Boğa güreşine katılacak olan asilzade, genellikle meydanın bir tarafına süslü bir çadır kurardı. Burada uşakların yardımıyla hazırlanır, silahlarını kuşanırdı. Eğer güreşten sağ salim çıktıysa dinlenmek için buraya çekilir, yaralandıysa, yine çadırına sedye ile taşınırdı. Burası adeta onun locasıydı. Çadırın yanında atı ve kalabalık oldukları takdirde uşakları için bir alan ayırılırdı.

Bu çadırlar oldukça ilkel görünürdü. Güreşe katılacak olan asilzadeler, güreşten önce ve eğer ölmezse güreşten sonra konforlu bir bakımı hak ettiğini düşünürdü. Bu yüzden bu çadırlarla yakından ilgilenir ve kendilerine göre düzenletirlerdi. Aslında gösterilen bu ihtişam da, güreşte boğayı alt etmeye çalışan asilzadenin seyircilere karşı yapacağı göz boyama için iyi bir fırsattı.

Don César da bu geleneğe uyup erkenden meydana gitmiş ve çadırının kurulmasına göz kulak olmuştu. Daha önce de söylediğimiz gibi kendisi oldukça yoksuldu. Bu yüzden çadırı da gösterişli değildi.

Bütün boğa güreşçileri zırhlar içinde ve tepeden tırnağa silahlanarak, at üstünde alana çıkarlardı. Oysa Don César, güreşe yaya katılırdı. Sırtına ağır bir zırh giymeye de tenezzül etmez fakat biçimli

vücuduna çok yakışan bir tören elbisesiyle alana girerdi. Bu kostümün tek şatafatlı yanı ise sadece kralın, din adamlarının ve soyluların giyebildiği en iyi kumaştan dikilmesiydi.

Silah olarak da yanında boğayı şaşırtmaya yarayan bir küçük saten pelerin ile dövme çelikten, kısa, son derecede sağlam ve kolayca eğilip bükülebilen bir küçük kılıçtan başka bir şey bulunmazdı. Bu kılıcına da ancak tehlike zamanında başvururdu. Bugüne kadar kılıcını sadece boğanın boynuzları arasındaki kurdeleleri çekip almak için kullanmıştı. Aslında bu hareket, boğayı yere sermekten çok daha büyük bir başarıydı... Don César bazen bununla da yetinmez, işi, bu kurdeleleri eliyle almaya kadar vardırırdı. Boğayı kızdırır, kudurtur fakat asla öldürmezdi.

Yardımcıları topu topu iki kişiden ibaretti fakat Don César, bunların yardımından da pek ender yararlanırdı. Boğanın hileleri, kurnazlıkları karşısında hiç boş bulunmaz, adeta bunları önceden sezerdi. Tehlikeli bir durum olunca, iki arkadaşı, boğanın dikkatini başka yere çekmeye çalışırdı. Başka yardımcıların yaptıkları gibi, sinsi bir darbeyle hayvanı öldürmeye kalkışmaları Don César tarafından kesin olarak yasak edilmişti.

Don César, kendisine ayrılmış olan yere gelince, çadırını kurdurtmakta olduğu alanın pek yakınında, kralın gözdesi Don Iago de Almaran'ın çadırının kurulmuş olduğunu gördü ve canı sıkıldı. Don César, Kızıl Sakal'ın Giralda'ya çılgınca bir sevgi beslediğini ve onu birçok defa kaçırtmaya kalkıştığını biliyordu. Ayrıca Centurion'un da kral tarafından çok şımartılan ve her şeyi yapabileceğini sanan bu iki ayaklı hayvan hesabına çalıştığından da haberi vardı. Durum böyle olunca, bu komşuluktan hoşlanmaması, anlaşılmaz bir şey değildi.

Gösteri nizamları, bütün boğa güreşçilerini sıkı bir disiplin altına alırdı ve hepsi de bu nizamlara, gösterinin devamınca bir asker gibi boyun eğmek zorunda bulunurlardı. Bu bakımdan, birbirleriyle kavga etmeleri imkânsız bir hal alıyordu. Yoksa Don César'ın hemen Kızıl Sakal'ı kışkırtıp düelloya davet etmesi işten bile değildi... Ne çare ki güreş nizamına boyun eğmek ve bu sevimsiz komşuluğu sineye çekmek gerekiyordu.

San Francisco Meydanı'na gitmeden önce Don César ile Giralda

epey tartışmışlardı. Prens, içindeki kuruntunun etkisiyle nişanlısına, Kule hanından kesinlikle ayrılmamasını tembih etmiş, boğa güreşine gitmemesi için yalvarmıştı.

Fakat Giralda bu isteğe inatla karşı çıkmıştı. Don César'ın girişeceği işin tehlikelerini bilmiyor değildi. Onu bu işten caydırması imkânsızdı. Fakat sevgilisinin belki de hayatını terk edeceği meydanda hazır bulunmaktan da onu kimse alıkoyamazdı.

Don César bu durum karşısında, genç kızın da gösteriyi izlemesine izin vermek zorunda kaldı. Giralda bu izni alınca süslendi, püslendi ve Don César ile birlikte gidip kalabalığın arasına karıştı. Don César ile beraber gelmiş olması da epey işine yaradı. Çabucak ön sıralara kadar sokulmaya ve nişanlısının boğa ile mücadelesini çok iyi seyredebileceği bir yer bulmayı başardı. Gerçi gösterinin başlamasına daha epey zaman vardı ve çok bekleyecekti. Ancak burası önemli değildi. Bu kadar iyi bir yer bulabildikten sonra beklemek onun canına minnetti.

Gerçi üstü tentelerle örtülü tribünlerde oturmak isterdi ama orada yer alabilmek için kral tarafından davet edilmek ve bunun için de asil bir aileden olmak gerekirdi. Halbuki Giralda basit bir Çingene'ydi. Bunu pekâlâ biliyor, hiçbir acı ve hırs duymadan kaderine boyun eğmiş bulunuyordu.

Kaldı ki büsbütün şanssız da sayılmazdı. Endülüs'te o da Don César kadar ünlüydü. Prensin arkasından yürüyüp de açılan yoldan ön sıraya ilerlerken, seyirciler onu da tanımışlar ve İspanyollara özgü çapkınlıkla birbirlerine dirsek atıp göz kırparak kendisine yol vermişlerdi. Kadınlar arasında, bu sonradan gelenin öne geçmesine engel olmak isteyenler çıktıysa da erkekler onları, "Susun! Görmüyor musunuz, Giralda bu?.." diye susturmuşlardı.

Genç kız işte böylece en ön sıraya gelmişti. Fakat işin garip tarafı şuydu ki kadınlı erkekli bu büyük kalabalık arasında Giralda'nın bulunduğu yerde hiç kadın yoktu ve kızcağız, tamamen erkeklerle çevrili bir halde kalıvermişti. Ama bu adamların hepsinin de Giralda'ya gayet kibar ve saygılı davrandıklarını söylememiz gerekir. Hatta, meydanın bu kısmında nöbet bekleyen iki muhafız eri, zindana tıkılmayı bile göze alarak, Giralda'nın güreş alanının içine geçmesine göz yumdu. Böylece genç kız, kendisini her yandan sı-

kıştırıp rahatsız edecek olan kalabalıktan kurtulmuş oldu. Bu arada bir arkalıksız iskemle, elden ele aktarılarak kendisine ulaştırıldı ve kızcağız, halkın dışında bir yerde oturup beklemeye koyuldu.

Giralda biri sağında, biri de solunda dimdik bekleyen iki askerin ortasında, ardında kalabalık bir erkek sürüsü olduğu halde duruyor ve emsalsiz güzelliğiyle, parlak güneşin altında göz kamaştırıyordu.

Genç kız, kendisine buraya kadar saygıyla yol vermiş olan erkeklerin yüzlerine bakmış olsaydı, hiç şüphesiz içini bir kuruntu kaplamakta gecikmezdi. Bütün bu adamların gittikçe bastıran sıcak altında bile sıkı sıkı pelerinlerine sarınmış olmaları muhakkak ki şüphesini uyandırırdı. Hele bu pelerinlerin altında uzun kılıçların saklandığını ve adamların her birinin belinde boy boy hançerler bulunduğunu da bilmiş olsaydı herhalde yerinde rahat oturamazdı. Ve Giralda, bu adamların arada bir birbirlerine ve yanında bekleyen iki askere verdiği işaretleri görseydi korkudan kendini tutamayıp haykırırdı. Çünkü etrafındakilerin hepsi ona, biraz sonra ele geçirecekleri bir ava bakarmış gibi bakıyorlardı.

Fakat Giralda, bu kadar iyi bir yer bulmuş olmanın verdiği sevinçle hiçbir şeyin farkına varamadı. Don César olsaydı, hiç şüphesiz hemen olan biteni sezer ve Giralda'yı oradan kaçırmanın çaresine bakardı ama ne yazık ki o da çadırında güreşe hazırlanmakla meşguldü.

Şövalye Pardaillan, handan saat ikiye doğru çıkmıştı. Boğa güreşleri saat üçte başlayacağına göre, önündeki bir çeyrek saatlik yolu aşmak için tam bir saat vakti vardı.

Şövalyenin arkasından, kendisine hiç dikkat etmez görünen ve elindeki iri taneli tespihini çekip duran, dalgın tavırlı bir papaz yürüyordu. Bu papaz, zaman zaman ve özellikle yol kavşaklarında bir dilenciye, bir askere veya bir papaza hafif bir işaret çakıyor ve bu işareti alan adam kendisine başka bir işaretle cevap verdikten sonra meçhul bir yöne doğru hızla yola koyularak hemen gözden kayboluyordu.

Pardaillan başı dimdik, acelesiz yürüyordu. Bol bol vakti vardı. Zaten kendisini doğrudan doğruya kral davet etmiş değil miydi? Ona, Fransa kralının elçisine yaraşır bir yer bulunmazsa, doğrusu pek şaşardı.

Evvelki gün kralın kabul salonunda Kızıl Sakal'ı fena halde hır-

palayan, bunun peşinden krala bir hayli kafa tutan ve nihayet o acayip mahzen gezintisini yapan Pardaillan'ın ortalıkta görünmemesi gerekeceği düşünülebilirdi. Halbuki şövalye kendisine karşı beslenen kini bildiği halde, bundan korkmayı aklına bile getirmedi.

Kendisini açlık ve susuzluktan öldürmeyi tasarladıktan sonra planının suya düşmesine fena halde içerlemiş olması gereken Prenses Fausta'yı da umursamadı. Oysa Fausta bu çeşit yenilgileri kolayca hazmedecek biri değildi ve hiç şüphesiz şimdi müthişin müthişi bir plan hazırlamakla meşguldü. Fakat şövalye bunu da hesaba katmadı...

Şövalye ne Kızıl Sakal'ı, ne onun yardakçısı Centurion'u, ne Bussi-Leclerc'i, Chalabre'yi, Montsery'yi ve Sainte-Maline'yi, ne Mösyö Peretti'nin yeğeni Kardinal Montalte'yi ve hatta ne de İspanya'nın o müthiş engizisyonunu düşündü...

Hele Paris'te epey hırpalamış olduğu Ponte-Maggiore dükünü unutmuştu. Çünkü onun Sevilla'ya geldiğini ve Montalte ile düello ettikten sonra ikisinin de barışarak aralarındaki dövüşü unutup, kinlerini Pardaillan aleyhinde birleştirdiklerini ve şimdi de ikisinin yatakta alıkoyan yaralarına lanet okumakla vakit geçirdikleri bilmiyordu.

Şimdi Pardaillan'ın aklını kurcalayan bir tek şey vardı: Kendisine karşı abice bir sevgi beslediği Don Carlos'un oğlunun, hiç şüphesiz şövalyenin yardımına ihtiyacı olacaktı. Onun için o da şimdi, her zamanki soğukkanlılığıyla arkadaşının imdadına koşuyor ve bu mertliğinin kendi başına da işler açabileceğini aklına bile getirmiyordu.

Vakti olduğu için acelesiz yürüyordu. Fakat kızgın güneşin altında aheste beste ilerlerken kulağı kirişte ve eli de kılıcının kabzasındaydı.

Zaman zaman kayıtsız bir tavırla arkasına dönüyordu. Peşinden gelen papaz mırıldanmakta olduğu dualara o kadar dalmış görünüyordu ki, bu durum şövalyeyi bile aldattı ve adamın, kendisini yakından kollayan bir casus olabileceği hiç aklına gelmedi. Ama bunu söylemekte de acele etmemeliyiz. Zira Pardaillan'ın çok kere farkına vardığı şeyleri görmezlikten gelerek, istifini bozmadığına da şahit olmuşuzdur.

Her neyse... Kesin olan nokta şurasıdır ki, Pardaillan handan so-

kağa çıktıktan beş dakika sonra, iz koklayan bir av köpeği gibi ortalığı koklamaya başlamıştı. Kendi kendine:

"O! Neler görüyorum?" dedi. "Burada bir dövüş kokusu alıyorum!"

Hemen aynı anda, peşindeki papazı da büsbütün umursamaz oldu. Evvelki gece yer altı mahzenindeki toplantıda Fausta'nın almış olduğu kararları hatırladı. Birdenbire ciddileşerek:

"Ah, Tanrım! İşin kolayca üstesinden gelineceğini düşünüyordum. Oysaki mesele benim düşündüğümden daha ciddi ve önemliymiş!"

Alışkanlıkla eli kemerine gitti. Kılıcının kınına iyice yerleşmiş olup olmadığına baktı. Fakat hemen aynı anda da sokağın tam ortasında durarak söylendi:

"Bu da nesi?.."

Kılıcını kastediyordu.

Okuyucularımızın, şövalyenin, döşemesi hareketli odaya girdiği sırada kılıcını kaybettiğini hatırlayacaklardır. Fausta, Centurion'un çağırdığı adamları mahzende şövalyeye saldırtırken, Pardaillan, ölenlerden birinin kılıcını yerden alıp gitmişti.

Şövalye gibi bir adam kılıcını beline taktığı zaman, hayatını bu kılıcın sağlamlığına ve keskinliğine emanet ediyor demektir. Zira rakibi kendisini insafsızca öldürebilirdi. Herkesten daha fazla tehdit altında bulunan Pardaillan, silahlarına pek önem verirdi... Hana döner dönmez aldığı kılıcı denemeyi başka zamana bırakarak bir tarafa koymuş, kendi kılıç koleksiyonu arasından, kaybettiğinin yerine bir başkasını seçmişti. Halbuki ancak şimdi farkına varıyordu ki, belindeki kılıç, bir tarafa koyduğundan emin olduğu o yabancı kılıçtı!..

"Bu tuhaf, işte!" diye düşündü. "Ben bunu kendi elimle bir çiviye asmıştım. Bu kadar dalgın olabilir miyim?"

Çevresine hiç önem vermeden kılıcını kınından çıkardı. Sağa sola büktü, her yanını evirip çevirip baktı ve kabzasından tutarak havada birkaç kere salladıktan sonra:

"Vay canına!" diye söylendi. "Sanki bu, Fausta'nın mahzeninden aldığım kılıç değil. Daha hafif bir şey!.."

Bir an düşünüp hatırlamaya çalıştı, içinden:

"Hayır, bu işin içinden çıkamadım. Odama da kimse gelmedi ki... Olur şey değil!" dedi.

Bir an hana dönüp silahını değiştirmeyi düşündü. Kendinden utanmış gibi bundan da caydı. Kılıcı yeni baştan gözden geçirdi. Sağlamdı; istediği gibi eğilip bükülüyor, dayanıklı görünüyor ve elinde de iyi duruyordu. Üstelik, şövalyenin tercih ettiği gibi uzundu da... İyice gözden geçirdiği kılıçta hatalı ve şüpheli bir taraf göremedi.

Tekrar kınına soktu ve kayıtsız bir tavırla omuz silkerek yola koyulurken söylendi:

"Bu herifler, yok engizisyondu, yok casustu, yok katildi derken beni de ödleğin biri yapıp çıkacaklar ha!.. Bu kılıcın nesi var? Pekâlâ kılıç işte... Varsın yanımda kalsın! Şimdi boşu boşuna hana kadar dönüp vakit kaybetmenin âlemi yok... Çevremde de pek acayip dalavereler dönüyor!"

Gerçekten de çevresinde herhangi bir yabancıya pek tabii görünebilecek, fakat Pardaillan gibi bir adamın gözünden kaçmayacak şeyler oluyordu.

Bu sırada hemen hemen bütün şehir halkı, San Francisco Meydanı'na toplanmıştı ve boğa güreşlerinin başlamasına da pek az bir vakit vardı. Yollar giderek ıssızlaşmıştı. Dükkânların kapanmış olmaları da şövalyenin dikkatini çekti. Evlerin kapıları ve pencereleri sürgülenmiş ve kilitlenmişti. Şehir terk edilmiş gibiydi. Ancak, San Francisco Meydanı ne kadar geniş olursa olsun, şehrin bütün halkını alabileceğine ihtimal verilemezdi. Üstelik zaten şehir de o zamanlar şimdikinden çok daha kalabalıktı.

Bu bakımdan meydanda yer bulamayan halkın evlerine çekilip kapandığını kabul etmek lazım geliyordu. Peki ama bunun sebebi neydi? Şehri tehdit eden ne gibi bir tehlike vardı? Hangi esrarengiz parola, kapıları ve pencereleri sımsıkı kapatmış ve şehrin bir kısım halkını, evlerine girmeye zorlamıştı? İşte Pardaillan kendi kendine bunu soruyordu...

Şövalye meydana yaklaştığı sırada, meydana çıkan bütün sokakların silahlı adamlar tarafından tutulmuş olduğunu birdenbire fark etti. Müfrezeler yollara yerleşiyor, askerler bazı evlere giriyor, çıkıyorlardı. Sokakların meydanla birleştikleri yerlerde de atlı askerler

birkaç sıra halinde dizilmişlerdi.

Bu askerler, boğa güreşini seyretmeye gidenleri ve yer bulamayıp da geri dönen bazı kimseleri, meydana girip çıkmakta serbest bırakıyorlardı.

O halde burada niçin nöbet bekliyorlardı ve herkesi serbest bıraktıklarına göre, engel olacakları neydi?

Pardaillan bu işin içyüzünü öğrenmeye karar verdi. Vakit vardı. Bol bol dolaşabilirdi. Onun için, meydanla sona eren bütün sokaklara, teker teker girip çıktı.

Her tarafta aynı tedbirlerin alınmış olduğunu gördü. Her sokakta askerler, üçer-beşer evlere giriyor ve orada saklanıyorlardı. Sonra başka birtakım askerler de sokağın ortasını tutuyorlardı. Sokakların başlarında atlılar bekliyordu. Bunlar yetmiyormuş gibi, bazı yerlere toplar da yerleştirilmişti.

Böylece meydan sıkı bir asker kordonu altına alınmış bulunuyordu ve askerlere görevlerini yapmaları için emir verildiği vakit, ne kimse meydana girebilecek, ne de oradan çıkmaya imkân bulacaktı.

Fakat hepsi bu kadar da değildi. Dikkate değer daha başka şeyler de oluyordu. Şövalye gibi bir savaş adamının gözünden böyle durumlar kaçar mıydı? Nitekim Pardaillan gayet sessizce, fakat o ölçüde düzenle başarılmış bir manevranın farkına varmıştı... Sokaklar, bir yandan kral askerleri tarafından tutulurken, bir yandan da tam onların karşısına, kimsenin engel olmadığı başka kuvvetler yerleştiriliyordu.

Görünüşe göre bunlar, boğa güreşini köşeden bucaktan seyretmek isteyen kendi halinde sivil halktan başkaları değildi. Fakat Pardaillan'ın keskin gözü, bu sakin tavırlı seyircilerin tecrübeli dövüşçüler olduklarını çabucak seçmişti.

Durumu bu şekilde teşhis edince, işi de tamamen anladı. Önce kral askerlerinin manevrasını seyretmiş, sonra da Fausta tarafından para ile tutulmuş isyancıların sinsi hareketlerini görmüştü. Boğa güreşlerine geç kalıp da ne olursa olsun bir yer bulmak istermiş gibi davranan bu sivil kalabalığın görevi, her şeye rağmen Fausta'nın tahta çıkarmak istediği Don César'ı kurtarmak ve isyan hareketine önayak olmaktı.

Aralarında bir tek kadın yoktu. Bunlar kral askerlerinin tuttukları yolları kesiyor ve sözde uzaktan olsun güreşi görebilmek için fıçı, sandık, sıra, eski araba namına ne bulurlarsa karmakarışık yığıp yolu kapatıyor ve bu yığınların üstüne çıkarak, kendilerine seyirci süsü veriyorlardı.

Pardaillan, Kutlu Birlik'in Paris'e hâkim olduğu çağları, halkın silahlanıp sokaklara fırlayışını, Guise'i alkışlayıp Valois'yı[3] kaçırtışını görmüş bir adamdı. Kendi kendine:

"İki ihtimal var," diyordu. "Ya Espinosa, bu karşı manevrayı fark ettiği halde farkına varmamış gibi görünerek Fausta ile isyancılarını müthiş bir tuzağa düşürecek ya da kendi askerleri bu engeller ve silahlı adamlar arasında pek feci bir duruma gelecek... Burada hazırlanan manevrayı kralcılardan kimsenin anlamaması, doğrusu inanılır şey değil. Ne olursa olsun, harekâtın bu kadar geniş tutulacağını akıl etmemiştim. Ne halt ettim de bu işe burnumu sokup başıma bela açmaya geldim, bilmem ki?.."

Durumu böyle apaçık gördükten sonra Pardaillan'dan başka kim olsa, gerisin geri dönerdi. Çünkü onun kralla kulları arasındaki bu dövüşle hiçbir ilgisi yoktu. Fakat Pardaillan'ın kendine göre bir mantığı vardı. İçinden epey lanet okuduktan sonra şeref kapısından alana girerken, orada bekleyenlere Fransa kralının elçisi ve Felipe'nin davetlisi olduğunu söyleyerek kendisine ayrılmış olan yere yöneldi.

Tam bu sırada kral da tribün haline getirilmiş olan balkonda belirmişti. Engizisyon Başyargıcı Espinosa, kralın koltuğunun arkasında duruyordu. Diğer asilzadeler de balkonda rütbelerine göre yer almışlardı.

Espinosa'nın yanında, kralla başyargıçtan başka kimsenin tanımadığı pek genç bir maiyet asilzadesi yer almıştı. Espinosa bu asilzadeye gülümsemiş, kral ise aslında arkada durması gereken bu gencin, yanında yer almasına göz yummuştu. Hatta başyargıcın soluna, üstü yumuşak ipekli yastıklarla örtülü bir sıra konmuş ve bu genç asilzade gayet tabii bir tavırla bu sıraya yerleşmişti. Böylece kral başını sağa sola çevirdikçe Espinosa ile ya da bu genç asilzadeyle görüşebilecekti. Bu durum, diğer asilzadelere, ihmal edildikleri hissini vermiş ve adamlar bu türedi asilzadeyi kıskanmaya başlamışlardı.

3. Üçüncü Cilt, Fausta, Birinci ve Üçüncü Bölüm.

Bu esrarengiz asilzade, erkek kılığına girmiş Fausta'dan başkası değildi!

Fausta o sabah Espinosa'ya İspanya Kralı Felipe'yi Fransız tahtının varisi yapan belgeyi vermişti. Fausta'nın bu umulmadık hareketi hem kralın gözüne girmesine, hem de başyargıçla barışmasına sebep olmuştu. Bununla birlikte kurnaz kadın, ölü Kral III. Henri'nin vasiyetnamesini pek de karşılıksız ve şartsız sunmuş değildi.

Bu şartlardan biri, Fausta'nın boğa güreşlerini kralın locasından seyretmesini, dolayısıyla kral ve başyargıçla istediği gibi yakından konuşabilmesini sağlıyordu. Bu şarta bağlı ikinci bir şart da, gösteri sırasında Fausta kendisine gelecek her haberciyle, kralın yanında görüşebilmesine izin verilmesiydi...

Espinosa, Fausta'nın bu şartları sadece gururunu tatmin etmek için ortaya atmadığını sezecek kadar zekiydi. Prensesin böyle izinler koparması için ciddi birtakım sebepler olmalıydı. Onun için kadının arzularına hemen boyun eğdi. Bu mesele krala açılınca, o da Fausta'nın Pardaillan'a karşı kendi safında kuvvetli bir yardımcı olacağını hesaba katarak şartları hemen kabul etti.

İspanya kralı, otsuz ocaksız, adsız sansız, basit bir asilzade olan Pardaillan'ın kendisine karşı takındığı saygısız tavrı bir türlü hazmedememişti. Espinosa tarafından ileri sürülen sakıncaları göz önünde tutarak, intikamını almayı biraz geciktirmesine sebep de bu intikamını daha müthiş ve daha kesin bir surette almak istemesiydi.

Kral balkonda görünür görünmez, sahadaki tribünlerde ve meydan civarındaki evlerin balkonlarında oturan asilzadeler tarafından coşkunca alkışlandı.

Halkın arasından da bu alkışlara katılanlar oldu. Fakat onların hiç de içten alkışlamadığı belliydi.

Kral bu alkışlara ve saygı gösterilerine eliyle teşekkür edince ortalığa kesin bir sessizlik çöküverdi. Bu sessizlik, krala olan saygıdan çok majestenin güreşin başlamasına işaret vermesi içindi.

İşte Pardaillan, tam bu sessizliğin hüküm sürdüğü sırada tribünün basamaklarında belirdi ve kendisine ayrılmış olan yere doğru ilerlemeye başladı. Espinosa, Fausta'nın tavsiyelerine uymuş ve gözü pek şövalyenin her şeye rağmen gösteriye geleceğini hesaba katarak kendisine yer ayırtmıştı. Üstelik majeste, Navarre kralının

elçisine şerefli bir yer hazırlatmıştı.

Şövalye şimdi, tribünün ortasında, ayakta ve boyuyla posuyla bütün orada oturanlara tepeden bakar bir durumda, kendisine yol açıp yerine gitmeye uğraşıyordu. Fakat mevkilerinin verdiği kibirle hindiler gibi kabarmış ve üstelik tam yarış başlayacağı sırada rahatsız edildiklerine fena halde sinirlenmiş bir sürü mağrur kadın ve asilzade arasından geçip yerine ulaşması hiç de kolay olmadı. Hele cesareti delilik mertebesine vardırmaya karar vermiş olan şövalyenin kadınlar önünde saygıyla eğilmesine mukabil, erkeklerle karşılaşınca başını dikerek alaylı alaylı bakması durumu daha nazik bir hale getirdi. Pardaillan'ın yol vermek istemeyenleri itip kakışı, geçtiği yerde homurdanmalara yol açıyordu.

Kısacası bu durum o kadar gürültüye sebep oldu ki, bütün asilzadelerin ve alandaki binlerce insanın dikkati, bir kale fethedecekmişçesine kendine yol açan, etrafındaki homurdanmalara, itirazlara kulak asmayan şövalyeye çevrildi. Kral Felipe'nin gözünde kötü bir ışık yandı ve bu rezalete sebep olana ne yapılmak gerekeceğini sorarcasına Espinosa'ya baktı. Başyargıç, krala:

"Bırakalım! Elbet sıra bize de gelecek!" demek isteyen bir gülümseyişle cevap verdi.

Felipe, Espinosa'nın teklifini kabul ettiğini bir baş işaretiyle anlatarak, nihayet yerine ulaşmış olan Pardaillan'a sırtını dönüp oturdu.

Pardaillan'ın bilmediği bir şey vardı. Zaten şövalyenin kendisiyle ilgili her şeyi son anda öğrenmek kaderiydi. Bunun gibi Kızıl Sakal'a verdiği dersin de yalnız saraylılar değil, bütün şehir halkı arasında yayılmış olduğunu, herkesin bundan bahsettiğini, insanların, İspanya'nın en namlı kılıç ustasını yenmesini hayranlıkla karşılamakla beraber, milli duygularına gem vuramayıp şövalyenin esaslı bir ceza görmesini yürekten dilediğini bilemiyordu. Pardaillan'ın adı ağızlardan düşmüyordu. O, Kızıl Sakal'ı yenmekle hemen hemen bütün asilzadelerin düşmanlığını kazanmıştı. Mademki kral bu yabancının küstahlığını cezalandırmıyordu, o halde kendisinden mükemmel bir öç alınmalıydı. Ayı gibi inine çekilip kimseyle ahbaplık etmeyerek yaşayan Kızıl Sakal, ömründe hiçbir vakit, bu kadar kalabalık dost sahibi olmamıştı.

Şövalye yerine ulaşmak için kendisine yol açmaya çalışırken,

çarptığı adamlar birbirlerine bu saygısızın kim olduğunu soruyorlardı. Saraydaki olayı görmüş olanlar da şövalyenin adını söyleyince, Pardaillan ismi yine ağızdan ağıza dolaşmaya başlamıştı.

Şövalye yerine varınca, şöyle bir etrafına bakındı ve hayret içinde kaldı. Kendisine bakan bütün gözlerde tehdit ve kin okunuyordu. Eğer yer ve zaman engel olmasaydı, yirmi-otuz kişi birden şövalyeye meydan okuyacak ve kendisini düelloya davet edecekti.

Ama şövalye de öyle kuru gürültüye pabuç bırakacak takımından değildi. Bu kin dolu bakışlardan ürküp yerine oturmak şöyle dursun, tam tersine ayakta kalarak aşağılayıcı ve kışkırtıcı gözlerle etrafını süzdü ve alaylı alaylı gülümsedi.

Tam bu sırada borular çalmaya başladı. Bu, binlerce seyircinin sabırsızlıkla beklediği işaretti. Fakat boruların şu anda çalması kralın yanlış anlaşılan bir işareti yüzünden olmuştu. Yine bunun gibi, tam Pardaillan oturacağı sırada çalınan bu borular herkese Fransa kralının elçisinin selamlandığı izlenimini vermişti. Kral da hemen bu durumun farkına vararak kızgınlığından sapsarı kesildi ve hızla Espinosa'ya dönüp kısa bir emir verince, kralın işaretini yanlış anlayıp boruların çalınmasına sebep olan subay derhal yakalanıp zincire vuruldu.

Pardaillan'ın meydan okuduğu kimseler de boru seslerinin şövalyeyi selamladıklarını sanarak şiddetli itirazlarda bulundular.

Şövalye de boru seslerinin kendisine ait olduğunu sandı ve içinden:

"Vay canına! Selamlanıyoruz ha?.. Ah babacığım, sağ olup da oğluna yapılan tezahüratı görseydin!" diye söylendi. Fakat Pardaillan'ın işin farkına varıp esasını anlamadığını söylersek yanılırız. Şövalye kendisine bu kadar kin beslenen memlekette bu şekilde karşılanmayı umacak kadar saf bir adam değildi. Fakat durumun herkes tarafından böyle anlaşıldığını hemen kestirmiş ve hiç bozuntuya vermemişti. Bu yanlışlığı kendisine karşı saygı gösteriliyormuş gibi kabullenmeyi uygun buldu ve hoşuna gitmeyen bir adama, başında taç bile olsa, saygı göstermeyi aklından bile geçirmediği için, kralla bir kere daha alay etmeyi yer ve zaman bakımından pek elverişli bularak kendi kendine söylendi:

"Yaşasın! Bu nezaket gösterisine başka bir nezaket gösterisiyle

karşılıkta bulunmak yakışık alır doğrusu!"

En saf gülümsemesiyle ve çok iyi eğlenen bir adamın yürekten gelen sevinciyle kralın balkonuna gösterişli bir saygı selamı gönderdi...

Tesadüfe bakın ki tam bu sırada boruları yanlış zamanda çaldırtan subayın tutuklanması emrini veren kral da Espinosa'ya dönmüştü. Pardaillan'ın neşeli gülümsemesiyle alaycı selamı kralın yüzüne bir şamar gibi iniverdi. Fakat içindekini dışarı vurmamaya alışmış ikiyüzlü bir adam olduğundan, hiddetten dudaklarını ısırırken başyargıcın planını bozmamak için Pardaillan'a gayet nazik bir tebessümle karşılık vermeyi uygun buldu.

Bu, Pardaillan'ın umduğundan da fazlaydı. Etrafına memnun bakışlar saçarak yerine oturdu. Fakat sanki oradan bir sihirbaz geçmiş de bütün yüzlerdeki kin ifadesini sempatiye ve samimiyete çevirmiş gibi, çevresindeki çehrelerde tatlı tebessümlerden başka bir şey görmedi. Şövalyenin dudakları küçümseyici bir gülümsemeyle büzüldü. Kralın kendisine gülmesi, etrafındakilerin duyduğu kini dostluğa çevirmeye yetmişti.

Bu sırada boruların yanlış çalmış olmasına rağmen gösteriler de başladı. İlk boğa sahaya salıverilmişti.

Bütün bu tesadüfler ve yanlışlıklar bir araya toplanınca, şöyle bir sonuç doğmuştu: Kral sanki yarışın başlaması için Pardaillan'ın gelmesini beklemişti. O gelince borular çalmış, kral tarafından selamlanmış ve yerine oturur oturmaz da ilk boğa alana salıverildiği için Pardaillan törenin şeref misafiriymiş gibi yerine kuruluvermişti... Tıpkı, Giralda'nın da halkın en ön safında, iki nöbetçi arasına bir kraliçe ihtişamıyla oturması gibi...

ALTINCI BÖLÜM
FAUSTA'NIN PLANI

Don César'ın çadırını Barba Roja'nın çadırının yanında kurmak gibi can sıkıcı bir durumla karşı karşıya kaldığını söylemiştik. Delikanlı, aklına bile getirmezdi, ama bu işte de Fausta'nın parmağı vardı. Mesele şuydu:

Kralla başyargıç, Don César'la Pardaillan'ı tutuklamayı kararlaştırmışlardı. Kral yirmi yıldan beridir torununu korkunç kiniyle takip edip duruyordu. Yirmi yıldır sönmek bilmeyen bu kine, kendisine hakaret ederek gururunu kırmış olan adama karşı duyduğu nefret de eklenmişti. Hatta şimdi kralın da, Espinosa'nın da başlıca hedefleri Pardaillan'dı. İkisi de Don César'ı şimdilik bir yana bırakmayı ve ilk planda şövalyeyi yere sermeyi tasarlıyordu. Kral kininin ve nefretinin esiriydi, ama Espinosa sağlam mantığına dayanarak hareket ettiği için daha müthişti. Onda ne kin, ne nefret vardı. Başyargıç bir hesap adamıydı. Fakat Pardaillan'dan çekiniyordu. Espinosa gibi soğukkanlı ve ölçülü bir adamın çekingenliği kralın nefretinden de, kininden de müthişti. Espinosa ölçüsünde görgülü ve tecrübeli bir insan, hissi bir olay karşısında tereddüde düşebiliyordu. Lakin mantıki bir durum karşısında yolundan şaşmasına imkân yoktu. Bir kimseden çekinmeye başladığı andan itibaren bu kimse kim olursa olsun, kaçınılmaz bir surette ölüme mahkûm edilmiş ve her çareye başvurulup ortadan kaldırılacak demekti.

Pardaillan'ın, kralın torunu meselesine de burnunu soktuğunu gören Espinosa, onun bu konuda göründüğünden çok daha fazla şey bildiğini hissetmişti. Üstelik şövalyenin kendine has bir vicdanın sesine uyarak, bu adsız sansız prensin koruyuculuğunu yapmaya başladığını hemen sezmişti. Fakat Espinosa, Pardaillan'ı, gözü daima yükseklerde olan bir insan sanma hatasına kapılıyordu. Pardaillan'ın devrindeki insanların karakterlerine asla uymayan şö-

valyelik ruhunu hiç anlamamıştı.

Halbuki bu konuda Pardaillan'ın düşüncesi gayet basitti. Don César'ın yalnız ve güçsüz olmasına karşılık, düşmanlarının ne kadar kalabalık ve kuvvetli olduklarını görüyor ve nasıl iri yarı bir adamın kudretsiz ve zayıf bir mahluku hırpalamasına insanın gönlü razı olmazsa, şövalyenin de gönlü, prensin bu müthiş düşmanlar tarafından ezilmesine razı olamıyordu. Kendini savunan prensin hareketi ne kadar tabiiyse, onun yardımına koşan şövalyenin jesti de tabiiydi. Üstelik bu harekette cömertlik de vardı. Çünkü bu meşru müdafaa, saldırana karşı hiçbir kışkırtma hareketi yapılmadan mecbur kalınmış bir şeydi.

Espinosa bütün bunları hesaba katmadı. Eğer düşmanının karakterini daha iyi tanımış olsaydı, şövalyenin mizacına uymayan bir işe girişmeyeceğini pekâlâ bilirdi. Don César, doğumundaki esrarın Fausta tarafından açıklanış şekline kulak asıp da taht üstünde hak iddiasına kalkışsaydı, Pardaillan hiç şüphesiz kendisine yardım etmezdi. Bu hesapla Espinosa kesinlikle aslı olmayan bir şüpheye dayanarak, şövalye hakkında hüküm verirken haksızlık ediyordu. Ancak başyargıcı, şövalyenin duyup düşündüklerini anlamamakta haklı görmek de lazım. Espinosa şövalye olmadığı için şövalyelik ruhunu bilemezdi. Buna rağmen asil bir adam olduğundan, Pardaillan'ı basit bir insan gibi yakalatıp zindana attırma kararını da verememiş, hele şövalyenin cesaretine duyduğu hayranlık buna büsbütün engel olmuştu.

Bununla birlikte Espinosa ile efendisi kralın, Pardaillan'la Don César'ı yakalatıp ortadan kaldırmak konusunda anlaştıkları kesindi. Ancak Pardaillan'ın yakalanışının ne şekilde gerçekleştirileceği meselesinde aynı düşüncede değildiler. Kral, kendisine saygısızlık göstermiş olan adamın hemen yakalanmasına taraftardı. Aklınca bu iş için de bir subayla birkaç asker yeterdi. Yakalanınca, muhakeme edilecek, hüküm giyecekti. Böylece her şey bitmiş olacaktı.

Halbuki Espinosa meseleyi başka türlü görüyordu. Her şeyden önce böyle bir adamın, kralın sandığı kadar basit ve kolay yakalanamayacağı inancındaydı. Sonra Fausta'nın etkisi altında kaldığından ve şövalyenin olağanüstü bir yaratık olduğunu, kolayca yok edilemeyeceğini düşündüğünden midir nedir, bu tevkifin arkasından sökün edebilecek olaylardan endişe ediyordu. Nihayet Espi-

nosa, engizisyon başyargıcıydı. Kralına karşı saygıda kusur etmiş olan adamın cezası onca basit bir şekilde ölmekten ibaret olamazdı. Böyle bir ölüm, kurtuluş demekti. O halde bu suçu işlemiş olana işkence edilmeliydi. Hatta başyargıç, bu suçun büyüklüğü yanında işkenceyi bile yeterli görmüyordu. Birkaç dakikalık işkence neydi ki?.. Güçlü kuvvetli, üstelik az rastlanır derecede sağlam bir iradeye sahip şövalye gibi bir adam için bu işkence de hiçti. Bu adama müthiş bir ceza vermek lazımdı. Öyle bir ceza bulmalıydı ki şövalyenin can çekişmesi günlerce sürmeli, dayanılmaz acılar içinde kıvranmalıydı.

*

İşte bu sırada Fausta çıkagelmiş, başyargıca planını fısıldayınca Espinosa da bunu hemen kabul ettirmişti. Şimdi de bu planı uygulamak için hep birlikte boğa güreşi alanında toplanmış bulunuyorlardı. Aynı meydanda tepeleyecekleri adam için özel bir de yer hazırlatmışlardı. Çünkü Espinosa düşüncesini krala da kabul ettirmiş ve hatta kralı kendisini bütün maiyetinin önünde küçük düşürmüş olan adama tatlı tatlı tebessüm ettirecek kadar etkisi altına almıştı.

Fausta'nın tasarladığı cezanın ne olduğunu da ileride göreceğiz.

Şimdilik Pardaillan ve Don César'ın tevkifi için her türlü tedbir alınmıştı. Hatta bildiği birçok şeyi bilmiyor görünen Espinosa, Fausta'ya karşı da prensesi bir hayli düşündürecek tedbirler almakta belki de kusur etmemişti. Bu müthiş din adamından her şey umulurdu...

Çünkü Fausta, kralla ve Espinosa ile yalnız Pardaillan meselesinde anlaşmıştı. Başyargıcın uygulamaya giriştiği planın büyük bir kısmı onun eseriydi. Fakat anlaşmaları bu kadarla kalıyordu. Fausta Pardaillan'ı kendi eliyle yere seremeyeceğini anladığı için krala teslim etmeye razıydı, ama kendi haris emelleri için son derecede lüzumlu olan Don César'ı feda edemezdi. Bu konuda birdenbire ortaklarına rakip kesiliverdi. Fausta'nın tasarısını başarıya ulaştırabilmek için ne kesin tedbirler almış olduğunu da daha önce görmüştük...

Prensi kurtarmak ve tahta çıkarmak... Don César, kendisine koca olmayı kabul ettiği takdirde, bu mükemmel bir şeydi. Bu sayede onu elinin içine alacak ve istediği gibi kullanacaktı. Fakat prens, bu şartı kabul etmezse, bütün o emeklerle birlikte planlar suya düşüyordu... Halbuki prens, bu evlenme teklifini Fausta'nın zannettiği gibi hiç de

benimsememiş, tam tersine bu konuda gayet çekingen ve isteksiz davranmıştı.

Fausta'ya göre bu çekingenliğin bir tek sebebi vardı: Prensin çingene kızına olan sevgisi... Fausta'nın görüşüne göre biricik engel buydu.

İşte Fausta da, tıpkı Espinosa'nın Pardaillan'ın karakterini değerlendirirken yanıldığı gibi, prensin düşüncelerini kavramaya çalışırken hata ediyordu. Bunun sonucu olarak bir yanlış temele dayanıp kurduğu plan da tıpkı Espinosa'nın planı gibi gerçekleşse bile faydasız hale geliyordu.

Fausta'nın düşüncesine göre Giralda yolundaki tek engeldi ve kendisinin yok edilmesi lazımdı. Fausta planının bu kısmını uygularken Barba Roja'dan yararlanmayı aklına koymuştu. Çünkü bu insan azmanının Giralda için yanıp tutuştuğunu biliyordu. Fausta pek usta bir tiyatro rejisörü gibi hazırladığı eserde herkese en uygun rolü de vermeyi düşünmüştü. Fakat başarının tam olması için herkesin sadece kendi rolünün çerçevesi içinde kalması, bu sınırı aşmaması gerekti. Kullandığı her insan hakkında eksiksiz bilgi topladığı için, Kızıl Sakal'ın da hislerini zapt edemeyecek düzeyde biri olduğunu öğrenmişti. Barba Roja'nın, Giralda'ya karşı duyduğu aşk da gerçek bir sevgiden çok uzak, genç kıza sahip olmayı hedef tutan şiddetli bir şehvet hırsıydı.

Beri yandan Barba Roja, kendisini rezil kepaze etmiş olan Pardaillan'a karşı öyle bir kin besliyordu ki, kralın hissettiği nefret onunkinin yanında hiç kalırdı. Eğer şövalyenin tevkifi sırasında tesadüfen Kızıl Sakal da orada bulunur ve bu olayı görürse hiç şüphesiz o anda Giralda'ya olan aşkını unutup müthiş düşmanının üstüne saldırıverirdi. Halbuki Kızıl Sakal'ın görevi gayet açıktı: Giralda'yı kaçıracak ve Fausta'yı bu genç kızdan kurtaracaktı. Rolünün yalnız bundan ibaret olması ve burnunu başka işlere sokmaması lazımdı.

Fakat kralın iki ayaklı çoban köpeğinin kendisine verilen bu rolden asla haberi olmadığını ve Fausta'nın onunla herhangi bir ilişki kurmaktan kaçınmış olduğunu gözden uzak bulundurmamalıyız. Öte yandan prensin de sevgilisi kaçırıldıktan sonra bu işi Fausta'nın düzenlemiş olduğundan asla şüphe etmemesi gerekiyordu. Hiç değilse bu gerçeğin Fausta ile evleninceye kadar kendisinden saklan-

ması şarttı. Bir kere evlendikten sonra öğrenmesi önemli değildi.

Fausta tereddüt bile etmedi. Barba Roja'nın zekası, kuvvetinden çok aşağıydı. Fausta'dan direktif alan Centurion, bu insan azmanını, Pardaillan'ın çingene kızını sevdiğine çabucak inandırdı. Ve Centurion, anlattığı yalanları Kızıl Sakal'la baş başa bulunduğu zamanlarda takındığı senli benli tavrıyla şöyle bitirdi:

"Yakışıklı adamsınız, kuzenim. Genç kızın kulağına tatlı masallar fısıldayıverirsiniz... Ondan bıktıktan sonra da kendisini gerisin geriye Pardaillan'a yollamakta kusur etmezsiniz, olur biter... Gerçi kız giderken, geldiği halde bulunmayacak, ama bu kadarına da şükretsin... Emin olun ki böyle bir intikam, sizin tasarladığınız saçma hançer darbesinden çok daha etkili olur... Düşünün bir kere, şövalye tapınırcasına sevdiği kızı mahvolmuş, lekelenmiş bir halde görünce ne kadar acı çekecek!.."

Ve Barba Roja bu tuzağa gözü kapalı girerek haykırmıştı:

"Hay sen çok yaşa! Ne mükemmel bir fikir buldun he! Demek şu Tanrı'nın belası Fransız, çingene kızına abayı yakmış ha!.. Eğer ben de onun burnuna güle güle, kızı elinden almazsam, bana da Kızıl Sakal demesinler. Bıkınca da, dediğin gibi, gerisin geriye gönderirim, ama leşini gönderirim!.."

*

Fausta, Barba Roja'yı bu tuzağa soktuktan sonra, aldığı tedbirden daha emin olmak için, Kızıl Sakal'ın boğa güreşlerine katılmasını sağlamıştı. Kral önce razı olmamıştı. Çünkü sadık köpeğinin Pardaillan'a kolayca yenilmesini hiç hazmedememişti. Fakat Espinosa, krala, Kızıl Sakal'ın boğa güreşine katılmasının uygun olacağını söylemişti. Bu suretle Pardaillan'ın aslında Barba Roja'yı hırpalamadığı, Kızıl Sakal'ın kırk sekiz saat sonra pekâlâ yarışmaya katılabilmesiyle ispat edilecek ve şövalyenin halk arasında yayılan ününe bir darbe vurulacaktı. Kral bu teklife kanmış ve böylece Don César, çadırını Don Almaran'ınkinin yakınına kurma talihsizliğine uğramıştı.

Barba Roja'ya gelince, gösteriye katılması emrine pek sevinmişti. Gerçi kolu hâlâ ağrıyordu, ama karşılaşacağı boğayı bir hamlede yere serip geberteceğinden emindi. Kralın da gözünden düştüğü bir sırada, kendisine boğa dövüşüne katılma izninin verilmesi gerçekten büyük lütuftu. O, bu lütfa layık olduğunu göstermek istiyordu. Zira

kral tarafından alanda boğa güreşine davet edilmek İspanya asilzadeleri arasında büyük bir şeref sayılırdı.

Fausta bu son ihtiyat tedbirlerini de aldıktan sonra artık iyice ferahlamıştı. Barba Roja, boğasıyla dövüştükten sonra Giralda işini ele alacaktı. Pardaillan'la karşılaşmasına da imkân kalmayacaktı. Fakat Fausta, her ihtimali göz önünde tutmuştu; şöyle ki eğer Don Almaran, boğa güreşinde yaralanır da Giralda'yı kaçıramazsa, Centurion'la adamları bu kaçırma işini halledeceklerdi. Esas mesele Giralda'nın ortadan kaybolmasıydı. Kızıl Sakal nasıl olsa sonradan iyileşir ve onu bulurdu.

Bütün bunlardan sonra durumu, topluca bir gözden geçirebiliriz: Bir yanda bir genç kız görüyorduk, bu Giralda'ydı. Kendisini tehdit eden müthiş tehlikeden habersizdi. Seyircilerin en ön safında bir yer bulup sevgilisinin kahramanca dövüşünü seyredebileceği için son derece memnundu...

Öte yanda, Don César'ı karşımızda buluyorduk... Delikanlı gerçi, sevgilisinin tehdit altında bulunduğundan habersizdi, ama içinden bir his, onun bir tehlike karşısında bulunduğunu haber vermişti. Fakat prens, bu tehlikenin Fausta'nın gözünde büyülttüğü derecede olmadığına inanmaktaydı. Eğer kral gerçekten kendisine düşman olsaydı onu hemen tevkif ettirmez miydi? Bu kadar dolambaçlı yollardan gitmesine ne lüzum vardı?.. Hayır, Don César asil bir aileden gelme olduğuna inanıyor, ama kral oğlu olduğu hikâyesini akla yakın bulmuyordu... Birisi kendisine kin besliyordu. Bunun farkındaydı... Ama kimdi? Bu durumda başına gelecek en kötü şey birkaç haydudun hücumuna uğramasıydı. Fakat bu çeşit bir hücuma karşı koymak, Don César gibi bir delikanlı için mesele bile değildi.

Don César, Pardaillan'ın görmüş olduğu askerleri görmüş olsaydı, şüphesiz bu kadar kayıtsız kalamazdı. Ama ne çare ki görmemişti.

Nihayet Pardaillan'ı görüyorduk... Pardaillan'ın ne taraftarı, ne dostu, ne de askeri vardı... Yapayalnızdı... Centurion'la Fausta'nın yer altı mahzeninde yaptığı toplantıyı kaçırdığından, Giralda'nın tehlike içinde bulunduğunu bilmemekteydi. Buna karşılık, Don César'ın büyük bir tehdit karşısında bulunduğundan emindi. Fakat Pardaillan'ın kendisi buradaydı ya... O sağ oldukça Don César'a kim el sürebilirdi?.. Yalnız işin inanılmayacak kadar garip tarafı, hiç

şüphesiz bütün bu müthiş hazırlıkların aynı zamanda kendisi için yapılmış olabileceğini Pardaillan'ın hiç aklına getirmemesiydi. O, her hazırlığı Don César'a karşı sanıyor ve kendisine karşı bu çeşit suikastlar düzenlenebileceğini hiç aklı kesmiyordu. Çünkü kendisini bu kadar uğraşılmaya değer bir insan olarak görmüyordu.

Bazen bir fırsat çıkıp da büyük bir başarı kazandığı ve bu başarıya şahit olanların yüzlerinde takdir, hayranlık ve korku ifadelerini gördüğü vakit gerçekten aptallaşır gibi oluyor, etrafına utana sıkıla, şaşkın şaşkın bakarak, sanki, "Bunda hayret edilecek ne var?" demek istiyordu. Oysa asıl hayret edilecek şey kendisinin bütün o olağanüstü başarıları gayet tabii ve sıradan bulmasıydı.

Şimdi de doğrudan doğruya tehdit altında bulunduğunu bilmediği için, kendisini burada, hiddetinden kuduran kalabalık bir asilzade sürüsü arasında gayet emniyette hissediyordu. Yalnız, hazırlanan bu belalı işlerin neden bu kadar yakınına sokulduğuna kızıyor ve kendi kendine söyleniyordu:

"Anlaşılan bana rahat batıyor! Şu kargaşalığa bak... Sakın bu Mösyö Espinosa ile Madam Fausta kargaşalığı fırsat bilip içlerini yakan arzuyu yerine getirmeye, beni de öbür dünyaya yollamaya niyetlenmesinler?.. Benim gibisine de böylesi yakışır zaten. Kazık kadar oldum hâlâ akıllanmadım. Zavallı babacığım her zaman, 'Mantık' insana, üstüne vazife olmayan işlere karışmamasını emreder...' demez miydi? Ah, bu benim yerin dibine batası huyum yok mu? Yine benimle ilgili olmayan şeylere burnumu soktum işte... Eğer bir daha böyle bir şey yaparsam kahrolayım... Fakat bu yeminimi yerine getirebilmem için bir kere buradan postu sağlam kurtarmam lazım..."

Şövalye kendi kendine bu kadar atıp tutmasına rağmen, yine yerinde kaldı. Çevresindeki kin dolu gözleri gördükçe daha beter kasılmayı ve bütün bu kalabalığı kışkırtan bir tavır takınmayı ihmal etmedi.

İki taraf birbirine denk güçte değildi. Şövalye yanlış düşünmüyordu. Bu sefer durum gerçekten tehlikeliydi ve Pardaillan'ın da bu fırtınaya kapılıp sürüklenmesi mümkündü.

YEDİNCİ BÖLÜM
BOĞA GÜREŞİ

Pardaillan, Espinosa tarafından kendine tribünlerde ayrılmış olan ön saftaki yerine otururken trompetler çalınmıştı.

Bu halkın sabırsızlıkla beklediği, kralın, oyunların başlamasına izin verdiğini gösteren işaretti.

Kızıl Sakal'ın ilk boğa ile karşılaşması kararlaştırılmıştı. İkinci güreşi, kendisiyle meşgul olamayacağımız, sıradan bir asilzade, üçüncüyü de Don César yapacaktı.

Kızıl Sakal kendisi gibi zırhlar içinde bir ata binmiş olarak çevresinde on kadar yardımcısı bulunduğu halde alana girdi.

Bu sırada alanda, hiçbir işleri olmadığı halde, sadece tribünlerdeki şık ve kibar kadınlara kendilerini göstermek için ortaya çıkıp gezinen bir sürü asilzade vardı. Bütün bu kalabalık, dönüp dolaşıyor, fısıldaşıp yüksek sesle gülüşüyor, bir an için dikkatleri, özellikle kralın dikkatini kendi üstüne çekmeye uğraşıyordu. Fakat Felipe her zaman olduğu gibi soğuk bir heykelden farksızdı.

Birçok kimse Kızıl Sakal'ın gözüne girmek için kendisini tahrik ediyordu, onunsa bunlara aldırdığı yoktu. Gözlerini boğanın alana çıkacağı küçük kapıya dikmiş, bekliyordu.

Alanda bir asilzade kalabalığından ve Kızıl Sakal'ın işe yaramayan adamlarından başka, saha düzenini korumak ve güreşleri yönetmek, yaralıları kaldırmakla görevli birtakım insanlar da bulunuyordu. Bu görevliler, ortalığı dolduran züppe kibarlar yüzünden işlerinden kalıyor, yapacaklarını yapamaz oluyorlardı.

Borular çalınca alanda bulunan züppe asiller bir telaşla kaçışmaya başladı. Seyirci kalabalığı bu hale kahkahalarla gülerken, asık suratlı kral da belli belirsiz gülümseme tenezzülünde bulundu.

Herkes, boruların ötmesiyle beraber boğanın da alana salıverile-

ceğini biliyordu. Onun için alandakilerden hiçbiri, yabani hayvanla karşılaşmayı göze alamazdı. Az önce sahada salına salına gezen asil züppeler, birdenbire boğanın gireceği kapıya sırtlarını çevirerek, çalımlarının bozulduğuna aldırmadan, tabanları yağladılar ve bir hamlede parmaklıklardan aşıp, soluğu sahanın dışında alıverdiler. Halk da bir yandan yuha çekiyor, bağırıyor, bu sahte kahramanları alaya alıyordu.

Bu kısa sahne, faciadan önceki komediydi.

Kaçanlar henüz seti aşıyor ve Kızıl Sakal'ın adamları, efendilerinin atının ardında toplanıyorlardı ki, boğa da birdenbire alana giriverdi.

Çok güzel bir hayvandı. Siyah üstüne beyaz benekli bol ve parlak tüylü bir postu vardı. Bacakları kısa ve kuvvetliydi. Boynu kalın, kafası kocaman, siyah gözleri pırıl pırıldı. Uzun boynuzları vardı ve her haliyle asil bir boğa görünüşüne sahipti.

Hayvan birkaç saattir karanlıkta kaldığı ahırından birdenbire aydınlığa çıkınca, önce şöyle bir duraladı. Sanki parlak güneş ışığı altında gözleri kamaşmıştı. Sahaya gayet gösterişli bir tarzda girişini seyirciler alkışlarla karşıladı, ama hayvan hem bu hale şaşmış hem de kızmış göründü.

Fakat bu hal kısa sürdü ve hayvan kendine gelerek, boynuzları arasına kurdeleler bağlanmış başını salladı.

Kızıl Sakal, bu kurdeleleri alırsa veya hayvanı öldürürse, galip gelmiş olacaktı. Fakat galip gelmesi için boğayı kendi eliyle öldürmesine de lüzum yoktu. Bu işi adamlarından biri de yapsa olurdu.

Boğa, kafasına takılan kurdeleleri silkip atmak istermiş gibi birkaç kere daha başını salladı. Sonra alanı bir baştan bir başa gözden geçirdi ve uzakta, hücumunu bekleyen atlıyı hemen gördü.

Bu zırhtan heykeli görür görmez de hemen çılgın bir hızla ona doğru koşmaya başladı.

Zırhlar içindeki adam da onu bekliyordu. Boğanın koşmaya başladığını görür görmez o da atını sürmüştü. Boğa ile adam, birbirlerine doğru böyle saldırıya geçtikleri sırada, seyirciler arasında ses seda kalmamıştı.

İki zıt kuvvetin, Boğa ile Kızıl Sakal'ın çarpışması korkunç oldu.

Atlının mızrağı şiddetle hayvanın ensesine girdi!..

Kızıl Sakal, kuvvetli adalelerini gererek boğayı sağına çevirmeye çabaladı ve aynı anda atını sola almak istedi. Fakat boğa, can acısının da arttırdığı bir kuvvetle direniyor ve bu direniş karşısında Kızıl Sakal'ın hayvanı da şaha kalkmış, ön ayaklarıyla havayı çifteleyip duruyordu.

Bir an, atın yere devrilerek binicisini de altında ezmesine kıl payı kaldı.

Fakat bu sırada Kızıl Sakal'ın adamları, boğanın arkasına geçmiş, mızraklara takılı hilal şeklindeki bıçaklarla hayvanın arka ayaklarının adalelerini kesip direncini kırmaya uğraşıyorlardı.

Birdenbire nasıl bir manevra sonucu olduğu anlaşılamadan at, boğanın direncinden kurtularak dört ayağı üstüne basıverdi ve tahta perdeye doğru dörtnala koşarken, boğa da ters yönde koşmaya başladı.

Kızıl Sakal'ın adamları boğanın serbest kaldığını görünce çil yavrusu gibi dağıldılar.

Boğa, karşısında kimse kalmadığını görünce durdu, geri döndü. Kızgın kızgın kuyruğunu sallayıp çevresini araştırdı. Yarası ağır değildi ve canını acıtıp onu azdırmaktan başka bir işe yaramamıştı.

Çok kızmış olmalıydı. Her halinden bu anlaşılıyor ve canını yakmış olana bunu pahalıya ödetmek istediği belli oluyordu. Fakat şimdi biraz daha ihtiyatla hareket ediyordu. Durduğu yerde, etrafına kötü kötü bakarak bekliyordu. Mağrur duruşunda ve etrafını araştırışında, boynuzlarıyla karnını deştiğini sandığı düşmanının birdenbire yok oluşuna fena halde şaşırmış bir eda vardı. Aynı zamanda mızrakla yaralanan boynunun acıdığı seziliyordu.

Hayvanın yeni durumu, ihtiyatlılığı ve gittikçe artan hiddeti, ikinci çarpışmanın, birincisinden daha müthiş olacağını belli ediyordu.

Kızıl Sakal, atını tahta perdeye kadar sürdükten sonra durdurdu, geri çevirip düşmanına döndü. Boğanın düşünceli bir tarzda durduğunu ve saldırmaya pek de niyetli olmadığını görünce, hayvanını ağır ağır yürüterek, sanki anlarmış gibi boğaya bağırıp çağırmaya, onu kışkırtmaya başladı. Avazı çıktığı kadar:

"Boğa!" diye bağırıyordu. "Haydi!.. Alçak! Korkak! Miskin hayvan! Gelsene!.."

Boğa da iri kafasını sallıyor ve sanki:

"Hayır, beni bir kere aldattın. Papaz, her zaman pilav yemez..." demek istiyordu. Ama yavaş yavaş yaklaşan adamın da en ufak hareketini bile gözden kaçırmıyordu.

Kızıl Sakal da boğaya yaklaştıkça atının yürüyüşünü yavaşlatıyor, fakat buna karşılık bağırıp çağırmalarını arttırıyordu. Bu bağırıp çağırmalar da o çağın âdetlerindendi. Dövüşlerde iki düşman yalnız birbirlerine darbe vurmakla kalmaz, aynı zamanda en ağır sözlerle hakaret etmekten zevk duyardı. Herkesin kendine mahsus, yakası açılmadık küfürleri olduğu için, bugünün külhanbeylerinin ağız bozukluğu, o zamanki kibarların küfürbazlığı yanında gerçekten solda sıfır kalır.

Elbette ki boğa bu küfürlere cevap verebilecek imkâna sahip değildi.

Fakat kendilerini gittikçe oyunun heyecanına kaptıran seyirciler, onun hesabına Kızıl Sakal'a cevap yetiştiriyorlardı. Aralarında Kızıl Sakal'dan yana olanlar da yok değildi. Bunlar:

"Korkak boğa! Git, Kızıl Sakal! Git de şunun kulaklarını çek... Köpeklere ver de yesinler!" diye bağırışıyorlardı.

Hayvandan tarafa çıkanlar da şöyle cevap veriyorlardı:

"Yüreğin varsa gel... Geleceğin varsa göreceğin de var! Karnını paralasın gör! Yanına bile yanaşamazsın ha!"

Daha başkaları da Kızıl Sakal'a yardıma kalkışıyor:

"Kendini kolla, Kızıl Sakal! Boğa sana kötü bir oyun oynayacak. Pek sinsi bir şeye benziyor... Gözünü aç!" diye haykırıyorlardı.

Ve Kızıl Sakal boyuna ilerlerken, bir yandan da sıtma görmemiş sesiyle halkın gürültüsünü bastırmaya çabalıyor, fakat tehlikeli düşmanını bir an bile gözden kaybetmeyerek, hızını gittikçe yavaşlatıyordu.

Boğa, adamın kendisine kolayca erişeceği bir mesafeye geldiğini görünce birdenbire başını eğdi. Pek kısa bir süre öyle durdu ve sonra bacaklarının çelik gibi sağlam adalelerinin bütün gücüyle hız alarak, müthiş bir sıçrayışla, kendisiyle alay eden düşmanına saldırdı.

Fakat herkesin beklediği çarpışma olmadı.

Boğa, adama isabet ettirememiş, başı eğik bir halde, şaşkın şaşkın koşarak geçip gitmişti. Bu sefer hayvana mızrak saplamaya tenezzül etmemiş olan Barba Roja da atını dörtnala ters yöne sürmüştü.

Kızıl Sakal, düşmanını bir lahza olsun gözden kaybetmediği için, boğanın üzerine atıldığını görür görmez atını sola çevirmişti. Bu manevra cesaret isterdi. Başarmak için yalnız iyi bir binici olmak, soğukkanlılığa sahip bulunmak yetmez, aynı zamanda altındaki attan da emin bulunmak gerekirdi. Manevra gayet ince bir ustalıkla yapıldığı için başarılı oldu ve alkışlarla karşılandı.

Boğa, düşmanını öldürmek için saldırdıysa bile, Kızıl Sakal herhalde bu niyetle hücum etmemiş, sadece kurdeleleri almayı düşünmüştü. Ya gerçek bir hünerle ya da bir şans sonucu bunu da başarmış ve mızrağının ucunda kurdeleleri savura savura, boğadan dörtnala uzaklaşmıştı. Bu hesapça Kızıl Sakal, daha şimdiden yarışmanın galibiydi.

Nitekim bu eşsiz ustalık karşısında büyülenen seyirciler de galibi alkışlar ve büyük takdir gösterileriyle kutlamakta gecikmediler. Bütün bu alkışlar ve gösteriler çok haklı ve yerindeydi. Çünkü büyük bir cesaret ve ustalık isteyen bir manevra, tam anlamıyla muvaffak olmuştu...

Fakat Kızıl Sakal'a bu zafer yetmiyordu. Şövalye Pardaillan'ın kendisine verdiği dersi unutturmak, ona yenilgisini bağışlatmak ve kralın yanında kaybolan itibarını tekrar kazanmak kararındaydı. Bu uğurda önce büyük cesaret isteyen bu manevrayı denemiş ve büyük bir başarı elde etmişti. O kadar ki, kral bile kendisini yüksek sesle takdir ederek memnunluğunu göstermişti.

Kurdeleleri aldıktan ve beğendiği bir asil kadına takdim ettikten sonra çekip gidebilirdi. Bu, onun hakkıydı ve hiç kimse bunda itiraz edilecek bir taraf bulamazdı. Fakat başarısıyla sarhoş olan ve kralın yüksek takdiri karşısında büsbütün gururlanan Kızıl Sakal, daha üstün bir başarı göstermek istedi. Boğayla karşılaşmasında zayıf kolunun ağrıdığını hissettiği halde, işi daha ileriye götürmek, boğayı öldürmeden sahadan çekilmeme kararını verdi.

Bu, delice bir cesaretten başka bir şey değildi. Ve şimdiye kadar yaptıkları, bundan sonra yapacağının yanında bir çocuk oyuncağı

kalırdı. Yeniden güreşe devam etmek istediğini gören bütün seyirciler de böyle düşündüler.

Fausta kaşlarını çattı ve endişeli gözlerle Giralda'dan tarafa bakarak mırıldandı:

"Bu Kızıl Sakal budalası yine çingeneyi unuttu ve kendisine ihtiyacım olduğu bir sırada, kralın önünde cesaret gösterisine kalkıştı. Neyse ki tedbirimi almış bulundum."

Durum tehlikeliydi. Çünkü boğa içgüdüsüyle saldırmaya başlamıştı. Daha ilk karşılaşmada yanıldığını ve aldatıldığını anlamış, hücumlarında, inanılmayacak kadar ihtiyatlı, kurnaz ve ölçülü davranmaya başlamıştı. Adamın başarılı saldırısı ve boğanın yediği darbeler kendisine bir ders oluyordu. Bir daha aynı hatayı tekrarlamayacağı kesin görünüyordu. Eğer atlı, yeni bir hile bulamayıp eskileri tekrarlamaya kalkarsa, söktüremeyeceğinden kimsenin şüphesi yoktu.

Üstelik hayvan, gücünden ve cesaretinden bir şey kaybetmiş de değildi. Gittikçe artan öfkesi müthiş bir hal alıyor, o zamana kadar sahip olmadığı hileleri belliyor ve düşmanı olan adam, farkına varmadan boğayı dövüşe alıştırıyordu.

İlk çatışma tahta parmaklığın yakınında, Pardaillan'ın epey yakınında olmuştu. Boğa burada ilk yenilgiyi tatmış, ilk mızrak darbesini orada yemişti. Gidip gelip parmaklığa yanaşıyor ve düşmanıyla orada yeniden karşılaşmak istiyordu.

Barba Roja'nın adamları, efendilerine, elinde hayvanın boynuzlarından aldığı kurdeleler bulunduğu halde bir süre tribünlerin önünde gezebilme imkânını verebilmek için, hayvanın dikkatini Kızıl Sakal'dan başka tarafa çevirmeye uğraşıyorlardı.

Fakat boğa asıl düşmanının şurada, dört ayak üstünde gezinen çelik külçesi olduğunu anlamış gibiydi. Canını yakan darbeyi ondan yemişti.

Şimdi intikam almak istediği oydu. Fakat artık ihtiyatlılığı arttırmıştı; kendine seçtiği yerden ayrılmıyordu. Kızıl Sakal'ın adamlarının bağırıp çağırmalarına, kışkırtmalarına hiç kulak astığı yoktu. Bazen öfkeleniyor, kendisini pek yakından kızdıranlara doğru birkaç adım atıyor, fakat fazla ileri gitmiyordu. Hemen yine ilk durduğu yere dönüyor, sanki bu haliyle: "Benim seçtiğim savaş alanı burası!" demek istiyordu. Orada ya ölecek ya da öldürecekti.

Kızıl Sakal mızrağının ucundaki kurdelelerin yeteri kadar gösteriş yaptıktan sonra eyerin üstünde yükseldi ve boğanın bir türlü yerinden kıpırdamadığını görünce, atını ondan tarafa dörtnala sürdü. Boğa, daha önce de yaptığı gibi hasmının yeteri kadar yaklaşmasını bekledikten sonra aradaki uzaklığı gözüne kestirince birdenbire sıçrayıp saldırdı.

Şimdi dövüşün burasına özellikle dikkat edin: Adam, tam boğayla karşılaştığı vakit, birdenbire atını sola kırarak mızrağını sağa doğru uzattı. Kızıl Sakal, bu manevrayı şimdiye kadar iki defa yapmış ve boğa da her iki defasında da tuzağa düşerek adamın serbest bıraktığı yoldan geçmişti. Bu bakımdan hayvan da bu manevrayı mükemmel öğrenmişti. Zira arka arkaya deneme ona yetmişti. Şimdi yine aynı tuzağa düşmesine imkân yoktu. Onun için, boğa da daha önce yaptığı gibi dosdoğru atlıya saldırdı. Ancak atlı ile karşılaşınca düşmanı nasıl sola kırdıysa o da birdenbire sağa kaçıverdi.

Boğanın bu umulmadık manevrasının sonucu tüyler ürperticiydi!..

At, boğanın boynuzlarını göğüslemek zorunda kaldı. Boynuzlar, karnına girdi, boğanın başı, atı müthiş bir şiddetle havaya kaldırdı ve korkunç bir kuvvetle fırlattı.

Kızıl Sakal'a gelince; atına hız verebilmek için, hayvanın üstüne abanmış bir haldeyken, hayvanının birden durması üzerine ayakları üzengilerden çıktı ve adam, o koskoca gövdesiyle atın, hatta boğanın üstünden uçarak, epey ileride düşüp boylu boyunca yere serildi kaldı. Boğa da darbenin şiddetinden, sahanın kumları üstüne yığılmış, hareketsiz, adeta bir ölü gibi yatıyordu.

Bu arada, olayı sonsuz bir merak içinde, adeta soluk almadan izleyen seyirciler, ellerinde olmaksızın haykırmışlardı.

Boğanın kendini toparlaması ve yanı başında yatan atı boynuzlarıyla delik deşik etmeye başlaması uzun sürmedi. Durum tehlikeliydi. Kızıl Sakal'ın adamlarından bir kısmı, efendilerinin imdadına koşarken, bir kısmı da boğanın dikkatini başka yere çevirmeye uğraşıyordu. Fakat boğa yerlere saçılan kanı görünce adeta kudurdu. Atın üstündeki zırha rağmen tam alttan saldırarak karnında geniş bir yara açtı ve hayvanı parça parça etmeye koyuldu.

Beri yanda, Kızıl Sakal'ınki gibi koskocaman bir gövdeyi yer-

den kaldırmak zaten mesele iken, bir de üstündeki zırhla bu adamın ağırlığı iki misline çıkınca ne kadar zor bir durum meydana geldiğini kavramak güç olmasa gerektir. Eğer kendisi de birazcık olsun adamlarına yardım edebilseydi, belki bu işin de üstesinden gelinirdi. Fakat zavallı Kızıl Sakal, zırhının içinde yere düştüğü vakit kendini kaybetmişti. Bu bakımdan kendisini ayağa kaldırmak imkânsız hale gelmişti. Dört adam hemen Kızıl Sakal'ı rutarak yerde sürüye sürüye dışarı çıkarmaya çalıştılarsa da boğanın aklına koyduğunu yapmaya karar verişi yüzünden bunu da başaramadılar.

Hayvan, özellikle zırhlı atın üstünde kendisine mızrak saplayan zırhlı adama kin bağladığını söylemiştik. Bu kinini de şöyle ispat etti:

Atı yere serdikten ve öldürdükten sonra, kendisine kurulan ruzaklara, yapılan kışkırtmalara hiç aldırmadan öyle müthiş bir hızla Barba Roja'dan tarafa koştu ki, anlatılamaz. Kızıl Sakal'ın adamları boğayı yolundan çevirmek için her çareye başvuruyorlardı. Boğa zaman zaman onlara saldırmak için de duruyor, sağa sola hücum ediyor, fakat eninde sonunda asıl düşmanına giden yoldan döneceğe hiç benzemiyordu.

Kızıl Sakal'ı tahta parmaklığın dışına çıkarmaya uğraşan adamlar, arkadaşlarının boğayı şaşırtmak uğrundaki çalışmalarının bir sonuç vermediğini görünce, gittikçe kendilerine yaklaşan tehlike karşısında efendilerini kurtarmanın da imkânsızlaşacağını anlayıp Barba Roja'yı kumların üstüne bıraktıkları gibi tabana kuvvet parmaklığa koştular, üstünden aşıp canlarını kurtarmaktan başka bir şey düşünmediler.

Seyircilerin heyecanla daralan göğüslerinden, dehşet feryatları yükseldi... Boğanın atı parça parça edişi zaten en katı yüreklileri bile perişan etmişti. Kibar hanımlardan birçoğu bayılmış, kalabalıktan büyük bir kısmı korku çığlıkları atmaya başlamıştı.

Alan bir sürü cesur adamla dolmuştu. Hepsi de yardım etmek amacıyla koşmuş kimselerdi. Fakat karmakarışık bir halde harekete geçmişlerdi. Ne yapacaklarını bilmiyorlardı ve bu halleriyle boğayı yolundan alıkoymak veya sakinleştirmek şöyle dursun, tam tersine daha beter kudurtuyorlardı.

Bir mucize olmazsa Barba Roja'nın işi bitikti.

Artık bundan kimsenin şüphesi yoktu. Kral bile balkonunda Es-

pinosa'ya doğru dönerek soğuk bir eda ile "Galiba bana yeni bir özel muhafız bulmanız gerekecek," dedi.

Majestenin, uzun yıllar her türlü tehlikeye göğüs gererek koruyuculuğunu yapmış sadık bir kulu için söyleyebildiği sözler, bundan ibaret kaldı. Espinosa da soğuk bir tavırla eğilerek kralla aynı fikirde olduğunu belirtti.

Bu sırada boğa da hâlâ kumların üstünde boylu boyunca uzanmış yatmakta olan Kızıl Sakal'ın önüne kadar gelmişti. Şimdi adamın kurtulması için tek çare vardı: Boğanın saldırıdan vazgeçmesi!.. Eğer hayvan, sadece iki boynuz vuruşuyla hırsını yenerse, Kızıl Sakal'ın buradan sağ kurtulması mümkündü. Gerçi o zaman da bir hayli hırpalanırdı ama hiç değilse aldığı yaralardan ölmezdi. Fakat eğer hayvan ata saldırdığı şiddetle ona da saldırırsa Kızıl Sakal'ın hesabı tamamdı. Zira böyle güçlü kuvvetli bir boğanın üst üste yapacağı boynuz hücumlarına dayanabilecek bir zırh mevcut değildi. Bu durumda hayvan, kurbanını at gibi parça parça etmeden, kanlı bir et ve kemik yığını haline getirmeden bırakmazdı.

Artık azgın boğa ile kurbanı arasında aşağı yukarı bir metrelik mesafe kalmıştı.

Daha şimdiden seyircilerden birçoğu, müthiş ve feci manzarayı görmemek için gözlerini kapamıştı. Koca alan, dehşet feryatlarıyla inliyordu.

Tam bu sırada beklenmedik, mucizeye benzer bir olay meydana geldi.

Tribünlerde, pencerelerde ve balkonlarda bulunan seyirciler, alanda neler olduğunu daha iyi görebilmek için dikildiler ve yanlarındakileri rahatsız etmelerine aldırmadan birbirlerini ezercesine ayaklandılar... Pencerelerden, balkonlardan kopan coşkun bir alkış tufanı, gösteriyi ayakta seyreden halkı da sararak, yakın sokaklara kadar yayıldı. Etraf:

"Yaşasın! Yaşasın cesur asilzade!.." sesleriyle inliyordu.

Kralın balkonunda bulunanları bile bir anda bir merak ve ümit ürpertisi sardı ve oradakiler sarayın sıkı nezaket ve terbiye kurallarını unutarak, balkonun parmaklığına yanaşıp, olanı biteni daha iyi görebilmek için birbirlerini iteleyip kakalamaya başladılar... Kral bile her zamanki ağırbaşlı halini bırakıp elleriyle balkonun korkuluğuna

tutunarak, aşağıya doğru sarktı ve hiçbir zaman yapmadığı bir hafiflikle alanda olanları görmeye çalıştı.

Bu arada Engizisyon Başyargıcı Espinosa da her zamanki ciddi tavrını terk ederek krala uyup balkondan aşağı eğildi.

Herkesi kaplayan bu merak fırtınası içinde yalnız Fausta sakin, soğukkanlı kaldı ve heyecan namına, titreyen dudaklarında beliren esrarlı bir tebessümden başka bir davranış göstermedi.

Halk görmek istiyordu. Tribünlerde ve pencerelerdeki asilzadeler görmek istiyordu. Kral ve başyargıç görmek istiyordu. Herkes, herkes görmek istiyordu...

Fakat, neyi görmek istiyorlardı?.. Ne oluyordu?..

Seyirciler tribününden alana bir adam fırlamıştı. Zırhsız, atsız bir adam... Ve bu adamın elinde uzun bir hançerden başka silah namına bir şey yoktu. Böyle olmasına rağmen eşsiz bir cesaret ve akıl almaz bir soğukkanlılıkla koşup azgın boğa ile Kızıl Sakal'ın arasına dikilivermişti. Birdenbire alkış tufanı ve haykırışlar dinmiş, herkes nefes almaktan çekinircesine dikkat kesilmiş, ortalığa adeta bir ölüm sessizliği çökmüştü.

Kral, Kardinal Espinosa'ya dönerek, soğuk bir gülümsemeyle fısıldadı: "Mösyö Pardaillan!.."

Bu adı söyleyişinde hem hayret hem de sevinç vardı ve bunun sebebini de şu sözlerle anlattı:

"Tanrım! Bu adam deli mi canım? Ne olursa olsun, intikamımın bu kadar mükemmel bir surette alınacağını hiç aklıma getirmemiştim. Öyle sanıyorum ki kardinal, parmağımızı bile kıpırdatmadan yakamızı şu cesaret budalasından kurtaracağız. Böylesi daha iyi... Hiç olmazsa aziz yeğenim Navarre kralı, elçisine karşı saygısızlıkta bulunduğumuzu da iddia edemez..."

Espinosa da her zamanki soğukkanlılığıyla şu cevabı verdi:

"Sizinle tamamen aynı fikirdeyim, majeste..."

Fakat bu sırada, Fausta kendinden emin bir tavırla söze karıştı:

"Majeste hazretleri ve siz sayın kardinal, Şövalye Pardaillan'ın bu boğanın hakkından gelemeyeceğini mi sanıyorsunuz?.."

Kral hain hain güldü:

"Ne sanıyorsunuz ya madam? Artık şövalyenin postuna bir metelik vermem!"

Fausta düşünceli bir tavırla başını salladı ve önemli bir kehanette bulunan kimselerin edasıyla hem kralı hem de Espinosu'yı hayretler içinde bırakarak, "Ben de öyle sanıyorum ki, Şövalye Pardaillan, şu hayvanı çabucak temizleyiverecektir," dedi.

Kral aceleyle sordu: "Bu inancınız nereden geliyor, madam?"

"Size daha önce de söylemiştim, majeste... Şövalye Pardaillan, taçlı, tahtlı olanlar da dahil, bildiğimiz bütün ölümlü kişilerin üstünde bir yaratıktır. Azrail bile ondan çekinir! Hayır majeste, Mösyö Pardaillan bu karşılaşmada ölmeyecektir ve kendisini yok etmek için size teklif etmiş olduğum çareden başka yol yoktur!"

Kral, Espinosa'ya baktı ve hiç cevap vermedi. Az önceki keyifli halinden eser kalmamıştı. Oldukça endişeli görünüyordu. Başyargıca gelince, kraldan daha soğukkanlı bir adam olmasına rağmen Fausta'nın bu kadar inanmış bir tavırla söylediği sözlerin etkisi altında ne söyleyeceğini şaşırmış gibiydi. Nihayet kralın kulağına:

"Şimdi göreceğiz," diye fısıldadı.

Bu fısıltıyı duyan Fausta:

"Görecek ve bana hak vereceksiniz!.." demekle yetindi.

Bu sırada boğa, üstüne doğru koştuğu şeyle kendisi arasında ansızın birinin beliriverdiğini görünce şaşırmış gibi duralamıştı. Kralın locasında konuşulanlar da hayvanın bu şaşkınlık anında söylenmişti.

Hayvan, çok kısa süren bu şaşkınlığından sonra yine başını eğdi ve derhal toparlanarak yıldırım hızıyla saldırdı.

Pardaillan bu saldırıyı her zamanki soğukkanlı haliyle bekliyordu. Bacaklarını açmış, yere adeta mıhlanmış, hançerini kaldırarak gözünü hayvana dikmişti.

Boğa ise hedefini tespit ettikten sonra başını eğip hançerin ucuna doğru koştu... Pardaillan'ın kılı bile kıpırdamamıştı... Hançer, boğanın ensesine adeta kendi kendine saplandı. Hayvan olduğu yerde kalakaldı...

Bu inanılmaz sahnenin seyircileri dehşet içinde ve ne olduğunu anlamadan bakındılar. Ne oluyordu? Boğa yaralanmamış mıydı? Neden böyle heykel gibi hareketsizdi?..

Hele o, hiç kımıldamadan duran Fransız'a ne olmuştu? O ne yapıyordu? Neden hançerini yeniden saplamıyordu?.. Yoksa boğanın kendini toparlayıp yeniden saldırmasını ve kendisini paramparça etmesini mi bekliyordu?

Seyirciler birbirlerine sorup duruyorlardı. Fakat kimse bir cevap bulamıyor, kimse bir şey anlamıyor, bir şey fark etmiyordu. Ortalığa müthiş bir sessizlik çökmüştü. Kral da dahil olmak üzere, bütün seyirciler nefes almadan, merak içinde bekliyorlardı.

Doğrusunu söylemek gerekirse şövalye de seyircilerden pek fazla bir şey anlıyor veya biliyor değildi.

O da hançerin kabzasına kadar boğanın ensesine saplandığını görmüştü. Boğanın hiçbir hareketini gözünden kaçırmamak için dikkat kesilmişti. Hayvan hafif hafif titriyordu. Acaba aldığı yara gerçekten öldürücü müydü?

Pardaillan da kendi kendine bunu sorup duruyordu.

Fakat o öyle uzun zaman kararsız bir halde bekleyecek adam değildi. Ne olursa olsun, işin içyüzünü öğrenmeyi aklına koydu. Bir hamlede, kandan kıpkızıl bir hale gelen hançeri çekti ve hayvanın ani saldırısına hedef olmamak için kenara çekildi.

Boğa birdenbire beyninden vurulmuşçasına yere yıkıldı.

Halkta bir ferahlık belirdi. Gerilen sinirler gevşedi. Herkes derin bir soluk aldı. Sinir gerginliğinin bu tepkisi o kadar kuvvetli oldu ki, kadınlardan birçoğu hıçkırarak ağlamaya başladı. Bir kısmı da sinirli sinirli gülmeye koyuldu. Fakat ne ağlayanlar ne de gülenler, neden böyle yaptıklarını bilemiyor, buna rağmen kendilerini tutamıyorlardı.

Olayın ilk etkisi geçince, halkın şaşkınlığı, coşkunca bir neşeye döndü. Seyirciler, Pardaillan'ı çılgınca alkışlamaya başladılar. Eğer kral orada olmasaydı, halk nöbetçilere aldırmaksızın alana fırlayıp canavarı yere yıkan Şövalye Pardaillan'ı omuzlarında taşıyacaktı.

Şövalyeye gelince elinde kanlı hançeri olduğu halde usta bir vuruşla bir anda öldürdüğü boğaya üzgün gözlerle bakıyordu. Şu anda kralı da biraz önce kendisine nefretle bakmış olan asilzadeleri de unutmuştu. Aklında ne Fausta kalmıştı ne ona bağlı üç silahşor ne de kendisini soluk bir yüzle ve elinden gelse çiğ çiğ yiyecekmiş

gibi seyreden Bussi-Leclerc... Espinosa'yı da, silahlı adamlarını da, casuslarını da artık düşünmüyordu. Don César ve onu tehdit eden tehlikeler aklından çıkmıştı. Her şeyi unutmuştu ve şimdi yalnız öldürdüğü şu hayvancağızı düşünüyordu.

Can çekişen boğaya, bir zaman böyle baktıktan sonra, tarif edilmez bir kederle mırıldandı:

"Zavallı hayvan!"

Şu anda yüreğinin bütün saflığıyla biraz acemilik etse kendisini amansızca paralayacak olan boğaya acıyor ve ondan başka bir şeyi gözü görmüyordu.

Şu, bir hayvan değil miydi? Basit, zavallı bir hayvan... O bile, kendilerini yüksekte gören insanlar gibi hileye ve kurnazlığa sapmadan, kendisine düpedüz ve dobra saldırmıştı.

Bunları düşünürken gözleri ister istemez elindeki kanlı hançere indi. Birdenbire hançeri derin bir tiksinti ile fırlatıp attı.

Bakışları tekrar, hareketsizleşen boğaya takıldı ve yine her zamanki kayıtsızlığıyla söylendi:

"Aslına bakarsan, kendisine fırsat bıraksaydım beni de muhtemelen boynuzlayacaktı. Demek oluyor ki ben boğayı kendimi korumak için öldürdüm..."

Sonra gözlerini Kızıl Sakal'ı alanın dışına taşıyan uşaklara ve bir yandan da boğanın leşini sürükleye sürükleye çekip götüren adamlara çevirdi. Düşünceli bir tavırla kendi kendine:

"Bana, bu ikisinden hangisinin daha yırtıcı, daha vahşi, daha sinsi olduğunu sorsalar ne cevap verirdim?.. Acaba Kızıl Sakal mı, yoksa acımadan kurban ettiğim şu hayvan mı?" diye söylendi. "Acaba yaptığım iş kötü sonuçlara varmayacak ve şu mendebur herifi kurtardığımdan dolayı hiç pişmanlık duymayacak mıyım?.."

Kafasına üşüşen düşünceleri kovmak istiyormuş gibi başını salladı. Sonra kendi kendine mırıldandı:

"Gittikçe kötü bir adam oluyorum... Haydi be! Bir insan hayatı elbette bir hayvanınkinden değerlidir. Hem de öyle bir hayvan ki, ben öldürmeseydim de zaten ölüme mahkûm edilmiş bulunuyordu..."

Canının sıkıntısını gidermek için her zaman olduğu gibi yine

kendi kendine atıp tutmaya başladı:

"Eğer merhum babamın üstüme vazife olmayan işlere burnumu sokmamam konusundaki öğütlerini tutsaydım bütün bunlar başıma gelmezdi. Eğer boğa Kızıl Sakal'ı gebertseydi, haklı olurdu. Bu belayı boğa aramadı ya... Kızıl Sakal'ın kendisi aradı. Bu işle benim ne ilgim vardı ve bu mendebur yerde ne arıyorum? Neden buradaki babayiğit asilzadelerden hiçbiri kılını kıpırdatmadı? Halbuki tehlikede olan da kendi vatandaşlarından, dostlarından biriydi. Burada sahaya atlayıp kahramanlık gösterecek bir ben mi kaldım? Benden daha enayisi yok muydu? Ömrüm boyunca hep saçma sapan ve budalaca işlerde mi kendimi göstereceğim? Kendi kendime bu kadar söz veriyorum da yine içimdeki bilmem hangi şeytan ne yapıp ediyor, beni dünyanın en saçma, en lüzumsuz işlerine sokuyor. Kendimden bezmeye başladım gerçekten! Artık hiç değilse babamın hatırasına saygı gösterip akıllı uslu oturmam gerekmez mi? Lanet olsun, bu gidişle sonum pek kötü olacak!"

Pardaillan'ın bu düşüncelerinde samimi olduğu muhakkaktı. Zaman zaman kendine böyle atıp tuttuğu halde sık sık hiç istemediği işler yaptığını bilmiyor muyuz?

Bu başarıdan sonra kalabalık arasından birçok kimse kendisini kutlamak için ona doğru koştu. Fakat şövalye onlardan göz göre göre kaçtı. Hem öyle bir kaçtı ki, herkes bu gözü pek Fransız asilzadesinin aklıyla zoru olduğunu sandı.

Fakat Pardaillan ne kendisi hakkında düşünülenleri ne de söylenenleri umursuyordu. Artık tebriklere muhatap olmamak için tribündeki yerine gitmemeye karar verdi. Dosdoğru Don César'ın çadırına yönelip delikanlıyı bulması en çıkar yoldu. Çünkü tebriklerden kaçayım diye buradan uzaklaşırsa, en kritik zamanda genç prensi yalnız başına bırakmış olacaktı. Pardaillan bunu çabucak düşündü ve kalabalıktan uzaklaşmakla beraber Don César'dan ayrılmamanın çaresini onun çadırına gitmekte buldu.

Kralın locasında bulunanlar da bütün halk gibi şövalyenin boğa ile mücadelesini heyecanla seyretmişlerdi. Fakat herkes tarafından Fransız asilzadesinin galip gelmesi temenni edildiği halde kralın locasında ölümü beklenmişti. Özellikle Fausta, II. Felipe ve Espinosa bunu şiddetle arzu etmişlerdi. Kralla başyargıç boğa güreşine göre

silahlanmamış olan şövalyenin alandan sağ çıkamayacağından emindiler. Fausta ise Pardaillan'ın hayvanı öldüreceğinden şüphe etmiyordu. Nitekim boğa yere yıkıldığı zaman Fausta gururla söylendi:

"Bendeniz söylememiş miydim?"

Kral hayranlığını gizleyemeyerek:

"İnanılmaz şey!" dedi.

Espinosa da her zamanki sakin tavrıyla:

"Haklısınız, madam!" diye söze karıştı. "Bu adam yenilmez soyundan... Anlaşıldı ki biz sizin bize gösterdiğiniz çareye başvurmadan onu ortadan kaldıramayacağız. Başka yolu yok... Ben de zaten bu yolu takip etmeye karar verdim."

Fausta ağır ağır:

"Gayet iyi yaparsınız, kardinal!" dedi.

Kral, kinci olduğu kadar tedbirli bir adamdı:

"Bu olaydan sonra planlarımızı uygulamayı başka bir zamana bıraksak daha iyi olur sanırım," dedi.

Bu sözler özellikle Espinosa'ya söylenmişti. Başyargıç, kralın gözlerinin içine baktı, son derece soğuk ve kesin bir tavırla, "Öyle, majeste!" diye söylendi. Kral, başyargıcın yüzüne baktı, sonra kayıtsızlıkla başını çevirdi.

İşte kralın aslında basit görünen bu hareketi Pardaillan'ın idam hükmü demekti.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
CHICO PARDAILLAN'A ULAŞIYOR

Kızıl Sakal'ınkini takip eden boğa güreşinin hikâyemizle hiçbir ilişiği olmadığı için, ondan söz etmeye lüzum görmüyor ve tekrar Şövalye Pardaillan'a dönüyoruz...

Şövalye alkışlardan ve tebriklerden kurtulmak için, kaçarcasına sahadan çıktıktan sonra, alanın etrafındaki kulvara girmişti. O vakitlerde, şimdi olduğu gibi, boğa güreşi alanının etrafında bir kulvar bulunurdu. Bu kulvar, yarışmaya katılan asilzadelerin yardımcıları, alanın temizliğine ve intizamına bakan hademelerle doluydu. Fakat kulvarda yalnız bu hademeler ve işçiler de olsaydı yine rahat gezmek imkânı bulunabilecekti. Halbuki burasını ayrıca, hademelerden daha kalabalık ve kendini göstermek merakında olan bir asilzade sürüsü de doldurmuştu. Bunların burada hiçbir işleri yoktu ve ortalığı karıştırıp yolları kapatmaktan başka bir şey de yapmıyorlardı. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, ayrıca Fransız asilzadesinin coşturduğu bir kalabalık da kulvara dolmuş, olayı mümkün mertebe yakından görmeye uğraştıktan sonra orada kalmıştı. Böylece kulvar öylesine dolmuştu ki iğne atılsa yere düşmeyecek haldeydi. Şövalye kulvara geçince, yarışmanın bu hiç hesapta olmayan galibini alkışlayan halk kendisine saygıyla yol verdi...

Pardaillan da az sonra aradığı adamla karşı karşıya gelme imkânını buldu. Don César yarı giyinik bir haldeydi. Bir elinde pelerinini, ötekinde kılıcını tutuyor ve çok heyecanlı görünüyordu. Soluk soluğaydı. Don César, çadırında güreş hazırlıklarıyla meşguldü ve Kızıl Sakal'ın başına gelen felaketi çok geç öğrenmişti. Her ne kadar bu adam, kendisinin can düşmanıysa da, delikanlı olayı haber alır almaz rakibinin imdadına koşmak için bir saniye bile tereddüt etmemiş, giyimini yarım bırakarak kılıcıyla pelerinini kaptığı gibi kulvara fırlamıştı. Kısa bir zamanda alana varacağını ve düşmanını kurtarmak

için tam vaktinde yetişeceğini umuyordu. Ne yazık ki, kulvarın tıklım tıklım insanla dolu olduğunu hesaplamamıştı. Bu kalabalığı yarıp geçmek, imkânsız denecek kadar zordu. Delikanlı sabırsızlıktan içini yediği halde çok yavaş ilerleyebildi. Yolun yarısına vardığı zaman da Fransız asilzadesinin şimşek hızıyla olaya karıştığını öğrendi.

Bu adamın ismini kimse bilmiyordu. Fakat Don César onun kim olabileceğini tahmin etmekte gecikmedi. Böyle bir cesaret ve yüreklilik gösterisi ancak Pardaillan'dan beklenebilirdi. Delikanlı, düşmanının imdadına koşmak için bir an bile tereddüt etmemişken, şimdi en çok sevdiği dostunun mu yardımına koşmayacaktı? Don César, şövalyenin müthiş bir tehlike karşısında bulunduğunu tahmin ediyordu.

Bir şeyler görmek istediği halde göremeyen halk kadar saygısız bir kitle tasavvur edilemez. Nitekim, Don César da kendisinin kim olduğunu bağıra çağıra ilan ettiği, yolunun üstündekileri iteleyip kakaladığı halde kimseyi yerinden kımıldatamadı. Bir ağızdan:

"Ah! Don César! Yol verin! Don César geçecek!.." diyorlardı ama kimse bir karış kenara çekilmiyordu. Zavallı delikanlı kızgınlığından köpürerek yerinde saymak zorunda kaldı ve Pardaillan'ın başarısını da ancak yüksek sesle anlatanlardan dinleyebildi. Fakat bu anlatılanlar da yarım yamalaktı. O kadar ki boğa ölüp de halk şövalyeyi çılgınca alkışladığı vakit bile prensin içindeki endişe silinmedi. Zira seyircilerin, insan olsun, boğa olsun, daima galibi alkışladıklarını bilirdi.

Neyse ki halkın çenesi gevşekti ve olanı biteni harıl harıl yetiştirmekten geri kalmıyordu. Don César anlatılanlara kulak kabarttı...

"Gördün mü yahu? Boğa nasıl un çuvalı gibi yere yıkıldı? Herif bir vuruşta, bir tek vuruşta işini halletti!.. Hem de neyle? Ufak bir hançerle... Müthiş adam gerçekten! Yaman adam! Yazık ki İspanyol değil. İşin tuhafı, geçen gün Kızıl Sakal'ı da fena halde hırpalayan yine bu adammış. Barba Roja'nın da bugünlerde hiç şansı yok galiba..."

Bu sözleri dinleyenler, hayret içinde soruyorlardı:

"Ne?.. Geçen gün Kızıl Sakal'a dersini veren silahşor bu muymuş? Olur şey değil. Şimdi de onun imdadına koşuyor ha?.. Ne asil, ne eşsiz adammış yahu! Öyleyse kralımıza da adamakıllı çatan adam

bu olacak... Denildiğine göre Monsenyör Espinosa'nın bu adam yüzünden geceleri uykusu kaçıyormuş. İnanılır gibi değil. Koskoca engizisyon başyargıcını bile bu kadar ürkütsün!.."

Ve bunun gibi daha birçok şey söyleniyordu. O kadar ki, Don César, şövalyenin başarıları hakkında kendisinden hiç dinlemediği bir sürü şeyi burada kısa zamanda öğrenmekte gecikmedi. Tam bu sırada da yolunu kapatan halkın kenara çekildiğini ve dövüşün galibine yol verdiğini gördü. Hemen aynı anda Pardaillan'la karşılaştı. Şövalye:

"Hah! Ben de sizi arıyordum dostum!" diye söze başladı. "Böyle yarı çıplak nereye koşuyorsunuz bakayım?.."

Don César, Pardaillan'ı yarasız beresiz görmenin verdiği büyük sevinçle halkı göstererek bağırdı:

"Alana koşuyordum ama bu kalabalığın ortasında sıkıştım kaldım. Kendimi kurtaramadım."

Pardaillan, çevrelerindeki kalabalığa baktıktan sonra manalı bir ıslık çalarak:

"Yalan değil! İnsan bu kalabalıkta parmağını bile kımıldatamaz..." dedi.

Sonra geri döndü ve arkasında yolun boşalmış olduğunu görünce:

"İşte yol açıldı, artık geçebilirsiniz," diye ekledi.

Don César şaşalayarak sordu:

"Şimdi geçip de ne yapayım?"

"Alana gideceğinizi söylemiyor muydunuz? Yol açıldı işte..."

Don César hâlâ şaşkındı:

"Ben oraya sizin için gidiyordum!"

Pardaillan bıyıklarını ısırarak Don César'ın yarım yamalak giyimine, elinde tuttuğu kılıcına ve yüzündeki heyecanın izlerine baktı. Sonra işi anlamış gibi gülümsedi ve delikanlının koluna girerek söylendi:

"Mademki beni arıyordunuz, o halde daha ileri gitmenize lüzum kalmadı. Gelin de sizin çadırda iki çift laf edelim, azizim." Kaşlarını çatarak etrafına bakındı. "Burası meraklı insanla o kadar dolu ki her

sözümüze kulak verilmesi fena halde sinirime dokunacak."

Bu sözleri yüksek sesle ve kendine has bir soğuk tavırla söylediği için yanlarına yığılan kalabalık birdenbire açılıp dağılmıştı.

Birlikte çadıra ulaştıkları vakit hâlâ heyecanlı olan Don César:

"Ah, şövalye!" dedi. "Ne büyük bir ihtiyatsızlık yaptınız!.. Ömrümün en müthiş dakikalarını siz alanda iken geçirdim!"

Şövalye, en saf tavrını takınarak sordu:

"Ben mi? Ne yaptım Tanrı aşkına?"

"Ne mi yaptınız? Canım, kendinizi müthiş boğanın karşısına öyle bir atış attınız ki ne yapacağımızı şaşırdık... Siz boğadan ne anlarsınız?.. Boğa ile nasıl dövüşüleceğini, onun hakkından nasıl gelineceğini ne bilirsiniz?.. Bir boğanın korkunç kuvvetinden bile haberiniz yoktur. Böyle olduğu halde kendinizi, elinizde silah namına ufacık bir hançer varken, canavarın yoluna fırlatıveriyorsunuz! Acaba şimdi sağ bulunmanızın sadece bir mucize eseri olduğunun farkında mısınız? Alandan canınızı kurtarmanız bizce imkânsız gibi bir şeydi, azizim..."

Pardaillan, hiçbir fevkaladelik olmamış gibi:

"Bir şeyi unuttunuz, dostum!.." dedi. "Beni, işte o unuttuğunuz şey kurtardı ve o sayede düşmanımın canını alabildim. O şeyi de size borçluyum."

Don César, şövalyenin ciddi mi konuştuğunu, yoksa kendisiyle alay mı etmekte olduğunu anlayamadan:

"Bana mı borçlusunuz?" diye bağırdı. "Neyi borçlusunuz bakayım?"

Pardaillan o kadar ciddi konuşuyordu ki alay etmediği belliydi. Sözüne devam ederek:

"Tabii size borçluyum ya!" dedi. "Sizinle konuşa konuşa boğanın ne olduğunu, gücünü, kuvvetini, kurnazlıklarını, nasıl şaşırtılacağını ve nihayet vücudunun nazik yerlerini öyle iyi öğrendim ki benim için boğa ile dövüşmek artık bir hüner olmaktan çıktı. Bu zavallı yaratığın olağanüstü gücü, kurnazlığı ve gaddarlığı -çevremden duyduğum kadarıyla- bu kadar övülmeye değmez. Herkesin lüzumsuz yere şaştığı bu olayda hisseme birazcık soğukkanlılıktan başka bir şey düşmüyor, azizim... Aslına bakarsanız, işin bütün şerefi size aittir."

Don César, şövalyenin bu garip olduğu kadar da yenilmez mantığı karşısında söyleyeceğini büsbütün şaşırıp kollarını havaya kaldırarak bağırdı:

"Olayları kendi görüşünüze göre bir anlatışınız var ki gerçekten pes!.."

Bu sözler Pardaillan'ı kahkahadan kırıp geçirdi. Don César da bu kahkahalara katılmaktan kendini alamadı. Şövalye:

"Yok," dedi. "Ben olayları olduğu gibi göstermeyi severim. Meşhur sözdür: César'ın hakkını César'a vermeli. Mademki siz Don César'sınız, sizin hakkınızı size vermem lazım..."

Don César, şövalyenin pek acemice yaptığı kelime oyununa daha beter güldü. Nihayet gülmesi geçince:

"Çok doğru söylediniz," dedi. "Ben de sizin dediğiniz o meşhur söze uyarak bütün şerefin ve zaferin tamamen size ait olduğunu söyleyeceğim. İyi diyorsunuz ya işte... Asıl hüner o sizin söz konusu ettiğiniz soğukkanlılığı gösterebilmektedir. Size boğalar hakkında verdiğim o kısa ve basit bilgiyi bu kadar yerli yerinde uygulamak meseledir. Çocukluğumdan beri boğalar arasında büyümüş olmama rağmen ben bile sizin yaptığınız işi yapmaya kolay kolay cesaret edemezdim, şövalye."

"Yok, canım... Cesaret etseydiniz siz de muvaffak olurdunuz. Neyse, şimdilik bu gevezelikleri bırakalım da daha ciddi şeylerden söz edelim. Ben öyle sanıyorum ki boğaya indirdiğim hançerden ötürü bana bir hayli içerlediniz."

"Hayda! Neden içerleyecekmişim?"

"Öyle ya. Ben o işi yapmasaydım Kızıl Sakal hazretleri şimdi çoktan öbür dünyayı boylamış olacaktı."

"Anlayamadım!"

"Canım, siz bana bu herife çok kızdığınızı söylememiş miydiniz? Hatta onu elinizle öldüreceğinize de yemin etmiştiniz."

Pardaillan bu sözleri söylerken genç arkadaşım da bir an olsun gözden kaçırmıyordu.

Don César cevap olarak:

"Hatırlıyorum. Size böyle söylemiştim," dedi. "Hâlâ da bunun

böyle olmasını arzu etmekteyim."

Şövalye soğuk bir edayla sözünü tamamladı:

"O halde, hiç şüphesiz bana adamakıllı kızmışsınızdır."

Fakat Don César hayır anlamında yavaşça başını salladı:

"Bana yarı giyinik bir halde yolda rastladığınız vakit ben de hayatı tehlikede olan bu insanı kurtarmaya gidiyordum. Size yemin ederim ki şövalye, eğer siz olmasaydınız aynı işe ben de kalkışacak ve bunu yaparken bir düşmanımı kurtarmaya girişiğimi de bir an bile hatırıma getirmeyecektim."

Şövalyenin gözlerinde bir ışık parıldadı:

"Demek bir düşmanınızı kurtarmak için bu kadar mertçe hareket etmekten kaçınmazdınız, öyle mi?"

Don César kesin bir cevap verdi:

"Hiç şüphesiz."

Pardaillan tekrar hem hayret, hem de takdir ifade eden bir ıslık çaldı. Don César, şövalyenin sustuğunu görünce devam etti:

"Almaran lordundan nefret ederim. Sebebini de biliyorsunuz. Bir kere kendisiyle yalın kılıç karşılaşırsak mahvoldu demektir. Kendisini öldürmeye can atıyorum, ama sadece mertçe ve eşit silahlarla dövüşerek... Yoksa cinayet işleyerek değil. Cinayet bence tarif edilemeyecek kadar aşağılık ve alçakça bir şeydir şövalye. Düşmanımın başına bir tehlike gelecek olursa önce onu tehlikeden kurtarırım, ama sonra da kılıcımı çeker ve 'Haydi bakalım ahbap, şimdi erkekçe çarpışalım!' derim."

Delikanlı bu sözleri büyük bir heyecanla söylemişti. Şövalye sessiz sedasız ona bakıyor ve hafifçe gülümsüyordu. Don César bu gülümseyişi fark ederek bir kahkaha attı:

"Pek heyecanlandım, değil mi? Özür dilerim, adeta size ders veriyormuş gibi bir tavır takındım. Bir an için olsun sizin de aynı şekilde düşündüğünüzü unuttuğumdan ötürü beni bağışlayın, şövalye... Öyle ya! Kızıl Sakal nihayet sizin düşmanınız değil miydi? Halbuki siz de onun için kendi canınızı tehlikeye atmaktan bir an bile çekinmediniz."

Pardaillan bu sözlere cevap vermeden konuyu değiştirdi:

"Biliyor musunuz, aklıma ne geldi?"

Don César hayret içinde:

"Ne geldi?" dedi.

"Dostumuz Cervantes'in burada bulunmayışına şükretmelisiniz!"

Don César, bu konu değiştirme karşısında iyice şaşırarak, "O neden?" diye sordu.

Pardaillan son derece sakin cevap verdi:

"Çünkü benim her dakika kafamı şişirdiği gibi son sözlerinizi fırsat bilip size de Don Kişot deyip çıkacaktı..."

Ve delikanlının cevap vermeden şaşkın şaşkın bakakaldığını görünce sordu:

"İyi, ama siz benim Kızıl Sakal'dan nefret ettiğime nereden hükmediyorsunuz?"

"Biraz önce alana çıkmak için uğraşırken etrafımdakiler söylüyorlardı..."

Pardaillan filozofça bir eda ile söylendi:

"İşte insanlar hep böyledir. Gerçeği daima böyle tersyüz ederler. Halbuki benim ondan nefret etmem için hiçbir sebep yok, ama onun benden nefret etmesi için bir yığın sebep var."

Don César, aceleyle sordu:

"Neden? Kendisine ne yaptınız ki sizden nefret etsin?.."

"Ben mi? Ben hiçbir şey yapmadım. Bu Kızıl Sakal dedikleri adam pek dangalak bir şey. Benimle eğlenmeye kalkıştı. Benim de iyi tarafıma geldi. Onun şakasına, ben de kendi tarzımca bir şakayla karşılık verdim. Kızmasın mı! Aptal herif! Şakayı isteyen de kendisi, kızan da... Yoksa benim ona ne yapacağım var ki?.."

Don César içinden:

"Ne garip adam. Şuna söylemek istemediğini söyletecek insanı görmek isterdim!" diye söylendi.

*

Tam bu sırada çadırın kapı ödevini gören perdesini bir el kaldırdı ve içeriye salına salına birisi girdi. Pardaillan bu geleni görünce keyifle bağırdı:

"Ooo!.. Hoş geldin, Chico! Ne harikulade olmuşsun be! Pek yakışıklısın! Pek şıksın! Ne güzel elbise bu böyle! Şu kadife cekete, ipekli gömleğe, şu çizmelere, dantelalara, şu zarif pelerine bakın, Don César!.. Meğer ne zevk sahibiymiş bizim ahbap! Bu giyim seni pek açmış Chico! Hançerin de var! Aman Chico sen bugün pek değişmişsin! Acaba gerçekten sen misin diye sorasım geliyor..."

Pardaillan doğruyu söylüyordu. Cüce göz kamaştıracak bir haldeydi. Kendisinin giyime o kadar önem verdiği pek görülmezdi. Zaten ömrü kırlarda geçiyordu. Bundan başka dinlenmeye çıktığı yerlerde de merhamet uyandıracak bir kıyafette bulunması gerekirdi. Chico'nun dilenci, her dilenci gibi bir dilenci olduğunu unutmamalıyız. Ancak, o çağlarda dilencilik de diğer meslekler gibi normal bir meslek sayılırdı. Hatta dilenciler birliği, en kudretli birliklerden biriydi ve öyle her isteyen bu birliğe ulu orta giremezdi. Bu bakımdan Chico'nun günlük elbiseleri lime lime idi. Gerçi küçük Juana'nın azarlamasından sonra temizliğe pek dikkat eder olmuştu, ama dilenci elbiseleri ne kadar temiz olursa olsun yine de pek eskiydi. Cüce ancak Juana'yı görmeye gittiği zamanlar doğru dürüst giyinirdi. Fakat bugün giydiği pırıl pırıl elbise yanında o giyimi de eski püskü kalırdı.

Bu konuşma sırasında bir yandan da giyimini tamamlayan Don César, şövalyenin şaşkınlığını gidermeye çalıştı:

"Mesele şu, şövalye... Aslında benim kendisine çok şey borçlu olduğum Chico, bana şükran borcu olduğunu aklına koymuş... Benim boğa güreşinde yardımcım olarak alana çıkmak için benden izin istedi. Aynen benim giydiğim elbiselerin renginden olan elbiselerinin masrafını da kendisi verdi. Doğrusu bu kadar parayı nereden bulduğunu bilmiyorum. Fakat bu isteğini kıramadım... Tabii birazdan alana çıktığım zaman yardımcımın da tıpkı kendim gibi giyinmiş olduğunu görecekler..."

Hâlâ hayret içinde cüceye bakan şövalye:

"Vay canına!" dedi. "Pek parlak bir çift teşkil edeceğinizden hiç şüphem yok, Don César..."

Chico bu kadar övülmekten hoşlanıyor, hoşlandığını da belli ediyordu: "Asil efendime hizmet edeyim dedim. Bunu başarabilirsem ne mutlu bana!" dedi.

Pardaillan:

"Başarmışsın bile..." dedi. "Fakat neden Don César'dan bahsederken asil efendim diyorsun? O, asil olup olmadığını kendisi bile bilmiyor ki..."

Cüce kesin bir eda ile:

"Asildir o!" dedi.

"Mümkün. Hatta muhakkak. Fakat asaletini belirtecek belgeleri göstermekte bir hayli sıkıntı çekecektir sanırım."

Pardaillan, o çağ için çok önemli bir mesele olan bu konu üzerine cücenin dikkatini çekip onu kışkırtmak isterken gizli bir amaçla hareket ediyor olmalıydı. Nitekim bu sözler Chico'nun isyanına sebep oldu ve cüce öfkeyle söylendi:

"Laf! Onun belgeleri var."

Bu sefer şaşalama sırası Pardaillan'a gelmişti:

"Yok canım! Burasını bilmiyordum!"

Chico önemsemeyen bir tavırla omuz silkti ve söylendi: "Siz yabancı olduğunuz için bilmezsiniz. Don César boğa yetiştiricisidir. İspanya'da bu mesleği yapanların hepsi asilzade olurlar."

"Sahi mi? Söyledikleri doğru mu, Don César?"

"Tabii... Bilmiyor muydunuz?"

"Gerçekten bilmiyordum!"

"Kralımızın da beni huzurunda boğa güreşi yapmaya çağırmasını asaletime borçluyum."

"Hayda! Halbuki ben sizi fakir sanırdım."

Don César güldü:

"Fakir olmasına fakirim! Benim boğa çiftliğim beni yetiştiren o adamdan bana kaldı. Zannımca bu çiftliği kendisine annemle babam vermişler. Fakat bu çiftlikten hiçbir kazanç sağladığım yok."

"Öyle, ama yine de çiftlik çiftliktir."

Don César bir aralık dışarıya çıkıp adamlarına talimat vermeye gitmişti. Pardaillan, Chico ile yalnız kalınca:

"Bana bak!" dedi. "Bugün birdenbire Don César'ın yanına boğa güreşine çıkmak nereden aklına esti?"

Chico, Pardaillan'a dik dik baktı:

"Sebebini siz benden daha iyi bilirsiniz!"

"Ben mi bilirmişim? Onu da nereden çıkardın? Bir şey biliyorsam ne olayım."

Chico çadırın kapısından yana kaçamak bir göz atarak sesini alçaltı:

"Halbuki yer altı toplantısında konuşulanları, siz de benim kadar duymuştunuz!"

"Canım, onların bu işle ne ilgisi var?"

"Ne ilgisi var ne demek? Don César'ın hiç peşini bırakmadığınıza göre, tehlikede olduğunu pekâlâ biliyorsunuz."

Şövalye, cücenin bu kadar basit bir şekilde ifade ettiği sadakatten heyecan duyarak:

"Ne?" dedi. "Sen bunun için mi onunla birlikte güreş alanına çıkmak istedin? Onu korumak için mi beline böyle koskoca bir hançer taktın?"

Ve küçük adama, şefkat dolu bir hayranlıkla baktı. Cüce bu bakışın manasını yanlış anlayıp üzgün bir tavırla başını eğdi ve:

"Anlıyorum," dedi, "eğer dövüş olursa, ufacık boyum ve azıcık gücümle ona pek faydam dokunmayacağını söylemek istiyorsunuz. Ama hiç belli olmaz. Bazen öldürmek üzere kalkan bir el bile, küçük bir sivrisineğin ısırmasıyla duraklayabilir. Ben böyle bir sivrisinek kadar da mı olamam?.."

Pardaillan ciddileşti:

"Böyle bir şey aklıma bile gelmedi. Senin eşsiz sadakatini küçümsemek aklımın ucundan bile geçmez. Fakat evladım, bu dövüş pek müthiş ve korkunç bir kargaşa olacak!"

"Biliyorum. Hiç önemli değil."

"Ama bu işte post da elden gidebilir!"

"Postum o kadar değersiz ki bundan söz etmeye bile değmez. Hem sonra hayata metelik verdiğim de yok."

Cüce, bu son sözü acı bir tavırla söylemişti. Pardaillan:

"Senin boyun ufak ama yüreğin pek büyük, Chico," dedi.

"Sahi mi? Mademki siz böyle söylüyorsunuz, herhalde bu söylediğinize de inanıyorsunuzdur. O halde ben de size inanıyorum. Zaten sizi tanıdığımdan beri kafamda kendimin bile güç anlayabileceği birtakım düşünceler belirmeye başladı. Vaktiyle birisi bana bir gün gelip de böyle şeyler düşüneceğimi söyleseydi inanmazdım. Kim olduğunuzu, ne yapmak istediğinizi, nereye gittiğinizi ve gerçek değerinizi bilmiyorum ama sizi gördüğümden beri çok değiştim. Bir söz söyleyince kafamı allak bullak ediyorsunuz. Beni bir kere övesiniz diye kendimi ateşe bile atabilirim! Yani demek isteyeceğim, kendimi Don César'ın yanında tehlikeye atmaya karar verirken, bunda gerçi ona karşı beslediğim sevginin etkisi oldu, fakat bu kararı vermemde sizin etkiniz daha büyüktü. Hakkımda düşünebileceğiniz bazı kötü şeyleri silmek istiyordum. Bana tekrar, 'Chico, sende yürek var!' dediğinizi duymak istiyordum. Halbuki birçok kimse benim hakkımda, sizin gibi düşünmüyor. Hatta bazıları bende yürek olduğundan bile şüphe ediyorlar. Ne bileyim işte; ben zaten derdimi anlatamam. Konuşmayı bilmem. Bilmem ama sizin beni anladığınızdan da eminim. Siz başkaları gibi değilsiniz."

Pardaillan, küçük adamın ateşli sözlerinden heyecanlanmıştı:

"Zavallı çocuk!" diye mırıldandıktan sonra yüksek sesle ve tatlılıkla:

"Hakkın var, Chico!" dedi. "Dediklerini çok iyi anlıyor ve söyleyemediklerini de seziyorum!"

Sonra birden tavrını değiştirerek sordu:

"Dün nerelerdeydin, Tanrı aşkına? Seni aramadık yer bırakmadılar."

"Kim aradı? Siz mi?"

"Ben mi? Ben neden arayacakmışım?.. Hani bir dilber hancı kız var ya, o aradı işte!"

Kıpkırmızı kesilen Chico:

"Juana mı?" diye sordu.

"Ta kendisi."

Cüce hafifçe başını eğdi ve şüpheli bir tavır takınınca, şövalye:

"İnanmıyor musun? Benim sözümden mi şüphe ediyorsun?" dedi.

"Hayır. Öyle değil, ama bilmem ki..."

"Neyi bilmezsin ki?"

"Bir gün önce beni kapı dışarı edip kovmuştu da. Onun için, inanmam zor olacak."

"Ertesi gün Juana'nın seni aratışına inanman mı zor olacak? İşte bu laf, senin budalalığını ortaya koymaya yeter, Chico... Sen kadınları hiç bilmiyorsun."

Cüce sevinç içinde:

"Demek şaka etmiyorsun? Juana beni gerçekten arattı, öyle mi?" diye sordu.

"Sana bunu anlatayım diye nefes tüketip duruyorum işte."

"Eh, peki..."

"Pekiyisi şu: Güreşten sonra git kendisini gör. Bak seni ne güzel karşılayacak. Karşılamazsa bana gel... Ama hele dur bakalım, Önce şu beladan yakanı kurtar da..."

Cücenin yüzü sevinçten ışıldıyordu:

"Kurtaracağım," diye haykırdı.

Şövalye ulu orta söylendi: "Hatta belki de şimdiden çekip gitmek isteyeceksindir."

"Ne?.. Don César'ı burada yalnız bırakıp da mı gideceğim? Öyle şey olur mu? Ne olursa olsun, anca beraber kanca beraberiz..."

Pardaillan, memnun bir tavırla cücenin gözlerine baktı:

"Demek kalıyorsun?" dedi. "Peki, kal ama budalalık edeyim deme. Şimdi boşu boşuna ölmenin sırası değil."

"Kim demiş boşu boşuna öleceğim diye?"

"Hah şöyle. Yola gel. Hele şimdi sus! Don César geliyor..."

Bu sırada çadırın kapısında beliren Don César perdeyi kaldırdı ve içeri girmeden:

"İsterseniz çıkalım, şövalye. Vakit yaklaştı," dedi.

Pardaillan:

"Evet, çıkalım, Don César," diye karşılıkta bulundu.

DOKUZUNCU BÖLÜM
FIRTINA KOPUYOR!..

Don César güreş alanına doğru giderken kralın locasında meydana gelen bir olayı da burada anlatmadan geçemeyeceğiz.

Fausta, kraldan kendi adını verecek herkesin hiç bekletilmeden hemen kral locasına alınıp karşısına çıkarılması iznini almıştı.

Tam Don César, Pardaillan ve iki adamla Chico'dan ibaret maiyetiyle alana yollanacağı sırada, toz toprak içinde bir haberci, kral locasının kapısında belirerek Prenses Fausta'yı görmek istediğini haber vermişti.

Hemen locaya kabul olunan bu adam, Fausta'ya söz söylemeden önce, kendisini dik dik süzen krala bakmıştı. Fausta bu bakışın anlamını kavrayıp:

"Söyleyeceklerinizi söyleyin kont, kral hazretleri izin veriyorlar," dedi.

Haberci, kralın önünde saygıyla eğildi ve:

"Madam, dörtnala Roma'dan geliyorum!" dedi.

II. Felipe ve Espinosa kulak kesildiler. Fausta önemsemez bir tavırla sordu:

"Ne haber getiriyorsunuz?"

Fausta'nın kont diye hitap ettiği haberci soğukkanlılıkla:

"Papa V. Sixtus öldü, madam!" dedi.

Adamın damdan düşer gibi söylediği bu haber, oradakilerin üzerinde bir şimşek etkisi yaptı. Kendine hâkim olmaya çalışan Fausta bile titredi. Herhalde böyle bir haber beklemiyordu. Kral ise yerinden sıçramış ve sormuştu:

"Ne dediniz mösyö?"

Kont tekrar eğilerek konuştu:

"Kutlu Papa V. Sixtus hazretlerinin ölmüş olduklarını bildiririm, majeste!"

Espinosa ise hiddetle homurdandı:

"Ve benim hâlâ bundan haberim olmasın!.."

Kral, başyargıcın bu sözünü, Roma'dan haber getirecek İspanyol ulağı için hiç de iyiye yorumlanamayacak bir baş işaretiyle tasdik etmiş ve aynı zamanda Espinosa'ya müthiş bir bakışla bakmıştı. Fausta hafifçe gülümsedi. Kral ise soğuk bir tavırla:

"Tebrik ederim, madam. Sizin gizli haber alına örgütünüz benimkinden daha iyi işliyor," dedi.

Fausta da her zamanki küstahlığıyla cevap verdi:

"Çünkü benim gizli örgütümde papazlar çalışmıyor!.."

Felipe homurdandı:

"Yani?.."

"Diyeceğim şu ki, kilise adamları birçok planın hazırlanmasında ve entrika çevirmekte üstün başarı gösterebilirler. Ancak onlardan, böyle çileli bir yolculuğun gerektirdiği vücut dayanıklılığı ve iyi binicilik beklenemez. Böyle durumlarda cahil fakat iyi bir seyis, en bilgili rahiple değişilmez."

Kral yumuşadı:

"Doğru söylüyorsunuz."

Fausta da kralın onurunda açılan yarayı sarmak için:

"Majesteniz, Roma'daki adamının elinden gelen bütün gayreti göstermiş olduğunu ve en geç bir saate kadar buraya varacağını göreceklerdir."

Kral, Fausta'ya cevap vermeden, Roma'dan gelen konta döndü:

"Acaba papalığa aday gösterilen isimler hakkında bir bilginiz var mı, mösyö?"

Kral, V. Sixtus'un nasıl ve ne şekilde öldüğünü sormuyordu. V. Sixtus onun can düşmanıydı. Felipe için asıl önemli olan nokta bu müthiş entrikacıdan yakayı kurtarmış olmasıydı. İkinci önemli nokta da onun yerine kimin geleceği idi.

Yeni papa, ölen gibi, İspanyol politikasının düşmanı mı, yoksa

dostu mu olacaktı! İşte asıl önemli nokta buydu...

Fausta'nın habercisi, yorgunluktan bitmiş bir haldeydi; ayakta zorla duruyordu. Kralın sorusuna:

"Crémone Kardinali Nicolas Sfondrato'dan söz ediliyor," cevabını verdi.

Kral, memnun olduğunu belirtti:

"Bu iyi."

"Santi-Quatro Kardinali Jean Fachinette'den de bahsediliyor."

Kral manalı manalı dudak büktü.

"Ayrıca, Saint-Marcel Castagna kardinalinin de adı çok geçiyor..."

Kral dudaklarını daha da büzdü. Haberci kont devam etti:

"Ancak yeni papanın seçilişinde, eski papanın yeğeni Kardinal Montalte'nin büyük rolü olacak. Büyük Kardinaller Meclisi'nin Kardinal Montalte'nin göstereceği adayı papalığa getireceği umuluyor."

Kral, bir baş işaretiyle haberciye teşekkür ederek, hayal görür gibi:

"Yok canım!" dedi.

Fausta da tatlı bir sesle söze karıştı:

"Haydi gidin de dinlenin!" dedi. "Çok yorgun olduğunuz görülüyor."

Kont, prensesin bu teklifini bir daha tekrar ettirmeyecek kadar memnuniyetle kabul etti. Haberci çekilip gittiği zaman kral, Fausta'ya sordu:

"Gelecek papa seçiminde önemli bir rol oynayacağı anlaşılan bu Kardinal Montalte dostlarınızdan değil midir, madam?"

Fausta esrarlı bir tebessümle:

"Öyledir," dedi.

"Zannederim şu Crémone kardinalinin yeğeni ve Ponte-Maggiore Dükü Sfondrato da ahbaplarınızdandır."

Gülümsemesindeki esrar gittikçe daha göze görünür bir hal alan Fausta:

"Evet, majeste. Ponte-Maggiore dükü de ahbaplarım arasındadır," dedi.

"Sizin peşinizden İspanya'ya, buralara kadar da gelmişlerdi sanırım."

"Ben de öyle zannederim, majeste."

Kral bundan başka bir şey söylememişti ama soğuk bakışları bir an Espinosa'nın gözlerinde durmuş, başyargıç da bu bakışlara pek anlaşılmaz bir bakışla karşılık vermişti. Fausta, kralın bakışıyla başyargıcın buna verdiği cevabı derhal sezdi ve içinden:

"Espinosa beni iki adamdan kurtaracak. Bilmeden ve istemeden işime yarayacak. Çünkü bu iki kara sevdalı artık fena halde canımı sıkmaya başladı," diye söylendi.

Ve artık ölmüş olan V. Sixtus'u da hatırlayarak:

"İhtiyar cambaz nihayet öldü ha?" diye düşündü. "Acaba İtalya'ya mı dönsem? Vaktiyle girişmiş olduğum o büyük işe yeniden başlasam nasıl olur? V. Sixtus da öldükten sonra karşıma dikilecek güçte kim kalıyor?"

Gözleri derin derin düşünüyor görünen krala takıldı ve içinden söylenmeye devam etti:

"Hayır! Artık papalık hülyam tamamen söndü. Ama burada giriştiğim iş de önemi bakımından ötekinden aşağı değil. Hem kim bilir, belki de bu yoldan daha emniyetle papalık tahtına ulaşabilirim. Her şeyi düşünmek lazım. Belki de eski emellerimden vazgeçmiş görünürsem beni daha rahat bırakırlar. Hatta belki ihtiyar cambazın el koymuş olduğu servetimi ve ülkelerimi de yine bana geri verirler. Buradaki işimde başarılı olamasam bile o zaman yine hiç değilse İtalya'ya çekilir, tahtta hüküm sürerim. Hem sonra oğlum, Pardaillan'ın oğlu da var... Müthiş düşmanım öldükten sonra evladımı da rahat rahat arayabileceğim demektir. Böylece, sakladığım ve sırrını Myrthis'in bildiği hazine de kurtulmuş oldu... Hiç değilse, oğlum zengin bir insan olarak yaşayacak!.."

Ve kendi kendine şaşmış gibi içinden söylenmeye devam etti:

"Evladımı görme arzusu da neden yine içimde uyandı bilmem ki? Ne olursa olsun, isterse Espinosa, Montalte'yi tekrar Roma'ya göndersin ve İspanya'ya dost bir papa seçilmesine uğraşsın. Ben bu-

rada kalacağım. Burada, daha emin adımlarla amacıma ulaşacağım muhakkak..."

Fausta bu kararı verdiği sırada Espinosa da kendisine soruyordu:

"Siz, madam?.. Şimdi siz ne yapacaksınız?"

Espinosa ne kadar yüksek mevkide bir din görevlisi olursa olsun, kendisine bu kadar serbest bir küstahlıkla ne yapacağını soruşu, Fausta'yı sinirlendirdi. Kralın karşısında saygısızlık etmemeyi aklına koyup gayet tepeden bakan bir tavırla sordu:

"Hangi konuda?"

Espinosa bu kadarcık şeye aldıracak soyundan değildi. Hiç istifini bozmadan devam etti:

"V. Sixtus'un yerine kimin geleceği konusunda, madam..."

Fausta ilgisiz bir eda ile söylendi:

"Kimin papa olacağı benim ne umurumda?"

Espinosa parıldayan gözlerini Fausta'ya dikti ve ağır ağır, tehdit dolu bir sesle:

"Vaktiyle sizi ölüme bile mahkûm ettiren bazı teşebbüslere girişmemiş miydiniz? Sizi alt etmiş olan ve demin ölümü haber verilen kimsenin elinde aylarca mahpus kalmadınız mı? Bir zaman için vazgeçmiş olduğunuz emellerinizin gerçekleşmesi için en uygun zaman şimdi değil midir?"

"Söylediklerinizi anlıyorum, kardinal. Fakat müsterih olunuz, artık o düşüncelere kafamda yer yok. Onlardan kendi isteğimle vazgeçtim. Sixtus'un yerine geçen kim olursa olsun, beni yoluna dikilmiş görmeyecektir."

"Demek madam, bu ölüm anlaşmamızı değiştirmiyor ve siz İtalya'ya, Roma'ya gitmek fikrinde değilsiniz?.."

Fausta:

"Hayır, kardinal. Burada kalacağım," dedi ve boğa güreşini bütün dikkatiyle seyrediyormuş gibi göründüğü halde konuşulanlardan hiçbir şey kaçırmayan krala doğru dönerek sözlerine şunları da ekledi:

"Kral beni İspanya'dan uzaklaştırırsa o başka tabii..."

II. Felipe kadına hayretle baktı. Fakat Espinosa, krala konuşma

fırsatı vermeyerek onun yerine konuştu:

"Kralın sizi İspanya'dan uzaklaştırması söz konusu olamaz, madam. Siz onun en gözde misafirisiniz. Majestemiz sizi mümkün olabildiği kadar uzun zaman misafir edecektir."

Espinosa bu sözlerini insanın sinirine dokunan her zamanki sükûnetiyle ve krala manalı bir gözle bakarak söylemişti. Başyargıç bu sözleri söyledikten sonra hemen kralın locasından çekilip gitmişti. Görünüşte en kibar bir asilzade edasıyla söylenmiş olan bu sözlerdeki ince alay ve tehdidi sezebilmek için Fausta kadar zeki olmak gerekti. Müthiş kadın, önünde eğilen insanları yararak kendine yol açan Espinosa'yı arkasından gözle takip ederken, dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. İçinden söylendi:

"Git! Git de, istediğin papa seçilinceye kadar benim Sevilla'da gözaltında tutulmam için emir ver!.. Benim işime yarayan şeyler yaptığının farkında bile değilsin. Tıpkı beni Montalte ile Sfondrato'dan kurtardığını da fark etmediğin gibi..."

Beri yandan, Espinosa'nın bakışıyla dikkati çekilmiş olan kral da, "Yok canım!.. Bizi hemen bırakıp gitmek mi istiyorsunuz yoksa, madam?" diye sordu.

Fausta:

"Tam tersine, majeste. İspanya sarayında mümkün olduğu kadar fazla misafir kalmak konusundaki dileğimi belirtiyordum. Yalnız, majestenizin beni uzaklaştırmak istememeleri şartıyla," diye ilave etti.

"Sizi uzaklaştırmak mı, madam? Aman Tanrım! Böyle bir şeyi nasıl düşünebiliyorsunuz? Kardinal, size gayet doğru söylüyordu: Siz, sarayımızın en seçkin konuğusunuz! Sizi mümkün olduğu kadar fazla yanımızda alıkoymak isteriz. Hatta diyebilirim ki isteseniz de, istemeseniz de bizim adeta mahpusumuzsunuz, madam... Ama yine de bu mahpusluğun size sıkıntı vermemesi için elimizden geleni yapacağımızdan da emin olun!.."

Fausta ciddi:

"Majeste, iltifat ediyorlar," dedi.

İçinden de şöyle diyordu:

"Öyle olsun sayın kralım. Planım yolunda giderse, yarın da sen

benim mahpusum olursun!"

Bu işler olurken, ikinci boğa güreşi de olaysız bitmiş ve uşaklar, alanı temizlemeye başlamışlardı. Şimdi üçüncü güreşe, Don César'ın güreşine başlanmadan önce kısa bir ara verilmişti.

Don César'ın güreşi programda yer alan en parlak gösteri olacaktı. Bu yarışmayı herkes sabırsızlıkla ve birçoğu da değişik sebeplerden ötürü endişeyle bekliyordu.

Halk arasında iki çeşit seyirci vardı: Bunlardan bir kısmı bu güreşi son derece heyecanlı bir gösteri sayanlardı. Bunlar daha kalabalıktı ve gerçek seyircileri teşkil ediyorlardı. Hepsi de cesaretiyle kendilerini hayrette bırakan delikanlının samimi hayranlarıydı.

İkinci kısım seyirciler de ya Castrana dükünün gizli derneğine üye olmaları ya da Fausta'nın altınlarıyla satın alınmış bulunmaları sebebiyle bir şeyler bekleyenlerdi ve kendilerini basit seyirciler sırasından çıkarıp facianın aktörleri durumuna sokacak olan işareti bekliyorlardı. Bunlar harekete geçtikleri zaman hiçbir şey bilmedikleri halde, sırf Don César'ı sevdikleri ve kahramanlarına dokunulmamasını istedikleri için mücadeleye girecek olan asıl seyircileri de peşlerinden sürükleyeceklerdi.

Asilzadeler arasında kralın güvenini kazanmış birkaç kişi, ancak kralın bilinmesini lüzumlu gördüğü kadar şey biliyordu. Geri kalanlar da Don César'ın tevkif edileceğini biliyor ve bunun halkın ayaklanmasına sebep olmasından çekiniyorlardı.

Fakat bildikleri çok olsun, az olsun, bütün bu asilzadeler, krala ölesiye sadık kimselerdi. Çünkü başyargıç sadece krala sadık olanları davet etmişti. Zaten Don César alanın etrafındaki kulvarda Kızıl Sakal'ın imdadına koşmaya kalkıştığı vakit kendisine yol verilmemiş olması, kulvarı dolduran asilzadelerin hepsinin, onun tevkif edileceğini bilmelerinden ileri geliyordu. Mahkûm adama kimse yardım etmek istememişti.

Beri yandan bu asilzadeler ve halk kitlesinden başka, Espinosa'nın topladığı, alanı ve civar sokakları dolduran askerler de vardı ki bunlar bütün askerler gibi kendilerine verilmiş olan emirlere itaat ediyorlardı ve fazlasını bilmek merakında da değildiler. Fakat uzun zaman beklemekten bezmeye başlamışlardı ve bu güreşin sadece programın son gösterisi olduğunu ve işlerinin onunla biteceğini bildikleri için,

onlar da güreşi sabırsızlıkla beklemeye koyulmuşlardı.

Bütün bunlar, uşakların alanı temizlemesi sırasında halk kitlesini neden korkunç bir sessizliğin kapladığını ve niçin bu halin fırtınadan önceki ağır durgunluğa benzediğini anlatmaya yeter.

II. Felipe hisli bir adam değildi. Merhamet ve hoşgörü gibi nitelikler ona yabancıydı. Zaten bütün o korkunç kudreti de bu hissizliğine ve kendisine inanmış olmasına dayanıyordu.

Az önce neşesinden yerinde duramayan halkın birdenbire sessizleşmesi kralı da etkisi altına almıştı. II. Felipe soğuk bakışlarını balkonlardaki gösterişli kalabalığın üstünde gezdirdi. Orada oturanların hepsi rahat durumlarını onun sayesinde elde etmişti. Kralın onlardan korkusu yoktu. Fakat bakışları tribünlere erişince birdenbire kafasında bir soru doğdu:

"Acaba biraz sonra bunlardan kaçı sağ kalacak?.."

Bakışları bir süre tribünlere takıldı kaldı.

Sonra daha uzağa, halk kalabalığına baktı.

Orada iğne atılsa yere düşmezdi; insanlar birbirini çiğner haldeydiler. Birazdan kargaşalık başlayınca bu zavallı sürünün baştan aşağı kurban olacağından hiç şüphesi yoktu. Merhamet nedir bilmeyen kralın içi titredi ve birdenbire kafasında daha korkunç bir soru belirdi:

"Bu kadar insanı ölüme sürüklemek doğru mudur? Buna hakkım var mı?.."

Kendisini insanlardan daha da üstün bir ırk olarak gören krala ne oluyordu böyle? Kalabalığa gözleri sanki bir şey arıyor da bir türlü bulamıyor gibi bakıyordu. Uzaklara dalıp gitmişti.

Meydanın sonunda, güreşe hazırlanan katılımcıların olduğu yerin arkasına bir sunak hazırlanmıştı ve burada yedi kâfir yakılmıştı. Yanmış ölü bedenlerin külleriyle dolu bu alana kimse yaklaşamıyordu. Güreş alanında hazırlık yapılırken burası da unutulmamıştı. Çiçeklerle etrafı süslenmişti. Sanki bir önceki gün orada insanlar yakılmamış gibiydi. Kral da gözünü o sunaktan ayıramıyordu. Sanki sunak, kollarını açmış, krala yalvarır gibiydi.

II. Felipe soğuk bakışlarını halk kalabalığından uzun süre ayırmadı. Sonra yavaş yavaş, ileride boğa güreşçilerinin çadır kurmuş

oldukları sahaya baktı ve düşündü:

"Bu cinayetlere ne lüzum var? Şu delikanlılardan niçin korkuyorum? Sanki bir bildiği mi var? Bilse bile elinden ne gelir? Hiç! Bıraksam, yaşasa, daha iyi değil mi? Bütün işlerimin mükemmel bir şekilde yürüdüğü şu sırada ondan ne diye korkayım? Geriye bir Şövalye Pardaillan meselesi kalıyor... Onu nasıl olsa kafamda mahkûm ettim. Bugün değilse yarın yakalatıp ezebilirim. Evet, evet. Bu cinayetlerden vazgeçmek lazım."

Bu sırada bir ses kulağına fısıldadı:

"Son emirlerimi de verdim majeste! Artık kurtulamaz... Birazdan ikisi de elimize geçecek!"

Kral, titreyerek başını çevirdi.

Arkasında upuzun boyu ve kan rengi kardinal elbisesiyle Espinosa duruyordu. Az önce kesin kararını vermiş olan kral, başyargıcı görünce birdenbire kararsızlaşıverdi ve:

"Aldığımız haberlerden sonra bu işi ertelemenin doğru olacağı düşüncesinde misiniz, kardinal?" diye sordu. "Doğrusunu düşünürsek, Fransa'ya veya başka bir yere kovsak ve bir daha toprağımıza ayak basarsa öldürüleceğini bildirsek yetmez mi?"

Espinosa böyle bir karar değişikliğini hiç beklemiyor olmalıydı. Fakat hiç renk vermedi ve ne hayret, ne de memnuniyetsizlik belirtisi gösterdi. Herhalde efendisiyle sinsi bir tarzda mücadeleye ve kendi fikirlerini onunkilermiş gibi krala kabul ettirmeye alışıktı. Sanki iradesini ona da aşılamak istiyormuş gibi siyah gözlerini kralın soğuk bakışlı gözlerine dikti ve söylendi:

"İş sadece bu delikanlıya kalsaydı, kendisinden kolayca kurtulabilirdik, majeste! Fakat beri yanda o Pardaillan da var..."

Bu sözlere kulak kabartan Fausta'nın da içi titreyivermişti. Sakın kral, birdenbire affetmeye filan kalkışmasındı?.. Hele o Pardaillan'ı affetmek!.. O da Espinosa'ya yardım etmek istercesine gözlerini krala dikmişti. Fakat Felipe zaten Pardaillan'ı affetmek niyetinde değildi. Hemen cevap verdi:

"Pardaillan meselesini size bırakıyorum. Ama onun da idamını geciktirebiliriz!.."

Espinosa şiddetle cevap verdi:

"Mösyö Pardaillan, küstahlığının gerektirdiği cezayı lüzumundan fazla bekledi bile. Bu ceza fazla gecikmemeli. Bu mesele majestenin kişiliğiyle ilgilidir. Ben sağ oldukça kimse ölüm cezasını göze almadan majestemin şahsına el ve dil uzatamayacaktır!"

Kral boyun eğdi. Fakat hâlâ, tamamıyla razı olmuş görünmüyordu. Espinosa, yüreğinden geçenleri okumak isteyen gözlerle Fausta'ya baktıktan sonra:

"Hepsi bu kadar da değil majeste!" dedi. "Madam Fausta da benim meseleyi büyültmediğime şahittir."

Fausta şaşaladı:

"Ben mi? Benim şahitliğimin size ne bakımdan faydası dokunabilir ki?.."

Espinosa her kelimesinin üstüne basa basa konuştu:

"Şimdi anlayacaksınız, madam. Bazı hainler, bazı delileri bir araya getirerek majestemize karşı ayaklanmayı, hatta bütün halkı isyan ettirmeyi ve tahta bu delikanlıyı oturtmayı tasarlıyor ve buna hazırlanıyorlar. Halbuki majeste, birdenbire bu delikanlıya merhamet hisleri beslemeye başlıyor!"

Kral yüksek sesle:

"Siz neler söylüyorsunuz kardinal? Kellenizle oynadığınızın farkında mısınız?.." diye bağırdı.

Espinosa soğuk bir tavırla, "Biliyorum majeste!" dedi.

Felipe homurdandı:

"Ne diyorsunuz bakayım?.. Tekrarlayın şunu!"

Espinosa da homurtudan farksız bir sesle:

"Diyorum ki İspanya tahtına, hatta belki de kralın canına karşı bir suikast hazırlandı. Diyorum ki bu suikast olayı burada, belki de birazdan patlak verecek... Diyorum ki bu hainlik, müthiş bir örnek olacak ve uzun zaman unutulmayacak bir ceza ister... Diyorum ki hareketi bastırmak için her türlü tedbirim alınmıştır... Ve bu dediklerim için de burada hazır bulunan Prenses Fausta'yı şahit gösteriyorum!.."

Fausta, son derece kendine hâkim bir insan olmasına rağmen, denize düşüp de tutunacak bir şey arayan kimsenin bakışlarıyla et-

rafına bakınmaktan kendini alamadı. İçinde, düşünceler birbirini kovalıyordu:

"Espinosa her şeyi biliyor. Acaba nasıl öğrendi?.. Kimden öğrendi?.. Kimden öğrenirse öğrensin! Demek suikastçılar arasında biraz altın veya bir unvan uğruna hepimizi ele veren bir gammaz var... Herhalde tutuklanacağım!.. Mahvoldum! Budalacasına bu papazın kurduğu tuzağa düştüm. Beni de buraya kolayca getirtip kıskıvrak yakaladı... Hiç olmazsa üç muhafızımı getirseydim! Dövüşmeden ölmezdim!.."

Bu düşünceler yıldırım hızıyla kafasından geçerken Fausta'nın yüzü değişmemişti. Bu yüzde, az önceki hayret tebessümü olduğu gibi kalmıştı. Fausta kazanılmış oyun karşısında olduğu kadar, kaybedilmişinde de soğukkanlılığını korumasını bildirdi... Şüphe içinde titreyen kral, ona doğru eğilip:

"Duydunuz mu, madam? Söyleyin!.. Anlatın bakalım!.." diye sinirli sinirli sorduğu zaman, mağrur başını kaldırdı ve Espinosa'nın gözlerinin içine bakarak:

"Sayın kardinalin söyledikleri gerçeğin ta kendisidir..." dedi.

Kral sert bir sesle sordu:

"Peki, nasıl oluyor da bunu bildiğiniz halde bana haber vermiyorsunuz?.."

Fausta cesareti kendisi için tehlikeli olabilecek bir dereceye kadar vardırmak üzereydi. Şimdiye kadar bu cesaretini birçok vesileyle ispat etmiş olan bu yaman kadının eli belindeki küçük hançerin kabzasıyla oynuyor ve kartal bakışlı gözleri, kralın balkonuyla yer arasındaki mesafeyi ölçüyor ve ağzı son ve en küstahça sözlerini söylemek için açılıyordu ki birdenbire Espinosa'nın soğuk sesi duyuldu:

"Bendeniz, prensesin şahitliğine, sözlerimin kendisi tarafından tasdik edileceğini bildiğim için başvurdum. Fakat kendisinin böyle çılgınca ve daha başından başarısızlığa mahkûm bir teşebbüsten şüphe ettiğini söylemek istemedim. Prenses, majesteye bir şey söylemediyse, bunu kimseye iftira etmiş olmamak için yaptı. Üstelik benim her şeyi bildiğimin ve her ihtimale karşı tedbir aldığımın da şüphesiz farkındaydı."

Fausta, kendisini mahvedecek olan sözleri söylemedi. Sıçramak

için gerilen bacakları gevşedi. Eli hançerin kabzasından ayrıldı ve başyargıcın sözlerini başıyla doğrularken düşündü:

"Espinosa beni neden kurtarıyor? Bir şey bilmiyor da sadece benim gözümü korkutmak mı istiyor? Yoksa kendi gücüne olan güveni yüzünden bana önem mi vermiyor? Kim bilir... Fakat bunu bilmem lazım. Öğreneceğim! Evet, muhakkak öğreneceğim!.."

Kral da başyargıcın sözleriyle sakinleşerek Fausta'dan özür diledi:

"Sinirlenişimden ötürü beni bağışlayın, madam! Başyargıcın söyledikleri o kadar inanılmaz, akıl almaz şeylerdi ki herkesten ve her şeyden şüphe etmekte haklıydım..."

Fausta, kralın özür dileyişini, önemsemediğini açığa vuran bir baş işaretiyle kabullendikten sonra alanı seyreder göründü. Espinosa ise, kraldan istediğini henüz koparamadığı için, yine esrarlı bir sesle II. Felipe'ye döndü:

"Majeste, size gerçeği haber verdikten sonra canınıza kasteden bu hainleri affetmek lütfunda bulunduğunuz için hemen şimdi gidip daha önce verdiğim emirleri arzunuza göre değiştireceğim! Böylece meydanı onlara boş bırakacak ve istedikleri hainliği rahat rahat yapmalarına fırsat vermiş olacağım!.."

Espinosa bu sözlere cevap bile beklemeden sert adımlarla balkondan dışarıya doğruldu. Fakat kral arkasından seslendi:

"Durun kardinal!.."

Espinosa zaten bu emri bekliyordu ve efendisinin kendisini durduracağından emindi. Acelesiz, memnunluğunu açığa vurmayan, usta bir hareketle geri döndü ve gelip tekrar kralın koltuğunun arkasında yerini aldı. O zaman kral, balkondakilerin hepsinin duyacağı epey yüksek sesle:

"Kardinal!" dedi. "Siz benim en sadık tebaamdan birisiniz ve bugün bize yapmış olduğunuz hizmeti unutmayacağım!.."

Espinosa, kraldan istediğini koparmış ve hatta kralı kendisinden üstü kapalı bir surette özür dilemek zorunda bırakmış olmanın verdiği hazla eğildi.

Kral sözlerine şunları ekledi:

"Şu Don César'ın güreşini de başlatın bakalım. Endülüs'te kazandığı ünü hak edip etmediğini pek merak ediyorum doğrusu..."

ONUNCU BÖLÜM
CHICO'NUN ZAFERİ

Don César alanın çevresindeki kulvarda, bir elinde pelerini, diğerinde kılıcı olduğu halde bekliyordu. Pelerini kırmızı ipekten olup gayet ufaktı. Kılıcına gelince, o zamana kadar hiç kullanmadığı bu silah da çağının bilhassa demirciliği pek ileride olan Toledo şehrinin en usta demircilerinden birinin yapısıydı, küçük, fakat dayanıklı ve esnekti...

Don César, Pardaillan'la konuşmaktaydı. Yanında ayrıca iki yardımcısıyla Chico duruyordu. Alanın giriş kapısının yakınındaydılar. Şövalye gösteriyi buradan seyretmeye karar vermişti. Çünkü gözüne kestirdiğine göre, bir olay çıkarsa buradan alana girmek ve işe karışmak çok kolaydı. Alanın giriş kapısının çevresi hiç şüphesiz o günkü olaylar için getirilmiş kalabalık bir insan kitlesiyle çevriliydi. Pardaillan da, Don César da orada bulunan bu kalabalığa dikkat etmediler.

Güreşe başlama zamanı gelince Don César, şövalyenin elini sıkarak alana koştu ve boğanın çıkacağı kapının tam karşısında, hayvanın hücumunu karşılamaya hazır bir halde beklemeye başladı. İki yardımcısıyla artık hep yanında bulunacak olan uşağı Chico da onun arkasında yer aldılar.

Boğa güreşçisinin meydana girdiğini görünce, boğanın salıverilme zamanının geldiğini anlayan alandaki züppe asiller kalabalığı, tabana kuvvet, alanın etrafındaki kulvara ve tribünlerinin altına kaçtılar. Bu hızlı ve darmadağın kaçış her zaman olduğu gibi yine seyircilerin gülüşmelerine yol açtı.

II. Felipe'nin yüzüne bakıp düşüncelerini okuyarak kendilerine ona göre çeki düzen vermeye alışmış olan asilzadeler, kralı hiç umursamadan kahkahayı basıyor, alandan kaçanlarla kaba kaba alay ediyorlardı. Halk da kendini onlara uyduruyor, asilzade kalabalığı

gülerse, halk da gülüyor; alkışlarsa, halk da alkışlıyor; somurtursa, halk da somurtuyordu. Kendi başlarına ve istedikleri gibi eğlenmeye hakları yoktu. Çünkü aralarında boyuna engizisyon casusları dolaşıyordu. Hoşa gitmeyecek ufak bir alkış, bir söz veya kahkaha, bu işi yapanın başına anlatılmaz belalar getirebilir, onun engizisyon zindanlarını boylamasına yol açabilirdi. "Kutsal Ev" denilen bu gün görmez zindanlar, her zaman tıklım tıklım doluydu ve oraya bir kere girenin de bir daha ne zaman çıkacağı belli olmazdı.

Asilzadeler, Don César'ın kral tarafından ölüme mahkûm edildiğini biliyorlardı. Bu yüzden güreş alanına çıkan delikanlıyı diğer güreşçileri alkışladıkları gibi alkışlamaktan, ona sevgi gösterisinde bulunmaktan dikkatle kaçınıyorlardı. Birden bütün meydanı bir ölüm sessizliği kaplamıştı.

Fakat halk, Don César'ın mahkûm edildiğini bilmiyordu. Bilenler sadece Fausta'nın veya Castrana dükünün adamlarıydı ve onlar da kendisini canla başla korumaya kararlıydılar. Ne var ki Don César, aslında halk tarafından çok sevilen bir kimseydi. Zaten bugün buraya gelmelerinin ve saatlerdir beklemelerinin sebebi de o değil miydi?..

Asilzade tribünlerindeki sessizlik, ilk önce seyirci halk kalabalığını da şaşırttı. Fakat hemen arkasından Don César'a karşı besledikleri sevgi daha ağır bastı. Üstelik halk sevdiği adamın bu kadar soğuk karşılanmış olmasına da fena halde kızdı ve bu hareketi protesto etme arzusuna kapıldı. Don César meydanın ortasında, bir tarafın sessizliğini ve öbür tarafın da hiddetini fark ederek acı acı gülümsedi. Böyle karşılanmaya alışık olmadığı için çok üzüldüğü belliydi. Halk da onun bu üzüntüsünü sezmiş olacak ki mırıldanmaya başladı. Sonra bu mırıltı gittikçe artarak homurtu haline geldi ve nihayet kulakları sağır eden bir alkış tufanı koptu... Bu, asilzade güruhunun sessizliğine, halkın verdiği cevap oldu.

Don César, halkın gösterdiği bu ilgiye çok sevinerek kral balkonuna ve asilzade tribünlerine sırtını çevirdi, zayıf bir kılıç işaretiyle kendisini alkışlayan halkı selamladı. Sonra kral balkonuna döndü ve Pardaillan'ı bile hayran bırakan bir jestle kralı da selamlayıp Felipe'yi, ölüme mahkûm ettiği adamın selamına karşılık vermek zorunda bırakttı. Fakat kralın, önce halkın, sonra da kendisinin selamlanmasını hazmedemediği de yüzündeki soğuk ifadeden belli oldu.

Don César'ın çabucak karar verip yaptığı bu hakaret, sadece kral ve hiddetle mırıldanan asilzadeler tarafından anlaşılmakla kalmadı. Halk da bunu fark etmiş olduğunu Don César'ı tekrar daha şiddetle alkışlamakla belli etti. Şüphesiz aynı şeyi Pardaillan da anlamazlık edemezdi. Nitekim delikanlının bu müthiş cesaretini o kadar beğendi ki kendini tutamayıp yüksek sesle haykırdı:

"Bravo Don César!"

Don César, kendisi için özellikle değerli olan bu seslenişe dostça bir gülümseyişle cevap verdi.

Bu gibi küçük olaylar, günümüzde meydana gelseydi, belki de üzerinde durulmazdı. Fakat o çağda bunların önemi büyüktü. Çünkü dünyada bir İspanyol asilzadesinden daha mağrur ve alıngan kimse düşünülemezdi. Kral ise, memleketin bir numaralı asilzadesi olduğu için onun onuruna dokunmak demek, bütün asilzadeleri küçük görmek demekti. Bu ise, derhal cezası verilmesi gereken müthiş bir suçtu...

Ve Don César dedikleri asalete sadece mesleği sayesinde yükselmiş olan, ne olduğu belirsiz delikanlı, kralın onuruyla oynamıştı!.. Şu aşağılık halk kalabalığı da sevinçten ter ter tepinerek kendisini desteklemeye kalkışmıştı... Ve nihayet bir yabancı olan Fransız şövalye de yüksek sesle bağırarak bu hakarete katılmıştı.

Bunlar dayanılır şeyler miydi?..

Asilzadelerin kafaları kızıyor, gözleri parlıyordu. Eğer şu anda dikkati başka bir tarafa çekecek bir olay meydana gelmezse müthiş bir kargaşalık baş gösterecek ve asilzadeler yalın kılıç halkın üstüne saldıracaklardı ve Espinosa'nın umduğundan büsbütün başka bir çatışma başlayacaktı.

İşte tam bu sırada bütün dikkatleri üstüne çeken bir küçük olay meydana geldi. Bu olaya kendi de farkında olmadan yol açan Chico idi.

Ufacık boylu Chico'yu bütün Sevilla halkı tanırdı. Fakat her zaman paramparça elbiselerle dolaşan cüceyi böyle pırıl pırıl, göz kamaştırıcı kıyafetiyle gören seyirciler hayretten donakalmışlardı. Ve meydanda esen fırtınalı havayı yatıştırmak için, kalabalık arasından bir sesin:

"Yahu bu bizim Chico be!.." diye bağırması yetmişti. Bütün gözler cüceye çevrilmişti. Birbirlerine diş bileyen asiller de, halk da bir anda kinlerini unutarak, cüceyi hayran hayran seyretmeye koyuldular Don César'ın selamı meselesi unutuldu. Hatta Don César'ın kendisi bile bir an unutularak gölgede kaldı. Kral da bu ufacık yaratığa gülümsemek tenezzülünde bulunduğu için dört bir yandan hayranlık belirten sesler yükseldi. Özellikle asil kadınlar cüceye olan sempatilerini göstermekte erkeklerden çok daha ileri gittiler. Aynı zamanda tüm kadınların dudaklarında uçuşan kelime aynıydı: "Bebek! Sevimli bebek! Sevimli bebek! Oyuncak bebek!" Bu kelimeler arenada tekrar ve tekrar yankılanıyordu.

Chico ömründe hiçbir vakit bu kadar ilgi göreceğini hayal bile etmemişti. Zaten şimdiye kadar böyle bir gösteriye katılmış da değildi. Yirmi yaşında olmasına rağmen hâlâ sıkılgan ve çekingendi... Aklında şu düşünce dolaşıp duruyordu:

"Acaba benim küçük hanımım burada mı?.. Ah bir burada olsa da beni görse ve söylenenleri duysa!.. O zaman benim de erkek olduğumu ve kendisini bir erkek gibi sevdiğimi anlardı. Ah kendisini ne kadar sevdiğimi ve icap ederse uğrunda kanımı son damlasına kadar akıtacağımı bilse... Ah bir burada olsa!.."

Halbuki küçük Juana oradaydı. Orada, kalabalık arasında kaybolmuştu bir yerde... Chico onu görmüyordu, ama o, Chico'yu görüyordu. Yalnız görmekle kalmıyor, halkın hayranlık ifade eden seslenişlerini ve kibar kadınların dudaklarından dökülen gönül okşayıcı sözleri de işitiyordu. Hatta sevgilisinin hülyasına dalmış olan cücenin gördüğünden fazla olarak, bazı kibar kadınların El Chico'ya çapkın gözlerle baktıklarına da şahit oluyordu.

*

Juana o sabah Endülüslü birçok genç kızın yaptığı gibi töreni kaçırmak istememiş ve en şık elbisesini giymişti. Juana'nın şıklığa ve süse merakını, babasının da bu uğurda para harcamaktan çekinmediğini bildiğimiz için genç kızın nasıl yıldızlar gibi göz kamaştırdığını da tasavvur edebiliriz... Böyle kraliçeler gibi süslenip güzelleştiği sırada, handa birdenbire Pardaillan'la karşılaşmıştı. Şövalye, Juana'nın heyecanlanıp kızardığını fark etmemiş gibi davranarak onu yavaşça elinden tutup, genç kızın özel odasına götürmüş,

orada Juana'yla bir zaman baş başa kalmıştı.

Pardaillan bu kadar heyecanlı görünen genç kıza orada neler söyledi? Bunu belki de hikâyemizin devamı bize anlatacaktır. Şimdilik şu kadarını söyleyebiliriz ki bu konuşma epey uzun sürdü ve odasından çıktığı vakit Juana'nın gözleri şaşılacak kadar kızarmıştı. Belki o kadar kızarmamıştı da, genç kızın dadısı Barbara'ya öyle geldi. Bu dadı kızcağızı delicesine sever, onun peşinden ayrılmaz ve her isteğini yerine getirirdi. Yalnız onun da garip bir huyu vardı. Juana en basit bir istekte bulunmuş olsa bile Barbara homurdanmaya, söylenmeye başlar, Tanrı'ya, azizlere sığınır ve Juana'nın hiçbir arzusuna hemencecik razı olmaya yanaşmazdı. Bu direniş karşısında Juana istediğinden vazgeçmeye kalkışsa dadı tekrar homurdanmaya, söylenmeye, yeminler etmeye koyulur; biraz önce savunduğunun tam tersini savunmaya kalkıştığını fark etmeden tekrar ağzını açar, gözünü yumardı. Juana, dadısının bu huyunu bildiği gibi kendisini nasıl delice sevdiğini de bilirdi. Onun için Barbara ağzını açtığı vakit hiç sesini çıkarmaz fakat yine de bildiğini okumaktan şaşmazdı. Pardaillan'la konuşması da boğa dövüşünü seyre gitmek için verdiği kararı değiştirmemişti. Yola çıkmak vakti gelince, Barbara'ya da kendisiyle birlikte gelmesini söyledi ve söylenmesiyle beraber dadının bomba gibi patlaması da bir oldu:

"Nee?.. Boğa güreşine mi gideceksiniz?.. Sizin gibi bir hanım boğa güreşine gidecek ha? Aman Tanrım! Acaba dünyada kulaklarımın bu kadar münasebetsiz bir istek duyduğu oldu mu? Orası kendini bilen kızların yeri mi? Ha?.. Hiç değilse tribünlerdeki kibar hanımlar arasına katılmış olsaydınız aklım ererdi. Sanki aralarında sizden iyisini mi bulacaklar?.. Böyle zarif, böyle şık bir hanım aralarında var mı acaba?.. Bence sizin yeriniz onların yanı da değil, ancak kralın locası olabilirdi... Yoksa, öyle halkın arasına katılmak, pis heriflerin arasında ezilmek, itilip kakılmak, havasızlıktan boğulmak... Yoo!.. Bu kadarına delilik derler ha!.."

Juana bu sözlere kızmıştı. Arzusunda ayak diredikten sonra, tribünlere davet edilmediği için çaresiz halk arasına katılmak zorunda kalacağını, eğer Barbara gelmezse yalnız gideceğini söyledi. Bu sözler de dadıyı hop hop hoplattı:

"Ne?.. O kalabalığa yalnız başınıza mı katılacaksınız? Hem evinizde benim gibi güçlü kuvvetli hizmetçiler bulunsun, hem de yal-

nız gidin... İşte akıl sır ermeyecek bir iş daha. Yalnız giderseniz orada sizi kim koruyacak, sataşanları kim başınızdan defedecek?.. Yoksa o kadar ihtiyarlayıp işe yaramaz hale geldim diye mi beni istemiyorsunuz? Öyle şey yok... Ya ben de gelirim yahut sizi de bırakmam. Birisi size sataşsın da o zaman ihtiyar sandığınız Barbara neler yaparmış görün!.."

Böylece birlikte kalabalığa karıştılar. Giralda kadar şanslı çıkmayan Juana, ne oturacak bir yer, ne de üstünde ayakta duracak bir sıra bulabildi. Ufak boyu ile hiçbir şey göremiyordu ama çevresindekiler olanı biteni o kadar yüksek sesle anlatıyorlardı ki her şeyi görmüşçesine izliyordu. Pardaillan'ın müthiş bir cesaretle ortaya atılarak Kızıl Sakal'ı kurtarışını da böylece öğrenmişti de heyecandan yüreği ağzına gelmişti. Fakat birdenbire o sabah şövalyeden dinlediği sözleri hatırlayınca heyecanı, yerini tatlı hayallere bırakmıştı.

Kalabalık arasından bir ses, "Yahu bu, bizim Chico!" diye bağırdığı zaman da Juana'nın yüreği tekrar, bir an önce çarptığı gibi çarpmıştı. Bunun sebebini kendisi de bilmiyordu. Görmek istiyor, parmaklarının ucuna kalkıyor, yerinde sıçrıyor, fakat meydandaki cüceyi bir türlü seyredemiyordu. Ancak onun alkışlandığını ve hakkında söylenen övgü dolu sözleri duymuyor değildi. Aman Tanrım! Chico'nun bu kadar göz kamaştırıcı biri olduğunu kimden dinlese, söyleyenin aklından şüphe ederdi. Chico'nun bu kadar beğenilmesinden hoşlanmıyor değildi, fakat özellikle asil kadınların övgülerini işitip kendisinin bu kadınlar yanında bir hiç olduğunu düşündükçe hırsından kendini yiyip bitiriyordu.

Bir ara dayanamaz oldu. Her ne pahasına olursa olsun Chico'yu görmeye karar verdi. Acaba kibar kadınların bu kadar hoş, zarif buldukları Chico, canlı bir bebek gibi evirip çevirdiği, istediği gibi oynattığı Chico muydu? Sakın bunda bir yanlışlık olmasındı?.. Bir aralık fena halde sinirlenip hiddetlenerek, Barbara'ya bağırdı:

"Canım, beni kucağına alsana!.. Ben de Chico'yu göreyim!"

Sesi o kadar değişmişti ki, bu hale şaşıran Barbara hemen ilk defa olarak homurdanıp söylenmeyi unuttu ve hanımının yüreğinde pek de anlayamadığı bir şeyler olduğunu sezerek hemen Juana'yı havaya kaldırıp omuzlarına oturttu.

İşte o zaman küçük Juana, gösterişli elbiseleri içinde pırıl pırıl

parlayan Chico'yu gördü. Fakat gördüğü insan ona sanki hep o bildiği Chico değilmiş, sanki çocukluk arkadaşı Chico'dan başkasıymış gibi geldi. Halbuki Chico yine o Chico idi. Üstündeki şık elbisesinden ve şimdiye kadar Juana'nın hiç görmediği çalımlı tavrından başka değişik bir tarafı yoktu. Fakat Chico'da başkaca hiçbir değişiklik olmamasına rağmen Juana'ya tamamen yabancıymış gibi geliyordu. Acaba Chico'da kendisinin anlayamadığı, bilemediği, sezemediği bir başkalık mı vardı? Belki... Fakat küçük Juana bunların hiçbirini fark edecek durumda değildi. Bir sürü kibar ve güzel kadının ağzında El Chico hakkında övgü dolu kelimeler dolaşırken, Juana ne yaptığını bilmeden haykırdı:

"Benim o! O bebek benim!.."

Öfkelendiği zaman tepinmek âdetiydi. Şimdi Barbara'nın omuzlarında oturduğu için havada sallanan minimini ayaklarıyla tepinemedi. Fakat dadısının karnını davul gibi dövmeye başladı. Zavallı Barbara neye uğradığını anlayamadı. Hanımını da bırakamadı ve can acısıyla bağırmaya koyuldu:

"Amanın! Amanın!.. Ne yapıyorsunuz küçük hanım? Ne oldunuz böyle? Biraz kendinize gelin canım!.. Karnımı deşeceksiniz!.."

Fakat küçük hanımda söz dinleyecek hal yoktu. Nasıl biraz önce, 'Beni kucağına alsana!' diye bağırdıysa, yine aynı eda ile ve bir yandan da topuklarıyla Barbara'nın karnını döverek hırçın hırçın haykırdı:

"İndir beni! İndir beni!.. Bu edepsiz kadınları gözüm görmesin! Beni deli edecekler!.."

Zavallı dadı iyice afallamış bir halde, ne yapıp ne edeceğini şaşırarak küçük hanımı yere indirirken yüzüne baktı. Yalan değildi; küçük hanım, aklını kaybetmişe benziyordu. Juana, zavallı kadının aklını başından büsbütün uçuracak yeni bir harekette daha bulundu. Hemen, Barbara'nın eline yapıştı. Hıçkıra hıçkıra onu sürüklerken söylendi:

"Gel! Gidelim buradan!.. Artık bir dakika bile kalmayalım! Ben ne bir şey görmek, ne de bir şey duymak istiyorum!"

Ve dadıyı büsbütün deli eden şu sözleri ekledi:

"Hay sana lanet olsun! Nereden aklına geldi de beni buraya getirdin, bilmem ki!.."

Barbara süt dökmüş kedi gibi küçük hanımının peşinden giderken kendi kendine homurdanıyordu:

"Zamane kızı! Hem boğa güreşine gidelim diye ter ter tepindi. Geldikten sonra da haydi gidelim diye tutturdu... Muhakkak aklını oynattı! Başka ne olacak? Yoksa eşek derisi gibi topuklarıyla, dadısının karnına vurmaya cesaret edebilir mi!?"

Bu sözlerin devamına, kuşkusuz çocuğun bedenine girmiş olan kötü ruhu kovmayı amaçlayan haç işaretlerini ekledi.

Küçük Juana böylece boğa güreşinin sonunu beklemedi ve bu sayede de gösteriden sonra çıkıp birçok seyircinin hayatına mal olacak kargaşalıktan kurtuldu.

Chico, Juana'yı görmediği için genç kızın kapıldığı sinir krizini de öğrenemedi. Acaba görmüş olsaydı, o saf yüreğiyle bunun anlamını kavrayabilecek miydi? Zaten Juana da kendi içinde geçmekte olan değişiklikten o kadar habersizdi ki belki o anda Chico ile karşılaşmış olsaydı o zavallıyı döver, yerlere sürer, üstüne çıkıp sivri topuklarıyla onu çiğnerdi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM
YAŞASIN KRAL CARLOS!

Bu sırada boğa da meydana salıverilmişti. Hayvan her vakit olduğu gibi bu sefer de zifiri karanlık bir yerden güneş içindeki bir yere çıkan canlının kamaşan gözleriyle ortalığı şaşkın şaşkın seyretti. Kararsız, duraladı, kuyruğuyla sağrılarını dövdü ve başını salladı. Don César ise boğaya ışığa alışma imkânını verdikten sonra pelerinini açıp göstererek yüksek sesle bağırıp hayvanı coşturmaya uğraştı.

Boğa bu daveti tekrarlatmadı. Kızıl pelerin hemen gözünü aldı. Başını eğip pelerine doğru saldırıverdi.

Bu an, Don César'ın ölümünü isteyen seyirciler için müthiş bir heyecan saniyesi oldu. Pardaillan bile bu manzaranın heyecanına kapılarak azgın boğa ile karşısındaki delikanlının mücadelesini dikkatle seyretmeye koyuldu.

Don César yere mıhlanmış gibi duruyor, kımıldanmadan boğanın hücumunu bekliyordu. Tam hayvan kızıl pelerini boynuzlayacağı sırada ani bir hareketle pelerine yer değiştirtti. Boğa pelerine ve kendisine sürünürcesine geçti.

Bir saniye sonra seyirciler, Don César'ın, evinde geziniyormuşçasına, pelerini omuzunda, boğanın hücum ettiği yerde sakin sakin dolaştığını gördüler. Hayvanın hücumunun bu şekilde karşılanışı, sonsuz bir alkış tufanına sebep oldu. Asilzadeler bile güreşçiyi kralın gözünden düşmüş biri olmasına rağmen alkışladılar. Hatta kral bile takdir işareti yapmaktan kendini alamadı.

Boğa, hücumunun boşa gitmiş olmasının da verdiği şaşkınlıkla yeniden hücuma geçti. Don César pelerinine sarınmıştı. Arkasını boğaya dönmüş, rahat rahat yürüyordu. Boğa kudurmuşçasına sağa saldırdı, karşısında pelerini buldu. Geriye döndü, daha müthiş bir hızla sola saldırdı. Rastladığı şey yine kırmızı pelerin oldu. Çünkü Don César vücudunu bir sağa, bir sola kıvırarak hayvanın bütün hü-

cumlarını savuşturuyordu. Bununla da kalmıyor boyuna yarım daire çizerek yürüyor, fakat boğanın bu düzenli yürüyüş sırasında yaptığı bütün saldırılar boşa gidiyordu.

Ve alkışların sonu gelmiyordu.

Modern yarış tutkunlarının küçümseyerek gülmesine izin vermeyin! Lütfen bunun, modern boğa güreşi kurallarının oluşturulup uygulamaya konmasından üç yüzyıl önce olduğunu unutmayın.

Bugün çok doğal görünen şey, kişinin hayatını böylesine hor görmeyle riske atmaya cesaret edemediği bir zamanda, olağanüstü görünüyordu ki gerçekten de öyleydi. Böyle delice cesur hareketleri denemek, uygulamak için kendisiyle savaşan canavarın karakterini bilmenin gerekli olduğunu eklememiz gerekir mi? Her halükârda, boğa güreşçimizin o zamanlar bilinmeyen, birkaç yüzyıl sonra bulunan hareketleri, yeniliğin tüm cazibesine sahipti ve bu doğal olarak kalabalığın coşkusunu uyandırıyordu.

Boğa bütün hücumlarının boşa gittiğini görünce, bir an duraladı ve düşünür gibi bir tavır takındı. Sonra ayağıyla toprağı eşeledi, kulaklarını dikti ve hız almak için geriledi... Don César'a gelince, pelerinini gererek vücudundan biraz açıkta tuttu. Boğanın tam karşısına geçti. Kendisine iyice yaklaştı ve bir ayağını ileri uzatarak hayvanı kızdırmaya çalıştı. Tam boğa düşmanını gözüne kestirip yeniden saldırıya geçmişti ki, pelerin birdenbire aşağıya düşüverdi ve Don César vücudunu hafifçe büküp hücumu tekrar savuşturdu... Fakat bu defa ufacık kılıcının ucunda boğanın boynuzlarından çekip aldığı kurdeleler sallanıyordu!..

O zaman bütün bu sahneleri soluk soluğa ve heyecanla seyreden halk birdenbire ve çıldırmışçasına bağırıp çağırmaya, Don César'ı alkışlamaya başladı. Her tarafta heyecandan sapsarı kesilmiş yüzler ve yuvalarından fırlamış gözler görünüyordu. Tribünlerdeki kibar hanımlar, kendilerinden geçmiş bir halde, korku ve takdir çığlıkları atıyorlardı. Asilzadelerden birçoğunun ağzı şaşkınlıktan açık kalmıştı.

Don César'ın kendine has bir güreş stili vardı. Boğanın hücumunu yerinden bir adım bile kıpırdanmadan bekliyor ve hafif bir bel kırışıyla savuşturuveriyordu. Seyirciler her seferinde, Don César'ın bu defaki müthiş saldırıdan kurtulamayacağını, zira geciktiğini he-

sap ediyor, fakat delikanlının ufak bir vücut hareketiyle boğanın bu hücumunun da tam zamanında boşa çıktığını görerek heyecandan heyecana düşüyorlardı.

Fausta, görünüşteki kayıtsızlığının altında, bir yanlış adımın, yanlış bir hareketin, bir anlık dikkatsizliğin, hayallerinin umudunu taşıyan bu genç adamın ölümüne yol açabileceği düşüncesiyle ürpermekten kendini alamadı.

Yaşadıkça kendisine karısının ihanetini hatırlatan bu delikanlıya beslediği kin, ne kadar büyük olursa olsun, kral da locasında, heyecanını tutmak için dişlerini kıracakmışçasına sıkıyordu.

Yalnız Espinosa her türlü heyecana karşı bağışıklıymışçasına sakindi.

Bu arada şunu da belirtelim ki, kralın Don César'ı mahkûm ettiğini bilen asilzadelerden bazıları da için için delikanlının güreşten galip çıkmasını istiyorlardı. Halkın heyecanı ise zapt olunmaz bir dereceye varmıştı. Ortalık alkışlar, naralar ve çığlıklarla inim inim inliyordu.

Fakat gösteri henüz sona ermiş değildi.

Don César boğanın boynuzlarındaki kurdeleleri aldıktan sonra güreşin galibi sayılır ve isterse meydanı terk edebilirdi. Fakat onun âdetiydi: Hüneriyle boğayı alandan çıkarıp kovmadan ortadan çekilmezdi. Bunun için de boğanın sahaya girdiği kapıya gider, hayvanı oraya çekip kendine saldırtır, nihayet ustalıkla bir kolayını bulup, hızla saldıran boğayı, geldiği kapıdan içeri sokardı.

Alanın ortasında boğanın hücumlarını karşıladığı vakit, hiç değilse arkasında boş bir alan vardı ve gerekirse gerileyebilirdi. Fakat giriş kapısının önünde bu ümit de yoktu. Gerileyemezdi. Ancak sağa sola kaçabilirdi. Eğer boğanın geçeceği kapıyı açmakla görevli hademe, bir saniye tereddüt ederse Don César'ın işi bitikti. Bu an, güreşin en tehlikeli saniyesiydi.

Halk bunu biliyor ve bu anı soğukkanlılıkla karşılamak için derin derin nefes alıyordu. Don César da kendisine çizdiği güreş programının son bölümüne hazırlanıyordu. Fakat hazırlık yapanlar sadece halkla Don César değildi. Öte yanda Espinosa'nın askerleri de prensi tutuklamaya hazırlanıyorlardı. Alanı çeviren kulvar bu askerlerle doluyordu. Bunların hepsinde ayaklanmaya kalkışacak halkı

yola getirecek çakmaklı tüfekler vardı. Bütün bu askerler özellikle tribünlerin karşı tarafındaki halkın önünde toplanıyorlardı. Bunda anlaşılmayacak bir taraf yoktu. Tribünlere hep kralın sadık kulları, asilzadeler davet edilmişti. Onların bulunduğu tarafı kontrol altına almaya veya korumaya lüzum var mıydı? Gerekirse bu asilzadelerin hepsi kraldan tarafa muhafızlar olup çıkıverirlerdi. Bu bakımdan mantıki olarak, asıl büyük hazırlıklar halk tarafında yapılıyordu. Bu kısma askerlerle subaylar sessiz sedasız, tam bir düzen içinde yığılıyor ve hepsi de bir işaretle alana atılmaya hazır bir halde bekliyordu.

Eğer halk ayaklanmaya kalkışırsa, bir yandan bu askerlerin, öbür taraftan da meydana çıkan sokakları ve evlerin balkonlarını tutan diğer askerlerin ateşine tutulacak, iki yandan çevrilmiş olacaktı. Bu bakımdan Don César'ı tevkif edecek olanların onu tribünlerden tarafa götürmeleri yeterliydi. Oradakilerin hepsi, kendilerinden tarafa olduğu için, ödevlerini kolayca başarmış olacaklardı. Onları bu tevkiften kimse alıkoyamazdı. Çünkü onlar, bu işi başarırken kulvardaki askerler de halka engel olmaya çalışacaklardı.

Seyircilerin çoğu kulvarlara askerlerin yığılışını fark etmedi. Edenler de önemsemediler. Fakat işin içyüzünü bilenlerin hepsi bu harekâtın farkına vardı. Ancak bunlar görevleriyle ilgili olarak aldıkları emir gereğince yerlerinden kımıldamadılar.

Pardaillan tribün tarafında, yani askerlerin tuttuğu kısmın tam karşısındaydı. Bütün olan bitenleri hemen gördü ve yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi.

Don César güreşe başlarken çevresinde on beş kadar hademe görmüş, boğa salıverildiği zaman bunlar da çil yavrusu gibi dağılmıştı. Delikanlı başlangıçta hademelerin ortadan çekilmesine pek dikkat etmemişti. Fakat güreşin sonuna yaklaştıkça sahanın kenarında bekleyen bu hademelerdeki değişiklik dikkatini çekti. Çünkü o zamana kadar gösterişsiz bir tavırla bekleşen bu adamlar, gösteri sonuna yaklaştıkça o zamana kadar görüldüklerinden daha başka kimseler olduklarını belirtecek sert bir eda takınmışlardı. Öte yandan, nereden çıktıkları bilinmeyen birtakım asilzadeler de bunların arasına katılmış, grup kalabalıklaşmış ve boğanın gireceği kapı tarafında birdenbire büyük bir topluluk meydana gelmişti. Üstelik bu toplulukta bulunanların birbirleriyle fısıldaşmaları önceden anlaşmış olduklarını açıkça gösteriyordu. Bu, ilk bakışta hademe sanılan

kimselerin aslında hiç de öyle olmadıklarını ispat eden bir durumdu. Boğanın gireceği kapının çevresinde tetikte bekleyen bu adamlar bir parola ile harekete geçecekmiş izlenimini veriyorlardı.

Tam bu sırada Şövalye Pardaillan'ın kulağına harıl harıl çalışan birtakım testere sesleri çalındı. Şöyle bir etrafa göz gezdirince birtakım işçilerin alanı çeviren tahta parmaklığı kesmekte olduklarını gördü. Bu adamların alana giriş kapısını dar buldukları için parmaklığı keserek kendilerine yol açtıklarını anlamak için pek keskin zeka sahibi olmaya lüzum yoktu. Gerçi başka birtakım adamlar da bu testere seslerini bastırmak için birtakım gürültüler çıkarıyorlardı, ama dikkat eden biri için olay gayet açıktı. Şövalye, kendi çevresindekilerin yüzlerini de şöyle bir gözden geçirmeyi ihmal etmedi ve bunlar arasında, bir gece önce Fausta'nın toplantısında gördüğü yüzlere benzeyen yüzleri hatırlar gibi oldu.

O zaman her şeyi anladı ve gülümseyerek:

"Vay canına!" diye söylendi. "Eğer bunlar da Fausta'nın müstakbel İspanya kralı için tuttuğu muhafızlar değilse bileklerimi keserim. O halde bizim prens kendini bile bile attığı bu tuzaktan sağ salim kurtulacak. Bu kalabalık parmaklığı devirince, bir anda korumakla görevli oldukları delikanlının etrafını sarıverecek... Ondan sonra da Espinosa hazretleri avucunu yalasın... İşler yolunda gidiyor..."

Doğruydu. Don César için işler yolunda gidiyordu. Fakat acaba Pardaillan için de aynı şey söylenebilir miydi? Pardaillan burasını düşünmeye bile lüzum görmedi. Çünkü bizim şövalye, yeryüzünü dolduran ve kendilerine layık olmadıkları kadar önem veren insanların tersine, gerçek değerini hiç bilmeyen biriydi. Bu da bir karakter meselesidir. Malum ya, huy canın altındadır, can çıkmadıkça huy da çıkmaz.

Pardaillan, Don César için her şeyin yolunda gittiğini fark ettikten sonra, kendisinin belki de çok kötü bir durumda olduğunu aklına bile getirmeden, kuşkusuz ve kuruntusuz tekrar güreşle ilgilenmeye başlamıştı. Daha önce de söylediğimiz gibi artık güreşin son ve en heyecanlı anı gelip çatmıştı. Don César arkasını boğanın çıkacağı kapıya dayamış, hayvanı kendine çekmeye uğraşıyor ve halk da güreşin bu en tehlikeli anını soluk soluğa seyrediyordu. Acaba delikanlı bu son oyununda da başarıya ulaşacak mıydı? Yoksa çok

ileri vardırdığı cesaretinin bedelini canıyla mı ödeyecekti?

Birkaç dakika sonra gösteri bitecekti. Don César bu ustalık, çeviklik, cesaret ve zeka oyunundan ya zaferle çıkacak ya da feci bir şekilde ölecekti. Onun için şövalye de bütün dikkatini güreşe vermişti.

Fakat birdenbire tuhaf bir önseziyle başını çevirip baktı ve bakar bakmaz da birkaç adım ötesinde Bussi-Leclerc'in ona avını kollayan bir canavar gibi kötü kötü bakmakta olduğunu gördü; kendi kendine:

"Vay canına!" diye söylendi. "Herifin gözleri tabanca olsaydı, çoktan öbür dünyayı boylamıştım!"

Birçok insanın tersine, Pardaillan en önemsiz ve saçma görünen olaylar üzerinde önemle durur ve bunlardan birtakım sonuçlar çıkarmaya çalışırdı. İçinden:

"Acaba Bussi-Leclerc, neden şimdiye kadar güreşi seyrettiği pencereyi bırakıp da buralara kadar zahmet etti?" diye söylendi. "Buraya kadar, beni seyretmeye gelmedi ya... Yoksa bu kadar zamandır boşu boşuna peşinde koştuğu intikam düellosunu teklif etmeye mi geldi? Doğrusu şuracıkta, bütün İspanya huzurunda, kendisine son bir ders vermeyi istemiyor değilim. Bussiciğim, bu dayağı da yerse, muhakkak kederinden geberir, ben de nihayet rahata ererim!"

Böylece söylenerek Bussi'nin yüzünü inceledi ve adamın, çevresindekilere anlamlı anlamlı baktığını görünce:

"Tamam," diye mırıldandı. "Bizim Bussi, buraya bir bölük silahlı askerle beraber gelmiş. Yoksa kendisinden bu kadar emin duramazdı..."

Hemen aynı anda kaşları çatıldı:

"İyi ama nasıl oluyor da Bussi, İspanyol askerlerine komuta ediyor? Sakın beni tevkif etmeye gelmiş olmasın?" diye düşündü.

Bunu düşünürken de kemerini düzeltip kılıcını kınında gevşetti ve her ihtimale karşı hazırlandı. Pardaillan kendisinin de Don César kadar belki de ondan fazla tehlikede olduğunu pek geç anlamıştı. Fakat anladıktan sonra da kafası işlemeye koyulmuş ve her türlü tedbirini almaya başlamıştı.

Tam bu sırada gökleri inleten bir alkış tufanı Don César'ın zaferini kutluyordu.

Boğa epeydir kendisini aldatıp çılgına çeviren adamın son hilesine de kanmış, saldırıyorum sanarak kendini alanın kapısından içeriye, karanlık hücreye atıvermişti: Arkasından kapanan kapı hayvanın bir daha sahaya dönmesine imkân bırakmadı.

Don César kendisini alkışlayan halka kılıcıyla bir selam verdikten sonra güreşin başında Giralda'yı gördüğü yere, kurdeleleri sevgilisinin ayakları dibine koymaya gitti.

Fakat aynı anda Pardaillan'ın yakınındaki tahta parmaklık şiddetli bir itişle yıkıldı ve elliden fazla asilzade ile sahte hademe alana dolarak Don César'ı çepeçevre sarıverdi... Bu adamlarda, sanki delikanlının zaferini kutlamaya gelmiş, hararetli seyirciler hali vardı ama amaçları kendisini korumaktan başka bir şey değildi. Yine aynı anda kulvarı dolduran askerler de alana fırlayıp halkın önüne duvar gibi çıktılar.

Bütün bu askerlerin tüfeklerinin fitilleri ateşliydi ve en ufak bir işaret üzerine ateş edecekleri belliydi.

Halk bu olanlardan şaşkına dönmüştü.

Öbür yandan bir subay, peşinde yirmi asker olduğu halde Don César'a yöneldi. Fakat delikanlının etrafını az önce parmaklığı devirip alana saldıranlar almıştı ve neye uğradığını anlayamayıp kendini korumaya çalışan Don César'ı sürüklüyor, gitmek istediği yönün tam tersine götürüyorlardı. Başlangıçta bir tek adamla karşılaşacağını düşünerek, amirlerinin yanına yirmi asker vermelerine içerlemiş olan subay şimdi birdenbire maiyetinin iki-üç katı bir insan kalabalığıyla karşılaşınca, gülünç olacağını kestirmiş, daha beter sinirlenmişti. Delikanlıyı çevirenlerin bir türlü kendisine yol açmadıklarını görünce sert davranmaya ve karşısındakileri ürkütmeye karar vererek gür bir sesle haykırdı:

"Tutun! Yakalayın! Kral adına tevkif edin!"

Bu sözleri söyledikten sonra durdu ve artık Don César'ı getirip kendisine teslim edeceklerini sandı. Halbuki delikanlıyı çeviren kalabalığın kralı filan umursadığı yoktu. Bu seslenişe kimse kulak asmadı. Daha fenası, orada bulunanlar bu olayı kılını bile kıpırdatmadan seyreden kralın gayet iyi duyduğu ve subayın yüzüne şamar gibi inen bir sesle haykırdılar:

"Yaşasın Don Carlos!"

Kimsenin beklemediği bu sesleniş, kralın adamlarını gürz yemişe çevirdi. Ve bu sesleniş bir işaret olmalıydı ki birdenbire binlerce gırtlaktan kulakları uğuldatan bir haykırış yükseldi:

"Yaşasın Kral Carlos! Yaşasın kralımız!"

İşin farkında olmayanlar tıpkı asilzadeler gibi dehşet ve hayret içinde bakışıp dururlarken, birdenbire kulaktan kulağa Don César'ın tevkif edilmek istendiği haberi yayıldı. Öyleyse alkışlanan, 'Yaşasın Kral!' diye seslenilen bu Carlos kimdi? Bu sorunun cevabı hemen veriliyordu: Carlos, Don César'ın ta kendisiydi.

Evet, Don César, Endülüs'ün göz bebeği, kendisine öldüresiye bir kin besleyen Kral Felipe'nin oğluydu. Biraz gayret, biraz cesaret gösterirse şu mendebur kral ve etrafını çeviren asillerle papazlar, coşan halkın önünde sele kapılan birer saman çöpü gibi sürüklenip gidecekler ve İspanya, halk arasında yetişmiş, halkın acılarını tatmış, ona yardım etme yollarını daha iyi bilen, insan bir krala kavuşacaktı.

Halkın bir kısmı bütün bunları umulmayacak kadar kısa bir zamanda sezip kavramıştı. Fakat birçoğunun da olup bitenlerden bir şey anlamadığını itiraf etmeliyiz... Onların bildiği tek şey Don César'ın tevkif edilmek istenmesiydi. Ama kendisi kralın oğluymuş da tahta oturacakmış... Orasını pek umursamıyorlardı. Böyleleri gözünde Don César sadece çok sevdikleri boğa güreşçisiydi. Onu tevkif etmek istiyorlardı ha? Yoo! Bak, bu kadarı fazlaydı işte. Onu tevkif mi edeceklerdi? Eh, gelsinlerdi de görsünlerdi bakalım, Endülüs halkı gözünün bebeği gibi sevdiği Don César'ını kolay kolay tevkif ettirir miymiş?..

Castrana dükünün tahminleri doğru çıkıyordu. Dövüş meraklısı olan bütün bu basit halk kalabalığının gözünü bir anda hiddet bürüdü.

Birdenbire kimin tarafından getirildiği, nasıl dağıtıldığı belli olmadan, ortalıkta silahlar belirdi. Silahsız olanların kiminin elinde bir bıçak, kimininkinde bir hançer, kimininkinde de dolu bir tabanca belirdi. Ve hemen aynı anda da korkunç bir kitle haline gelen halk seli parmaklığı paramparça ederek, hareketsiz duran askerlere doğru saldırmaya geçti.

Kralın askerlerinden bir kısmına komuta eden yaşlı bir subay, bir

an, başlayacak mücadelenin büyük bir faciayla sona ereceğini düşünerek halkı durdurmak istedi:

"Kimse kımıldamasın! Yoksa ateş açtıracağım!" diye bağırdı.

Halktan biri korkusuzca haykırdı:

"Açtır!.. Ama ondan sonra tüfeklerinizi doldurmaya vakit bulamayacaksınız!"

Başka biri peşindekileri sürükleyici bir coşkunlukla:

"İleri!" diye bağırdı. Ve hep birlikte ileri yürüdüler. Fakat yaşlı subay da tehdidini yerine getirdi.

Civar evlerin camlarını sarsan müthiş bir gürültüyle boşalan tüfekler, halkın ön safındakileri kanlar içinde yere seriverdi.

Böyle feci sahnelerde en soğukkanlı insanların bile şaşkına düştükleri olur. Bazen bu çeşit şaşkınlıklara şükretmelidir. Mesela burada da halkın hücumunu gören subaylar, askerlerini art arda saflar halinde dizseler ve ilk saf tüfeklerini boşalttıktan sonra yerini ikinci safa bıraksa, bunu üçüncüsü ve diğeri takip etse ve bu arada da ateş eden saflar tekrar silah doldurabilseydi, iş bir katliam halini alır ve ortalık bir gelincik tarlasına dönerdi. Fakat subaylar şaşkınlıkları yüzünden bunu akıl etmemişler ya da düşüncelerini askerlerine iletmeye vakit bulamamışlardı. Askerler toplu halde ateş ettiler ve tüfekleri boşalınca, halkın saldırısını kılıç veya hançerlerle karşılamak zorunda kaldılar. O zaman, çarpışma eşit şartlar altına giriverdi.

Bu göğüs göğüse çarpışma gerçekten çok şiddetli oldu.

Bu arada Don César da bağırıp çağırmasına, debelenmesine ve kendini korumaya gayret etmesine rağmen sürüklenip duruyordu. Önce çevresini saranlar elli kişi kadardı, ama sonradan, nereden çıktıkları belli olmayan birçok kimse daha onlara katılmış, hepsi neredeyse beş yüz kişi oluvermişti. Don César'ı yirmi askerden kurtarmak zor değildi ama asıl mesele kendilerine yolu kapayacakları muhakkak olan asilzadeler arasından geçmekti. Bunu bilen ve güreş alanını çok iyi tanıyan Castrana dükünün öğütlerinden yararlanan Fausta, bu kaçırma planını pek ustaca hazırlamıştı. Takip edilecek yol önceden çizilmişti. Olması gerektiği gibi, yol titizlikle takip ediliyordu: Don César meydanın çıkış kapısına, askerlerin asıl kalabalık bulundukları kısma değil, alanın ucuna, güreşçilerin çadırlarının bu-

lunduğu tarafa götürülüyordu. Her şeyi önceden hesaplayan Espinosa bile Don César'ın buraya götürüleceğini düşünemezdi. Çünkü buradan çıkış imkânı yoktu. Bütün sokakları askerler kesmişti. Bu bakımdan orada da yeniden asker bekletmek lüzumsuzdu. İşte Fausta bu düşünceye dayanmış, planını ona göre hazırlamıştı. Nitekim buralara kendi adamlarını doldurtmuştu ve Don César oraya götürülünce, adeta elden ele devredildi. Sonra asilerden birinin evine sokuldu. Delikanlı buraya zorla girdi ve neye uğradığını anlayamadan da kendini tekrar sokakta buluverdi. Fakat bu sefer çıktığı sokak, bütün asker kordonlarının gerisinde, ıssız bir yoldu. Askerler yalnız önlerini kolluyor, arkalarında neler olduğunu düşünmüyorlardı. Böylece bütün engeller aşıldıktan sonra, tekrar Fausta'nın yerleştirdiği nöbetçi kolları yardımıyla Don César şehrin ta dışına çıkarıldı ve nihayet her haliyle zindana benzeyen bir odaya kapatıldı.

*

Ancak burada Don César'ın kendisini tehlikede bildiği ve tehlikeden kurtardığını hissettiği halde neden direndiği de sorulabilir. Bunun tek sebebi Giralda idi. Don César, çevresini saran kalabalıkla boğuşurken yalnız onu düşünmüş ve:

"Bu müthiş kargaşalıkta acaba o ne olacak? Onun başına neler gelecek?" diye mırıldanmaktan kendini alamamıştı.

Gerçekten de bu nokta önemliydi. Çünkü halk, kralın askerlerine saldırdığı sırada Giralda seyirci kalabalığının en önündeki sırada bulunuyordu ve tüfeklerin ilk ateşine hedef olmaması imkânsızdı. Bununla birlikte genç kız ilk anda korkmadı ve sadece hayrete düşerek ayağa fırlayıp bağırdı:

"Ne oluyor?!.."

Kendisini ön safa kadar itmiş olan kibar şövalyelerden birisi, daha önce aldığı tembihlere uyarak, "Don César'ı tevkif etmek istiyorlar," dedi. "Bu iş zor olacak, zira burada onu korumaya azmetmiş binlerce hayranı var. Fakat her şeyi önceden düşünen kralımız ona göre tedbir aldı. Eğer sözüme inanırsanız, buralarda durmayın küçük hanım! Çünkü birazdan buraları ölülerle dolacak!.."

Bu sözlerle şaşkına dönen kızcağız:

"César'ı tevkif mi edecekler?" diye bağırdı. "Peki ama neden? Suçu neymiş ki?"

Sonra yüreğinin sesine uyarak, sevdiğinin imdadına koşmaktan, vücudunu ona siper etmekten başka bir şey düşünmedi. Hemen yerinden fırlamak istedi. Oysa burada bulunanların hepsi, hatta genç kızın yanında bekleyen iki nöbetçi ile buraya Giralda için dikilmiş kimselerdi... Hepsi de Centurion'un genç kızı kaçırmakla görevlendirdiği adamlardı. Yapacakları iş kendilerine apaçık anlatıldığı için ne söyleyeceklerini ve ne tavır takınacaklarını pek iyi biliyorlardı. Nitekim Giralda için bir adım atmak bile mümkün olamadı. Bir yandan iki asker önüne geçip yolunu keserken öbür yandan da o nazik görünüşlü şövalye bileğinden yakalayıp kendisini olduğu yerde tuttu. Bu şövalye aynı zamanda bu kaba hareketini affettirmek istercesine:

"Aman, ne yapıyorsunuz küçük hanım? Sakın yerinizden kımıldamayın! Kendinizi muhakkak ölüme atmış olursunuz!.." dedi.

Giralda çırpınarak bağırdı:

"Bırakın beni!"

Ve birden imdat istemeyi akıl ederek haykırdı:

"İmdat! Giralda'ya sataşıyorlar! Don César'ın nişanlısına sataşıyorlar, imdat!"

Bu haykırış, genç kızı kaçırmakla görevlendirilmiş olanların elbette işine gelmezdi. Zira Giralda, Don César gibi tanınmış bir adamın adını haykırır ve halkın dikkatini çekerek kimsenin hoşlanmadığı Centurion'un adamlarına saldırtırsa, işin rengi değişebilirdi. Centurion'un en yakın adamlarından biri olan nazik şövalye, durumun önemini hemen kavradı ve genç kızın bileğini bırakarak:

"Aman, ne münasebet, efendim?" diye söylendi. "Endülüs'ün en dilber kızı Giralda'ya sataşmak ne demek? Kendimi takdim edeyim: Ben Don Gaspar Barrigon... Sizi temin ederim ki kendinizi boşuna ölümün kucağına atacaksınız, hanımefendi! Lütfen şu sıraya çıkın da bakın, Don César'ın taraftarları, onu tevkif için gelen askerlerin elinden nasıl kaçırıp kurtarıyorlar? Bakın, subay hiddetinden nasıl bıyıklarını yoluyor?.."

Kendisini Gaspar Barrigon diye tanıtan adamın sözünü dinleyerek bir sıraya tırmanmış olan Giralda:

"Kurtuldu ha?" diye bağırdı ve derhal yere atlayıp söylendi: "Hemen onun yanına gidelim!"

Barrigon acele etti:

"Gelin küçük hanım!.. Ben olmazsam, imkânı yok bu kalabalığın içinden geçemezsiniz. Hem artık hiç vakit kaybetmeyelim. Birazdan buraya kurşun yağacak!"

Giralda önce bu daveti kabul etmeyip kendi başına gitmek istediyse de etrafındakileri kımıldatamayacağını gördü. Adam da ısrar etti:

"Benimle gelin, hanımefendi!.. Benden korkmanıza sebep yok. Ben Don César'ı taparcasına severim ve onun nişanlısına yardım etmekten şeref duyarım!"

Bir yandan da etrafına dirsek atıyordu. Adamları da hemen çekilip yol veriyorlardı. Giralda, bu manevranın danışıklı dövüş olduğunu elbette bilemezdi. Adamın sözlerinde samimi olduğunu sandı. Nişanlısına bir an önce kavuşmak istediği için uzun boylu düşünmeye lüzum görmedi.

Birkaç saniye sonra kalabalıktan sıyrılıp çıkmış, meydanın civarındaki küçük bir sokağa ulaşmışlardı. Giralda o sırada kendisini kalabalıktan kurtarmış olan bu sevimsiz adama teşekkür etmeye bile lüzum görmeden kaçmak istedi. Fakat birdenbire çevresinde yirmi kadar haydut kılıklı adam belirdi ve genç kıza yol vermek şöyle dursun, tam tersine çevresini sarıverdi. Giralda bağırmaya kalktıysa da aynı anda meydandan gelen yaylım ateşinin kulakları uğuldatan gürültüsü içinde sesi eriyip gitti. Genç kız neye uğradığını anlayamadan kıskıvrak yakalanmış, elden ele aktarılarak bir atın terkisine bindirilmişti. Hayvanın binicisi kendisini sımsıkı yakalayıp kıpırdanmasına bile imkân bırakmazken, alaylı bir sesle söylendi:

"Direnmene gerek yok tatlı güvercinim. Bu sefer elimdesin ve kolay kolay kurtulamayacaksın!"

Giralda gözlerini kaldırıp kendisiyle bu kadar kaba bir tarzda alaya cesaret eden adama bakınca, bunun Centurion olduğunu gördü. O zaman mahvolduğunu anladı. Hele etrafındaki atlılara bakıp da bütün bunların kendisine seyircilerin en ön safına kadar yol vermiş olan erkeklerin yüzlerine benzediğini ve bu yüzlerin daha önce fark edemediği kaba haydut suratları olduğunu görünce kurtuluş ümidini büsbütün yitirdi.

Nasıl olmuştu da bu kadar kolayca tuzağa düşmüştü?

Yaralı bir kuş gibi bir süre çırpındıktan sonra kendini bırakıverdi. Gözlerini kapadı. Bayılmıştı...

Centurion genç kızın bu halini görünce vahşi bir alayla kahkahayı basarak:

"Ha! Ha!.. Piliç kıvamına geldi. İşimiz çok kolaylaştı demektir..." dedi. Ve adamlarına:

"Haydi bakalım, yola!" emrini verdi. Ve kucağındaki değerli yükü olduğu halde etrafındaki haydut sürüsünün ortasına geçti. Hep birlikte dörtnala yola koyuldular.

ON İKİNCİ BÖLÜM
PARDAILLAN'IN KILICI

Bussi-Leclerc'in Şövalye Pardaillan'ı öldürme teşebbüsünün nasıl suya düştüğünü daha önce görmüştük. Aslen cesur bir adam olan Bussi'nin böyle bir başarısızlığa uğradığı için ne kadar hırslanıp kahırlanmış olduğunu da biliyoruz. Bussi-Leclerc, Pardaillan'la son defa karşılaştığı ve şövalyeyi yalın kılıç üstüne yürürken gördüğü vakit, onun kendisini tekrar silahsız bir hale getireceğini anlamış, böyle utanç verici bir duruma düşmemek için kılıcını kendi kendine fırlatıp bir çılgın gibi kaçıp gitmişti... Arkasından yetişen Pardaillan'ın, "Haydi mendebur, seni affettim!" sözü ise kendisini büsbütün zıvanadan çıkarmış, adam dosdoğru odasına koşarak saatlerce kapanıp hırsından hüngür hüngür ağlamıştı. Onun bu hali, ilk bakışta garip görünürse de aslında normal karşılanmalıdır. Bussi'nin, Fransa'da yetişmiş en ünlü silahşorlardan biri olduğu halde Pardaillan'ın onu nasıl silahsız duruma getirip gülünç ettiğini hatırlamalıyız. Bussi-Leclerc, bu büyük hakaretin intikamını almak için az uğraşmamış, şövalyeye az meydan okumamıştı. Ne çare ki her seferinde sonuç aynı olmuş ve her defasında Pardaillan galip gelmişti. Üstelik şövalyenin Bussi'yi öldürmemekte ısrar edişi de ona pek dokunmuş ve bu durum, sonunda Leclerc'in içinde şövalyeye karşı müthiş bir kinin uyanmasına sebep olmuştu. Bussi bu kini, namuslu bir düello ile alamayacağını anlayınca da şövalyeyi kalleşçe arkadan vurmayı tasarlamaktan başka çare bulamamıştı.

Bu teşebbüsün de ne şekilde sonuçlandığını gördük. Başına geleni hâlâ kavrayamayan Bussi-Leclerc, odasında ağlıyor, yırtınıyor, ağzından köpükler saçarak, kafesi kendisine dar gelmiş bir vahşi hayvan gibi bir aşağı bir yukarı gezinip duruyordu. Bütün gece, yani Pardaillan'ın Servili Köşk'ün mahzenlerinde geçirdiği gece Bussi odasında deliler gibi gezindi ve başına gelen bu acı olayın izini nasıl sileceğini, öcünü nasıl alacağını tasarlamakla uğraştı.

Nihayet gün doğarken bir çare bulmuştu ve bu çareyi kendi kendine yüksek sesle söylenip duruyordu:

"Lanet olsun! Madem ki bu cehennemden çıkma Pardaillan'ın şimdiye kadar hakkından gelemedim... Mademki o yaşadıkça ben de lekeli, aşağılık bir herif olup kalacağım ve kimsenin yüzüne bakamayacağım... Mademki bu benim alnımın yazısı ve onu değiştirmek de elimde değil... Öyleyse benim için ölmekten başka yol kalmıyor. Pardaillan beni affettiğine, öldürmediğine göre de kendimi öldürmekten başka çarem yok. Ölünce hiç değilse kimse yüzüme karşı gülemez..."

Bussi-Leclerc bu kararı verdikten sonra sakinleşip rahatladı. Hemen masasının başına geçerek ölümünden kimseyi sorumlu tutmamaları için uzun bir vasiyetname yazmaya koyuldu. Bu vasiyetnamede varını yoğunu bazı dostlarına bırakıyor ve ayrıca hayatının da oldukça uzun bir hikâyesini yazıyordu. Ve bu iş, o hiç farkında olmadan, öğle üstü saat bire kadar sürdü.

Bussi-Leclerc işlerini böylece hal yoluna koyduktan sonra, kılıçları arasından en sağlam görünen bir tanesini seçti. Namlusu havaya gelecek şekilde kılıcı bir yere tespit etti. Sonra namlusu tam kalbine rastlayacak şekilde kılıcın üstüne eğildi.

Tam göğsünü bu sivri ve keskin namluya yaslayıp bir daha geri dönmemek üzere dünyadan göçmeye hazırlanıyordu ki birdenbire odanın kapısı vuruldu. Bussi-Leclerc bu sefer işini tamamlama kararındaydı, ama kapısının çalınması üzerine bir an duraklamaktan kendini alamadı. Hiddetle:

"Bu gelen de kim?" diye kendi kendine mırıldandı. "Herhalde Fausta'nın yanına yerleştirdiğim üç delikanlıdan biridir. Belki de üçü birden gelmiştir. Düştüğüm kepazece durumdan ötürü herhalde beni alaya alacaklar... Yağma yok efendiler, kapıyı açmayacağım!"

Kapıdaki adam bu sözleri duymuş gibi tekrar kapıyı vurarak bağırdı:

"Hey, Mösyö Bussi-Leclerc, kapıyı niçin açmıyorsunuz canım? Ben, Prenses Fausta tarafından geliyorum."

Bussi düşündü:

"Hayır, bu ne Chalabre'nin ne Montsery'nin, ne de Sainte-Mali-

ne'nin sesine benziyor. Başkası olacak... Fausta'dan geliyormuş ha?.."

O böyle düşünürken ziyaretçi de sabırsızlanıyor, kapıyı kıracakmışçasına sarsıyor ve bağırıyordu: "Açın mösyö, açın! Mesele çok acele ve çok önemli!.."

Bussi içinden:

"Canım, ne zararı var? Kapıyı açıp meseleyi anlayayım bakalım. Fausta'nın istediği neymiş?" diye söylenerek kapıyı açınca, içeriye Centurion giriverdi.

Centurion'un buraya neden geldiğini, Bussi-Leclerc'e neler teklif ettiğini; sonunda nasıl anlaştıklarını sırası gelince öğreneceğiz. Yalnız şimdilik şu kadarını söyleyelim: Centurion'un teklifleri kim bilir ne alçakça şeylerdi ki, cinayetten bile çekinmemiş olan Bussi, fena halde içerlemekle kalmadı, az kalsın Centurion'u gebertecekti. Hiddetinden kıpkırmızı kesilerek kendisine böyle tekliflerde bulunduğu için bu alçak herifi pencereden atmakla bile tehdit etti. Fakat hiç şüphe yok ki Fausta'nın adamı söyleyeceği sözü bilen ve karşısındakinin nabzına göre şerbet veren biriydi. Çünkü başlangıçta öfkesi topuklarına çıkan ve Centurion'a ağız dolusu küfürler eden Bussi, sonunda yatıştı ve adamlar içtikleri su ayrı gitmez iki ahbap haline gelip ayrıldılar.

*

İşte şimdi de Bussi-Leclerc'i şüphesiz Centurion'la yaptığı konuşma neticesi olarak, boğa güreşi meydanını çevreleyen kulvarda bir sürü İspanyol askerinin başında, Pardaillan'ı kollar bir halde buluyoruz...

Fausta hesabına çalışan adamlar meydanı çeviren çiti itip yıktıkları zaman, şövalye de eski Bastille komutanını kaybetmeyerek ve tehlikeyi de pek yakın görmediği için aceleye de lüzum hissetmeyerek çiti yıkanların peşinden yürümeye karar verdi. Bussi, Pardaillan'ın alana girmeye niyetlendiğini görünce yolunu kesmek ister gibi hızla birkaç adım ilerledi. Askerler de onun peşinden seğirttiler.

Başka herhangi bir durum ve herhangi bir kimse karşısında şövalye hiç umursamadan yürümesine devam ederdi. Fakat bu sefer karşısındaki kalabalık Pardaillan'a bile ihtiyat düşüncesi aşılayacak kadar kalabalıktı. Diğer taraftan kendisine sonsuz nefret besleyen bir adamın karşısında bulunuyordu. Bu düşmanı birkaç defa rezil,

kepaze ederek yenmiş ve adamın onurunu fena halde yaralamıştı. Pardaillan'ın düşüncesine göre, bu düşman kendisiyle bir kere daha karşılaşmayı istemekte haklıydı ve şövalye de onu bu haktan yoksun kılamazdı. İşte şimdi bu düşman, o hakkı istiyor ve kışkırtıcı bir eda ile bağırıyordu:

"Hey!.. Mösyö Pardaillan, biraz durun! Böyle hızlı hızlı nereye gidiyorsunuz?.. Size bir çift sözüm var!.."

Bu sesleniş şövalyeyi adeta olduğu yere mıhladı.

Bussi yüzden fazla adamıyla geliyordu. Pardaillan için yürüyüp gitmek, kaçmak demek olmaz mıydı?.. Şövalye Pardaillan böyle bir şeyi nasıl yapardı?..

Üstelik Bussi-Leclerc, Pardaillan'ın gözünden ne kadar düşmüş olursa olsun, şövalye bu silahşorun kendisine bir kalleşlik yapmayacağından emindi.

İşte bütün bu sebepler bir araya gelince, Pardaillan, Don César'ın koruyucularını takip etmekten vazgeçti; öfkeden tüyleri diken diken olmuş bir halde kulvarda durdu ve gözünün ucuyla bakınca başka bir asker kafilesinin de kulvarın öbür ucunda savaş düzenine girdiğini gördü. Bu beklemediği manevra yüzünden Pardaillan, her taraftan sarılmıştı.

Şövalye, tuzağa düşürüldüğünü ve bu sefer bir mucize olmazsa yakayı kurtaramayacağını anladı.

Ancak içinde bulunduğu büyük tehlikeye rağmen, Bussi'nin çağrısı karşısında bir adım gerilemektense buracıkta ölmenin yeğ olduğunu düşündü. Hemen aynı anda, Leclerc'in bağırmasına, herkesin duyabileceği gür sesiyle ve heyecanlı olduğunu belirten soğuk tavrıyla karşılık verdi:

"Yanılmıyorsam bana seslenen Mösyö Leclerc olacak!.. Hani şu kılıç kullanmakta eşsiz bir usta olduğunu iddia ettiği halde bu işi bir çırak kadar bile beceremeyen acemi çaylak!.. Öyle ya... Bussi d'Amboise'nın ölümünden yararlanarak adamın adını çalıp buna Leclerc adını ekleyen ve o ismin şerefini iki paralık eden Leclerc... Eğer d'Amboise hayatta olsaydı hiç şüphesiz şu mendeburu uşaklarına yakalatıp bir güzel dövdürürdü..."

Bussi, Pardaillan'ı öldürme teşebbüsünün suya düşmesinden son-

ra tekrar şövalyenin karşısına çıkarken bir araba alaylı laf dinlemeye hazırlanıyordu ama yüreğinin bu kadar derinine işleyecek sözler işiteceğini ummuyordu. Soğukkanlılığını korumaya karar vermiş, hakareti duymazlıktan gelmeye yemin etmiş olmasına rağmen, bıyık altından gülümseyen bir sürü İspanyol askerinin önünde duyduğu bu sözler, adamı az kalsın zıvanadan çıkaracaktı. Bununla birlikte yine de kendine verdiği sözü tutmaya gayret ederek, önemsemez bir tavırla gülümsemeye çalıştıysa da tebessümü, kötü bir yüz buruşturmadan ileriye gidemedi. Beti benzi uçmuştu. Onuru müthiş bir yara almıştı. Sakin kalabilmek için büyük bir çaba harcıyor ve intikam anını sabırsızlıkla bekliyordu. Verecek hiçbir cevap bulamayıp sadece...

"Evet! Benim... Ben Bussi!.." diyebildi.

Pardaillan, insafsız sesiyle devam etti:

"Jean Leclerc! Baldırınızı döven şu kılıç, beni öldürmeye niyetlendiğiniz sırada korkudan atıp kaçtığınız kılıç kadar uzun mu?.. Siz gerçekten garip bir adamsınız. Kılıcınızı karşınızdaki elinizden almadığı zaman kalkıp onu kendiniz fırlatıp atıyor, sonra da tabana kuvvet kaçıyorsunuz!"

Bussi'nin soğukkanlılığını koruyacağına dair kendine verdiği söz, karşısındaki adamın müthiş sözleriyle birdenbire eriyip gitmişti. Leclerc, Pardaillan'ın alayla bahsettiği uzun kılıcını çekti ve gözleri yuvalarından fırlamış bir halde bağırdı:

"Seni sefil palavracı seni!.."

Pardaillan ise küçümseyen bir tavırla omuz silkerek sözlerine devam etti: "Biraz önce bana, hızlı hızlı nereye koştuğumu soruyordunuz... Söyleyeyim Jean Leclerc... İnsan sizi yakalamak istediği zaman hızlı koşmak bir yana, uçmalı ki size yetişebilsin... Kaçtığınız zaman tabanları öyle bir yağlıyorsunuz ki insan sizde, mitolojideki Merkür gibi topuklarınızda kanat olduğunu sanır! Siz, kendi kendinizi hiç de haksız sanmıyorsunuz azizim! Usta olmanıza ustasınız ama kaçmakta ustasınız, iki gözüm! Evet Jean Leclerc... Tabanları kaldırmakta ve korkaklıkta üstünüze yoktur diyebilirim!.."

Pardaillan bu sözleri söylerken bir yandan da etrafını çeviren askerlere göz kulak oluyordu. Çünkü bir tarafta Bussi-Leclerc, yüreğine işleyen bu sözleri dinlerken, öbür tarafta da askerler, rahat ra-

hat yerlerini alıyorlardı. Her bir yandan çıkan bu askerlerin şimdiye kadar nerede saklanmış oldukları gerçekten merak edilecek şeydi. Pardaillan'ın içinde bulunduğu daire şeklindeki kulvarın genişliği iki metre kadardı. Solunda, kısmen yıkılmış olan çit duruyordu. Bu çitin öte yanı ise güreş alanıydı. Şövalye bu kulvarda ilerlerken, halka mahsus yere kadar gelmişti. Arkasında asillere ait tribünlerin çevrelediği kulvar vardı. Sağında da bir başka kulvar, boğa güreşçilerinin çadırlarını kurdukları alana gidiyordu. Pardaillan'ın karşısında da alanı çepeçevre saran esas kulvar yer alıyordu.

Şövalye, Bussi-Leclerc'i alaylı sözleriyle yerin dibine geçirip dururken, yeni yeni askeri birlikler alanı doldurmuş, çıkıp geçecek bir delik bırakmamışlardı. Hepsi dört yüz kişi kadar olmalıydı. Kimi elinde kılıcı, kimi tüfeği olduğu halde dimdik duruyor ve sabit gözlerle şövalyeye bakarak, sanki, "Buradan çıkamazsın!" demek istiyorlardı. Yalan da değildi. Art arda on-on iki saf halinde sıralanan bir kalabalığı aşıp geçmek bir kişi için gerçekten imkânsızdı.

Bu kalabalığı yarmak, insan gücünün dışında ve hatta Pardaillan'ın bile başaramayacağı bir işti. İşin garip tarafı şurasıydı ki Pardaillan kaşla göz arasında tam manasıyla kuşatılmıştı. Gerçi şövalye bütün bu olan bitenleri, daha başlangıcında fark etmemiş değildi ve Bussi, öyle şamatacı bir tavırla ortaya atılmasaydı, Pardaillan'ı tuzağa düşürmek bir hayli güç olurdu. Hiç değilse askerler savaş düzenine girmeden önce Pardaillan çılgınca bir teşebbüse geçer ve geri çekilerek kendine bir yol bırakmaya uğraşırdı.

Halbuki Pardaillan önce hiç şüphelenmemiş, tehlikenin doğrudan doğruya kendini tehdit etmediğine inandığı için Bussi-Leclerc'in meydan okuyuşuna pek önem vermemişti. Ancak tehlikenin doğrudan doğruya kendisini tehdit ettiğini bilseydi de zaten başka türlü davranacak değildi.

Pardaillan, Bussi-Leclerc'le alay edip dururken etrafını da büyük bir dikkatle kontrol ediyordu. Başlangıçta bütün bu askerlerin Don César'ı yakalamak için harekete geçtiklerini zannederken, sonradan bu hareketin kendisine karşı olduğunu anladı. Ömründe hiçbir vakit bu kadar zor bir durumda kalmamıştı. Tüyleri diken diken olmuştu. Gözleriyle kalabalığa meydan okurken, durumunu da tam bir soğukkanlılıkla gözden geçiriyor ve düşünüyordu:

"Artık her şey bitti, postu burada bırakacağım besbelli!.. Bu, benim gibi adama layıktır! Sanki durup şu serseriye cevap vermekte ne mana vardı? Onu sanki bir daha hiç mi görmeyecektim? Vaktinde davransaydım, başıma bu iş gelmezdi! Hayır!.. Şu çenemin düşüklüğü yok mu? Başıma ne geldiyse hep ondan geliyor... Dilim kopsa da kurtulsam bari!.. Şimdi şapa oturdum işte!.. Artık hayatımı elimden geldiği kadar pahalıya vermekten başka çarem kalmadı."

Bu sırada halkın bulunduğu tarafta kargaşalık son sınırına varmıştı. Askerler tüfeklerini boşalttıktan sonra halk üzerlerine saldırmış ve alanı baştan başa doldurmuştu. Dereler gibi kan akıyordu. Her iki taraf da öldüresiye, kıyasıya vuruşuyor; küfürler, lanetler, inlemeler ve tüyler ürpertici haykırışlar birbirine karışıyordu. Bu sırada, hiç istemeden, bu kanlı boğuşmaya sebep olmuş olan Don César, Fausta'nın adamları tarafından kaçırılmıştı.

İşin garibi şurasıydı ki, ötede kan gövdeyi götürür ve gürültü yeri göğü inletirken burada, Pardaillan'ın çevresinde, sanki buradakilerin ötekilerle hiç ilgileri yokmuşçasına bir sessizlik hâkimdi ve bu durum kanlı dövüş alanıyla garip bir tezat meydana getiriyordu.

Bussi-Leclerc nihayet kılıcını kınından çekmiş, Pardaillan'ın karşısına dikilmişti. Şövalyenin çevresindeki demir çember darala darala ufacık bir boş alandan başka bir şey bırakmamıştı.

Şövalyenin önünde, arkasında, sağında, solunda, her yanında, gözünün görebildiği uzaklara kadar elinde silah, saldırmak için bir işaret bekleyen askerlerden başka bir şey yoktu.

Tam Bussi-Leclerc, Pardaillan'a cevap vermek için ağzını açıyordu ki birdenbire zarif, beyaz bir el, onun kolunu tuttu ve hafifçe sıkarak kendisini susturdu. Aynı anda Pardaillan'ın çok iyi tanıdığı bir ses yükseldi:

"Eee, Pardaillan, yine kurtulabileceğini umuyor musun?.. Çevrene bak!.. Seni kıskıvrak kuşatmış olan şu silahlı adamlara bak!.. Bütün bunları ben getirdim. Bu sefer elimdesin!.. Seni ne insanlar, ne de cehennem zebanileri elimden kurtarabilir... Sen kendini ele avuca sığmaz sanıyordun ve beni bile buna inandırmıştın. Bana, 'Henüz benim ecelim gelmedi, çünkü Fausta yaşıyor!' diyordun. Ben hâlâ yaşıyorum Pardaillan... Ama sen elimdesin ve artık son saatin de geldi!.."

Pardaillan aşağılayıcı bir hareketle Bussi'yi göstererek homurdandı:

"Tanrı şahidimdir, madam, şu herifi gördüm şaşmadım. Kendisini önce zindancı iken tanımıştım, daha sonra da para uğrunda kiralık katil oldu ve nihayet cellat yamağı haline geldi. Şunları gördüm," eliyle, hiddetlerinden titreyen İspanyol subay ve erlerini gösteriyordu, "yine şaşmadım. Askere benziyorlar, ama kılık kıyafet insanı asker yapmaz. Asker olsalardı, bir tek kişiyi yakalamak veya öldürmek için bini bir araya gelmezdi. Tuzağın hazırlanışını, cinayetin tasarlanışını gördüm... Yılanların, akreplerin, solucanların, çakalların bütün iğrenç hayvanların, sinsi sinsi ilerleyişlerini gördüm... Onlar da beni şaşırtmadı. Kendi kendime dedim ki, şu manzaranın tamamlanması için bir de sırtlan lazım. Hani 'iti an, çomağı hazırla,' diye bir söz vardır. İşte onun gibi... Sırtlan der demez de siz karşıma çıkıverdiniz! İnanın ki buna hayret etmedim, madam! Siz olmadan da böyle kanlı bir törenin yapılmasına imkân yoktu. İyi ki geldiniz!"

Fausta, gözünü bile kırpmadan bu ağır hakareti sineye çekti. Tartışma gereğini duymadı. Hatta bir baş işaretiyle Pardaillan'ı tasdik bile ederek:

"İyi söyledin," dedi. "Kendi elimle düzenlediğim bu törende bulunmamam doğru olmazdı. Evet, tören benim eserimdir... Bu askerler ve onların başındaki Bussi-Leclerc de benim emrimle burada bulunuyorlar. Senin kendini beğenmişlikten vazgeçmeyeceğini biliyor ve bu arada ağımı kurabileceğimi hesaplıyordum. Hesabım yanlış çıkmadı... Şimdi ağıma düştün, artık seni bu ağdan hiçbir şey kurtaramaz. İşte sana bunu söylemeye geldim."

Fausta böyle dedikten sonra beri yanda kendilerini bir tek adama karşı çıkararak gülünç bir duruma düşürdüklerinden ötürü utancından bıyıklarını ısıran bir subaya dönüp kesin bir tavırla Pardaillan'ı gösterdi ve emretti:

"Bu adamı tutuklayın!"

Subay ilerleyecekti ki birden Bussi-Leclerc bağırdı:

"Madam bir dakika! Bir dakika!.."

Bu davranışı hiç beklemeyen Fausta birdenbire Bussi'ye döndü ve sinirlendiğini saklamayan bir eda ile:

"Aklınızı mı kaçırdınız, mösyö? Bu ne demek oluyor?" diye sordu.

Bussi yapmacık bir sertlikle:

"Öyle ama madam," dedi, "Mösyö Pardaillan, elimden kılıcımı almış ve beni kaçırtmış olmakla övünüp duruyor. Bu durumda kendisinden öcümü almak hakkım değil mi? Zaten ben buraya, sadece bunun için geldim!"

Fausta adamı bir an samimi bir hayretle süzdü. Şimdiye kadar her karşılaşmada Pardaillan'a yenilmiş ve kılıcını elinden kaptırmış olan bu adamın tam Pardaillan yakalandığı sırada onu kışkırtmaya kalkışması nedendi? İçinden, "Acaba adam delirdi mi?" diye düşündü. Sesini alçaltarak acırmış gibi bir tavır takınıp sordu:

"Kendinizi öldürtmek mi istiyorsunuz? Bu durumda da Pardaillan'ın size bir kere daha hayatınızı bağışlama deliliğini göstereceğini mi sanıyorsunuz yoksa?.."

Bussi-Leclerc inatla başını salladı ve Fausta'yı da şaşırtan bir çalımla:

"Merak etmeyin madam," dedi, "Mösyö Pardaillan beni öldüremeyecek. Bundan eminim..."

Fausta her zaman olduğu gibi Bussi'nin de yine bir kılıç hilesi icat ettiğini veya parayla birisinden öğrendiğini sandı. Leclerc bu yeni hile sayesinde bu kadar askerin önünde Pardaillan'ı alt ederek yenilmez bir kılıç ustası olduğu hakkındaki söylentileri kuvvetlendirmek istiyor olacaktı. Adam kendisinden o kadar emin görünüyordu ki Fausta'nın aklına bu sefer büsbütün başka bir düşünce geliverdi ve alçak sesle:

"Umarım ki Pardaillan'ı öldürmeyeceksiniz?.." dedi.

"Buna imkân var mı, madam?.. Bana milyon verseler kendisini bekleyen müthiş işkenceden onu kurtarmaya kalkışacak değilim. Hiç merak etmeyin. Onu öldürmek, aklımın ucundan bile geçmez."

Bussi bir an susup söylediklerinin ne derece etki uyandırdığını anlamaya çalıştıktan sonra:

"Sadece onu silahsız bırakacağım!" dedi.

Fausta bir an şaşkın, duraladı. Acaba Bussi'ye izin vermeli miydi? Bu tereddüdü şövalyeye duyduğu ilgiden değil, Pardaillan'ı elden

kaçırma korkusundandı. Şimdiye kadar onu az mı eline geçirmiş, az mı kaçırmıştı? Hayır! Hayır!.. Şimdi Bussi'ye yüz vermenin sırası değildi. Birden kararını verdi ve Pardaillan'ı yakalamalarını emretmek için adamlarına doğru döndü. Bussi-Leclerc, Fausta'nın verdiği kararı derhal sezerek hiddetten titreyen bir sesle atıldı:

"Madam, şimdiye kadar sizin ufak tefek birçok işinizi gördüm ama size o kadar kolay görünen bu işlerin bana neye mal olduğunu bir ben bilirim! Şimdi kendime ait ufak bir hesabı temizlemek istiyorum. Rica ederim bu işime engel olmaya kalkışmayın!.."

Bussi bu sözleri tehdit dolu bir tavırla söylemişti. Fausta herifle zıt gitmenin tehlikeli olabileceğini sezdi. Kinden kudurmuşa dönen bu adamın ne gibi bir çılgınlık yapacağını kim bilirdi? Zaten etraf baştan aşağıya askerle çevrilmemiş miydi? Şövalyenin artık bu çemberi yarıp kurtulamayacağına iyice aklı kesti. Sakin bir tavırla:

"Peki," dedi, "bildiğiniz gibi yapın bakalım."

Ve içinden de şöyle söylendi:

"Eğer kendini göz göre göre öldürtürse benden günah gitti... Canı cehenneme!.."

Bussi-Leclerc teşekkür anlamında eğildi ve soğuk bir tavırla cevap verdi:

"O halde lütfen bir kenara çekilin ve hiç korkmayın madam. O, imkânı yok, kendisini bekleyen bu korkunç sondan kurtulamaz."

Sonra dudaklarında aşağılayıcı bir gülümseme olduğu halde sabırla bekleyen Pardaillan'a döndü:

"Hey, Mösyö Pardaillan! Benim gibi kötü bir çırağa sırrını ancak kendinizin bildiğiniz usullerle son bir ders daha verme zamanının geldiği fikrinde misiniz? Bakın, etrafınızda bir sürü kahraman seyirci var. Beni uğratacağınız rezilce yenilgiye tanıklık edecek bundan daha seçkin bir kitle bulamazsınız," dedi.

Pardaillan, Bussi'nin cesur bir adam olduğunu bilirdi. Bussi kendini bile bile ölüme atmaktan çekinmezdi ama böyle bir kalabalık önünde yenilmeyi de herhalde istemezdi. O halde nasıl oluyordu da şövalyeye bu şekilde meydan okuyordu? Sakın kendisinin galip geleceğine inanacak kadar aklını oynatmış olmasındı? Hayır, buna imkân yoktu... Öyleyse buna sebep neydi?.."

Birden şövalyenin içine bir şüphe düştü. Bussi'nin bu beklenmedik meydan okuyuşundan bir şeyler sezer gibi oldu. On Altılar'ın[4] eski üyesinin iyi niyetinden şüphelenmek birkaç dakika önce aklına gelmezdi. Rakibinin ne tasarladığını henüz pek kestiremiyordu, ama adamın teklif ettiği şeyi Fausta'nın reddetmeyişinden kuşkulanıyor, Bussi'nin bir şeye güvendiğini hissediyordu.

Birden, arkadan bir hücuma uğrayıp uğramayacağını anlamak ister gibi dönüp baktı. Hayır! Askerler dimdik, kendilerine emir verilmesini bekliyorlardı. Subaylarsa gözlerini Bussi'ye dikmişler adamın ne yapacağını merak ediyorlardı. Şövalye, içindeki kuruntuyu kovmak ister gibi başını salladıktan sonra sert bir sesle cevap verdi:

"Ya sizin teklifinizi içinde bulunduğum şartlar altında kabul edemeyeceğimi söylersem?.."

Bussi kurumla cevap verdi:

"O zaman ben de size derim ki, benim elimden silahımı aldığınızı söylerken boş yere övündünüz. Fazla olarak derim ki, Mösyö Pardaillan palavracının, ödleğin biridir. Yine de yola gelmezseniz, alçakları dövüşmeye zorlamak için gerekeni yapar, kılıcımla sizi tokatlarım!"

Bussi bu sözü söylerken bir adım ilerlemiş ve kılıcıyla şövalyeyi tokatlamak ister gibi bir hareket yapmıştı. Fakat bir çeşit tutuklu durumunda olan bu adama karşı yapılan bu harekette öyle alçakça, öyle bayağı bir görünüş vardı ki, olayı seyreden subaylar da tiksintiyle irkilerek mırıldandılar. Fakat kininden kuduran Bussi, çevresindekilerin mırıltılarını duymadı bile.

Pardaillan'a gelince, sadece elini kaldırdı ve bu hareket, kılıç ustasının başladığı işi bırakmasına yetti. Şövalye, Bussi'nin tüylerini diken diken eden bir sesle:

"Kendimi, bu tokadı yemiş sayıyorum!" diyerek ileriye doğru iki adım attı. Sağ elinin işaret parmağını Bussi'nin göğsüne dayadı ve korkunç bir soğukkanlılıkla söylendi:

"Jean Leclerc! Senin acemi bir silahşor olduğunu bilirdim, ama bu kadar alçak olduğunu bilmezdim. Biraz önce ettiğin hakareti,

4. Paris'in on altı bölgesinden delegelerin oluşturduğu On Altılar Konseyi, 1590'da Paris'in, IV. Henri'ye karşı savunmasını yönetti. (ç. n.)

canınla ödeyeceksin. Kendini iyi koru, Jean Leclerc, seni öldüreceğim!"

Bu sözleri söyledikten sonra geriledi ve kılıcını kınından sıyırdı.

Aynı anda gözleri birdenbire eline aldığı kılıca çarptı. Bu kılıç, kendinin değildi. Bunu, Centurion'un adamlarıyla mahzende boğuşurken yerden almıştı. Bu kılıç, handan çıktıktan sonra farkına varıp da içinde tereddüt uyandıran ve kendisini, "Acaba geri dönüp değiştireyim mi?" diye düşündüren kılıçtı.

Yine aynı kılıcı elinde görür görmez, şüpheleri birdenbire kabarıvermiş, içine bir endişe düşmüştü. Ona öyle geliyordu ki sanki Bussi-Leclerc bu kılıca alaylı gözlerle bakıyor ve bakışlarını bir türlü ondan ayırmıyordu. Birden kılıcın namlusunu büktü. Aynı hareketi daha önce sokakta da yapmış, hiçbir gariplik görmemişti. Bu sefer de kılıç hem esnek, hem de sağlam göründü, fakat öyle olmasına rağmen bu kılıçtan şüpheleniyordu.

Bussi-Leclerc, kendi kulağına bile yabancı gelen bir sesle, alay etmeye çalıştı: "Aman mösyö, bu ne ince eleyip sık dokumak?.. Tetkikiniz biteceğe benzemiyor!" Ve hemen aynı anda da umursamaz bir tavırla:

"Siz nasıl arzu ederseniz, mösyö..." diyerek dövüşe hazır bir durum aldı. Şimdiye kadar göründüğünün tersine gayet soğukkanlı, kendine hâkim bir tavır takınmıştı. Pardaillan:

"Ne yapalım ki ok yaydan fırladı." dercesine başını salladı ve gözlerini rakibinin gözlerine dikip dişlerini sıkarak kılıcını çektikten sonra:

"Haydi!" diye haykırdı.

O anda şövalyüye öyle geldi ki kendisinin dövüşe başladığını gören Bussi derin bir oh çekmişti. Bunun Üzerine Şövalye içinden:

"Lanet olsun! Şu herifin ne dolap çevirdiğini anlamak için varımı yoğumu verirdim!" diye söylendi.

Her zaman olduğu gibi, düşmanına kıyasıya saldırmıyor, elindeki kılıçla Bussi'nin kılıcını yoklamaktan başka bir şey yapmıyordu.

Fakat bu deneme uzun sürmedi.

Pardaillan birdenbire ihtiyatlı tavrını bıraktı ve korkunç bir hamleyle saldırdı. Bussi-Leclerc, bir-iki hücumu savuşturduktan

sonra birdenbire muzaffer bir tavırla:

"Dikkat, Pardaillan!" diye haykırdı. "Şimdi senin silahını elinden alacağım!"

Ve sözünü bitirir bitirmez Pardaillan'ın kılıcına sert bir-iki vuruş yaptı. Pardaillan ise hiç sesini çıkarmıyor, rakibi böyle oyun oynarken, birdenbire onun hesabını görüvereceğini umuyordu. Fakat Bussi, eskrimle hiç ilgisi olmayan bu kılıç dövme oyununu birkaç kere tekrarladıktan sonra, sanki şövalyenin kılıcını adeta tartmak istiyormuşçasına kendi kılıcını, onunkinin altına kaydırdı ve birden, bütün gücüyle şövalyenin kılıcına alttan vurdu.

O zaman Fausta, subaylar ve askerler şaşkınlıklarından dillerini yutmuş bir halde şöyle bir manzara gördüler:

Pardaillan'ın kılıcının namlusu, Bussi'nin kılıcının alttan gelen darbesiyle kabzasından koparak havaya uçmuş, geniş bir kavis çizdikten sonra alana düşmüştü.

Bussi-Leclerc bağırdı:

"İşte silahını aldım! Şimdi ödeştik!.."

Hemen aynı anda şövalyeyi sağ bırakması konusunda Fausta'ya verdiği sözü tutmak istemesine rağmen bir saldırı yaptı ve Pardaillan'ı elinden yaralamış olma şerefini de kazanma arzusunu yenemedi. Bu işi de yaptıktan sonra, silahsız kalan Pardaillan'dan hâlâ korktuğu için geriye sıçrayıverdi. Zavallı haydut sevincinden çıldıracak gibiydi. Nasıl sevinmesindi ki, şurada, bir sürü dikkatli seyirci önünde, yenilmez Pardaillan'ın silahını elinden fırlatmış ve kendisini elinden yaralamıştı.

Az önce Pardaillan'ın kılıcının havaya fırlayıp alana düştüğünü söylemiştik. Fakat Bussi-Leclerc'in sözüne bakıp da gerçekten şövalyenin elinden silahının alındığını sanmak saflık olur, çünkü şövalyenin elinden kılıcı kabzaya bağlandığı yerden ustaca eğelenmiş olan namlusu kopmuş, kabza ise yine Pardaillan'ın elinde kalmıştı.

Aslında Bussi-Leclerc'in zaferi gayet ustaca hazırlanmış bir hileden başka bir şey değildi. Bu hile de Fausta'nın adamı Centurion tarafından düzenlenmişti.

Ancak Bussi-Leclerc zaferiyle rahat rahat övünebilirdi. Çünkü seyircilerin hiçbiri hilenin farkına varmamıştı. Pardaillan'ın avucun-

da kalmış olan kabzayı kimse göremiyordu. Bu bakımdan herkes yenilmez ve müthiş Fransız'ın nihayet ustasına çattığını düşünmekte haklıydı.

Bu zaferi perçinleyen ikinci olay da Pardaillan'ın silahsız kaldığı sırada, Bussi'nin, şövalyenin eline saldırması ve kılıcıyla Pardaillan'ın parmağını sıyırması ve bunun sonucu şövalyenin elinin kıpkızıl kana boyanmasıydı. Yara gerçi önemsizdi fakat uzaktan bakanlar, akan kanı görünce, ciddi bir yaralanma karşısında bulunduklarını sandılar.

Ne var ki seyircilerin ilk safında bulunanların gözlerinden pek bir şey kaçmadı ve onlar, olayı bütün ayrıntılarıyla izleyebildiler. Pardaillan'ın elinde kalan güdük kılıç kabzasını da hiç şüphesiz gördüler. İşin içyüzünü bilmedikleri için şövalyenin silahsız kalışının, Bussi'nin ustalığı yüzünden olmadığını fark etmekle beraber, kötü bir kaza sonucu olduğunu düşünmekte gecikmediler. Hatta düşününce, bu kazanın kendisi onlara biraz şüpheli geldi.

Pardaillan'a gelince, ilk şaşkınlığı içinde o da bu olayı bir kaza eseri sanmıştı. Fakat kendisinin böyle ısrarla dövüşe davet edilmiş olması da içinde şüphe uyandırmamış değildi. Ancak uğradığı oyun kadar kötüsü, hiçbir zaman aklına gelmemiş, sadece bir asilzadeye yakışmayacak kadar kötü bir kılıç hilesiyle karşılaşacağını sanmıştı... Ne var ki az sonra Bussi'nin attığı zafer narasını duyunca ve olayın meydana geliş tarzını düşününce, ayakları suya ermekte gecikmedi. Bu hal ona o kadar zavallıca, o kadar gülünç geldi ki müthiş, manası anlaşılmaz kahkahalar atmaya başladı.

Bu kahkahaları duyan seyirciler, en az birincisi kadar şaşırtıcı buldukları bu durum karşısında hayretten adeta donup dehşet içinde kaldılar.

Hele Bussi-Leclerc, bütün cesaretine rağmen Pardaillan'ın birbiri ardınca patlayıp giden korkunç kahkahalarını duydukça tepeden tırnağa titredi ve ensesinden aşağı soğuk terler boşandı. Birdenbire o kadar korkmuştu ki, kendini emniyette hissetmek için asker saflarının arasına sokulmak zorunda kaldı ve Centurion'un aklına uyup da bu işi yaptığına bin kere pişman oldu. Beri yanda ise şövalye gittikçe daha fazla gülüyor ve güldükçe, içinde kabaran öfke de gem vurulmaz bir hal alıyordu.

Öfkesi onu tamamen istila etti, öyle ki, en kritik anlarda bile soğukkanlılığını nasıl koruyacağını çok iyi biliyordu. Kendinden geçmişti ve bırakın izlenimleri hakkında akıl yürütmeyi, kendini yönetmekten bile aciz hissediyordu.

Şu anda gözünün önünde bir tek gerçek vardı: Bussi namussuzca hareket etmiş, elinden silahını kalleşçe alarak kendisini eli ayağı bağlı, cellada teslim etmişti. Asıl kızdığı da buydu. Çünkü bu tuzağa şu haydut herifin meydan okuyuşu yüzünden düşmemiş miydi? İçinden söylenip duruyordu:

"Saçma bir onur yarası yüzünden bir insan bu kadar alçalabilir mi? Demek ki, şu Bussi-Leclerc'i tanımıyormuşum. Ne tehlikeli haydutmuş be!.. Tam tuzak kurulurken beni alıkoydu. Sonra namussuzca silahımı elimden aldı. Ve beni alçakça cellada teslim etti. Zaten kendi ağzıyla de söylemedi mi? Vay canına!.. Şimdi şu herifi iki elimle boğazlasam hakkım değil mi? Hayır ben onu öldürmemeliyim... Mademki bu adama ancak onur yaraları tesir ediyor, onu öyle gülünç, öyle aşağı bir duruma düşüreyim ki ömrü oldukça unutmasın. Yaptığı kalleşliğe de ancak bu yaraşır."

Pardaillan ömründe hiçbir zaman kapılmadığı bir öfkeye kapılmıştı. Her türlü olayı soğukkanlılıkla, gülerek karşılamaya alışık şövalyenin şimdi rengi uçmuş, tüyleri diken diken olmuştu. Korkunç gülüşünü duyanlar bir an için onun delirdiğini sanabilirlerdi. Nitekim Pardaillan bir ara Fausta'nın da sevinç ve ümitten titreyen bir sesle mırıldandığını duydu:

"Ah, acaba daha şimdiden çıldırdı mı?"

Bu soruya bir başka hissiz ses, Espinosa'nın sesi cevap verdi:

"Çıldırdıysa, işimiz daha başlamadan bitti demektir."

Fausta, "Belki de böylesi daha iyidir. Gayet sağlam görünen bir aklın bu kadar kolay sarsılacağını hiç ummazdım!" diye ekledi.

Espinosa tekrar söze karışarak:

"Galiba kurtulamayacağını, mahvolduğunu görünce aklını kaybetti. Zaten kendini beğenmişin biridir. Böyle kolayca yenilmesi, beynini sarsmış olabilir. Kendisini delirtmeden alt edemeyeceğimiz hususunda söylediğiniz sözlere inanmaya başlıyorum, prenses..." dedi.

"İşin tuhafı nedir biliyor musunuz, kardinal? Tek zayıf tarafı olan bu yanını da bana yine kendisinin öğretmiş olması..."

"Tıpkı Samson'un sırrını Dalila'ya itiraf etmesi gibi... Sizin şövalyeye çektirdiğiniz işkence imtihanlarını merak etmiyor değildim, madam... Ne olursa olsun işin daha başında bu hale geleceğini hiç ummazdım..."

Şövalyenin gerilmiş yüzünü dikkatle gözden geçiren Fausta:

"Susun, kardinal," dedi. "İhtiyatsızca konuşup onun dikkatini uyandırmayalım."

"Canım, yüzüne baksanıza, madam.... Bize kulak verdiği var mı?.. Hey gidi dünya! Nihayet şu kibirli herif de mahvoldu!"

"Pardaillan hiç belli olmaz. Ne kadar kısık sesle konuşursak konuşalım, o belki yine bizi duyuyordur."

Espinosa önemsemez bir tavırla:

"Ama bu haliyle ne konuştuğumuzu anlamasına imkân yok," dedi.

Pardaillan bir yarı çılgınlık haline varan öfke buhranı içinde bile, Fausta'nın da tahmin ettiği gibi, gayet alçak sesle yapılan konuşmayı duyuyordu. Kendini toparlamaya zorlarken, içinden söylendi:

"Beni deli sandılar. Demek onlara deli gibi görünüyorum... Belki de öyleyimdir. Kafam çatlayacak gibi... Demek ki şu geçici çılgınlığım devamlı olsa, hem müşfik Fausta, hem de ahbabı Espinosa pek hoşlanacaklar. Ama şu benim dikkatimi uyandıracak sözler neymiş acaba?"

Silkinerek, kendi kendisiyle konuşmaya devam etti:

"Hayır, delirmek istemiyorum! Onların memnun olmalarını istemem. Ben de budalayım!.. Ona bu delirme meselesinden kendim söz etmiştim."

Ve insanüstü bir çaba harcayarak kendine hâkim olmayı, kısmen zihnini toparlamayı başardı.

Sonra hiç vakit kaybetmeden Bussi-Leclerc'in üstüne doğru yürüdü. Şimdi aklında bir tek düşünce vardı: Haini hemen cezalandırmak!..

Fausta, şövalyenin bir işe giriştiği zaman takındığı soğuk tavrıyla

Bussi'ye yöneldiğini görünce, kendisini göz ucuyla Espinosa'ya göstererek mırıldandı:

"Size dememiş miydim? Onun ne yapacağı bilinmez. Bakın, buhranı atlattı işte. Umarım konuşmamızı duymamıştır..."

Espinosa cevap vermedi. Bütün soğukkanlılığını tekrar elde ederek kendisine bakmadan önünden geçen Pardaillan'ı dikkatle süzdü. Ve bu incelemeden sonra kendinden emin bir eda ile söylendi:

"Hayır, konuştuklarımızı duymamış..."

"Ben de öyle sanıyorum. Tanrı'ya şükür ki duymadı... Yoksa bütün planımız suya düşerdi!"

Espinosa hâlâ Pardaillan'a bakıyordu. Şövalyenin kararlı, yapacağından emin ve sert adımlarla Bussi-Leclerc'e doğru yürüdüğünü görünce hafifçe gülümsedi ve soğuk bir eda ile:

"Galiba Şövalye Pardaillan silahsız olmasına rağmen, şu zavallı Bussi-Leclerc'e kötü birkaç dakika geçirtecek," dedi. "Şu yaman adamın bizim safımızda olmayışına yanıp duruyorum. Eğer bizimle birlik olsaydı girişmekten çekineceğimiz hiçbir iş kalmazdı."

Fausta bu fikri başıyla tasdik ederken eliyle de, "Ne yapalım, kabahat bizde değil ya!" anlamında bir işaret yaptı. Sonra merakla, Bussi'nin üzerine yürüyen Pardaillan'ı ve nihayet bir yandan gerilerken, bir yandan da kendisine, "Hani ya? Onu neden tevkif ettirmiyorsunuz?" demek istercesine bakan Bussi'yi seyretti. Fakat herifin ricalarını görmezlikten geldi ve Espinosa'ya dönerek acı tebessüm soğuk bir tavırla söylendi:

"Artık Mösyö Bussi-Leclerc'in hayatı benim için bir metelik bile etmez!.."

"Prenses, isterseniz Şövalye Pardaillan'ı tasarladığı şeyi yapma fırsatını bulamadan yakalatalım," dedi.

Fausta küçümseyici bir umursamazlıkla sordu:

"Neden? Mösyö Bussi-Leclerc bu alçakça oyunu kendi hesabına ve kendini tatmin etmek için hazırladı... Şimdi de varsın işin içinden kendi başına çıksın bakalım!"

"İyi ama biz de bu işte pay sahibi değil miyiz?"

"Yoo!.. Bu mesele başka, kardinal! Biz Pardaillan'ın ölmesini is-

tiyoruz. Bu uğurda şimdiye kadar bütün normal çareleri denediğimiz ve başarıya ulaşamadığımız için insanüstü çarelere başvurmak zorunda kaldıysak hata bizim mi? Kendisini öldürmeye öldürelim ama bu işi onun şanına yaraşır bir şekilde yapalım... Onun saygıdeğer bir kimse olduğunu kabul ediyorsak, şerefini lekelememeliyiz. Şerefli bir insanın şerefiyle oynamak ayıp şeydir: Pardaillan'ın dediği gibi bu ancak Leclerc'e yaraşır bir iştir. Bu sefil haydut, şövalye gibi tehlikeli bir adamın hiddetini kendi üstüne çekti; varsın şimdi işin içinden yakayı tek başına sıyırsın. Tabii sıyırabilirse... Ben kendi hesabıma, onun layık olduğu cezadan kurtulması için parmağımı bile kıpırdatmam."

Espinosa da Bussi'nin alın yazısının kendisini hiç ilgilendirmediğini gösterir bir işaret yaptı.

Bu sırada şövalyenin şimşekler çakan bakışları önünde durmadan gerileyen Bussi-Leclerc nihayet askerlerin saflarına dayanmış ve artık geriye bir adım bile atamaz olmuştu. Böyle durmak ve çekindiği adamla burun buruna gelmek zorunda kaldı. Korkuyordu, fakat neden korktuğunu, niçin korktuğunu kendisi de bilmiyordu. Zaten karşılıklı öldürücü darbelerle vuruşacak olsalardı Bussi bu uğurda canını vermekten çekinmez, ne korkar, ne de tereddüt ederdi. Cesurdu. Burası inkâr edilemezdi. O böyle aşağılık hareketlere tenezzül edecek insan değildi. Ama olan olmuş, bir kere Centurion'un aklına uymuştu; daha doğrusu gafil avlanmıştı. Bussi'nin, Centurion'la karşılaştığı sırada intihar etmek üzere bulunduğunu hatırdan çıkarmamalıyız.

Eğer normal durumda olsaydı, Bussi-Leclerc, hiç şüphesiz hançerini çeker ve kendisine böyle alçakça bir iş teklif eden adamın gırtlağına daldırırdı. Zaten kendisine yapılan teklifi kabul ederken de için için az mücadele etmemiş, kendi kendine az küfür savurmamış, Centurion'u az tehdit etmemişti.

Ne çare ki bir kere kendisine yapılan teklifi kabul etmiş, o kötü yola bir defa girmişti... Şimdi artık kendi kendinden utanıyordu. Etrafını çeviren yüzlerde, yaptığı işin ne kadar kötü olduğunu belirten ifadeleri okur gibiydi. Bussi kendi kendini küçük düşürdüğünü iyice anlamıştı. Zaten şimdi asıl kızdığı da buydu.

Bussi'yi ürküten şey, silahsız Pardaillan'ın kendisini cezalandır-

maya kesinlikle karar vermiş görünmesiydi. Acaba ne yapacaktı?

Bu kalabalık önünde kendisine ne gibi bir hakarette bulunacaktı? İşte asıl çekindiği şey buydu. Hem sonra Bussi-Leclerc, silahsız bir adama karşı kılıç kullanma küçüklüğüne düşecek miydi? Eğer bu son alçaklığı da yaparsa, başına neler gelecekti? Düşmanının insanüstü bir kuvvete sahip olduğunu biliyor ve bu kuvvetin kendisini ezeceğini hissediyordu. Kendisi için iki yol vardı: Ya silahsız bir adama yenilecek ya da silahsız bir adama silah çekerek rezil olacaktı. Kendisi için sonuç hep birdi ve şimdi bu yüzden Centurion adlı aşağılık hayduda küfredip duruyor, bir yandan da geriledikçe geriliyordu.

Şimdi artık gerileyip çekileceği hattın sonuna gelmişti. Daha geriye gitmesine imkân yoktu. Çevresine kanlı gözlerle baktı, kaçacak delik aradı. Kendisini aptalcasına ezdirmek işine gelmiyor, fakat silahsız bir adama silah çekmek de istemiyordu.

Pardaillan haydudun artık gerileyecek yeri kalmadığını görünce, kendisinden iki adım uzakta durdu. Şimdi tamamen kendini toparlamış ve soğukkanlı tavrını takınmıştı. Bir adım daha atıp elini kaldırdı. Sonra kararını değiştirmiş gibi tekrar elini indirerek, karşısındakini tir tir titreten, garip denecek kadar sakin bir sesle söylendi:

"Hayır, elimi senin şu berbat suratına değdirip kirletmek istemiyorum!"

Sonra rakibini son derece küçümseyen, mağrur ve ağır hareketlerle kemerinden eldivenlerini çıkararak, kendisini aval aval seyreden rakibinin gözlerinin içine baka baka eldivenlerini giydi. Bussi birdenbire başına geleceği anlamıştı. Eğer Pardaillan şimdi onun gırtlağını tutup sıksaydı, geberip giderdi ve buna çoktan razıydı. Fakat şövalyenin yapmaya niyetlendiği şeye asla razı değildi. Ah, lanet olsun!.. O, kendisini öldürmek istese seve seve ölecekti... Fakat ölümden daha beter olan alçalmaya dayanamayacaktı. Hayır, dayanamayacaktı!..

Bussi'nin içini birdenbire bir isyan bürüdü. Adam şimşek gibi bir hareketle kılıcını kınından sıyırdı ve insan sesine benzemeyen bir sesle uludu:

"Mademki öyle istiyorsun, köpek gibi geber!.."

Aynı anda da kolunu kaldırmış, kılıcını saplamaya hazırlanmıştı.

Ama Pardaillan ondan daha önce davranmış bir eliyle Leclerc'in bileğini tutarken, öteki eliyle de kılıcını tam ortasından yakalamıştı. Kerpeten gibi eliyle, herifin bileğini bükerken öteki eliyle de haydudun kuvveti kesilerek gevşeyen elinden kılıcını çekip alıvermişti. Bu iş, yıldırım hızıyla olup bitmişti. Göz açıp kapayıncaya kadar durum tamamen değişmiş ve yalın kılıç Pardaillan, silahsız Bussi'nin karşısına dikilmişti. Şövalyenin yerinde kim olsaydı, eline böyle bir fırsat geçtikten sonra bundan yararlanırdı. Fakat Pardaillan'ın kafasının, herkesinkine benzer bir tarzda işlemediğini öteden beri biliriz. O, bir kere Bussi'ye unutamayacağı bir ders vermeyi aklına koymuştu ya... Şimdi bundan başka bir şey düşünmüyordu.

Bussi-Leclerc'in elinden bir kere daha silahı alınmıştı!.. Fakat bu seferki alınış, öncekilere benzemiyordu... Bussi-Leclerc birdenbire iki elini göğsünde kavuşturmuş, tekrar eski cesaretini bulmuş, yarı öfkeli, yarı ağlamaklı bir sesle söyleniyordu:

"Öldür beni!.. Haydi, öldürsene!.."

Pardaillan başıyla "hayır" işareti yaptı ve yeri göğü inleten bir sesle haykırdı:

"Jean Leclerc, seni, silahsız bir adama silah çekecek kadar aşağılık bir duruma getirmek istedim... Nihayet o hale de geldin. Şu beni tokatlayacağını söylediğin kılıcı taşımaya bile layık değilsin!"

Ve şiddetli bir hareketle kılıcı dizinde büküp ikiye bölerek iki parçayı, hiddetinden ağzından köpükler saçan Bussi-Leclerc'in ayaklarının dibine fırlattı. Bu hareketi de yine öyle çılgın bir meydan okuyuştu ki, Espinosa, kendi kendine mırıldandı:

"Kibir, kibir... Bu adam baştan ayağa kibir..." diye söylendi.

Bu sözü duyan Fausta:

"Hayır," dedi, "sadece hisleriyle hareket eden bir çılgın..."

İkisi de yanılıyordu. Pardaillan gürül gürül sesiyle devam ediyordu: "Jean Leclerc, tokadını yemiş kadar olduğumu söyledim. Seni boğabilirdim. Çünkü benimle boy ölçüşecek kudrette değilsin. Ama öyle yapmıyor, sana canını bağışlıyorum... Fakat hani bana atmak istediğin o tokat yok mu? Al onu, Jean Leclerc! Onu sana iade ederim!"

Ve son sözlerini söylerken adamı kendine doğru çekti. Sonra da

eldivenli eliyle herifin suratına öyle bir şaplak indirdi ki, Bussi hiddetinden ve utancından, fakat daha çok da can acısından afallamış bir halde sillenin şiddetiyle iki adım öteye fırlayıp yere yığılıverdi. Sonra Pardaillan, kirli bir iş görmüş bir insanın tiksinen haliyle, eldivenlerini parmaklarının ucundan tutup çekti, çıkardı ve bir tarafa fırlattı.

Bu işi, olay süresince bırakmadığı soğukkanlılığıyla bitirdikten sonra geriye döndü, yüzünde en saf gülümsemesiyle Fausta ile Espinosa'ya doğru döndü.

Fakat herhalde gözleri gayet açık bir anlam taşıyor olacak ki, uluya uluya oradan götürdükleri Bussi'nin başına gelenleri tatmayı hiç de istemeyen Espinosa, askerlere komuta eden subaylara işaret vermekte gecikmedi. Askerler nicedir bekledikleri bu işareti alınca hemen harekete geçerek, şövalyenin etrafındaki çemberi daha da daralttılar. Pardaillan için Fausta ile başyargıcın ortasında bulundukları kalabalığa yaklaşmak imkânsız bir duruma geldi. Şövalye de oraya gitmekten vazgeçerek, bu yeni tehlikeyi karşılamaya karar verdi. Bu durum devam ederse, en ufak bir hareket yapmasına bile imkân kalmayacağını ve nihayet belki de kalabalık arasında ezileceğini, boğulacağını hissediyordu. Birden, her zamanki âdetine uyup tekrar kendi kendine atıp tutmaya koyuldu:

"Lanet olsun! Bari şu boğayı öldürdükten sonra budalacasına fırlatıp attığım hançerim yanımda olsaydı!.. Hayır!.. Nedense kan görmeye dayanamam. İlle onu fırlatmam lazımdı, değil mi? Merhum babam, bendeki bu yufka yürekliliğin bir gün başıma bir iş açacağını söylerken, peygamber gibi laf etmiş ama ha. Sözlerini azıcık dinlemiş olsaydım şimdi bu halde bulunmazdım!"

Şimdi, kırdığı Bussi'nin kılıcı için de böyle yanıp yakılabilirdi. Fakat bir kere olan olmuştu. Hem zaten o kılıcı, parçalarını sahibinin suratına fırlatmak için ele geçirmiş değil miydi? Bu biraz pahalıya mal olan bir keyif çıkarmaydı ama dünya böyledir, her şeyin kendine göre bir fiyatı vardır. Asıl önemli mesele, yapacağı işi sonuna kadar yapmış olmasıydı.

Ama Pardaillan bir yandan kendi kendine atıp tutarken, bir yandan da askerlerin hareketlerini soğuk bir dikkatle gözden geçiriyordu. Birden, etrafındaki çemberin kendisini bunaltacak derecede sıkıştığını düşünerek biraz yer açmaya karar verdi. İki kolunu iki

yanına açtı. Yumruklarını sıktı ve ayakları üstünde fırıl fırıl dönmeye başladı. Fakat bu fırıldak, bambaşka bir fırıldaktı! Yumruklar iki balyoz gibi havada dönerek yolları üstündeki suratlara rastladıkça, tok bir gürültü çıkıyor, iniltiler, küfürler, feryatlar gırla gidiyordu. Yumruğu yiyip de ayakta kalan yoktu. Yıkılanlar, hemen arkadakiler tarafından kaldırılarak, elden ele ta gerilere taşınıyorlardı.

Bu sırada kabından taşmış olan halk da müthiş mücadelesine devam ediyordu. Alanda, tribünlerde, civar sokaklarda, her yerde kralın askerleriyle halk ve Castrana dükünün adamları arasında amansız bir boğuşma sürüp gidiyordu. Her yanda kılıç kılıca çarpışılıyor, tüfekler patlıyor, soluk soluğa boğuşanların feryatları ve küfürleri, galiplerin çılgın naraları ve can havliyle kaçanların bağırışları duyuluyordu. Zaman zaman, ötede beride, uzakta veya yakında bütün gürültüleri bastıran birtakım sesler:

"Carlos! Carlos! Yaşasın Kral Carlos!" diye yeri göğü inletiyordu.

Pardaillan, birdenbire kendisine hiç karşılık verilmediğini ve kuvvetini bol bol harcamakta serbest bırakıldığını fark etti. Bussi-Leelerc'le Fausta'nın konuştukları aklına geldi. Bir yandan dört bir tarafına yumruk savurmaya devam ederken öte yandan da düşündü:

"Beni diri yakalamak istiyorlar... Herhalde Fausta ile yeni ortağı Espinosa, benim için akla hayale gelmedik hainee ve korkunç birtakım işkenceler tasarlayıp düzenlemişlerdir. Ve ölümün beni bu işkencelerden kurtarmasına gönülleri asla razı değildir."

Fakat bu arada kolları da canlı gürzler gibi habire inip kalktıkları ve çevresine durmadan felaket saçtıkları için yavaş yavaş kuvvetten kesilmeye başlamışlardı. Böyle olmasına rağmen askerlere şaştı:

"Peki, bu herifler benim boyuna yumruk savurmama ve her yumrukta birini yere sermeme ses çıkarmayacaklar mı?.." diye düşündü.

Olayları gayet sakin bir tarzda muhakeme ediyor ve başına gelecek en iyi şeyin öldürücü bir-iki darbe yemek olacağını hesaplıyordu. Hiç olmazsa bu sayede kendini bekleyen işkencelerden kurtulurdu. Bu düşüncesinde de yanılmıyordu. Askerler artık sinirlenmeye başlamışlardı. Pardaillan'ın düzenli bir şekilde savurduğu müthiş yumruklara, başlangıçta sadece pek sabırsızlanan birkaçı kılıçlarıyla

şövalyeyi dürtüklemeye kalkıştı. Bu iş böyle devam ederken, emreden bir ses:

"Silahlar aşağı, sersemler!.. Onu sağ istiyoruz!" diye bağırıp her şeyi yarıda bırakmasaydı, hiç şüphesiz, şövalyenin beklediği öldürücü darbe de gelmekte gecikmeyecekti.

Askerler bu emre homurdana homurdana boyun eğdiler. Fakat sabrın da bir sınırı vardı. Askerler de artık sabırları tükendiği için adamakıllı geciken emirleri beklemeyerek, son manevrayı da kendi kendilerine uygulamaya kalkıştılar: Bu manevra şövalyeye en yakın bulunanların hep birden onun üstüne çullanmalarından ibaretti. Bir sürü adam birden yüklenince, Pardaillan bir an kalabalık altında bocaladı. Fakat hemen kendini toparlayıp belki de içerinden biri emirleri filan unutup o kadar beklediği öldürücü hançer darbesini indirir ümidiyle kendini şiddetle savundu. O yumruklarını esirgemedikçe ötekiler de kendisine aynı şekilde karşılık vermekten kaçınmadılar. Fakat Pardaillan'ın beklediği öldürücü darbeyi indiren olmadı.

Şövalye uzun bir süre üstüne çullananlara karşı koydu. Elbiseleri paramparça olmuş, elleri kana bulanmıştı ve yüzü yara bere içinde kalmıştı. Ama bütün bunlar yine de önemsiz sıyrıklar ve çürüklerden ibaretti. Birçok kere kollarına, omuzlarına ve bacaklarına tutunan askerler kaldırıp etrafa savurdu. Nihayet kalabalıktan bunaldı ve bitkinlikten bacakları tutunamaz oldu, yere yıkıldı...

Artık dövüş bitmiş, Pardaillan yakalanmıştı.

*

Şövalye elleri ve ayakları ipler içinde kıskıvrak bağlanmış ve vücudu kımıldayamaz hale gelmiş olduğu halde bile öyle korkunç görünüyordu ki, on kadar adam her ihtimale karşı kendisini tutuyor, çevresini sıkı bir muhafaza altına almış bulunuyordu. Şövalye yine de ayaktaydı. Soğuk ve tiksinti dolu bakışları, bir tek adamın yüzlerce askerle boğuşmasından başka bir şey olmayan bu büyük mücadeleyi ilgiyle seyreden Fausta'ya dikilmişlerdi. Kadın, Pardaillan'ın artık kıskıvrak bağlandığını, kımıldayamaz bir hale geldiğini görünce, onunla arasında bulunanları iterek kendine bir yol açıp, yakınına, elle dokunacak kadar yanına yaklaştı ve şövalyeyi uzun uzun süzdü...

Artık zafer onundu. Pardaillan'ı ele geçirmişti. Kendisiyle ilk karşılaştığı gün başlayan bu müthiş mücadele, nihayet Fausta'nın za-

feriyle bitmişti. Bakışlarında hem sevinç, hem de yaptığına pişman olmanın verdiği bir hüzün okunuyordu.

Pardaillan, Fausta'nın zaferinin keyfini çıkarmak için yaklaştığını görünce, kendisini sımsıkı bağlayan ve adeta nefes almasına engel olan iplere rağmen dikildi ve düşündü:

"Haa... Hanım papa hazretleri zaferinin keyfini çıkarmak istiyorlar, öyle mi? Ne zafer ama!.. Kalleşlik, müthiş bir tuzak ve bir tek adamı yakalamak için harekete geçirilmiş koskoca bir ordu... Yerin dibine batsın böyle zafer! Ama kendisine bunun tadını çıkarma imkânını vermeyeceğim. Ona öyle iki çift laf söyleyeceğim ki, ömrü oldukça unutmayacak!.."

Ve omuzlarına abanan insanları sarsarak şöyle bir doğruldu. Aşağılayıcı bakışlarla Fausta'ya dik dik bakarak, en içe işleyici sözlerinden birini söylemeye hazırlandı.

Bununla birlikte Fausta susuyordu. Zaten halinde de zaferinin tadını çıkarmak isteyen bir insan görünüşü yoktu. Pardaillan ne kadar dik başlı, ne kadar mağrur görünüyorsa, o da tersine o kadar alçakgönüllü bir tavır takınmıştı. Adeta, yenilen kendisiydi de zaferi kazanan Pardaillan olmuştu. Şövalye, Fausta'nın gözlerinde zafer sevinci yerine derin bir keder buldu. Kadının görünüşünün üzerinde uyandırdığı izlenim o kadar kuvvetli oldu ki, şövalye bile saldırgan tavrını bırakmak zorunda kaldı ve içinden mırıldandı:

"Mademki zaferinden bu kadar hüzün duyacaktı ne diye şimdiye kadar beni kinle takip edip durdu? Beni bu kadar kötü durumda görmekten üzüntü duyduğu halinden belli... Şeytan, bunun gibi bir türlü anlayamadığım karışık huylu kadınların canını alsın! Şu kadın benim gözümde ömrümün sonuna kadar anlaşılmaz bir yaratık olarak kalacak ha... Yoksa beni yakalatmak için bu kadar yorgunluğa katlandıktan sonra beyaz, zarif elleriyle iplerimi çözüp, beni serbest mi bırakacak? Gerçekten yapar mı yapar! Yine yanıldım galiba... Onda bu cömertlik ne gezer... İşte şu anda yine içinde saklı dişi kaplan kendini gösteriyor! Böylesi daha iyi, hiç olmazsa karşımdakinin Fausta olduğunu anlıyorum."

Anlaşılan, her zaman hislerini saklamayı başarabilmiş olan Fausta, kendini kapıp koyuverecek kadar şaşalamıştı. Bir an içindeki kinin aşkı söndürdüğünü sanmıştı. Fakat nefret ettiğini sandığı adamı eline

geçirir geçirmez, kin sandığı şeyin, yine aşktan başka bir şey olmadığını dehşet içinde görmüştü. Zihni şu düşüncelerle karmakarışıktı:

"Onu hâlâ seviyorum! Kin sandığım şey meğer onun benimle ilgilenmeyişi yüzünden duyduğum kızgınlıktan ibaretmiş. O beni sevmiyor. Beni hiçbir zaman da sevmeyecek. Fakat şimdi onu kendi irademle yakalattıktan ve en müthiş işkenceleri onun için hazırladıktan sonra anlıyorum ki bana bir tek kelime söylese, azıcık gülse, hatta sadece ufacık bir ilgiyle bana baksa, beni gözetleyen başyargıcı hançerler, Pardaillan'ı kurtaramazsam bile, hiç değilse onunla birlikte ölürüm!.. Bilmem ki ne yapayım? Ne edeyim?.."

Ve böylece uzun zaman karar veremeden, şaşkınca kalakaldı. Bu, ömründe ilk defa başına geliyordu. Sonra yavaş yavaş kendini toparladı. Yüzünün çizgileri serileşti. Pardaillan da onun bu halini görmüş ve içinden, "İşte, dişi kaplan yine kendini gösteriyor!" demişti. Daha önce kararını kesinlikle vermiş olduğu için, yüzü tekrar eski mağrur ifadesini aldı. Şövalyeyi kendi alın yazısıyla baş başa bıraktığını belirtmek istiyormuşçasına, iki adım geriledi. Gayet tatlı, uzaktan geliyormuş gibi bir sesle sadece:

"Elveda Pardaillan!" dedi.

Büsbütün başka sözler bekleyen Pardaillan önce şaşırdı, ama o kolay kolay istifini bozacak bir adam değildi. Alaycı bir tavırla:

"Elveda değil, sadece tekrar görüşelim diyeceksiniz..." dedi.

Fausta, şaşkın şaşkın başını salladı ve aynı tatlılıkla tekrarladı:

"Elveda!.."

"Duyuyorum madam, duyuyorum inanın, ben öyle kolay ölen soyundan değilim. Dokuz canlı olduğumu siz de bilirsiniz. Şimdiye kadar beni öldürmeye az mı çalıştınız? Artık saymak bile canımı sıkıyor... Bakın, şimdi pek parlak bir durumda değilim, ama yine de dipdiriyim ya..."

Fausta, inatçı bir tavırla tekrar etti:

"Elveda!.. Beni bir daha göremeyeceksin!.."

Pardaillan'ın zihninden korkunç bir düşünce geçti ve titreyerek içinden, "Sakın beni öldüremeyeceğini anlayınca, gözlerimi kör etmeye karar vermesin! Beni bir daha göremeyeceksin diyor... Böyle bir şey yapmaya kalkarsa ne olurum?" diye söylendi.

Fausta aynı tatlı ve uzaktan geliyormuş gibi bir sesle, "Hayır!" dedi. "Yanlış söyledim. Beni belki de göreceksin, ama tanıyamayacaksın!.."

Pardaillan içinden söylendi: "Hoppala!.. Demek beni kör etmeyecek... Kendisini görecekmişim ama tanıyamayacakmışım. Bu basit sözün altında kim bilir ne müthiş bir gerçek saklı!.. Bakalım neymiş... Herhalde göreceğiz!"

Sonra yüksek sesle ve en zarif tebessümüyle söylendi:

"Demek adamakıllı tanınmayacak bir hale gireceksiniz. Kim bilir, belki de değişecek ve diğer kadınlar gibi bir kadın olacaksınız. Sizde de biraz yürek ve merhamet bulunacak... Eğer böyle bir değişme olacaksa, sizi tanımakta gerçekten zorluk çekeceğim, madam!"

Fausta bir an şövalyenin gözlerinin içine dimdik baktı. Sonra bu adamla ne kadar tartışsa başa çıkamayacağını mı anladı; yoksa artık mücadeleden mi bezmişti, neydi, sadece bir baş işareti yaparak döndü ve Espinosa'nın yanına gitti. O zaman başyargıç bir emir verdi:

"Onu San-Pablo Manastırı'na götürün!"

Askerlerin sürüklemeye başladıkları Pardaillan da son bir defa daha haykırdı:

"Tekrar görüşeceğiz, prenses!.."

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
CHICO'NUN AŞKI

Şimdi yerinde yeller esen San-Pablo Manastırı, San Francisco Meydanı'nın yakınlarında, hatta bu meydanı kısmen gören bir yapıydı.

Normal zamanda olsaydı, Pardaillan'la muhafızları çabucak manastıra varıverirlerdi. Fakat o gün meydanda kanlı boğuşmalar oluyordu ve Espinosa gibi ihtiyatlı ve hesaplı bir insan, mahpusunu elbet meydanın ortalık yerinden geçirip manastıra yollayacak değildi.

Pardaillan, tüfekli iki müfrezenin muhafazası altındaydı. Bunun sebebi, başyargıcın, sımsıkı bağlı şövalyenin kaçmasından korkması değildi. Hayır! Fakat normal zamanda gülünç görünecek olan bu ihtiyat tedbirlerinin, o gün için önemi ve anlamı vardı. Mahpusla muhafızları, kargaşalığın içinden geçmek zorunda kalabilirlerdi. O kargaşalıkta Pardaillan'a da öldürücü bir-iki darbe isabet edebilirdi. Bundan başka dövüşenler, mahpusu kurtarmak fikrine de kapılabilirlerdi. Halbuki Espinosa, mahpusunun sağ ve salim kalmasına ve hazırladığı işkenceleri çekmesine çok önem veriyordu.

Bütün bu tedbirlerden başka, muhafızların komutanı, kafileyi dolambaçlı, fakat oldukça ıssız sokaklardan geçirerek, birkaç dakikada ulaşılacak yere, bir saatte götürme ihtiyatlılığını gösterdi. Zaten vücudu sımsıkı bağlı olan şövalye de rahat yürüyemiyor gayet kısa adımlar attığı için, yol uzadıkça uzuyordu.

Beri yanda halkın ayaklanması da hiç beklenmedik bir çehreye bürünmüş, kısa zamanda üstünlüğü elde eden II. Felipe, isyancıları bozguna uğramıştı. Fausta, en büyük hatalarından birini yapmış, elebaşılığını yaptığı isyan hareketi kanla boğulmuştu. Halbuki elindeki adamlar mükemmel silahlı, iyi organize edilmiş ve kalabalıktı. Nasıl olmuştu da bu iş başına gelmişti?..

Bozgunun gerçek nedeni, Fausta'nın bir hata yaparak planını değiştirmiş olmasıydı. İlk plan gereğince Fausta, kral askerlerini hızla yok ederek durumdan yararlanabilecek ve hiç şüphesiz II. Felipe'yi tahttan inmeye bile zorlayacaktı. Fakat Don César'a yaptığı tekliflerin delikanlı tarafından şüpheyle karşılanması üzerine tereddüde düşmüştü.

Bütün plan, Don César'ın kendisine yapılan teklifleri kabul ederek babasının tahtına çıkmak istemesi temeline dayanıyordu. Zalim II. Felipe'den bezen halk, hiç şüphesiz Don Carlos'u seve seve benimseyecekti. Fakat Don Carlos tahta çıkmak istemez, teklifleri kabul etmezse o zaman ne olacaktı?

Fausta, o zaman halkın birdenbire kendi aleyhine döneceğini ve kendisinin de suçunu affettirmek için belki tekrar II. Felipe'yle işbirliği yapmak zorunda kalacağını hesaplıyordu.

O halde ne yapması lazımdı? Bütün bu işlerden vazgeçmeli miydi?..

Fausta böyle yapmadı. Önce kendisinin II. Felipe'ye bile kafa tutabileceğini ve gerektiğinde onu emellerine alet edebilecek kadar kuvvetli olduğunu Don César'a ispat etmek istedi. Don César bütün bunları gözleriyle görürse, hiç şüphesiz daha fazla tereddüt etmezdi... O bir kere elde edildikten sonra da son ve kesin adım için harekete geçmek mesele değildi.

Plan bu şekilde değiştirildikten sonra harfi harfine uygulandı. Adamları, kralın askerlerini yanlarına bile yanaştırmadan Don César'ı kaçırdılar ve isyan müthiş bir şekilde başladı.

Fakat delikanlının kaçırılmasıyla Fausta'nın erişmek istediği amaç gerçekleşmiş oluyordu. İsyan örgütünün elebaşıları hemen adamlarına emir vererek çabucak ortadan çekilmelerini sağladılar ve kısa zamanda asıl isyancılardan kimse ortalıkta kalmadı...

O zaman kralın askerleri bütün bu işlerden haberi olmayan ve yalnız delicesine sevdiği Don César'ı kurtarmak için ayaklanmış bulunan halkla karşı karşıya kaldılar. Askerler, mükemmel zırhlı ve silahlı, halk ise bu zırhlara ve silahlara karşı koyamayacak kadar zayıf bir durumdaydı. Böyle olmasına rağmen iyi dayandı ve kendisini hudutsuz bir cesaretle ölümün kucağına attı...

Ne yazık ki kahramanlığın da bir sınırı vardı. Zaten az sonra halk

da Don César'ın kurtarılmış olduğunu öğrendi. Bu iş nasıl gerçekleşmişti?.. Bunu kim başarmıştı?..

Orası önemli değildi. Kralın pençesinden kurtulmuştu ya... Şu halde daha fazla dövüşmenin anlamı kalmıyordu. Halk da çekilmeye ve kaçışmaya başlayınca, dövüş sahasında kralın askerleriyle yerleri dolduran ve sayıları ne yazık ki pek çok olan ölülerden ve yaralılardan başka kimse kalmadı.

Yaralılar çabucak kaldırılırken, Pardaillan'la muhafızları da nihayet San-Pablo Manastırı'na ulaşmışlardı. Şövalye tam manastır kapısının eşiğini aşmak üzereydi ki çevresindeki askerlerin arasında kimi görse beğenirsiniz?.. El Chico'yu!..

Ama Chico ne haldeydi, orasını hiç sormayın...

Az önce meydanda gözleri kamaştıran o güzelim elbisesi lime lime olmuş, yer yer kan lekelerine bulanmıştı. Chico'nun durumu da berbattı ve küçük Juana kendisini bu halde görürse adamakıllı bir papara yiyeceğinden hiç şüphesi yoktu.

Doğrusunu söylemek gerekirse Chico bu halinden şikayetçi görünmüyordu. Zaten o böyle gezmeye alışıktı. Sırtında kıymetli elbiseler de, lime lime paçavralar da olsa hepsini gururla taşımasını bilirdi... Şimdi de kafasını dimdik tutuyor ve halini umursamıyordu. Hem neden umursayacaktı ki?.. Sanki Fransız asilzadesi ondan daha iyi bir durumda mıydı? Onun yalnız üstü-başı paramparça olmakla kalmamış, eli kolu sımsıkı bağlandıktan başka, çevresini kalabalık bir asker topluluğu sarmıştı. Chico, Pardaillan'ın haline o kadar üzüldü ki eğer ağlamanın erkeklere yakışmayacağını yine Pardaillan'dan öğrenmemiş olsaydı, hüngür hüngür ağlayacaktı.

Acaba Chico nasıl olmuş da bu askerlerin arasına katılıp buraya kadar gelebilmişti? Ufacık boyunun bu işte kendisine herhalde büyük yararı dokunmuş olmalıydı. Peki ama buraya neden gelmişti? Tabii Pardaillan için gelmişti. Şövalye bundan şüphe bile etmedi.

Küçük adam hiçbir şey söylemiyor, sadece, esrarlı bir yüzle şövalyeye bakıyordu. Pardaillan bu bakışlarda öyle derin bir keder, öyle sıcak bir ilgi ve öyle derin bir sadakat sezdi ki, son derece heyecanlanarak, yeryüzünde bu kadar zayıf ve küçük de olsa bir dostu bulunduğundan ötürü büyük bir mutluluk duydu.

Pardaillan'ın ilk düşüncesi, Chico ile konuşmak olduysa da, onun

da başına bir felaket getirmemek için bundan çabucak caydı. Fakat kendisini unutup başkalarını merak etmek gibi garip huyunu bir türlü bırakamadığı için Don César'ın ne olduğunu öğrenmeden rahat edemeyeceğini hissederek bakışlarını dikkat kesilen cüceye dikti.

Chico budala değildi. Pardaillan'ın kendisini tanımazlıktan gelerek yanı başından geçişinin sebebini anlamış, sabit bakışlarındaki sessiz soruyu da kavramıştı. Pardaillan kendi kendine, "Zavallının başına da felaket getirmeyeyim!" derken, El Chico da, "Şövalyeyi tanımıyormuş gibi davranmalıyım," diye düşünüyordu. Kim bilir, belki Pardaillan'a bir faydası dokunurdu. Hem vücut yapısı hem de güç ve kuvvet bakımından birbirinin tamamen zıddı olan bu iki insan böylece benzer karaktere sahip olduklarını da ispat ettiler.

Chico Pardaillan'ın bakışlarıyla sorduğu:

"Don César'a bir şey oldu mu?" sorusunu çok iyi anlamıştı.

Cüce aynı sessiz dille delikanlının sağ ve kurtulmuş olduğunu anlattı.

Pardaillan'ın bütün vücudu bağlı olduğu için başından başka bir yerini kımıldatamıyordu. Hafif bir baş işaretiyle cüceye anladığını ve bu işe pek sevindiğini belirtti.

Aynı anda da Chico'nun boyunun küçüklüğünden yararlanarak boyuna askerlerin bacakları arasında dolaşmak suretiyle onların gözlerine çarpmadan veya çarpsa bile ilgilerini çekmeden kendisiyle birlikte ilerlediğini ve daima hizasında yürümeyi başardığını fark etti. Cücede kendisine bir şeyler anlatmak istediğini hissettiren bir hal vardı.

Pardaillan hem güç ve cesaretin hem de zeka ve nezaketin vücuda bürünmüş haliydi. Ömrü boyunca yalnız yaşamaya alışmış ve yalnız kendi gücüne güvenmiş biriydi. Ondan cesaret beklenirdi.

Yolda çelimsiz ve yardıma muhtaç biriyle karşılaşırsa yapacağı ilk şey ona yardım etmek olurdu. Eğer yolda bir iri yarı bir canavar kadar ürkütücü biriyle karşılaşırsa yapacağı ilk şey çekip gitmek olurdu. Ama korktuğu için çekip gitmezdi. Zira bu duygu şövalyede yoktu. O pervasızlığından çekip giderdi. Eğer bu dev cüsseli Pardaillan'a saldırırsa, Pardaillan da asla altta kalmazdı. Fakat koca cüsseli bu kişi, Pardaillan'a karşı korkakça saldırırsa, Pardaillan hiçbir şey yapmadan çeker giderdi. İşte burada belki de nice insan düşmanının

zayıflığından yararlanarak onu alt ederdi. Ama Pardaillan asla böyle bir şey yapmazdı.

Şövalye şu güçsüz cücenin bu kadar cesaret göstermesine hayran olmadan kendini alamıyordu. Hele onun bir ara etrafındaki askerlere kin dolu gözlerle bakarak belindeki küçük hançerin sapını sinirli sinirli sıktığını görünce, içinden:

"Sağ ol küçük adam! Eğer gücün de cesaretin kadar büyük olsaydı, şüphesiz kalabalık olmalarına bakmaz, şunların hepsine meydan okurdun!" diye söylendi.

Chico'ya teşekkür borçluydu. Ne kadar küçük, güçsüz de olsa kendisini bu derece seven ve düşünen birisinin bulunması içine ferahlık veriyordu. Göz göze geldiler. Şövalye bakışlarıyla:

"Bırak o iğneyi... Baksana ne kadar kalabalıklar!" demek istedi.

Bu sırada manastırın büyük kapısına ulaşmışlardı. Bir sürü görünen veya gizli penceresi bulunan bu ağır ve koskoca kapıda pek çok kilit ve sürgü vardı. Etrafındaki yüksek duvarlar, içeride saray mı, hapishane mi, manastır mı, yoksa cehennemin ta kendisi mi olduğunu gözlerden saklıyor; fakat bütün görünüş, insanın üstünde gayet soğuk ve kasvetli bir etki bırakıyordu. Burada iri sürgülerin korkunç gıcırtılarla çekilmesini, kocaman kilitlerin Chico'nun taşıyamayacağı irilikteki anahtarlarla açılmasını beklemek gerekti. Bu bekleyiş, epeyce uzun sürdü...

Chico bu zamandan yararlanarak Pardaillan'a sokuldu ve kendisiyle göz, kaş ve yüz işaretleriyle konuşmaya başladı. Bu sessiz konuşma artık görevlerinin sona erdiğine sevinerek birbirleriyle şakalaşmaya ve gevezeliğe başlamış olan askerlerin gözüne çarpmıyordu.

Cüce, hareketleriyle dedi ki:

"Ben buraya her gün geleceğim!"

Pardaillan gözleriyle sordu:

"Gelip de ne yapacaksın?"

Chico omuz silktikten sonra gözlerini havaya kaldırarak derdini anlattı:

"Belli olur mu? Kim bilir, belki de dışarıyla haberleşme imkânı bulursunuz..."

Pardaillan ümitsiz bir tavırla muhafızlarına bakarak anlatmak istedi:

"Vaktini boşuna kaybetmiş olursun... Beni çok sıkı muhafaza edecekler."

Chico ısrar etti:

"Ne önemi var?.. İnsan bir kere denemeli."

Pardaillan başıyla razı olduğunu bildirdi:

"Pekâlâ! Bu sadakatini unutmayacağım!"

Ve gülümseyerek teşekkür etti.

Artık kapı açılmıştı. Bu ağır kanat belki de edebiyen üstüne kapanmadan önce şövalye son bir defa geriye dönüp cüce ile vedalaşmak istediği vakit Chico bütün hareketleriyle:

"Umutsuzluğa kapılmayın. Her şeye hazır bulunun... Ben sizi bırakacak değilim ve kim bilir, belki size faydam dokunur..." demek istedi.

Pardaillan, üstüne kapanan kocaman kapının ardında kayboldu. Ve Chico tenha sokakta, yeryüzünde kendisine en yakın dostluğu göstermiş olan adamın üstüne kapanan dev kapının önünde bir türlü ayrılamayıp bir süre kalakaldı... Gözleri dalmıştı. Kendisine dostluğunu verdikten sonra içinde o zamana kadar hiç bilmediği hisleri uyandırmış olan adamın hayali bir türlü gözlerinin önünden gitmiyordu.

Güneş ufukta yavaş yavaş sönüyordu. Kızıl yuvarlak birazdan tamamen kaybolacak, karanlık bastıracaktı. Artık hiçbir ümit kalmamıştı. Chico derin derin içini çekerek mahzun mahzun uzaklaştı.

Şehrin üstüne ağır bir sessizlik çökmüştü. El Chico, kalabalık olması gereken bu saatte sokaklarda devriyelerden başka kimseler bulunmadığını; dükkânların kapanmış, ev kapılarının kilitlenmiş olduğunu bile fark etmedi. Yavaş yavaş yürüyor ve koynunda bulunan bir kâğıdı zaman zaman eliyle yokluyordu. Bu kâğıdın kaybolmasından veya çalınmasından korkuyor gibiydi.

Bu kâğıdın ne olduğunu hemen söyleyebiliriz. Okuyucularımız, Fausta'nın Servili Köşk'teki mahzene girerek orada koynundan zehirli bir hap çıkardığı sırada bu kâğıdı düşürmüş olduğunu ha-

tırlayacaklardır. Bu kâğıt, Centurion'un Kızıl Sakal'dan koparark Fausta'ya sattığı, kralın ve başyargıcın mühürlerini taşıyan bir tam yetki belgesiydi.

Sonradan mahzene hapsedilen Pardaillan kâğıdı bularak belindeki kemere sokmuş, fakat yerlerde sürünerek kaçma çarelerini araştırdığı sırada farkına varmadan onu düşürmüştü. Daha sonra da belgeyi Kule handa unutmuş ve bir daha da hatırlamamıştı.

Bu sefer de onu cüce bulmuştu. Chico şöyle böyle okuma bilirdi; küçük hücresinde ışığı da vardı. Oracıkta hemen kâğıda bakmış, değerini sezmişti. Ondan sonra da kâğıdı dikkatle koynuna yerleştirmeyi ihmal etmemişti. Amacı bu kâğıdı, düşürdüğünü tahmin ettiği Fransız asilzadesine vermekti. Herhalde bu onun işine yarar bir şey olacaktı.

Fakat sonradan birbirini izleyen olaylar, Chico'nun bu işi yapmasına imkân vermemiş ve kâğıt da onda kalmıştı. Acaba Chico bu kâğıtla ne yapmak istiyordu? Doğrusu aranırsa o da ne yapacağını bilmiyordu. Düşünüyor, belki de bu belgeyi Pardaillan'ı kurtarmak için kullanabileceğini seziyordu. Ama ondan nasıl yararlanacaktı?.. İşte burasını bilemiyordu.

O zamanlar okuma yazma bilmek günümüzdeki kadar yaygın değildi. Okuma ve yazma bilen kişi bir bilgin olarak görülürdü. Halbuki bugün, aşağı yukarı altı ve yedi yaşındaki çocuklar o zamanlardan çok daha fazla şey biliyorlar.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Chico'nun okuması pek kuvvetli değildi. Nitekim bu kâğıtta da önemli bir şeyler bulunduğunu sezmiş, fakat meseleyi tam manasıyla kavrayamamıştı. Şimdi kâğıdı güvenilir birine götürüp okutmak, ne işe yarayabileceğini anlamak istiyordu. Bunu kim yapabilirdi?

Birden aklına Juana geldi. Juana bilgiliydi. Handaki taş tahtanın üstünde en zor hesapları bir bardak şarap içmeye yetecek kadar kısa bir zamanda nasıl çözüverirdi. Öyle ya... Bu işin üstesinden ancak o gelebilirdi. Başka zamanda olsaydı cüce, kılığına kıyafetine bakar, Juana'nın karşısına çıkmaya kesinlikle cesaret edemezdi. Fakat şimdi bu hatırına bile gelmedi. Hemen kararını verdi. Doğruca Kule hana yollandı.

Handa pek az müşteri vardı. Bunlar da hemen hemen askerler-

den ibaretti. Adamlar gelip birer kadeh şarap içiyor, fazla durmadan çıkıyorlardı.

Juana yine hanın yazıhane ödevini gören küçük odasındaydı. Sabahleyin boğa güreşlerine giderken giydiği güzel elbisesi üzerinde, bütün güzelliği ve zarafetiyle oturuyordu.

Doğrusu aranırsa, bu kadar süslü kalışında, Chico'nun pırıl pırıl elbisesini kendisine göstermek için muhakkak hana geleceğini tahmin edişi de rol oynamıştı. O da Chico'ya en güzel giyimiyle görünmek istemişti.

Nitekim Chico'nun yüreği genç kızı böyle harikulade güzel bir halde görünce hop etmişti. Fakat cüce hiç renk vermemişti. Yalnız yüzünün kızartısından heyecanı belli oluyordu, o kadar... Zaten şimdi buraya gönül eğlendirmek için de gelmiş değildi. Önemli işleri ve ciddi tasarıları vardı. Şimdi güç durumda bulunan büyük dostunu düşünmekteydi ve bu yüzden Juana'nın karşısına hiçbir vakit çıkmadığı kadar kendinden emin bir tavırla çıktı.

Fakat Juana onun bu ciddi ve kendisine karşı ilgisiz halini görünce adamakıllı kızdı. El Chico'dan değil iltifat görmek, tatlı bir bakış veya bir söz bile duyamamıştı. Chico, şöyle dalgın bir bakışla Juana'nın güzel giyimine bakmıştı, o kadar... Hele cücenin o kendine pek güvendiğini gösteren soğuk tavrı... Onu şimdiye kadar hiç görmüş değildi... Neydi bu hal?.. Acaba Juana birdenbire korkunç derecede çirkinleşmişti de Chico o yüzden mi bu kadar soğuk kalabiliyordu? Yoksa delikanlı bugün alanda, kibar kadınlar karşısında kazandığı başarıyla gururlanıyor da artık Juana'yı beğenmiyor muydu?

Genç kız o kadar hayal kırıklığına uğramıştı ki neredeyse duygularını gizleyemeyip ağlayacaktı. Fakat kadın olduğu için hislerini mükemmel bir şekilde saklamaya başardı ve zaten dalgın olan Chico, genç kızın düşüncelerinden hiçbir şey sezemedi. Nihayet dayanamayan Juana birdenbire patlayıverdi:

"Seni kovduğum halde tekrar karşıma çıkmaya utanmıyor musun?.. Hem şu üstüne başına bir bak! İnsan bu kıyafetle nasıl gezer?.. Ama sende ne utanma, ne sıkılma var..."

Chico ömründe ilk defa olmak üzere bu paylamayı genç kızın sinirlerini büsbütün ayaklandıran bir ilgisizlikle karşıladı. Ne kızardı,

ne bozardı ve ne de başını eğip af diledi... Sadece ona dik dik baktı ve sözlerini duymamış gibi söylendi:

"Seninle ciddi bazı şeyler konuşmaya ihtiyacım var..."

Küçük Juana bu sözlere daha beter içerledi. Bu ne demekti!.. Onun bebeğini tamamen değiştirmişler, başka bir hale, değişik bir kılığa sokmuşlardı. Kim yapmıştı bu işi? Chico bu cesareti nereden alıyordu? Bütün bunlara cevap vermek zordu... Ancak kesin olan nokta, Chico'nun bu cesaretinin farkında olmadığıydı. O yalnız Pardaillan'ı düşünüyor ve bu düşünce yanında her şey siliniyordu. Juana'nın cesaret sandığı şey, aslında dalgınlıktan ibaretti. Genç kızın söyledikleri cücenin bir kulağından girip öbür kulağından çıkıyordu. Başka şeyler düşünüyor ve söylenilenlerin manasını doğru dürüst anlamıyor gibiydi. Juana şimdiye kadar takip ettiği usulün sökmediğini görünce, daha ilk bakışta gördüğü şeyi yeni fark ediyormuş gibi bir tavır takındı ve:

"O ne? Senin üstün başın kan içinde... Yoksa dövüştün mü?" diye sordu.

"Şehirde neler olduğunu bilmiyor musun?"

"Bilmez olur muyum? İsyan olmuş... Kan gövdeyi götürmüş... Binlerce ölü varmış... Buraya gelen müşterilerden duydum. Yoksa sen de yaralandın mı?"

Bu soruyu kendi de istemeden müşfik bir tavırla sormuştu. Chico:

"Hayır," dedi. "Belki ötemde berimde bir-iki sıyrık vardır. Fakat yaralandım diyemem... Üstümdeki kan lekeleri benim kanımdan değil... Hep gözlerimin önünde öldürüldüklerini gördüğüm zavallıların kanları..."

Juana, El Chico'nun bir yerinde yarası olmadığını öğrenince tekrar somurttu:

"Demek o dövüşe karışıp kendini bu hale soktun? Budala, bu işlere karışmak senin nene gerekli!.."

"Mecburdum..."

"Neden mecburmuşsun? Oraya gittiğimi ve sonuna kadar kalsaydım belki ölüp gideceğimi düşündükçe deli olasım geliyor..."

Bu sefer şaşırma sırası Chico'ya gelmişti:

"Ay!.. Sen boğa güreşine mi gittin?"

"Tabii gittim. Ne sandın ya?.. Neyse ki birdenbire Barbara hastalandı da Mösyö Pardaillan boğayı hançerlediği sırada geri dönmek zorunda kaldık. Yarın gidip Notre Dame Kilisesi'ne bir mum dikip ölümden kurtulduğuma dua edeceğim."

Yalan söylemiyordu. Fakat ona bütün dünyayı verselerdi yine de Chico'ya kendisini o şık haliyle görmüş olduğunu ve o kadar başarı kazandığını bildiğini söylemezdi. Tabii, küçük adam bütün bunları hissedemedi. Bir tek şey düşünüyordu: Tanrı'ya şükürler olsun Juana sağ salim eve dönebilmişti. Sonra birden, laf olsun diye söylendi:

"Öyleyse senin hiçbir şeyden haberin yok... Bugün Don César'ı öldürmek istediler. Bütün dövüş onun yüzünden çıktı. İyi ki taraftarları kendisini kaçırdılar. Kendisi şimdi tamamen emniyette..."

Son derece meraklanan genç kız:

"Aman Tanrım! Neler olmuş meğer!.." dedi.

"Hepsi o kadar değil ki... Senin lafını duyduğun o isyan, Don César için patlak verdi. O, kralın oğluymuş diyorlar. Asıl meşru veliaht oymuş... Babasının yerine onu tahta geçirmek istiyorlar. Kendisini 'Yaşasın Kral Carlos!' diye alkışlayıp durdular."

Chico bütün bunları bildiğinden dolayı pek mağrur görünüyordu. Özellikle kralın oğlu olduğu söylenen bir adamı tanıdığı için pek kıvançlıydı. Juana da birdenbire Chico'ya karşı olan bütün hiddetini ve uğradığı hayal kırıklığını unutarak el çırptı:

"Demek Don César kralın oğluymuş ha?.." diye bağırdı. "Doğrusu bu habere hiç şaşmadım... Onun çok asil bir aileden olduğu besbelliydi. Ama kralın oğlu olduğunu hiç aklıma getirmemiştim. Demek meşru veliaht oymuş. Nasıl oluyor da canına kastetmeye kalkıyorlar öyleyse?.. Onun ölümünü isteyen kimmiş?"

Chico sesini alçaltttı:

"Kral! Yani babası!.."

"Babası mı?.. Aman Tanrım! Sahi mi? Herhalde onun oğlu olduğunu bilmiyordu, değil mi?.."

"Kim demiş? Pekâlâ biliyormuş. Zaten onun için öldürmek istiyormuş ya... Bunu kimse bilmiyor, ama ben biliyorum. Kimsenin bilmediği birçok şeyi ben biliyorum!"

"Peki ama neden?.. Niçin bir baba, oğlunu öldürmek isteyecek kadar alçalsın?.. Buna sebep ne?"

"Evet. Sebep ne? İşte 'devlet sırrı' dedikleri şey buymuş. Ben bu sırrı da biliyorum!"

Juana ister istemez Chico'ya hayranlık duydu. Cücenin, kimsenin bilmediği şeyleri bildiği yalan değildi.

Ama nasıl olmuştu da bütün bunları öğrenmişti? Chico birden ciddileşti:

"Ben boğa güreşinde Don César'ın yardımcısıydım. Sen daha önce oradan ayrıldığın için tabii beni göremedin!.."

Oysa Juana her şeyi görmüştü. Ama renk vermedi. Chico devam etti:

"Onu da nereye götürdüklerini gördüm. Çünkü peşinden gittim. Zaten üstüm başım da bu yüzden paralandı."

Sonra acı acı içini çekerek sözlerine ekledi:

"Bir bilsen elbisem ne güzeldi! Yepyeniydi. Bak, ne hale getirdiler!"

Juana hem gülüyor, hem dinliyordu. Artık Chico'ya darılmaya hakkı olmadığını da kavranmış. Küçük adam, Don César'ın peşinden gitmekle üzerine düşeni yapmıştı. Chico üzüntülü bir tavırla sözüne devam etti:

"Sana anlatacaklarımın hepsi bu kadar değil Juana. Bir haberim daha var; hem de kötü bir haber, Juana!"

"Çabuk söyle, yüreğimi durduracaksın!"

Cüce bu başlangıcı, genç kızı kötü habere alıştırmak için yapmıştı. Ancak Juana meselenin ne olduğunu sezmekte gecikmedi. Chico:

"Mösyö Pardaillan'ı yakaladılar!" dedi.

Bu haberi duyar duymaz, Juana'nın hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlayacağından emindi. Fakat hayret!.. Hiç de umduğu gibi olmadı. Genç kız, anlatılanları Chico'yu adeta hayal kırıklığına uğratan bir soğukkanlılıkla dinledi. Gerçi üzülmemiş değildi, ama bu üzüntü Chico'nun sandığı dereceyi bulmadı. Küçük adam, Juana'nın sustuğunu görünce sordu:

"Çok üzüldün galiba?.."

Beriki sadece:

"Evet!" dedi.

"Onu hâlâ seviyorsun, değil mi?.."

Juana, hiç de yapmacık olmayan bir hareketle onun yüzüne baktı:

"Evet!" dedi. "Seviyorum ama zannettiğin şekilde değil..."

Chico şaştı:

"Sahi mi? Halbuki sen bana demiştin ki..."

Juana onun sözünü kesti:

"Ben Mösyö Pardaillan'ı severim... Severim ama, iyi ve kibar bir adam olduğu için, abi gibi severim. Bunu aklından çıkarma Chico. Artık hiç aklından çıkarma!"

Cüce, sevincinden gözleri ışıldayarak:

"Ah! Sahi mi? Halbuki ben de zannetmiştim ki..." diye kekeledi.

Juana sabırsızlanmaya başlamıştı:

"Hâlâ mı? Hâlâ mı öyle zannediyorsun? Of, canım! İnsan sana derdini nasıl anlatmalı, bilmem ki!.."

"Anladım, anladım! Üzülme! Mademki Mösyö Pardaillan'ı bir abi gibi seviyorsun, öyleyse onu hapishaneden kurtarmak için bana yardım da edersin, değil mi?"

Juana atılarak:

"Elimden gelen her şeyi yaparım!" dedi.

"Mükemmel. Zaten bana lazım olan da bu."

"Peki ama neden yakaladılar? Nasıl oldu bu?

"Neden olduğunu ben de bilmiyorum. Nasıl olduğunu ise gözlerimle gördüm. Oradaydım. Her şeyi gördüm. Onu hapishaneye kadar takip ettim. Zavallıyı San-Pablo Manastırı'na kapadılar..."

"Onu da takip mi ettin? Neden?"

"Nedeni var mı?.. Nereye kapatacaklarını görmek için tabii. Laf! Ondan sonra da kendisini kurtarmaya çalışacaktım elbet!"

"Ayy!.. Onu kurtarmak mı istiyorsun? Yoksa sen de onu seviyor musun?"

"Elbette! Elbette seviyorum ya!.. Pardaillan benim için herkesten önemli bir kişi. Onu kurtarmak için kanımı son damlasına kadar akıtmaya razıyım! Bilemezsin Juana, bilemezsin o ne eşsiz adamdır! Ah bir görseydin, onu yakalamak için kaç kişiyi seferber etmiş olduklarını bir görseydin, şaşardın! Bölük bölük adam toplamışlardı. Her yan askerle doluydu ve hemen herkes, sadece onun için oradaydı. Kardinal Espinosa da, erkek elbisesi giymiş olduğu halde kendisini hemen tanıdığım yabancı prenses de oradaydı. Onu yakalamak için belki bin kişi getirmişlerdi. Halbuki şövalye tek başınaydı. Hem yanında hiçbir silahı da yoktu. Yoktu, ama yumruklarıyla kaç tanesini yere serdi, bir görseydin!.. Sonra zavallıyı yakaladılar, kıskıvrak bağladılar. Bu halde bile kendisinden korkuyorlardı. Ondan ödleri patlıyordu!.."

Her zaman az konuşan Chico'nun birdenbire çenesi açılmıştı. Cüce coşmuş, durmadan anlatıyordu. Hem bu kadar coşarak anlattıkları da Juana'yla ilgili şeyler değildi.

Halbuki genç kız pek iyi bilirdi ki Chico'nun tek düşüncesi şimdiye kadar hep kendisi olmuştu. Şimdi cücenin birdenbire başka şeyler için de heyecanlandığını görmek Juana'yı hayretten hayrete düşürüyordu...

Artık hiç şüphesi kalmamıştı. Chico'su, canlı bebeği çok değişmişti. Şimdi için için ve ürkerek kendi kendine soruyordu: Acaba Chico'da kendisini yeni yeni hayal kırıklıklarına uğratacak başka ne değişiklikler vardı?..

Bir yandan Chico'yu dinlerken, bir yandan da zihni harıl harıl çalışıyor, sevgilisinin eski haliyle şimdiki durumu arasında karşılaştırmalar yapıyordu: Her zaman gayet utangaç, gayet ürkek olan Chico bugün birdenbire yanına nasıl çekinmeden gelivermişti?.. Kendisine delicesine, taparcasına âşık sandığı Chico, geldi geleli ne kadar ilgisiz, soğukkanlı duruyordu? Juuna'nın doğru dürüst yüzüne bile pek baktığı yoktu. Sanki artık Chico için Juana ikinci plana düşünmüştü. Dünyada sözüne inanılacak insan kalmamıştı öyleyse. Chico bile böyle ihanet ettikten sonra...

Juana daha konuşmalarının başından beri bütün cilvelerini denemiş, cücenin her zaman okşayıp sevmekten zevk aldığı mini mini ayacıklarını kasten sallamış, baygın baygın bakmış, saçını süsleyen

çiçeği mahsus yere düşürmüş, kısacası aklına gelen bütün kadın hilelerine başvurmuştu...

Fakat bir sonuç alamamıştı. Chico hiçbir şeyin farkına varmamıştı. Genç kız nihayet içinde kabaran hiddeti yenemeyerek çıkışmıştı:

"Sana ne oldu ayol?.. Ayaklarım boşta sallanıyor da hâlâ farkında değilsin!"

Bu, "Gelsene, yere otırup ayaklarımı yine okşasana!" demekti.

Fakat Chico bunu da anlamazlıktan geldi. Bir köşede duran ağır meşeden küçük iskemleyi zorlukla taşıyarak getirip Juana'nın ayaklarının dibine yerleştirince, genç kız hırsından ağlamaklı oluverdi, ama yine de belli etmemeye çalıştı. İçinden, "Hay alçak, hain yalancı, ikiyüzlü hay!" diye söyleniyordu. Şimdi onu dövse, çimdiklese, ayaklarının altına alıp ezse yeriydi...

Sonra çekindi. Bunu yaparsa Chico belki kızar, darılır ve bir daha gelmemek üzere çekip gidebilirdi. Halbuki Juana, ondan daha birçok şey dinlemek istiyordu. Cüce giderse, hiçbir şey dinleyemeyecekti. Zaten Chico'nun coşmasına sebep, Pardaillan'ı kurtarmak isteği değil miydi? Pardaillan söz konusu olunca, Juana, Chico'nun tutumuna kızmak mı, sevinmek mi lazım geleceğini de şaşırıyordu. Zaten cüce biraz dikkatli olsaydı, genç kıza şövalyenin yakalandığını haber verdiği vakit, onun bu haberi gayet sakin karşılamasına rağmen, yüreğinin hop ediverdiğini de sezerdi. Bu, Juana'nın şövalyeyi sevmesi mi demekti? Kim bilir, belki de yüreğinin en derin yerinde hâlâ böyle bir sevgi ateşi yanıyordu. Fakat o günün sabahı şövalye ile yaptığı uzun ve esrarengiz konuşmadan sonra genç kızın romantik aşkından caydığı da kesindi. Yine kesin olan bir nokta da Pardaillan'ın abice öğütlerinin etkisi altında, bütün sevgisini Chico'ya yöneltmiş olmasıydı... Cüceye, Pardaillan'ı bir abi gibi sevdiğini söylerken, gerçeği ifade etmişti.

Durum böyle olunca, onun da Chico gibi, Pardaillan'ı kurtarmak için her fedakârlığı göze alması lazımdı. Ve Juana böyle davranmaya hazırdı da... Şövalye için ne garip bir alın yazısıydı ki, bulunduğu memleketin bütün büyükleri ve ileri gelenleri, onu öldürmek için işbirliği ederlerken; onu seven ve kurtarmak için çırpınan iki kalbin ikisi de küçük ve güçsüz iki vücutta çarpıyordu...

Ancak bir konuda Chico da, Juana da büyük bir anlaşmazlık içinde bulunuyorlardı. Gerçi Chico, Pardaillan'dan emindi ve şövalyenin, Juana'yı kesinlikle sevemeyeceği, genç kızın da onu asla sevmediği hakkındaki sözlerine inanmıştı. Ama kendini o kadar küçük ve güçsüz görüyordu ki, bir kadın tarafından sevilebileceğine ve kocalığa seçilebileceğine hiç inancı yoktu... Bu bakımdan, için için Juana'nın Pardaillan'ın kurtarılmasına karşı gösterdiği ilgiyi yanlış anlaması ve genç kızı şövalyeye âşık sanması imkânsız değildi.

Beri yanda, şövalyeden tamamen ümidini kesmiş, kendisiyle onun arasındaki büyük mesafeyi, özellikle Pardaillan'la konuştuktan sonra iyice kavramış bulunan Juana, genç kalbinin bütün sevgisini Chico'ya vermek istediği sırada, onun kendisiyle hiç ilgilenmediğini, harıl harıl şövalyeden bahsettiğini, adeta yüreğinde küllendirmeye çalıştığı sevgiyi tekrar canlandırmak istercesine onun kahramanlıklarını, başarılarını sayıp döktüğünü görüyordu. Ah, hain Chico! Ne olmuştu ona böyle? Şüphesiz bugün boğa güreşlerinde kazandığı başarı, cüceyi gururlandırmış; kibar hanımlar tarafından o kadar beğenildikten sonra Juana gibi basit bir hancı kızını gözü tutmamaya başlamıştı. Genç kız, içinde birdenbire yüreğini kasıp kavuran bir kıskançlık ateşi hissetti. Hatta Chico'nun Pardaillan'la bu kadar ilgilenmesini bile çekemeyerek sordu:

"Onu bu kadar çok seviyorsun ha? Acaba şövalye sana kendisini bu kadar sevdirmek için ne yaptı?"

Cüce bu soruya esrarengiz bir tavırla:

"Bana öyle şeyler söyledi ki... Bunları şimdiye kadar kimse söylememişti... Hem sanki sen de onu işkenceden kurtarmak istemiyor musun?"

"İstemez olur muyum? Bütün kalbimle istiyorum. Bunu sana daha demin söyledim."

"Ama bizim böyle devlet işlerine burnumuzu sokmamız bize çok pahalıya mal olabilir. Onu da biliyorsun, değil mi? Bize verecekleri en hafif ceza, sorgusuz sualsiz asılmaktır. Hem bu da kralımızın kolay kolay lütuf buyurmadığı basit bir cezadır. Yakayı ele verirsek işkenceyle öldürüleceğimiz kesindir..."

El Chico bu sözleri, büyük bir soğukkanlılıkla söylüyordu. Neden söylüyordu? Juana'yı kurtarmak için mi? Onu bu serüvenden

vazgeçirmek için mi? Belki... Juana'nın böyle müthiş bir tehlikeye atılmasını kesinlikle istemiyordu ama yalnız başına bu işin altından kalkabileceğini de sanmıyordu. Fakat Pardaillan'ı kurtarmak uğrunda kendi canını tehlikeye atabilirdi. Ama Juana'yı asla...

Kendi canını tehlikeye atabilirdi, çünkü artık hayatta beklediği bir şey olmadığına inanıyordu. Ah! Kendimizi onun yerine koyalım. Yaşıyordu. Ama gerçekten yaşıyor anlamına gelmiyordu. Hatta hayatı bilmiyor sayılırdı. Kendi evi dışındaki sonsuz evrenin hepsini görmezden geliyordu. Hayattaki tek arkadaşı babasıydı ve evdeki hizmetçileri dışında kimseyi tanımıyor sayılırdı. Hayat hakkında o kadar da bilgisi, tecrübesi yoktu. Ama bunlar o kadar da küçümsenecek şeyler değildi. Sonuçta babası tanınmış bir burjuvaydı. Küçük oğlunun refahı için bir birikim yapmıştı. Ama yine de Chico her şeyi sadece birkaç gündür tanıdığı bir adam için bırakmayı oldukça olası görüyordu.

Chico bu kadar cesur bir ruha sahip miydi? Belki de bu tehlikeler, Juanna'ya olan aşkının alevini giderek arttırmıştı. Ama nasıl olacaktı?

Chico ve Pardaillan karakteri, kitabımızın bu noktasında bir antitez oluşturuyor. İkisinin de kocaman bir yüreği, sonsuz bir ahlakı vardır. Fakat fiziksel olarak ne kadar da zıtlardır!

Chico bir karar vermeye çalışıyordu. Yüreği hiç susmuyordu. Küçük bir adamdı. Ama çocuk değildi.

Şu genç kızı taparcasına sevmişti. Sonuç ne olmuştu ve bundan sonra ne olabilirdi? Hiç...

Kendisi gibi mendebur bir cüce, böyle bir kıza kocalık edebilir miydi? Bu düşünce kafasında silinmemecesine yer etmişti.

O böyle düşünürken, beri yanda Juana da ondaki değişikliğe hayret etmekteydi. Karşısında kararlar veren, tehlikeli işlere girişen bir Chico vardı. Hem de ne tehlikeli işlere!..

Bu Chico şüphesiz bir kahramandı. Ama acaba böyle olduğunun farkında mıydı? Juana'ya kalırsa farkındaydı. Chico artık kendini tanımıştı; kendini beğeniyordu ve daha yüksek kadınlara layık görüyor, onun için Juana'ya önem vermemeye başlıyordu.

Genç kız kıskançlığın verdiği bunalım içinde, kendini yiyordu.

Şimdi de Chico, girişecekleri işteki tehlikeyi anlattığı vakit:

"Mademki sen işkenceye katlanacaksın, ben de seninle beraber katlanırım," dedi.

Bu sözleri söyler söylemez de kızardı.

Sözlerinin bir çeşit aşk ilanı olduğunu sonradan fark etmişti. Oysa Chico bunu sezemedikten başka, şöyle yanlış anlamakta da gecikmedi: "Ben de Pardaillan'ı, onun için işkenceyi göze alacak kadar seviyorum!" Ve düşündü: "Böyle abi sevgisi olur mu? Laf! Şövalyeyi delicesine seviyor işte... Ah, Juana! Benim hayatta mutlu olmam mümkün değil. Ama sen mutlu olabilirsin ve olmalısın da... Bir gün ben ölüp gidersem, seni ne kadar sevmiş olduğumu bilmelisin."

Sonra yüksek sesle ve içi titreyerek sordu:

"Şövalye ne yaptı da sana kendisini bu kadar sevdirdi?"

Genç kızın gözünde bir zafer ışığı parladı. Chico, kendisini kıskanıyordu demek! Mademki kıskanıyordu, öyleyse seviyordu! Bu düşünceye rağmen şimdiye kadar Chico'dan gördüğü ilgisizliğin acısını çıkarmak istercesine, ters bir cevap verdi:

"Bana, şimdiye kadar kimsenin söylemediği şeyler söyledi de ondan..."

Chico'yu daha beter kıskandırmak istiyordu. Bu, besbelliydi.

Halbuki Chico bunu da yanlış anladı. Yalnız yanlış anlamakla kalmadı, Pardaillan'ın, Juana'yı hiç sevmeyeceğine dair söylediği sözlerden bile şüphe etti. Halbuki Pardaillan ona: "Ne senin Juana'n beni seviyor, ne de ben onu seviyorum," demişti. Ama küçük adamın içine bir kurt düşmüştü. Pardaillan'ın dostluğuna önem veriyordu. Ama Pardaillan korkusuz, güçlü bir insandı. Neden yalan söylemesindi ki?

Ne genç kız onu anlayabiliyordu, ne de Chico Juana'yı... Ve aralarındaki anlaşmazlık, gitgide büyüyor, kesinleşiyordu.

Juana'nın verdiği cevap üzerine Chico bembeyaz kesilmişti. Bununla birlikte kendini tutup, gerçek duygularını saklamak için başka bir şeyle meşgul olma gereğini hissetti. Cebinden tam yetki belgesini çıkardı:

"Sen bu işten anlarsın. Şu kâğıdı oku da bu neyin nesidir, ne işe yarar, söyle bakalım," dedi.

Juana ağlamamak için kendini güç tuttu. El Chico'yu zorlamak, kıskançlığını harekete geçirip bir itirafa mecbur etmek istemişti. Halbuki o, birdenbire bu konuşmanın başında olduğu gibi, hatta ondan da soğuk bir tavır takınmıştı. Sevmiyordu, canım! Zorla değil ya... Juana'yı sevmiyordu işte. Öyle mi? Pekâlâ öyleyse. Baksın bakalım, Juana'nın gözünden yaş aktığını görecek miydi? Genç kız kendini onun kadar soğuk bir tavır takınmaya zorladı. Kâğıdı çabucak gözden geçirdi:

"Birtakım yarım yamalak cümleler... Ve altında iki mühür var..."

"Canım, o mühürlerle imzaları tanımadın mı, Juana?.. Kralla başyargıcın mühürleri ve imzaları değil mi?"

Juana:

"Tamam, tamam..." dedi. Bak, ne yazıyor: 'Tanrının inayetiyle kral olan ben Felipe... Bütün dinî, mülkî ve askerî makamlara emrederim ki..' Bundan sonrası boş... Altında da Engizisyon Başyargıcı Inigo de Espinosa'nın ve kralın imzalarıyla mühürleri var... Bu nedir acaba?"

"Haa, bak; nedir ben sana söyleyeyim... Buna boş yetki belgesi derler. Boş yerler gereği gibi doldurulur ve bu kâğıt kralın bir emri olup çıkar. O zaman herkes burada yazılı olanları yapmak zorunda kalır."

"Peki sen bunu nereden buldun?"

"Orası senin nene lazım? Asıl mesele, elimde böyle bir kâğıdın bulunması değil mi? Şimdi öğreneceğimi öğrendim, Juana... Artık senden ayrılmak zorundayım. Fakat bende böyle bir belgenin bulunduğunu kimseye söylememelisin."

"Neden? Ne yapacaksın kâğıdı?"

"Ne mi yapacağım? Orasını henüz ben de bilemiyorum. Şimdi ne yapmak lazım geldiğini araştırıyorum. Ne yapacağım diye merak ediyorsun değil mi? Söyleyeyim. Bu belgeyle Şövalye Pardaillan'ı kurtarmanın çaresini bulacağım. Fakat bu kâğıdın bana verilmemiş ve kralın haberi olmadan doldurulmuş olduğunu öğrenirlerse, hapı yuttum demektir. Haydi orası da o kadar önemli değil. Fakat işi başaramazsam, Mösyö Pardaillan'ın mahvolması söz konusu. Çünkü

onun için hiçbir kurtuluş ümidi kalmaz. Bu yüzden kimseye bir şey sızdırma."

Juana'nın yüreği burkuldu. Chico neden bu kadar acı şeylerden bahsediyordu. Yoksa ölmek mi istiyordu?.. Bunları söylerken Juana'nın yüreğini sızlattığının farkında değil miydi? Boğazı kederken kupkuru, ellerini kavuşturup yalvarır bir tavırla:

"Merak etme. Öldürseler de ağzımdan bir kelime bile alamazlar," dedi.

Chico bu sözü de Pardaillan'ın sevgisiyle ilgili sanarak sarardı: "Bilirim, dilini tutarsın..."

Sonra, hissetmekte olduğu kederin yükü altında ezilmişçesine genç kızın önünde eğildi: "Hoşça kal, Juana..."

Ve başka bir şey söylemeden hiçbir hareket yapmadan kapıya yöneldi. O zaman Juana dayanamadı. Kalbinin çatlayıp yarıldığını hissetti. Ne demekti?.. Chico, kendisine hiçbir güzel söz söylemeden böyle soğuk bir "Hoşça kal"la mı ayrılıp gidiyordu? Beti benzi atmış, bayılacak gibi olmuştu. Yerinden doğruldu ve ağzından bir feryat halinde şu isim yükseldi:

"Chico!"

Bu haykırış bile bir itiraftı. Nitekim Chico geriye döndüğü vakit genç kızı iki elini ileriye uzatmış, sallanır bir halde gördü. Fakat cüce de müthiş bir irade göstererek gayet soğuk ve temkinli kalakaldı... Genç kız ister istemez sordu:

"Böyle, hiçbir şey söylemeden mi gidiyorsun?.. Bana söyleyeceğin hiçbir şey yok mu? Beni bırakıyor musun?"

Genç kızın bakışlarındaki ifadeyi anlamamak için insanın kör olması lazımdı. Fakat Chico, hiç istifini bozmadı. Sonra birdenbire elini alnına vurarak:

"Eyvah!" dedi. "Az kaldı tamamen unutuyordum! Giralda nerede acaba? O ne oldu?.."

Juana'nın öfke damarları yeniden kabarıverdi. Chico'nun kendisinden başka herkesle ilgilendiğini görmeye dayanamıyordu. Kolları aşağıya düştü:

"Onu da merak ediyorsun, ha?" diye sordu. "Yoksa o da mı sana kimsenin söylemediği şeyler söyledi?"

Cüce hayret içinde baktı ve ciddi ciddi:

"Giralda, Don César'ın nişanlısı," dedi. "Ben de Don César'ın yardımcısıyım..."

Juana, küçük adamın ne demek istediğini anlayıp utandı ve kekeledi:

"Doğru..."

Ve elini alnından geçirerek, içinden söylendi:

"Çıldırıyor muyum, nedir?"

Chico sordu:

"Sen onu hiç görmedin mi? O da boğa güreşindeydi. Tam Don César gidip kurdeleleri kendisine verecekti ki, adamcağızı kaçırdılar. Zavallı kız herhalde kargaşalığın tam ortasında kaldı. Sakın başına bir felaket gelmiş olmasın!.."

"Yok canım. Herhalde kendisini kurtarmıştır. Neredeyse buraya gelip nişanlısını sorar."

Cüce düşünceli düşünceli:

"Geleceğini sanmıyorum," dedi. "Etrafında şüpheli bir sürü adam gördüm. Bunların arasında Don Gaspar Barrigon'u seçer gibi oldum. Bu Barrigon, Centurion dedikleri o mendeburun sağ koludur. Eminim, bu işin de altından Kızıl Sakal çıkacak. Aksiliğe bak ki, zavallı kızı Pardaillan'ın da kurtarması mümkün değil..."

Juana:

"Herhalde buraya gelirse kendisini saklarım. Kimse bulamaz," dedi. "Zaten ben de o kızı çok seviyorum. Çok tatlı, çok iyi bir kız!"

Chico başıyla tasdik etti:

"İyi olur. Şimdi ben Pardaillan'ın nerede bulunduğunu biliyorum. Don César'ın nereye götürüldüğünü de gördüm. Fakat Giralda'nın da ne olduğunu öğrenmem lazım. Eğer tahmin ettiğim gibi kaçırıldıysa, onu nereye sakladıklarını öğrenmeliyim. Belki yarın Don César saklandığı yerden çıkar. O zaman kendisine haber veririm. Başka konuşacağımız bir şey yok değil mi, Juana? Haydi, elveda!.."

Genç kız atıldı:

"Neden elveda? Bir daha görüşmeyecek miyiz? Pardaillan'ın ka-

çırılmasında ben sana yardım etmeyecek miyim?"

Chico'nun yüreği yine acıyla burkuldu. Juana'nın bütün ilgisinin Pardaillan üstünde toplandığını sanıyordu. Fakat acısını belli etmedi:

"Orası öyle," dedi. "Bana yardım edeceksin, ama,bu yardımı yapabilmen için önce benim ne yapacağımı kararlaştırmış olmam lazım. Şimdi henüz bir şey bilmiyorum. İşe Giralda'yı aramakla başlayacağım. Planımı hazırlar hazırlamaz sana haber vereceğim."

"Ne zaman?" dedi Juana, Chico'nun gözlerinin içinde kaybolarak.

"Sana kesin bir şey söyleyemem. Belki yarın derim, belki de birkaç gün sonra derim... Önümüzdeki günlere bağlı..."

Öyle kendine güvenle konuşuyordu ki, Juana tekrar şaşaladı. Bu ufacık erkekte bu kadar irade bulunduğunu nereden bilirdi? Şimdiye kadar onu tanıyamamış olduğu için kendini aptallıkla suçluyordu.

Chico geri geleceğine söz vermişti. Aslında kesin bir şey söylememişti ama... Chico her zaman geri dönerdi. Juanna'sını mutlaka görürdü. Görmeliydi. Bu sözü söyleme de hep tutardı. Juana umut dolu bir ifadeyle devam etti:

"Git Luis," dedi. "Git! Tanrı seni korusun!"

Luis, Chico'nun küçük adıydı. Bu adı çok seyrek duyardı. Juana ne de güzel bir ses tonuyla söylemişti... Öyle yumuşak bir tondu ki Chico'yu sarıp sarmalamıştı sanki. Zavallı küçük Juana tüm kalbiyle söylemişti o ismi...

Nitekim heyecanla duraladı. Bir an aklından, yanlış düşüncelere saplandığı, şimdi Juana ile her şeyi apaçık konuşması gerektiği geçti. Fakat bu tereddüdü pek kısa sürdü. Hemen yine kendini toparladı:

"Görüşürüz, Juana!" dedi.

Tekrar kapıya yöneliyordu ki, genç kız sordu:

"Beni öpmeden mi gidiyorsun?"

Artık her şey apaçıktı. Juana elini de uzatıyordu.

Chico eğildi, dudaklarının ucunu, genç kızın ellerine şöyle bir değdirdi ve kaçarcasına fırlayıp gitti.

Eğer bu kadar acele etmeyip de arkasına dönüp bakmış olsaydı,

genç kızın bir kanepeye kapanıp hüngür hüngür ağladığını ve kendi kendine:

"Elimi bile doğru dürüst öpmedi!.. Sadece dudaklarını değdirdi! Halbuki, daha önceleri ellerimi tutar, kolay kolay bırakmazdı!" diye söylenerek hıçkıra hıçkıra ağladığını görecekti.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
FAUSTA

Kendisinin güngörmez bir zindana kapatılacağını sanan Pardaillan, yanıldığını çabuk anladı. Şövalyeye muhafiz tayin edilen dört iri yarı papazın kendisini götürdükleri oda geniş, rahat ve güzel bir karyolası, rahat bir koltuğu, bir elbise dolabı, bir masası ve ayrıca yıkanıp temizlenmek için her düzeni bulunan ışıklı bir yerdi. Eğer büyük pencerelerde sağlam demir parmaklıklar ve kalın kapıda birkaç kilit olmasaydı, şövalye kendini Kule handaki odasında sanabilirdi. Yanındaki muhafiz papazlar, bağlarını çözmüşler ve birazdan yemek getirileceğini söyleyerek çekilmişlerdi.

Tabii, şövalyenin ilk işi ortalığı güzelce bir gözden geçirmek oldu ve hem pencereden, hem de kapıdan kaçmaya kalkışmanın tamamen boş bir şey olacağını anlamakta gecikmedi. Üstü başı toz toprak ve kan lekeleri içinde olduğundan, buradan sıvışma çarelerini araştırmayı sonraya bırakarak önce çok gerekli bulduğu temizliğe girişti. Bu sırada da vücudundaki yaraların da önemsiz sıyrıklardan ibaret olduğunu anladı.

Kendisine getirilen yemek hem nefis, hem de boldu. Üstelik sofra en nefis Fransız ve İspanyol şaraplarıyla donatılmıştı. Pardaillan yiyip içmeye meraklı ve en kötü zamanlarda bile iştahını kaybetmeyen, sıhhatli bir adam olması bakımından, önüne konulanlara saygıda kusur etmedi. Bir yandan tabakları siler süpürür ve şişeleri boşaltırken, bir yandan da harıl harıl düşünüyordu. İlk gözüne çarpan şey, getirilen yemeklerin hepsinin lokma lokma doğranmış ve yemeye hazır bir hale getirilmiş olmasıydı. Yemek yiyebilmek için de kendisine gayet hafif tahta bir çataldan başka bir şey verilmemişti. Sofrada, gerektiğinde silah gibi kullanılabilecek hiçbir şey yoktu. Şövalye bu ihtiyat tedbirlerinin alınmasını kendisine fevkalade bir surette bakılmasını ve gayet tatlı muamele edilmesini tehlikeli buluyordu. Sinsi

bir korku yavaş yavaş içini sarmaya başlamıştı.

Karnını tıka basa doyurduktan sonra birdenbire başının ağırlaştığını hissetti. Karşı konulmaz bir uyku ihtiyacıyla elbisesini bile çıkarmadan kendini yatağına atarken mırıldandı:

"Tuhaf şey... Bana ne oldu da böyle birdenbire uyku bastırdı? Pek fazla içmiş de değilim. Herhalde yorgunluktan olacak..."

*

Ertesi sabah uyandığı vakit, başı yattığı zamankinden daha ağır ve vücudu müthiş bir kırıklık içindeydi. Elbisesinin çıkarılmış ve üstünün örtülmüş olduğunu hayretler içinde gördü:

"Olamaz, imkânı yok, ben o kadar sarhoş değildim," diye düşündü. "Dün akşam soyunmadan yattığımı pekiyi biliyorum."

Karyoladan indiği zaman bacaklarının vücudunu taşıyamayacak kadar halsiz olduklarını sezdi. En yorucu günlerinden sonra bile duymadığı, dehşetli bir bitkinlik hissediyordu. Yüz yıkamak için konulmuş olan bakır leğene adeta sürüklenerek gitti. İbrikteki suyu leğene boşalttı ve yüzünü serin suya daldırdı. Sonra pencereye giderek ardına kadar açtı. Kendini biraz daha iyi hissetti. Zihni daha berraklaştı. Bir yandan giyinirken bir yandan da kendi kendine söyleniyordu:

"Oo! Oo! Benim külüstür çullarımı alıp yerine bu yeni elbiseleri koyma kibarlığını da göstermişler!"

Elbisenin çeşitli kısımlarını araştırıcı bir gözle inceledi:

"Güzel kumaş doğrusu!.." diye düşündü. "Sade ve sağlam. Anlaşılan beğeneceğim şeyleri de pekiyi biliyorlar."

Arkasından çizmelerini aradı ve yerde, yatağın dibinde olduklarını gördü. Hemen eline alıp, elbiseyi yaptığı gibi onları da gözden geçirince gülmeye başladı:

"Hah, hah!" dedi. "Şimdi işin sırrını çözdük... Demek bunun için bana uyku ilacı vermişler!"

Bu çizmeleri herhalde yeterince yeni buldukları için değiştirmeye lüzum görmedikleri kendi çizmeleriydi. Mükemmel surette temizlenmişlerdi. Yalnız mahmuzları çıkarılıp alınmıştı. Bu mahmuzlar, ayak bileklerine kayışlarla bağlanabilen, sivri ve keskin birer çelikten ibaretti. Şövalye, serüven dolu hayatının en tehlikeli anla-

rından birinde, babasıyla birlikte bir çeşit demir cendereyi andıran bir hücreye hapsedilmiş ve bu müthiş işkenceden kurtulmak için, mahmuzlarını sökerek bunlardan birisini babasına vermiş, birini de kendi almıştı. İkisi de kendilerini bu mahmuzlarla öldürme kararını vermişlerdi. Şövalye, daha sonra, kendisine o günü hatırlatan bu çeşit mahmuzlar taşımıştı. Gerektiğinde pekâlâ hançer yerine kullanılabilecek olan bu mahmuzları da işte şimdi çekip almışlardı.

Pardaillan bir yandan giyiniyor, bir yandan da düşünüyordu:

"Bu seferki düşmanlarım, hiçbir şeyi tesadüfe bırakan soyundan değil. Acaba kimler? Espinosa mı? Fausta mı?.. Yoksa buradaki papazlar mı? Peki ama benden ne istiyorlar?.. Acaba bu mahmuzlarla gardiyanlarını öldüreceğimden mi korktular? Yoksa kendimi öldürüp işkenceden kurtulmamdan mı çekindiler? Bana çektirecekleri işkence ne? Acaba bu eski kadın papa ile şimdiki başyargıç kafa kafaya verip benim için nasıl müthiş bir işkence icat edecekler?.."

Giyinmesi bitince korkunç bir gülümseyişle söylendi:

"Ey, Fausta! Eğer buradan sağ çıkarsam, seninle öyle bir hesaplaşacağız ki!.."

Ansızın:

"Ya bizim para kesesi ne oldu?" diye telaşlandı. "Kesem, benim külüstür çulların cebindeydi. Alıp götürdülerse, Mösyö Espinosa, şu yeni elbiseleri bana pek pahalı ödetiyor, demektir."

Fakat hemen aynı anda, kesenin, masanın pek göze görünür bir yerine konmuş olduğunu gördü. Hemen onu kavrayıp büyük bir memnunlukla cebine attıktan sonra:

"Kötü hüküm vermekte pek acele ettim," diye mırıldandı. "Ama bu iş böyle giderse, içine yine uyku ilacı katarlar diye ne yemek yiyeceğim, ne de şarap içeceğim. Böyle rezalet olur mu?.."

Bir an düşündü, sonra:

"Hayır," diye söylendi. "Onlar, yapmak istediklerini yaptılar. Bu bakımdan beni yeniden uyutmazlar sanırım. Hele bekleyelim bakalım. Ne olacağını elbette göreceğiz."

Tahmin ettiği gibi bundan sonraki öğünlerde hiçbir ağırlık hissetmeden bol bol yedi ve içti. Yiyeceğine ilaç katılmıyordu...

*

Böylece üç gün geçti. Kendisine hizmet eden papazlardan başka kimsenin yüzünü gördüğü yoktu. Bu papazlar da tek kelime konuşmuyor, hiçbir lüzumsuz hareket yapmıyorlardı. Onlara bir şeyler sormak, bir şeyler öğrenmek istemişti. Fakat papazlar, gayet ciddi tavırlarla selam vermekten ve sorularını cevapsız bırakarak çekilmekten başka bir şey yapmamışlardı.

Üçüncü günün sabahı, odasında sinirli adımlarla bir aşağı bir yukarı dolaşarak ayaklarının uyuşukluğunu gidermeye çalışıyordu. Kafasında arka arkaya bir sürü plan kuruyor, sonra bunlardan vazgeçiyor, bir türlü bir sonuca varamıyordu. Her gün yaptığı gibi, penceresini yine ardına kadar açmıştı. Gezinirken boyuna bu pencerenin önünden geçip duruyordu. Birden boğuk bir gürültü duydu. Hemen döndü ve açık pencerenin parmaklıkları arasından girip içeriye düşmüş, yumruk büyüklüğünde, topa benzer bir nesne gördü. Bu topu eline almadan önce pencereye atıldı ve bahçeden aceleyle geçen, pek iyi tanıdığı bir karaltının kendisine kaçamak bir işaret yaptığını sezdi. İçinden:

"Chico!" dedi. "Aferin be küçük adam!.. Nasıl etti de manastırın bahçesine girebildi acaba?.."

Kapısının ortasındaki gözetleme penceresinden kimsenin bakmadığına kanaat getirdikten sonra eğilip topu aldı. Pencereye yöneldi ve sırtını kapıya çevirerek kendisine atılmış olan şeye baktı. Bu, oldukça kalın ve sert bir şeyin etrafına sarılmış bir yün yumağı idi. Çabucak çözdü ve içinde bir kâğıt buldu. Kâğıdı açınca da şunları okudu:

"Size sunulacak yiyecek ve içeceklere el sürmeyin. Sizi zehirlemek istiyorlar. Üç güne kadar sizi oradan kaçırmaya çalışacağım. Eğer başaramazsam, o zaman yine sizi beyninizden vurulmuşçasına öldürecek olan zehirden yemeye vaktiniz var demektir. Üç gün sabredin. Cesaret!.. Ümit!.."

Pardaillan yüzünü ekşiterek düşündü:

"Üç gün yemeden, içmeden duracağım ha? Vay babam vay! O halde hemen zehri zıkkımlanıp öbür dünyaya göç etmek daha iyi... Ama ya Chico muvaffak olursa?.. Acaba ne yapacak da beni kurtaracak? Ne olursa olsun, üç gün oruç tutarım, ölmem ama zehri yer yemez hapı yutarım. Dün akşamki yemeğimden beni bugün de idare

edebilecek kadar arttığına göre, demek ki açlığım üç değil, iki gün sürecek... O artığı yerim. Dün yiyip de ölmediğime göre, bugün de ölmem... Demek ki o yemek zehirli değilmiş!.."

Bunu söyledikten sonra, dün akşamdan artan yemeği önüne çekip iki kısma böldü. Bir kısmını hemen gövdeye indirdi. Bu iş bitince ikinci parçayı da alıp elbise dolabına sakladı ve bekledi. Görünüşte çok sakindi ama kendine hâkim olmak için gösterdiği gayretten, alnında terler birikiyordu. Öyle ya; o gece uyurken bu artıklara zehir katılmadığı ve Chico'nun dediği gibi, şimdi kendisinin beynine yıldırım yemişçesine yere serilmeyeceği nereden belliydi? Son derece cesur ve kendine hâkim bir adam olmasına rağmen Pardaillan bu yemekten sonraki iki saati büyük bir endişe içinde geçirdi ve ancak ondan sonradır ki içine güven geldi.

Bu arada kendisine kahvaltı da getirmişlerdi. Yemeği getiren papazlar, dünkü akşam yemeğinden hiçbir artık kalmamış olmasına şaşmış göründüler. Fakat mahpusun kahvaltıya el sürmediğini fark edince, birdenbire acıkıp o artıkları tamamen silip süpürdüğünü, şimdi de karnının tok olduğunu düşündüler. Sofrayı kurulu bıraktılar ve ses çıkarmadan çekip gittiler.

Şövalye, hiç değilse şimdilik zehirlenmeyeceğinden emin, düşünmeye başladı. Doğrusunu söylemek gerekirse, Fausta ile Espinosa'nın, kendisi için daha müthiş ve daha uzun sürecek bir işkence icat etmemiş olmalarına hayret ediyordu. Ama kim bilir... Belki de şimşek gibi tesir eden bu zehir, kısa bir zaman için de olsa, insana en şiddetli acıları çektiriyordu. Öyle ya... Zaten Chico da kâğıtta bunları yazmıyor muydu? Bu yazı yalan olamazdı. Dolayısıyla Pardaillan da Chico'nun tavsiyelerine uymakla doğru hareket etmiş oluyordu.

Espinosa'nın ansızın çıkagelmesiyle, şövalyenin düşünceleri yarıda kaldı. İçinden:

"Hah, nihayet bir şeyler öğreneceğim," diye söylendi.

Böyle bir düşmanla konuşmanın, ciddi bir düellodan farkı olamayacağını bildiği için, sert bir tavır takınıp hazırlandı.

Espinosa'da gayet sakin, adeta ilgisiz bir görünüş vardı. Ancak bu rahat halinde en ufak bir zafer neşesi sezilmiyordu. Sanki bir asilzade, başka bir asilzadeyi ziyarete gidiyordu, o kadar...

*

Adamları, Pardaillan'ı götürür götürmez Espinosa da hemen Altın Kule'sine gitmişti. Hatırlanırsa, Kardinal Montalte ile Ponte-Maggiore dükü, Pardaillan'a karşı birleşmeden önce burada barışmış ve Espinosa'nın emriyle, bir papaz hekim tarafından burada tedavi edilmişlerdi. Şimdi Espinosa, ikisini de Roma'ya göndermek ve yeni papa seçimi için toplanacak olan büyük Kardinaller Meclisi'ni bunlar aracılığıyla etki altında bırakarak papalığa istediği kimseyi seçtirmek istiyordu. Herhalde bu iki adama dediğini yaptıracak güce sahip olmalıydı ki hem kardinal hem de dük, bir süre itiraz ettikten sonra boyun eğdiler. Zaten Ponte-Maggiore din adamı olmadığı için papalık mevkisine gelme ümidini besleyemezdi. Bununla birlikte bir kilise prensi olması dolayısıyla papa seçilme imkânı bulunan ve üstelik V. Sixtus'un de yeğeni olan Kardinal Montalte'den daha inatçı çıkmıştı. Fakat Espinosa, kıskançlığın yiyip bitirdiği bu iki adamı tamamen dize getirmek için ikisine de Fausta'yı Pardaillan korkusu olmaksızın terk edebileceklerini ispat etmek gerektiğini anlamış ve bunu yapmakta bir an bile tereddüt etmemişti. Yaraları henüz kapanmış ve hayli zayıf bulunan iki adamı, San-Pablo Manastırı'na götürmüş, Pardaillan'ın odasına sokmuş ve kendilerine, şarabına katılan kuvvetli uyku ilacının etkisiyle derin bir uykuya dalmış bulunan şövalyeyi göstermişti. Bundan sonra da Pardaillan'a neler yapacağını anlatmıştı. Herhalde onlara söylediği şeyler, ikisinin de aklından geçen intikam şekillerinden daha korkunç olmalıydı ki her ikisi de heyecandan nefes alamaz olmuştu.

Ondan sonra da artık Pardaillan'ın yaşamayacağından emin bir halde yola çıkmışlardı. Yapacakları iş bitince, nasıl olsa Fausta'yı tekrar bulurlardı. Şimdi Pardaillan kâbusundan kurtulmuş oldukları için, birbirlerini sıkı sıkı kollamaktan başka yapacakları iş yoktu.

Espinosa, sanki Pardaillan'dan özür diliyormuş gibi, tatlı bir eda ile "Mösyö Pardaillan, size karşı zor kullanmış olduğum için çok üzgünüm," dedi.

Şövalye de gayet nazik cevap verdi:

"Kardinal, ben de sizi üzgün bir durumda gördüğümden dolayı fazlasıyla müteessirim!"

"Fakat siz de hak verirsiniz ki bu kötü harekete başvurmamak için elimden geleni yaptım, mösyö... Size, yapacağınız en doğru

davranışın hemen yurdunuz Fransa'ya dönmek olacağını açık yürekle söylemedim mi?"

"Beni açık yürekle uyardığınızı itiraf ederim... Fakat beni yakalatma konusundaki tutumunuzda bu açık yürekliliği görmem çok zor. Benim gibi basit bir insan için koca bir alay ayaklandırılır mı, kardinal? Siz de kabul edersiniz ki bu kadar çaba biraz fazla..."

Espinosa ciddiyetle:

"Bu da benim, sizin şahsınıza verdiğim önemi; gücünüze ve cesaretinize olan hayranlığını gösterir," dedi.

Pardaillan, en zarif gülümsemesiyle:

"Bu, benim için büyük bir şeref değil," dedi. "Ama hiç değilse bu sayede memleketimin geleceğine olan güvenim arttı. Efendiniz asla Fransa'ya hâkim olamayacak. Bu hülyadan vazgeçmesi lazım..."

Espinosa, merakla sordu:

"O neden, mösyö?.."

Pardaillan her zamanki saf tavrıyla güldü:

"Öyle ya! Eğer bir Fransız'ı tevkif etmek için bin İspanyol lazım olduğunu görürsem, içim nasıl rahatlamaz? İspanya Kralı Majeste Felipe, hiçbir vakit bizim en küçük vilayetimizi bile ele geçirecek kadar askeri bir araya getiremeyecek demektir."

"Her Fransız'ın bir Mösyö Pardaillan olmadığını unutuyorsunuz galiba mösyö... Hatta ben, siz değerde ikinci bir adamın daha bulunabileceğinden bile şüphe ederim."

Pardaillan, eğilerek cevap verdi:

"Bunlar, sizin gibi bir zat tarafından söylendikleri için özellikle kıymetli sözler... Ama dikkat buyurun, rica ederim. Bu çeşit iltifatlardan sonra beni gurur illetine yakalatırsınız."

"Söylediklerim iltifat değil, birer gerçek. Her neyse... Ben bugün buraya, şu bir haftalık misafirleriniz arasında layık olduğunuz saygıyla muamele gördünüz mü, rahatınız yerinde mi, diye sormaya geldim. Herhalde emirlerim uygulanmış olacak... Ama bir şikayetiniz varsa çekinmeden söyleyin... Bu misafirliği mümkün olduğu kadar hoş bir hale getirmek için elimden gelen her şeyi yaparım."

"Sonsuz teşekkürler, mösyö... Burada rahatım o kadar yerinde ki

bir gün buradan ayrılacağım vakit -elbette bir gün gitmem gerekecek- yüreğim burkulacak. Fakat mademki bana bu derece sevginiz var, hiç olmazsa sözlerinizin içimde uyandırdığı şüpheyi de siliverin..."

"Buyurun, söyleyin, neymiş o şüphe?.."

"Şimdi, biraz daha geniş bir alanım olsa gerçek bir cennete benzeyecek bu yerdeki misafirliğimin bir haftadır devam ettiğini söylediniz."

"Evet, öyle dedim."

"Hangi gündeyiz, mösyö?.."

"Cumartesi... Bilmiyor muydunuz? Siz buraya pazartesi gelmiştiniz. Bir hafta derken fazla mübalağa etmiyorum sanıyorum."

Espinosa şaşırmış gibiydi. Şövalye:

"Israrımdan ötürü özür dilerim... Bugün gerçekten cumartesi mi?" diye sordu.

Espinosa şaşkınlığını saklayamadı. Cevap yerine gümüş bir düdüğü ağzına götürerek çaldı. İçeriye hemen iki papaz girdi. Pardaillan bunların, kapının arkasında hazır olduklarını derhal sezdi. Papazlar eğilip sessizce beklediler. Espinosa sordu:

"Bugün günlerden ne?.."

Papazlar bir ağızdan:

"Cumartesi, efendimiz," dediler.

Espinosa sert bir hareket yapınca iki rahip hiçbir şey söylemeden eğilerek çekilip gitti. O zaman Espinosa, düşünceli duran şövalyeye:

"Gördünüz mü?.." dedi.

Pardaillan düşünüyordu: "Demek farkında bile olmadan iki gün iki gece uyumuşum. Garip şey! Bu kara papaz bana ne acayip bir ilaç içirtti acaba? Maksadı ne? Bana ne yapmak niyetinde?.."

Espinosa, Pardaillan'ın sustuğunu görünce sordu:

"Pek hayret ettiğinize göre, demek vaktinizi adamakıllı şaşırdınız. Siz ne kadar zamandır burada olduğunuzu sanıyordunuz?"

Pardaillan berrak gözleriyle bakarak:

"Ancak üç günden beri..." dedi.

Espinosa ciddiyetle:

"Sakın hasta olmayasınız?" dedi.

Sonra şövalyenin hiç dokunmamış olduğu kahvaltı sofrasını fark etti:

"Aman Tanrım! Yemeğinize el bile sürmemişsiniz... Yoksa hoşunuza gitmedi mi? Şarapları mı beğenmediniz? Hoşunuza giderse söyleyin, getirsinler. Hizmetinize memur edilmiş olan rahiplere ne emrederseniz yerine getirmeleri tembih edilmiştir. Tabii kapıyı açıp sizi salmaları hariç... Sizin gibi bir adamı ihtiyaç içinde bırakmak aklımdan bile geçmez."

"Rica ederim mösyö... Şahsıma gösterdiğiniz ilgiden dolayı size teşekkür borçluyum!"

"Rica ederim mösyö... Şahsıma gösterdiğiniz ilgiden dolayı size teşekkür borçluyum!" Bu sözde bir alay edası varsa bile, o kadar örtülüydü ki Espinosa bir şey sezemedi. Babacan bir tavırla:

"Haa, şimdi anladım," dedi. "Hareketsizlikten sıkılıyorsunuz. Tabii, sizin gibi canlı bir adam böyle durgun hayata hiç dayanamaz. Açık havada biraz gezinmenin size faydası olur. Benimle beraber manastırın bahçelerinde dolaşmak ister misiniz?"

"Yanınızda bulunma şerefi de eklenince, böyle bir gezinti, gerçek bir ziyafet olur, mösyö..."

"O halde ne duruyoruz?.."

Espinosa tekrar gümüş düdüğünü çaldı. İki papaz yeniden belirip kımıldanmadan durdu. Espinosa bir hareketle iki papazı bir kenara çekerek:

"Şövalye, izin verirseniz öne geçip size yol göstereyim," dedi.

"Nasıl isterseniz..."

Ve heykel gibi kımıldanmadan duran iki papazın önünden geçti. Yalnız, Pardaillan'la Espinosa koridora çıktıkları vakit bu iki papaza, kapının önünde bekleyen iki papaz daha katıldı ve hep birlikte sessizce mahpuslarının peşinden gitmeye başladılar. Papazlar, birkaç adım arkadan geliyor, Pardaillan'la Espinosa durunca, onlar da duruyor, yürümeye başlayınca onlar da yürüyorlardı. Diğer taraftan şövalye her köşe başında, girintilerde, koridor dönemeçlerinde, sahanlıklarda, avlularda, bahçenin iri ağaçlarının gölgelerinde, kısacası

her yerde yeni insanlar görüyordu. Bunlar, nereden geldikleri belli olmadan meydana çıkıyor, ikişer, üçer, dörder kişilik gruplar halinde gidip geliyor, başyargıcın önünde eğiliyor, fakat mutlaka onun sesinin erişeceği bir mesafede kalıyorlardı. Bu gezintiyi, belki nazik rehberinin yanından sıvışmak için bir fırsat doğar ümidiyle kabul etmiş olan Pardaillan bile bu şartlar içinde herhangi bir şeye kalkışmanın çılgınlık olacağını kendi kendine itiraf etmek zorunda kaldı. Espinosa'dan yakayı sıyırmak belki zor değildi ama papazların askerler gibi önlerinde nöbet bekleyip, yol vermek gerektikçe sürgüsünü açtıkları, sonra hemen yine kapattıkları bir sürü kapıyı zorlamak nasıl mümkün olacaktı? Geniş, dar, ışıklı veya karanlık, fakat herhalde rahiplerle dolu bir sürü koridordan nasıl geçecekti? Nihayet, avluyu ve bahçeyi çepeçevre saran yüksek duvarları, kuş gibi uçmadan aşmak kolay mıydı?

Şövalye, şimdilik hiçbir teşebbüste bulunmamanın en doğru hareket olacağını düşündü. Fakat bir yandan rahat rahat Espinosa'nın yanında yürür ve onun, manastır hakkında tatlı tatlı anlattıklarını dinler görünürken, bir yandan da en ufak bir fırsatı kaçırmamak için tetikte duruyordu. Onları böyle yavaş yavaş, tembel tembel gezinir, sakin sakin, adeta dostça konuşur gören herkese, bu iki adamdan birinin, ötekinin elinde bir mahpus olduğunu, mahpusu işkenceler içinde öldürmeyi tasarladığını fakat şimdilik kedinin fareyle oynaması gibi, onunla oynamaktan zevk duyduğunu anlayamazdı. Pardaillan, Espinosa'nın kendisine sadece iyilik olsun diye bu manastırın o güzelim bahçelerinde gezdirmeyeceğini, bunun bir sebebi bulunduğunu düşünüyordu. Başyargıcın, er geç su yüzüne çıkacak bir düşüncesi olmalıydı... Fakat Espinosa, hâlâ başka şeylerden bahsediyor, şövalye de asıl konuya gelinceye kadar onu sabırla dinlemekten geri kalmıyordu.

Bir ara başyargıçla Pardaillan, on kadar basamak çıktıktan sonra geniş bir koridorda yürümeye koyuldular. Bu koridor, bina boyunca uzayıp gidiyordu. Bir yanı baştan aşağıya Arap tarzında birbirine bağlı parmaklıklar ve küçük sütunlarla sınırlanmıştı. Bu cepheden dehlize bol güneş ışığı giriyordu. Koridorun öte yanında ise düzenli aralıklarla birbirinden ayrılmış kalın birtakım kapılar vardı ve bu kapılar hiç şüphesiz, yalnızlığa çekilmiş çilekeş papazların hücrelerine açılıyordu.

Koridorun başında kendilerini bekler görünen on kadar papaz, etraflarını çevirdi. Pardaillan, manevranın hemen farkına vardı ve bu papazların iri yarı pehlivan yapılı kimseler olduklarını da gördü. Hafifçe gülümseyerek düşündü:

"Bu işin sonuna yaklaşıyoruz demek... Başyargıcın yapacağı iş, kendisini de bir hayli endişelendiriyor olmalı ki beni bir sürü iri kıyım papazla muhafaza altında tutuyor!.."

Gerçekten de içinde yürüdükleri koridor, şimdiye kadar gördüklerinden fazla papazla doluydu ve bunlar özellikle çıkış noktalarını bekler görünüyorlardı.

Espinosa, ilk önüne gelen kapının önünde durdu. Gayet tabii bir sesle:

"Şövalye," dedi, "şahsen size karşı kin beslemem için hiçbir sebep yok; buna inanırsınız, değil mi?"

Pardaillan oldukça soğuk bir tavırla:

"Mösyö," dedi, "mademki bunu siz söylüyorsunuz, öyleyse benim de inanmamam için hiç sebep yok."

Espinosa, bir baş işaretiyle teşekkür ederek sözlerine ekledi: "Fakat ben omuzlarımda ağır, tehlikeli yükümlülükler ve görevler taşıyorum. Bu yükümlülüklerimi ve görevlerimi yerine getireceğim zaman, insanlık tarafım tamamen silinmeli ve yerini başyargıca, yani her türlü insanca duyguya kapalı olan ve ödevlerini gözünü kırpmadan yerine getiren bir şahsiyete bırakmak zorundadır... İşte şu anda da size başyargıç hitap ediyor!.."

"Amma da yaptınız ha, mösyö!.. Söyleyeceğiniz şey bu kadar korkunç mu? Benden ne diye korkuyorsunuz? Yalnızım, silahsızım ve tamamen elinizdeyim. İster başyargıç, ister kral olun... Yalnız, dilinizin altındaki şu baklayı çıkarın..."

Bu sözler öyle alayla söylenmişti ki Espinosa'nın yerinde başka kim olsaydı, öfkesi topuklarına çıkardı. Fakat o, kendisinin de söylediği gibi, duygulu bir insan değil, korkunç bir örgütün amansız mümessiliydi. Kılı bile kıpırdamadan sözlerine devam etti: "Majeste krala hakaret ettiniz. Sizi mahkûm ettik, öleceksiniz!.."

"Hah şöyle... Gördünüz mü işte?.. Açık, dobra dobra laf diye buna derler... Bunu, başından ne diye söylemediniz? Mahkûm edil-

dim ve öleceğim! Bunu anlamayacak kadar ahmak mıyım? Yalnız bilmediğim mesele, beni nasıl öldüreceğiniz..."

Espinosa, aynı hissizlikle cevap verdi:

"Ceza daima suçla orantılı olmalıdır. Sizin işlediğiniz suç, en ağır suçlardandır. Dolayısıyla cezası da ağır olacaktır. Aynı zamanda cezanın, suçlunun maddi ve manevi kuvvetiyle de orantılı olması lazımdır... Bu alanda da eşi bulunmaz bir kimsesiniz. Bu bakımdan, size verilecek cezanın da o ölçüde müthiş olmasına elbette şaşmazsınız... Bu ceza, öyle bir cezadır ki, yanında ölüm bile hafif kalır."

"O dediğiniz, öldürülüş tarzına bağlıdır. Demek oluyor ki, benim için apayrı bir işkence icat etiniz?.."

Pardaillan bu sözleri, heyecanının en yüksek anında bulunduğu zamanlarda takındığı en sakin tavrıyla söylemişti. Böyle anlar, gözünü karartıp en müthiş çılgınlıklara giriştiği zamanlardı. Hayatında bu çeşit çılgınlıkları az mı yapmıştı? Şövalyeyi çok iyi tanıyan Fausta da bu anda burada olsaydı, yanılmazdı. Espinosa ise, ne kadar ihtiyatlı ve keskin görüş sahibi olursa olsun, işin farkına varamadı. Şövalyenin halini hayranlıkla seyretti ve bu sakinliğin altında yatan müthiş tehdidi sezemedi. Bu bakımdan, cevabı da sakin oldu:

"Daha ilk bakışta yüksek bir zeka sahibi olduğunuzu hissettim. Leb demeden leblebiyi anlayışınıza hiç şaşmıyorum. Fakat bahsettiğiniz işkencenin icadında bana, Prenses Fausta'nın çok yardım etmiş olduğunu da itiraf etmek zorundayım. Yalnız, bu kadının neden bu kadar size kin beslediğini bilemiyorum."

Pardaillan soğuk bir sesle homurdandı:

"Onun bu işte parmağı olduğunun farkındayım. Ölmeden önce, umarım ona söyleyeceğim bir çift sözü söyleme fırsatını bulurum. Fakat siz mösyö, kendinizin ne tehlikeli bir yılan olduğunuzu biliyor musunuz? Şimdi, hazır elimdeyken, sizi gırtlaklayıp gebertmeye can attığımın farkında mısınız?.."

Pardaillan bunları söyledikten sonra elini bütün ağırlığıyla Espinosa'nın omuzuna indirdi. Fakat başyargıcın kılı bile kıpırdamadı. Şövalyenin baskısından kurtulmak için en ufak bir hareket bile yapmadı. Gözlerini, şövalyenin ateş saçan bakışları karşısında indirmedi ve sanki kendi canı söz konusu değilmiş gibi, sadece:

"Farkındayım," dedi, "fakat bana hiçbir şey yapamayacaksınız, çünkü benim, kendime göre ihtiyat tedbirlerimi aldığımı ve canımı sizin hiddetinize kurban etmeyeceğimi tahmin edersiniz."

Pardaillan şöyle etrafına bakınınca, papaz çemberinin gitgide daraldığını gördü. Tehdidini gerçekleştirmesine imkân kalmadan, bu iri yarı papazların hepsi üstüne çullanacak, onu kıpırdayamaz duruma getireceklerdi. Ve belki de kalabalığın altında ezilecekti. Kızgın kızgın başını salladı ve başyargıcın omuzundaki elini daha da bastırarak sert bir sesle:

"Anlıyorum," dedi, "bu herifler üstüme çullanacak, değil mi? Ama ya bu tehlikeyi göze alırsam?!.. Hem sonra, kim bilir..."

Espinosa soğukkanlılığından hiçbir şey kaybetmeden:

"Hayır," dedi, "umduğunuz gerçekleşmeyecek. Daha bana el süremeden kıskıvrak yakalanırsınız. Baksanıza, hepsi dev gibi... Hem de ne kadar kalabalıklar. Birkaçını yere sereceğinizi kabul ederim ama, yine de bana el süremezsiniz. Bunların çoğu yere serilir, fakat sonunda kılınıza zarar vermeden sizi yakalarlar ve yine söz konusu işkenceyi çekersiniz... Düşündüğünüz işten bir sonuç çıkmayacağını anlıyorsunuz ya?.. Kaldı ki ben de böyle bir teşebbüsten sonra sizi zincire vurdurmak zorunda kalırım. Halbuki hiç de böyle ağır tedbirlere başvurmak istemiyorum."

Pardaillan, bir anda bütün bu ihtimallerin doğru olduğunu anladı. Yapacağı iş, hiçbir sonuç vermedikten başka, kendisini büsbütün bu müthiş düşmanın eline teslim edecekti. Elleri serbest oldukça ümidini kaybetmezdi ama zincire vurulduktan sonra işi bitikti. Her ne pahasına olursa olsun, harekette serbest kalması lazımdı. Çünkü ancak bu sayede fırsattan yararlanma imkânını bulabilirdi. Yavaş yavaş, istemeden yaptığını belli eder tarzda, Espinosa'nın omuzundaki elinin baskısını azaltarak söylendi:

"Öyle olsun. Haklısınız!"

Papazlar, hâlâ aynı durumda bekliyorlardı. Espinosa, önceki soğukkanlılığından hiçbir şey kaybetmemişti. Olayı kapanmış farz edercesine, önünde durduğu kapıya döndü ve bu kapı derhal, kendi kendine açılıverdi.

Hemen aynı anda da papazlar, artık müdahalelerine lüzum kalmamış olduğunu anlamışçasına gerileyerek çemberi genişlettiler.

Fakat yakından olduğu gibi uzaktan da başyargıcın ve mahpusun en ufak bir hareketini bile gözden kaçırmıyorlardı.

Açılan kapının ardında dar bir hücre vardı. İçeride hiç eşya yoktu ve ışık da açılan kapıdan giriyordu. Hücrenin duvarları kireçle badanalanmıştı. Zemini de taş döşeliydi. Bu taşların etrafı, su akmasına yarayacak şekilde olukluydu. Ama içeride musluk veya havuz olmadığına göre, akacak bu su, nereden geliyordu? Duvarların üstünde şüphe uyandıracak esmer lekeler görünüyordu. Yerdeki taşlarda da aynı lekeler vardı. Acaba bu soğuk ve korkunç hücre ne işe yarıyordu?.. Zindan mıydı?.. Mezar mıydı?.. Neydi?.."

İnsana ürküntü veren bu hücre boş değildi. Pardaillan dikkatle bakınca, yuvalarından fırlamış gözleriyle şunları gördü:

Hücrenin tam ortasında, odundan bir sıranın üstünde bir insan, daha doğrusu bir insan artığı, sımsıkı bağlanmış ve ayakları da demir halkalarla yere tutturulmuştu. Adamın bacakları, sıranın bacaklarına zincirlenmişti. Gövdesi, sıranın arkalığına iplerle iyice bağlanmıştı. Boynu da demir bir direğe bağlanmış olduğu için, en ufak bir hareket bile yapmasına imkân kalmamıştı.

Bu adamın yanında, iri yarı bir papaz, cübbesinin eteğini beline toplamış, kolları dirseklerine kadar sıvalı olduğu halde, kocaman elleriyle ufacık birtakım aletleri evirip çevirip duruyordu. Yanındaki zavallıyı hiç umursamıyor gibiydi ama adamcağızın çılgınlığa varan bir dehşetle yuvalarından fırlamış gözleri, papazın eline ve elindeki aletlere dikilmişti.

Papaz, şüphesiz, kendisine önceden verilmiş olan emirlere itaat ediyor olacaktı. Zira, aletlerini gözden geçirmeyi bitirir bitirmez, kendisini seyredenlere bir kere bile dönüp bakmadan, hemen işe koyuldu. Zavallı adam, bütün vücudunu sımsıkı saran bağlara rağmen tepeden tırnağa kadar titredi ve öyle bir kıvrandı ki, adeta iplerini koparacağı sanılabilirdi. Aynı zamanda da gergin dudaklarının arasından korkunç, tüyler ürpertici, uzun bir inilti koptu. Papaz, hiçbir şey olmamış gibi elindeki aleti salladı. Taşların üstüne doğru, beyaz ve kırmızı bir şeyler düştü. Bıraktığı parmağın ucundan taşlara kıpkızıl bir kan, iri damlalar halinde aktı. Papaz, adamın tırnağını sökmüştü. Bundan sonra, rahatça, gayet tabii bir iş yapıyormuşçasına, adamın işaret parmağını yakaladı. İşkence çeken adam tarif edilmez

bir dehşetle kıvrandı, kasılmış yüzünde hudutsuz bir can acısının izleri belirdi; yeniden, insan sesine benzemeyen o tüyler ürpertici inilti duyuldu, parmağın ucundan yere tekrar damla damla kan aktı ve cellat, yine aynı umursamaz tavırla küçük, kanlı et parçalarıyla karışık tırnağı taşlara fırlatıverdi.

Sıra üçüncü parmağa gelince, mahkûm bayıldı. Cellat, işini yarıda bıraktı. Yerde duran bir torbadan, bir ilaç şişesini aldı ve bunu adamcağıza büyük bir dikkatle koklatarak onu ayılttı. Zavallı adamcağız kokladığı ilacın etkisiyle kendine gelir gelmez, papaz şişeyi torbasına koyarak korkunç işine tekrar başladı.

Pardaillan, rengi uçmuş bir haldeydi. Nefret ve tiksintiyle haykırmamak için tırnaklarını avucuna saplamıştı. Müthiş bir kâbus görüp görmediğini kendi kendine soruyordu. İçini sınırsız bir merhamet bürümüş ve hıncından deliye dönmüştü. Fakat, elinden bir şey gelmediği için, sesini bile çıkarmadan olanları seyretmek zorunda kalıyordu.

Beşinci tırnak da yere düştüğü vakit, mahkûmun feryatları boğuk hırıltılar haline döndü ve taş yürekli cellat hâlâ hissiz ve aldırışsız tavrıyla ikinci ele geçmeye hazırlanıyordu.

Şövalye, belki de ne dediğini bilmeden, ister istemez:

"Berbat! Korkunç!" diye homurdandı.

Espinosa, soğuk bir eda ile söylendi:

"Bu henüz bir şey değil... Geçelim."

Yürüdüler ve kapanan korkunç kapıdan uzaklaştılar. Pardaillan bu geniş ve güzel koridora, buraya vuran bol güneş ışığına; daha ötedeki çiçekli bahçelere, portakal ve nar ağaçlarına bakarak, bir an, belki de rüya görmüş olabileceğini düşündü. Bu sırada, Espinosa sakin bir sesle:

"Halbuki sizin işlemek cüretinde bulunduğunuz suçun yanında, bu adamınki bir hiç kalır," dedi.

Pardaillan, bu sözlerden, kendisine uygulanacak işkencenin, bu adama yapılana oranla birkaç kat daha beter olacağı anlamını çıkardı ve sinsi sinsi içini kemirmeye başlayan korkuya dayanabilmek için kendisini zorladı. Bu halinin, sinirlerinin bozulmuş olmasından ileri geldiğini seziyor ve Espinosa, kendisine bu çeşit birkaç manzara

daha gösterirse, içinde meydana gelecek yılgınlığa karşı koyamamaktan çekiniyordu...

Böylece birkaç metre daha yürüdüler ve Pardaillan bu yürüyüş sırasında, çetin bir imtihana çekilmiş olan sinirlerine hâkim olmaya çalıştı. Yirmi adım kadar sonra, Espinosa ikinci bir kapının önünde durunca, Pardaillan titredi.

Kapı açılınca, öncekinin tıpatıp benzeri bir hücre ve içinde de bir mahkûmla bir cellat papaz göründü. Bu mahkûm da birincisi gibi bir sıraya sımsıkı bağlanmıştı. Yalnız bunun, kolları göğsüne kavuşturulup bağlanmıştı. Birinci hücrede olduğu gibi, kapı açılır açılmaz buradaki cellat papaz da işe girişti.

Elindeki keskin bıçakla mahkûmun göğsünde boydan boya uzun bir yarık açtı ve diri diri, zavallının derisini yüzmeye başladı. İlk hücrede olduğu gibi, burada da müthiş feryatlar, boğuk hırıltılar ve acıklı iniltiler ortalığı çınlattı. Fakat derisi yüzüldükçe zavallının da kendinden geçtiği görülüyordu. Cellat, inanılmaz bir ustalık ve iğrenç bir dikkatle yüzdüğü deriyi çekiyor, kendi üstüne kıvırıyor; sonra kanlı etleri aralıyor; sinirleri ve damarları meydana çıkarıyordu. Zaman zaman, korkunç bir tabiilik ve kayıtsızlıkla bir avuç tuz alıp zavallı adamın paramparça olmuş etlerinin arasına serpiştiriyordu. O zaman feryatlar iki kat artarak, kızgın bir demir gibi, Pardaillan'ın beynini dağlıyorlardı. Az önce bir insan göğsü olan bu şekilsiz et yığınından uzun ipler gibi akan kan selleri yavaş yavaş yere iniyordu. Bu kanlar oluklardan akıp gidiyorlardı ve Pardaillan, olukların ne işe yaradıklarını ancak şimdi anlıyordu.

Espinosa, aynı kesin ve aldırışsız tavırla:

"Geçelim," dedi.

Ve yine tehdit dolu bir tavırla söylendi:

"Bu adamın işlediği suç da sizinkinin yanında bir hiç kalır!.."

Başyargıç bunları söyledikten sonra tekrar yola koyuldular. Yalnız bu sefer, kapı birincide olduğu gibi kapanmamıştı ve adımlarını ister istemez hızlandıran Pardaillan, bir hayli uzaklaşmasına rağmen, müthiş iniltileri ve feryatları duymaya devam etti. Bir yandan adeta kaçarcasına yürürken bir yandan da gittikçe artan hiddetini yenemeyerek içinden söyleniyordu:

"Demek ki bu şeytan kardinalin benim için hazırladığı gösteri buymuş... Acaba daha böyle birçok vahşi manzara görecek miyim? Lanet olsun! Bu alçak herif beni çıldırtmak mı istiyor yoksa?"

Ve bu son cümle beyninde bir şimşek gibi çaktı. Birdenbire zihninde bazı karanlık izlenimler aydınlanmaya başladı. Aklına boğa dövüşü alanında. Bussi-Leclerc'le karşılaştığı sırada başyargıçla Fausta'nın konuştuğu sözler geliverdi. Şimdi artık, Fausta'nın "Elveda" demekteki maksadını da anlıyordu. Prenses, "Beni göreceksin ama tanıyamayacaksın!" demişti... Tanıyamayacaktı, öyle mi? İçinden söylendi:

"Demek ki, bu iki şeytan, beni çıldırtmaya uğraşacaklar... Tabii bu icat da Fausta'nın... Şimdi aklıma geliyor; bu berbat fikri ona veren de ben oldum. Beni aklımdan vurabilirsin, dedim. Bu kadar alçakça bir işe kalkışacağı hiç aklıma gelmezdi doğrusu... Ah! Tanrım! Eğer varsan, onunla yalnız kalmama izin ver, sadece birkaç dakika... Gerisini ben hallederim."

Espinosa'nın, kendisine nasıl bir ceza hazırlamış olduğunu sezince, hafiflemiş bir insan gibi derin bir soluk aldı. Yüreğine zırh geçirerek, göreceği her şeye karşı hissizleşmeye, sinirlerini sertleştirmeye ve kendine hâkim olmaya karar verdi. Sonra da korkunç kılavuzunun peşine düştü ve artık ne en ufak bir hayret, ne en ufak bir dehşet, ne de merhamet eseri göstermemek azmiyle yürüdü.

Açık olan üçüncü bir kapının önünde durdular. Bu hücrede etleri kızgın kerpetenlerle didiklenen bir zavallı vardı ve buradaki cellat papaz da kendinden öncekiler kadar soğukkanlı ve dikkatli hareketlerle bir ocağın üstüne oturtulmuş tencereden kepçeyle kaynar durumdaki köpüklü ve kıvamlı bir sıvıyı alarak, kıskacın vücutta meydana getirdiği yaralara boşaltıyordu. Yaraya akıttığı bu sıvı, kızgın yağla erimiş kurşun ve kalay karışımından ibaretti ve bu müthiş işkencenin uygulandığı zavallı, insan sesine benzemeyen korkunç feryatlarla ulurken, bir yandan da, belki gerçekten çıldırmış olarak:

"Yine! Yine!" diye bağırıyordu.

Ve bağırmaları, ikinci odada, derileri diri diri yüzülen adamcağızın feryatlarına karışıyordu.

Pardaillan, Espinosa'nın soğuk, fakat içini okumaya çalışan bakışları karşısında hislerinden hiçbir şey sezdirmemek için olanca

gücünü harcıyordu. Başyargıç kendisini gayet sakin ve kendine hâkim sanabilirdi. Fakat şövalyeyi tanıyan için, bu kül rengi yüz, bu camlaşmış gözler, dudaklarındaki bu sinirli kıvrım, içinde kabaran heyecanın ve kendine hâkim olmak için sarf ettiği müthiş gücün deliliydi. Espinosa, bir kere daha buz gibi bir tavırla:

"Geçelim!" dedi.

Bir kere daha, şurada feryat eden mahkûmun suçunun, Pardaillan'ınkine oranla hiç olduğunu söylemekten geri kalmadı.

Bu delirtici, korkunç gezinti; bir türlü sonu gelmeyen ulumalar, inilti ve hıçkırıklar, lanetler ve yalvarışlarla dolan koridor boyunca devam etti. Orada birbiri ardı sıra yapılan ve Pardaillan'ın gözleri önüne serilen müthiş işkenceleri artık uzun uzadıya anlatamayacağız.

Kerpetenlerle vücudu delik deşik edilen adamlardan sonra, balyoz darbeleriyle kemikleri kırılan bir başkasını, daha sonra gözleri oyulan birisini ve nihayet de dili koparılan bir zavallıyı gördüler. Önlerinde durdukları hücrelerden birinin kapısı açılmadı. Sadece papazlardan biri, kapının üstündeki küçük bir pencereyi açtı ve Pardaillan, içeride kudurmuş on iki kadar kedinin çırılçıplak bir adama saldırarak kendisini pençeleriyle kan içinde bıraktıklarını ve paraladıklarını gördü.

En hasta beyinlerin tasarlayabilecekleri ne kadar korkunç işkence varsa, şövalye bunların hepsini gördü ve en sert yürekleri bile yumuşatacak çığlıkları iniltileri, ağlamaları, yalvarmaları duydu.

Ve kapıda Espinosa, arkası gelmeyen, "Geçelim," sözünü tekrarlıyor ve buna, içeride can çekişen zavallının Pardaillan'ınkine göre çok hafif bir suç işlemiş olduğunu eklemeyi unutmuyordu.

Nihayet, korkunç koridorun sonu geldi. Pardaillan artık, bir saattir yaşadığı müthiş kâbustan kurtulmuştu. Kendine hâkim olmak için gösterdiği bütün çabalara rağmen, aklını bozacağından korkuyordu. Gözlerinin önünden geçmiş olan bu müthiş işkenceler serisinin bir tek amacı olduğunu iyice anlamıştı. Bu amaç şuydu: Kendisine, gördüğü bu tüyler ürpertici işkencelerin, onu bekleyen işkenceler yanında bir hiç olduğunu hatırlatmak...

ON BEŞİNCİ BÖLÜM
BOŞUNA ZİYAFETLER

Korkunç koridorun ucunda birkaç basamaklı bir merdiven vardı ve sağda bulunan gayet yüksek bir duvar, koridoru devam ettiriyordu. Merdiven, küçük bir bahçeye iniyordu ve duvar da bu küçük bahçe ile büyük bahçeyi birbirinden ayırıyordu.

Pardaillan, açık havaya çıkınca, güneşin canlandırıcı sıcaklığı altında derin derin nefes aldı. Kendini havasız ve ışıksız bir yerden çıkmış sanıyordu ve yanı başında sessiz sedasız yürüyen Espinosa'ya tehdit dolu bir bakışla bakarak düşündü:

"Bu hain papazın, benim için neler düşündüğünü bilemiyorum. Fakat bana geçirttiği şu işkenceli dakikalar tam zamanında bitti. Yoksa deli olacaktım!.."

Hâlâ korkunç manzaraların dehşetiyle dolu olan bakışlarını dinlendirmek için, lezzetle içine çektiği havayı kokulandıran çiçeklere baktı. Fakat bakmasıyla beraber sırtından aşağıya soğuk terler boşanması da bir oldu; içinden:

"Bu da ne biçim bahçeymiş!" diye söylendi.

Bu hayrete sebep, bahçenin garip şekliydi.

İndiği merdivenden, yalnız bir tek kattan ibaret bakımsız bir binaya kadar bahçenin eni on, on iki metre olmalıydı.

Koridorun devamından ibaret olan yüksek duvardan itibaren, yine tek katlı bir binaya kadar bahçenin boyu ise, aşağı yukarı otuz metre vardı. Böylece bu bahçe, koridorun bulunduğu asıl büyük bina da dahil olmak üzere üç tarafından yapılarla ve bir tarafından da yüksek duvarla çevriliydi.

Ama, Pardaillan'ı hayrete düşüren bu değildi. Bu bahçe, boylu boyunca, tam ortasından alçak bir duvar ve onun üstünden de sık parmaklıklı yüksek bir demir perdeyle bölünmüştü.

Ayrıca, binalardan birinin damından, ortadaki parmaklığın tepesine kadar da sık bir demir parmaklık çekilmiş ve böylece bahçenin yarısı, kocaman bir demir kafes haline getirilmişti. Parmaklıklara tırmanan sarmaşıklar, kafesi bir kubbe gibi örtüyor, içinin görünmesine engel oluyordu.

Espinosa, muhafız papazlar tarafından daima sıkı bir göz hapsinde bulundurulan Pardaillan'ı götürürken sola döndü ve doğruca bahçeyi enlemesine işgal eden binaya yöneldi.

Bu sırada Pardaillan'ın damarlarında kanını donduran garip bir şey oldu. Onların, bahçedeki çakılları gıcırdatan adım sesleri duyulur duyulmaz, yeşilliklerin örttüğü kafesin ardından bir konuşma aksetti.

Sonra birtakım mırıltılar, itişip kakışmalar duyuldu ve nihayet ötede, parmaklıkların arasından ölü yüzü gibi soluk, bir deri bir kemikten ibaret mahzun insan yüzleri belirdi ve kısık, acıklı feryatlar yükseldi:

"Açız, açız! Yiyecek verin! Yiyecek verin!.."

Hemen aynı anda bir ses duyuldu:

"Hele durun, köpekler! Şimdi sizi ininize sokarım!.."

Sonra bir kırbacın yumuşak bir vücutta şaklayışını belirten kuru bir ses ve ardından acı bir feryat işitildi. Bunu da çılgınca bir kaçışma izledi. Eli kırbaçlı gardiyan durmadan bağırıyordu:

"Haydi ininize! İninize diyorum!.."

İşte Pardaillan'ın şimşek çakması kadar kısa süren bir anda gördüğü, bu oldu. Şövalye müthiş kafese şöyle bir göz atarak kendi kendine sordu:

"Bu cellatlar üstadı, acaba bana yine ne gibi müthiş bir sürpriz gösterecek?"

Espinosa, tek katlı binanın önünde durmuştu. Peşlerinden gelen papazlardan biri ilerleyerek binanın kalın kapısının sürgülerini çekip açtı. Kanat açılınca, kalın demir parmaklıkla bir delik belirdi.

Bu delik, bir çukura bakıyordu. Çukurun batak zemininde, pislikler arasında yarı çıplak bir adam çömelmişti. Uzun zamandır içinde bulunduğu zifiri karanlıktan sonra böyle birdenbire ışıkla karşılaşınca gözleri kamaştığı için, bir an hareketsiz ve gözlerini kırpıştırarak kalakaldı.

Sonra birdenbire doğruldu ve müthiş çığlığıyla ortalığı inleterek parmaklığa doğru sıçrayıp dışarıdan kendisine bakanları yakalamak istedi.

Fakat seyirciler, parmaklıktan epey uzakta durdukları için bunu başaramayacağını görünce, hırsından demir parmaklıkları ısırmaya koyuldu. Bir yandan da durmadan bağırıyordu. İşte tam bu sırada, tepeden fışkıran kalın ve kuvvetli bir su sütunu, azgın adamın üstüne boşalıverdi. Adam, hemen parmaklıkları bıraktı. Çukura atladı ve dört bir yana kaçarak kendini sudan kurtarmaya çalıştıysa da, su da peşinden onu takip etti.

Nihayet bağırmaları, boğuk inilti halini aldı. Zavallı yorgunluktan bitkin bir halde çukurun zeminine serildi ve su şarıl şarıl üstüne akmaya devam etti.

Sonra birden bu müthiş yağmur duruverdi. O zaman bir kapı açıldı. Elinde uzun bir kamçı bulunan bir papaz bu kapıdan girdi ve kendinden geçmiş olan adamın ayılmasını sabırla bekledi.

Adamcağız gözlerini açtığı zaman, papazı karşısında gördü. Başına geleceği biliyor olmalıydı ki bir sıçrayışta ayağa kalktı ve acı acı bağırarak çukurun etrafında dönmeye başladı. Papaz, çamura bulanmaması için eteğini kaldırarak, acelesiz ve soğukkanlılıkla onun ardından yürümeye koyuldu. Yalnız her adım başında uzun uzun kırbacını kaldırıp, zavallının sırtına indiriyordu. Adam, her kırbacı yiyişte, can acısıyla oradan oraya sıçrıyor, fakat müthiş papazın üstüne atılmayı aklından bile geçirmiyordu.

Zavallıcık, kafesinde, kırbacı yedikçe öfkelenen fakat terbiyecisinin üzerine atılmaya cesaret edemeyen bir vahşi hayvanı andırıyordu. Nihayet şiddetli su darbesi altında zaten bitkinleşmiş olan adam, çabucak elden ayaktan kesilip tekrar çukurun zeminine yığıldı. Papaz, zerrece acımaksızın adamı bayıltıncaya kadar kırbaçlamaya devam etti. Sonra kırbacını beline soktu, cübbesinin eteklerini indirdi ve gayet sakin bir tavırla oradan çıktı.

Deliğin kanadını açmış olan papaz, tekrar kapatmakla uğraşırken Espinosa da büyük bir umursamazlıkla anlatıyordu:

"Bu, şimdiye kadar görmüş olduklarımızdan çok daha müthiş bir işkencedir. Çukurdaki adam, sağlığında düktü ve İspanya'nın büyüklerindendi. İşlediği suç, özel bir cezayı gerektiriyordu. Ona

işkence yapılırken alışılagelmiş usullere başvurulamazdı. Kendisini sessizce kaçırıp buraya getirdik... Tıpkı sizi kaçırdığımız gibi... Kendisine bu manastırın papazlarından birinin hazırladığı bir ilacı içirdik... Bu ilaç zihni felce uğratır. Ondan yeteri kadar içmiş olan birisinin zekası, belirli bir süre sonra işlemez olur. O zaman, mahkûma özel bir rejim uygularız. Şöyle ki...

"Önce kendisini, içinde kimse olmadığı için size göstermediğim bir zindana tıkarız, birkaç gün sonra mahkûm, artık eskisinden farklıdır. Bir kısmı mahzenden tamamen çıldırmış bir halde çıkar, bazıları da tersine zaman zaman akıllarını başlarına toplayabilirler ve bunlar, asıl tehlikeli olanlardır... O zaman böylelerini şu zavallı dükün başına gelen durum bekler. Artık iş bitmiş demektir. Tamamen çıldırırlar... Ve artık Tanrı'dan korkar gibi korktukları gardiyanlardan başka kimseyi tanımaz olurlar... O vakit yaşayış şartlarını biraz daha yumuşatır ve kendilerini bahçede gördüğünüz şu kafese koyarız..."

Espinosa, inanılmaz derecede sakin tavrıyla bir yandan, öfkesi topuklarına çıktığı halde kendini zorla tutabilen Pardaillan'a bu bilgiyi verirken, bir yandan da demir kafese doğru ilerliyordu.

Papazlar, kafesi örten sarmaşıkları araladılar ve Pardaillan baktı.

Burada, üstü başı paramparça, iskeletler kadar kuru, renksiz ve saçı sakalı birbirine karışmış yirmi kadar zavallı vardı. Bir kısmı yere çömelmişti. Bir takımı da canavar gibi kafeste bir baştan bir başa dolaşıp duruyordu. Bazıları gülüyor, bazıları ağlıyordu... Fakat hiçbiri diğeriyle konuşmuyor, hepsi yalnız duruyordu.

Ziyaretçileri görür görmez parmaklıklara koşuştular. Tehdit etmiyor, ellerini kavuşturmuş yalvarıyorlardı ve renksiz dudaklarından, az önce Pardaillan'ın duyduğu müthiş kelimeler dökülüyordu:

"Açız! Açız! Yiyecek verin!"

Papazlardan biri bir köşeden, önceden hazırlanmış bir sepeti aldı ve içindekileri kafesin içine boşalttı.

O zaman Pardaillan, midesi tiksintiden bulanmış bir halde, papazın boşalttıklarının, yanına yaklaşılmaz süprüntülerden ibaret olduğunu gördü. İşin korkunç tarafı, aç bırakılmak suretiyle yavaş yavaş öldürülen bu zavallı delilerin, birbirini çiğnercesine bu pis süprüntüler üstüne atılmaları ve bunları homurdana homurdana, boğuşa bo-

ğuşa kapışmaları, sonra da eline bir şey geçiren her birinin, başkası kapmasın diye bir köşeye kaçmasıydı...

Gözlerini bu feci manzaradan ayıramayan Pardaillan kendini tutamayıp:

"İğrenç!" diye mırıldandı.

Espinosa tekrar konuşmaya başladı:

"Burada gördüğünüz insanların hepsi genç, yakışıklı, zengin, cesur ve zeki kimselerdi. Hepsi de yüksek ailelerdendi. Görüyor musunuz, icat ettiğimiz ilaç ve kendilerine uyguladığımız yaşayış tarzı onları ne hale koydu? Bu işkenceye ne dersiniz? Demin size söylediğim gibi bu, koridorda görmüş olduklarınızdan daha müthiş değil mi? Ne düşünüyorsunuz?"

"Düşünüyorum ki," dedi, "bütün bunlar, Tanrı adına dinî öğütler veren engizisyon rahiplerine yaraşır buluşlar..."

Ve Espinosa'ya, içinden geçenleri gizleyen, alaycı ve ilgisiz bir yüzle bakarak, başyargıcı hayranlık içinde bırakan bir tavırla ilave etti:

"Eğer merakımı aşırı bulmazsanız, lütfen bana, bütün bu gösterilerin benim için ne anlam taşıdığını söyler misiniz?.."

Espinosa dudaklarında soluk bir gülümseme olduğu halde yavaşça şöyle dedi:

"Size kesinlikle affedilmemek üzere mahkûm olduğunuzu ve bütün bu gördüklerinizin size verilecek ceza yanında bir hiç kalacağını anlatmak istedim. Başka hiç kimseye yapmayacağımı size yaptım. Bunun da sebebi, herkesten fazla takdir ettiğim cesur karakterinizdir. Bundan emin olun..."

Pardaillan teşekküre benzer bir baş işareti yaptı ve görünüşte gayet sakin:

"Mükemmel, mösyö!" dedi. "Artık her şeyi iyice anladım. Eğer bana seyrettireceğiniz bu cinsten başka gösteriler yoksa, beni lütfen tekrar zindanıma veya nereye göndereceksiniz oraya gönderin!.."

Espinosa:

"Şimdilik başka bir gösteri yok... Hepsi bu kadar," dedi.

Ve muhafız papazlara dönerek emretti:

"Mademki öyle istiyor, Şövalye Pardaillan'ı odasına götürün... Kendisine gereği gibi saygı göstermeyi sakın unutmayın!"

Ve tekrar Pardaillan'a dönerek gayet samimi bir tavırla:

"Güle güle, Şövalye Pardaillan!" dedi. "Özellikle bol bol yiyin ve için! Sakın bu sabahki gibi kendinizi aç bırakmayın. Sizin durumunuza perhiz hiç uymaz. Eğer size sunulan yemekler, ağzınıza göre değilse, başkalarını versinler. Her arzunuz yerine getirilecektir. Fakat herhalde yiyin!.."

Pardaillan bu samimi ısrara şaştığını hiç belli etmeden, nezaketle:

"Merak etmeyin, elimden geldiği kadar yerim, mösyö..." dedi. "Fakat bugünlerde midem de pek hassas... Ona itaat etmek zorundayım..."

Espinosa ciddiyetle söylendi:

"Umalım ki mideniz, bu sabahkinden daha iyi bir duruma gelsin..."

Pardaillan ise, etrafındaki gardiyan papazlar arasında uzaklaşıp giderken cevap verdi:

"Gerçekten pek ummuyorum ama..."

Şövalye biraz sonra odasında yalnız kalınca sinirli sinirli dolaşmaya başladı. Düşünüyordu: "Lanet olsun! Ne iğrenç herifmiş meğer, şu zehirli papaz... Nasıl oldu kendimi tuttum da herifin gırtlağına sarılmadım? Fakat etrafında da pek çok muhafız vardı. Onun hesabını görmeme engel olacaklardı. Bu işten, kendimi zincire vurdurmaktan başka bir kâr elde edemeyecektim... Şimdi ise ellerim serbest kaldı. Kim bilir, belki de bir fırsat çıkar. O zaman bu serbestliğin faydasını görürüm!"

Nihayet böyle gezinmekten bezerek kendisini koltuğa attı. Derin derin düşündü ve gördüklerini, en ince ayrıntılarına kadar teker teker gözlerinin önünden geçirdi.

Akşamleyin iki papaz, kendisine yemek getirdi. Adamlar parıldayan gözlerle bakınarak, aşk ve şevkle yemekleri masanın üstüne sıraladılar. Sonra çeşit çeşit şarap şişelerini bir çeşit saygıyla dizdiler. Ve her zaman yaptıkları gibi çekilip gideceklerine, durup sofrayı seyrederek, şövalyenin oturmasını bekler göründüler. Fakat mahpusun bir türlü bu işe niyetli görünmediğini sezen papazlardan biri sordu:

"Şövalye Pardaillan yemek yemek istemiyorlar mı?"

Pardaillan bu iki gardiyanın kendisine verdiği tiksintiyi yenerek, sakin bir eda ile:

"Belki birazdan yerim... Şimdilik iştahım yok," dedi.

Papazlar soran gözlerle bakıştılar. Pardaillan bunun farkına vardı. Birinci papaz ısrar etti:

"Acaba Şövalye Pardaillan kendilerine başka yemek hazırlanmasını mı arzu ediyorlar?"

"Hayır, papaz efendi... Fakat bir başka arzum var."

Papaz aceleyle atıldı:

"Ne olduğunu öğrenebilir miyim?"

Şövalye soğuk bir tavırla:

"Şüphesiz," dedi. "Beni yalnız bırakmanızdan başka arzum yok..."

Papazlar, Pardaillan'ın gözünden kaçmayan bir bakışla tekrar birbirlerine baktılar. Sonra iştah verici yemeklerle dolu sofrayı tekrar gözden geçirdiler. Nihayet gözlerini göğe kaldırarak, adeta bu kadar güzel yemekleri istemeyen bu mahpusun deli olduğuna Tanrı'yı da şahit göstermek istediler. Yalanıp ağız şapırdatarak özenle dizilmiş şarap şişelerini gözleriyle okşadılar ve içlerini çeke çeke çıkıp gittiler.

Onlar dışarı çıkar çıkmaz, Pardaillan kapıdaki gözetleme penceresine bir göz atarak kapalı olduğuna kanaat getirdikten sonra masaya yaklaştı ve üstünü süsleyen değişik ve bol yemeklere baktı. Şöyle rastgele bazı tabakları alarak dikkatle kokladı ve tekrar yerine koyarak:

"Hiçbir acayip koku yok..." diye söylendi. "Aksi gibi amma da acıktım haa! Susuzluktan da ölüyorum!"

Şarap şişelerinden birini aldı:

"Ağzı sımsıkı kapalı," dedi. "Bu da ne demek?"

Şişenin mantarını çıkardı ve yemekleri kokladığı gibi şarabı da kokladı:

"Hiçbir koku duymuyorum!" diye söylendi.

Ve yavaşça, adeta istemeye istemeye, şişeyi tekrar masanın üstüne bıraktı:

"Ne yapayım? Chico'nun mektubunda, üç gün hiçbir şey yememem gerektiği yazılı. Yoksa zehir beni yıldırımla vurulmuşa döndürürmüş. Lanet olsun! Çaresiz sabredeceğiz."

Fakat sofradaki bol ve nefis yemeklere baktıkça içi gidiyordu. Bunları görüp de yememek, dayanılmaz bir işkence değil miydi? İştahını yenmek için sırtını sofraya çevirdi ve bir gün önceki yiyeceğinden artanları koyduğu elbise dolabını açtı. Artıkları görünce:

"Pek az!" diye söylendi ve bir lokma alarak ağzına götürdü. Fakat onu yemedi ve düşündü: "O şeytan olasıca Espinosa ile gezindiğim sırada buraya birilerinin girmediği ne malum? Dün akşam zararsız olan bu yiyeceklerin, şimdi öldürücü olmadığı nereden belli?"

Hemen lokmayı ağzından çıkardı ve götürüp tekrar dolaba koydu. Sonra koltuğunu pencerenin önüne çekerek, ayartıcı sofraya sırtını çevirip oturdu... Bir yandan da kendi kendini dayanmaya zorlamak için mırıldanıyordu:

"Önümde sabredecek iki buçuk günüm var... İki buçuk gün dediğin nedir ki? Asıl mesele, sinirlenmemekte ve olayları soğukkanlılıkla karşılayabilmek için kuvvetli olmakta... Artık bu konuyu düşünmeye bile değmez..."

Olağanüstü bir gayretle boş midesi ve ardında duran iştah verici yemeklerle ilgili her türlü düşünceyi kafasından kovarak Espinosa'nın söylediklerini teker teker hatırlamaya koyuldu. Bazı sözleri olduğu gibi aklında kalmışlardı: "Bu ilaç zihni felce uğratır. Onu yeteri kadar içmiş olan birisinin zekası belirli bir süre sonra işlemez olur."

Daha önce anlatmayı unuttuğumuz şu küçük olay bir türlü aklından çıkmıyordu: Bu odada ilk yemeği yediği ve kendisini birkaç gün uyutan kuvvetli uyku ilacını içtiği gece, masanın üstünde yıllanmış bir Saumur şarabı görmüştü. Saumur şarabını çok severdi, bu yüzden onu yemeğin sonuna saklamıştı. Tam bu şaraptan bir iki yudum içeceği sırada da birdenbire bir fenalık hissetmiş, uyku ilacı etkisini göstermeye başlamıştı. Ağzına götürdüğü bardağı dikmeden önce şöyle bir koklamak istemişti...

Bu denemeyi yeterli bulmamış olacak ki parmağını şaraba daldırarak bulaşan birkaç damlayı diline aktarmış ve kırk yıllık bir şarap uzmanı gibi dilini şapırdatarak içkinin tadını kontrol etmişti. Fakat

bu kontrol sonunda Pardaillan bardağı masaya bırakmış ve şişeye bir daha elini sürmemişti. Zaten yemeği de bitirmişti. Artık ne açlığı kalmıştı, ne de susuzluğu...

Ancak tam bu sırada aklına bir şey gelmişti. Hemen ayağa kalkarak bardağı ve şişedeki bütün Saumur şarabını, kanlı yüzünü yıkadıktan sonra kirli suları akıttığı leğene boşaltmış, sonra da boş bardakla şişeyi getirip masanın üstüne koymuştu. Birkaç dakika sonra da başı iyice ağırlaşmış ve yatağa uzanıp, derin bir uykuya dalmıştı.

Acaba neden bu şişeyi boşaltmış, gardiyanlarda, şarabı tamamen içtiği izlenimini uyandırmak mı istemişti? Bunu kendisi de bilmiyordu. Şimdi, çoktan unuttuğu bu olay birdenbire hatırına gelmişti ve bir türlü aklından çıkmıyordu. Espinosa'nın söylediği sözlerle bu olayı, neden boyuna birbirine bağlayıp duruyordu? Fausta ile başyargıcın, kendisinin delireceği hakkında söyledikleri ve kulağına çalınmasından çekindiği sözler, neden "İşkence Koridoru" adını verdiği yerde birdenbire aklına gelmişti? Ve neden bu konuşma, bir türlü aklından çıkmak bilmiyordu?..

Pardaillan'ın kirli su dolu leğene boşalttığı Saumur şarabıyla, Espinosa'nın sözleri, Fausta'nın konuşması ve deliler kafesinde gördüğü manzara arasında ne gibi ilişkiler bulunduğunu, bunlardan ne sonuçlar çıkardığını bilemiyoruz...

Pardaillan koltuğunda uyuyakalmıştı. Uykusunda oldukça huzursuz ve hareketliydi. Dudaklarında alaycı bir tebessüm vardı. Uykusu arasında birtakım kelimeler mırıldanıyordu, bunlar içinden bir tanesini özellikle sık sık tekrarlıyordu. Bu kelime şuydu: "DELİLİK!.."

Akşam olunca, şövalyenin kahvaltısına da öğle yemeğine de el sürmemiş olduğunu gören papazlar fena halde hayal kırıklığına uğradılar ve kendisine, öncekilerden daha itinalı bir akşam yemeği hazırladılar. Fakat Pardaillan, papazların bütün ısrarına rağmen yemeğe dokunmadı.

Papazlar, kendisini yemeye razı edemeden çekilmek zorunda kaldılar ve şövalye, onlar çıkar çıkmaz, pırıl pırıl sofranın ayartıcılığından kurtulmak için hemen yatağına girdi. Doğrusu, açlık midesini buruyordu ve bu durumda kendini sofraya oturtmamak için insanüstü bir irade göstermek zorundaydı. Sofra ve yemek kendisine

sık sık hatırlatılmasa, belki acısı daha hafif olurdu.

Ne çare ki papazlar, ellerinde dolu bir tepsi olduğu halde sık sık geliyorlardı. Belki henüz iştahı yoktur da sonradan acıkır düşüncesiyle, gelen yemekleri sofraya diziyor ve şövalyenin gözünün önünde bırakıp çekiliyorlardı. Pardaillan zaman zaman açlığını unutmayı başarsa bile, sofra gözüne ilişir ilişmez karnı tekrar zil çalmaya başlıyordu.

Ertesi gün, aynı işkence, bu defa daha bol ve iştah verici yemeklerle tekrarlandı. Hem bu sefer papazlar, fazladan bir de ikindi kahvaltısı hazırladılar. Pardaillan, bir günde dört defa iştah açıcı yemeklerle dolu, zengin sofraları seyretme acısına katlandı. Hele her sofranın gittikçe daha bol ve nefis şaraplarla süslenmesi karşısında kendini zor zapt etti.

Üçüncü gün, Pardaillan'ın boğazı kupkuru kesilmişti; başı ateşler içindeydi. Ayaklarında halsizlik hissediyor, kendine cesaret vermek için:

"Neyse, bu son gün!" diyordu. "Bu da geçecek... Peki ama sonra ne olacak?"

Bakalım, ne olacağını göreceğiz..."

Zihni hep kaçma çarelerini aramakla meşguldü. Fakat hiçbir şey bulamıyordu. Şimdi artık, zayıf düştüğü için olacak Chico'yu da hesaba katıyor, belki kendisini buradan kaçırma çarelerini bulabileceğini umduğu için, her dakika küçük adamın zarif hayalini bahçede göreceğini, kendisinden yeni bir haber alacağını umarak, vaktinin büyük bir kısmını, pencerenin önünde geçiriyordu...

Fakat Chico ne kendi göründü, ne de bir haber gönderdi.

O gün, gardiyan rahipler Pardaillan'ın yemeğe el sürmemekte ısrar edişi karşısında çok kederli göründüler... Espinosa'nın kendisini ziyaret ettiği güne kadar bu adamlar dilsiz gibi sessiz davranmışlardı.

Fakat en büyük başkanlarının gelişinden beri de çeneleri, dayanılmaz bir şekilde açılmıştı. Pardaillan'ın hâlâ yiyeceklere ve şaraba el sürmemekte devam ettiğini görünce, yemeden ve içmeden başka hiçbir şeyden konuşmaz olmuşlardı.

Birisi bir yemeği övüyor, onun nasıl hazırlandığını anlatıyor, öteki başka bir yemekten dem vurarak, insana parmaklarını yedire-

cek lezzette olduğundan bahsediyordu. Bazen bu yüzden aralarında anlaşamıyor, birbirlerine kızıyor, bazen işi ağız dolusu küfürleşmeye kadar vardırıyorlardı. Birbirlerinin gırtlaklarına sarılacak hale geldikleri bile oluyordu...

Birbirlerinden aşağı kalmak da istemedikleri için gelecek yemekte muhakkak her ikisi de methettiğini getiriyor; bu sefer de bir lokmacık tatması için Pardaillan'a saatlerce dil döküyorlardı. Bu dil dökme sırasında her biri, kendi yemeğini överken, ötekinden bir yudum bile almamasını sıkı sıkı tembih ediyor, alırsa zehirlenmiş gibi olacağını, midesi bozulacağını sayıp döküyordu.

Kendi kendini aç bırakarak ölmeye zorlayan bir insan karşısında bu çeşit kavgalar hem tuhaf, hem de çirkindi.

Pardaillan onları susturabilir, ikisi de şüphesiz çenelerini kısarlardı. Fakat her ikisini de karşısında rol yapıyor sanıyordu. İkisini de odasından kovsa, sözünü dinlemeyeceklerini, gitmeyeceklerini düşünüyor ve çaresiz bu komediye katlanmak gerektiğini hesaplıyordu.

Fakat şövalyenin bu hesabı yanlıştı. Papazlar, asla rol yapmıyorlardı. Hareketlerinde samimiydiler... Bunlar basit görüşlü papazlardı. Kendilerine verilmiş olan işi gereği gibi başarmaktan başka düşünceleri yoktu.

Bunların işi, şövalyeye bekçilik ve hizmet etmekti. Kapısını açıp, kendisini salıvermekten başka şövalyenin her dileğini yerine getirmekle görevliydiler. Özellikle Pardaillan'a biraz yemek yedirmek için ellerinden geleni yapmaları kendilerine sıkı sıkı tembih olunmuştu. Onlar bu tembihi harfi harfine yerine getirmeye çalışıyorlardı, o kadar... Bütün papazlar gibi yemeğe ve şaraba düşkün oldukları için kendilerine mahpustan bir lokma yiyecek ve de bir yudum şarap kabul etmemeleri için kesin emir verilmişti. Bu emre aykırı hareket ederlerse ağır cezalara çarpılacaklardı. Bütün manastırlarda olduğu gibi, bu manastırda da duvarların gözü kulağı bulunduğunu bildikleri için, papazlar özellikle bu son emre harfi harfine uyuyor, verilecek cezanın ne kadar ağır olabileceğini bildiklerinden, ufacık bir itaatsizlikten bile kaçınıyorlardı.

Espinosa'nın hiçbir şeyi tesadüfe bırakmadığının, kullandığı adamların nabızlarına göre şerbet vermesini bilir bir adam olduğu-

nun mükemmel bir delili de şuydu: Bu iki papaza, kurdukları sofradan Pardaillan'a bir lokma bile tattırmayı başardıkları takdirde, artan bütün diğer yemek ve içkileri mideye indirmekte serbest olacaklarını bildirmişti... Yok eğer mahpusa bir şey yediremezlerse, o takdirde de görevlerini başaramamış sayılacaklardı. Tabii o zaman, bütün bu güzel yemekleri ve içkileri, ağızları sulana sulana seyredeceklerdi.

Bütün bunlar, iki papazın mahpusa bir lokmacık olsun yemek yedirebilmek için neden bu kadar çaba harcadıklarını ve her seferinde Pardaillan'ı kandıramadıkları vakit, yüzlerinin neden asıldığını anlatmaya yeter...

Oysa şövalye bütün bunları bilmiyordu. Bir ara yemeklerin zehirli olup olmadıklarını anlayabilmek için bir tabağı, onların önüne sürdü ve bir şişeden kendi eliyle şarap doldurup bardağı uzattı:

"Buyurun papaz efendi," dedi. "Ben bu yemekten yersem çok memnun olacağınızı söylüyorsunuz... Siz sadece bir lokmacık alın, geri yanını yiyeceğime yemin ederim... Siz şu şaraptan bir yudum alın, arkasından yemin ederim bütün şişeyi dikerim!"

Bu sözleri söylerken, bir yandan da iki oburu kolluyor, adamların perişan halini ve ikram edilen yemek veya şaraba aç gözlerle nasıl baktıklarını görüyordu. Şövalye, böylece farkında olmadan iki papazı işkenceye sokuyordu.

Papazlardan biri mahzun mahzun:

"Maalesef bu dediğinizi yapamayacağız!" dedi.

Pardaillan sordu:

"Niçin?.."

Aynı papaz:

"Bize, sizin elinizden en ufak bir şey kabul etmemiz bile yasak edildi..." dedi.

Öteki de:

"Kabul edersek ceza görürüz!" diye arkadaşının sözünü tamamladı.

O zaman Pardaillan:

"Öyleyse artık bundan bahsetmeyelim!" diye kesip attı. İçinden de şöyle söyleniyordu: "Hergeleler!.. Hiç ağızlarına koyarlar mı?..

Yemeklerin zehirli olduğunu biliyorlar tabii..."

Nihayet o üçüncü gün geldi. Papaz Bautista ile Papaz Zacarias (adlarını da söyleyelim) artık o gün her zamankinden daha kederli ve adeta hiddetli göründüler... Şövalye Pardaillan'ın bir sürü güzel yemeğe el sürmeyişi, nefis şarapların tadına bile bakmayışı, artık sinirlerine dokunuyordu. Çünkü Pardaillan'ın bunu kendilerine azap çektirmek için kasten yaptığı akıllarına gelmeye başlamıştı. Öğle yemeği zamanı gelince Bautista, gayet şen bir yüzle odaya girerek:

"Eğer Şövalye Pardaillan yemekhaneyi şereflendirme zahmetinde bulunurlarsa kendilerine öğle yemeğini sunacağız!.." dedi.

Pardaillan bu habere şaştı. Bu ne demek oluyordu? Acaba onu acı bir sürpriz veya tehlikeli bir tuzak mı bekliyordu?..

İki papazın birbirlerine parıldayan gözlerle, gülümseyerek baktığını görünce, şövalyenin içini bir kuruntu bürüdü. Ters bir eda ile:

"Azizim papaz efendi, hâlâ anlamadınız mı?.. Yemeklere el sürmeyeceğimi, size kaç keredir söylemiyor muyum?" dedi.

Sonra koltuğuna oturarak ikisine de sırtını döndü...

İki papaz dehşet içinde birbirine baktı...

Suratları uzamış, dudakları, ağlamaya hazırlanan çocuklarınkiler gibi büzülmüştü. Çirkin ve gülünç bir görünüşleri vardı. Pardaillan bu anda heriflerin yüzünü görmüş olsaydı, gülmekten kendini alamazdı.

Bu sırada biraz daha serbest tavırlı olduğu için her harekete öncülük eder görünen Bautista, kesin bir dille söylendi:

"Halbuki gelmeniz lazım!"

Pardaillan bir tehdit havası sezdiği bu cümleyi duyunca şaşırarak döndü ve alaycı bir eda ile sordu:

"Gelmem mi lazım?.."

Zacarias, daha yumuşak:

"Emir öyle de ondan!.." dedi.

Pardaillan alaya devam etti:

"Ya emre boyun eğmezsem?"

"O zaman sizi oraya götürmek zorunda kalacağız!.."

Pardaillan ileriye doğru iki adım attı. Üç gündür ağzına bir lokma bir şey koymamıştı ama kendisinde hâlâ bu iki küstah papazı yola getirecek kuvvet bulunduğunu hissediyordu. Tam yumruğunu ileriye doğru savuracaktı ki, birdenbire aklına gelen bir şey kendisini bu hareketten alıkoydu:

"Ben de amma budalayım ha... Hele bir dışarı çıkayım, belki de kaçma fırsatını bulurum... Hiçbir fırsat bulmasam bile şu manastırın girdisini çıktısını öğrenirim..." diye düşündü. Ve bu düşünceyle, herifleri yumruklayacak yerde, gayet sakin:

"Peki!.." dedi. "Sizin hatırınızı kırmamak için geleyim!.."

İki papaz memnun memnun sırıttı. Mahpuslarının müthiş kuvvetini biliyorlardı. Böyle olmasına rağmen kendilerine verilmiş olan emri yerine getirecek kadar kendi kuvvetlerinden de emindiler. Fakat dövüşçü bir huy sahibi değildiler. Nitekim Bautista, gayet keyifli:

"Hah şöyle asilzadem!.." dedi. "Nihayet akıllıca bir iş yapmaya karar verdiniz. Görün bakın, bizim yemekhane ne kadar hoşunuza gidecek!"

Pardaillan:

"Gidelim, papaz efendi," dedi. "Gidelim ama şimdiye kadar olduğu gibi bu sefer de ağzıma bir lokma almayacağımdan emin olabilirsiniz!.."

İki papazın yüzleri tekrar asıldı. Birbirlerine endişeli gözlerle baktılar. Nihayet Batista:

"Hele bir gidelim de ondan sonra görürüz!" dedi. "Bakalım, sizi bekleyen şahane sofradaki nefis yemekleri de reddedebilecek misiniz?"

Koridora çıktıkları zaman, hemen etraflarını sarıveren altı kişilik iri yarı bir rahip kafilesiyle karşılaştılar ve hep birlikte aynı koridor üstünde bulunan yemek salonuna gittiler.

Muhafızlar dışarıda kaldı ve Pardaillan iki gardiyanla birlikte içeri girdi. Arkasından sürgülerin sürüldüğünü duydu. Şöyle bir bakınınca, çevresinin göz kamaştırıcı manzarasına hayran olmaktan kendini alamadı.

Salon çok geniş ve yüksek tavanlıydı. Her taraf doğramacılığın en zarif örnekleriyle süslenmişti. İki duvara, dört mevsimi gösteren,

dört Flaman halısı asılmıştı. Her ne kadar dört halının dekoru, dört değişik mevsime göre değişikse de, temel konu hep aynı kalıyordu.

Her halıda o mevsimin yiyecekleriyle donatılmış sofraları ve bunların başında oturmuş, iştahla yemek yiyen insanları gösteren resimler vardı.

Yazı temsil eden halıdaki insanlar çıplaktı. Herhalde sıcaktan olsa gerek... İlkbaharı temsil eden halıdaki insanlar ise biraz örtülüydü. Halıların üstünde Latince yazılar yazıyordu.

Bütün bu halıları bu duvarlara asmaktan gayenin en ölgün iştahları bile kabartmak olduğu anlaşılıyordu.

Gayet büyük bir ocak, bir duvarın üçte ikisini kaplıyordu. Bu ocağın içine saksılar, fidanlar, değerli bitkiler, nefis kokulu çiçekler yerleştirilmiş ve bütün bunlar suları, fıskiyesinden ince bir yağmur halinde dökülen bir küçük havuzun etrafına sıralanmıştı. Odanın diğer eşyası arasında iki pencereyi sımsıkı kapayan ağır kadife perdeler, karşılıklı iki büfe, gayet geniş on koltuk göze çarpıyordu. Dışarıda gündüz olduğu halde, güzel kokular saçan dört tane mum yakılmıştı.

İşte Pardaillan'ın ilk bakışta gördükleri bunlar oldu.

Bu salonun ortasında, etrafına rahat rahat yirmi kişinin oturabileceği bir sofra kurulmuştu. Masanın üstüne göz kamaştırıcı beyazlık ve harikulade zariflikte işlemeli bir örtü örtülmüş, bunların üstüne son derece zevkle yapılmış peçeteler konulmuş, gümüş takımlar, kristal kadehler, altın kupalar yerleştirilmişti. Bu takımlar mumların ışığında göz alıcı ışıltılar saçıyorlardı.

Bütün bunlar; sofrayı donatan çeşit çeşit yemekleri, nefis meyveleri, çerezleri, hamur işlerini, komposto ve jöleleri göze daha güzel gösteriyor ve nihayet boy boy şişeler, bu manzarayı tamamlıyordu. Fakat adamakıllı iştahlı yirmi kişiyi bol bol doyurabilecek olan bu sofranın ortasına bir tek kişilik yemek takımı konmuştu. Ve bu takımın önünde bir tek koltuk, harikulade sofranın tek bahtiyar davetlisini bekliyor gibiydi...

İşte Bautista ile Zacarias, belki bir İsa tasviri karşısında göstermeyecekleri bir saygıyla, şövalyeye bu sofrayı gösterdiler. Parıldayan gözleri, yusyuvarlak bir şekil alan ağızları ve sofradan gelen nefis kokuları koklayan geniş delikli burunları, hasılı her halleri, bu sofrayı

kendilerinin kurmuş olduklarını ve şövalyenin burada yemek yemeyi reddetmemesi gerektiğini belli ediyordu. Fakat Pardaillan sadece:

"Mükemmel!" dedi.

Bautista'nın yüzü güldü ve söylendi: "Ya hele, bu sofranın üstündeki lezzetli yemeklerden tadarsanız, ne diyeceksiniz bakalım!.."

İki papaz, muzaffer bir eda ile bakışıyor, Pardaillan'ın nihayet yemek yiyeceğine inanmış görünüyordu. Gözleri sanki:

"Nihayet yiyecek!.. Nihayet biz bu kadar uğraşmamızın mükâfatına kavuşacağız! Bunların hepsini silip süpürecek değil ya... Bütün bu lezzetli şeylerin büyük bir kısmını biz haklayacağız!.." der gibiydiler.

Kalın dudaklarını yalayıp duran dilleri de sanki şöyle cevap veriyordu:

"Sus! Fazla konuşma, ağzım sulanıyor!"

Ne yazık ki iki papazın neşesi pek kısa sürdü. Çünkü Pardaillan az sonra ilave etti:

"Ama kendinizi boşu boşuna yormuşsunuz. Zira bu harikulade yiyeceklere elimi sürecek değilim!.."

Papazların şaşkınlıktan adeta dilleri tutuldu. Kendilerini tutmasalar Pardaillan'ın üstüne saldıracaklardı. Nitekim Bautista gayet ciddi:

"Günah işlemeyin!.. Hele şu rahat koltuğa bir oturun bakalım!" dedi.

Pardaillan gayet sakin:

"Ne diye oturayım?" dedi. "Hiçbir şey yiyecek değilim... Hiçbir şey... Anlıyor musunuz?.."

Zacarias tekrar yavaşça:

"Ama emir böyle..." dedi.

Pardaillan herife yan yan baktı:

"Orasını duyduk!.. Demin de söylediniz! Ağzınızın ayarını biraz değiştirirseniz iyi olacak!.."

Zacarias kekeledi:

"Hayır!.. Emir öyle de hani..."

Bautista ise yalvardı:

"Otırun, ne olur!.. Bizi severseniz oturun!.. Eğer bizim davetimize uymazsanız haysiyetimiz iki paralık olacak!.."

Pardaillan iki adamın telaşına mı acıdı? Yoksa aldıkları emre körü körüne itaat eden bu cahil papazların kendisine nasıl olsa rahat vermeyeceklerini mi düşündü?.. Bilemeyeceğiz. Kesin olan, alaycı bir eda ile şöyle söylendiğidir:

"Pekâlâ!.. Öyle olsun! İkinizin hatırı için oturacağım. Ama bana bir lokma yedirebilirseniz, aşkolsun size..."

Ve koltuğa öyle bir tavırla oturdu ki iki papaz birazcık olsun yüzüne bakıp şövalyenin ne düşündüğünü sezebilseler veya mahpuslarını daha iyi tanımış olsalardı, kara kara düşüncelere dalacakları kesindi. İçindeki hiddet gittikçe kabaran Pardaillan ise:

"Haydi! Şu cellatlık görevinizi yapın bakalım!" dedi.

İki papaz şaşkın şaşkın bakıştı. Anlamamışlardı. Bu sözler başkasına mı söylendi diye etraflarına bakındılar. Ve ikisi birlikte gözlerini göğe kaldırarak:

"Saçmalamaya başladı!" demek istercesine, bu olaya Tanrı'yı şahit tuttu.

Pardaillan koltuğa otırur oturmaz, göze görünmeyen bir orkestra, kâh ağırlaşıp baygınlaşan, kâh hızlanıp coşan havalar çalmaya başlamıştı.

Bu düzen harikuladeydi. Derinden derine gelen şu müzik sesi, bu çiçekler, bu uyuşturucu kokular, sofranın ihtişamı, nefis yemeklerden tüten buhar, şarapların çekici rengi ve nihayet sofrayı süsleyen ve her biri bir kuyumculuk harikası olan takımların güzelliği, en sağlam aklı bile çelecek görünüşteydi. Pardaillan eşsiz irade gücüne rağmen, bu cazibeye karşı koyabilmek için olağanüstü bir çaba harcamaktan ötürü sapsarı kesilmişti.

Acaba gerçekten zehirden mi korkuyordu? Bu korku, kendi kendini açlıktan öldürecek kadar, bu nefis yemekler karşısında ilgisiz kalacak kadar büyük müydü?..

Burasını açıklamamız gerekir...

Hayır Pardaillan zehirden korkmuyordu. Üstü kapalı sözlerle kendisini, en müthiş işkencelerle tehdit etmemişler miydi? O müthiş işkencelere katlanmaktansa, şimşek gibi tesir eden bu zehirle ölüp

gitmek, şüphesiz çok daha iyiydi. Onun yerinde kim olsa gözünü kırpmadan zehri tercih ederdi... O, ölümden de korkmuyordu. Hatta ruhunun derinliklerinde, belki ölümü bir kurtuluş sayıyordu. Zaten sevgileri ölmüş, kinleri sönmüş değil miydi? Hayata neden değer versindi? O halde, bu çelişkinin sebebi neydi?..

Mesele şuydu: Pardaillan, Kral Henri'den bir görev almış olduğunu ve bu görevi başarmadan ölmeye hakkı bulunmadığını düşünüyordu. Gerçi, ölüm anlaşmaları bozar, derler ama Pardaillan böyle düşünmüyor, tersine, ölüm yüzünden bile olsa görevini başaramamayı şerefsizlik sayıyordu. Acaba çok mu mağrurdu! Belki... Fakat bu onun karakteriydi ve bizim ödevimiz kahramanımızın karakterini olduğu gibi açıklamaktan ibarettir...

Pardaillan ölmeye hakkı olmadığını karara bağladıktan sonra zehirle ölüm ve işkenceyle ölüm arasında bir tercih yapmak gerekince, zehri reddediyor, yavaş işkenceye razı oluyordu.

Bu, razı olmak da değildi. Zehri içer içmez her şey bitmiş olacaktı. Oysa celladın elinde son nefeslerini verirken bile kendisini kurtaracak, hürriyet ve hayata kavuşturacak, görevini başarmasına imkân verecek bir olayın meydana gelmesini ümit edebilirdi.

Görülüyor ki şövalye gayet mantıklı düşünüyordu. Fakat böyle bir mantığa uyabilmek için insanın büyük bir iradeye, eşine zor rastlanır bir cesaret ve soğukkanlılığa sahip olması lazımdı...

Şövalye, bütün bunları, odasında yalnız kaldığı saatlerde uzun uzun düşünüp taşınmış, ölçüp biçmiş, ondan sonra kararını vermişti. Ve kararını verince de Bautista ile Zacarias'ın bütün çabalarına rağmen, kendine çizdiği yoldan hiç ayrılmamıştı.

Şövalyenin kendisini zehirden korumakla beraber, Chico'ya bel bağladığı da söylenemez. Zaten Pardaillan'ın kuvveti, kendisinden başka kimseye güvenmemesinde değil miydi? Bu güvenle beraber, karşısına çıkan her fırsattan yararlanma ve elindeki kozu en iyi şekilde değerlendirme yeteneğine sahipti. Chico'yu da bir koz sayıyordu. Şimdilik elindeki bu koz da kendisine göre bir değer taşımaktaydı. Ancak bu değerin derecesini bilemiyordu. Bu değer, karşısındaki düşmanın oynayacağı oyuna bağlıydı.

Ağzına bir lokma yemek koymama meselesinde de sonucun ne olacağı hakkında henüz bir fikre sahip değildi... "Hele bir kere şu üç

günü geçireyim, ondan sonrası bir şekilde hallolur," diye düşünüyordu.

Gerekirse bu açlığın acısını o zaman gidermenin çaresini arayacaktı. O vakit zehirlenme tehlikesiyle karşı karşıya olacaktı ama artık başka yol yoktu... Hiç olmazsa o zaman, ölmemek için elinden gelen çabayı göstermiş olduğuna inanarak ölebilecekti. Öte yandan, Pardaillan'ın bir türlü yemek yemediğini gören Espinosa'nın da nihayet kendisini zehirle öldürmek tasarısından vazgeçip başka çareler aramaya kalkışma ihtimali de yok değildi. Düşündükçe bu ihtimale aklı daha fazla yatıyordu.

Şimdi bütün bu noktaları açıkladıktan sonra, yarım kalan hikâyemize devam edebiliriz.

Bautista ile Zacarias, mahpuslarını koltuğa oturmaya ikna edince, ödevlerinin önemli bir kısmını başardıklarını ve şimdiye kadar en güzel yemeklere bile yüz çevirmiş olan bu adamın, artık bu eşsiz sofraya dayanamayacağını düşünerek sevindiler. Şüphesiz, şu güzel yemeklerin birinden, değilse ötekinden bir lokma tadacaktı. Ama o tek lokmadan başka şey yemeyecekmiş... Orasını umursadıkları yoktu. Çünkü o zaman görevlerini başarmış olacak ve sofrada patlayıncaya kadar yemeye, çatlayıp masanın altına yuvarlanıncaya kadar içmeye hak kazanacaklardı... Bütün bu çabaları da bu yüzden harcıyorlardı...

Onun için, Pardaillan'ın söylediği sert sözlere aldırmadan gayretlerine devam etmeye karar verdiler. İkisi de ellerine birer Xérès şaraplarından aldı. Bautista bir kadehi yakut renkli bir şarapla, Zacarias da bir başka kadehi altın sarısı bir şarapla doldurdu. Papazlar bu işi yaparken gayet saygılı bir tavır takınmış ve susuzluktan neredeyse ölecek iki köpek gibi dillerini bir karış dışarıya sarkıtmışlardı. Kadehler ağzına kadar dolunca, kutsal bir nesneyi havaya kaldırıyormuş gibi kadehleri havaya kaldırdılar.

Bautista, hayran bakışlarla, elindeki kadehte bulunan şarabı süzdü:

"Yakut gibi!.." dedi.

Zacarias da hayranlıkta arkadaşınınkinden aşağı kalmayan bir eda ile söylendi:

"Altın gibi!.."

Pardaillan sükûnetle:

"Sayın dostlarım, en iyisi, artık bu oyundan vazgeçmektir!" dedi.

Bautista isyan etti:

"Oyun mu?.. Oyun bunun neresinde, şövalye?"

Pardaillan:

"Demek Zacarias'ın dediği gibi bu da bir emir öyle mi? Pekâlâ öyleyse... Bütün gayretinizle işinize devam edin... Fakat ikram edeceklerinizi ağzıma alacak değilim!.." dedi.

Bautista bağırdı:

"Ne önemi var, efendim?.. Buyurun, siz seçin!.."

Papaz bunu söyledikten sonra itinalı bir hareketle kadehi masaya bıraktı ve eliyle diğer şişeleri gösterdi.

Sabrı tükenen Pardaillan:

"Canım bırakın şu sirkeleri! Onlara el sürmeyeceğim işte!.." dedi.

Papaz, dehşet içinde:

"Sirke mi?" diye sordu.

Kadehi tekrar kaldırarak, ışıkta hayranlıkla seyrettikten sonra:

"Çıldırmış!.. Çıldırmış!.." diye bağırdı.

Sonra kadehi burnuna yaklaştırıp hazdan kendinden geçercesine kokladı ve gözlerini göğe kaldırdı:

"Affet Tanrım!.. Ne dediğini bilmiyor!.."

Dedikten sonra tekrar şövalyeye seslendi:

"Bedbaht! Hele şundan bir yudum alın da bakın. Sirke mi, yoksa şişeye girmiş güneş ışığı mı, o zaman görürsünüz!..

"Pardaillan bütün bu hareketlerin yapmacık olduğunu sanıyordu. Alaycı bir tavırla cevap verdi:

"Peki papaz efendi! Madem ki şişedeki güneş ışığıdır, öyleyse şundan önce siz bir yudum alın! Arkanızdan ben şişeyi bir dikişte boşaltmazsam adam değilim!.."

Papaz hiddetinden adeta ağlamaklı hale gelmişti. İnler gibi söylendi:

"Yapamam!.."

Öteki de ilave etti:

"Bize bunu yasak ettiler!.."

Pardaillan manalı manalı güldü:

"Elbette yasak ederler!"

Papazlar şarapların, şövalyeyi baştan çıkardığını görünce, bu sefer bütün hırslarıyla yemeklere atılmışlar ve kalabalık sofranın üstündeki tabakları teker teker ele alarak, her birinin nefasetini ve lezzetini sayıp dökmeye başlamışlardı. Çorbaları, iştah verici çerezleri, balıkları, ıstakozları, haşlamaları, kapamaları, av etlerini, salataları, tatlıları ve meyveleri sırayla sayıp döktüler. Sofra üstündekilerden hiçbirini unutmamışlardı. Çünkü biri olmasa diğerinin Pardaillan'ı baştan çıkaracağı ümidindeydiler... Pardaillan, artık cevap bile vermiyor, gözlerini kapamış, burnunu tıkamış, başıyla hayır, deyip duruyordu.

Bu cehennem işkencesi, belki bir saatten fazla sürdü. Şövalyenin alnında iri ter taneleri birikmişti. Papazlar da şakır şakır ter döküyorlardı ama onlarınki büsbütün başka sebeptendi. İşkence sonuna yaklaştıkça, Pardaillan buna dayanabilmiş olmasının memnunluğu içinde, yine keyifli ve umursamaz tavrını takınmaya başlamıştı. Başarı ümitlerinin zayıfladığını gören papazlarınsa suratları gitgide asılıyor, keyifleri kaçıyordu. Son tabaktan da bir sonuç çıkmayınca, Bautista artık dayanamayıp iki elini kavuşturdu ve ağlamaklı bir sesle:

"Aman Tanrım!" diye bağırdı. "Yoksa kendinizi açlıktan öldürecek misiniz?.."

Pardaillan alay etti:

"Hayır diyemem! Benim böyle acayip düşüncelerim de vardır."

Papazların ikisi de neredeyse düşüp bayılacaktı. Bir insanın açlıktan ölmeye karar verişini akılları almıyordu. Harıl harıl Pardaillan'ın iştahını açmaya kalkışalım derken kendi iştahları öyle bir açılmıştı ki...

Mahpusun kararı karşısında ümitleri azaldıkça iştahları çoğalmıştı. Hele şimdi, bir acayip adamın kendini açlıktan öldürmeye kalkışına ne buyurulurdu? Ya gerçekten de dediğini yaparsa -ki yapacağa benziyordu- o zaman papazların şu güzel sofrayı silip süpürme hayaline veda etmeleri lazım gelmeyecek miydi? Kendilerini amaca

çok yaklaşmış sandıkları bir sırada uğradıkları bu hayal kırıklığının üzüntüsü, cidden büyük oldu...

Pardaillan, bu garip olduğu kadar insanüstü mücadeleden galip çıktı ama odasına döndüğü vakit bitmiş, perişan olmuştu ve kendisini koltuğuna zor atmıştı. Bütün gün taş taşımış olsaydı, bu kadar yorulmayacağı kesindi. Kaldı ki üç günden beri açtı ve bu açlık bütün gücünü eritip yok etmişti. Fakat gözlerinin önüne en nefis yemekleri sermek suretiyle kendisini dayanılmaz bir işkenceye sokmamış olsalardı, şüphesiz bu kadar acı çekmezdi... Koltuğuna gömüldükten sonra iki papazı düşünerek homurdandı:

"Alçak herifler! Beni yavaş yavaş öldürüyorlar!.. Adamlarınki ne delice gayret!.. Midem açlıktan burulurken onlara nasıl dayanabildim bilmem?.. Hele o müzik, o kokular, o dekor neydi? Ah Fausta! Ah Espinosa! Bana işkencelerin en kötüsünü çektirdiniz... Sizi elime geçirdiğim gün bunların hesabını sorarım! Fakat artık kararımı verdim, yarın ya buradan kurtulacağım ya da sonu ne olursa olsun, karnımı doyuracağım!.."

Ertesi gün, kahvaltı saatinde iki papaz görünmedi...

Pardaillan hayal kırıklığına uğrayarak düşündü:

"Vay! Galiba fazla naz ettik ve âşık usandırdık! Sakın Espinosa fikrini değiştirmiş ve beni zehirleyeceği yerde, aç bırakıp öldürmeye karar vermiş olmasın?.. Hele biraz daha bekleyelim bakalım..."

Ve kendi kendine bir kahvaltının nasıl olsa, üç günlük açlığı gideremeyeceğini hesaplayıp daha zengin ve bol olan öğle yemeğini beklemeye karar verdi.

Fakat nihayet öğle vakti de geldiği halde iki papaz yine görünmedi. Pardaillan'ın içini merak sarmaya başlamıştı. Odasında üç aşağı beş yukarı sinirli sinirli dolaşarak söyleniyordu:

"Unutmuş olamazlar... Bunda bir iş var, ama ne? Yoksa Espinosa, benim bugün zehrine meydan okumaya karar verdiğimi sezdi mi?.. Buna ihtimal veremem. Hem zaten sezse bile, bana mükemmel bir sofra hazırlamaya gayret etmesi gerekmez mi?.. Sakın Chico, bir budalalık yapmış olmasın? Belki de yakalanmıştır. Ah şunu bir öğrenebilsem!.."

Küçük gözetleme penceresini tıkırdatmak üzere kapıya yöneldi.

Sonra bundan vazgeçip yavaş yavaş kapıdan uzaklaştı; kendi kendine:

"Hayır!" dedi. "Açlığa dayanamadığımı ve yemek beklediğimi şu heriflere belli etmek istemem. Hele biraz daha sabredelim bakalım!.."

İkindi kahvaltısı zamanı da geçti. Nihayet akşam yemeği saati geldi ve iki papaz bir türlü görünmeden o da geçti gitti. Pardaillan, fena halde içerlemişti:

"Yoo!.. Artık bu işin içyüzünü anlamalıyım!" diye söylendi.

Sert adımlarla kapının penceresine giderek camı tıkırdattı. Pencere hemen açıldı. Şövalyenin her zamanki gardiyanlarının sesine benzeyen, yumuşak bir ses:

"Bir şey mi istediniz?" diye sordu.

Pardaillan ters ters:

"Yemek istiyorum!" dedi. "Eğer beni açlıktan öldürmeye karar verdiyseniz, söyleyin de bilelim!.."

Gardiyan büyük bir hayret içinde sordu:

"Yemek mi istiyorsunuz? Size kim engel oluyor ki?.. Odanız yiyecek dolu değil mi?.."

"Kahretsin! Hiçbir şey yok... Beni açlıktan mı öldürmeye karar verdiniz diye bunun için soruyorum ya!.."

"Tanrı esirgesin! Sizi açlıktan öldürmek de ne demek?.. Bautista ile Zacarias, herhalde sofranızı hazırlamış olmalılar..."

Kendisiyle alay edilip edilmediğini anlamak isteyen Pardaillan homurdandı:

"Hiçbir şeyim yok! Ne bir lokma ekmeğim, ne bir damla suyum var!.."

"Ah, Tanrım! Sakın bu iki şaşkın sizi unutmuş olmasın?.."

Gardiyanın sesinde gayet ciddi bir eda vardı. Ama herifin yüzünden Pardaillan'la alay edip etmediğini anlamaya imkân yoktu. Çünkü ölü gözü gibi yanan kandillerin loş ışığında hiçbir şey fark edilmiyordu... Şövalye haykırdı:

"Canım, neden bugün görünmediler?"

"Bugün manastırdan dışarı çıkmalarına izin verilmişti... Sadece bir günlük izin... Fakat sizin bugünkü ihtiyacınızı düşünüp ona göre hazırlık yapmaları gerekirdi. Eğer bu savruklukları, efendimizin kulağına giderse, yandılar demektir... Onların durumunda olmak istemem doğrusu... Peki ama siz neden bu kadar beklediniz?.. Neden daha sabahleyin haber vermediniz? O zaman hemen sofranız kurulurdu. Halbuki şimdi..."

Pardaillan telaşla sordu:

"Eee! Şimdi ne olmuş?"

"Şimdi manastırda herkes yattı. Kilerci papaz da uyuyor... Size bir lokma bile veremeyiz!.. Felaketi gördünüz mü?.."

Pardaillan'ın içine güven gelmişti.

"O kadar önemli değil!" dedi. "Bir gün daha fazla aç kalmaktan bir şey çıkmaz... Fakat şöyle dilimi nemlendirecek kadar suyum olsaydı... Ne yapalım, yarına kadar bekleriz. Eğer gerçekten beni açlıktan öldürmeye karar vermedinizse, yarın bir şeyler yemem herhalde mümkün olur!.."

"Aman şövalye! Nasıl olur da bizden böyle bir zulüm umuyorsunuz? Efendimizin ne kadar sıkı tembihlerde bulunduğunu duymadınız mı? Bu işte asıl suçlular, Bautista ile Zacarias'tır... Ve emin olun ki hak ettikleri cezayı da çekeceklerdir..."

Pardaillan adamın sözünü kesti:

"Onların ceza görmelerinden bir şey çıkmaz. Mademki yarın yemek yiyeceğimi söylüyorsunuz, kendilerine benim yüzümden ceza verilmesine gönlüm razı olmaz!.."

Sonra adamın Hristiyanlık, af ve merhamet hakkında mırıldandığı sözleri dinlemeye lüzum görmeden kendini yatağa atarak uzun zaman düşündü... Ve nihayet uyuyakaldı.

Ertesi sabah kahvaltı saatinde iki papaz yine gözükmedi... Pardaillan tekrar, kendisine en nefis yemekler gösterilerek işkence edildikten sonra şimdi de aç bırakılarak öldürüleceğini düşündü... Nihayet öğle yemeği vakti, iki papaz gayet asık suratla odaya girerek kendisine yemeklerinin hazır olduğunu haber verdi.

Pardaillan o kadar ümitsizdi ki yanlış duyduğunu sanarak papazlara sözlerini tekrarlattı. Nihayet sofranın gerçekten hazırlandığına

ve bu yemekte alın yazısının belli olacağına inanarak sakinleşti. Adamakıllı papara yemişe benzeyen iki papaza sordu:

"Nasıl oluyor da izin alıp gittiğiniz halde koca bir gün beni aç bırakıyorsunuz?"

Bautista saf saf bağırdı:

"Canım, şimdiye kadar ne verdiysek yemediniz..."

"Bu da laf mı?.. Dün canım birdenbire yemek istedi işte!.."

"Nasıl olur?"

"Söylüyorum ya işte!.."

Zacarias, nefes nefese sordu:

"Ya bugün?.."

"Bugün de, dünkü gibi açlıktan ve susuzluktan ölüyorum... Eğer sofranız, geçen akşamki gibi doluysa onu temizledim gitti!.."

Bautista sevinçten iyice şaşırmış bir halde:

"Ulu Tanrım! Neler duyuyorum?" dedi. "Ne kadar sevindiğimi bilseniz!.. Hemen gelin, şövalye!"

Rahipler şövalyeyi apar topar yemek salonuna sürüklediler. Her zamankinden daha zengin ve daha nefis yemeklerle dolu olan sofranın karşısında Zacarias bağırdı:

"Sizinle bahse girerim ki, bunları silip süpüremezsiniz!"

Pardaillan itiraf etti:

"Doğru! Burada bir orduyu doyuracak kadar yiyecek var!.."

Ve kesin tavırla masaya oturdu. Bir gece önce olduğu gibi; sesi uzaktan gelen orkestranın tatlı nağmeleri arasında, iki papaz, tekrar kendisine dikkat ve saygıyla hizmete koyuldu... İkisinin de keyfi yerine gelmişti; zira en sonunda emellerine kavuşacaklarını ve bu harikulade sofranın sonunun, kendilerine nasip olacağını artık anlamışlardı.

Pardaillan yemeğe çerezlerden başladı. Onun bu sakin ve neşeli halini gören hiç kimse, içinde geçen faciayı sezemezdi... Şövalye her lokmayı yutarken, düşünüyordu. "Acaba zehir bunda mı?" diye. Ve her yeni yemeğe el atışında da içinden, "Deminki değildi ama belki bu zehirlidir!" diye söyleniyordu.

Yemeğin başında, her lokmayı çekine çekine aldı, ağzında bekletip damağıyla onu iyice tahlil ettikten sonra ağır ağır çiğneyip yedi. Fakat sonunda bu yavaşlık sinirine dokundu ve basbayağı karnını doyurduğu zamanlarda olduğu gibi yiyip içmeye başladı. Neticede şövalye dört kişilik yemek yediyse, altı kişilik de içti. Fakat bunu oburluğundan değil, yiyip eski gücüne kavuşması lazım geldiğine inandığından yaptı.

Papazlara gelince, Pardaillan az veya çok yemiş, umurlarında bile değildi. Onlar için önemli olan şövalyenin bir lokma da olsa yemesiydi. Çünkü ancak bu takdirde yemeğin üst yanı onlara kalacaktı... Memnun ve mutluydular. Bu yüzden, şövalyeye gayet becerikli ve eli çabuk iki garson gibi hizmet ettiler...

Ama dünyada sona ermeyen ne vardı ki? Bu yemek de nihayet bitti ve Pardaillan yine odasına dönerek kendini koltuğuna attı. Kendi kendine:

"Oooh..." dedi. "Hem adamakıllı karnımı doyurdum, hem de hâlâ yaşıyorum... Halbuki mektupta şimşek gibi tesir eden bir zehirden bahsediliyordu... Kim bilir, belki de kararlarını değiştirmişler, beni yavaş tesir eden bir zehirle temizlemeye karar vermişlerdir... Hele bekleyelim bakalım, ne olacağını göreceğiz..."

Birkaç saat, kımıldamadan koltuğunda kalakaldı. Sızmış görünüyordu ama uyumuyordu. Hem bekliyor, hem de düşünüyordu. Sonunda birden ayağa kalktı ve gülümseyerek gezinmeye koyuldu; içinden:

"Yediğim yemeklerde bir damla bile zehir bulunmadığına yavaş yavaş inanmaya başlıyorum!" diye söylendi. "Espinosa planını mı değiştirdi, yoksa bütün bunlar, beni budalacasına aldatan bir oyundan mı ibaret?.. Hele biraz daha bekleyelim... İkindi kahvaltısı vakti yine geçti, halbuki bizim gardiyanlar hâlâ gözükmediler..."

Papazlar, yalnız ikindi kahvaltısı vaktinde değil, akşam yemeği saatinde de gelmediler. Gerçi Pardaillan bir-iki gün acıkmayacak kadar yemek yemişti ama bu ziyafet işindeki esrarı çözmek istiyordu. Onun için, kapıdaki gözetleme penceresine gitti ve bir gün önce yaptığı gibi tıkırdattıktan sonra seslendi:

"Heey! Papaz efendi... Artık bana o mükemmel sofralardan kurmayacak mısınız? Adamakıllı alışmıştım, yahu!.."

Papaz Zacarias gayet üzgün bir sesle cevap verdi: "Bitti o güzel ziyafetler! Ah, bitti o nefis sofralar azizim! Maalesef bitti!"

Gözünde bir ışık parlayan Pardaillan:

"Yaaa!.. Öyle mi?" dedi. "Nedenmiş o bakayım?"

Papaz bönlüğe varan bir saflıkla:

"Ah, birader!.." dedi. "Siz galiba bir suç işlediniz... Ne olduğunu bilmiyorum doğrusu... Yalnız bu suçunuz yüzünden büyüklerimiz sizi bir süre aç bırakmaya karar vermişler, onu biliyorum. Bautista ile bana, sizden artan yemekleri yemek hakkı verilmişti. Yaa!.. Neden bu kadar zamandır o güzel yemeklere el sürmediniz?.. Sizin yüzünüzden biz de onlardan mahrum kaldık ve bu işle ilgisi olmayan öteki papazlar o yemekleri mideye indirdiler!.."

"Neden siz yemediniz de ötekiler yediler? Doğrusu buna üzüldüm!.."

"Monsenyör Espinosa, sizin muhakkak o yemeklerden yemenizi istiyordu. Yemediğiniz zamanlar bundan biz sorumlu tutuluyorduk. Eğer yemiş olsaydınız, bütün o sofra bizim olacaktı. Yemediğiniz vakitler de bize ceza olarak, sofradaki bütün o nefis şeyleri, öteki papazlara dağıtıyorlardı..."

"Demek benim yemek yemem için o kadar ısrar etmenizin sebebi buydu?.."

"Elbette buydu ya!.. Başka ne olacaktı?"

"Yahu bana bunu neden o zaman söylemediniz? Ben o kadar kötü insan değilim. Söylemiş olsaydınız, size yararı olacak her şeyi yapardım!"

"Sizin bu kadar iyi yürekli olduğunuzu onlar da biliyor olmalılar ki, bizim size bir kelime bile söylememizi yasaklamışlardı!.."

"Canım, haydi bir şey söylemenizi yasaklamışlardı diyelim! Peki size bir lokmacık tadın diye o kadar ısrar ettim. Bir lokma yemeyi de mi yasak etmişlerdi?.."

"Zaten her şeyden önce yasak edilen buydu... Bunu yapmış olsaydık, sofranın geri kısmı yine bize kalmayacaktı... Önemli olan yemeği, ilk önce sizin tatmanızdı. Zaten önce biz tatsaydık, kim bilir ne ağır cezalara çarpılırdık? "

Pardaillan, papazdan öğreneceğini öğrenmişti. Kendisini oracıkta bırakıvererek kapıdan ayrılırken kendi kendine söylendi:

"Ben bütün bunları daha önceden bilmeliydim!.."

Ve kapıdaki gözetleme penceresinin kapanmış olduğunu gördükten sonra acı acı gülerek mırıldandı:

"Doğrusu bu oyunu iyi oynadılar ve ben de aptallar gibi kandım! Oysa "Yaşayan Ölüler Mahzeni'nde" karşılaştığım şeylerin ve ondan sonra başıma gelenlerin Espinosa'nın usulleri hakkında bana bir tecrübe olması gözlerimi açması gerekirdi... Yine aldandım ha... Fakat bu sefer, aldığım ders boşa gitmeyecek!.."

ON ALTINCI BÖLÜM
HAREKET EDEN DEMİR ZEMİN

Pardaillan ertesi gün aynı saatte kalktı. Koltuğunu pencerenin girintisine getirdi. Koltuğun yüksek arkalığı da kendisine siper olduğu için, kapıdaki delikten kendisini sürekli olarak gözetleyen gözlerden kurtulabiliyordu.

Şövalye, sindiği bu kuytu yerde uyuklar görünerek, oturup saatlerce düşündü. Herhalde Espinosa'nın kendisine uyguladığı planın amacını nihayet anladığını sanıyor olacaktı ki zaman zaman gözlerinde kurnaz bir ışık beliriyor; dudaklarında alaycı bir gülümseme geziniyordu. Bir gün önce Zacarias'ın sözlerinden anladığına göre, artık kendisini aç bırakma ihtimalleri kuvvetliydi. Onun için, gardiyanların da odaya girmeyeceklerini umuyordu. Yanılmıyordu. Öğleye kadar kendisine bir lokma bile yiyecek getiren olmadı. Saat bire doğru yerinden kalktı, bitkin bir halde elbise dolabına yöneldi, oradan ufak bir paketçik çıkararak epey zamandır hiç yanından ayırmadığı pelerinin içine sakladı. Kendini çok zayıf ve kuvvetsiz hissettiği için zorlukla tekrar koltuğuna giderek, arkalığın ardında gözden kayboldu. Orada ne yaptığını söyleyemeyeceğiz. Çünkü bir şeyler çiğniyormuşçasına ağız oynatışına bir mana vermek mümkün değildi...

Acaba, boş ağızla bir şeyler çiğner gibi yapmanın açlığı gidermek için iyi bir çare olduğunu mu keşfetmişti?..

Böylece kendisini üç gün yapayalnız bıraktılar ve ne bir yudum su ne de bir lokma ekmek getirdiler... Artık vücudunun güçsüzlüğü son sınırına gelmişti. Ayakta zorlukla durabiliyor ve koltuğunu, pencere girintisindeki yerine çekmek için büyük çabalar harcıyordu...

Fakat bu köşeye sinmekten bir türlü vazgeçemiyordu. Bu manastır hapishanesine gireli tam on üç gün olmuştu ve Pardaillan bu

süre içinde tanınmayacak duruma gelmişti. Avurtları çökmüş, yüzünün kasları gerilmiş, gözleri büyümüş ve bir hayli uzamış olan sakalı, yanaklarıyla çenesini örtmüştü. Ve artık Pardaillan neredeyse kendi gölgesi haline gelmişti... Vaktinin büyük bir kısmını koltuğuna gömülmüş olarak geçiriyordu...

Dördüncü günün sabahı gardiyanlar odaya girerek kapkara bir ekmek parçasıyla su dolu bir testi getirdiler. Kendisine, bu yiyeceği idareli kullanmasını, ancak iki gün sonra tekrar yiyecek verileceğini söylediler...

Şövalye söylenilenleri güçlükle anlar gibi görünüyordu. Ama herhalde anlamamış olacaktı. Zira iki saat sonra ekmeğin yarısı yenmiş, testinin de yarısı boşalmıştı. Herhalde bu sırada kendisini gözetlemiş olacaklardı ki az sonra papazlar tekrar görünüp, peşlerinden gelmesini tembih ettiler...

Yediği az buçuk şey, yine biraz olsun vücuduna kuvvet vermiş olmalıydı ki, pek o kadar zorluk çekmeden ayağa kalktı. Yalnız, gardiyanlar söylediklerini şövalyenin pek anlayamayışına hayret ettiler...

Bautista bu durumu görünce Pardaillan'ı bir kolundan tuttu. Zacarias da ötekinden yakaladı. Kendisini birkaç koridordan geçirip iki kat aşağı indirdiler. Bir kapı açıldı. Papazlar, şövalyeyi hafifçe, kendisine ayrılmış olan yeni zindana itiverdiler. Sonra ekmekten ve sudan artakalanları da getirerek, onları da oraya, yere bıraktılar ve sessizce çekildiler. Bautista, hemen manastır başpapazının yanına çıktı. Başpapaz, merakla sordu:

"Ne oldu?"

Bautista kısaca cevap verdi:

"Tamam!"

"Zorluk çıkarmadı mı?.."

"Hiçbir zorluk çıkarmadı muhterem peder... Hem zaten açlıktan mıdır nedir bilemiyorum ama, pek kendinde değilmiş gibi bir görünüşü var... Yani herhalde buraya geldiği zamanki o korku veren şövalyeden eser kalmadı..."

"Hadi canım! Gerçekten bu kadar bitkinleşti mi? Dikkat edin kardeşlerim, zira bu mesele önemli!"

"Muhterem peder, şövalye birkaç gün daha bu sert rejim içinde tutulursa, aklını kaybedeceği veya hiç değilse açlıktan yerlere serileceği kesindir!.."

"Hekim biraderimizi gönderelim de kendisine fark ettirmeden şöyle bir muayene etsin bakalım! Manastıra geldiği gün, odasında, şöyle göze görünecek bir yere koymanızı tembih ettiğimiz şarabını tamamen içip bitirdiğinden eminsiniz, değil mi?"

"Elbette! Şişenin dibinde bir damla bile şarap kalmamıştı... Zacarias'la beraber adamakıllı kontrol ettik!.."

Başpapaz, korkunç bir gülümsemeyle:

"Mademki öyledir," dedi. "O halde gerçekten artık kıvama gelmiş olmalı! Ama ben yine hekim biraderi gönderip kendisini bir muayene ettireyim... Haydi git kardeşim. Artık mahpusa bakma yükünden kurtuluyorsunuz. Görevinizi azminizle ve kıvrak zekanızla başardınız. Efendimiz, sizlerden çok memnun kalacak... Haydi, Tanrı selamet versin!.."

Bautista, amirinin karşısında yerlere kadar eğildi ve aldığı aferinden memnun, çıktı.

Pardaillan'ın yeni kapatıldığı hücre aşağı yukarı onar adım eninde ve boyundaydı. Zifiri karanlıktı. İçinde hiçbir eşya, oturacak yer, hatta bir ot yığını bile yoktu ve şüphesiz bütün gücünü kaybetmiş olan şövalye için, yere oturup sırtını duvara dayamaktan başka çare kalmamıştı.

Böylece yığılmış bir halde ne kadar zaman kaldı? Dakikalarca mı, yoksa saatlerce mi?.. Farkında değildi. Zira, o kadar bitkin bir durumda bulunuyordu ki, artık düşünme yeteneğini bile bütün bütüne yitirmişe benziyordu.

Geçen sürenin epeyce uzun olması daha muhtemeldi. Zira acıktı ve ekmeğin kalanını da bitirdi. Suyunu da neredeyse bitirmek üzereydi.

Şimdiye kadar çektiği işkencelere bir yenisi, hücrenin sıcaklığı da katılmıştı. Zindanın tavanından gelen bu sıcaklık, gitgide artıyordu. Sanki tepesinde muazzam bir ocak yakılmıştı ve buradan kafasına gittikçe artan bir sıcaklık iniyordu. Bu sıcaklık, zindanın havasını berbat ediyordu.

Şövalyenin nefes alması gittikçe zorlaşıyor, vücudundan şakır şakır ter boşanıyordu. Bunlar yetmiyormuş gibi zindanda bir mezar sessizliği ile insanın hiçbir şey görmesine imkân vermeyen koyu bir karanlık vardı ve bu karanlıkta bir yudum su içmek için aradığı testiyi ancak el yordamıyla bulabiliyordu.

Artık bu sıcaklığın dayanılmaz hale geldiği bir sırada tavan ansızın açıldı ve içeriye müthiş bir ışık dalgası girerek, Pardaillan'ın gözlerini kör edercesine kamaştırdı...

Sanki birdenbire tepesinde bir güneş yanmıştı. Aynı anda, sıcaklık da azalmış, zindan, tatlı bir serinliğe gömülüvermişti. Fakat bu tatlı serinlik de pek kısa sürdü ve az sonra zindan, buz gibi soğuyuverdi. Zavallı Pardaillan, önce ter içinde bunaldıktan sonra şimdi de köşesinde titremeye başlamıştı...

Korkunç sıcaklığı izleyen korkunç soğukla beraber zindanın içini dayanılmaz derecede pis ve ağır kokular da sarmıştı. Bir yandan da şövalye gözlerini açmaya çabaladıkça, müthiş bir ışık gözlerini kör edecek gibi oluyordu.

Pardaillan, soğuktan yarı donmuş bir halde yere yıkılmıştı. Artık sayıklamaya başlamıştı. Mosmor dudaklarının arasından boğuk hırıltılar çıkıyor, zaman zaman bir şikayet, bir inilti yükseliyordu. Böylece, farkına varmadan, korkunç ve öldürücü saatler geçti.

Sonra birdenbire güneşin ışığı azaldı. Zindan yine çok aydınlıktı, ama bu ışık, dayanılmaz parlaklıkta değildi. Aynı zamanda zindanın içinde sanki bir yel değirmeninin kanatları dönüyormuşçasına bir rüzgâr meydana gelerek bütün o pis kokuları silip süpürdü ve havayı teneffüs edilir bir hale getirdi. Hemen bunun ardından, etrafa tatlı bir sıcaklıkla beraber hoş kokular da yayılarak, havayı büsbütün temizledi.

Biraz önce dehşetli bir sıcak arkasından gelen müthiş bir soğukla, kendisini boğacak, öldürecek bir hale gelmiş olan zindan, çabucak değişmiş, tekrar yaşanabilir bir yer olup çıkmıştı. Şövalye bu hayırlı değişikliğin iyi etkilerini hemen hissetti. Titreme nöbeti, yerini tatlı bir uyuşukluğa bırakıp, nefesi düzeldi. İçinde şimdiye kadar çektiklerinden sonra kendisine pek tatlı gelen bir canlanma hissetti. Biraz sonra uyuşukluk da kalmadı. Kısa zamanda, kendisine herkesi hayran bırakan berrak zekasını tekrar elde edemediyse

de birazcık olsun kendine geldi...

Bu, yeterli değildi ama daha önce içinde bulunduğu duruma göre azımsanamayacak bir şeydi.

Biraz önce, şövalyenin yere yıkıldığını söylemiştik.

Halbuki, kendi pelerininin üstüne yıkıldı demeniz gerekirdi... Mevsimin yaz ve dışarının da adamakıllı sıcak olmasına rağmen, nedense şövalye bir süredir pelerinine sarınmaktan geri kalmamıştı.

Şövalye bu âdeti, kendisi için hazırlanmış olan o göz kamaştırıcı yemek salonundaki zengin sofrada ilk defa yemek yemeye karar verdiği gün edinmiş ve o günden sonra, pelerinini yanından bir türlü ayırmamıştı.

Zacarias'la Bautista bu acayipliği fark etmemiş değillerdi, ama önemsemeye lüzum görmemişlerdi. Bautista'nın manastır başpapazına anlattıklarından da sezeceğimiz gibi, ikisi de mahpusun artık aklına tam sahip olmadığına inanıyordu. Sürekli bir şekilde pelerine sarınıp kalmak da hiç şüphesiz, bu delilik işaretlerinden biri olacaktı. Onun için Pardaillan'ı yeni zindanına götürürken de onun böyle pelerinine sımsıkı sarınmasını garipsemediler.

Zaten kendilerine, mahpusun ne giyeceği hakkında bir tembihte bulunulmuş değildi. Onlar da hiç üzerinde durulmayan bir konuyu başpapaza açmaya lüzum görmemişlerdi.

Pardaillan'ın yere, pelerininin üstüne yıkıldığını söylemiştik... Şövalye zindanın havası değişince yavaş yavaş kendine geldi ve yerinde doğruldu. Artık pelerine büyük bir ihtiyacı kalmamış olacaktı ki, onu yerden kaldırıp katladı ve kabaca bir minder haline getirerek üstüne oturdu. Çevresine şöyle bir bakındı. Bu gözlerde eski parlaklık ve canlılık yoktu, ama önceki dalgınlıktan da eser kalmamıştı... Bakınınca yanı başında bütün bir ekmekle dolu bir su testisi gördü.

Bunun üzerine işkence faslının bir gün kadar sürmüş olacağını tahmin etti. Bu arada, o farkına varmadan ekmeğiyle suyunu yenilemiş olacaklardı. Hemen bayat ve kaskatı ekmeğe yapıştı ve aşağı yukarı tamamını yedi. Testiyi de dikip suyunu, dörtte biri kalıncaya kadar içti.

Bu kıt kanaat yemek, zavallıya biraz kuvvet verdi. Durumu bir

ölçüde düzeldi. Şimdi meseleleri daha berrak bir şekilde görüyordu. Mümkün olabildiği kadar rahatça sırtını duvara dayadı ve etrafını, bulunduğu yeri ilk defa gören bir adamın bakışlarıyla gözden geçirdi.

Tam bu sırada sol yanında bir yayın boşanmasına benzer bir gürültü işitti. Baktı. Solunda ve göğsünün hizasında, duvardan, el genişliğinde ve bir metreye yakın boyda, ustura kadar keskin ağızlı ve iğne gibi sivri uçlu bir bıçak belirmişti. Yatay durumdaki bu dev bıçağın keskin yüzü şövalyeden yana bakıyordu. Bıçak duvardan fırlarken o kadar yakınından geçmişti ki, birkaç santim daha sağa yürümemiş olsaydı, kendisini tam göğsü hizasından ikiye bölüverecekti!..

Pardaillan, eğer eski demir yürekli Pardaillan olsaydı, bu işe belki şaşardı, ama her şeye rağmen soğukkanlılığını korumaya çalışırdı. Ne yazık ki, artık o eski hali kalmamıştı. İki haftaya yakın bir zamandır çektiği dayanılmaz işkenceler, belki de kendisine farkında olmadan içirdikleri kim bilir nasıl bir ilaç, zavallıyı bir insan paçavrasına döndürmüştü. Pardaillan belki tamamen delirmiş değildi, fakat herhalde delirmesine az kalmıştı.

Açlık, susuzluk, kendisine yapılan işkenceler, o kuvvetli ve sıhhatli insanı zayıf, miskin ve iradesiz bir adam haline getirmişti. Kendisine içirmiş oldukları o korkunç ilaç, ömründe hiçbir şeyden yılmamış olan şövalyeyi korkak bir insan yapıp çıkmıştı. Cesur Pardaillan'ın, bir ödlek haline gelmesi Fausta için ne keyfine doyulmaz bir zafer olacaktı...

Nitekim Pardaillan bıçağın kendisini biçecek kadar yakınından geçtiğini görünce, tir tir titremiş ve uzaklaşmayı hatırına bile getirmeyerek, tırpana salak salak bakarken, "Ay!" diye haykırmıştı. Fakat hemen aynı anda, birincisinin tam tersi yönden yani sağından da aynı gürültüyü duymasıyla, duvardan bir bıçağın fırlaması bir olmuş ve Pardaillan bunu görür görmez dehşetle büzülüp sinerken, müthiş bir korku çığlığı atıvermişti. Çünkü sağından fırlayan bıçak vücudunu adeta sıyırarak geçmişti.

Pardaillan bir an böyle, iki bıçak arasında afallamış bir halde kalakaldı. Sonra birdenbire tam tepesinden de bir bıçak fırladı. Ağzı, tam şövalyenin başına inecek şekilde aşağıya bakan bu bıçak, nasıl

olmuştu da Pardaillan'ı boylu boyunca ikiye bölmemişti. Pardaillan, eski Pardaillan olsaydı, daha ilk bıçağın isabetsizliğinde bir mucizenin sebebini, kendi kendine sormamazlık etmezdi.

Fakat şimdiki Pardaillan, tekrar ve daha tiz bir korku çığlığı atmaktan başka bir şey yapmadı. Ancak şüphesiz sadece canını kurtarmak içgüdüsüyle olacak hızla yerinden fırladı. İki yatay bıçak vücuduna o derece yakından geçmişti ki bu hareket sonunda şövalyenin ceketi, yer yer kesik içinde kaldı. Bu arada vücudunun kesilmemesi de şüphesiz, büyük bir şans eseriydi.

Şimdi o tehlikeli durumdan bir ölçüde kurtulmuştu ama daha fazla uzaklaşmayı akıl edemedi ve acıyla inleyerek, aptal aptal bakakaldı.

O zaman bu iki yatay bıçağın, bir makasın iki ağzı gibi birbiri üstüne kapanmaya başladığını gördü. Sonra bıçaklar tekrar açıldılar ve bu sefer tepedeki bıçak hızla aşağıya indi...

O kalkarken, tekrar iki yatay bıçak birbiri üstüne kapandı. Önce yavaş yavaş başlayan bu hareket, gittikçe o kadar düzenli bir hız kazandı ki, bütün bu bıçakların bir makine tarafından işletildiği besbelliydi...

Üç bıçağın bu hızlı hareketi, aralarında bulunacak bir insanı lime lime ederdi. Yalnız bu hareketi görmek değil, bıçakların açılıp kapanırken çıkardıkları madeni sesi duymak bile bir insanın sinirlerini bozmaya yeterdi. Önce yavaş yavaş ve bir trampet temposuyla başlayan bu gürültü, bıçaklar hızlandıkça zindanı sarsan bir makine uğultusu halini almıştı.

Bu üçlü bıçak takımı hızla çalışmaya başladıktan az sonra, onların yanı başında üçlü bir bıçak daha duvardan çıkarak, ilk takım gibi hızla çalışmaya koyuldu. Zindandaki gürültü daha beter arttı. Bunlardan sonra bir üçüncü, derken bir dördüncü, bir beşinci bıçak takımı daha duvardan fırlayıp, zindanda kulakları sağır eden gürültülerle işlemeye başladı. Bu cehennemi zindanın bir ucundan öteki ucuna kadar, artık korkunç bir gürültüyle işleyen keskin bıçaklardan başka bir şey görülmez olmuştu. O duvarlara yaklaşan kim olursa olsun, bir anda biçilecek, lokma lokma edilecekti.

Gürültü dayanılmaz bir hal almıştı.

Bıçakların erişebilecekleri alanın dışına çıkmış olan Pardaillan,

yuvalarından fırlayacakmış gibi bakan gözlerini bir türlü bu müthiş manzaradan ayıramıyordu ve dudakları arasından hep aynı korku ve acı çığlık yükseliyordu.

Derken, şövalye birden dehşetle irkildi. Altındaki zeminin kımıldadığını hissetmişti. Önce yanıldığını sandı ve bunun, zindanı dolduran bıçakların çalışmasından ileri gelen bir sarsıntı olacağını düşündü.

Pardaillan, bıçaklarla biçilmekten korkuyordu ve korku zihnini berraklaştırıyor, bulanan muhakemesini ışıklandırıyordu.

Nitekim bir yandan bıçakların hareketini seyrederken, öte yandan da zeminin tekrar kımıldadığını hissetti. Gerçekten de zemin, tırpanların fırladığı duvardan tarafa eğilmeye başlamıştı. Bir an gelecek, bu zeminin üstünde tutunamayacak olan şövalye, kıyma makinesine doğru kayacaktı.

Nitekim Pardaillan, birdenbire şimdiye kadar hiç farkına varmadığı bir şey gördü: Zindanın döşemesi tek parça demir levhadan ibaretti. Ne bir yerinde bir perçini ne de tutunacak herhangi bir çıkıntısı vardı. Şövalye, eğilen bu zeminin üstünde hiçbir gayretin para etmeyeceğini ve kendisinin ister istemez kıyma makinesine doğru kayacağını anladı. Oraya kayar kaymaz da şüphesiz kıyım kıyım kıyılacaktı.

Şimdiye kadar peşini bırakmamış olan ölüm endişesine ve beynini boyuna kemirmekte olan dehşete ek olarak, günlerden beridir kendisine çektirilen, planlı bir şekilde tasarlanmış bu şeytanca işkenceler artık marifetlerini tamamlamışlardı.

Artık Fausta ile Espinosa amaçlarına ermişlerdi: Pardaillan, Pardaillan olmaktan çıkmıştı!..

Şimdi, Pardaillan namına ortada bulunan şey, zavallı bir deliden ibaretti. Ve bu deli, şaşkın bakışlar, dimdik kesilmiş saçlarla ağzından köpükler saçarak korku ve ümitsizlik içinde; zindanda işleyen kıyma makinelerinin gürültüsünü bile bastıran acı bir sesle:

"Durdurun, durdurun!.. Ölmek istemiyorum! Ölmek istemiyorum!" diye haykırıyordu.

Belki onun sesini kimse duymuyordu. Ya da belki zalim Espinosa bu işkenceyi, son haddine kadar uygulama kararını vermişti.

Çünkü zemin, eğilmeye devam ediyor, bir yandan da korkunç bıçak takımları, zindanı sinir bozucu gürültülerle dolduruyordu.

Korunma içgüdüsü, her türlü duygudan kuvvetlidir. İnsanın dimağı işlemese bile, canını koruma içgüdüsü ona en doğru yolu buldurur. Pardaillan için de böyle oldu.

Gittikçe eğilen odanın demir zemini, kalkan tarafından iri menteşelerle tutturulmuştu. Bu menteşeler, duvara değil, kalın bir demir kirişe bağlanmışlardı.

Eğer bu kiriş, birkaç santim daha geniş olsaydı, Pardaillan bunun üstüne oturabilir, bıçaklardan tarafa kayıp düşmekten kendini kurtarabilirdi. Ne yazık ki kiriş dardı... Ancak kirişin üstünde durulamasa bile, buna tutunup asılı kalmak pekâlâ mümkündü. Deli -çünkü şu anda ona başka ad verilemezdi- bunu hemen görmüştü.

Fakat bu çare de aslında, işkenceyi bir süre daha uzatmaktan başka işe yaramayacaktı. Kirişe asılı kalmak, ne kadar sürebilirdi?..

Sonunda nasıl olsa eğik zeminde kayacak, yuvarlanıp gidecekti. Fakat deli bütün bunları hesaplayamadı. Bu kirişi ölümü geciktirecek bir kurtuluş köprüsü gibi görerek hemen ona asıldı. Böylece arkasını da bıçaklara dönmüş olduğu için, hiç değilse onları görme işkencesinden kurtuldu. Öte yandan zemin de boyuna eğiliyordu. Bir zaman sonra, bir kenarı eğer aşağıda bir başka zindan varsa oranın zeminine değecek, yoksa öylece dikili kalacak ve nihayet yorulacak olan Pardaillan da kendini bırakıp kim bilir hangi uçurumun dibine yuvarlanıp gidecekti.

Zemin gittikçe eğilerek dikleşiyor, Pardaillan ise asılı kaldığı kirişte, parmaklarının gitgide gevşediğini, kollarının kuvvetten kesildiğini hissediyordu. Başı dönmeye başlamıştı. Artık daha fazla tutunamayıp kayacağına ve kayarken belki bıçaklardan birine takılarak ikiye, üçe bölüneceğine kesinlikle inanıyordu.

Boğazından hırıltılar yükseliyor ve gittikçe kuvvetten düşmesine rağmen hâlâ kendinde:

"Durdurun! Durdurun!" diye bağırabilecek gücü buluyordu.

Nihayet kolları tamamen kesildi. Sol eli kirişten kurtuldu... Bir an, sadece sağ eliyle asıldı. Nihayet teker teker bu elin parmakları da kirişi tutamaz oldular. Yalnız iki parmak, daha bir süre dayanarak

bütün vücudu asılı tutabildi...

Pardaillan artık gözlerini kapadı. Göğsü müthiş bir hıçkırıkla doldu ve kuru dudaklarından korkunç bir feryat, daha doğrusu boğazlanan bir hayvan sesine benzeyen bir uluma yükseldi. Parmakları kirişten kurtularak yuvarlandı, ta aşağılara, kendini bekleyen kıyma makinelerine doğru kayıp gitti.

ON YEDİNCİ BÖLÜM
KARDİNALİN ZEHRİ

Ama Pardaillan ölmemişti.

Kıyma makineleri, Fausta ile Espinosa'nın birlikte tasarladıkları korkunç bir düzenden başka bir şey değildi.

Fausta ile başyargıç, Pardaillan'ı öldürmek değil, çıldırtmak istiyorlardı. Bu konuda hemen anlaşıvermişlerdi. Yalnız, Pardaillan'ı böyle çıldırtmak isteyişlerinin sebebini, ikisi de kendisine saklamıştı ve bu sebepler Fausta için başka, Espinosa için yine başkaydı.

Fausta bu yola başvuruyordu. Çünkü Pardaillan'ı mahvetmek için kullandığı bütün usuller, hazırladığı tuzaklar boşa gitmişti. O zaman, bu hiçbir şekilde yaralanmayan, en ufak bir hasar almayan adamın öldürülemeyeceğine inanmış, onu ortadan kaldırmak için başka bir yol bulmak gerektiğini düşünmüştü.

Espinosa'nın kafasında bu çeşit düşünceler yoktu. Engizisyon başyargıcı sıfatıyla, dinsizleri amansızca kovuşturuyor ve en çirkin yollardan da olsa kulları, Tanrı'nın buyruklarına uymaya zorluyordu. Tanrıya hakaret etmek, suçların en büyüğüydü ve bu suçu işleyenin işkencelerin en acımasızıyla cezalandırılması bile onun için az kalırdı.

Krala hakaret de Tanrı'ya hakaret gibi büyük suçtu. Çünkü kral, yeryüzünde Tanrı'nın vekiliydi. Krala hakaret etmek, Tanrı'ya hakaret etmek demekti ve böyle bir suçun bedelini en ağır ve acımasız ceza ile ödemek gerekirdi.

İşte Pardaillan da krala hakaret etmiş, yalnız bununla da kalmamış, kralın düşüncelerine karşı çıkmaya kalkışmıştı.

Bu suç, onu işleyenin gücü ve cesareti ölçüsünde müthiş bir ceza isterdi.

Fausta da Espinosa'ya, Pardaillan için son derece zalimce bir ceza

teklif etmiş, kardinal de bu cezanın uygulama şekli üzerinde kafa yormuştu. Ama Fausta'dan başka biri çıkıp da büsbütün başka bir ceza şekli teklif etse ve bu da Espinosa'ya daha iyi bir seçenek olarak görünseydi, başyargıç, gözünü kırpmadan onu kabul ederdi.

Espinosa bir ideal uğrunda çalışıyordu. Bu ideal uğrunda son derece soğukkanlı, ölçülü ve hislerden uzak hareket ediyordu. Zaten onun asıl korku veren tarafı da burasıydı. Bir ideale hizmet edişi... Onun için Pardaillan'a karşı şahsi bir kini bulunmadığını bildirirken, gerçeği söylemişti...

İşte bu inanılmaz, müthiş kıyma makinesi de Pardaillan'ı biçmek değil, şövalyenin zaten açlık ve susuzluktan sarsılmış olan beynine korkuyu sokmak için tasarlanıp icat edilmişti.

Ve bu korku, Pardaillan'da yalnız böyle tedbirlerle değil, asıl ona içirilmiş olan bir ilacın etkisiyle doğacak, bu icatlar ise, ilacın etkisini tamamlayacaktı.

Nitekim, Pardaillan'ın zindanda ilk gördüğü bıçaklar gerçekten kesici oldukları halde, eğik zeminde kaydığı zaman üstüne düştükleri teneke parçalarından başka bir şey değildi: Nitekim Pardaillan onların üzerine düşünce lastik gibi eğilmişlerdi.

Şövalye kirişten kurtulup kaydığı zaman bayılmıştı. Hiçbir şeyin farkına varamadı. Aşağıya düşünce de yere serili bir halde kalakaldı...

Bu baygınlık epey bir zaman sürdü. Sonra yavaş yavaş kendine gelerek, etrafına, cansız gözlerle bakındı.

İçinde bulunduğu zindan üstteki zindandan farksızdı. Hareket eden demir zemin, tekrar doğrulmuş ve zindanın tavanı haline gelmişti...

Burada da, yukarıda olduğu gibi eşya yoktu ve sımsıkı sürgülenmiş bir demir kapıdan başka giriş yeri de görünmüyordu. Yalnız buranın zemini topraktı; duvarları kalın, küflü, yosunlu ve rutubetten yer yer kabarmıştı. Havası da nemli ve ılıktı.

Pardaillan bütün bunları, baktığı halde fark edemedi. Kendisiyle beraber düşmüş olan pelerininin bir ucunu alarak burmaya, bez parçasından bebek yapan bir küçük çocuk tavrıyla kahkahalarla gülmeye başladı...

Uzun zaman, ancak çocuklara ve delilere yaraşır bir ciddilikle bu işle meşgul oldu.

Bir çocuk gibi bu bebekle konuşuyor, oynuyor, ona darılıyor, sonra seviyor, koynunda sallayıp sözde uyutuyordu. Sonra yine birdenbire ve hiç sebep yokken manasız kahkahalar atıyordu.

Şövalyenin hali, yürekler acısıydı... Böylece uzun saatler geçti ve zaman kavramını tamamen kaybetmiş olan Pardaillan, bu acıklı eğlenceden ne bezmek ne de yorulmak bildi.

Bir ara kapı açıldı. Bir papaz göründü. Elinde bir ekmekle bir testi su vardı. Fakat herhalde Pardaillan'ın tekrar akıllanmasından veya korkunç bir hiddetle isyan etmesinden korkuyordu ki bu iri yarı papaz yanına bir de kamçı almıştı.

Fakat adam, mahpusu ne tehdit etti, ne de ona baktı. Böyle olmasına rağmen Pardaillan onu görür görmez, dehşetle haykırarak bir köşeye büzüldü. Dayaktan korkan bir çocuk tavrıyla, eliyle yüzünü örterek, yalvaran bir sesle:

"Beni dövmeyin! Beni dövmeyin!" diye inledi.

Papaz sakin sakin ekmekle testiyi yere koydu. Sonra merakla Pardaillan'a baktı kırbaçlı elini yavaşça kaldırınca Pardaillan tekrar inledi:

"Merhamet!.."

Papaz kolunu yavaşça indirdi. Başını eğdi ve şövalyeyi dikkatle süzerken içinden söylendi:

"Kendisine yiyecek getirdiğimi söylemem bile boşuna. Nasıl olsa anlamayacak. Dövmeye de lüzum kalmamış, tamamen zararsız bir çocuk olup çıkmış..."

Ve çıktı gitti.

Pardaillan uzun zaman, köşesinde hareketsiz kaldı. Sonra yavaş yavaş elini yüzünden çekti. Kimse olmadığını görünce içine güven geldi ve tekrar pelerininin ucuyla oynamaya koyuldu.

Papaz, böylece iki defa daha yiyecek getirmek için geldi. Her seferinde aynı şeyler oldu. Üçüncü gelişinde, papazın yanında Espinosa da vardı. Şövalye bu sefer de aynı çocukça dehşeti gösterdi. Papaz, başyargıca döndü:

"Görüyorsunuz ya efendimiz... Hep aynı şeyleri yapıyor... Bakın, artık Şövalye Pardaillan'dan eser kalmadı. Şimdi şu adam, zayıf ve korkak bir çocuktan başka nedir ki?.. Geçirdiği birçok sarsıntıdan ve benim o meşhur ilacımı içtikten sonra kendisinde korkudan başka hiçbir duygu kalmamış bulunuyor. O muhteşem gücü ve zekası tamamen mahvoldu. O korkunç kuvveti uçtu gitti. Baksanıza, ayakta duracak gücü kalmamış... Hâlâ yaşaması bile bir mucize..."

Espinosa, sakin:

"Görüyorum," dedi. "İcat ettiğiniz zehrin tahrip gücünden emindim. Fakat bu kadar kesin etki yapabileceğini doğrusu ummazdım. Çünkü ilacı uyguladığımız bu adam, çok kuvvetli bir yapıya sahipti. Doğrusu pek mükemmel bir şey icat etmişsiniz!"

Papaz, bu övgü karşısında eğildi ve buluşunun değerini bilen bir bilginin alçak gönüllüğüyle:

"Öyle ama efendimiz, kendisine uyguladığımız rejimin ve geçirdiği bir sürü imtihanın da onun bu hale gelmesine yardımı dokundu," dedi.

Onlar böyle konuşurken, Pardaillan köşesine büzülmüş, eliyle tekrar yüzünü örtmüş, tir tir titriyor ve hafif hafif inliyordu. Espinosa bir an susup kurbanını soğuk bakışlarla seyrettikten sonra:

"Kendisine söyleyeceklerimi anlayabilmesi için, kısa bir an, belirli zekaya sahip olması lazım," dedi.

"Bendenize haber vermişlerdi efendimiz. Bu iş için gereken şeyi getirdim. Şu şişedeki ilaçtan bir-iki damla içerse, tekrar eski zekası ve kuvveti yerine gelir. Fakat bu ilacın etkisi yarım saatten fazla sürmez, efendimiz..."

"Zaten bu kadarı bana yeter de artar bile..."

Papaz, daha fazla beklemeye lüzum görmeden feryadı gittikçe arttıran, fakat kendini korumaya çalışmayan mahpusa yaklaştı. Sert bir hareketle elini çekerek, Pardaillan'ın yüzünü açtı. Şövalye, inlemekten başka hiçbir şey yapmadı. Papaz şişeyi şövalyenin ağzına dayadı. Tam içirecekti ki Espinosa birdenbire kendisini kolundan tutarak durdurdu:

"Dikkat edin, aziz biraderim. Ben mahpusla baş başa kalacağım. Bu ilaç, onu tekrar kuvvetlendirir, eski haline getirir, diyorsunuz!

Sakın bu iş benim için tehlikeli olmasın?.. Kendimi koruyabilirim, üstelik yanına bir de hançer aldım ama her şeye rağmen bu adamla başa çıkamam. Bir de aklına eser de bana saldırmaya kalkışırsa? Başyargıç bu zindandan sağ salim çıkmalı; saygıdeğer kilisemiz uğrunda giriştiği kutsal mücadeleyi bitirmeden bu dünyaya veda etmemeli."

Papaz saygılı bir tavırla:

"Hiç merak buyurmayın efendimiz," dedi. "Mahpus, birkaç gün için eski kuvvetini bulacaktır ama, zekası şöyle böyle yerine gelecektir. Kendisine söyleyeceğiniz şeyleri de belli belirsiz anlayabilecektir. Bu zeka uyanıklığı da daha önce söylediğim gibi, asla yarım saatten fazla sürmeyecektir. Müthiş kuvvetinden yararlanmak aklına gelmeyecektir. Kuvvetine kavuşmasına rağmen şimdiki gibi korkak bir çocuk olarak kalacaktır. Bu işin sorumluluğunu üzerime alıyorum."

Ve Espinosa'nın verdiği izin üzerine küçük şişedeki ilacı mahpusun ağzına boşalttı. Pardaillan en ufak bir direniş bile göstermedi. Papaz, doğrulurken:

"Beş dakikaya kalmaz, sizi anlayacak bir hale gelir, efendimiz," dedi.

Başyargıç:

"Peki, siz gidin. Kapıyı da dışarıdan kapatın ve beni beklemeden yukarıya çıkın," dedi.

Papaz, bir an duraladı:

"Peki, ben kapıyı dışardan kapatırsam, efendimiz buradan nasıl çıkacaklar?" diye sordu.

"Ben bu zindandan, şu kapıdan geçmeden çıkmanın yolunu bilirim. Benim için endişelenmenize lüzum yok!"

Papaz daha fazla ısrar etmeden, yüksek amirinin önünde eğildi ve aldığı emre boyun eğdi. Espinosa ise hiçbir endişe veya heyecan göstermeden, her zamanki soğukkanlılığıyla, sürgülerin dışarıdan sürülmesini ve kapının iyice kapanmasını bekledi. Sonra Pardaillan'a döndü ve papazın yere bıraktığı fenerin sönük ışığında şövalyeye içirilen ilacın, kendisinde doğuracağı etkiyi merakla gözlemeye koyuldu. Bu hem olası bir sinire karşı sakinleştiren hem de kuvvet verici bir ilaçtı. İlacın etkisiyle mahpus, yavaş yavaş yeni bir hayata kavuşur gibi oluyordu.

Pardaillan ilacı içince önce uzun süre titredi, sonra bükük beli yavaş yavaş doğruldu. Sanki o zaman kadar nefes darlığı çekmiş gibi, derin bir soluk aldı.

Derken, solgun yanaklarına kan hücum etti. Duygusuz bir şekilde görünen anlamsız bakışları değişti. Gözlerinden adeta belli belirsiz bir zeka ışığı geliyor gibiydi. Nihayet doğrulup ayağa kalkarak uzun uzun ve keyifli keyifli gerindi...

Büyük bir şaşkınlıkla etrafına bakındı ve Espinosa'yı fark etti. O zaman, fena halde korkmuş gibi iki adım gerileyerek duvara iyice yanaştı ve orada duraladı. Fakat ne yüzünü kapadı ne inledi ne de bir ses çıkardı. Espinosa'yı tanımış gibi de görünmüyordu.

Halinde hissedilir bir iyileşme vardı. Böyle olmasına rağmen Espinosa'ya büyük bir endişeyle bakıyordu. Soğuk bakışlarını bir dakika onun üstünden ayırmayan başyargıç, kendisine doğru iki adım atınca, daha fazla gerileyemeyen Pardaillan, mümkün olan tek hareketi yaparak yana çekildi. Bir yandan da tanımamış göründüğü Espinosa'yı dikkatle süzüyordu. Halinden pek endişelenmediği ve korkmadığı seziliyordu. Halbuki ilacı içmeden önce olsaydı, hudutsuz bir dehşet içinde kalacaktı.

Espinosa memnun, güldü. İçine iyice güven gelmişti. Zaten korkmuş değildi. Başyargıç ölümden yılmazdı.

Fakat dediği gibi, bitirilecek bir görevi vardı. Bu görevi yarım bırakıp ölmek istemiyordu. Zaten Pardaillan'ın müthiş kuvvetinden çekinmesinin tek sebebi buydu.

Mahpus, ilacın etkisiyle yavaş yavaş kendine geliyor gibiydi. Fakat zekasına tamamen kavuşması tehlikeli olabilirdi. Başyargıç, her ne kadar kendine güveniyorsa da Pardaillan'la başa çıkamayacağını pek iyi bilirdi. Onun için şövalyede şu anda gördüğü ürkeklik, içine güven getirmişti. Hiç çekinmeden kendisine yaklaştı ve sakin, tatlı bir sesle:

"Eee, Pardaillan," dedi. "Beni tanıyor musunuz?"

Şövalye, hafızasını toplamak ve bu ismin kafasındaki izlenimini canlandırmak için büyük çaba harcar göründü:

"Pardaillan mı?.."

Espinosa dikkatle baktı:

"Pardaillan ya!.. Sen Pardaillan'sın!"

Pardaillan yavaşça güldü ve mırıldandı:

"Bu adı hatırlamıyorum."

Bir yandan da karşısındakini endişe içinde süzüyordu... Espinosa, ileriye doğru bir adım daha atarak, elini Pardaillan'ın omuzuna koydu. Şövalye titremeye başladı ve başyargıç, eliyle dokunduğu vücudun sallandığını, neredeyse yıkılacağını hissetti. Soluk bir tebessümle gülümseyerek:

"Korkma Pardaillan, sana kötülük edecek değilim!" dedi:

Deli, endişe içinde sordu:

"Sahi mi?"

İnandırmaya uğraşan Espinosa:

"Görmüyor musun?" dedi.

Pardaillan onu güvensiz bakışlarla uzun uzun süzdü. Sonra herhalde içine emniyet gelmiş olacak ki, manasız manasız gülümsedi. Espinosa, mahpusun güvenini kazandığını görünce:

"Hatırlaman lazım!.. Hatırlamalısın!.. İşitiyor musun?.. Sen Pardaillan'sın!.." dedi.

Deli, hoşlanan bir tavırla sordu:

"Bu bir oyun mu? Peki, haydi ben Pardaillan olayım... Peki, ya siz kimsiniz?"

Başyargıç, her heceye ayrı ayrı basarak:

"Ben Espinosa'yım," dedi.

Hatırlamaya çalışan deli:

"Espinosa mı!" dedi. "Espinosa mı? Ama, ben bu ismi duymuş gibiyim."

Ve birdenbire hatırlamış görünerek dehşet içinde bağırdı:

"Aman Tanrım! Şimdi hatırladım! Espinosa!.. Çok fena bir adam o!.. Kendinizi koruyun!.. İkimizi de döver!.."

Espinosa homurdandı:

"Haa!.. Nihayet hatırlamaya başladın demek? Evet, ben Espinosa'yım ve sen de Pardaillan'sın! Fausta'nın dostu Pardaillan..."

Deli, tereddütsüzce söylendi:

"Fausta! Ben vaktiyle bir kadın tanıdım. O da fena bir kadın..."

Espinosa güldü:

"Ha!.. Ha!.. Ha!.. Yavaş yavaş aklın başına geliyor. Hatırlamaya başladın."

Fakat delinin bir sabit fikri vardı ve ondan hiç şaşmıyordu. Espinosa'ya doğru eğildi ve bir sır açıyormuş gibi:

"Hoşuma gidiyorsunuz," dedi. "Beni dinleyin! Espinosa ve Fausta ile oyun oynamaya gelmez. Onlar fena insanlardır. Bize kötülük yaparlar."

Espinosa sabırsızlanarak dişlerini gıcırdattı:

"Kaçık herif! Sana, Espinosa benim diyorum işte!.. Bana iyi bak da hatırlamaya çalış."

Kardinal, şövalyeyi iki elinden yakalamış, üzerine eğilmiş ve yüzüne birkaç parmak mesafe kalıncaya kadar yaklaşarak, zekasını mahvetmek istediği bu kafaya, akıl aşılamak istercesine, alev alev yanan gözlerini onun gözlerine dikmişti. Ya tesadüfen ya da ona iradesini sahiden aşıladığı için olacak, deli birdenbire müthiş bir haykırışla başyargıcın elinden kurtuldu ve zindanın bir köşesine kaçarak nefes nefese söylendi:

"Sizi tanıdım! Siz Espinosa'sınız! Evet, hatırlıyorum!.. Beni siz yakalattınız! Ben galiba o zaman başka bir adamdım... Kimdim ben?.. Şimdi bilemiyorum, ama seziyorum ki güçlü kuvvetli, canlı bir adamdım. Bana ne acılar çektirdiniz! Şimdi çok iyi hatırlıyorum. Açlık, dayanılmaz açlık ve susuzluk. Sonra o zavallılara müthiş işkenceler çektirilen koridor..."

Espinosa:

"Nihayet tamamen hatırladın," diye homurdandı.

Korkunun son raddesinde olan deli bağırdı:

"Yaklaşmayın! Sizi tanıdım diyorum! Benden ne istiyorsunuz?.. Beni öldürmeye mi geldiniz? Haydi gidin, ölmek istemiyorum ben!.."

"Nihayet bu sefer beni iyice tanıdın, Pardaillan... Sen eskiden kuvvetli ve zeki bir adamdın... Şimdi nesin? Bir hiçsin, ürkek bir çocuksun. İşte seni bu hale koyan benim. Beni biraz olsun anlıyor-

sun, değil mi? Bak Pardaillan, şimdi kafanda birazcık zeka ışıldadı. Ama birazdan, kafan yine kararacak ve az önce ne idiysen, tekrar o olacaksın. Yani zavallı bir deli olacaksın."

"Biliyor musun, senin aklını mahvetmek fikrini bana kim verdi? Dostun Fausta verdi. O olmasa, seni delirtmek aklıma bile gelmezdi. Hem doğru söylüyorsun, seni öldüreceğim! Öyle haykırıp durma... Seni göğsüne bir hançer saplayarak öldürecek değilim... Böyle bir ölüm, senin için hem çok çabuk hem de çok kolay olurdu. Sen yavaş yavaş öleceksin!.. Delilik buhranları içinde, bir zindana gömülüp açlıktan öleceksin!.. Bak, işte senin mezarın, Pardaillan!.."

Espinosa, bu sözleri söylerken, göze görünmez bir düğmeye basmış olacaktı ki ansızın zindanın duvarlarından birinde, geniş bir delik açıldı.

Başyargıç, bir eline lambayı aldı. Gidip Pardaillan'ı bularak kolundan yakaladı. Hiçbir direnişte bulunmayan zavallının inlemelerine aldırmadan, kendisini deliğe kadar sürükledi ve daha iyi görebilmesi için feneri yükseğe kaldırarak:

"Pardaillan," diye tekrarladı. "Görüyor musun? Burada ne ışık ne de hava var. Burası mezardır, gerçek bir mezar... Ve sen burada açlıktan, yavaş yavaş ölüp gideceksin! Bu mezarı, dünyada benden başka kimse bilmiyor. Bak sana bir şey daha söyleyeyim Pardaillan... Onu da söyleyeyim de çekeceğin acı daha büyük olsun: Birazdan senin mezarın olacak bu yerin gizli bir kapısı daha var. Orayı da yalnız ben bilirim. Eğer aklında kalırsa, bu kapıyı arar, vakit geçirirsin, Pardaillan... Ararsın, çünkü henüz ölmek istemiyorsun... Fakat kapıyı bulamayacaksın. O kapıyı benden başka kimse bulamaz. Zaten birazdan o kapıdan çıkıp gidecek ve bir daha da buraya gelmeyeceğim. Ama çıkmadan önce seni şuracığa itivereceğim ve sen ayağını şu taşa basar basmaz, gizli kapıyı da kapatmış olacaksın.

Kaskatı kesilen zavallı deli inledi:

"Merhamet!.. Ben ölmek istemiyorum! Merhamet!.."

Espinosa, korkunç sakinliğiyle:

"Ölmek istemediğini biliyorum," dedi. "Ama, böyle olmasına rağmen birazdan mezarına girecek orada yavaş yavaş yok olacaksın. Fakat önceden, çekeceğin bütün o müthiş işkencelerin, hatta benim gönderdiğim ufak bir pusula sayesinde kendi kendini açlığa

mahkûm etmenin bile benim eserim olduğunu ve bütün bunları Fausta ile birlikte tasarladığımızı bilmen lazım... Şimdi artık her şeyi öğrendin ya... Ayrıca benim neden sana böyle işkence çektirdiğimi de öğrenmen yerinde olur. Benim sana karşı kinim yok. Fakat sen değerde adamlar bize katılmazlarsa, Kutsal Ana'mız tarafından kurulmuş olan düzen için daima tehlikeli olurlar. Onun için, ölmen lazım. Yine bunun gibi, kralımızın karşısına küstahça bir tavırla dikildiğin ve onun düşüncelerine karşı çıktığın için de ölmen gerek... Sana verilecek ceza o kadar müthiş olmalıdır ki senin gibi kiliseye dil uzatmayı tasarlayanlar, tir tir titremelidirler... İşte, artık öleceksin!.. Öleceğini biliyorsun... Fakat, ümitsizlik içinde ölmelisin!.. Onun için, bize karşı girıştiğin bütün işlerde yaya kaldığını da bil. O kadar uzak yerden kalkıp, buralara, ele geçirmeye geldiğin o belge nihayet benim elimde..."

Pardaillan kekeledi:

"Belge mi?"

"Anlamadın mı? Nasıl anlamıyorsun?.. Baksana... İşte o belge burada... Bak işte, ölen Kral III. Henri'nin, Fransa Krallığı'nı, hükümdarına veren vasiyetnamesi... Bu kâğıda iyi bak. Bunun sayesinde mezarın İspanyol toprağı olacak."

Espinosa, koynundan çıkardığı kâğıdı, bir an delinin burnuna doğru tuttu. Sonra Pardaillan'ın kendisine, hiçbir şey anlamamış gibi, budala budala baktığını görünce başını salladı ve belgeyi tekrar katlayıp koynuna soktu. Sonra eliyle hiçbir direnme göstermeyen Pardaillan'ın omuzundan tutup emir verircesine:

"Sana söyleyeceğimi söyledim, artık öl!" dedi.

Ve öteki eliyle de Pardaillan'ın diğer omuzunu kavradıktan sonra kendisini sert bir hareketle duvardaki deliğin ağzına kadar götürüp ilave etti:

"İşte mezarın!.."

Birden, Espinosa'nın çok iyi tanıdığı ve kendisini tepeden tırnağa titreten alaycı bir ses gürledi:

"Öyle mi? Öyleyse beraber ölelim, be papaz efendi!.."

Ve başyargıcın kımıldamasına meydan kalmadan, kerpeten gibi bir el, kardinalin gırtlağını sıkmaya başlamıştı.

Espinosa, Pardaillan'ın omuzunu bıraktı. Eli, belinde taşıma ihtiyatlılığını göstermiş olduğu hançere gitti. Fakat hareketini tamamlayamadı. Kerpeten gibi el, gırtlağını daha beter sıkınca, başyargıcın boğazından boğuk bir hırıltı çıktı. O zaman Pardaillan, adamın gırtlağını bıraktı, belinden kavradı, ayaklarını yerden kesip havaya kaldırdı, bir an öyle tuttuktan sonra, bir fırlatışta, başyargıcı kendisine göstermiş olduğu mezara atıverdi.

Sonra rahat rahat, Espinosa'nın yere koymuş olduğu feneri aldı. Bir türlü sırtından ayırmadığı ve ucuyla bebekler yapıp oynadığı pelerinini yerden kaldırdı ve fener elinde, esrarengiz delikten içeri girdi.

Espinosa'nın demin kendisine gösterdiği, demir kapıyı kapatmaya yarayan taşı pek iyi bellemiş olmalıydı. Zira oraya kuvvetle basmayı ihmal etmedi. Gerçekten basar basmaz, madeni bir gürültü duyuldu. Şövalye arkasına dönünce, duvarın tekrar yerine gelmiş ve deliğin kapanmış olduğunu gördü.

Pardaillan kendini, bile bile Espinosa'nın mezar adını verdiği ve gerçekten mezara benzeyen bu zindana kapatmış oluyordu. Evet, şövalye buraya kendi kendini kapatmıştı ama kendinden önce en müthiş düşmanını da aynı mezara gömmeyi başarmıştı...

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM
DEĞİŞEN ROLLER

Pardaillan elindeki fenerle pelerini yere bıraktı. Bu mezarda da bundan önceki iki zindanda olduğu gibi hiçbir eşyanın yanı sıra, kapı ve pencere de yoktu. Duvarlar o kadar birbirine benziyordu ki şimdi kapanan deliğin gizli kapısını bulmak bile imkânsızdı.

Pardaillan inanılmaz bir soğukkanlılıkla hareket ediyordu. Düşmanını o kadar kolaylıkla yarı boğulmuş bir hale getirişi ve fırlatışı, şövalyenin eski kuvvetinin yerine geldiğini gösteriyordu.

Kaldı ki kendisinde meydana gelen değişiklik bu kadar da değildi. Gücüyle birlikte zekasını da elde etmişti.

Birkaç dakika önceki aptallaşmış, korkak ve kederli halinden eser kalmamıştı. Eskiden, delice bir işe giriştiği zamanlarda olduğu gibi kararlı, sert ve alaycı tavrını takınmıştı.

Espinosa'nın yanına giderek, acelesiz hareketlerle üstünü başını aradı. Koynundan kâğıdı çıkararak dikkatle gözden geçirdi ve bunun belgenin kopyası değil, aslı olduğunu anlayınca, kâğıdı katlayıp cebine yerleştirdi.

Bu iş bittikten sonra başyargıcın kemerindeki hançeri aldı ve üstünde başka bir silah bulunup bulunmadığını, işe yarayacak başka bir kâğıt olup olmadığını araştırdı. Hiçbir şey bulamayınca, fenerin ve pelerinin yanı başına rahatça çöküverdi. Dudaklarında esrarengiz bir gülümseyişle beklemeye koyuldu.

Başyargıç kısa bir süre sonra kendine geldi. Gözlerini Pardaillan'a dikti ve şövalyenin ışıl ışıl yanan gözlerini görünce düşünceli şekilde başını eğdi. Fakat soğukkanlı ve durgun halini hiç kaybetmiyordu.

Pardaillan'ın gözlerine diktiği gözleri, sanki sarayda, etrafında yine muhafızlar ve hademeleri varmışçasına sakin ve mağrur bakı-

yordu. Ne şaşkın ne de üzgün görünüyordu.

Pardaillan'ı dikkatle seyrediyor ve bir dakika bile gözden kaçırmıyordu. Bir şansı daha olduğunu düşünüyordu. Mademki şövalyenin aklını başına getiren ilaç ancak yarım saat boyunca tesir ediyordu. O halde yarım saat beklemek lazımdı.

Bu bekleyiş sırasında bütün amacı şövalyenin hışmına uğramaktan kurtulmak olmalıydı. İlacın etkisi geçince, şövalye güçlü, kuvvetli kalsa da zekası yine bir çocuk zekası haline dönecek, korkaklığı geri gelecekti.

Dolayısıyla kendisine hiçbir zararı dokunmayacaktı. Nihayet Espinosa da kuvvetli ve dayanıklı bir adamdı. Eğer bu yarım saat içinde Pardaillan'la boğuşmaz ve ona alt olmazsa kurtulacağı kesindi. Şu halde şimdi, zaman kazanmaktan başka bir şey düşünmemesi gerekiyordu.

İşin garibi şuydu ki Espinosa, mahpusunun, kendisine ne yapılmak isteneceğini sezerek, bütün rahiplere, kendisine ve hatta ona cehennem ilacını içirdiğini sanan kimyager papaza bile eşsiz ustalık ve soğukkanlılıkla deli rolü oynamış olabileceğini hiç düşünmüyordu.

Nasıl düşünebilirdi ki? Şimdiye kadar bu ilacı içip de etkisinden kurtulmuş olan var mıydı? İlacı içenlerin hepsi, manastırda, bir demir kafesin içinde hayvanlar gibi yaşamıyor muydu?

Bu seferki mahkûmun, harikulade sağlam bir vücuda sahip olduğu ve ilacın bu yüzden yeterince etkisini gösteremediği kabul edilse bile, şövalyenin bu uzun açlığa dayanabilmesini akıl alır mıydı?

Ne kadar dayanıklı bir adam olursa olsun, bu mümkün değildi. Onun içindir ki pek mükemmel oynanmış bir oyun karşısında bulunabileceği, Espinosa'nın aklından bile geçmedi.

Ne olursa olsun, şu meşhur ilacın etkisinin gerçek Pardaillan'ın tekrar aklını kaybedeceği dakikaları bekleyebilirdi... Eğer bu arada mahpus çok hırçınlaşır da zapt edilmez bir duruma gelirse, oldu olacak bir hançer darbesiyle kendisini kurtarıverirdi... Gerçi bu suretle ona çektireceği işkenceyi de kısaltmış olacaktı, ama hiç olmazsa şimdiye kadar çektirdikleriyle teselli bulurdu...

İşte başyargıç bir yandan dikkatle Pardaillan'ı seyrederek bunları

düşünüyor; öte yandan da hanl hanl cübbesinin altında saklı hançeri arıyordu. Fakat onu epey aradığı halde bulamayınca, kendini kurtaracağını umduğu silahın yerinde yeller estiğini anlamakta gecikmedi.

O zaman saçlarının dibinde korku terleri belirdi. Fakat mahpusa bir şey sezdirmedi ve hiç istifini bozmadı. Pardaillan'ın gırtlağına sarılışını ve kendisini buraya fırlatışını bilinçli bir davranış değil de sadece içgüdüyle yapılmış bir hareket sandığı için, hançerin bu sırada düşmüş olabileceğini, hatta belki de şimdi yerde, yanı başında bulunabileceğini düşündü. Ama onu hemen bulmalıydı. Hançer Pardaillan'ın eline geçiverirse hali ne olurdu?..

Gözleriyle etrafı araştırmaya koyuldu.

O zaman şövalye, eşsiz alaycı tavrıyla şöyle söylendi:

"Boşuna araştırıp durmayın. İşte, aradığınız burada!.."

Bu sözü söylerken, eliyle de kemerine astığı hançerin kabzasına vurdu ve kurnaz kurnaz gülümseyerek sözlerine ekledi:

"Bana bir silah getirmiş olmanızdan ötürü size teşekkür ederim, mösyö..."

Espinosa aldırmamış göründü. Karşısındaki müthiş düşmana denk bir dövüşçü olduğundan şüphesi yoktu. Fakat aynı anda kafasında bir düşünce şimşek gibi çakınca, eli farkında olmadan koynuna gitti ve sakladığı belgeyi araştırdı. Bulamayınca yüzü kireç gibi bembeyaz kesildi. Bu sille, hiç şüphesiz, kendisini kurtaracak olan hançerin kaybından da ağırdı.

Şimdi ilk defa olmak üzere beyninde bir şüphe uyanıyordu: Acaba bu müthiş, bu eşsiz adam, bir sürü görünmez casusu aldatmış, kendisini saatlerce gizliden gizliye inceleyen hekim rahibi kandırmış ve nihayet oyununu son derecede falsosuz oynayıp, Espinosa'yı da mı yere vurmuştu?..

Şimdi artık mahpusu bulunduğu adamın yüzüne samimi bir hayranlıkla baktı. Öyleydi. Bu yaman adam, inanılmaz bir ustalıkla rolleri değiştirmişti. Espinosa'nın yüzünde derin bir kederin, yenilginin verdiği ümitsizlik acısının ve nihayet, kiliseye karşı yüklenmiş olduğu görevleri tamamlayamadan bu dünyadan göçüp gitme endişesinin izleri belirdi.

Pardaillan onun aklından geçenleri sezmiş olacaktı ki hiç alay etmeden, adeta merhametle ve bu yüzden Espinosa'yı biraz daha yerin dibine geçirerek söylendi:

"Aradığınız kâğıt da bende... Tıpkı hançer gibi... Doğrusu, vatanımı kralınızın bir eyaleti haline getirmemesi için o kadar uzaklardan elde etmeye geldiğim belgenin bu kadar kolay elime geçeceğini ummazdım. Bana verilen görevin böyle zorluk çekmeden başarılabilir cinsten olması beni adeta utandırıyor...

"Ama doğrusunu isterseniz monsenyör, siz de bana karşı, ümit edilmeyecek derecede safça davrandınız. İnsan çevresindekileri bu kadar budala sanmamalı... Gerçi kendinden emin olmak iyi şeydir, ama kimsenin bir şey anlamadığını sanarak hareket etmek de bazen böyle, sizinki gibi bin zorlukla elde edilmiş başarıları avuç içinden uçuruvereceği gibi, yine öyle sayısız zorluklar pahasına temeli atılmış işleri yarı yolda çökertiverir... Bu tecrübeyi pek pahalıya kazanmış oluyorsunuz. İşleri fazla ileri götürmeniz ve herkesi kendinizden daha zayıf sanmanız, kazandığınız mükemmel partiyi size kaybettirdi. Halbuki bu oyunda eşit değildik, mösyö; bütün kozlar elinizdeydi. Bunu itiraf edersiniz sanırım. Yine itiraf edersiniz ki bu oyunda benim sizi arkadan vurduğumu kimse söyleyemez, ama sizin beni arkadan vurmadığınız da iddia olunamaz."

Espinosa bu sözleri dikkatle dinlemişti. Pardaillan'ın böyle soğukkanlı ve ölçülü anlatışını ve Espinosa'nın da yine sakin sakin, söylenenleri bazen başıyla tasdik ederek dinleyişini görenler, bu iki adamın arasında kanlı ve korkunç bir mücadele olduğunu kesinlikle sezemezlerdi. Espinosa sordu:

"Demek size içirilmiş olan delirtici ilacın etkisinden kurtulabildiniz?.."

Pardaillan, dişlerinin ucuyla hafif hafif güldü. Sonra hayret etmiş gibi cevap verdi:

"Ama mösyö, insan benim gibi birisine öyle uyuşturucu bir zehir içirmek istediği vakit, bu zehrin acayip lezzetiyle varlığını sezdirmemesine de dikkat eder. Bu kadarına da dikkat edilmezse olur mu?.."

"Öyle ama siz bu ilacı içtiniz!"

"Elbette mösyö... Yoksa benim gibi bir adam iki-üç şişe şarap içmekle kendini kaybedip günlerce uyur muydu? Fakat beni kuşku-

landıran da bu derin uyku oldu işte... Bu kuşku, masanın üstündeki Saumur şarabının acayip lezzetini fark etmeme yetti. Bunun üzerine şarap şişesini olduğu gibi leğene boca ettim!.."

Espinosa ağır ağır:

"Şarabın tadındaki bu aşırı değişiklik sizin eşsiz kuvvet ve dayanıklılığınızı hesaba katarak, benim emrimle zehrin dozunu arttırmalarından ileri gelmiş olacak..." dedi. "Her ne hal ise, size zehrin varlığını sezdirmiş olan hassas burnunuzu ve ince lezzet alma kabiliyetinizi tebrik ederim. Halbuki nice zevk sahibi kimse şimdiye kadar bunu sezememiş ve o zehri içmişlerdi."

Pardaillan bu tebrik karşısında teşekkür için eğilirken, Espinosa devam etti:

"Zehir meselesini aydınlatmış bulunuyoruz. Peki ama benim sizi çıldırtmak istediğimi nasıl anladınız?"

Pardaillan omuz silkti:

"Benim önümde ihtiyatsızca konuşmamak gerekir. Zaten sizden daha tecrübeli olan Fausta, sizi bu konuda uyarmaya çalışmıştı... Hele siz ağzınızdan böyle gelişigüzel sözler kaçırdıktan sonra, bana içerisine delirttiğiniz insanları tıktığınız, o kafesi de o kadar ısrarla seyrettirmemeliydiniz. Onları bu hale getirmek için kendilerine zararlı bir zehir içirttiğinizi ve zehrin etkisini tamamlamak için de kendilerini daima ani korkulara maruz bıraktığınızı ballandıra ballandıra anlatmamalıydınız."

Espinosa, hülyalı bakışlarla:

"Doğru," dedi. "Zorlaya zorlaya sınırı aşıp geçtim. Sizin gibi olayların içyüzünü görmesini bilen bir insan karşısında ölçüyü kaçırmamak lazımdı. Bu bana ders olsun, bir daha unutmayayım."

Pardaillan tekrar memnun ve keyifli bir tavırla eğildikten sonra sordu:

"Bütün soracaklarınız bu kadar mıydı? Sıkılmayın rica ederim. Soracağınızı sorun... Önümüzde çok vaktimiz var."

"Bana bu kadar nazikçe vermiş olduğunuz izinden yararlanacağım... Doğrusu sizdeki dayanma gücüne hayran kaldım. Öyle ya, eğer hesabımda yanılmıyorsam, şöyle böyle on beş gün içinde ancak iki defa yemek yediniz. Arada bir size verilen ekmekle suyu hesaba

katmıyorum; çünkü onlar ancak sizin açlık acısını iyice duyabilmeniz için verilmişti. Sizi beslesin diye değil..."

Espinosa bu sözleri söylerken, keskin bakışlarını yine şövalyenin gözlerine dikmişti. Pardaillan, bir kere daha onun ne düşündüğünü yüzünden okuyarak güldü:

"Sizi, başkalarının açlık acısıyla ölüp gidecekleri bir sürede, hiçbir şey yemeden durabilecek ve kuvvetini kaybetmeyecek bir dayanıklılıkta olduğuma inandırabilirdim. Fakat benim belki de kendimi zor tuttuğum ve neredeyse yere yıkılacağım kanısında olduğunuzu sezdiğim için size gerçeği anlatmayı tercih ediyorum."

Yerinden kımıldamadan elini uzattı ve epeydir yanından hiç ayırmadığı pelerinini kendine doğru çekerek, Espinosa'nın hayretten açılan gözleri önünde, pelerinin içinden koskoca bir jambonla bir şişe su ve birkaç meyve çıkardı.

"İşte benim kilerim," dedi. "İki gardiyanımın bana ikram ettiği o masal sofrasının başına geçince, beş günlük açlığın verdiği hırsla pek tıka basa yemeğe gayret etmiştim... Fakat gardiyanlarım, sofrayı hayranlıkla seyrederlerken, onlara hissettirmeden bir hayli meyve, çörek, yiyecek ve iki şişe de ala cinsinden şarabı pelerinimin altına saklamayı ihmal etmemiştim. Bu yiyeceklerin çok faydasını gördüm.

"Gücümün hâlâ yerinde olması da bunlar sayesindedir. Beni gözetlemekle görevli olan papazlar, pek gözü açık adamlar değillermiş, çünkü hiçbir şeyin farkına varamadılar. İki şişe şarabım bittiği vakit, şişelere bana getirilen sudan doldurmayı da unutmadım. Ne olur ne olmaz diye düşünmüştüm. Belki de aklınıza eser, bir gün, büsbütün o kara ekmeği de kesiverirdiniz. Oysa hayatım, mümkün olabildiği kadar uzatmaya karar vermiştim. Kızmayınız ama bir gün benimle baş başa kalma hatasını da yapacağınızı umuyordum. Görüyorsunuz ki olaylar ümitlerimi boşa çıkarmadı ve yaptıklarımın doğruluğu da kendiliğinden anlaşılıverdi..."

Espinosa yavaşça sordu:

"Demek ki aşağı yukarı her şeyi önceden tahmin edip sezdiniz? Halbuki size çektirmiş olduğumuz işkenceler, sizinki gibi sağlam bir kafayı bile sarsacak derecedeydi. Mesela 'Kıyma makinesi', o korkunç bıçaklar, göz kamaştıran güneş, birbirini takip eden sıcak ve soğuk, pis kokulu hava müthiş şeylerdi. Bunlar da size tesir etmedi mi?"

"İtiraf ederim ki o kıyma makinesi, sıcak üstüne soğuk ve diğerleri pek korkunç birer buluşma. Ben daha ölmeyeceğimi biliyordum. Her şeyden önce siz henüz görünmemiştiniz, sonra da amacınız zaten bu değildi. Bütün o işkence numaralarının zamanı gelince sona ereceğini biliyordum. Bununla birlikte pek kötü dakikalar geçirmemiş de sayılmam... Ama mademki başka türlü hareket etmek elimde değildi, o halde dayanmaktan başka çarem yoktu. Ben de dayandım..."

Espinosa, şövalyeyi uzun zaman, sessiz sedasız seyretti. Sonra içini çekerek:

"Sizin gibi bir adamın, bizden olmayışı ne kadar büyük bir şanssızlık!" dedi. "Eğer siz bizden olsaydınız, neyi tutsak koparırdık."

Başyargıç, Pardaillan'ın asabileştiğini ve bıyıklarının dikiliverdiğini görünce ilave etti:

"Yok, yok, merak etmeyin, sizi bizden olmanız için ikna etmeye çalışıyor değilim. Böyle bir şeye kalkışmak, size hakaret etmek olur. Sizin düzeyinizdeki adamların, sadece kendilerine doğru ve güzel görünen bir amaca bağlandıklarını bilmez de değilim. Sizin gibiler, satın alınmaz."

Espinosa, Pardaillan'ın alay eden bakışları karşısında bir an düşünceli kaldı. Sonra başını kaldırdı ve hiçbir şaşkınlık eseri göstermeden, meydan okumadan şövalyenin gözlerinin içine bakarak sordu:

"Şimdi artık mahpusunuz olduğuna göre, bana ne yapacaksınız bakalım'!"

Pardaillan en kibar tavrıyla ve sanki çok tabii bir şey söylüyormuş gibi cevap verdi:

"Ne mi yapacağım? Şu yerini yalnız sizin bildiğiniz gizli kapıyı açmanızı rica edeceğim. Bu mendebur yerden rahat rahat çıkacağız..."

Espinosa, kılını bile kıpırdatmadan:

"Ya kabul etmezsem?" dedi.

Pardaillan soğuk bir kesinlikle cevap verdi:

"O zaman burada birlikte geberir gideriz!"

Espinosa da aynı kesinlikle söyledi:

"Güzel... Birlikte ölürüz. Hiç değilse, ikimizin de çekeceğimiz işkence aynı olur ve eğer hayat acınmaya değiyorsa, siz de benim kadar hayatınıza acınırsınız."

Pardaillan soğuk bir eda ile:

"Yanılıyorsunuz," dedi. "İşkence ikimiz için aynı olmaz. Bir kere ben sizden daha dayanıklıyım. Bundan başka, yanımda bana birkaç gün yetecek kadar yiyecek var. Sizin açlık ve susuzluktan çabucak öleceğiniz kesin... Ben biraz bu cins işkenceleri tattım, malum ya... Bunların çok müthiş olduklarını söylersem inanmazlık etmeyin... Siz öldükten sonra da ben, şu hançerle acıma bir son verebilirim."

Espinosa son derece soğukkanlı ve kendine hâkim bir insan olmasına rağmen titredi. Pardaillan'ın bu sözleri söyleyişindeki eda, her şeyi adamakıllı düşünüp hesaplamış olduğunu ve dünyada hiçbir kuvvetin, onu verdiği karardan döndüremeyeceğini gösteriyordu. Şövalye sakin ve ölçülü bir tavırla devam etti:

"Bundan başka, ölüm karşısında da aynı üzüntüyü duyacak da değiliz... Benim tek üzüleceğim şey, öbür dünyaya gitmeden önce Fausta'yla hesaplaşamamam olacak. Doğrusu bu keyifli işi pek canım çekiyordu. Ama ne yapalım, insan her istediğini elde edemez ki... Öte yandan görevimi başarmış olmanın verdiği memnunlukla öleceğim. Kendi kendime diyeceğim ki: "Ölüyorum ama üstüme aldığım işi de yaptım ve vatanımı Kral Felipe'ye sunan belgeyi onun elinden kurtardım." Buna karşılık siz mösyö, durumunuzun benimkine benzeyeceğinden emin misiniz bakalım?.."

Bir yerine kızgın demirle dağlanmışçasına irkilip sıçrayan Espinosa soluk soluğa sordu:

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Sizin söylemiş olduğunuz şeyi söylemek istiyorum. Demek istiyorum ki İspanya engizisyon başyargıcı, kutlu anamız kilisemizin iyiliği için omuzlarına almış olduğu birçok görevi yarım yamalak bırakıp ölmeyi herhalde istemez,"

Espinosa, yüreğinin en hassas yerinden yaralanmıştı. Büyük bir umutsuzluk içinde:

"Şeytan!" diye inledi.

Pardaillan soğuk bir sesle sözlerine ekledi:

"Yaa, gördünüz mü? Sizinle aynı durumda olduğumuzu söyleyemezsiniz. Ben gözüm arkamda kalmadan ölüme gideceğim. Fakat siz mösyö... Siz görevinizi yarım bırakmanın verdiği ümitsizlik içinde kahrolarak öleceksiniz! Artık size söyleyeceğimi söyledim, başyargıç hazretleri! Bundan sonra ağzımdan bu konuyla ilgili bir kelime bile çıkmayacak ve sizin söze başlamanızı bekleyeceğim. Haydi, iyi akşamlar!"

Pardaillan böyle diyerek, artık Espinosa ile uğraşmaya lüzum görmeksizin, sırtını duvara dayadı, pelerinine sarındı, uyur gibi bir tavır takındı...

Espinosa, hiç kımıldamadan, uzun zaman ona baktı. İçinden, birdenbire onun üstüne saldırıp hançeri elinden alarak göğsüne saplayıverme düşüncesi geçti. Fakat Pardaillan gibi bir adama bu işin kolay kolay yapılamayacağını akıl etmekte de gecikmedi. Pardaillan'ın uykusu, herhalde göründüğü kadar derin olmamalıydı. Ve Espinosa şövalyenin üstüne atlayıverirse, hançerin namlusunu karşısında bulacağı kesindi. Bu düşünceler yüzünden, uygulama imkânı olmayan bu tasarıdan caymak zorunda kaldı. Ama Pardaillan'ın gerçek veya sahte uykusundan yararlanıp birdenbire gizli kapıyı açsa ve sıvışsa olmaz mıydı?

Bir hayli düşündükten sonra bu tasarının gerçekleşmeye çok daha elverişli olduğunda karar kıldı. Bu işte ümit vardı. Olmasa bile tehlike de yoktu ya... Fakat bir de başarırsa, kendisi kurtulmuş ve Pardaillan'ı kesin bir ölüme mahkûm etmiş olmayacak mıydı?.. Üstelik iş kendisine o kadar da zor görünmüyordu. Yavaş yavaş Pardaillan'ın bulunduğu yerin tersi yönde sürünürse, şövalye onun böyle yer değiştirmesinden herhalde kuşkulanmayacaktı. Espinosa da böylelikle, gizli kapıyı açan düğmeye yaklaşacak ve birdenbire kapıyı açıp, dışarıya fırlayıverecekti.

Başyargıç, buna karar verdikten sonra, yavaş yavaş, büyük bir ihtiyatla yer değiştirmeye başladı. Böylece bir metre kadar mesafeyi aşmış ve artık bu işi başaracağını aklı kesmeye başlamıştı ki, Pardaillan birdenbire, olduğu yerden hiç kıpırdamadan seslendi:

"Şimdi artık, beni buradan kurtaracak olan gizli kapıyı bulmak için hangi yöne doğru yürümek lazım geldiğini biliyorum. Siz öldükten sonra aranın. Aman mösyö, sizinle beraber bulunmaktan o

kadar hoşlanıyorum ki, böyle bir zevkten mahrum kalmayı istemem doğrusu... Onun için, lütfen şöyle yamacıma gelip oturun bakayım!"

Ve sert bir tavırla ilave etti:

"Beni kuşkulandıracak en ufak bir hareket yaptığınız takdirde hançeri gırtlağınıza saplamakta bir an bile tereddüt etmeyeceğimi unutmayın. Ya buradan beraber çıkacağız ve size canınızı bağışlayacağım ya da siz ölünceye kadar burada beraber kalacağız. Ondan sonra ben kendi başımın çaresine bakacağım. Hele şimdi, gizli kapıyı nerede aramak gerektiğini de öğrendikten sonra, buradan çıkamamam için gerçekten pek talihsiz bir adam olmam lazım."

Espinosa, dudaklarını kanatıncaya kadar ısırdı. Bir kere daha, bu müthiş adamın hilesine kanmıştı. Ne yapsa boşuna olacağını bildiği için, bir kelime bile söylemeden, hiçbir direniş göstermeden, Pardaillan'ın dediği gibi gelip yanına oturdu ve hiç sesini çıkarmadan, sinirli sinirli düşünmeye daldı.

Durumu korkunçtu... Ölümden çekinmiyordu. Pardaillan'ı serbest bırakmaktansa, ölmeye çoktan razıydı... Fakat asıl kalbini parçalayan şey, başladığı eseri yarıda bırakıp, ölüp gitme endişesiydi.

Bu kadar büyük planlar, binbir emekle hazırlanmış teşebbüsler; sefil bir serüvenciye, geçmişi karanlık ve oksuz ocaksız bir asilzadeye aldandığı, onun tarafından kandırıldığı için mi yarıda ve askıda kalacaktı?..

İşin asıl korkunç, acıklı, hatta gülünç tarafı; avucunda ve kendisini bir işaretiyle mahvedeceğini umduğu bu serüvencinin eline, acemice, budalaca düşmüş olmasıydı. Nasıl olmuştu da roller böyle değişivermiş ve kendisinden aman dileyeceğini umduğu adam, onu birdenbire eline geçirerek, hayatıyla beraber temsil ettiği şan ve şerefi, iktidarı, zenginlik ve ihtişamı tehlikeye düşürmüştü. Nasıl olmuştu bu iş?.. İşte Espinosa'yı hırsından deli eden nokta da buydu... Eğer Kardinal ve Başpiskopos, Engizisyon Başyargıcı, Kudretli Bakan Inigo de Espinosa'nın tam yeni bir papa seçileceği ve bütün gözler, Papa V. Sixtus'tan sonra papa olacak kimseyi aday göstersin diye kendisine çevrildiği sırada esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolduğu haberi din adamları arasında yayılırsa, hepsi kim bilir ne kadar dehşet içinde kalacaklardı? Hele bu kaybolmanın, kendine ait bulunan San-Pablo Manastırı'nda, bir mahpusa yaptığı ziyaret anın-

da olduğunu öğrenirlerse, kim bilir ne kadar şaşıracaklardı? Ve sonra bilgili ve tecrübeli bir siyaset adamı sanılan başyargıcın budalacasına kendisini ele verdiği ve girdisi çıktısı bilinmeyen bir zindanda ölüp gittiği öğrenilince kendisini çekemeyenler, kim bilir ne keyifli kahkahalar atacaklardı?.. Hem de bütün bunlar neden olacaktı?.. Kimin tarafından yapılmış denilecekti?.. Manastır zindanlarından birine atılıp üstüne üç katlı kilit vurulmuş, üstelik açlık ve susuzluktan ölüme mahkûm edilmiş yabancı bir şövalye tarafından, öyle mi?..

Espinosa, yeryüzünde dehşet verici, ibret dolu bir ün bırakmak isterken, komik bir şekilde mi ölecekti?

Espinosa bütün bunları, dalgın dalgın düşündü.

Pardaillan, artık onunla meşgul görünmüyordu. Fakat başyargıç, şövalyenin kendisini bir an bile gözden kaybetmediğini ve en ufak bir hareket yaparsa, karşısına dikileceğini pek iyi biliyordu.

Zaten artık dayanma ümidi de kalmamıştı. Şimdi düşmanını gerçek değeriyle ölçüyor ve belli belirsiz bir şekilde hissediyordu ki, en iyisi onun merhametine sığınmaktı... Böyle yaparsa, zor kullanmak veya hile ile elde etmek istediğinden fazlasını koparacağını umuyordu. Artık hileyle, zor kullanmakla bu müthiş adamı alt edemeyeceğine inanmıştı...

Yeniden düşünceye daldı; ilk önce şövalyeyi salıvermektense, onunla birlikte ölüp gitmeyi tasarlamıştı, ama sonradan Pardaillan'ın ölümünün kendisine pek pahalıya mal olacağına aklı kesmişti. Zaten bu düşünce, teslim olmaya attığı ilk adım değil miydi?

Fakat Espinosa gibi hesaplı, soğukkanlı ve mantık sahibi bir insan için duygunun değeri yoktu. O her şeyi maddi değeri ve ağırlığıyla ölçüp tartardı. Buna göre de gideceği yolu seçerdi. Kızgınlık, gereksiz onur duygusu gibi, bir insanı körü körüne yanlış yollara götüren duyguları hiç benimsemezdi. Sadece muhakemesi ve zekasıyla hareket eden bir adamdı. Pardaillan'ın ölümünün, kendi ölümüne de sebep olacağına bir kere aklı yattıktan ve bu ölümün hiçbir fayda getirmeyeceğine inandıktan sonra meseleyi büsbütün başka bir açıdan görmeye karar vererek kendi kendine şunu sordu:

"Ben öldükten sonra o da muhakkak ölecek mi?"

Artık Pardaillan'ın öldürülemez olduğunu söyleyen Fausta'ya hak veriyordu. Bu eşsiz adamın dayanma gücünü görmüştü. Ken-

disi öldükten sonra bile şövalyenin sağ kalacağından emindi. Ondan sonra da Pardaillan, tabii gizli kapıyı arayacak ve bulmakta da gecikmeyecekti. Zaten kendisi, ona bu aramayı hangi yönde yapması lazım geldiğini de demin göstermek gibi bir hata yapmamış mıydı? Gerçi gizli kapıyı açan düğmeyi bulmak o kadar kolay değildi. Değildi ama, şövalye gibi keskin zekalı bir adamın bu işlerde pek o kadar zorlukla karşılaşmayacağı da belliydi...

Ancak kapı açıldıktan sonra, yollarda, oraların yabancısı bir kimse için ne çeşit engeller bulunduğunu Espinosa pek mükemmel bilirdi. Yarım saat önce olsaydı, gizli kapıdan çıktıktan sonra bile dünyada kimsenin o engelleri aşacağına inanmazdı... Ama şimdi Pardaillan'ın bütün o engelleri aşıp geçeceğine aklı kesiyordu...

Bir an, Pardaillan'ın hür ve neşeli şekilde Fransa yoluna koyulusunu, kendisinden aldığı değerli belgeyi Henri de Navarre'a götürüşünü gözlerinin önüne getirdi. Şövalye böyle mutlu giderken, o ne olacaktı? Burada, şu ölüm zindanında, işleri yarıda kalmış, kilisenin üstünlüğünü dünyaya kabul ettiremeden göçüp gitmiş bir zavallı!..

Bu çılgınlık da göze alınır mıydı canım? Hayır, bin kere hayır! Böyle bir çılgınlığa kalkışmaktansa, şövalyeyi elinden tutup bu mezardan dışarı çıkarması, gerekirse yanına muhafız verip kendisini İspanya sınırlarının dışına çıkarması, şövalye isterse bizzat Espinosa'nın da bu yolculukta onu arkadaşlık etmesi, yani hayatta kalıp başladığı işi bitirmeye çalışması çok daha akıllıca olmaz mıydı?..

Espinosa bu kararı verince artık bir dakika bile durmaya lüzum görmeyerek hemen harekete geçti ve Pardaillan'a dönerek:

"Mösyö!" dedi. "Bu işi enine boyuna düşündüm... Eğer bazı şartlarımı kabul ederseniz, sizi hemen buradan kurtarmaya hazırım..."

Pardaillan ne hayret ne de sevinç belirtisi göstermeden:

"Mösyö!" dedi. "Benim o kadar acelem yok... Vaktimiz varken rahat rahat konuşalım. Bir kere bendenizin de şöyle ufak tefek bazı şartlarım var... İzin verirseniz sizinkilerden önce benim şartlarım üzerinde birazcık konuşalım. Hem zaten ben sizin şartlarınızın nelerden ibaret olacağını da galiba biliyor gibiyim..."

Espinosa, belki de Pardaillan'ın hemen kurtulacağını haber alır almaz sevinçten hop hop hoplayacağını sanmıştı. Fakat şövalyenin takındığı tavrı görünce bu müthiş adamı herhangi bir şekilde alt et-

menin mümkün olmadığını daha iyi anlamakta gecikmedi. Çünkü Pardaillan buradan çıkıp gitmeye o kadar isteksiz görünüyordu ki, şimdiye kadar onun ölümüne mi, yoksa yaşamasına mı karar versin diye bir hayli kafa patlatmış olan Espinosa'nın içini yeni bir endişe ateşi yakıp kavurmaya başladı. Başka insanlara hiç benzemeyen bu adam, yoksa yapılan teklifi ret mi edecekti? Acaba kendisinin buradan nasıl olsa çıkabileceğinden emin bulunduğunu, bu işi yapmak için de Espinosa'nın geberip gitmesini rahat rahat bekleyeceğini mi söyleyecekti?.. Mantık ölçüsüne vurduğu zaman, şövalyenin kendisinden bu şekilde öç almaya kalkışmasını son derece haklı buluyordu.

Bu ihtimal aklına gelince, Espinosa'nın bütün vücudunu ölüm ürpermeleri sardı... Fakat düşüncelerinin hiçbirini sezdirmemeyi başardı ve gayet sakin sordu:

"Şu şartlarınızı bir öğrenelim bakalım!.."

Pardaillan son derece soğukkanlı bir tavırla konuştu:

"Görevim bittiği için İspanya'dan çıkıp gideceğim. Fakat ondan önce bitirilecek bazı ufak tefek işlerim var. Görüyorsunuz ya mösyö, benim bu şartım da sizin iki şartınızdan birinden başka bir şey değil..."

Espinosa, bütün sakinliğine rağmen şaşmaktan kendini alamadı. Pardaillan ise, hafifçe gülümsedi ve kararlı olduğunu gösteren soğuk tavrıyla devam etti:

"Şimdi sizin bana koşacağınız ikinci şarta da razı olduğumu söylüyor ve İspanya engizisyon başyargıcını elimde esir tutmuş olduğumu kendisine canını bağışladığımı dünyada kimsenin bilmeyeceğine dair size şerefim üzerine söz veriyorum."

Espinosa, Pardaillan'ın, kendi düşüncelerini okumakta gösterdiği bu ustalık karşısında az kalsın küçük dilini yutacaktı...

"Ne?.." diye kekeledi. "Onu da mı anladınız?.."

Pardaillan tekrar esrarlı bir tarzda gülümseyerek söylendi:

"Başka bir şartınız olabileceğini sanmıyorum. Eğer yanılıyorsam söyleyin."

Kendini toparlayan Espinosa:

"Yanılmıyorsunuz!" dedi.

"O halde şimdi benim küçük şartlarıma gelelim... Her şeyden önce burada, işlerimin devam edeceği süre boyunca rahatsız edilmeyecek ve İspanya'dan ayrılırken de Majeste Fransa Kralı'nın elçisine layık bir şekilde uğurlanacağım!"

Espinosa tereddütsüz:

"Kabul!" dedi.

"Ondan sonra, bana karşı sevgi gösterdikleri için düşman belle-diğiniz kimselere herhangi bir ceza vermeyeceksiniz!"

"Kabul! Kabul!.."

"Son şartım da şu: Burada herkesin Don César adıyla tanıdığı Don Carlos'un oğluna hiçbir kötülük yapılmayacak!"

"Vaay!.. Don César'ın kim olduğunu da mı biliyorsunuz?.."

Pardaillan yine o soğuk tavrıyla:

"Hem onu hem de daha birçok şeyi biliyorum!" dedi. "Ayrıca Don César'ın nişanlısı Giralda'ya da hiçbir şey yapılmayacak... Don César, nişanlısıyla birlikte, Fransa elçisinin himayesi altında, rahatsız edilmeden İspanya'yı terk edebilecek... Ve tabii, büyük bir kralın torununun, yabancı bir ülkede yokluk içinde sürünmesi yakışık almayacağı için kendisine tutarını tespit etmeyi kralın cömertliğine bıraktığım bir para verilecek ve o da bu para ile Fransa'ya yerleşerek şerefine uygun bir ömür sürecek... Buna karşılık da prensin, bir daha hiç İspanya'ya ayak basmayacağına ve doğumuyla ilgili gerçekleri hiç değilse benden öğrenmeyeceğine söz veririm..."

Espinosa, herhalde hiç beklemediği bu teklifleri duyunca bir an düşündü, sonra berrak gözlerini, Pardaillan'ın namuslu bakışlarına dikerek:

"Prensin, taht üzerinde bir hak iddia etmeyeceğini ve İspanya'ya dönmeyeceğini temin edebilir misiniz?"

Pardaillan aynı soğuk tavrıyla cevap verdi:

"Söz verdim! Bu yeter sanırım..."

Espinosa aceleyle:

"Evet, sizin sözünüz yeter!" dedi. "Belki de bu ciddi meseleye en uygun çözüm şeklini siz buldunuz."

Pardaillan söylendi:

"Orasını bilmem. Yalnız size teklif ettiğim şeyin hiç değilse insanca olduğunun farkındayım. Oysa sizin yapmak istediğiniz, fikrimce hiç de böyle değildi."

"Pekâlâ! Ötekiler gibi, buna da razıyım!.."

Pardaillan ayağa kalktı:

"O halde hiç vakit kaybetmeden buradan gidebiliriz. Zindanın havası insanı boğacak kadar ağır..."

Espinosa da ayağa kalktı ve tam gizli kapıyı açacağı sırada sordu: "Bizi dost yapan bu anlaşmanın namuslu bir şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak için benden ne gibi garanti istiyorsunuz?.." dedi.

Pardaillan bir an, dimdik onun gözlerine baktı. Sonra saygılı bir tavırla eğilerek:

"Sözünüzü, monsenyör!.." dedi. "Sizin gibi bir asilzadenin sözü, yeterli bir garanti değil midir?"

Espinosa, ömründe belki de ilk defa olmak üzere duygulandı. Bu kadar işkence çektirdiği bu adamın, kendisine hâlâ saygı beslemesi, aklını allak bullak etmişti. Pardaillan kendisine daima en doğru yolu gösteren içgüdüsüyle Espinosa'yı sözünü tutmaya zorlayacak tek çareyi bulmuştu. Onun asilzadelik duygusuna hitap etmek suretiyle, inancına sığınmış oluyor ve bu suretle yine eşsiz bir ustalık göstermiş bulunuyordu... Herhalde Espinosa'nın heyecanı pek derin oldu ve Pardaillan'ın açık yürekli bakışlarına aynı şekilde bakan gözlerle cevap vererek eski düşmanının söylediği sadelikle:

"Mösyö Pardaillan," dedi, "size bir asilzade olarak söz veriyorum."

Ve hemen kendisinin de şövalyeye güveni olduğunu göstermek için, gizli düğmenin nerede bulunduğunu saklamaya lüzum görmeden kapıyı açtı. Pardaillan bu hali görünce, garip bir tarzda gülümsemekten kendini alamadı.

Birkaç dakika sonra. başyargıçla Pardaillan, mütevazı görünüşlü bir evin kapısının önüne çıkmış bulunuyorlardı. Buruya kadar gelebilmek için bir sürü gizli kapıdan geçmişlerdi. Espinosa, bu geçişlerin her seferinde, kapının nasıl açıldığını saklamak kendisi için gayet kolay olduğu halde, buna lüzum görmeden kapıyı açıvermişti. Gün

ışığına çıktıktan sonra avlulardan, bahçelerden, koridorlardan, geniş salonlardan geçmişlerdi ve buralarda bir sürü papazın dolaştığını görmüşlerdi. Bu papazlardan hiçbiri mahpusun sıhhatte olduğuna ve başyargıçla ahbapça konuştuğuna şaştığını belli etme cesareti gösterememişti. Bütün bu gezinti süresince yanındakini hiçbir zaman gözden kaçırmayan Pardaillan, gayet serbest ve sakin davrandı, tatlı tatlı konuşmaktan geri kalmadı. Yalnız, kendini sokakta bulduğu zaman öyle derin bir nefes aldı ki çektiği bütün o müthiş işkenceleri, adeta bir anda üstünden atıverdi. Fakat bu hareketi de yine Espinosa'ya fark ettirmeden yapmıştı. Pardaillan, kendisinden ayrılacağı vakit Espinosa sordu:

"Yola çıkıncaya kadar Kule handa mı oturacaksınız?"

"Evet!"

"Peki, mösyö..."

Espinosa belli belirsiz bir tereddütten sonra birdenbire:

"Yanılmıyorsam, şu... Giralda adlı genç kıza karşı pek büyük bir... ilgi besliyorsunuz..." dedi.

Pardaillan, Espinosa'ya dik dik baktı:

"Elbette... Kendisine derin bir şefkat beslerim. Çünkü Don César'ın nişanlısıdır."

Beriki tatlılıkla:

"Onu biliyorum," dedi. "Onun için diyorum ki genç kızın nerede olduğunu da herhalde merak edersiniz."

Pardaillan bakışlarını daha da sertleştirdi:

"Elbette merak ederim. Sakın onu da Don César'la birlikte tutuklamış olmasınlar?"

Espinosa büyük bir samimiyetle:

"Hayır!" dedi. "Don César tutuklanmadı. Kendisini sakladılar. Kesinlikle inanıyorum ki onu kaçırıp saklayanlar sizin artık böyle serbest dolaştığınızı görünce, sizinle anlaşmış olduğumuzu ve sizin, prensi Fransa'ya götüreceğinizi anlayacaklar ve Don César'ı da serbest bırakmakta gecikmeyeceklerdir. Eğer kendisini daha çabuk kurtarmak istiyorsanız, araştırmalarınızı, Servili Köşk tarafına yöneltmenizi tavsiye ederim."

Şövalye, eğer duymuş olsaydı, eski papa adayı prensesi ensesinden topuklarına kadar titretecek olan bir tavırla sordu:

"Demek bu işte de Fausta'nın parmağı var, ha?"

Espinosa gülümsedi:

"Benden duymuş olmayın..."

Ve umursamaz bir tavırla ilave etti:

"Hem bu suretle öbür dünyaya göçmeden önce kendisine söyleyemeyeceğinizden ötürü pek hayıflandığınız o bir çift sözü söyleme fırsatını da bulursunuz. Haa, ne diyordum?.. Yine o genç kızdan bahsedecektim... Onu da kaçırdılar... Onu da bulmak istiyorsanız, Bib-Alzar kapısından çıkıp mezarlığı geçiniz... Bir fersah ötede, yol üstünde bir şato göreceksiniz. Bu, kralımızın yazlık ikametgâhı olan Bib-Alzar Şatosu'dur. Yarın saat on birden önce bu şato kapısının önündeki köprünün ağzında bulunun. Orada biraz beklersiniz, aradığınız kızı görmekte gecikmezsiniz. Bu konu üzerine son söz olarak da şunu söyleyeyim: Yanınızda birkaç iyi silahşor bulundurmanız da fena olmaz sanırım. Sonra sakın on birden geçe kalmayın, fırsatı kaçırmış olursunuz."

Pardaillan, Espinosa'yı büyük bir dikkatle dinlemişti. Başyargıç sözlerini bitirince, şimdiye kadar şövalyenin dudaklarını süsleyen alaycı tebessüm birdenbire kayboldu. Onun yerini, gayet samimi bir ifade aldı. Pardaillan:

"Teşekkür ederim, mösyö..." dedi. "Şu sözlerinizle bana çektirdiğiniz işkencenin büyük bir kısmının kefaretini ödemiş oluyorsunuz..."

Espinosa, umursamadığını belirten bir hareket yaptı ve zarif bir gülümsemeyle söylendi:

"Haa... Az kalsın unutuyordum. Şu sokaktan yürüyün. San-Francisco Meydanı'na çıkarsınız. Oradan San-Pablo Manastırı'nın kapısına kadar gidin... Neden olduğunu bilemiyorum, fakat her gün oraya gelip saatlerce bekleyen ve sizi görürse pek sevinecek olan birini göreceksiniz."

Espinosa bu sözleri söyledikten sonra şövalyeye bir veda işareti yaparak eve girdi ve kapıyı hızla kapadı.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM
ÖZGÜRLÜK!

Şövalye, Espinosa'nın yanında bulunduğu sürece düşüncelerini belli etmeyen, hissiz bir çehre takınmıştı. Ve binbir işkenceden geçtikten sonra artık ölümden kurtulmuş bir adamın takındığı bu sakin çehre, soğukkanlı insanlara hayran olmaktan kendini alamayan başyargıcın pek hoşuna gitmişti... Fakat şövalye, sokakta yalnız kalır kalmaz, neşesini açığa vurmaktan kendini alamadı. Güneş sıcaktı, vakit ikindiye yaklaşıyordu. Pardaillan temiz havayı derin derin ciğerlerine çektikten sonra sevinç içinde, Espinosa'nın gösterdiği yönde yola koyuldu. Bir yandan yürüyor, bir yandan da gülümseyerek düşünüyordu:

"Son ana kadar yine bir sürü papazın hücumuna uğrayacağımdan şüpheleniyordum. Bir yandan da Mösyö Espinosa'nın verdiği sözü bozamayacağını düşünerek avunmaya çalıştım, ama yine de kuşku içindeydim. Kim bilir?.. Bir de bakarsın sözünden cayıverirdi... Başımdan geçenlerden sonra bu kadar heyecan fazlaydı doğrusu. Neyse ki kâbus sona erdi. Espinosa sözünü tutacağa benziyor!.."

Ve gözlerini kaldırıp bulutsuz, mavi göğü seyrederek söylendi:

"Vay canına! Zindanların küflü havasından başka bir hava teneffüs etmek, insana ne iyi geliyor!.. Gözlerini günlerce havaya kaldırıp da kara, rutubetli ve soğuk bir zindan kubbesi seyrettikten sonra şu mavi göğe bakmak ne kadar hoş! Merhaba, ey güzel güneş!.. Benim gibi eski bir gezginin, senden daha sadık arkadaşı mı olur? Sıcak ışıklarınla benim canıma can kattığın çok zaman oldu. Ama seni, şu andaki kadar sevinçle karşıladığımı pek az hatırlarım... Ne tuhaf şey! İnsan ölüme bu kadar yaklaştıktan sonra hayat ona ne tatlı geliyor!.."

Sonra birden düşüncesi değişti ve korkunç bir gülümseyişle:

"Ah, Fausta!" dedi. "Galiba seninle hesaplarımızı göreceğimiz

saat de nihayet geldi çattı!"

Böyle, kâh düşünüp kâh kendi kendine konuşarak San-Francisco Meydanı'na ulaşmıştı. Şefkat dolu bir tebessümle söylendi:

"Gidelim, şu zavallı Chico'yu bulalım! Zavallı çocuk! Demek sözünü tutmuş, hapishanemin kapısından bile ayrılmamış... Bir şey yapamadıysa, herhalde elinden gelmediği için yapamamıştır. Ah, El Chico! Bana gösterdiğin bu sadakat yüreğimi ne kadar ısıtıyor, bir bilsen!.."

Ve bir kahkaha atarak kendi kendine:

"Ben de gittikçe şairleşmeye başladım," dedi. "Kulaklarımda, dostum Cervantes'in sözleri çınlıyor!.. Ama şimdi bunları bırakalım da, gidip minik dostumuz Chico ne haldedir, görelim."

Ve cücenin sadık dostluğuna bir karşılık olmak üzere, içinden gelen çocukça bir muziplikle havanın müthiş sıcak olmasına aldırmadan, pelerinine sımsıkı sarınarak, Chico'yu şaşırtmayı kararlaştırdı. Şimdi, manastırın bulunduğu San-Pablo Sokağı'na gelmişti. İçinde, kendisinden başka herkesi mahvedebilecek olan on beş gün geçirdiği o müthiş hapishaneye gittikçe yaklaşıyordu. Gözleriyle Chico'yu arıyor, fakat göremiyordu. Kendi kendine, Espinosa'nın yanılıp yanılmadığını veya bu arada cücenin oradan bir yere gidip gitmediğini sormaya başlamıştı ki, birdenbire hemen tanıdığı bir sesin, kendisine gayet esrarengiz bir tavırla:

"Peşimden gelin!.." dediğini duydu.

Cüceyi aniden şaşırtmayı umarken, apansız avlanan kendisi oldu. Hemen arkasına döndü ve Chico'nun umursamaz bir tavırla, manastırın kapısından uzaklaşmakta olduğunu gördü. Kendi kendine, küçük adamın neden böyle yaptığını sora sora, cücenin peşine düşüp yürümeye başladı...

El Chico arkasına bile bakmadan, hızlı ve hafif adımlarla manastırın duvarları boyunca ilerleyerek, dar ve taşlı bir sokağa daldı. Orada birdenbire durdu ve şaşalayan şövalyenin elini yakalayıp ağzına götürerek öperken, derin bir heyecanla bağırdı:

"Ben zaten onların hepsini alt edeceğinizi biliyordum! Canınız istediği zaman o hapishaneden çıkacağınızdan emindim. Şimdi artık vakit kaybetmeyelim... Arkamdan gelin!.."

Cüce gitmeye hazırlanıyordu ki, Pardaillan onu durdurdu ve gülümseyerek:

"Hele biraz dur bakalım, ahbap!" dedi. "Beni hemen tanıdın demek ha? Halbuki pelerinime iyice sarınmıştım..."

Chico kurnaz kurnaz sırıtarak:

"Hangi elbiseyi giyerseniz giyin, pelerininize ne kadar sarınırsanız sarının, sizi yine tanırım!" dedi. "Gözlerim şaşırabilir ama bu," kalbini gösteriyordu, "şaşırmaz!.. Fakat Tanrı aşkına çabuk olun! Buralarda daha fazla kalmayalım!"

Pardaillan, küçük adama derin bir şefkatle bakarak:

"Canım, beni nereye götürmek istiyorsun?" dedi.

Chico gülmeye başladı:

"Sizi saklayacağım, şövalye!" dedi. "Bakın sizi götüreceğim yerde bir daha bulabilecekler mi?"

"Beni mi saklayacaksın? Neden?"

"Neden olacak!.. Bir daha yakalamasınlar diye!.."

Bu sefer gülme sırası Pardaillan'a gelmişti:

"Benim saklanmaya ihtiyacım yok, oğlum!.." dedi. "Merak etme, bir daha yakalayamazlar!"

Chico ısrar etmedi. Hiç soru sormadı. Ne hayret, ne de endişe gösterdi... Pardaillan, saklanmaya ihtiyacı olmadığını, kendisini bir daha yakalayamayacaklarını söylememiş miydi? O halde mesele yoktu... Ve cücenin sevinci o kadar büyüktü ki, tekrar Pardaillan'ın elini yakalayıp öpmek için ağzına götüreceği sırada, şövalye tutup havaya kaldırdı:

"Ne yapıyorsun, budala?" dedi. "Haydi beni yanağımdan öp bakayım!.."

El Chico, şövalyenin iki yanağına sesli birer öpücük konduruncа, Pardaillan da bu sevgi gösterisine aynı şekilde karşılık verdi. Şövalye, cüceyi tekrar yere bırakırken, heyecanını saklamak için birdenbire söylendi: "Haydi bakalım, şimdi yola çıkalım!.. Mademki beni muhakkak bir yere götürmek istiyorsun, bari şu Kule hana götür. Orada ikimizi pek sevinçle karşılayacak bir küçük hanım var. Hem de İspanya'nın en genç ve en dilber hancısı!.."

*

Birkaç dakika sonra Kule hanın, bu saatte ıssız, küçük avlusuna girmişlerdi. Pardaillan, oraya girer girmez, o kadar gürültü yapmaya başlamıştı ki az zamanda istediği gerçekleşti: Yani küçük Juana, bu şamatacı müşterinin kim olduğunu anlamak için kapıya fırladı: Zavallı kızcağız çok değişmişti. Hasta, bitkin ve dalgın görünüyordu. Yanakları, o sıhhatli pembeliklerini kaybetmiş, sararmıştı. İri siyah gözlerinin çevresinde mor halkalar belirmişti. Hastalıktan yeni kalkmışa benziyordu. Fakat bütün bu haline rağmen, Pardaillan'ın keskin gözleri, genç kızın hâlâ süse ve giyime düşkün olduğunu fark etmekte gecikmedi. O gün de yine, Juana'nın bayramlarda giydiği o güzel elbisesi sırtındaydı. Sanki önemli bir misafirini ağırlamaya hazırlanmıştı... Kendisini beğendirmek istediği hemen göze çarpıyordu... Beğendirmek, ama kime?.. Kimin gelmesini bekliyordu ki? Pardaillan kendi kendine bunu sordu. Ve herhalde uygun bir de cevap bulmuş olacaktı ki, genç kızın karşısında hayran hayran bakakalan Chico'ya kaçamak bir göz attı.

Juana, şövalye ile Chico'yu hemen tanıdı. Dalgın gözlerinde bir parıltı belirdi. Renksiz yanaklarına biraz kan geldi. Zayıflamış, ufacık ellerini çırparak, zayıf bir sesle haykırdı:

"Kutsal Meryem! Şövalye Pardaillan gelmiş..."

Ve bu haykırıştan sonra olduğu yerde öyle bir sallandı ki, Pardaillan bir hamlede yetişip kendisini kucakladı, yıkılacaktı. İşin garip ve Pardaillan'ı gülümseten asıl tarafı şu oldu: Juana, "Şövalye Pardaillan gelmiş!" diye haykırırken, Chico'ya bakmış ve baygınlık geçirdiği şu sırada da gözlerini küçük adamdan hiç ayırmamıştı. Şövalye, kızcağızı bir tüy hafifliğiyle kaldırıp bir kanepeye yerleştirdikten sonra söylendi:

"Hayrola, dilber kızım?.. Hele şu güzel gözlerinizi bir açın bakayım!.."

Ve baygın kızdan fazla sararan, zavallı Chiro'ya dönüp:

"Bir şey değil... Sevincinden bayıldı!.." dedi. Sonra kurnaz kurnaz gülümseyerek ilave etmeyi de unutmadı: "Anlaşılan beni pek göreceği gelmiş! Benim öyle apansız kaybolduktan sonra yine apansız karşısına çıkıvermem onu şaşkına uğrattı... Doğrusu bu kızcağızın beni bu kadar merak edeceğini ummazdım!.."

Juana'nın baygınlığı uzun sürmedi. Az zamanda gözlerini açtı ve kendisini derleyip toparladıktan sonra utanmış ve kıpkırmızı bir yüzle gülümsemeye çalışıp söylendi:

"Bir şey değil, sevinçten oldu!.."

Ve yine bu sözleri söylerken de hep Chico'ya bakıyor, ona gülümsüyordu. Pardaillan en saf tavrıyla, "Zaten ben de şimdi onu söyledim. Sevinçtendir, tabii!.." dedikten sonra hemen ilave etti:

"Mademki artık tekrar kendinize geldiniz, dilber kızım... Size şurasını söyleyeyim ki, tam on beş gündür açlıktan, susuzluktan ve uykusuzluktan öldüm... Tam on beş gündür!.."

Juana dehşet içinde bağırdı:

"On beş gündür mü? Aman Tanrım, nasıl olur?"

Chico da küçücük yumruklarını sıkarak atıldı: "Vay namussuzlar!.. Sizi aç mı bıraktılar? Vay alçak oğlu alçaklar vay!.."

Ne o, ne de Juana, şövalyenin mübalağa ettiğinden bile kuşkulanmadı. Çünkü bu, olmayacak şey değildi. Gerçi Pardaillan hâlâ güçlü kuvvetli, aklı başında görünüyordu, ama o Pardaillan'dı... Öteki insanlara benzeyen biri değildi ki... Şövalye, ikisine de bakarak akıllarından geçenleri sezdi. Sonra birden bağırdı:

"Ne sandınız ya?.. Tam on beş gün! Yani demek istiyorum ki, dilber kızım, bana hazırlatacağınız yemekler ve yatak, bu on beş günün acısını çıkarabileceğim gibi olsun!.. Üstelik yarın için kuvvetimin de yerinde olması lazım... Yalnız, yemek sırasında dostum Chico ile kimsenin -tabii siz bir yana- kulağına gitmemesini istediğim önemli şeyler konuşacağımız için sofranızı şöyle ıssız bir köşecikte hazırlatıverin."

Juana, hayata yeniden doğuyormuş gibiydi. Sevinçle seslendi:

"O halde benim odacığımda yemek yersiniz ve sofrada size ben hizmet ederim!"

Ve çapkın bir çocuk haliyle, bir eliyle Pardaillan'ı, ötekiyle Chico'yu tutarak güle oynaya, ikisini de kendi odasına götürmekten, yalnız kendine misafir etmekten son derece memnun, sürükledi. Odaya girdikleri zaman tekrar dışarıya çıkıp lazım gelen emirleri vermek istediyse de, Pardaillan kendisini durdurdu ve yarı şaka, yarı ciddi:

"Minik Juana!" dedi. "Size, benim küçük kız kardeşim olun, demiştim, değil mi?.. Dönüşümden duyduğunuz sevince bakınca, beni gerçekten bir abi gibi sevdiğinize inanıyorum... Acaba Fransa'da olduğu gibi, burada da uzun zaman birbirlerinden ayrı kalan kardeşlerin öpüşmeleri âdet değil midir?"

Juana ne şaşırdı, ne heyecanlandı:

"Ah! Elbette!" diye söylendi.

Ve hemen Pardaillan'a iki yanağını teker teker uzattı. Pardaillan genç kızı bir abi şefkatiyle öptü. Sonra gayet tabii bir tavır ve pişkin bir eda ile Chico'yu Juana'ya göstererek:

"Ya onu?.." dedi. "Onu öpmeyecek misiniz? O, sizin için kardeşten biraz daha ileri değil mi? Haydi ama!.."

Pardaillan'a gayet tabii ve saf bir tavırla yanaklarını uzatmış olan Juana, bu teklif üzerine afallayıp kulaklarına kadar kızardı. Sessiz ve hareketsiz, gözlerini yere indirip önlüğünün ucuyla oynayarak, şaşkın bir tavırla kalakaldı. Onun gibi kızarmış olan Chico, bu ani şaşkınlığı görür görmez sapsarı kesilmişti. Yumruğunu sıkmış, bacakları vücudunu tutamaz olmuş, yaşlı gözleriyle Juana'ya bakıyordu... Bu hali hiç gözden kaçırmayan Pardaillan, bıyıklarını ısırarak, içinden söylendi:

"Aman Tanrım!.. Ne temiz, ne eşsiz çocuklar!.. Yani ben de burada olmasam, şu işin içinden bir türlü çıkamayacaklar!.."

Bu işte Pardaillan'ın hiç fark etmediği şey, asıl kendisinin eşsiz bir insan olduğuydu. Gerçekten de o kadar derdini unutup iki çocuğun aşkıyla bu kadar ilgilenebilmesi için insanın Pardaillan olması lazımdı. Oysa kendisinin yemeye, dinlenmeye ne kadar ihtiyacı vardı... Fakat şövalye, bu halini umursamak şöyle dursun, unutabiliyordu da...

Bu sırada Juana hâlâ gözleri yere inik, şaşkın bir halde, önlüğünün ucuyla sinirli sinirli oynadığı; Chico da belki küçük hanımından daha beter afallamış, ne yapacağını şaşırmış bir durumda kalakaldığı için Pardaillan alınmış gibi bir tavır takınarak ikisini de payladı:

"Tanrı adına! Nedir bu asık suratınız?.. Ne bekleyip duruyorsunuz? Bu iş bu kadar da mı zor?.."

Ve Chico'yu omuzlarından iterek:

"Haydi git öp, budala!" dedi. "Zaten için gidiyor... Onun da öyle..."

Cüce, arkasından itilmesine rağmen genç kızı öpmeye cesaret edemeyerek bir solukta mırıldandı:

"Juana!.."

Bunun anlamı, "İzin veriyor musun?" demek olacaktı. Genç kız, yaşlarla parıldayan iri gözlerini ona çevirdi ve sonsuz bir sevgiyle:

"Sus!.." diye fısıldadı.

Bunun da anlamı, "Ne bekliyorsun? Baksana, ne kadar arzuluyum!" olmalıydı.

Ama âşıklar, hâlâ yerlerinden bile kıpırdamadıkları için artık Pardaillan'ın da sabrı tükenmişti. Dayanamayıp, "Hayda!" diye söylendi. "Bir ufacık öpücük için yaptıkları şımarıklıklara bak!.."

Ve bıyık altından gülerek, ikisini de birdenbire, birbirinin kucağına atıverdi.

Doğrusu bu, öpüşlerin en temizi ve güzeli oldu. Chico'nun dudakları, genç kızın kızarmış alnına hafifçe değdi ve cüce hemen yine gerilediği için, genç kız birdenbire iki eliyle yüzünü kapatarak sessiz sessiz ağlamaya başladı. Küçük adam perişan bir halde:

"Juana, neyin var?" diye bağırdı.

Bu sefer yine işe karışan Pardaillan, Chico'yu bir kere daha genç kıza doğru itince, cüce, Juana'nın ellerini tutacak kadar cesaretlendi ve önünde diz çökerek sordu:

"Juana, neden ağlıyorsun?"

Bu, Pardaillan'ın umduğu ve istediği hareket değildi. Nitekim artık öfkelenerek söylendi:

"Hay Tanrı'nın budalası! Bu işin içinden imkânı yok çıkamayacak... Büyük olsun, küçük olsun, şu âşık milleti kadar kaz kafalı insanlar görmedim gerçekten!.."

Juana, meşe koltuğuna kadar gitmiş, Chico da onun ayaklarını koyduğu küçük iskemleye diz çökmüştü. Yine ona eskiden olduğu gibi taparcasına bakıyordu. Juana bu bakışları bilirdi. Evvelce onun böyle bakmasından gurur duyardı ama şimdi sevincinden ve utancından kıpkırmızı kesiliyordu.

İkisi de gençti ve güzeldi. Juana ona doğru hafifçe eğilmiş, Chico gözlerini onun yüzüne dikmiş, ikisi de birbirine iyice sokulmuştu; öyle zarif bir tablo meydana getirmişlerdi ki, şövalye bu sahneyi bir an hayranlıkla seyretmekten kendini alamadı.

Sonra Juana birden tekrar cıvıldadı:

"Kalpsiz çocuk! On beş günden beri nerelerdeydin?.."

İçin için gülen Pardaillan, "Hah!.. Demek Juana'nın derdi buymuş!.. Demek yüzünün solukluğu, hasta ve dalgın hali bundan ileri geliyormuş!" diye düşündü.

El Chico, Juana'nın sorusuna, suçlu bir çocuk gibi gözlerini indirerek cevap verdi:

"Suç bende değil... Elimde olmayan bazı sebeplerle..."

Genç kız, cücenin lafını ağzına tıktı:

"Haydi, haydi!.. İstemedim desene! Birlikte iş görecek değil miydik? Onu birlikte kurtaracak veya birlikte ölecek değil miydik?.."

Şiddetli heyecan anlarında olduğu gibi Pardaillan'ın yüzü yine anlaşılmaz bir ifade almıştı. Şövalye içinden söylendi:

"Oooh, ooh! Ne güzel! İşin içinde meğer ne işler varmış! Demek bu iki zavallı çocuk, benim uğrumda ölmeyi bile tasarlamış ha?.. Vay canına! Doğrusu bir yandan kendi postumu kurtarmaya çabalarken, bir yandan da bu iki masumu kurtarmaya çalıştığımın hiç farkında değildim. Kim bilir, belki her şeyi bilen Tanrı, bunun için işimi kolaylaştırmıştır."

Chico bir solukta itiraf etti:

"Senin ölmeni istemiyordum. Böyle bir şeye razı olamazdım! Hayır, gerçekten razı olamazdım."

Juana daha beter öfkelenmiş gibi:

"Demek tek başına ölmek istiyordun ha, hain?.." diye bağırdı. Sonra kendi kendine yüksek sesle söylendi: "Tanrım! Ben onsuz nasıl yaşardım?.."

Ve kıpkırmızı kesilen yüzünü tekrar elleriyle sakladı. Chico, Juana'nın bu son sözünü de yanlış anlamakta gecikmedi. Bir an Juana'ya sevgi dolu gözlerle baktı ve cümleyi içinden şöyle yorumladı:

"Tanrım! Ben Pardaillan'sız nasıl yaşardım?"

Ayağa kalkarken Pardaillan'a öyle hüzünlü gözlerle bakıyor ve bu bakış, düşüncesini öyle açıkça belli ediyordu ki, şövalye artık büsbütün zıvanadan çıkarak bağırdı:

"Kaz kafalı herif!"

Chico, bu sözlerin anlamını kavrayamadı. Dehşet içinde Pardaillan'a baktı ve büyük dostunun kendisine neden bu kadar sinirlenmiş olduğunu bir türlü sezemedi.

YİRMİNCİ BÖLÜM
BİB-ALZAR

Pardaillan artık bu durumun, kendi istediği sonuca varmadan uzayıp gideceğini iyice anlamıştı. Kaybedecek vakti yoktu. Yapacağı bir sürü iş vardı ve bu işleri başarıyla bitirebilmek için, hiç değilse birkaç saat adamakıllı dinlenmek zorundaydı. Şimdilik bu iki saf âşığı birbiriyle anlaştırmak düşüncesinden cayıp işi kısa kesmeye karar verdi ve söylendi:

"Tanrım! Benim tatlı kızım; galiba benim açlık ve susuzluktan öldüğümü ve uykusuzluktan da gebermek üzere bulunduğumu unutuyorsunuz... Haydi çabuk şuraya arkadaşım Chico ile benim için iki kişilik bir sofra kurun bakalım... Hem yemekler hem de iyi cinsten şaraplar bol olmalı ha!.."

Juana birdenbire yerinden fırlayarak haykırdı:

"Aman Tanrım! Ben sizin on beş gündür bir şey yemediğinizi az kalsın unutuyordum!.."

Ve hemen iyi ev hanımlığı ve konukseverlik kaygıları ağır basarak odadan fırladı. Gerçi Chico'dan istediği aşk itirafını koparamamıştı ama cücenin kendisini hâlâ taparcasına sevdiğini ve ömrünün sonuna kadar da seveceğini öğrenerek çok sevinmişti.

Bu durumu adeta babacan bir tebessümle izleyen Pardaillan, genç kızın öfkeli görünmek istemesine rağmen sevinçten titreyen sesiyle haykırdığını duydu:

"Barbara!.. Brigida!.. Çabuk benim odama bir sofra kurun!.. Hem de o büyük ziyafet takımlarıyla!.. Laura kızım, sen de derhal mahzene in, en eski, en iyi şaraplardan çıkar!.. Sen Isabella, sen de en semiz ve yağlı tavuğu seç, kes, tüylerini yol ve hemen babama götür!.."

Sonra Juana'nın mutfakta, kalfaların, yamakların ortasında harıl harıl çalışan babasına seslendiği işitildi:

"Çabuk baba! Ocak başına! Hana Monsenyör Espinosa gelmiş gibi mükemmel bir yemek hazırla!.."

Mutfaktan Manuel Usta'nın sesi duyuldu:

"Tanrı aşkına!.. Kimmiş bu meşhur müşteri de bu kadar telaşlısın, kızım?.. Yoksa hanımıza bir prens mi geldi?.."

Genç kız cevap verdi:

"Daha büyüğü baha, daha büyüğü!.. Mösyö Pardaillan nihayet döndü!.."

Juana'nın sesindeki derin hayranlık ifadesi, en uzun konuşmalardan daha çok şey anlatıyordu. Şövalyeye en az kızı kadar hayranlık besleyen Manuel Usta da derhal ocağını ve tencerelerini bırakarak namlı müşterisine hoş geldin demeye koştu.

Pardaillan, boğa güreşine tesadüfen katılarak, boğayı bir vuruşta yere serişinin, kendisini Sevilla'da son derecede meşhur ettiğinin farkında değildi.

Herkes onun, Kızıl Sakal'ı kurtarmak için hayatını tehlikeye attığını görmüştü. Halbuki Kızıl Sakal'a bir insanın ömrü boyunca unutamayacağı bir ders verdiğini de herkes biliyordu. Hem saray hem de şehir, günlerce bunun dedikodusuyla çalkanmıştı. Kendisini tevkif etmek için koskoca bir ordunun harekete geçirildiği haberi bütün şehre yayılmıştı.

Bunlardan başka, hayatına kastedilen Don César'ı korumak için elinden geleni yaptığı da kulaktan kulağa duyulmuştu. Oysa Don César, bütün Sevilla'nın hatta Endülüs'ün göz bebeğiydi... Bu olaylar halk ve asilzadeler arasında Pardaillan'a karşı derin bir hayranlığın uyanmasıyla sonuçlanmıştı.

Bir yandan ihtiyar Barbara, her zaman olduğu gibi homur homur homurdanarak, hizmetçi Brigida'nın da yardımıyla Juana'nın emrettiği üzere büyük ziyafet takımlarıyla sofrayı kurarken, öte yandan da şövalye, Manuel Usta'nın övgülerini dinledi... Sonra hancıbaşı, tekrar ocağının başına koşarken:

"Durun, Şövalye Pardaillan, ben de size bir mükemmel akşam yemeği hazırlayayım da; bakın bakalım, yemeklerim Fransa'nın o meşhur yemeklerinden daha iyi mi, değil mi'?" diye söylendi.

Nihayet sofra kuruldu, muntazam sıralanmış çerezlerin yanma,

ilk yemekler dizildi. Juana da güzelliği, çevikliği ve içten gelen hizmet arzusuyla, Pardaillan'ın istediğinden daha güzel bir han sahibesi olabileceğini göstermeye koyuldu.

Belki yemekler, Manuel Usta'nın iddia ettiği kadar nefis değildi ama şaraplar herhalde pek lezzetli ve yıllanmış cinsindendi. Hamur işlerine, meyvelere diyecek yoktu. Serüven dolu hayatında birçok kere süslü sofralarda, insana lezzetten parmaklarını yedirten yemekler yemiş olan Pardaillan, kendisine cıvıl cıvıl hizmet eden tatlı mı tatlı Juana'ya baktıkça bu akşam sofrasının da ömrünün en sayılı sofralarından biri olduğunu, içinden itiraf etmekte gecikmedi. Şüphesiz bu itirafta, epeydir ağız tadıyla bir yemek yiyemeyişinin de etkisi olmamış değildi.

Şövalye bir yandan her zamanki iştahıyla yer ve içerken, öte yandan da küçük dostu Chico ile ilgilenmeyi, ona sorular sormayı ihmal etmedi. Bu kısa, fakat sıkı soruşturmadan aldığı cevaplara göre Chico, kralın ve engizisyon başyargıcının imza ve mühürlerini taşıyan bir boş yetki belgesi bulunmuştu. O, bu belgeyi Pardaillan'ın kaybettiğini sanıyordu. Önce bu belgeyi kendisi doldurup manastıra gitmeyi ve bu belgedeki emre dayanarak Pardaillan'ı serbest bıraktırmayı düşünmüştü.

Ama ne yazık ki, kendisi böyle bir emri şüphe uyandırmadan kullanamazdı. Çünkü bu emri taşıyacak kılığı ve görünüşü yoktu. Bu sonuca varınca, aklına Don César gelmişti, ama onun yanına yaklaşmaya da imkân bulamamıştı. Onun hakkında öğrenebildiği tek şey, kendisini ilk önce kapattıkları evden çıkararak, Servili Köşk'e götürdükleriydi. Bunun üzerine, hemen Don César'ı kaçırtmayı ve sonra onunla birlikte Pardaillan'ı kurtarmaya çalışmayı tasarlamıştı. Don César'ın Servili Köşk'e götürülmüş olması işini bir hayli kolaylaştırıyordu. Zira söylediği gibi o, Servili Köşk'ün girdisini çıktısını, o evde oturanlardan daha iyi bilirdi... Yazık ki köşkün bütün mahzenlerini boşu boşuna arayıp taramış, Don César'ı hiçbir yerde bulamamıştı. O halde mahpusu üst katlarda saklıyor olacaklardı. Gizlice üst katlara çıkabilirdi ama orada muhafızların ve uşakların ortasında herkesi gafil avlayıp Don César'ı kaçırmaya imkân bulamazdı. Bu işi yapabilmek için güçlü kuvvetli biri olmak lazımdı; halbuki o, ufak tefek, zayıf ve nahifti. Böyle olmasına rağmen bir kere şansını denemekten geri kalmamıştı ve az kalsın yakalanıyordu da... Yakayı zor

bela kurtarınca, Cervantes'i bulup ondan yardım isteme yi akıl etmiş, fakat yazarın Cadiz'e resmî bir görevle gönderildiğini öğrenince bu ümidi de suya düşmüştü.

Şövalyenin mahpus olduğu günden beri talih cüceye yalnız bir defa güler yüz göstermişti. San-Pablo Manastırı papazlarından biri, kendisinin böyle neden kapıda beklediğini sormuş, o da bir hikâye uyduruvermişti. Bunun üzerine papaz kendisini manastıra sokmuş, bahçede gezdirmişti. Chico, büyük dostunu pencerede görme mutluluğuna ermiş, fakat sürekli olarak göz hapsinde tutulduğunu hissettiği için şövalyeye ancak cesaret verici bir işaret yapabilmişti. Ne yazık ki bir daha da aynı papaza rastlayıp manastıra girme imkânını bulamamıştı.

Pardaillan, hikâyenin burasını dinlerken gülümserdi. Kendisi cücenin, manastırın bahçesine nasıl girebildiğini biliyordu. O papaz, bir kere pilav yemişti ama Pardaillan'ı aldatabilmek için yemiş ve amacına da ulaşmıştı...

Chico, bazen Centurion'un, bazen de onun sağ kolu Barrigon'un peşine düşerek Giralda'nın da nerede olduğunu öğrenmeyi başarmıştı.

Genç kız, Bib-Alzar Şatosu'nda saklıydı. İşin asıl kötü olan yanı da şurasıydı ki boğa tarafından ağır surette yaralanan Kızıl Sakal, son günlerde tamamen iyileşip ayağa kalkmıştı ve hiç şüphesiz bugünlerde gidip kızcağızı oradan kendi konağına götürecekti.

Zira Kızıl Sakal, kral yanında itibarı ne kadar büyük olursa olsun, tasarladığı çirkin suikastı, krala ait bir yerde yapamazdı. Böyle bir şeyi yapmaya kalkarsa saray terbiyesine aykırı davranmış olmakla kalmaz, belki de majesteye hakaret etmiş sayılır ve suçunu ağır bir ceza ile öderdi.

Onun için pek yakında, hatta belki de yarın, gidip Giralda'yı şatodan alması ve rahat rahat, müthiş cinayetini işleyebileceği bir yere götürmeye kalkışması mümkündü.

İşte Chico'nun, kendisini büyük bir dikkatle dinleyen Pardaillan'a anlattıkları aşağı yukarı bunlardı.

Bu küçük adamı dinleyen sadece şövalye değildi.

Juana da Chico'nun bir tek kelimesini kaçırmıyor ve ona Parda-

illan'ın da fark ettiği bir hayranlık içinde bakıyordu. Fakat anlattıklarıyla kendisinde mükemmel bir görüş ve eşsiz kabiliyeti bulunduğunu ispat etmiş olan cüce, genç kızın bu halini göremedi...

Pardaillan'ın farkına vardığı başka bir şey de cücenin şimdi genç kıza karşı ilgisiz bir tavır takındığı, buna karşılık Juana'nın ise gözlerinin Chico'dan başka bir şey görmediği, kulaklarının, onun söylediklerinden başka bir şey işitmediğiydi.

Chico hikâyesini bitirdiği vakit Pardaillan dedi ki:

"Biliyor musun?.. Sen hem cesur hem de zeki bir delikanlıymışsın!.. Ben nice usta geçinenler biliyorum ki, sana çıraklık bile edemezler!"

Pardaillan'dan gelen bu takdire paha biçilemezdi. Hem Chico, hem de Juana bu sözlere bayıldılar. Yalnız genç kız, şövalyenin dediklerini haklı bulur ve tasdik eder görünürken, cüce de tersine, "Benimle alay etmeyin!" demek isteyen bir tavır takındı.

Küçük adamın elinden bir iş gelmeyeceği hakkındaki sabit fikrini söküp atmaya imkân yoktu. Şövalye bu hali görünce ısrar etti:

"Ben ne diyorsam, sen ona bak! Artık bu işi ben de bilemezsem, kim bilecek yani? Eğer sen biraz da güçlü kuvvetli biri olsaydın, bu işleri pekâlâ başaracaktın!.. Ama dur bakayım. Aklıma bir şey geldi. Senin pehlivan gibi kuvvetli olmana da lüzum yok. Ben bu işi halledeceğim. Neden şimdiye kadar aklıma gelmedi bilmem ki?.. Sana kılıç kullanmasını öğreteceğim azizim..."

Cüce, belki de için için istediği, fakat herhalde hiç beklemediği bu teklif karşısında, gözleri sevinçten parlayarak yerinden sıçradı ve küçücük ellerini kavuşturarak bağırdı:

"Ne?.. Sahi mi söylüyorsunuz? Şaka etmiyorsunuz değil mi..."

Pardaillan gayet ciddi:

"Demek hoşuna giderdi, ha?" diye sordu.

"Hem de nasıl!.."

"Öyleyse oldu bu iş!.. Hiç merak etme... Ben sözümde dururum... Kılıç kullanmasını öğreneceksin. Hem de sana ilk dersi şimdi vereceğim!.."

Cüce sevincinden zıplamaya, onun kadar sevinen Juana da elleri-

ni çırpmaya koyuldu. Yalnız, Pardaillan'ın gayet kayıtsız bir tavırla:

"Zaten bu akşam ve yarın girişeceğimiz işlerde şunu öğreteceğim, bu kadarcık şeyin bile belki bize faydası dokunur."

Dediğini duyunca genç kızın keyfi kaçıverdi. Fakat şövalye, Juana'nın sarardığını ve kendisine gocunmuş bir eda ile baktığını fark eder göründü ve ilave etti:

"Juana, kızım! Haydi birini gönder de benim odadan iki kılıç getirsin... Sakın kılıçların sivri uçlarına takılacak egzersiz düğmelerini de unutmasın... Duvarda asılı elbisenin cebinde."

Juana üzgün, boynu bükük, istenen kılıçları getirmeye giderken, şövalye sevincinden deliler gibi odanın içinde sıçrayıp duran cüceye gülümseyerek sordu:

"Sakın korkmayasın?.."

Chico şaştı:

"Korkmak mı? Neden korkacakmışım?.."

"Nedeni var mı? Girişeceğimiz işte galip gelmek olduğu kadar yenilmek de var..."

Chico gülerek:

"O halde yenilmeye değil, yenmeye çalışırız!" dedi. "Hem zaten siz de orada olacaksınız."

"Seni nereye götüreceğimi de merak etmiyor musun?.."

Chico pişkin bir tavırla omuz silkti:

"Laf! Tahmin etmesi o kadar güç değil ki... Zannımca bu akşam Servili Köşk'e, yarın da Bib-Alzar Şatosu'na gideceğiz. Şatoyu bensiz de bulabilirsiniz. Kime sorarsanız gösterir. Fakat Servili Köşk'ün gizli mahzenlerini benden başka kimse bilmez. Oraya muhakkak beni de götürmeniz lazım."

Pardaillan gülümseyerek başıyla tasdik etti. Bir yandan göz ucuyla cüceyi süzüyor, bir yandan da içinden söyleniyordu:

"Zeki, hünerli, cesur, namuslu, sadık bir delikanlı... Birazcık da kuvvetli olsa, mükemmel olurdu. Eğer ben de şu ufacık yaratığı yaman bir şövalye yapmazsam, bana da Pardaillan demesinler!"

Bu sırada Juana, kılıçlarla düğmeleri getirmişti. Pardaillan, egzersizlerde kılıçların sivri uçlarına sımsıkı takılarak bu uçları zararsız

bir hale getiren düğmeleri güzelce yerleştirdi. Sonra yemek masasını bir köşeye itti ve ders hemen oracıkta, ufak odada, Juana'nın ürkek bakışları altında başlayıverdi.

Pardaillan'ın kılıçları, uzun ve ağır şeylerdi.

Chico önce kendine verilen kılıcı zorlukla kullanabildi. Fakat çevik bir delikanlıydı ve hele talihin karşısına çıkardığı bu eşsiz hocayı memnun ederek başarıya ulaşmak, onda bir ideal haline gelmişti.

Nitekim bileği yavaş yavaş bu işe alıştı ve bu egzersiz, kendisinden aşağı yukarı bir adım kadar uzun olan kılıcın ağırlığı gücünü tüketinceye kadar devam etti.

Pardaillan, vaktin bir hayli ilerlemiş olduğunu, işe başlama saatinin geldiğini görünce dersi kesti, ciddi bir tavırla sonuçtan çok memnun kaldığını belirtti ve Chico'nun ileride iyi bir kılıç ustası, hatta bir silahşor olacağını söyledi. Bu sözler, cüceyi son derece memnun ettikten başka, dersi seyretmiş olan Juana'yı da sevincinden çılgına çevirdi.

Artık vakit gelmiş olduğu için, şövalye kılıcını kuşandı. Silahları arasından oldukça uzun, hafif ve dayanıklı bir hançer seçerek eliyle cücenin beline bağladı. Chico bu hançeri görünce pek kurumlandı. Çünkü böyle uzun bir hançer, onun için kılıç demekti ve nitekim hançerin ucu, delikanlının topuklarını dövüyordu. Juana endişe ile bu hazırlıkları seyrediyor, şövalye de göz ucuyla onun bu haline bakıyordu.

Juana ikisinin de handan çıkmaya hazırlandığını görünce, yavaş yavaş ilerleyerek sordu:

"Mösyö Pardaillan, hani siz yorgunluktan ölüyordunuz ya? Ben size öyle bir yumuşak bir yatak hazırlattım ki, değil on beş günlük, on beş yıllık yorgunluğu bile giderir..."

Pardaillan inler gibi cevap verdi:

"Lanet olsun!.. Şu şansıma bakın... İki gözüm kızım, bir daha gelişimde yatıp bütün uykusuzluğumun ve yorgunluğumun acısını çıkarmaya çalışacağım. Şimdilik elimden gelecek bir şey yok..."

Juana hafif bir sesle:

"Ya geri dönmezseniz?.." dedi.

Pardaillan şaştı:

"Geri dönmezsem mi? O nasıl söz?.."

"Ne bileyim?.. Kendiniz söylüyorsunuz. Girişeceğiniz iş tehlikeliymiş... Olur ki, yaralanırsınız!.."

Juana böyle derken Chico'ya, yavrusunun üstüne titreyen bir anne şefkatiyle bakıyordu. Pardaillan kesip attı:

"Böyle bir şeyin imkânı yok!.."

İçinde tekrar bir ümit doğan Juana:

"Neden imkânı yok?" dedi.

"Çünkü yarın sabah yine böyle tehlikeli bir iş beni bekliyor... O işi temize havale etmek, benden başka kimsenin harcı olmadığı için, bu akşamki işten sağ salim geri dönmem lazım... Görüyorsunuz ya minik Juana... Beni merak etmenize sebep yok, kızım. Ama bana göstermiş olduğunuz bu kardeşçe ilgiden ötürü size o kadar minnettarım ki!"

Pardaillan, bıyık altından gülerek ve Juana'yı bu garip cevapla ezilmiş, eskisinden daha endişeli bırakarak Chico ile birlikte çıkıp gitti. Juana, şövalyeye ne kadar inanmış olursa olsun, yine de merak içinde kalmaya mahkûmdu. Çünkü şövalye sonunda sapasağlam geri döneceğini söylemiş, ama yalnız kendisinden bahsetmişti ve Juana'nın asıl ilgilendiği, merak ettiği kimse hakkında bir tek laf etmemişti.

Chico'nun yol gösterdiği Pardaillan, Servili Köşk'ün esrarengiz mahzenlerine girdi. Acaba buraya, Don César'ı kaçırmak için mi gelmişti? Yoksa sadece bir keşif gezintisi yapmak istemiş de asıl harekâtı sonraya mı saklamıştı? Orasını bilemiyoruz.

Ancak şövalye, köşke girdiklerinden iki saat kadar sonra cüce ile birlikte çıktı. Girişlerinde olduğu gibi, çıkışlarında da kimse onları fark etmedi ve herhangi bir engelle de karşılaşmadılar.

Pardaillan, buraya gelirken tasarladığı işten istediği başarıyı sağlayamamış mıydı?.. İşte burasını da bilemeyeceğiz.

Bütün söyleyebileceğimiz, yüzünün ifadesinden hiçbir şey anlaşılamadığı, gayet emin adımlarla yürüdüğü ve yanı başında yol alan Chico'yu koşturacak kadar hızlı yol aldığı, bir yandan da IX. Charles zamanında moda olmuş av şarkılarından birini ıslıkla çaldığıydı.

*

Hana ulaştıkları zaman saat on biri geçiyordu. Kapıyı çalmak zahmetine bile katlanmadılar, çünkü küçük Juana kendilerini kapının eşiğinde bekliyordu.

Genç kız, onların yokluğu sırasında bütün vaktini korkular içinde, onları bekleyerek geçirmişti. Nihayet ayak seslerini duymuş, kapıyı açmaya koşmuştu. İlk bakışta ikisinin de gittikleri gibi geldiklerini gördü.

Derin bir nefes aldı ve güzel gözleri, tekrar eski neşeli pırıltısına kavuştu... Sonra ikisine en nefis yiyeceklerle süslü bir masa göstererek bir gece yemeği yedirmek istedi. Fakat Pardaillan, dinlenmekten başka bir şeye ihtiyacı olmadığını söylerken, Chico'ya da bir işaret çaktı, bunun üzerine cüce de uyumaktan başka bir arzusu olmadığını belirtti ve gitmek için izin istedi...

Chico, handan çıkıp gidince, Pardaillan da odasına çıktı. Kendisi için hazırlanmış olan lavanta çiçeği kokulu, yumuşacık yatağa girdi ve sabahın saat altısına kadar mışıl mışıl uyudu.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM
KIZIL SAKAL

Pardaillan sabahleyin yataktan kalkınca, çabucak giyindi. Dinlenmiş ve dinç bir halde handan çıkarak bir silahçı dükkânına gitti. Oyuncağa benzeyen ufak ve zarif, fakat gayet esnek ve sağlam, dövme çelikten mükemmel bir kılıç aldı. Bunu Chico'ya hediye etmek istiyordu. Kılıcı alır almaz derhal hana döndü. Zaten dışarıda yarım saatten fazla kalmamıştı. Bu arada cüce de henüz gelmemiş olduğu için iki kişilik bir kahvaltı sofrası hazırlattı. Nihayet cüce geldi. Pardaillan'ın soran gözlerle kendisine baktığını görünce:

"Kızıl Sakal saraydan çıktı," dedi. "On iki kişiydiler... Aralarında Centurion'la Barrigon da vardı... Oraya gidiyorlar. Daha emin olmak için birazcık peşlerinden de gittim..."

Pardaillan neşeyle haykırdı: "Öyleyse işler yolunda gidiyor!.. Çok yaman delikanlısın!.. Seninle iş görmek insana keyif veriyor!.."

Cüce sevincinden kıpkırmızı kesildi. Pardaillan:

"Çok yorulmadın ya?.. Benimle birlikte oraya kadar gelebilirsin, değil mi?" diye ilgiyle sordu.

"Yorulmadım. Deliksiz bir uyku uyudum!"

"Öyle mi? Ya sen uykudayken o saraydan çıkıp gitseydi?.."

"Gidemezdi... Bir gözümü kapatıp uyuyordum, ama öteki açıktı ve gözetliyordu."

Pardaillan gülmeye başladı. Küçük adamın tavırları kadar cevapları da hoştu. Bu sırada saat yedi buçuğu geçmişti. Pardaillan, daha önünde vakti olduğunu düşünerek, bu arada küçük dostuna bir kılıç dersi daha vermek istedi. Cüce bu teklifi büyük bir sevinçle ve eline geçen fırsattan muhakkak yararlanıp bir şeyler öğrenme isteğiyle kabul etti. Özellikle Pardaillan'ın kendisine hediye olarak aldığı kılıcı görünce sevinci sonsuz oldu. Şövalye, cücenin heye-

canını yatıştırmak için kısa kesti:

"Elbette ki herkesin kullandığı silahları kullanamazsın. Bu bakımdan karşındaki düşmana daha küçük bir kuvvetle karşı koymak zorundasın... İşte bu dengesizliği önlemen ve gücünü arttırman için çeviklik ve ustalığından yararlanman lazım... Bunun için de daha şimdiden, senin de küçük kılıcını kullanmaya alışman ve seninkinden iki misli büyük olan benim kılıcıma karşı koyabilmen gerekiyor."

Ders, Pardaillan'ın arzu ettiği gibi bir saat sürdü ve bu bir saat içinde öğrenci her zamankinden daha fazla heves, daha büyük bir kavrama yeteneği göstererek, hocasının işini kolaylaştırdı. Bir gün önce olduğu gibi şövalye, yine memnun kaldığını ve öğrencisinin oldukça usta bir dövüşçü olacağını söyleyerek dersi bitirdi.

Dersten sonra, kendilerini bekleyen kahvaltı sofrasına çöktüler. Sonra da son derece ümitsiz ve üzüntülü görünen Juana'ya pek aldırmadan handan çıktılar ve acele adımlarla

Bib-Alzar Şatosu'na yöneldiler.

*

Son derece üzgün görünen Juana kara kara düşüncelerle içi titreyerek, kapının eşiğinde durup onlar kayboluncaya kadar arkalarından baktı. Sonra odasına giderek gizli gizli ağlamaya koyuldu. Fakat Juana aklına koyduğunu yapan bir kızdı. Kendi yaşındakiler henüz bebekleriyle oynarlarken o, büyük bir han yönetmeye alışmış ve olgunlaşmıştı. Gerektiğinde kesin kararlar verebilir ve bu kararları hemen uygulamaktan çekinmezdi. Bir zaman ağladıktan sonra düşündü ve kararını verdi. Hemen seyisi José'yi bularak kendisine bazı emirler verdi. Bir çeyrek saat sonra José güçlü kuvvetli bir atın çektiği bir arabayı avluya çıkarıyordu... Arabanın içinde, bir ot yığını üstüne, pelerinlerine iyice bürünerek kukuletalarını başlarına çekmiş Juana ile dadısı Barbara uzanmışlardı. José, arabayı hızla Bib-Alzar Şatosu'na doğru sürdü...

Şövalye Pardaillan da aynı yöne gitmişti.

*

Bib-Alzar Şatosu İspanya'yı fetheden Emeviler çağından kalma, gerçek bir akbaba yuvasıydı. O çağdaki savunma şartlarına uyularak,

bir tepe üstünde kurulmuş kuleleriyle ufukları süzen korkunç bir yapıydı. Arap hâkimiyeti kalktıktan sonra bu şato da kralın zaman zaman oturduğu malikâne haline gelmişti. Bütün kral malikânelerinde olduğu gibi, burada da bir muhafız kıtasıyla uşaklar ve hizmetçiler vardı. Buradaki garnizon hayatı savaş zamanının sürprizleriyle dolu olmayan ve askerlere hiçbir heyecan duyurmayan, sessiz ve sıkıntılı bir yaşayıştı. Özellikle bu sıralarda kral, Sevilla'da bulunduğu için majestenin veya başyargıcın izni olmadan şatodan çıkmak kesinlikle yasak edilmiş ve aksini yapanların idam olunacakları bildirilmişti. Fakat bu yasak, yalnız subaylarla muhafızlara konmuştu ve uşaklarla hizmetçiler için söz konusu değildi.

Yol, üstünde şato bulunan tepenin eteğinden geçiyordu. Bu yoldan, bir arabanın rahat rahat geçebileceği bir patika ayrılarak, tepede kıvrıla kıvrıla şato kapısının önündeki hendeğin köprüsüne ulaşıyordu. Bu patika asıl yoldan daha bakımlıydı. Ana yoldan şatoya giden, gözle görünür tek yol buydu. Şüphesiz, şatodan kırlara ulaşan, başka yer altı yolları da olmalıydı. Fakat şato komutanı dışında kimsenin bunları bilmediği söyleniyordu.

İşte Chico'nun Pardaillan'a verdiği bilgiler bunlardı. Tepenin eteğine vardıkları zaman, saat onu biraz geçmişti. Demek oluyordu ki şövalye, Espinosa'nın söylediği zamandan bir saat kadar önce orada olmuştu, fakat vaktinden biraz önce gelerek, etrafı bir kolaçan etmeyi ve her ihtimale karşı tedbir almayı düşünmüştü. Bildik bir gözle ortalığı gözden geçirip, durumu kavradı ve öyle bir yer seçti ki, şatodan çıkan herkesin kendi önünden geçmesi lazımdı.

Bu bakımdan, Giralda'yı, kendisi görmeden götürmelerine imkân yoktu. Kızıl Sakal'ın, Giralda'ya, krala ait şatoda bulunduğu müddetçe el sürmeyeceğinden emindi. Kızıl Sakal, Don César'ın nişanlısını ancak buradan çıktıktan sonra ele geçirmeye kalkacaktı. Genç kız şatodan çıktığı zaman da muhakkak Pardaillan tarafından görüleceğine göre, şövalyenin beklemekten başka yapacağı bir işi olamazdı. Zaten, Kızıl Sakal şatodan çıkmayacak olursa, Pardaillan her ne pahasına olursa olsun şatoya girmeye, genç kızı kurtarmaya kararlıydı. Ama o şatoya girdikten sonra neler olurdu?.. Orasını pek umursamıyordu...

İlk iş olarak Chico'yu, şato kapısından epeyce uzak bir yere, bir kayanın arkasına gizledi. Cücenin saklandığı yerde bir insan bulun-

masına hiç lüzum yoktu, ama şövalye, Chico'nun kavgaya karışmaya kalkışacağından ve kendini tehlikeye atmaktan çekinmeyeceğinden korkuyordu. Onun için küçük adamı oraya yerleştirirken kendisine, çağırmadıkça meydana çıkmamasını sıkı sıkı tembih etmeyi de unutmadı.

Bu işler bitince, sakin sakin şato kapısının önündeki inip kalkan köprünün birkaç metre berisinde bitmiş yüksek ve gür otlar arasında kendisine bir yer seçerek saklandı ve beklemeye başladı.

Bu bekleyiş o kadar uzun sürdü ki, şövalye kendi kendine, bir aksilik çıkıp da Kızıl Sakal'ın şatodan ayrılmasına engel olup olmadığını ve kendisinin şatoya girmek zorunda kalıp kalmayacağını sormaya başladı. Neyse ki bu sırada birdenbire, şato kapısından birtakım zincir sesleri geldi ve köprü yavaş yavaş hendeğin üstüne inerek yolu açtı. Bu durumu görünce, şövalye memnun memnun gülümsedi ve sindiği yerden kalkmadan, kılıcını çekerek her ihtimale karşı hazırlandı... Halbuki ortada o kadar memnun olunacak bir durum da yoktu. Hatta onun yerinde başka kim olsaydı, sevinmek şöyle dursun, tam tersine endişelenir ve yüksek otlar arasında saklanmayı tercih ederdi...

Çünkü şatodan, bayılmış bir halde bulunan Giralda kollarında olduğu halde Kızıl Sakal çıkmıştı. Fakat yalnız değildi. Etrafında bir hayli insan vardı ve bunlar, suratları en kabadayı dövüşçüyü bile ürkütecek haydutlardı. Bu ipten kazıktan kurtulmuş serseri takımının başında ve hemen Kızıl Sakal'ın ardında, Centurion'la yardımcısı Barrigon geliyorlardı. Pardaillan, uzun kılıçlar kuşanmış ve kemerlerine de birer hançer takmış serseri takımına hiç önem vermedi. Sadece Kızıl Sakal'a ve onun kucağında taşıdığı Giralda'ya şöyle bir baktıktan sonra, kafilenin şatodan çıkarak yola girmesini bekledi.

İnen köprü, tekrar kalkıp da bütün çetenin şatodan çıkmış olduğunu belirtince, gizlenmiş olduğu yerden yavaşça çıkan şövalye, gidip yolun ortalık yerinde mıhlanmış gibi durdu. Ve soğuk, kararlı, müthiş sert bir sesle, askerlerine emir veren bir komutan gibi bağırdı:

"Durun! Buradan geçmek yasak!.."

Bir tek adamın, böyle bir sürü haydudun yoluna çıkarak bağırması o kadar beklenmedik ve inanılmaz bir şeydi ki Kızıl Sakal, bu acayip ve küstah adamın ardında en azından kendi adamları kadar

bir kalabalık bulunacağını düşünerek durakladı ve adamlarını da durmak zorunda bıraktı.

Ancak o zaman Pardaillan'ı tanıdı ve yolun ortasında tek başına, yapayalnız olduğunu fark etti ve korkunç bir kahkaha attı. Vay canına!.. Bu işe diyecek yoktu işte... Bugün, talihin kendisine güler yüz gösterdiği bir gündü. Düşmanının inanılmaz dereceye varan kendini beğenmişliği ve sersemliği yüzünden, zaferi umduğundan da parlak olacaktı. Kızıl Sakal içinden, "Yaa! Sen tek başına buralara kadar gelirsin, benim karşıma çıkarsın, öyle mi? Ben de seni bir yakalayayım, sımsıkı bağlayayım, sevdiğin kızı gözünün önünde rezil edeyim ve nihayet seni de bir hançer darbesiyle öbür dünyaya yolcu edeyim de gör, mendebur Fransız!.." diye söylendi.

Kızıl Sakal'ın kafasında derhal beliriveren plan da bu oldu ve insan azmanı, ardında on beş haydudun varlığını düşünerek bu işte muvaffak olacağından bir saniye bile şüphe etmedi.

Kim bilir?.. Eğer ardındaki kalabalığın şu anda neler düşündüğünü bilmiş olsaydı, belki de bu kadar kendine güvenemezdi. Zira kendisine sadık olmaları için bir sürü sebep bulunan Centurion'la Barrigon bir yana, öteki on üç serseri hiç de aynı düşüncede değildi. Çünkü hepsi de vaktiyle Pardaillan'la karşılaşmıştı. On üçü de, vaktiyle yer altı toplantı salonunda Pardaillan'ın müthiş bir baş belası olduğunu gözleriyle görmüş ve kendisinden fena halde yılmıştı. Perişan bir duruma düştükleri o dövüşten beri şövalyeye saygıları, daha doğrusu şövalyeden korkuları artmıştı. Bu korkuya, şövalyenin inanılmaz serüvenleri üstüne dinledikleri hikâyeler de eklenince, haydutların, şimdi yolun üstünde duran adam karşısında duydukları dehşet daha iyi anlaşılırdı.

Ne yazık ki Kızıl Sakal, Pardaillan'ı yakalamak isterken kendisini ele verecek olan bu düşünceleri sezemedi. Zaferinden emin, fareyle oynayan kedi gibi biraz keyiflenmek isteyerek şöyle bir durdu ve sesine, becerebildiği kadar aşağılayıcı, alay edici bir eda verip söylendi:

"Buu haydut da kimmiş?.. Adam soymak istiyorsa, yanlış kapı çaldığını bilsin! Yoksa gırtlağına bir ip geçiriveririm!.."

Pardaillan sakin sesiyle şöyle cevap verdi:

"Yok canım!.. Benim küçük Kızıl Sakal'ım!.. Yanılıyorsun... Senin keseni almak isteseydim, o pis canından daha kıymetli olan bo-

ğanın canına seni kurtarmak için kıydığım gün alırdım."

Kızıl Sakal, Pardaillan'la alay etmek istemişti, ama ne bu konuda, ne de başka alanlarda Pardaillan'la boy ölçüşemeyeceğini anlamak için kralın odasının önünde başına gelenleri hatırlaması yeterdi. Ne çare ki hatırlamadı. Daha ilk adımda soğukkanlılığını kaybetti... Hele şövalyenin canını kurtarmış olduğunu hatırlatması üzerine hiddet ve utancından ifrit kesildi. Dişlerini gıcırdatarak söylendi:

"Sefil kerata! Zaten bu yüzden sana olan kinim daha beter arttı. Bu benim aklıma bile gelmemişti..."

Pardaillan atıldı:

"Elbette aklına gelmezdi. Senin gibi bir hayvan, insanlıktan anlar mı?.."

Ve Kızıl Sakal'ı çileden çıkaran bir eda ile devam etti:

"Aldığın dersi pek çabuk unutmuşa benziyorsun!.. Hatırlıyor musun, o gün sopanın üstünden ne güzel atlamıştın, iki gözüm?.."

Pardaillan'ın "iki gözüm" derken takındığı, alay ve hakaret tavrı sözle anlatılamazdı. Kızıl Sakal hiddetinden kuduruyordu. Kendisine hâkim olamadı. Aklını kaybetmişçesine haykırdı:

"Peki, şimdi ne istiyorsun?"

Şövalye:

"Ben mi?" dedi. "Sadece seni şu genç kızın yükünden kurtarmak istiyorum, o kadar. Baksana kollarına ne ağır yük olmuş?.. Onu neredeyse düşüreceksin iki gözüm!.."

Kızıl Sakal haykırdı:

"Yol açın! Yol verin! Şunu geberteyim!.."

Pardaillan kılıcının ucunu gösterdi:

"Geçmek yasak, evladım!.."

Bu anda şövalyenin bir tek korkusu vardı: Ya dev herif, Giralda'yı kollarından bırakmak istemez de kendisiyle bu şekilde dövüşmeye kalkışırsa!.. O zaman genç kızı yaralamak endişesiyle şövalyenin serbestçe kılıç kullanmasına imkân kalmayacaktı... İyi ki koca oğlanın aklı, kuvvetiyle boy ölçüşecek seviyede değildi. Pardaillan'ın sözleriyle tamamen çığırından çıkarak, genç kızı fırlatırcasına yere attı ve kafasını koç gibi eğip, kılıcını çekerek şövalyeye saldırdı.

Onunla aynı anda Centurion, Barrigon ve ötekiler de hücuma geçtiler. Pardaillan'ın karşısında, birdenbire, kendisini dört taraftan vurup öldürmek isteyen çelikten bir çember meydana geldi. Fakat şövalye bu kalabalığın hepsiyle uğraşmaya tenezzül etmedi... Bütün dikkatini Kızıl Sakal'a verirken, pek haklı olarak şöyle düşünüyordu: "Bir kere elebaşları yere serildi mi, ötekiler çil yavrusu gibi dağılır!" Ve yıldırım hızıyla, birdenbire Kızıl Sakal'a saldırdı... Bu öyle müthiş ve apansız bir saldırı oldu ki Kızıl Sakal neye uğradığını şaşırarak gafil avlandı. Şövalyenin kılıcı, vücudunu bir yandan bir yana deldi geçti. Bir kan seli boşandı. Kızıl Sakal çuval gibi yere yığıldı...

Bir süre debelendi, kudurmuş bir boğa gibi uludu, sonra kımıldamaz oldu: Ölmüştü!..

O zaman Pardaillan, Centurion'a döndü. Madrabaz herifin de Kızıl Sakal gibi, kendisine kin beslediğini, düşman kesildiğini sezmiş ve hesabını görmeye karar vermişti... Bu hesap görme işi de uzun sürmedi. Şövalye ani bir saldırışla kılıcını, Centurion'un omuzuna geçirdi. Sonra birdenbire dönerek Barrigon'a yandan hücum etti ve kılıcının keskin yüzüyle herifin yanağını uçuruverdi...

İki adam, korkunç haykırışlarla yerlere seriliverdiler. Artık Pardaillan'ın karşısında on üç yılgın serseriden başka kimse kalmamıştı. Bunlar, şövalyeye kin beslemek şöyle dursun, ondan delicesine çekiniyorlardı ve sadece yerlere serilen üç elebaşından aldıkları parayı hak eder görünmek için dövüşmeye yeltenmişlerdi. Bir kere daha şövalye ile karşılaşıp berbat bir dayak yemeyi göze alacak durumda değildiler. O olaydan beri Pardaillan'ı şeytanın ta kendisi sanmaktaydılar. Pardaillan:

"Sıra kimde?.." diye bağırdı. "Haydi bakalım, kim Giboulée ile tanışmak ister?"

Aynı anda iki feryat, içlerinden ikisinin Gibolée ile tanışmak istediğini doğruladı, ürkek haydut sürüsü olduğu yerde kaldı. Zaten on üçü de laf olsun diye direnme kararındaydılar. İçlerinden iki kişinin danalar gibi böğürdüğünü görünce, yarım olan cesaretleri büsbütün yok oluvermekte gecikmedi. Bunlar da yetişmiyormuş gibi, kaba yerlerinde, baldırlarında, birtakım iğnelenmeler hissetmesinler mi?..

Bacakları arasında bir acayip mahluk geziniyor, ne şeytana, ne de insana benziyor ve bu garip canlı nerede dolaşır veya nereye değerse

orada insanı bağırtan bir acı bırakıyordu. Ama onun bu işi yaparken attığı çığlıklar da, canları yananların feryatlarından aşağı kalmıyordu. Öyle bir an geldi ki bu insana da, şeytana da benzemeyen mahlukun can yakıcı hücumuna uğrayanlar, can havliyle dehşete düşüp soluğu bu netameli yerden uzakta, mümkün olduğu kadar açıkta alabilmekten başka bir şey düşünemez oldular ve meydan kısa zamanda boşalıverdi!

Az sonra da, Barba Roja'nın leşiyle Giralda'nın yanı başında kendinden geçmiş bir halde yatmakta olan Centurion'la Barrigon'un vücutlarından başka insana benzer bir şey kalmadı.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM
CHICO'NUN İTİRAFI

O zaman Pardaillan, hâlâ ortaklıkta fırıl fırıl dönerek bir yün şişine benzeyen kılıcıyla, dört bir tarafa saldırıp tiz feryatlarıyla on üç haydudun ödlerini patlatmış ve nihayet tabana kuvvet kaçırmış olan acayip mahluka dönüp bir kahkaha atarak haykırdı:

"Bravo Chico!.."

Ama hemen arkasından da sert bir tavırla söylendi:

"Sen verdiğim emirlere böyle mi itaat edersin?.. Ben sana, çağrılmadan saklandığın yerden çıkma dememiş miydim?.."

Cücenin içinden fışkıran sevinç alevi birdenbire sönüvermişti. Süt dökmüş kedi tavrıyla, Pardaillan'ın ne düşündüğünü sezmiş olduğunu ve korkaklığı, bu dövüşün sonuna kadar seyirci kalacak derecede arttırmaktansa, utancından ölmeyi tercih edeceğini anlattı. Şövalye, memnunluğunu belirten tebessümünü gizleyerek:

"Aptal!" diye söylendi. "Bu dövüşte ölüverseydin ne olacaktı?.. Utancımdan o senin hancı kızının karşısına katiyen çıkamazdım!.."

Sonra fena halde şaşalayan Chico'yu daha fazla üzmemek için, baygın olup olmadığını henüz bilmediği Giralda'nın yanına gitti. Diz çöktü ve kılıcının keskin tarafıyla genç kızı bağlayan ipleri kesmeye koyuldu. Bu işe henüz başlamıştı ki arkasından birdenbire Chico'nun boğuk sesi geldi:

"Kendinizi koruyun!.."

Aynı anda, acı bir çığlık ve hemen ardından da bir hırıltı işitti. Kılıcı elinde, bir sıçrayışta doğrulduğu vakit, neler olduğunu bir bakışta gördü.

Baygın sandığı Centurion ağır yarasına rağmen henüz kendini kaybetmemişti.

Şövalye de Giralda'nın yanına gittiği vakit, düzenbaz herifin

birkaç adım ötesinde, sırtı ona dönük, çömelmiş duruyordu. Herif bu fırsatı nimet bilmişti. Eğer şövalyeye hissettirmeden yanına kadar sürüklenirse, bir hançer darbesiyle intikamını alabilecekti. Bu kararı verince, ihtiyatla sürünmeye başlamış, şövalyeye yaklaşmıştı.

Tam zorlukla doğrulup hançerini indirerek hıncını alacağı sırada cüce fırlamış ve kendini herifin havaya kalkan kolunun önüne atıvermişti.

Zavallı küçük adam, yediği hançer darbesiyle ve Pardaillan'ı tir tir titreten çığlığı koparmıştı. Ama aynı zamanda küçük kılıcını, sapına kadar haydudun gırtlağına sokmaya da fırsat bulmuş ve şövalyenin duyduğu hırıltı da düzenbazın son nefesi olmuştu. Herif bütün ağırlığıyla yüzükoyun yere serilivermişti.

Pardaillan, cücenin gövdesinden oluk gibi kan aktığını görünce, öfke ve üzüntüden çılgına dönüp bağırmaktan kendini alamadı:

"Ah yılan herif, ah!.."

Ve ayağını kaldırıp, alçağın kafasına öyle bir tekme indirdi ki son bir defa inleyen Centurion, kafası darmadağın olmuş bir halde kalakaldı...

İşte Fausta'nın yardımıyla büyük ve kudretli bir insan olmayı ummuş olan Don Cristobal Centurion'un sonu da bu oldu.

Yavaşça cüceyi kucağına alan Pardaillan:

"Chico! Zavallı Chico Ah benim zavallı Chico'm!.." diye söyleniyordu. Cüce, şövalyeye, küçük kalbini dolduran bütün sevgi ve sadakati belirten gözlerle baktı. Dudaklarında tatlı bir tebessüm gezinirken mırıldandı:

"Çok... mesudum!.."

Ve kendini kaybederek, şövalyenin kollarında bayıldı kaldı...

Pardaillan, ızdıraptan rengi uçmuş, kendi kendine lanetler okuyup küfürler ederek ve küçük dostunun ağır yaralanmasında başlıca suçun kendisinde olduğunu homurdana homurdana hemen Chico'nun ceketini çözdü ve usta bir operatör çabukluğuyla yarayı gözden geçirdi. O zaman rahat bir nefes aldı ve sevinçle haykırdı:

"Mükemmel! Mucize! Hançer koluna isabet etmiş ve kaburgalarını sıyırıp geçmiş! Bir haftada ayağa kalkar, on beş günde de unutup gider... Of, Tanrım!.. Ne kadar korkmuştum!.."

Küçük arkadaşının durumunun tehlikeli olmadığına kanaat getirince, yeniden alaycı tavrını takındı ve düşündü:

"Şimdi hapı yuttum işte! Şurada baygın bir kadın, kucağımda da yaralı bir çocuk var... Bunları nereye götüreyim?.. Acaba gidip şatodakilerden yardım mı istesem?.. Bilmem ama böyle bir şey yapmak, kendini gidip kurdun ağzına atmaktan farklı mıdır?.. Başımıza zorla bela açmayalım. Şatodaki heriflerin hâlâ çıkıp bana saldırmayışları da garibime gidiyor. Hah! Bu iyi işte!.."

Pardaillan'a, "Bu iyi işte!.." dedirten şey, aşağıda, şatoya çıkan yolun ağzında gördüğü bir arabaydı. Arabacı, arabasının yanında duruyor ve yola mı devam etmek, yoksa kıvrılıp şatoya mı çıkmak hususunda tereddüt eder görünüyordu. Şövalye önce yere yatırdığı iki vücuda, sonra şatoya bakındı ve hemen kararını vererek arabacıya seslendi:

"Heey, arkadaş! Eğer Hristiyan'san birazcık bekle..."

Anlaşılan sesini duyurmuş ve meramını anlatmıştı... Çünkü arabanın üstünden bir kadın karaltısının ayağa kalkarak hızla yere atlayıp kendinden tarafa koşmaya başladığını gördü. Pardaillan kendi kendine:

"Güzel," dedi, "bu işi yoluna koyduk!"

Sonra eğilip güçlü kollarına hem Giralda'yı hem de Chico'yu aldı ve bu çifte yükten hiçbir ağırlık hissetmeyerek, yavaş yavaş ana yola doğru inmeye koyuldu. O inerken, arabadan atlayan kadın da hızla kendisine doğru koşuyordu. Az sonra kadının vücudunu peleriniyle gizlemesine rağmen, şövalye kendisini tanımakta zorluk çekmedi. Bu karşılaşmaya çok sevinerek:

"Küçük Juana geliyor," diye söylendi. "Ömrümde iki defa, tam vaktinde ve yerinde gelmesini bilen bir kadına rastlıyorum!.."

"Arabası beni bir hayli sıkıntıdan kurtaracak..."

Sonra birisiyle şakalaşacağı zamanlardaki kurnaz tebessümüyle seslendi:

"Eh, hoş tesadüf dediğin de bu kadar olur... Tam zamanında yetiştiniz, doğrusu!.."

Koşarak gelen Juana idi ve arkasından da ihtiyar Barbara oflaya puflaya, âdeti olduğu üzere lanet okuya okuya yetişmeye çabalıyordu.

Pardaillan'ı tepenin üstündeki düzlükte tek başına görünce, genç kızın yüreği heyecanla burkulmuş, kendisine seslendiğini duyunca da bir felaket olduğunu sezmişti.

Zaten içinde, olacağı kendisine önceden sezdiren garip bir duygu vardı ve bu duygunun etkisiyle arabayı hazırlatıp buralara kadar gelmişti.

Genç kız, Pardaillan'a doğru hızla koşarken şövalyenin, kollarında baygın ve ölü görünen iki vücudu taşıdığını fark etmişti.

O zaman, kurumuş boğazından boğuk bir hıçkırık yükseldi. İçine doğan felaket gerçekleşmişti demek!..

Şövalyeye yaklaşıp da onun yüzünden, kederini ve heyecanını okuyunca, bir türlü inanmak istemediği felaketin olduğunu, Chico'nun ya ölü ya da ölmek üzere bulunduğunu düşündü.

Gücü, kuvveti kesilmiş, rengi belki de Pardaillan'ın taşıdığı iki insandan ziyade uçmuş bir halde, "Öldü mü?" diye sordu.

Pardaillan, kederinden şaşalamış bir adam haliyle ve boğuk bir sesle:

"Henüz ölmedi," dedi. Ve genç kıza indirdiği darbenin dehşetini fark etmemiş gibi, arabaya doğru yoluna devam etti.

Juana, ne haykırdı, ne dövündü, ne de ağladı. Fakat yüzü bir ölününki kadar solgundu. Pardaillan onun yanından geçerken, genç kız kendisine öyle sitemli bir bakışla baktı ki, şövalye gözlerini utanç içinde indirmek zorunda kaldı. Sonra Juana, Pardaillan'ın peşine düştü. Sert ve kararlı adımlarla yürüdü.

Pardaillan arabanın yanına varınca Giralda'yı, Barbara'nın kucağına vererek, ters ters:

"Siz şununla meşgul olun," dedi. Ve yere eğilerek, kucağındaki öbür yaralıyı, yolun kenarındaki sararmış otların üstüne dikkatle uzattı.

Küçük Juana, çocukluk arkadaşını, küçük bebeğini, canlı fakat kanlar içinde, gözleri yarı kapalı bir halde görünce, içinde öyle derin bir sızı hissetti ki kendisini tutamayıp yanına diz üstü düştü. Arkadaşının soluk başını yavaşça ellerine aldı ve çevresine hiç bakmadan, bu acıklı durumdan çok üzgün görünen Pardaillan'a aldırmadan, ümitsiz fakat müşfik bir anne tavrıyla başını, ninni söylercesine yavaş

yavaş sallayıp mırıldanmaya koyuldu:

"Chico! Chico! Chico'cuğum!.."

Küçük adamın yüreğini dolduran aşk; temiz, saf ve yürekten kopup gelen aşk, bu tatlı ninninin etkisiyle bir kere daha ne kadar güçlü olduğunu gösterdi:

Chico ayıldı! Hemen hangi sevgili kolların kendisini sardığını gördü, üstüne eğilmiş olan Pardaillan'ı da gördü; ikisine de gülümsedi.

Henüz kendi durumunun pek farkında olmadığı seziliyordu. Fakat çok sevdiği kızın perişan hali ve bir Tanrı gibi saydığı adamın mahzun bakışları, durumunun hiç de iyi olmadığını kendisine hissettirdi. Öğrenmek istediğini şövalyeye gözleriyle sorunca, Pardaillan üzgün bir tavırla başını çevirdi. Ama yaralı ısrar etti:

"Halbuki öğrenmek isterdim..."

Pardaillan mırıldandı:

"Maalesef..."

Chico hemen anladı. Zarif yüzü acıyla kırıştı. Sonra dünyada en çok sevdiği iki insana dönerek mırıldandı:

"Demek kader böyleymiş... Belki de böylesi daha iyi oldu!.."

Juana da anlamıştı. Bu sözleri de duyunca, kızarmış gözlerinden yaşlar boşanıverdi. Chico yavaşça sordu:

"Neden ağlıyorsun, Juana?.."

"Ah, Luis! Luis! Bana bunu nasıl soruyorsun?"

Chico, genç kıza bir an sonsuz bir sevgiyle baktı ve yavaşça:

"Ağlamamalısın!" dedi. "Bak, benim ölmem daha iyi değil mi? Senin için hep bir sıkıntı, bir dert kaynağı olup duracaktım. Hem... Ben de çok bedbaht olacaktım, Juana..."

"Luis! Luis!.."

"Öyle ya... Artık sana bunları apaçık söyleyebilirim... Ölecek olduktan sonra..."

Ve söyleyeceği bir şey varmış da söylemeden önce öleceğinden emin olmak istiyormuş gibi Pardaillan'a dikkatli dikkatli bakarak ilave etti:

"Ben öleceğim, değil mi?"

Pardaillan kederinden, soğukkanlılığını mı kaybetmişti, neydi, zavallı cüceyi, en basit insanlık kurallarına uyup cesaretlendireceği yerde, gözyaşlarını saklamak için olacak, yüzünü elleriyle sakladı ve başını "evet," anlamına salladı. Cüce ise bu vahşice ısrarın farkına varamayıp ağır ağır söylendi:

"Mademki öleceğim... Artık bunu sana söyleyebilirim Juana. Seni seviyorum!.. Seni çok seviyorum!.."

Genç kız inler gibi:

"Ben de seni çok seviyorum!" dedi.

Yaralı, üzgün bir gülümsemeyle devam etti:

"Ama ben seni bir kardeş gibi değil, bir sevgili gibi seviyorum, Juana!.. Ben, seninle evlenmeyi çok isterdim, Juana!.. Sakın bana kızma!.. Bunu sana asla söyleyemezdim ama... Mademki öleceğim... Nasıl olsa bir önemi kalmadı... Beni hatırlarsın, değil mi Juana?.. Seni seviyorum. Çok, çok seviyorum!.."

Küçük Juana hıçkırdı:

"Chico! Chico! Yüreğimi parçalıyorsun! Benim de seni sevdiğimi görmüyor musun? Benim de seni kardeş gibi değil, bir sevgili gibi sevdiğimin farkına varmadın mı?"

Küçücük başını kaldıracak kadar kendinde kuvvet bulan yaralı, sevinç içinde:

"Yaa!" dedi. "Sahi mi söylüyorsun?"

Bu sevgili başı avuçlarında yavaşça sıkan Juana:

"Chico," dedi, "ben de seni seviyorum. Seni daima sevdim!.."

Cücenin yüzüne sonsuz bir sevinç ifadesi yayıldı. Büyük bir gayret sarf ederek, sevgilisinin gözyaşlarıyla ıslanan yanaklarını küçücük ellerine aldı. Sanki söylediği sözleri Juana'ya bakışlarıyla da tasdik ettirmek istiyormuş gibi gözlerini onun gözlerine dikti:

"Beni seviyordun demek?" diye sordu.

"Ben senden başka kimseyi sevmedim ki..."

O zaman Chico derin bir iç çekişle:

"Yazık, çok geç..." diye söylendi.

Juana çılgın gibi bağırdı:

"Luis! Ölme!.. Ölme Luis!.. Seni seviyorum ben!.."

Cüce tekrar:

"Çok geç..." dedi ve başı düştü. Bayılmıştı. Onu öldü sanan genç kız, Tanrı'ya isyan edercesine bağırdı:

"Oh, Tanrım, bana bunu mu gösterecektin?.."

Artık dayanamayan Pardaillan, patlarcasına atıldı:

"Ooof! Ağlama be kızım!.. Daha ölmedi... Hem zaten öleceği de yok..."

Juana acıyla başını sallayarak söylendi:

"Mösyö, rica ederim, benimle alay etmeyin! Çok acı çekiyorum!.."

"Orasını biliyoruz kızım!.. Bana dikkatli baksana... Bende birinin acısıyla alay edecek adam hali var mı?.."

Artık neye inanacağını büsbütün şaşırmış olan genç kız sordu:

"Peki, ne demek istiyorsunuz?"

"Söylediğim gayet açık... Chico ölmedi! Bakın, nasıl kımıldıyor! Zaten öleceği de yok!.."

Yaralı, şaşkın bir sevinçle haykırdı:

"Juana, mademki şövalye öyle söylüyor, o halde doğrudur, demek ki ölmeyeceğim!.."

Ve adeta insanı sinirlendirecek bir endişeyle sordu:

"Ben ölmezsem de yine beni sevecek misin?"

Juana yarı kızgın, yarı üzgün:

"Ne fenasın, Chico!.. Hiç böyle soru sorulur mu?" dedi. Sonra heyecanını gizlemek isteyerek Pardaillan'a döndü: "Peki ama Mösyö Şövalye, bu garip komedinin anlamı nedir? Siz beni öldürmek mi istiyorsunuz?"

"Aman, kızım!.. Neden sizi öldürmek isteyeyim?.. Bunun komediyle ne ilgisi var?.. Fakat Tanrı aşkına söyleyin!.. Şu alık herife, dilinin altındaki baklayı çıkarttırmak için başka çare mi kalmıştı? Seni seviyorum demektense, kendini öldürmeye razıydı!.."

"Han... Demek bunun içindi?"

Pardaillan, genç kızın iki elini avuçlarına alarak sordu:

"Şimdi yine bana dargın mısınız?"

"O kadar mutluyum ki, size darılmama imkân yok."

Şövalye, genç kıza doğru eğildi, göz ucuyla Chico'yu göstererek alçak sesle sordu:

"Bir gün onu seveceğinizi size söylememiş miydim?"

Genç kız:

"Doğru," dedi. "Siz ne derseniz çıkıyor."

Pardaillan şen kahkahalarından birini attı. Sonra dedi ki:

"Şimdi yine size bir şeyi önceden haber vereceğim, kızım..."

"Neymiş o?"

"İlk çocuğunuz oğlan olacak ve siz benim anılarımı yaşatmak için ona Jean adını vereceksiniz. Bu çocuk benden daha uzun boylu ve kaya gibi sağlam olacak..."

Juana ciddileşti:

"Mademki siz öyle söylüyorsunuz, inanırım..." dedi. "Sizin hatıranıza hürmeten ona Jean adını vereceğiz..."

Chico'ya gelince ne bir şey söylüyor; ne de düşünüyordu. Tatlı bir rüya gördüğü zannındaydı ve bir tek dileği vardı: Bu rüyadan hiç uyanmamak...

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
CEHENNEMDEN KAÇIŞ

Hana döner dönmez Juana'nın ilk işi, tabiatıyla bir hekim çağırtmak oldu.

Pardaillan, kendi incelemesinden emin olmakla beraber, hekimin yaptığı muayenenin neticesini de beklemeden edemedi.

Halbuki hekimin söyledikleri de tıpatıp onun dediklerinden ibaret oldu. Bir haftaya kalmadan, yaralı ayağa kalkacaktı. Ancak hançeri yer yemez ölmeyişi, bir mucizeden başka bir şey de değildi.

Şövalye, içine bu konuda güven gelince, sıcağa rağmen pelerinine sarınarak kimseye bir şey söylemeden sessizce oradan ayrıldı. Dışarıya çıkınca sert adımlarla Guadalquivir yönünde yürüdü ve mırıldandı:

"Şimdi karşı karşıyayız, Fausta..."

Pardaillan'ın yakalanmasından ve Don César'ın kaçırılmasından sonra Fausta da San-Francisco Meydanı'na bakan muhteşem konağına girmişti.

Artık şövalye, engizisyonun elindeydi. Fausta onu aklından çıkarabilirdi.

Şimdi sadece Don César'ı ve onunla evlenerek tahtı ele geçirmeyi düşünüyordu. Henüz istediği sonucu alamamıştı ama işlerin şimdiki durumundan ve gidişinden de memnun olmaması için hiçbir sebep yoktu.

Öyle ya, artık Pardaillan yok demekti. Giralda, Don Almaran'ın elindeydi. Don César ise, prensesin evlerinden birinde ve adamlarının elinde bulunuyordu.

Fausta şimdi, epey bir zaman sakin kalacak, Don César'ın tutuklanması sırasında geçen olayların unutulmasını bekleyecekti. Eğer kendisi de Don César'ın saklı bulunduğu eve epey bir zaman

gitmezse, Espinosa da muhakkak ki prensin nerede saklı olduğunu kolay kolay öğrenemeyecekti.

Sonra aradan birkaç gün geçince Fausta, Don César'ı kendi sayfiye köşküne naklettirecek ve o zaman delikanlıya kendi görüşlerini kabul ettirmenin yolunu arayacaktı. Daha sonra da bu yeni entrika meyvelerini verince, kendi oğlunu, Pardaillan'ın oğlunu aramaya başlayacaktı.

Bütün bu işlerin, bir tek karanlık tarafı vardı; o da şuydu: Espinosa, Fausta'nın krala karşı hazırlayıp perde arkasından idare ettiği ve fakat asıl başı Castrana düküymüş gibi görünen isyan hareketini, noktası noktasına biliyor olabilirdi. Bu takdirde, başyargıcın, bu işte Fausta'nın oynamakta olduğu rolü keşfetmemesine imkân yoktu. Halbuki Espinosa şimdiye kadar bu meseleye dair bir tek şey söylememiş ve Fausta'nın bu konuda başyargıcın fikrini anlamak için sarf ettiği bütün gayretler de boşa çıkmıştı. Fausta'yı sıkan bir başka şey daha vardı: Çevresinde kendisini kollayan kimselerin bulunduğunu seziyor ve sıkı bir göz hapsinde bulundurulduğunu sanıyordu. Bu durum, zamanla dayanılmaz bir hal almıştı. Bir gün Fausta şehir dışında bir gezinti yapmak istemiş ve tesadüfen Macarena kapısına gitmişti. Fakat orada hemen arabasını durdurmuşlardı. Arabanın yanına bir subay yaklaşmış, kendisini tanıyınca, şehirden çıkmasına engel olmamış, ancak kendisine refakat etmekten şeref duyacağını bildirmişti. Aynı anda, sağlam atlara binmiş on adam, arabanın etrafını çevirmişti. Fausta, soğukkanlılığından hiçbir şey kaybetmeden, subaya beraberindeki üç muhafızın kendisine yeteceğini söylemişti, ama subay, gayet nazik bir dille bunun, majestesinin emirleri olduğunu ve kralın prenses hazretlerine büyük bir ilgi gösterdiğini sözlerine eklemişti.

Fausta, durumu derhal kavramıştı. Demek ki şehirde göz altında tutuluyordu. Fakat bunu da pek umursadığı yoktu. Canı istediği zaman ortağı Espinosa'dan nasıl kaçıp kurtulmak lazım geldiğini pekâlâ bilirdi. Umursamıyordu ama bu iş sinirine dokunuyordu ve kendi kendine boyuna başyargıcın kendisine karşı ne gibi bir plan hazırlayabileceğini soruyor, buna tatmin edici bir cevap bulamıyordu.

İşte bütün bu sebeplerden ötürü Pardaillan'ın mahpus kaldığı on beş gün süresince Fausta da gayet endişeli günler geçirdi.

Her gün Espinosa'yı görmeye gidiyor ve şövalyenin durumu hakkında bilgi ediniyordu.

Anlatılanları dikkatle dinliyor, bazen tasdik ediyor, bazen bir yanlış buluyor, sık sık yeni bir fikir fısıldıyordu. Sonra da konuşmayı bitirmiş olmak için Don Almaran'ın sağlık durumunu soruyordu.

Pardaillan'ın; Giralda'yı, Kızıl Sakal'ın pençesinden kurtardığı günden bir gün önce, akşamüstü, Fausta tekrar Espinosa'yı ziyaret etmiş ve prensesin bir sorusuna başyargıç garip bir tavırla şöyle cevap vermişti:

"Şövalye Pardaillan'ın çektiği acılar sona erdi!"

Fausta sormuştu:

"Yani öldü mü demek istiyorsunuz?"

Başyargıç daha fazla bir şey söylemeyeceğini anlatan bir tavırla tekrarlamıştı:

"Acıları sona erdi!.."

Fausta'nın, Don Almaran hakkında sorduğu soruya cevap olarak da başyargıç, onun tamamen iyileşip ayağa kalktığını ve yarın Bib-Alzar Şatosu'na, ne olduğunu bilmediği bir iş için gideceğini söylemişti. Ama Fausta bu işin ne olduğunu biliyordu. Espinosa'nın yanında fazla kalmadan evine döndü.

O gün, yani Pardaillan'ın, "Şimdi karşı karşıyayız, Fausta!" diyerek Servili Köşk'e gitmek üzere harekete geçtiği gün Fausta, bu köşkün küçük kabul odasındaydı. Bu odanın, gizli bir kapıyla yer altı dehlizlerine bağlı olduğunu daha önce de görmüştük. Gayet basit döşeli bu ufak odaya girdiğimiz sırada, Fausta'nın, Don César'la yapmakta olduğu uzun konuşmanın sonuna geldiğini görüyoruz. Bu sırada Don César çok üzgün bir tavırla diyordu ki:

"Madam, benim bazı kuşkularımı ortadan kaldırarak, bana tekliflerinizi kabul ettireceğinizi sanırken, doğumum hakkındaki acı gerçeği de bana öğretmiş oldunuz. Bana bu korkunç gerçeği hiç söylememeniz belki çok daha iyi olacaktı. Ne yapayım ki olanlar oldu ve bunun üzerinde durmanın artık bir anlamı da yok... Fakat yine de amacınıza ulaşmış değilsiniz. Niçin boşuna ısrar ediyorsunuz? Ben sizin zannettiğiniz gibi, haris bir insan değilim. Benim insanları idare etmek gibi bir emelim yok ve kralın karşısına dikilmek arzusun-

da değilim. Benim amacım, arkadaşım Mösyö Pardaillan'la birlikte Fransa'ya yerleşerek, orada kendime yeni bir hayat hazırlamak ve ömrümü, kendime seçtiğim hayat arkadaşımla birlikte geçirmektir. Onun, sizinki kadar muhteşem bir güzelliği, unvanı ve zenginliği, hatta doğru dürüst bir aile adı bile yok... Ama ne yapayım ki onu seviyorum ve bu da bana yetiyor!"

Fausta hiddetinden adeta kudurarak söylendi:

"Yaa!.. Demek ben daima böyle hayal kırıklığına uğrayacak ve bir erkeğe rastladığımı sanarken, sefil ve hayatlarını sadece duyguları üstüne kurmuş insanlarla mı karşılaşacağım?.. Ah, neden erkek olarak yaratılmadım, bilmem ki?.."

"Duyguları o kadar küçük görmeyin, madam... Hayatımızı onlar sayesinde çekilir bir duruma getiriyoruz!.."

Fausta bu sözü duymamışçasına devam etti:

"Peşine düşmek istediğin o Pardaillan yok mu? O sefil adam, o duygularıyla övünen budala yok mu? O ne oldu biliyor musun?"

Şövalyenin yakalandığından haberi olmayan Don César, heyecanla:

"Ne oldu?" diye sordu.

Fausta soğuk bir tavırla:

"Öldü!" diye söylendi. "Sana da bu budalaca direnme huyunu aşılamış olan Pardaillan öldü!.. Hem de delirerek öldü!.. Ha! Ha! Ha!.. Öyle ya, senin gibi bir budalaya kılavuz olarak da ancak öyle bir deli yaraşırdı. Onu felaketin kucağına atan kim, biliyor musun? Ben! Fausta!.."

"Madam, eğer bu dediğiniz doğruysa, sizdeki yürek..."

Fausta, sert bir hareketle delikanlının sözünü kesti:

"Beni sonuna kadar dinle... Ve en ufak bir kıpırdanışında bir daha kalkmamak üzere yere yıkılacağını bil... Bu duvarların gözleri ve kulakları vardır. Ve ben çok sıkı bir muhafaza altındayım. Mademki kendine César adını takmışsın, ben de sana César diyeyim... Sözlerimi dikkatle dinle César!.. Deminden beri nişanlınla kafamı şişiriyorsun ya... Bak, uğrunda bir tahtı teptiğin o kızın da ne olduğunu söyleyeyim: O da öldü!.. Hem de nasıl, biliyor musun? Kızıl Sakal tarafından namusu iki paralık edildikten sonra!.. Artık onun

da hatırasına sadık kalabilir, sen de deli Pardaillan'ın izinden giderek ömrün boyunca bir ölüye âşık olabilirsin!.. Ha! Ha! Ha!.."

Don César bir sıçrayışta Fausta'nın üstüne atıldı ve bileğinden yakalayıp çılgın gözlerle yüzüne baktı:

"Söyle, bu iğrenç sözleri bir daha şöyle!.." dedi. "Söyle de gırtlağını sıkıvereyim! Hiç olmazsa, bir daha kimseyi öldürmüş olmakla övünemezsin!"

Fausta'nın kılı bile kıpırdamadı. Kendisini Don César'dan kurtarmaya çalışmadı. Yalnız serbest kalan elini koynuna götürdü ve oradan ufak, zarif bir hançer çıkardı. Donuk bir sesle:

"Bu hançerin açacağı ufacık bir sıyrık, seni hemen öldürür," dedi. "Hançerin ucu, zehirlerin en tehlikelisine bulanmıştır!.."

Ve delikanlının şaşkınlığından yararlanarak bileğini kurtarıp duvara dayanırken, insafsız sesiyle devam etti:

"Bir daha söylüyorum işte!.. Pardaillan çıldırıp öldü!.. O işi ben yaptım! Nişanlın da kirletilerek öldü! O işi de ben yaptırdım!.. Sen ümitsizlik içinde öleceksin! Ve bu da benim işim olacak... Her zaman olduğu gibi benim işim!.."

Fausta bu sözleri söyler söylemez, gizli bir düğmeye basılınca, odanın yer altı dehlizlerine giden gizli kapısı açılıverdi... Kadın bir hamlede kapıdan dışarı sıçradı. Fakat sıçramasıyla bir insana çarpması da bir oldu. Yalnız kendisinin bildiğini sandığı bu kapının ardında bir insan vardı. Ve bu insan, hiç şüphesiz, onun şimdi söylediklerini de olduğu gibi duymuştu. Bu adamın kim olduğu önemli değildi. Fakat mademki bu kapıyı öğrenmiş ve konuştuklarını duymuştu, şu halde hemen ölmesi lazımdı... Fausta, zehirli hançeri tutan elini sert bir hareketle havaya kaldırdı.

Fakat bu kol, daha havadayken, bir kerpeten gibi bileğini sımsıkı kavrayıp ezen başka bir el tarafından yakalandı ve kadın, ister istemez, elindeki ölüm oyuncağını yere bırakıverdi. Sonra aynı kerpeten el, kendisini odanın içine doğru itti ve nihayet Fausta'nın pek iyi tanıdığı alaycı bir ses kulaklarında çınladı:

"Ooo... Bakıyorum ki, yine ortalıkta zehirden, işkenceden, delirmeden söz ediliyor. Kendi kendime: Herhalde Madam Fausta, yine bir aşk konuşması yapıyor, dedim. Çünkü prenses ne zaman aşktan

söz etmeye kalksa böyle uğursuz şeyleri mutlaka araya sokar..."

Bu beklenmedik ziyaret üzerine Fausta'nın boğuk feryadı yükseldi:

"Pardaillan!"

"Yanılmadınız, madam! Bendenizim!.."

Şövalye gizli kapının önünde duruyor ve Fausta'nın kaçmasına engel oluyordu.

Şövalye, çok kızgın olduğu zamanlardaki korkunç sesiyle devam etti:

"Müsterih olun, madam... Öldürdükleriniz... Tanrı'ya şükür, pek sıhhatli bir ömür sürüyorlar. Demin bol bol bahsettiğiniz delirme meselesine gelince... Belki de bendeniz çılgının biriyim ama bu halimin, sizin gibi zehirli bir yılanın hemen kafasını ezmek arzusundan ileri geldiğini bilmenizi istiyorum. Ah! Bir kadına hakaret etmek hiç elimden gelmez. Sizin de kadın olduğunuza kendimi inandırmaya çok uğraştım... Size ona göre davranmak istedim... Fakat siz bir kadın değil de cehennemden fırlamış bir şeytan olduğunuzu ispat etmek için başvurmadık çare bırakmadınız. Şu halde artık benim de size bir kadın gözüyle bakmama imkân yok!.. Layık olduğunuz davranışı göreceksiniz!.."

Fausta dehşet içinde:

"Pardaillan! Hem de sapasağlam..." diye tekrarladı.

"Capcanlı ve sapasağlam... Ya ne sandınız madam?.. Tıpkı sizin, Kızıl Sakal tarafından lekelenmeye mahkûm ettiğiniz Giralda gibi sapasağlam... Ama Kızıl Sakal'a gelince o, sayemde öbür dünyayı boyladı!"

Don César soluk soluğa:

"Giralda, sapasağlam, ha?" diye sordu.

"Üstelik kimse kendisine parmağının ucuyla bile dokunmuş değil prensim!.."

"Ah, şövalye!.. Şövalye!.. Size olan borcumu nasıl ödeyeceğim!.."

Şövalye, konuyu değiştirmek istediği vakitler yaptığı gibi karşısındakinin sözünü kesti:

"Şimdi onun sırası değil... Görülecek başka hesaplarım var, iki gözüm..."

Bu sırada Fausta da kendini toparlamıştı. Bu harikulade kadın, artık kendisinin de ölüme mahkûm olduğunu şövalyenin gözlerinde okumuştu.

İçinden, "Eğer ben onu öldürmezsem, o beni öldürecek! Ölüm bir şey değil ama onun eliyle ölmek istemiyorum. Son şansımı denemem lazım..." dedi ve boynunda asılı küçük gümüş düdüğü, yıldırım hızıyla ağzına götürerek öttürdü:

Pardaillan bu hareketi fark etmemiş değildi... Buna engel olabilirdi. Ama istemedi. Fakat Fausta düdüğünü öttürürken o da şimşek gibi bir hareketle kılıcını kınından sıyırmış, hançerini çekmişti. Ne düşündüğünü kesinlikle belli etmeyen bir tavırla hançeri Don César'a uzattı ve son derecede soğukkanlı:

"Size yaptığım az buçuk yardımın karşılığını nasıl ödeyeceğinizi soruyordunuz," dedi. "Söyleyeyim: Bunu alın ve şu kadına iyice göz kulak olun... Onu dikkatle muhafaza edin... En ufak bir hareketini görürseniz, kendisini merhametsizce gebertmekte kusur etmeyin... Böyle kuduz bir köpeği, ölümden başka bir şey temizlemez!"

Prens, bu sözlerdeki müthiş iradenin etkisi altında kalarak, kendisine uzatılan hançeri sessizce aldı.

Bu sırada odanın kapısı açılmış, eşikte yalın kılıç dört adam belirmişti. Burada herhalde böyle bir düşman bulacaklarını ummuyor olacaklardı ki, kararsız duraladılar ve saldırmadan önce birbirlerine, "Ne yapalım?" der gibi baktılar. Pardaillan ise onların bu tereddütlerini görünce alaycı sesiyle bağırdı:

"Akşamınız hayırlı olsun! Sizleri tekrar gördüğüm için bilseniz ne kadar sevinçliyim, Mösyö Chalabre, Mösyö Montsery, Mösyö Sainte-Maline..."

Sainte-Maline, şövalyeyi zarif bir şekilde selamladıktan sonra:

"O şeref bize ait," dedi.

Chalabre ve Montsery de Pardaillan'ı aynı zariflikle selamladılar.

Şövalye şakacı bir eda ile:

"Demek Pardaillan'ı öldürmeyi bir kere daha deneyeceksiniz..." dedi. "Halbuki canımın şu sırada bana pek lüzumu var... Bununla

birlikte sizin gibi seçkin şövalyelere iyi şanslar dilerim!"

Montsery:

"İltifat buyuruyorsunuz, mösyö," dedi.

Chalabre ilave etti:

"Doğrusu, burada sizi bulacağımızı ummuyorduk!"

Sainte-Maline de şu sözleri söyledi:

"Sizi fazlasıyla cana yakın bulduğumuz ve bunun sebebini de şeytan çarpsın ki bilemediğimiz halde, bu sefer artık canınızı almak teşebbüsümüzün sonuncu olmasına gayret edeceğiz mösyö..."

Üç silahşorun yanlarındaki dördüncü adam Bussi-Leclerc'di.

Bussi, Pardaillan'ı görür görmez öyle şaşırmıştı ki, olduğu yerde taş kesilmişçesine kalakalmış, gık diyememiş, ne yapacağını bilemez olmuştu.

Pardaillan onu hemen görmüştü. Fakat meşhur kılıç ustasını çıldırtma planına devam etmeyi uygun bularak, kendisini görmemezlikten gelmişti. Sainte-Maline'in söylediği son sözlerden sonra, Bussi'yi daha yeni görüyormuşçasına gözlerini kendisine dikti ve haykırdı:

"Aman Tanrım, ne görüyorum? Öyle ya... Bu, Jean-Leclerc değil mi? Nasıl oluyor da sizin gibi üç kibar asilzade, yanına böyle aşağılık bir adamı alıp da gezebiliyor, efendiler?.. Yazık! Beni hayal kırıklığına uğrattınız. Sizin gibi üç kahraman, böyle bir alçağın dostluğundan ne zevk alabilir? Yüzüne bir baksanıza... Şu gördüğünüz elimin, şu korkudan sararmış pis surata attığı tokadın izi hâlâ orada duruyor..."

Bu sözler, Pardaillan'ın istediği etkiyi hemen yapmıştı. Bussi-Leclerc tek kelime bile söylemeden, utanç ve hiddetinden kudurmuş bir halde dişlerini sıkarak, kılıcını çekip Pardaillan'a saldırıverince, üç arkadaşı da aynı şekilde hücuma geçti.

Don César gözünü dört açarak başında beklediği Fausta'ya yüzyıllar kadar uzun gelen bir süre, küçük odada, birdenbire çarpan kılıçların şakırtısından ve dövüşenlerin soluklarından başka hiçbir ses duyulmadı.

Oda her ne kadar boş ise de ufaktı. İçindeki bir-iki iskemle de

yer kaplıyordu ve dövüşçülerin hareketlerini zorlaştırıyordu.

Pardaillan, hareketlerinde, rakiplerine göre çok daha serbestti. Odadaki eski yerini korumuş, sırtını gizli yolun açık kapısına vermiş, öyle dövüşüyordu. Fausta, şövalyenin bu şekilde dövüşmeyi tercih edişini derhal sezmişti. İstediği takdirde şövalyenin bu kapıdan kaçabileceğini ve dört silahşorun hücumundan yakayı sıyıracağım fark etmişti. Halbuki o, bunu yapmıyordu. Demek ki, yapmak istemiyordu. Peki ama neden?.. Fausta, bu soruya şu cevabı verdi: Pardaillan, kendisine saldıranları haklayacağından emindi de ondan...

Şimdi bütün benliğini sonsuz bir ümitsizlik kaplıyordu. Pardaillan'ın bu sefer de galip geleceğini hissediyor gibiydi.

O sırada dört adam, şövalyeyi gittikçe sıkıştırıyordu. Sağdan, soldan, yukarıdan, aşağıdan hücum ediyor; sıçrıyor, odadaki mobilyaları deviriyor, ileri fırlıyor, vahşi hayvanlar gibi atılıyor; yere yuvarlanıp hemen yine kalkıyordu. Dövüş kızıştıkça, ağızlarından yakası açılmadık küfürler, lanetler, feryatlar fışkırıyordu.

Pardaillan, kaya gibi sağlam, soğukkanlılığını kaybetmeden, saldırılara karşı koyuyordu. Henüz bir adam ilerlememiş, fakat bir parmak da gerilememişti. Arkasında açık duran gizli kapıya girmeyi kendisine yasak etmiş gibi görünüyordu... Hareket eden sadece kılıcıydı... Bu kılıç, aynı anda birkaç yerde birden görünüyor, sağdan korurken, soldan hücum ediyor ve şimşek hızıyla yapılan bu hareketler, Pardaillan'ı eski efsanelerin bir düzine kolu olan hayal kahramanlarına döndürüyordu.

Ama artık o da kızmaya başlamış ve bu işi bitirmek gerektiğine karar vermişti. Bu kararı verince, dayanılmaz hücumlar yaparak ilerlemeye başladı. İlk amacı Bussi'yi temizlemekti. Şövalye bir kere karar verdikten sonra bu iş, elbette olacaktı. Nitekim oldu da... Pardaillan kılıcını uzatarak dosdoğru bir saldırı yapınca, Bussi külçe gibi yere yıkılıverdi.

Halbuki dört kişinin bir kişiye saldırdığı bu denk olmayan dövüşün başından beri Bussi'nin bir tek korkusu olmuştu. Bu öyle müthiş, öyle karşı konulmaz ve ezici bir korkuydu ki, Bussi'nin kollarını adeta felce uğratıyor, istediği gibi saldırmasına imkân bırakmıyordu. Bussi kendi kendine, "Yine silahımı elimden alacak!" diye söyleniyor ve içi titriyordu. Nitekim, Pardaillan'ın kılıcı, göğsünün ortasına

saplandığı vakit yüzünde derin bir mutluluk tebessümü belirdi ve ağzından fırlayan son solukla birlikte kanlar boşanırken, dudaklarından şu kelimeler döküldü:

"Oh, nihayet beni öldürdü!.."

Ondan sonra da hareketsiz, ebedi olarak hareketsiz kaldı...

O vakit Pardaillan geriye kalan üç kişiyle daha yakından ilgilenmeye koyuldu ve sanki bir kılıç egzersizi yapıyormuş gibi rahatlıkla söylendi:

"Mösyöler, beni sıkıntı içinde sandığınız bir gün, bana nezaketle yardım teklif etmiş olduğunuz için canınızı bağışlayacağım!.."

Sonra kaşlarını çattı:

"Fakat artık sık sık karşıma çıkmaya ve basbayağı canımı sıkmaya başladığınızdan ötürü, sizleri bir süre için yatağınızda bağlamayı da ihmal etmeyeceğim..."

Pardaillan bu sözünü henüz bitirmişti ki kılıcı Sainte-Maline'i kalçasından yaralamış ve delikanlı, acı bir feryatla yere serilmişti. Şövalye gayet soğuk bir sesle:

"Varan bir!" diye saydı.

Ve hemen arkasından da ilave etti:

"Varan iki!"

Bu sefer de kılıcıyla, Chalabre'yi omuzundan vurmuştu.

Geriye en gençleri olan Montsery kalıyordu. Pardaillan, kılıcını indirdi ve yavaş bir sesle:

"Haydi sen git," dedi.

Montsery hakaret görmüş bir insan haliyle kıpkırmızı kesilerek haykırdı:

"Teessüf ederim mösyö!.. Bana yaptığınız bu hakarete layık değilim!"

Ve şövalyeye çılgınca hücum etti.

Pardaillan kılıcıyla kendisini koruyarak gayet ciddi:

"Doğru," dedi. "Özür dilerim. Şu halde, varan üç!"

Montsery, kılıcın bir tarafından girip öbür tarafından çıkmış olduğu sağ kolunu sallayıp sevinçle bağırdı:

"Çok kibar bir adamsınız, doğrusu!.. Teşekkür ederim!"

Ve düşüp bayıldı.

Pardaillan bir an, yerde yatan dört vücudu sözle anlatılmaz bir merhametle seyretti. Sonra beynini kemiren kötü düşünceyi aklından kovmak istermişçesine başını salladı ve mırıldandı:

"Şu üçü, en azından bir ay yataktan çıkamayacak. Şuna gelince, Bussi-Leclerc'e baktı, Tanrı da şahittir ki kendisine karşı hiç kin beslemiyordum... Halbuki o, her karşılaşmamızda beni öldürmek istiyordu. Nihayet sabrım tükendi ve bu iş de kendisi için hayırlı olmadı. Ama bunda benim ne suçum var?.."

İşte tehlikeli bir silahşor ve kılıç kullanma sanatında eşsiz bir usta olan, lakin bir gün kendinden de daha ustasına rastlamış bulunan Bussi-Leclerc'in ölüsüne karşı söylenen son sözler bunlar oldu.

Pardaillan, bir an düşündükten sonra Fausta'ya döndü ve dört silahşorun girdiği kapıyı göstererek, kırbaç gibi şaklayan sesiyle söylendi:

"Orada başka katilleriniz yok mu?.. Sıkılmayın, madam!.. Boynunuzda asılı şu düdüğü bir daha öttürün!.."

Fausta mahzun ve perişan, hayatında belki de ilk defa olarak tamamen ümidi kırılmış bir halde başıyla hayır işareti yaptı. Pardaillan ise en ağır hakaretten daha ağır gelen bir alayla:

"Olur mu böyle şey yahu!" dedi. "Fausta'nın çevresinde sadece dört tane minimini katil mi varmış? Hele biraz daha araştırın bakalım... Muhakkak bir şeyler çıkarırsınız..."

Fausta tamamen cesareti kırılmış bir halde:

"Çıkarsam da neye yarayacak?" dedi.

Pardaillan alaya devam etti:

"Nihayet bunu anladınız demek? Bravo!.. Sizde epey ilerleme var. Mademki teklifimi reddediyorsunuz, şu halde müsaade buyurun da kimsenin bizi rahatsız etmemesi için ben bazı ihtiyat tedbirleri alayım..."

Şövalye bu sözleri söyleyerek gidip kapıyı kilitledi. İçerideki sürgüyü de itti ve anahtarı cebine koydu. Sonra yavaş yavaş Fausta'ya döndü. Yüzü öyle korkunç bir tehdit ifadesi taşıyordu ki, çılgınlaşan

Fausta için için söylendi:

"Artık her şey bitti. Şimdi beni öldürecek! Hem de o öldürecek!.. Onun eliyle öleceğim!"

Pardaillan, bir tek kelime bile söylemeden, korkunç bir tavırla ona yaklaşmıştı. Ve Fausta, anlamsız gözlerle ona bakıyordu.

Şövalye, ona iyice yaklaşıp da göğüs göğüse gelince, parıldayan korkunç bakışlarını kadının gözlerine dikti.

Dişlerini sıkarak yavaş yavaş elleriyle kadının omuzlarına bastırınca, kadın bu ağırlığın altında çöktü.

Fakat eller durmadı. Yavaş yavaş daha yukarıya çıkarak gırtlağa ulaştı. Orada durdu. İki başparmak çenenin altında, öteki parmaklar ensede, bir an kalakaldılar. Ondan sonra da önüne geçilmez, öldürücü tazyike başladılar.

O zaman Fausta, kendini korumak isteyen bir dişi kaplan gibi boynunu kıstı. Her zaman sakin, ciddi ve berrak olan siyah gözleriyle, dehşet içinde yalvararak baktı ve inleyerek söylendi:

"Pardaillan! Beni öldürme!.."

Pardaillan az önceki hiddetinden daha müthiş bir kahkaha atarak:

"Yaa!.. Demek gerçekten korkuyorsunuz? Ölümden korkuyorsunuz ha?.. Fausta ölümden korkuyor!.. İşte bir bu tarafın eksikti, Fausta! Şimdiye kadar sizi buz gibi soğuk ve vahşi bir kadın, doymak bilmez derecede haris bir insan, eşi bulunmaz bir entrikacı, gözü dönmüş bir cani olarak tanınıştım, ama korkak olduğunuzu bilmiyordum... Gerçekten bir bu eksikti!.." diye söylendi.

Fausta bu ağır hakaret karşısında mağrur bir eda ile dikildi. Bir an için elden bıraktığı soğukkanlılığı tekrar yerine geldi ve gözlerini şövalyenin gözlerine dikerek:

"Ben ölümden korkmam! Sen bunu pekâlâ bilirsin, Pardaillan!" dedi.

Şövalye, alay ederek güldü:

"Haydi oradan! Ödünüz patladı! Bana, canınızı bağışlamam için yalvardınız..."

Fausta:

"Evet, yalvardım!.. Fakat ölümden korktuğum, kendi hesabıma

korktuğum için değil..." dedi ve bu korkunç sahneye dalan Don César'ın dikkatsiz bir anından yararlanarak delikanlının elindeki hançeri yıldırım hızıyla kaptıktan sonra elbisesinin göğsünü bir çekişte yırttı ve hançerin sivri ucunu çıplak gerdanına dayadıktan sonra soğuk bir kesinlikle:

"Fausta'nın korktuğunu bir daha söylersen, o bu hançeri yüreğine saplayıp kendini öldürmesini bilir!.. Fakat o zaman Pardaillan... O zaman Fausta'nın neden senden canını bağışlamanı istediğini ebediyen öğrenemezsin!.."

Pardaillan, Fausta'nın dediğini yapacağını anlamıştı...

Zaten bu kadının cesaretine hayran olmamak şövalyenin elinden gelmezdi. Sonra, "Fausta'nın neden senden canını bağışlamanı istediğini ebediyen öğrenemezsin!.." sözü ilgisini çekmişti. Fausta bu sözle ne demek istiyordu?.. Ona daha ne gibi bir sürpriz saklıyordu?..

Şövalye bunu öğrenmek istedi. Yavaşça başını eğdi ve soğuk sesiyle:

"Peki," dedi, "sözümü geri alıyorum. Neden canınızı bağışlamamı istiyorsunuz, anlatın bakalım?.."

Fausta yavaş yavaş ve heyecansız bir eda ile hançerli elini indirdi. Samimi bir tavır takındı ve dokunaklı bir sesle:

"Evet, canımı bağışlamanı istedim," dedi. "Yine de isterim. Fakat emin ol ki bunu isteyebilmek için yüreğimi delmem için göstermem gereken cesaretin çok daha fazlasına ihtiyacım oldu. Senden merhamet dilemekle, sana cesaretimin en kuvvetli örneğini vermiş oldum, Pardaillan!.."

Ve şövalyenin hayret ettiğini, bu sözlerin anlamını kavramaya çalıştığını görünce:

"Beni dinle, anlayacaksın, Pardaillan!" dedi.

Sonra gittikçe heyecanlanarak, sözüne devam etti:

"Evet, seni öldürmek istedim!.. En müthiş düzenlerle seni öldürmeye çalıştım... Sana karşı gayet zalimce ve haince davrandım... Ama seni seviyorum Pardaillan!.. Seni hep sevdim! Halbuki sen beni reddetmiş, yüzüme bakmamıştın... Anlıyorsun değil mi?.. Sana karşı sonsuz bir kin besledim, ama bu kin, nihayet aşktan başka bir şey değildi ki Pardaillan! Şimdi de sana, beni öldürme dedim... Neden bi-

liyor musun Pardaillan? Çünkü... İstemedim ki bir gün oğlun, senin karşına dikilsin ve sana, "Anneme ne yaptın, baba?" diye sorsun... Bu korkunç şey olmasın istedim. Çünkü ben oğlunun annesiyim... Şimdi neden canımı bağışlamanı istediğimi anlıyor musun? Şimdi neden oğlunun anasını öldüremeyeceğini anlıyor musun?.."

Pardaillan asla ummadığı bu sözleri duyunca hayretler içinde kaldı.

O baba mıydı?.. Onun, Pardaillan'ın oğlu mu olmuştu? Baba olduğunu, böyle acayip şartlar altında mı öğrenecekti?

Doğrusu, şu anda içinde bulunduğu durum, kendisinde babalık sevgisini körüklemeye hiç de elverişli değildi.

Fakat Pardaillan gibi bir adam söz konusu olduğu zaman, hangi şeyden kesinlikle bahsedilebilir ki? Şu anda kendisini görünüşte hissiz bırakan bu yeni haberin, ileride onda ne gibi duygular uyandıracağını ve ne gibi işlere kalkışmasına sebep olacağını bilmek mümkün müydü?

Nitekim Pardaillan, oğlunun doğumu hakkında daha kesin bilgiler edinmek isteyerek Fausta'yı sıkı bir sorgudan geçirdi. Fausta, hikâyemizin başında görmüş olduğumuz olayları teker teker anlattı. Pardaillan dikkatle dinledikten sonra:

"Demek ki oğlum şu anda, belki de Paris'te ve hizmetçiniz Myrthis'in yanında bulunuyor, öyle mi?.." dedi. "Ve siz, pek saygıdeğer anne, evladınızla uğraşmaya vakit bulamadınız, ha?.. Öyle ya... Çok işiniz vardı, değil mi? Hem de ne önemli işler!.. Neyse, olanlar oldu bir kere..."

Fausta başını eğdi, "Şimdi ne yapacaksınız?" diye sordu.

"Ne mi yapacağım? Paris'e döneceğim... Artık buradaki görevim de bitti..."

"Belgeyi ele geçirdiniz mi?"

"Şüpheniz mi var?.. Peki, sizin fikriniz nedir, bakayım? Siz ne yapacaksınız?.."

"Benim de burada yapacak bir işim kalmadı. Papa V. Sixtus öldü. Ben de İtalya'ya döneceğim. Düşmanımın ölümünden sonra artık beni orada rahatsız etmeyeceklerini umuyorum."

Bir an birbirlerine uzun uzun baktılar ve sonra gözlerini çevirdi-

ler. Pardaillan da Fausta da bir daha çocukları hakkında konuşmadılar. Belki de bu mesele hakkında ayrı ayrı karar vermiş bulunuyorlardı ve bu kararlarından birbirlerine bahsetme niyetinde değillerdi...

Pardaillan ayağa kalktı ve hafifçe eğilerek, gayet soğuk bir eda ile:

"Hoşça kalın, madam!" dedi.

Fausta da aynı tarzda cevap verdi:

"Hoşça kalın Pardaillan!.."

SONUÇ

Pardaillan, Don César ile birlikte Kule hana döndüğü zaman orada kendisini sabırla bekleyen bir papaz gördü. Bu papaz Don Benito idi. Kendisi Espinosa'nın özel kâtiplerindendi. Fausta'yı ustalıkla tuzağa düşürüp başyargıca önemli belgeyi kazandıran da oydu... Ama ne çare ki sonradan Pardaillan araya girmiş, belgeyi tekrar Fausta'ya geri verdirmişti... Papaz, Espinosa tarafından geliyor ve başyargıcın şövalye hazretlerini, majeste kralın Fransa elçisi olarak, haftanın son günü veda görüşmesine kabul buyuracaklarını bildiriyordu. Aynı zamanda Pardaillan'a, kendisi ve yanındakiler için, huduttan dışarı çıkmalarını sağlayacak birer pasaport, bundan başka, İspanya ve Hollanda Krallığı'nın herhangi bir şehrinde veya Paris'te, Don César'a elli bin düka altını verilmesini bildiren bir ödeme emri getirmişti. Kral, elçiyi büyük bir nezaketle kabul etti ve majeste Navarre kralının Katolik mezhebine girdiği takdirde, Fransa tahtına geçmesinde ve Fransa kralı olarak tanınmasında, kendisine İspanya tarafından hiçbir zorluk çıkarılmayacağını bildirdi. Espinosa da asilzadelerin en cesur ve yüksek karakterlisi olarak tanıdığını belirttiği elçi hazretlerine vermek istediği bir hediyeyi kabul etmesini rica etti. Pardaillan'ın gözle görülür bir sevinçle aldığı bu hediye, Toledo'nun en meşhur silah ustalarından birinin imzasını taşıyan, uzun, sağlam, harikulade ve o ölçüde de sade bir kılıçtı. Şövalyenin bu hediyeyi, severek kabul etmesinin bir sebebi de, kılıcın bir gösteriş silahı değil, basbayağı bir mücadele silahı oluşu idi. Fakat şövalye hana döndüğü vakit bu basit kılıcın kabzasının, her biri en azından beş-altı bin ekü değerinde üç büyük elmasla süslü olduğunu gördü.

*

Chico, küçük hanımının önemli bakımı sayesinde, kısa bir zamanda kendini toparladı ve Juana'yla hemen evlenmek üzere hazırlıklara girişti. Fakat doğrusu aranırsa, Manuel Usta, biricik kızının bu cüceye varmasına biraz da istemeyerek razı oldu...

Pardaillan, küçük arkadaşına son bir dostluk göstermek isteyerek, onun nikâhında bulunmaya karar verdi.

Bu nikâhta, şehrin bütün kalburüstü insanları hazır bulundular. Bunlar arasında aşağı yukarı bütün saray mensupları da vardı.

Unutmadan ilave etmeliyiz ki küçük adam, yaraları iyileşir iyileşmez hemen Pardaillan'dan almakta olduğu kılıç derslerine devam etmiş, kısa zamanda şövalyeyi bile hayrette bırakacak bir ilerleme göstermişti...

Ama her şeyin bir sonu vardı. Bir gün, şövalye artık Fransa'ya dönmek lazım geldiğini düşündü. Fransa'da evlenmeye karar vermiş olan Don César'la Giralda da ona katıldılar ve hep birlikte yola çıktılar...

*

Sevilla'dan hareketinden tam bir ay sonra, Pardaillan, IV. Henri'ye binbir tehlike ve mücadele pahasına elde ettiği değerli belgeyi sunuyor ve görevini nasıl başarmış olduğuna dair ayrıntılı bilgi veriyordu. Henri de Navarre, değerli kâğıdı yırtıp bin parça ederek, memnun bir yüzle:

"Öf!" diye bağırdı. "Tanrı layığınızı versin, şövalye!.. İkidir tacımı size borçlanıyorum! İtiraza kalkışmayın. Benim hafızam kuvvetlidir. Bilmem ki bu borcumu nasıl ödeyeceğim?.. Hâlâ eskisi gibi tersliğiniz devam ediyor mu, yoksa sizin için de bir şeyler yapabilir miyim?"

Pardaillan saf gülümsemesiyle cevap verdi:

"Majeste! Bu defa sizden rica edeceğim bir lütuf var..."

Kral sevinçle söylendi:

"Güzel! Eğer elimden gelen bir şeyse memnuniyetle yerine getiririm!.. Nedir istediğiniz?.." İçinden de şöyle diyordu: "Hele hele!.. Senin de ötekilerden pek farkın yok!"

Pardaillan da kendi kendine diyordu ki: "Elimden gelecek bir şeyse diye şart koşuyor. Ne cimri adamdır şu Henri!.."

Sonra yüksek sesle ilave etti:

"Majestelerinden, İspanya'dan getirdiğim bir arkadaşımı kendilerine takdim edebilmem için izin rica edeceğim..."

"Ne?.. İstediğiniz bu kadar mı?"

"Ama ayrıca majestenin ordusunda arkadaşım için şerefli bir mevki de isteyeceğim!"

Şövalye, kralın hafifçe yüzünü ekşitmesine aldırmadan soğuk bir tavırla ekledi:

"Tabii bu ücretsiz bir mevki olacak. Arkadaşım, paraya önem vermeyecek kadar zengindir!.."

"Ya! Öyle mi? Şu halde mesele yok, canım..."

Pardaillan, kralın para vermekten çekindiğini apaçık belli eden bu sözlerine gülümseyerek, soğuk bir eda ile devam etti:

"Majesteleri, bu arkadaşımla özel olarak ilgilenmek ve kendisine yükselme imkânları sunmak lütfunda da bulunurlar sanırım!.."

Kral bu sözlerden hayrete düştü:

"Bu da ne demek?.."

Pardaillan, aldırmadan devam etti:

"Demek istiyorum ki majesteleri, arkadaşımın Fransa'da satın almak istediği toprakları bir dükalık unvanıyla süsleme lütfunu herhalde esirgemezler..."

"Ciddi mi söylüyorsun? Durup dururken, öyle ne idüğü belirsiz, tanınmamış birini dük yapıvermek ha?.. Bu mesele epey gürültü koparır sanırım!.."

"Varsın gürültü koparsın, majeste... Fakat arkadaşım ne idüğü belirsizin biri değildir. Asilzade, hem de pek yüksek dereceden bir asilzadedir!.."

Kral tereddütle sordu:

"Bu konuda kendisine kefil olur musunuz?"

"Elbette, majeste! Cevabınızı bekliyorum: Razı mısınız, değil misiniz?.."

"Razıyım, lanet olsun! Razıyım! Ama hiç değilse, bir Fransız dükü yaptığımız adamın kim olduğunu bilmek istememi de hoş görürsünüz sanırım."

Pardaillan, alaycı tavrını takınarak:

"Elbette hoş görürüm, mademki razı oldunuz majestem!" dedi.

Sonra da kısaca Don César'ın kimin nesi olduğunu anlattı. O zaman kral bağırdı:

"Hay Tanrı layığınızı versin be adam! Neden bunu daha başlangıçta söylemediniz?"

Pardaillan güldü:

"Benim de kendime göre bir düşüncem vardı, majestem!.."

Kral, bir an şövalyenin gözlerine baktı. Sonra kahkahayı basıverdi. Pardaillan'ın kendi yanındaki itibarını ölçmek istediğini sezmişti. Nihayet yürekten gelen heyecanla şövalyenin ellerini tuttu:

"Peki, ya kendiniz için?.." diye sordu. "Kendiniz için bir şey istemiyor musunuz?.."

Pardaillan saf bir tavırla cevap verdi:

"Kendim için mi? Eh... Tanrı'ya bin şükürler olsun... Benim hiçbir şeye ihtiyacım yok. Ama hele durun, hele durun... Nasıl olmaz?.. Benim de bir dileğim var..."

"Gördünüz mü ya? Neymiş dileğiniz?.."

Pardaillan hiç istifini bozmadan devam etti:

"Artık hürriyetime sahip olmayı diliyorum, majeste..."

Kral, hayal kırıklığına uğramış gibi sordu:

"Ya!.. Sadece hürriyet mi?.. Yine acayip işlere girişeceksiniz sanırım?.."

"Hayır, majeste... Bu seferki pek basit ve sıradan bir iş... Bir çocuğu arayacağım!.."

Kral hayret etti:

"Bir çocuğu mu arayacaksınız?.. Bu çocuk nasıl ilginizi çekebildi?

Pardaillan saygıyla eğildi:

"O benim oğlum!"

ALTINCI CİLDİN SONU